Ledamöter och ersättare

SOCIALNÄMNDEN

Tid **torsdag 19 juni 2025 kl. 08:15**

Plats **Stadshuset, Sessionssalen, våning 1**

Upprop

Val av justerare

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Punkt	Rubrik	Ärendenr	Sida
1	Information från ordföranden	2025/31	4
2	Information från socialdirektören	2025/32	5
3	Månadsrapport maj 2025	2025/755	6
4	Nya Socialtjänstlagen - Insatser utan behovsprövning	2025/371	7 - 29
5	Revidering av socialnämndens delegationsordning med anledning av ny socialtjänstlag	2025/373	30 - 92
6	Revidering av socialnämndens delegationsordning - personaldelegation	2025/596	93 - 97
7	Revidering av Bilaga till socialnämndens delegationsordning - namngivna delegater	2024/345	98 - 100
8	Yttrande över remiss av slutbetänkandet Frihet från våld, förtryck och utnyttjande, SOU 2025:28	2025/449	101 - 140
9	Yttrande över remiss - Administrativa sanktioner i socialförsäkringen (Ds 2025:8)	2025/357	141 - 161
10	Yttrande över remiss - Europeiska kommissionens förslag på förordning Critical Medicines Act	2025/412	162 - 241
11	Yttrande över KPMGs granskning av avvikelsehantering inom äldreomsorgen	2024/1464	242 - 296
12	Yttrande över KPMGs granskning av särskilda boendeformer	2024/1148	297 - 322

13	Socialnämndens riktlinjer för verksamheter som arbetar med barn, unga och föräldrar	2025/456	323 - 362
14	Motion (L) om ny nämndstruktur, dela upp socialnämnden i två nya nämnder	2024/1314	363 - 380
15	Rekvirering av statsbidrag för att utveckla socialtjänstens arbete med att förebygga brottslighet 2025	2025/736	381 - 391
16	Information om återrapportering av beviljade statsbidrag för habiliteringsersättning 2024	2024/88	392 - 402
17	Information om återrapportering av beviljade statsbidrag - Äldreomsorgslyftet 2024	2024/293	403 - 421
18	Information om återrapportering av beviljade statsbidrag i syfte att stärka socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens beredskap, så att verksamhet kan upprätthållas under höjd beredskap 2024	2023/1528	422 - 435
19	Information om återrapportering av beviljade statsbidrag för att stärka arbetet med att motverka hemlöshet enligt metoden Bostad först, 2024	2023/1194	436 - 452
20	Redovisning av meddelanden juni 2025	2025/618	453 - 524
21	Redovisning av delegationsbeslut juni 2025	2025/619	525 - 526
22	Ansökan om vårdnadsöverflyttning enligt 6 kap 8 § Föräldrabalken	2025/491	527 - 535
23	Ansökan om vårdnadsöverflyttning enligt 6 kap 8 § Föräldrabalken	2025/689	536 - 543
24	Umgängesbegränsning enligt 14 § 2 st 1 p LVU	2025/712	544 - 551
25	Umgängesbegränsning enligt 14 § 2 st 1 p LVU	2025/710	552 - 561
26	Umgängesbegränsning enligt 14 § 2 st 1 p LVU	2025/711	562 - 571
27	Upphörande av hemlighållande av vistelseort enligt 14 § 2 st 2 p LVU	2025/732	572 - 575
28	Upphörande av hemlighållande av vistelseort enligt 14 § 2 st 2 p LVU	2025/733	576 - 579
29	Upphörande av hemlighållande av vistelseort enligt 14 § 2 st 2 p LVU	2025/734	580 - 583
30	Upphörande av umgängesbegränsning enligt 14 § 3 st LVU	2025/744	584 - 587
31	Upphörande av umgängesbegränsning enligt 14 § 3 st LVU	2025/745	588 - 591
32	Upphörande av umgängesbegränsning enligt 14 § 3 st LVU	2025/746	592 - 595
33	Nedläggning av faderskapsutredning enligt 2 kap 7 § 1 p FB	2025/582	596 - 600

34	Meddelanden vuxna och barn från enskilda utskottet 2025-05-07	2025/448	601 - 602
35	Meddelanden vuxna och barn från enskilda utskottet 2025-05-21	2025/462	603 - 605
36	Information - återkoppling av utredningar enligt lex Sarah	2025/501	606

Information från ordföranden

Ärendenr 2025/31-3.9.0.2

Socialförvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden beslutar att lägga informationen till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Socialnämndens ordförande delger socialnämnden information om aktuella frågor.

Frida Lundström
Kommunsekreterare

Information från socialdirektören

Ärendenr 2025/32-3.9.0.1

Socialförvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden beslutar att lägga informationen till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Socialdirektören delger socialnämnden information om aktuella frågor.

Frida Lundström
Kommunsekreterare

Förslag till beslut gällande månadsrapport maj 2025

Ärendenr 2025/755-3.9.0.2

Socialförvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden beslutar att godkänna månadsrapporten för maj månad 2025.

Sammanfattning av ärendet

Socialförvaltningen informerar och redovisar ekonomin i månadsrapporten avseende maj 2025.

Beslutsunderlag

- Månadsrapport maj 2025 (skickas ut innan sammanträdet)

Ida Johansson
Avdelningschef ekonomi och infrastruktur

Beslutet skickas till

Socialförvaltningens ledningsgrupp

§ 50

Nya Socialtjänstlagen - Insatser utan behovsprövning

Ärendenr 2025/371-3.9.0.1

Socialnämndens arbetsutskotts förslag till beslut

1. Socialnämnden beslutar att insatserna 1–26, listade nedan, ska tillhandahållas utan individuell behovsprövning från och med 2025-07-01. Insatsen 27 nedan tillhandahålls utan individuell behovsprövning från och med 2025-09-01.
2. Godkänner villkoren för insatserna 1-27 enligt beskrivning nedan med föredraget tillägg.
3. Insatserna 5—8, listade nedan, undantas från skyldigheten att dokumentera uppgifter som kan röja den enskildes identitet då det bedöms finnas särskilda skäl för att göra undantag från dokumentationsskyldigheten.

Sammanfattning av ärendet

Införandet av nya Socialtjänstlagen 2025-07-01 innebär att insatser för personliga behov som avser rådgivning, stöd, behandling eller vård antingen kan ges som

- insats efter ansökan och individuell behovsprövning eller
- insatser utan individuell behovsprövning.

Socialnämnden får enligt 11 kap 5 § (pro.2024/25:89) besluta om vilka insatser som kan tillhandahållas utan individuell behovsprövning. Om socialnämnden beslutar att erbjuda en insats utan behovsprövning behöver socialnämnden också ta ställning till vilka villkor som ska gälla för insatsen. Den nya lagen innebär också en förändring av dokumentationsskyldigheten. Alla insatser för personliga behov omfattas av dokumentationsskyldighet utom rådgivning som undantas i lagen. Det finns en möjlighet för socialnämnden att besluta att verksamheter ska undantas från skyldigheten att dokumentera uppgifter som kan röja den enskildes identitet, om det finns särskilda skäl.

Socialnämnden har därför att ta ställning till

- vilka insatser som ska tillhandahållas utan individuell behovsprövning
- villkoren för dessa insatser och
- undantag från skyldigheten att dokumentera uppgifter som kan röja den enskildes identitet.

Socialförvaltningen föreslår att följande insatser ska tillhandahållas utan individuell behovsprövning, med de villkor som anges i beskrivningen av insatsen.

1. **Anhörigstöd**. Villkor: Rådgivning och vägledning för anhöriga till äldre, till någon med långvarig sjukdom eller funktionsnedsättningar och/eller med psykisk ohälsa, som är bosatta i Luleå kommun.
2. **Kognitiva stödteamet.** Villkor: Rådgivning och information till den demenssjuke och till anhöriga med närstående som har demens eller kognitiv svikt, som är bosatta i Luleå kommun.
3. **Äldresupporten:** Villkor: Rådgivning och information till personer i pensionsåldern och däröver som är bosatta i Luleå kommun.
4. **Råd- och Stödmottagningen (ROS).** Villkor: Rådgivning och information till vuxna personer över 18 år med riskbruk, skadligt bruk och beroende eller spel om pengar samt till vuxna anhöriga över 18 år med närstående som har riskbruk, skadligt bruk eller beroende samt till närstående med spelberoende, som är bosatta i Luleå kommun. Omfattning: Max 10 samtal.
5. **Klas- och Klaramottagningen:** Villkor: Behandling enligt MET-modellen till vuxna personer över 18 år med riskbruk, skadligt bruk eller beroende av alkohol, som är bosatta i Luleå kommun.
6. **Medberoendebehandling (ROS).** Villkor: Behandlingssamtal enligt CRAFT för vuxna anhöriga från 18 år som har närstående med skadligt bruk och beroende. Omfattning: Max 12 samtal.
7. **Mötesplats Lyktan:** Villkor: Vuxna personer från 18 år som har en utsatt social situation och som är bosatta i eller har Luleå kommun som bosättningskommun.
8. **Mötesplats Ekan:** Villkor: Vuxna personer från 18 år med psykiska funktionsvariationer som är bosatta i Luleå kommun**.**
9. **Familjerådgivningen:** Villkor: Öppen för alla. Rådgivning i samlevnadsfrågor till vuxna personer över 18 år, som är bosatta i Luleå kommun.
10. **Informationssamtal:** Villkor: Informationssamtal till föräldrar över 18 år gällande vårdnad, boende och umgänge med barn, som är bosatta i Luleå kommun.
11. **Samarbetssamtal:** Villkor: Rådgivande samtal till föräldrar över 18 år gällande vårdnad, boende och umgänge med barn, som är bosatta i Luleå kommun. Gäller inte vid begäran från tingsrätt.
12. **EQ-mottagningen**: Villkor: Rådgivning och stöd till personer över 18 år och bosatta i Luleå kommun, som skadat eller som riskerar skada någon närstående. Omfattning: Max 15 samtal.
13. **Fredamottagningen**: Villkor: Rådgivning och stöd till personer över 18 år och bosatta i Luleå kommun, som är eller har varit utsatt för våld

i nära relation eller för hedersrelaterat våld och förtryck. Omfattning: Max 20 samtal.

14. **Partnervåld**. Villkor: Ungdomar i åldern 15–18 år, bosatta i Luleå kommun, som utsatts för våld av sin partner eller som utsätter/har utsatt sin partner för våld.
15. **Ungdomsmottagningen:** Villkor: Rådgivning för ungdomar i åldern 12–25 år, som är bosatta i Luleå kommun. Insatser till ungdomar i åldern 12–14 år får endast ges med vårdnadshavares samtycke, om insatsen bedöms lämplig.
16. **Medling**: Insats för Ungdomar i åldern 12–21 år som begått brott och som är bosatta i Luleå kommun. Insatser till ungdomar i åldern 12–14 år får endast ges med vårdnadshavares samtycke, om insatsen bedöms lämplig.
17. **Matdistribution**: Villkor: Personer över 75 år som är bosatta i Luleå kommun.
18. **Föräldrasupporten.** Villkor: Enskilda samtal med föräldrar eller närstående till barn i åldern 0–20 är som är bosatta i Luleå kommun. Omfattning: Max 10 samtal.
19. **ABC.** Villkor: Föräldrakurs i grupp för föräldrar eller närstående till barn i åldern 3–12 år som är bosatta i Luleå kommun.
20. **Fatta tonåringen.** Villkor: Gruppträffar för föräldrar eller närstående till barn/ungdomar i åldern 12–18 år som är bosatta i Luleå kommun.
21. **Föräldragrupp med tema NPF:** Villkor: Gruppträffar för föräldrar eller närstående till barn eller ungdom med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning som är bosatta i Luleå kommun.
22. **Bonusfamiljen.** Villkor: Föreläsningar riktade till föräldrar eller närstående till barn eller ungdom i åldern 0–20 år som lever i bonusfamilj och som är bosatta i Luleå kommun.
23. **Öppenvårdsbehandling enligt 12-stegsmodellen**. Villkor: Gruppbehandling enligt 12-stegsmodellen för vuxna över 18 år med skadligt bruk och beroende som har förmåga att upprätthålla nykterhet/drogfrihet vid behandlingstillfällena och som är bosatta i Luleå kommun. Omfattning: Max 1 år.
24. **Öppenvårdsbehandling enligt CRA.** Villkor: Samtalsbehandling enligt CRA-modellen för vuxna över 18 år med skadligt bruk och beroende som har förmåga att upprätthålla nykterhet/drogfrihet vid behandlingstillfällena och som är bosatta i Luleå kommun. Behandling kan ske i grupp eller individuellt. Omfattning: Max 1 år.
25. **Öppenvårdsbehandling i form av Återfallsprevention.** Villkor: Vuxna personer över 18 år som önskar förebygga risk för återfall i skadligt bruk och beroende, och som är bosatta i Luleå kommun. Behandling kan ske i grupp eller individuellt. Omfattning: Max 10 veckor.

26. **Skolsociala team:** Villkor: Stödjande insats i samverkan mellan skola och socialtjänst som erbjuds föräldrar och barn i åldern 6--12 år i Luleå kommun, när skolan bedömer att barnet är i behov av stöd.
27. **Akutboende:** Villkor: Vuxna personer över 18 år, med bosättningskommun Luleå, som saknar egen bostad, inte har tillgång till annat boende och saknar egna resurser för att lösa sin akuta bostadssituation. Insatsen tillgänglig från och med 1 september 2025.

Vidare föreslår socialförvaltningen socialnämnden att, med stöd av 14 kap. 5 § SoL (proposition 2024/25:89), besluta om att undanta vissa verksamheter från skyldigheten att dokumentera uppgifter som kan röja den enskildes identitet, då det bedöms finnas särskilda skäl.

Socialförvaltningen bedömer att följande insatser bör undantas från skyldigheten att dokumentera uppgifter som kan röja den enskildes identitet p g a att det finns risk att enskilda avstår från att ta kontakt, avböjer erbjudande om kontakt och att det blir svårt att nå personer, om uppgifter om deras identitet dokumenteras. Därmed bedömer socialförvaltningen att skälen omfattas av propositionens särskilda skäl.

- **Klas- och Klaramottagningen**
- **Medberoendebehandling (ROS).**

Socialförvaltningen bedömer att följande insatser bör undantas från skyldigheten att dokumentera uppgifter som kan röja den enskildes identitet p g a att det är öppna verksamheter där det inte finns skäl eller behov att dokumentera uppgifter som kan kopplas till enskilda individer. Därmed bedömer socialförvaltningen att skälen omfattas av propositionens särskilda skäl.

- **Mötesplats Lyktan**
- **Mötesplats Ekan**.

Socialförvaltningen har föreslagit socialnämnden besluta att insatserna 1–26, listade ovan, ska tillhandahållas utan individuell behovsprövning från och med 2025-07-01. Insatsen 27 nedan tillhandahålls utan individuell behovsprövning från och med 2025-09-01, och att godkänner villkoren för insatserna 1-27 enligt beskrivning ovan, samt att insatserna 5—8, listade ovan, undantas från skyldigheten att dokumentera uppgifter som kan röja den enskildes identitet då det bedöms finnas särskilda skäl för att göra undantag från dokumentationsskyldigheten.

Sammanträdet

Socialförvaltningen föredrar ärendet med följande tillägg *i kursiv stil* avseende villkor för insats 15 respektive 16:

15. Ungdomsmottagningen: Villkor: Rådgivning för ungdomar i åldern 12–25 år, som är bosatta i Luleå kommun. *Insatser till ungdomar i åldern 12–14 år får endast ges med vårdnads-havares samtycke, om insatsen bedöms lämplig.*

16. Medling: Insats för Ungdomar i åldern 12–21 år som begått brott och som är bosatta i Luleå kommun. *Insatser till ungdomar i åldern 12–14 år får endast ges med vårdnadshavares samtycke, om insatsen bedöms lämplig.*

Beslutsgång

Ordföranden ställer socialförvaltningens förslag med föredraget tillägg under proposition och finner att socialnämndens arbetsutskott bifaller förslaget.

Beskrivning av ärendet

I dag finns det flera verksamheter vid Luleå socialförvaltning som ger rådgivning och information till enskilda inom ramen för service, en insats som inte föregåtts av behovsprövning. Det sker inte heller någon dokumentation i dag vid de verksamheterna. Med anledning av den nya socialtjänstlagen som träder i kraft 2025-07-01 försvinner möjligheterna att tillhandahålla insatserna som service. Enligt nya socialtjänstlagen definieras rådgivning, stöd, behandling och vård som insatser. Insatser ska även framöver i huvudsak ges efter ansökan, utredning och individuell behovsprövning. Det finns i lagen en möjlighet för socialnämnden att, som komplement till individuellt behovsprövade insatser, besluta om att tillhandahålla insatser utan behovsprövning. Möjligheten omfattar inte alla insatser. I lagen anges de insatser som alltid måste föregås av individuell behovsprövning. Det är främst omfattande vård- och omsorgsinsatser riktade till barn och ungdomar men även insatser till äldre personer och till personer med funktionsnedsättningar. Kontaktperson, kontaktfamilj och kvalificerad kontaktperson är ytterligare insatser som bara kan ges efter individuell behovsprövning. Insatser utan behovsprövning kan tillhandahållas ungdomar från 15 år utan vårdnadshavares samtycke, om det bedöms lämpligt.

I socialförvaltningens förslag på insatser som ska kunna tillhandahållas utan individuell behovsprövning anges villkor för när insatsen kan ges. Villkoren utgörs av målgrupper, ålderskategorier och omfattning. Utförarna som ger insatsen får inte utöva myndighetsutövning och kan endast avvisa personer som inte uppfyller villkoren. Omfattningen reglerar att enskilda som har behov av mer stöd än insatsen kan ge, får möjlighet att få sina behov tillgodosedda genom individuellt behovsprövade insatser. Alla insatser utan individuell behovsprövning kan också beviljas som en behovsprövad insats.

I förslaget på insatser som ska vara tillgängliga utan individuell behovsprövning finns insatser som vänder sig till vuxna från 18 år. De insatserna är Rosmottagningen, Klas- och Klaramottagningen Medberoendebehandlingen, mötesplatserna Lyktan och Ekan, EQ-mottagningen, Fredamottagningen, Öppenvårdsbehandling för vuxna enligt 12-stegsmodellen eller CRA-modellen samt Återfallsprevention.

Det innebär att ungdomar upp till 20 med stöd- och skyddsbehov kan söka sig till insatsen liksom vuxna som är föräldrar som bor med minderåriga barn. För att det inte ska medföra en risk att ungdomar eller barn till föräldrar med riskbruk, skadligt bruk och beroende, far illa finns rutiner och en skyldighet för utförarna vid de uppräknade insatserna att anmäla oro vid behov. Det har bedömts vara angeläget att göra det möjligt att nå insatser på ett lätt tillgängligt sätt för fler personer. När det gäller personer med riskbruk, skadligt bruk och beroende bedöms det vara särskilt viktigt med tidiga insatser för att öka förutsättningarna för att komma till rätta med problemen.

Enligt den nya socialtjänstlagen är det en skyldighet att dokumentera genomförande av insatser om inte annat följer av 4 eller 5 §§ SoL. I 4 § anges att skyldigheten att dokumentera inte gäller uppgifter om enskildas personliga förhållanden vid rådgivning.

Följande verksamheter vid Luleå socialförvaltning bedriver rådgivning och är undantagna skyldigheten att dokumentera enskildas personliga förhållanden enligt 14 kap 4 § (prop. 2024/25:89): **Anhörigstöd, Kognitiva stödteamet, Äldresupporten, ROS-mottagningen, Familjerådgivningen, Informationssamtal, Samarbetssamtal, Föräldrasupporten, ABC, ”Fatta tonåringen”, Föräldragrupp med tema NPF, Bonusfamiljen samt Ungdomsmottagningen.**

Ungdomsmottagningens verksamhet riktar sig till ungdomar i åldern 12–25 år. Den nya socialtjänstlagen kommer påverka verksamheten som bedrivs idag. Det är endast med ungdomar mellan 15 och 18 år som de kan ha rådgivande samtal med utan vårdnadshavares samtycke. För att kunna ha rådgivning till ungdomar mellan 12–14 år behöver de antingen ha samtycke från vårdnadshavare eller ett beslut om insats i form av rådgivning vid enskilda samtal. Socialförvaltningen arbetar på att hitta lösningar för att underlätta ungdomsmottagningens arbete.

När det gäller insatser som inte är rådgivning utan stöd eller behandling enligt en specifik behandlingsmodell är verksamheten skyldighet att dokumentera, såvida inte socialnämnden beslutar om undantag.

Klas- och Klaramottagningen är ett samarbete med Regionen. Klas- och Klaramottagningen arbetar enligt en evidensbaserad metod som kallas MET som innehåller strukturerade samtal enligt MI (motiverande intervju), kartläggning av problemen samt biologiska markörer, där hälsocentralen analyserar prover. Den insatsen är inte rådgivning utan behandling. Insatsen riktar sig till en målgrupp som befinner sig i riskbruk eller visar tidiga tecken på skadligt bruk. Idag söker enskilda sig till Klas- och Klaramottagningen bland annat för att de har möjlighet att vara anonyma.

Medberoendebehandling enligt CRAFT-modellen, som riktar sig till anhöriga som har närstående med skadligt bruk eller beroende. Medberoendebehandlingen är inte heller rådgivning men idag erbjuds de enskilda, som söker sig till verksamheten, att vara anonyma.

Bedömningen är att Klas- och Klaramottagningen och Medberoendebehandlingen även framöver behöver kunna erbjuda anonymitet för att enskilda inte ska avstå från att ta kontakt eller avböja erbjudande om kontakt för att det inte finns möjlighet att vara anonym. Socialförvaltningen föreslår därför att socialnämnden beslutar att uppgifter som kan röja den enskildes identitet inte ska dokumenteras vid Klas- och Klaramottagningen eller Medberoendebehandlingen då det finns risk att enskilda avstår att söka hjälp p g a risken att få sin identitet röjd.

Fler insatser som i dag tillhandahålls som service som inte bedriver rådgivning och som därmed har en skyldighet att dokumentera är mötesplatserna Lyktan och Ekan. Eftersom verksamheterna vid mötesplatserna bedriver verksamhet som syftar till att motverka ofrivillig ensamhet och vara en uppsökande verksamhet bedöms det inte finnas behov av att dokumentera enskildas personliga förhållanden. Socialförvaltningen föreslår därför socialnämnden att besluta att uppgifter som kan röja den enskildes identitet inte ska dokumenteras vid mötesplatserna Lyktan och Ekan, då skäl och behov att dokumentera enskildas personliga förhållanden saknas.

Vid socialförvaltningens riskbedömning har det framkommit att såväl ungdomar mellan 18 och 20 år som föräldrar med minderåriga barn kan söka sig till insatserna där undantag från skyldigheten att dokumentera föreslås. Anledningen till förslaget är att det är angeläget att enskilda personer med riskbruk, skadligt bruk och beroende väljer att söka insatser tidigt, även föräldrar med minderåriga barn. Förutsättningarna för att komma till rätta med problemen ökar vid tidiga insatser och att undanta dokumentation av uppgifter som kan röja den enskildes identitet bedöms öka motivationen att söka hjälp. Riskbedömningen anger att undantaget kan leda till att ungdomar samt barn till föräldrar med riskbruk, skadligt bruk och beroende kan fara illa om insat-

sen inte dokumenteras. Denna risk bedöms vara liten med anledning av att det vid samtliga insatser, där undantag från dokumentation föreslås, finns en lagstadgad skyldighet att göra anmälan vid oro för att ett barn eller ungdom far illa. Samtliga av dessa verksamheter har rutiner för när och hur en anmälan ska göras.

Skyldigheten att dokumentera genomförande av insatser kommer att ske vid följande insatser som tillhandahålls utan individuell behovsprövning: **EQ-mottagningen, Fredamottagningen, Partnervåld, Medling, Matdistribution, Öppenvårdsbehandling för vuxna enligt 12-stegsmodellen, enligt CRA-modellen samt i form av Återfallsprevention, Skolsociala Team samt Akutboendet.**

De insatser som i dag tillhandahålls efter ansökan, utredning och individuell behovsprövning är Partnervåld, Matdistribution, Öppenvårdsbehandling för vuxna enligt 12-stegsmodellen, enligt CRA-modellen, Återfallsprevention, Skolsociala Team samt Akutboendet. Verksamheterna dokumenterar genomförandet av insatsen i dag och det bedöms inte finnas särskilda skäl att göra undantag från skyldigheten att dokumentera enskildas personliga förhållanden. Dokumentationen ger de enskilda som tar del av insatserna en fortsatt god rättssäkerhet samtidigt som det underlättar möjligheten att systematiskt och kontinuerligt följa upp och förbättra insatsernas kvalitet.

EQ-mottagningen och Fredamottagningen är insatser som i dag ges som service. Genomförandet av insatsen dokumenteras inte i dag. När nya socialtjänstlagen träder i kraft medför det en förändring för verksamheterna eftersom de då får en skyldighet att dokumentera genomförandet av insatsen. Vid socialförvaltningens övervägande av vad skyldigheten att dokumentera enskildas personliga förhållanden innebär för de två mottagningarna har för- och nackdelar beaktats. Det är angeläget att personer som utsätts för våld i nära relation eller som utsätter närstående för våld söker hjälp för att förändra sin situation, särskilt viktigt är det att barn inte vistas i en miljö där våld förekommer våld. Det har inte framkommit att enskilda som söker sig till EQ-mottagningen eller Fredamottagningen framfört önskemål om att få vara anonyma. Det är en skillnad i jämförelse med målgruppen som söker till Klas- och Klaramottagningen och Medberoendebehandlingen där enskilda uttalar vikten av att få vara anonym. Det som talar för skyldigheten att dokumentera är att EQ-mottagningen och Fredamottagningen ibland kommer i kontakt med föräldrar.

Skyldigheten att dokumentera bedöms kunna bidra till att barns rättigheter och möjligheter till skydd och stöd förstärks samtidigt som det ger enskilda, som tar del av insatserna rättssäkerhet. Dokumentation vid EQ-mottagningen

och Fredamottagningen underlättar också möjligheten att systematiskt och kontinuerligt följa upp och förbättra insatsernas kvalitet. Om det skulle visa sig att skyldigheten att dokumentera medför att färre personer väljer att söka sig till insatserna bör bedömningen omprövas.

Medling är i dag en insats som ges till unga som en serviceinsats men där det inte dokumenteras. Insatsen kan tillhandahållas personer under 15 år men förutsätter då vårdnadshavares samtycke medan ungdomar mellan 15 och 18 år kan ta del av insatsen utan vårdnadshavares samtycke. Eftersom insatsen inte är rådgivning och riktar sig till unga som begått brott bedöms det vara angeläget att genomförandet av insatsen dokumenteras.

Dialog

Dialog har förts intern inom socialförvaltningen med såväl utförare och chefer i de insatser som berörs samt med ledningsgruppen vid socialförvaltningen.

Beslutsunderlag

- Riskanalys inför undantag från skyldighet att dokumentera, SOC Hid: 2025.1688
- Presentation - Sammanställning av insatser utan behovsprövning, SOC Hid: 2025.1706
- Socialförvaltningens förslag till beslut gällande nya Socialtjänstlagen - Insatser utan behovsprövning, SOC Hid: 2025.1687

Riskanalys inför förändring att säkra brukarkvalité, patient- och rättsäkerhet

Rubrik på riskanalysen: Insats utan behovsprövning
Förvaltning/enhet: Socialförvaltningen/Klas- och Klaramottagningen, Medberoendebehandlingen, Mötesplats Lyktan och Ekan
Beskrivning av planerad ändring: Undanta verksamheten från skyldighet att dokumentera uppgifter som kan röja den enskildes identitet.
Uppdragsgivare: Socialnämnden
Analysteamets deltagare och titel: Kate Oskarsson, projektledare nya SoL i samverkan med enhetschef Helena Muotka, tf områdeschef Maria Jonsson, verksamhetschef Lahib Yousif och enhetchef Sissi Cogburn.
Beskriv hur brukare, patienter, anhöriga/närstående och besökare involverats i riskanalysen: Brukarnas synpunkter har inhämtats via personal som arbetar vid verksamheterna som uppgett vad brukarna uttrycker. Brukarna har inte getts tillfälle att själva uttrycka sina synpunkter.
Uppge om barnkonsekvensanalys har genomförts, uppge även datum *(kopia bifogas till ärendet):* Ingen barnkonsekvensanalys har genomförts. Barns rättigheter samt barns rätt till skydd och stöd har beaktats i riskanalysen
Tidsperiod som riskanalysen genomförts: Maj 2025
Beslutsdatum:
Beslutad av:

		Konsekvenser / allvarlighetsgrad			
Sannolikhet för att händelse inträffar		Försumbar (1)	Lindrig (2)	Kännbar (3)	Allvarlig (4)
Mycket stor	(4)	4	8	12	16
Stor	(3)	3	6	9	12
Liten	(2)	2	4	6	8
Mycket liten	(1)	1	2	3	4

Risk:
Grönt = Försumbar, acceptabel risk, ingen åtgärd.
Gult = Kännbar, oacceptabel risk, åtgärd krävs
Rött = Allvarlig/mycket allvarlig risk, omedelbar åtgärd krävs.

POSTADRESS
Luleå kommun
Socialförvaltningen
971 85 LULEÅ

BESÖKSADRESS
Timmermansgatan 25

TELEFON
0920-45 30 00

HEMSIDA
www.lulea.se

1 Sammanfattning

Vid socialförvaltningens riskbedömning har det framkommit att såväl ungdomar mellan 18 och 20 år som föräldrar med minderåriga barn kan söka sig till insatserna där undantag från skyldigheten att dokumentera föreslås. Anledningen till förslaget är att det är angeläget att enskilda personer med riskbruk, skadligt bruk och beroende väljer att söka insatser tidigt, även föräldrar med minderåriga barn. Förutsättningarna för att komma till rätta med problemen ökar vid tidiga insatser, att ingen journalföring förekommer bedöms öka motivationen att söka hjälp.

Riskbedömningen anger att undantaget kan leda till att ungdomar samt barn till föräldrar med riskbruk, skadligt bruk och beroende kan fara illa om insatsen inte dokumenteras. Denna risk bedöms vara liten med anledning av att vid samtliga insatser där undantag från skyldigheten att dokumentera föreslås finns en lagstadgad skyldighet att göra en anmälan vid oro för att barn eller ungdom far illa. Samtliga av dessa verksamheter har rutiner för när och hur en anmälan ska göras.

Sammanfattande dokumentation av riskanalysen, dess resultat och förslagen handlingsplan med åtgärder/aktiviteter.

Uppföljning av hur samverkan mellan verksamheterna som ej dokumenterar samverkar med myndighetssidan.

1.1 Nulägesanalys

Sammanfattning av nedanstående

- *Syfte och mål? Bakomliggande orsaker till den förändring som planeras?*

  Nya socialtjänstlagen medför en dokumentationsskyldighet för att handläggning och genomförande av insatser såvida insatserna ej bedriver rådgivning eller att socialnämnden beslutar om undantag med anledning av att det finns särskilda skäl.

  Det innebär ingen faktisk förändring eftersom verksamheten tidigare funnits och då inte heller tidigare dokumenterat

- *Vilken/vilka områden eller vilka processer (huvud- och kärn-/delprocesser) samt tillhörande verksamhetsområden och lagrum som omfattas?*

  Det är insatser utan individuell behovsprövning som omfattas av förändringen i nya socialtjänstlagen. I verksamheterna bedöms det finnas skäl särskilda skäl av undanta skyldigheten att dokumentera uppgifter som kan röja den enskildes identitet , dels utifrån att enskilda kan avstå från att söka insatsen eller tacka nej eftersom de inte får vara anonyma, dels för att det vid mötesplatserna inte bedöms finnas behov eller skäl att dokumentera personliga förhållanden.

- *Vilka enheter, verksamheter och organisationer som omfattas, och vilka delar av området eller processen som inte ska omfattas?*

  Det är Klas- Och Klaramottagningen som erbjuder vuxna personer med riskbruk, skadligt bruk och beroende behandling enligt MET i samarbete med Regionen

  Medberoendebehandlingen, en behandling i grupp enligt CRAFT-modellen, som riktar sig till vuxna anhöriga till närstående med skadligt bruk och beroende.

  Mötesplats Lyktan som riktar sig till vuxna personer som är socialt utsatta

  Samt Mötesplats Ekan som vänder sig till personer över 18 år med funktionsnedsättning eller psykisk ohälsa.

- *Vilka aktiviteter ingår i processtegen och hur kommer respektive aktivitet påverkas?*

  Vid verksamheterna som nämns ovan ska dokumentation av uppgifter som kan röja den enskildes identitet undantas från skyldigheten att dokumentera.

  Innebär förändringen att process/processer måste revideras?

  Rutiner för anmälan av oro kring barn och ungdomar måste vara aktuella och kända i verksamheterna

  Övrigt att beakta? Hur orosanmälningar och samverkan med myndighetsutövningen skett bör följas upp.

Risk	Riskanalys		Rkvärde (SxK=?)	Bakomliggande orsaker	Åtgärd/aktivitet	Tidsplan	Ansvarig	Uppföljning
P g a undantag att dokumentera görs ingen orosanmälan från insatsen om att barn far illa till följd av förälders missbruk	**Sannolikhet** **1**	**Konsekvens** **2**	2	• Personal vid insatsen följer inte rutin eller sin lagstadgade anmälningsskyldighet. • Bristande kommunikation mellan myndighetssidan och insatserna utan behovsprövning	Information om ”Rutin om att vid oro för barn göra orosanmälan” ska ges all personal vid introduktion samt som påminnelse.		EC	Uppföljning av rutin och hur den lagstadgade anmälningsskyldigheten efterföljs
P g a undantag att dokumentera görs ingen orosanmälan från insatsen om att ungdomar mellan 18-20 år far illa	1	2	2	• Personal vid insatsen följer inte rutin eller sin lagstadgade anmälningsskyldighet. • Bristande kommunikation mellan myndighetssidan och insatserna utan behovsprövning	Information om ”Rutin om att vid oro för barn göra orosanmälan” ska ges all personal vid introduktion samt som påminnelse		EC	Uppföljning av rutin och hur den lagstadgade anmälningsskyldigheten efterföljs

POSTADRESS

Luleå kommun
Socialförvaltningen

971 85 LULEÅ

BESÖKSADRESS

Timmermansgatan 25

TELEFON

0920-45 30 00

HEMSIDA

www.lulea.se

Från serviceinsats till insats utan behovsprövning

Insats och ev omfattning	Öppen för alla	Villkor särskild målgrupp	Skyldighet att dokumentera
Anhörigstöd	Nej	Rådgivning och information för anhöriga till äldre, någon med långvarig sjukdom, någon med funktionsnedsättningar och /eller psykisk ohälsa, som är bosatta i Luleå kommun	Rådgivning undantaget enligt 14 kap 4 § SoL
Kognitiva stödteamet	Nej	Rådgivning och information till den demenssjuke och anhöriga till personer med demens, som är bosatta i Luleå kommun	Rådgivning undantaget enligt 14 kap 4 § SoL
Äldresupporten	Nej	Rådgivning och information till personer i pensionsåldern och däröver som är bosatta i Luleå kommun	Rådgivning undantaget enligt 14 kap 4 § SoL
RoS-mottagningen Max 10 samtal	Nej	Rådgivning och information till vuxna över 18 år med riskbruk, skadligt bruk och beroende samt spel om pengar samt vuxna anhöriga över 18 år till närstående med riskbruk, skadligt bruk och beroende eller spelberoende, bosatta i Luleå kommun.	Rådgivning undantaget enligt 14 kap 4 § SoL
Klas- och Klara mottagningen	Nej	Samtalsbehandling vid skadligt bruk av alkohol enligt MET för vuxna över 18 år för personer bosatta i Luleå kommun	Undantag enligt 14 kap 5 § SoL pga risk att personer inte söker hjälp om uppgifter om personliga förhållande dokumenteras.

Insats och ev omfattning	Öppen för alla	Villkor särskild målgrupp	Skyldighet att dokumentera
Medberoendebehandling (RoS) Max 12 samtal	Nej	Behandling enligt CRAFT för vuxna anhöriga från 18 år, till närstående med skadligt bruk eller beroende, bosatta i Luleå kommun.	Undantag enligt 14 kap 5 § SoL pga risk att personer inte söker hjälp om uppgifter om personliga förhållande dokumenteras.
Lyktan	Nej	Mötesplats för vuxna från 18 år i en utsatt social situation som är bosatta eller har Luleå kommun som bosättningskommun	Undantag enligt 14 kap 5 § SoL med anledning av att uppgifter om personliga förhållanden inte bedöms vara nödvändigt att dokumentera i verksamheten
Ekan	Nej	Mötesplats för vuxna från 18 år personer med psykiska funktionsvariationer, som är bosatta i Luleå kommun	Undantag enligt 14 kap 5 § SoL med anledning av att uppgifter om personliga förhållanden inte bedöms vara nödvändigt att dokumentera i verksamheten
Familjerådgivningen	Ja	Rådgivning i samlevnadsfrågor till personer bosatta i Luleå kommun	Rådgivning undantaget enligt 14 kap 4 § SoL
Informationssamtal	Ja	Informationssamtal gällande vårdnad, boende och umgänge med barn med föräldrar bosatta i Luleå kommun.	Rådgivning undantaget enligt 14 § SoL
Samarbetssamtal Gäller ej vid begäran från Tingsrätt	Ja	Rådgivande samtal gällande vårdnad, boende och umgänge av barn med föräldrar bosatta i Luleå kommun	Rådgivning undantaget enligt 14 kap 4 § SoL

Insats och omfattning	Öppen för alla	Villkor särskild målgrupp	Skyldighet att dokumentera
EQ-mottagningen Max 15 samtal	Nej	Rådgivning och stöd till personer över 18 år, bosatta i Luleå kommun, som skadat eller riskerar skada någon närstående.	Skyldighet att dokumentera
Fredamottagningen Max 20 samtal	Nej	Rådgivning och stöd till vuxna personer, bosatta i Luleå kommun, som är eller har varit utsatt för våld i nära relation eller hedersrelaterat våld eller förtryck.	Skyldighet att dokumentera
Ungdomsmottagningen	Nej	Rådgivning för ungdomar mellan 12 och 25 år i Luleå kommun. Insatser till ungdomar i åldern 12–14 år får endast ges med vårdnadshavares samtycke, om insatsen bedöms lämplig.	Rådgivning undantaget enligt 14 kap 4 § SoL
Medling	Nej	Insats för ungdomar i åldern 12-21 år som begått brott, och är bosatta i Luleå kommun. Insatser till ungdomar i åldern 12–14 år får endast ges med vårdnadshavares samtycke, om insatsen bedöms lämplig.	Skyldighet att dokumentera
Matdistribution	Nej	Personer över 75 år bosatta i Luleå kommun. Personuppgifter och avgift tillkommer.	Rådgivning undantaget enligt 14 kap 4 § SoL. Dokumentation av personuppgifter och avgift.

Insats och ev omfattning	Öppen för alla	Villkor särskild målgrupp	Skyldighet att dokumentera
Föräldrasupporten Enskilt Max 10 samtal	Nej	Föräldrar eller närstående till barn eller ungdom i åldern 0-20 år, bosatta i Luleå kommun	Rådgivning undantaget enligt 14 kap 4 § SoL
ABC Föräldrakurs i grupp	Nej	Föräldrar eller närstående till barn eller ungdom i åldern 3-12 år, bosatta i Luleå kommun	Rådgivning undantaget enligt 14 kap 4 § SoL
Fatta tonåringen Gruppträffar	Nej	Föräldrar eller närstående till barn eller ungdom i åldern 12-18 år, bosatta i Luleå kommun	Rådgivning undantaget enligt 14 kap 4 § SoL
Föräldragrupp med tema NPF Gruppträffar	Nej	Föräldrar eller närstående till barn eller ungdom med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning, bosatta i Luleå kommun	Rådgivning undantaget enligt 14 kap 4 § SoL
Bonusfamiljen Föreläsningar	Nej	Föräldrar eller närstående till barn eller ungdom i åldern 0-20 år, bosatta i Luleå kommun	Rådgivning undantaget enligt 14 kap 4 § SoL

Från bistånd till insats utan behovsprövning

Insats och ev omfattning	Öppen för alla	Villkor särskild målgrupp	Skyldighet att dokumentera
Öppenvårdsbehandling vuxna enligt 12- stegsmodellen. Omfattning 1 år	Nej	Vuxna från 18 år med skadligt bruk eller beroende och förmåga att upprätthålla nykterhet/drogfrihet vid behandlingstillfällen som önskar genomgå en behandling enligt 12 –stegsmodellen och är bosatta i Luleå kommun. Behandlingen sker i grupp.	Skyldighet att dokumentera
Öppenvårdsbehandling vuxna enligt CRA Omfattning 1 år	Nej	Vuxna från 18 år med skadligt bruk eller beroende och förmåga att upprätthålla nykterhet/drogfrihet vid behandlingstillfällen som önskar genomgå en behandling enligt CRA och är bosatta i Luleå kommun. Behandlingen kan ske individuellt eller i grupp.	Skyldighet att dokumentera
Öppenvårdsbehandling, vuxna I form av Återfallsprevention 8-10 veckor	Nej	Vuxna från 18 år som önskar förebygga risk för återfall i skadligt bruk eller beroende och som är bosatt i Luleå kommun. Behandlingen kan ske individuellt eller i grupp.	Skyldighet att dokumentera

Insats och omfattning	Öppen för alla	Villkor särskild målgrupp	Skyldighet att dokumentera
Partnervåld Samverkan centrum mot våld/ungdomsmottagningen	Nej	Ungdomar från 15-18 år i Luleå kommun som utsatts /blivit utsatt eller utsätter/utsatt pojkvän/flickvän för våld. Insatsen tillhandahålls under förutsättning att det är lämpligt	Skyldighet att dokumentera
Skolsociala team	Nej	Samverkan mellan skola och socialtjänst i Luleå kommun med barn i åldern 6--12 år och deras föräldrar när skolan bedömer att barnet är i behov av stöd.	Skyldighet att dokumentera
Akutboende	Nej	Vuxna personer över 18 år med bosättningskommun Luleå som saknar bostad, tillgång till annat boende och som saknar egna resurser att lösa akut bostadssituation.	Skyldighet att dokumentera
Budget- och skuldrådgivning	Ja	Personer bosatta i Luleå kommun som önskar budget- och skuldrådgivning Infrastruktur- och service-nämnden	Rådgivning undantaget enligt 14 kap 4 § SoL

Insatser som inte är för personliga behov eller omfattas av socialtjänstlagen

Verksamhet	Öppen för alla	Riktad till särskild målgrupp	Skyldighet att dokumentera
Fältgruppen	Nej	Fältgruppen arbetar ger information om socialtjänsten, arbetar förebyggande och uppsökande med ungdomar i Luleå kommun.	Skyldighet att dokumentera föreligger inte då verksamheten inte är en insats för personliga behov
Personligt ombud	Nej	Personligt ombud vänder sig till vuxna med långvarig funktionsnedsättning som har svårt att fungera i vardagen. Det är ingen insats utan en hjälp till hjälpen.	Skyldighet att dokumentera föreligger inte då personligt ombud inte är en insats som regleras i socialtjänstlagen

Ungdomsmottagningen

ungdomar 12 -25 år

Nya SoL påverkar verksamheten

- insats utan behovsprövning kan ges **utan** vårdnadshavares samtycke till ungdomar över 15 år
- insats till 12-14 år kan ges **med** vårdnadshavares samtycke eller
- med **beslut om bistånd** enligt 11 kap 1 § SoL

Budget och skuldrådgivning

- Budget- och skuldrådgivning socialtjänst och socialnämndens ansvar enligt nya socialtjänstlagen
- I Luleå kommun är det Infrastruktur- och Servicenämnden som ansvarar föär budget och skuldrådgivningen.

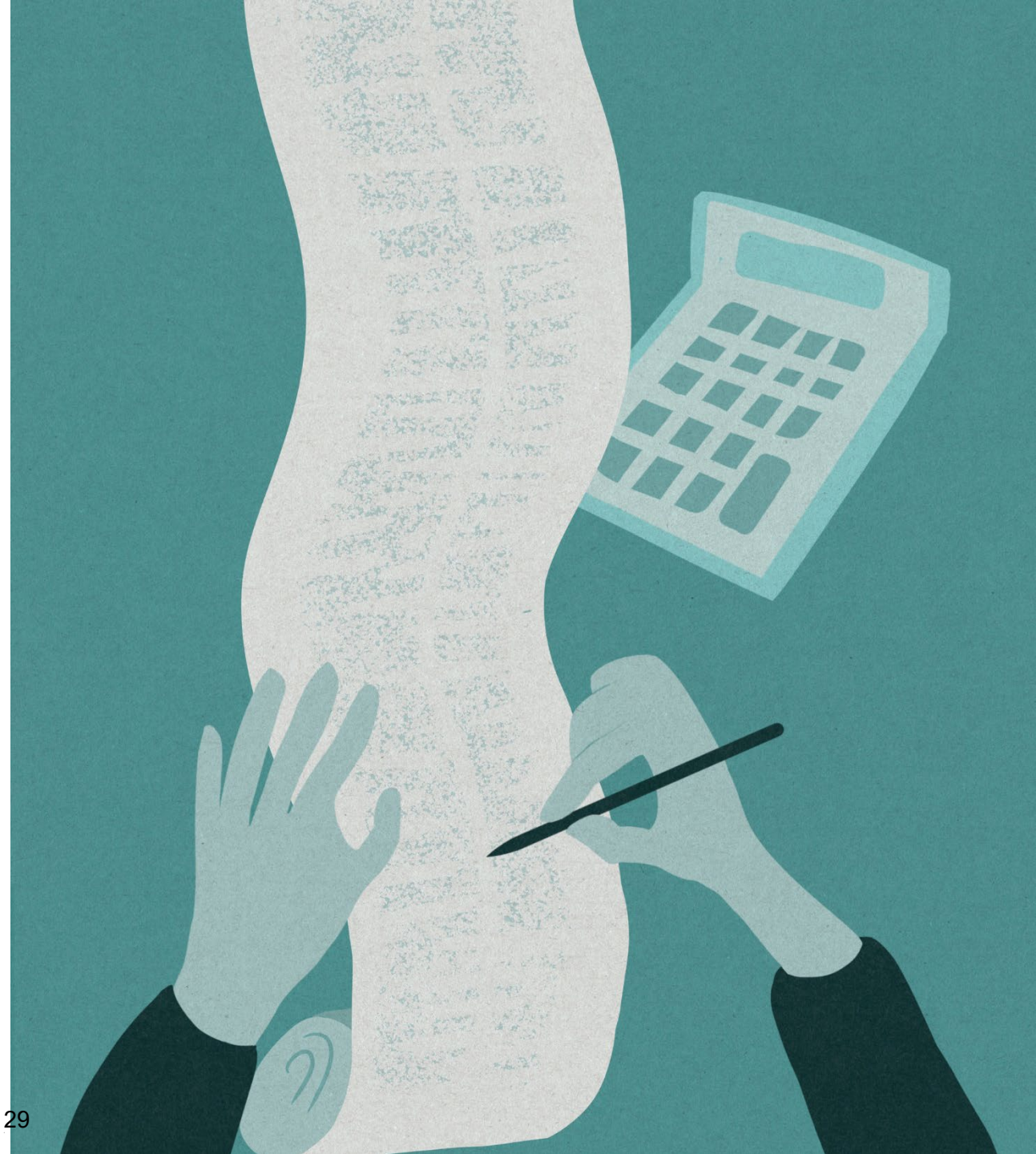

§ 51

Revidering av socialnämndens delegationsordning med anledning av ny socialtjänstlag

Ärendenr 2025/373-3.9.0.2

Socialnämndens arbetsutskotts förslag till beslut

1. Socialnämnden beslutar att godkänna revidering av socialnämndens delegationsordning med anledning av ny socialtjänstlag och med övriga revideringar och förtydliganden enligt bilaga och med föredragna korrigeringar.
2. Socialdirektören får i uppdrag att se till att de styrande dokument som antagits av socialnämnden justeras gällande lagrumshänvisningar och mindre justeringar av enstaka ord för att överensstämma med den nya socialtjänstlagens språkbruk. Uppdraget innebär att socialnämnden inte fattar beslut om dessa revideringar.

Sammanfattning av ärendet

En ny socialtjänstlag föreslås träda i kraft den 1 juli 2025 (prop. 2024/25:89). Den nya lagen har en ny struktur och ny paragrafnumrering. Det föreslås även att den nuvarande biståndsbestämmelsen i 4 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453) delas upp i flera bestämmelser (11 kap. 1 § och 12 kap. 1 §) Även bestämmelsen om så kallat frivilligt bistånd i 4 kap. 2 § socialtjänstlagen delas upp i två (11 kap, 4 § och 12 kap, 2 §).

Det föreslås även att fler beslut i ärenden enligt LVU ska få delegeras till utskott. Det gäller beslut enligt följande.

- Ansökan om fortsatt omhändertagande, när svensk domstol inte är behörig att besluta om beredande av vård enligt LVU (9 a § LVU).
- Beslut om umgängesbegränsning vid vård (14 § andra stycket LVU).
- Beslut om att hemlighålla den unges vistelseort vid vård (14 § andra stycket LVU).
- Beslut om umgängesbergränsning vid ett flyttningsförbud (31 § LVU).
- Upphörande av utreseförbud (31 c § LVU).

Socialnämndens delegationsordning är reviderad med anledning av föreslagna förändringar i socialtjänstlagen. Lagrumshänvisningarna är ändrade, texten på många punkter har omformulerats för att överensstämma med lagförslaget. Några punkter har tillkommit.

Beslut som ska fattas av socialnämnd förtecknas vanligtvis inte i delegationsordningen. På ett fåtal punkter framkommer trots detta att delegat är socialnämnd, detta för att förtydliga rätt beslutsnivå. Förfaringssättet överensstämmer med rekommendationer från SKR som anger att det av pedagogiska skäl är bra att nämna vissa beslut i delegationsordningen.

Som en följd av det nya lagförslaget behöver lagrumshänvisningar justeras i socialnämndens styrande dokument. Även smärre justeringar av text kan behöva göras utifrån den nya lagens språkbruk. Exempel på justeringar är att ändra ordet bistånd till insats. Socialförvaltningen föreslår att dessa revideringar får göras utan nytt beslut från socialnämnden.

Övriga revideringar och förtydliganden
I nuvarande delegationsordning har nedanstående punkter felaktigt delegerats till EU. När detta uppdagades gjordes en kontroll där det framkom att EU inte fattat några av dessa beslut. I och med nya socialtjänstlagen blir dessa beslut möjliga att delegera till EU.

- 5.6 – Ansöka om fortsatt omhändertagande när svensk domstol inte är behörig att besluta om beredande av vård enligt LVU.
- 5.32 – Beslut om omprövning och upphörande av utreseförbud.

Gällande punkten 14.93 att ta ut ersättning för andra stöd och hjälpinsatser är det oklart om det finns lagstöd i nya socialtjänstlagen att utta avgift för andra stöd och hjälpinsatser. Verksamheten är informerad och tar inte ut avgift från 2025-07-01. Punkten står kvar i avvaktan på att socialförvaltningen utreder frågan vidare. När förvaltningen fått klarhet om möjligheten att ta ut ersättning försvinner behöver riktlinjerna revideras.

I anmärkningsfältet gällande beslutspunkt 14.44, Beslut om tillfällig placering i familjehem, föreslås omformulering av text för att möjliggöra beslut om omplacering. Omformuleringen bör leda till färre ordförandebeslut.

Socialförvaltningen har föreslagit socialnämnden besluta att godkänna revidering av socialnämndens delegationsordning med anledning av ny socialtjänstlag och med övriga revideringar och förtydliganden enligt bilaga, och att beslutet gäller från 2025-07-01 under förutsättning att den nya socialtjänstlagen träder i kraft, samt att socialdirektören får i uppdrag att se till att de styrande dokument som antagits av socialnämnden justeras gällande lagrumshänvisningar och mindre justeringar av enstaka ord för att överensstämma med den nya socialtjänstlagens språkbruk. Uppdraget innebär att socialnämnden inte fattar beslut om dessa revideringar.

Sammanträdet

Socialförvaltningen föredrar ärendet med följande korrigering av förslag till socialnämndens delegationsordning, kapitel 14 SoL, 4 kap Ansvaret för uppgifter inom socialtjänsten:

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
4 kap. Ansvaret för uppgifter inom socialtjänsten				
~~NY~~	~~Ingå avtal med privaträttsligt organ eller en fysisk person om att utföra kommunens uppgifter inom socialtjänsten~~	~~4 kap. 3 § SoL~~	~~Verksamhetschef~~	~~Uppmärksamma att förfarandet kan omfattas av annan lagstiftning som till exempel lagen om offentlig upphandling (2016:1145)~~

Vidare föredras följande tillägg avseende ändring av beslut:

17.7	Ändring av beslut	37-38 §§ FL	Delegaten i ursprungsbeslutet	Gäller varje delegat med beslutanderätt i myndighetsutövning. 37 § när en myndighet får ändra ett beslut. 38 § när en myndighet ska ändra ett beslut. Se även kapitel 14 Handläggning och dokumentation

Ordföranden (S) föreslår att beslutspunkt två i förslag till beslut tas bort:
~~2. Beslutet gäller från 2025-07-01 under förutsättning att den nya socialtjänstlagen träder i kraft.~~

Beslutsgång

Ordföranden ställer eget ändringsförslag under proposition och finner att socialnämndens arbetsutskott bifaller förslaget.

Ordföranden ställer därefter socialförvaltningens förslag med antagen ändring och föredragna korrigeringar under proposition och finner att socialnämndens arbetsutskott bifaller förslaget.

Dialog

Dialog har genomförts med projektledare för nya SoL, verksamhetschef, objektspecialister och enhetschef inom socialförvaltningen.

Beslutsunderlag

- Förslag – Socialnämndens delegationsordning, SOC Hid: 2025.1690
- Socialförvaltningens förslag till beslut gällande revidering av socialnämndens delegationsordning med anledning av ny socialtjänstlag, SOC Hid: 2025.1689

LULEÅ KOMMUN

Socialnämndens delegationsordning

Försättsblad beställs hos kommunikationskontoret och infogas av nämndsekreterare efter att dokumentet har fastställts i nämnd eller annan beslutsinstans (se Riktlinjer för styrdokument på lulea.se).

Dokumenttyp	Ärendenr	Fastställd	Giltighetstid
Styrdokument	2022/512 Rev: 2025/373	SN 2023-03-30 § 55	2027-03-30

Dokumentansvarig	Senast reviderad	Beslutsinstans	Dokument gäller för
HR & kvalitet/Ekonomi & infrastruktur	2025-06-19	Socialnämnden	Socialförvaltningen

Innehåll

Allmänt om delegation 4
Lagstiftning 4
Beslut som inte får delegeras 4
Begränsad delegation 5
Delegering och verkställighet 5
Erhållande av beslutanderätt 5
Rättelse och ändring av beslut 6
Undertecknande av handlingar 6
Ersättare 7
Jäv 7
Vidaredelegation 7
Brådskande ärenden och kompletterande beslutanderätt 7
Följd av att beslut fattas utan delegeringsuppdrag 8
Anmälan av delegationsbeslut till nämnd 8
Samverkan 8
Prisbasbelopp, direktupphandlingsvärde och tröskelvärde 8
Medelstäckning för beslut 9
Uppföljning/kontroll av fattade delegationsbeslut 9
Ansvar för revidering av delegationsordningen 9
Upplysningar 9
Arbetsgång - handläggning av delegationsärenden i diariet 9
1. Föräldrabalk (1949:381) 10
2. LMA, Lag (1994:137) om mottagande av asylsökande m fl 11
3. LSS, Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade 11
4. LUL, Lag (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare 14
5. LVU, Lag (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga 14
6. LVM, Lag (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall 19
7. LGEB, Lag (2005:429) om god man för ensamkommande barn 20
8. OSL, Offentlighets- och sekretesslag (2009:400) 20
9. Patientsäkerhetslag (2010:659) 21
10. POSOM, Psykiskt och socialt omhändertagande 22
11. Smittskyddslag (2004:168) 23
12. Socialförsäkringsbalk (2010:110) 23
13. SoF, Socialtjänstförordning (2001:937) 23
14. SoL, Socialtjänstlag (2001:453) 24
4 kap. Ansvaret för uppgifter inom socialtjänsten 24
7 kap. Övergripande planering och samverkan 24
11 kap. Insatser för personliga behov 24
Insatser för barn och unga 24
Insatser för vuxna 26

Insatser för äldre och funktionsnedsatta 28
12 kap. Insatser för ekonomiska behov 29
Beslut i ärenden om försörjningsstöd enligt riksnorm och riktlinjer 29
13 kap. Vissa insatser som socialnämnden ska kunna erbjuda 33
14 kap. Handläggning och dokumentation 33
15 kap. Uppgiftsskyldighet och rätt att ta del av uppgifter 33
17 kap. Hantering av uppgifter i enskild verksamhet 35
18 kap. Socialnämndens ansvar för barn och ungas uppväxtförhållanden 36
20 kap. Bedömning och utredning av barn och ungas behov av skydd eller stöd 36
22 kap. Vård av barn och unga utanför det egna hemmet 36
23 kap. Uppföljning av ett barns situation 38
24 kap. Internationella adoptioner 38
27 kap. Missförhållanden 38
29 kap. Ansvarsfördelning mellan kommuner 39
30 kap. Socialnämndens organisation och delegering av beslut 40
32 kap. Avgifter 40
33 kap. Återkrav 41
15. Lag (2024:79) om placering av barn i skyddat boende 42
16. Ärvdabalk 1958:637) – Begravningslag (1990:1144) 44
Ärvdabalk 44
Begravningslag 44
17. Överklagan - yttranden 44
Ombud och offentligt biträde 44
Rättelse, omprövning och ändring av beslut 45
Överklagan 45
Yttranden 45
Ej verkställda gynnande beslut 48
18. Övrigt 48
Övriga administrativa beslut 48
Organisation 50
Inköp/upphandling 50
Behandling av personuppgifter/informationssäkerhet 52
Beslut om ersättningar 53
19. Personaldelegation 56
Bilaga 1. Delegationsförbud 59

Allmänt om delegation

Att delegera innebär att beslutanderätt flyttas från nämnd till utskott, förtroendevald, anställd eller automatiserad beslutsfunktion. Nämnden kan bara delegera beslut som faller inom sitt verksamhetsområde enligt lag och reglemente. Den som får beslutanderätten kallas delegat.

När en nämnd delegerat sin beslutanderätt träder delegaten in i nämndens ställe. Delegaten har alltid det fulla ansvaret för handläggning och bedömning som ligger till grund för beslutet. Delegat kan alltid överlämna ett ärende till överordnad chef eller till nämnden för avgörande. En delegat kan överlämna ett ärende till nämnden för avgörande om det finns anledning att nämnden prövar frågan. Nämnden kan aldrig ändra ett beslut som delegaten har tagit. Om socialnämnden anser att beslutanderätten utövas olämpligt kan nämnden återkalla rätten att fatta beslut för en viss grupp av ärenden eller för ett visst ärende. Nämnden kan även föregripa ett beslut i ett visst ärende genom att själv ta över ärendet och fatta beslut i delegatens ställe.

Delegationsordningen innehåller en förteckning över ärenden i vilka socialnämnden har delegerat beslutanderätten. Delegat som anges i delegationsordningen är alltid lägsta beslutsnivå. Delegation möjliggör en effektivare förvaltning genom att beslutsvägarna blir kortare och handläggningen snabbare. Om en ärendetyp inte finns med i delegationsordningen är socialnämnden beslutsfattare.

Lagstiftning

Socialnämndens möjlighet till delegering av ärenden följer av 6 kap. 37--39 §§ och 7 kap. 5—7 §§ kommunallagen (KL). Dessa regler kompletteras genom särskilda föreskrifter i annan lagstiftning, till exempel ~~10 kap. 4--6 §§ socialtjänstlagen (SoL).~~ 30 kap. 6-9 § socialtjänstlagen (SoL).

Delegering som följer av särskild yrkeskompetens enligt hälso- och sjukvårdslagen (HSL) ska inte anmälas till socialnämnden. Dessa beslut faller utanför kommunallagens regler.

Beslut som inte får delegeras

Av 6 kap. 38 § KL följer att beslutanderätten inte får delegeras i följande ärenden:

- ärenden som avser verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet
- framställningar eller yttranden till fullmäktige liksom yttranden med anledning av att beslut av nämnden i dess helhet eller av fullmäktige har överklagats
- ärenden som rör myndighetsutövning mot enskilda, om de är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt
- ärenden som väckts genom medborgarförslag (Luleåförslaget) och som lämnats över till nämnden

- ärenden som enligt lag eller annan författning inte får delegeras

Beslutanderätten får inte heller delegeras till en automatiserad beslutsfunktion när det gäller:

- ärenden där beslut överklagas enligt bestämmelserna i 13 kap. KL
- ärenden där beslut enligt lag eller annan författning inte får överklagas
- ärenden om upphandling
- ärenden om valfrihetssystem

Beslut i enskilda ärenden som omfattas av delegationsförbud, se bilaga.

Begränsad delegation

För vissa typer av enskilda ärenden kan beslutanderätten enligt ~~10 kap 4 § SoL~~ 30 kap. 6-9 § SoL endast delegeras till särskild avdelning som består av ledamöter eller ersättare i nämnden (enskilda utskottet). Detta betyder att beslutanderätten i dessa typer av ärenden inte kan delegeras till enskild tjänsteman. Begränsad delegation råder för vissa beslut enligt lag med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) och lag om vård av missbrukare i vissa fall (LVM).

För många beslut enligt föräldrabalken (FB) råder delegeringsförbud. ~~I 10 kap. 5 § SoL~~ I 30 kap. 10 §§ SoL framkommer vilka beslut som får delegeras.

Delegering och verkställighet

Kommunallagen skiljer mellan beslut som måste delegeras och beslut som innebär ren verkställighet. Gränsdragningen mellan delegering och ren verkställighet är inte helt klar. Följande skillnader finns: Delegering innebär överlåtande av beslutanderätt, vilket betyder att delegaten – den som fått rätten att fatta ett visst beslut – inträder i nämndens ställe. Beslutet ska kunna överklagas antingen genom laglighetsprövning eller förvaltningsbesvär. Även rätten att avge yttranden behöver delegeras, trots att yttranden normalt inte kan överklagas. Kännetecknande för denna typ av beslut är, förutom att de regleras i lag, bland annat att det finns alternativa lösningar och att beslutsfattaren måste göra vissa överväganden och bedömningar.

Övriga beslut kallas beslut av verkställighetskaraktär och innebär åtgärder som normalt finns inom tjänstepersonens område. Verkställighet är beslut av rutinmässig karaktär som fattas av tjänsteperson i kraft av sin tjänsteställning. Frågorna är oftast redan reglerade i lag, avtal, riktlinjer, beslut eller styrdokument. Verkställighetsärenden behöver inte anmälas till nämnden.

Erhållande av beslutanderätt

Chef som anställs har omgående beslutanderätt enligt delegationsordningen.

Övrig personal erhåller beslutanderätt efter individuell bedömning av överordnad chef. I bedömningen ska hänsyn tas till om den anställde tidigare har tjänstgjort på liknande befattning. För personal som saknar tidigare erfarenhet bör personen ha arbetat på befattningen i sex månader innan delegation erhålls. Överordnad chef eller kollega med samma befattning tar beslut tills den nyanställde får egen delegation. Ansvarig chef ska säkerställa att medarbetarna har tillräcklig kompetens för att fatta de delegerade besluten. Vid uppmärksammade brister ska i första hand åtgärder vidtas för att komma till rätta med dem. Ansvarig chef kan återkalla beslutanderätten för en delegat. Varje enhet bör tydliggöra kompetenskraven för att erhålla delegation.

Rätten att besluta enligt delegationsordningen omfattar såväl bifall som avslag om inte annat är särskilt angivet samt:

- avvisa en ansökan, när förutsättningar inte finns för att ta upp ärendet till behandling i sak
- avskriva ett ärende från vidare handläggning (om en ansökan har återkallats eller frågan förfallit av annan anledning)
- ompröva beslut (omfattar även rätt att återkalla ansökan till domstol enligt LVU och LVM)

Undantag från ovanstående framgår av delegationsordningen.

Rättelse och ändring av beslut

I 36--39 §§ FL framgår när en myndighet ska och får ändra ett beslut. Beslut i alla ärenden får rättas om det finns uppenbara felaktigheter pga. skrivfel, räknefel eller liknande förbiseende. Det finns inget krav på att den enskilde underrättas om rättelsen.

En myndighet får ändra ett beslut om den anser att beslutet är felaktigt på grund av att det har tillkommit nya omständigheter eller av någon annan anledning.

Om beslutet är gynnande dvs ger den enskilde någon förmån av något slag, får det enbart ändras till den enskildes nackdel om:

1. det framgår av beslutet eller de föreskrifter som det har grundats på att beslutet under vissa förutsättningar får återkallas,
2. tvingande säkerhetsskäl kräver att beslutet ändras omedelbart, eller
3. felaktigheten beror på att parten har lämnat oriktiga eller vilseledande uppgifter.

Undertecknande av handlingar

Enligt Luleå kommuns nämndreglementen framgår att skrivelser, avtal och andra handlingar från styrelsen/nämnden ska på nämndens vägnar undertecknas av ordföranden med vice ordförande som ersättare. Nämnden ger i uppdrag till förvaltningschef att underteckna handlingar på nämndens vägnar.

Beslut som fattas med stöd av delegation samt skrivelser, avtal och andra

handlingar som upprättas med anledning därav signeras av den som fattat beslutet. När det är lämpligt och inga tvingande lagkrav finns på fysiskt undertecknande kan signaturen göras elektroniskt eller säkerställas på annat sätt.

Ersättare

När det gäller anställd anges i delegationsordningen till vilken kategori av befattningshavare delegation lämnats. Delegationen gäller för den ärendekategori eller verksamhetsområde anställningen avser. Detta innebär att om någon från ett annat verksamhetsområde eller lägre befattning tar över vid förfall hos delegat (sjukdom, semester, tjänstledighet eller liknande) måste ett förordnade göras för att beslutanderätten ska överföras.

Enhetschefer inom barn-, unga och familj ersätter varandra. Övriga enhetschefer inom myndighet ersätter varandra. Om detta inte går att följa krävs ett förordnande från verksamhetschef.

Jäv

Delegerad beslutanderätt får inte utövas i ärende som berör delegatens egna personliga förhållanden eller där jäv enligt 6 kap. 28--32 §§, 7 kap. 4 § KL föreligger. I sådana fall ska ärendet omedelbart överlämnas till överordnad chef eller till nämnden. Handläggaren i ett ärende måste själv uppmärksamma jävsituationen och informera ansvarig chef. Formellt beslut ska fattas om jävsinvändning inte godtas.

Vidaredelegation

Om socialnämnden uppdrar åt socialdirektören att fatta beslut på delegation får nämnden även överlåta åt socialdirektören att i sin tur, enligt 7 kapitlet 6 § KL, uppdra åt en anställd att besluta i hens ställe, s.k. vidaredelegation. Om nämnden beslutar om vidaredelegation ska det anges särskilt i delegationsordningen. Beslutar socialdirektören att vidaredelegera ska det upprättas en förteckning över vilka anställda som socialdirektören har vidaredelegerat beslutanderätten till.

Brådskande ärenden och kompletterande beslutanderätt

Enligt 6 kap. 39 § KL får en nämnd uppdra åt ordföranden, eller en annan ledamot som nämnden har utsett, att besluta på nämndens vägnar. Förutsättningen är att beslutet inte kan vänta till nämndens nästa sammanträde. Delegatens beslut ska anmälas till nämnden vid nästa sammanträde.

Det är viktigt att möjligheten till ordförandebeslut i brådskande ärenden inte används slentrianmässigt. Det ska i princip vara en sådan situation där alternativet till ordförandebeslut är att kalla nämnden till extra sammanträde.

Det finns även särskilt angivna regler gällande en så kallad kompletterande beslutanderätt enligt LVU samt LVM. Den kompletterande beslutanderätten kan utövas av ordföranden eller annan ledamot eller annan tjänsteperson som förordnats av nämnden. För att

vara behörig att fatta beslut enligt kompletterande beslutanderätt måste denne vara ordinarie ledamot i socialnämnden. Syftet med den kompletterande beslutanderätten är att det alltid ska finnas någon som kan fatta beslut när nämndens/utskottets beslut inte kan avvaktas. Beslut som fattats med stöd av kompletterande beslutanderätt ska anmälas till nämndens nästa sammanträde.

Följd av att beslut fattas utan delegeringsuppdrag

Ett beslut som fattats utan delegation kan vid ett överklagande upphävas då beslutet kan betraktas som ogiltigt.

Anmälan av delegationsbeslut till nämnd

Beslut som fattas med stöd av delegation och vidaredelegation ska anmälas till socialnämnden. På så sätt kan nämnden följa hur uppdraget att fatta beslut i nämndens ställe utförs. Nämnden ska enligt 6 kapitlet 40 § och 7 kapitlet 8 § KL besluta om i vilken utsträckning beslut som har fattats med stöd av delegation ska anmälas till dem.

Anmälan av delegationsbeslut görs i två syften; dels för nämndens information, dels för att beslut som kan överklagas enligt kommunallagens regler om laglighetsprövning ska vinna laga kraft.

Anmälan av delegationsbeslut ska göras till nämndens nästa sammanträde och avser

- Delegationsbeslut som registreras som beslut i verksamhetssystem. Redovisas via lista från verksamhetssystemet. Under nämndens sammanträde finns listan tillgänglig digitalt hos nämndsekreterare och avdelningschef ekonomi & infrastruktur.
- Om beslutet inte går att koda in som ett beslut i verksamhetssystemet ska beslutsfattaren överväga om/eller hur anmälan av delegationsbeslutet ska ske till nämnden.
- Delegationsbeslut som registreras i diariet. Se arbetsgång för handläggning av delegationsärenden i diariet.

Ärenden som inte behöver anmälas till nämnd framgår i kolumnen anmärkning i delegationsordningen.

Samverkan

Delegat ansvarar i förekommande fall för att förhandlingsskyldighet enligt lag (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet (MBL) och befintliga samverkansavtal fullgörs innan beslut fattas.

Prisbasbelopp, direktupphandlingsvärde och tröskelvärde

Vid årlig förändring av prisbasbelopp, direktupphandlingsvärde och tröskelvärde justeras delegationsordningen utan nämndbeslut. Se kommunens riktlinjer för hållbara inköp.

Medelstäckning för beslut

Delegat är skyldig att kontrollera att planerat beslut ryms inom budget innan beslut fattas. Avser inte individärenden.

Uppföljning/kontroll av fattade delegationsbeslut

För att kontrollera om delegationsbeslut fattas i enlighet med gällande delegationsordning ska uppföljning av delegationsbeslut genomföras en gång per år. Kontrollen avser att delegationsordningen efterlevs, att delegationsbeslut fattas av rätt delegat, att delegationsbeslut anmäls till nämndens nästkommande sammanträde (egenkontroll).

Ansvar för revidering av delegationsordningen

Varje verksamhetsområde samt ledningsstöd ansvarar för att delegationsordningen är aktuell och efterlevs. Vid behov av revidering lämnas förslag till socialnämnden för beslut två gånger per år. Detta innebär att omvärldsbevakning och framförhållning krävs.

Upplysningar

Upplysningar i frågor rörande delegation kan erhållas från kommunjurist och sakkunnig tjänsteperson.

Arbetsgång - handläggning av delegationsärenden i diariet

1. Kontrollera i delegationsordningen vem som är delegat, d.v.s. vem som har rätt att fatta beslut.
2. Använd mallen i ärendehanteringssystemet Evolution för delegationsbeslut. Registrator är behjälplig med ärendenummer och beslutsmall.
3. Motivera beslutet under rubrik, sammanfattning av ärendet.
4. Hänvisa i beslutet till tillämpligt lagrum. Av delegationsordningen framgår vilka lagrum som reglerar de delegerade besluten.
5. Hänvisa i beslutet till rätt kapitel och punkt i delegationsordningen.
6. Lägg in eventuella bilagor och underlag till beslutet i ärendet i Evolution.
7. Säkerställ att datum i sidhuvudet överensstämmer med beslutsdatum.
8. Enligt Luleå kommuns nämndreglemente ska beslutet undertecknas i original av den som fattar beslutet. Digital signering godkänns.
9. Meddela registrator om fattat beslut.
10. Registrator anmäler därefter beslutet till nästkommande socialnämnd.

1. Föräldrabalk (1949:381)

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
1.1	Godkännande av bekräftelse av faderskap då parterna är övertygade att barnet är deras gemensamma (U-protokoll)	1 kap. 4 § 1 st, 2 kap. 8a § FB	Handläggare Specialistsocionom Administratör	
1.2	Godkännande av bekräftelse av faderskap/föräldraskap i övriga fall (U-protokoll)	1 kap. 4 § 1 st, 9, 13 §§ FB	Familjerättssekr Familjerättshandl Handläggare Specialistsocionom	
1.3	Beslut att inleda utredning om fastställande av faderskap	2 kap. 1 § FB 2 kap. 8a § FB	Enhetschef	
1.4	Beslut att återuppta nedlagd utredning gällande faderskap	2 kap. 1 § FB	Enhetschef	
1.5	Begära biträde av annan kommun	2 kap. 4 § FB	Familjerättssekr Handläggare Specialistsocionom	
1.6	Beslut att inleda utredning om någon annan man än den som är gift med barnets moder kan vara far till barnet	2 kap. 9 § 1 st FB	Familjerättssekr Specialistsocionom	Beslut att inte påbörja utredning eller lägga ned en påbörjad utredning ligger på nämnden.
1.7	Beslut att inleda utredning om en kvinna ska anses som barnets förälder i stället för den man som barnets mor var gift med	2 kap. 9 § 1 st FB	Familjerättssekr Specialistsocionom	Beslut att inte påbörja utredning eller lägga ned en påbörjad utredning ligger på nämnden.
1.8	Beslut att väcka och föra talan i mål om faderskap	3 kap. 5 § 2 st, 6 § 2 st FB	Familjerättssekr Specialistsocionom	
1.9	Utse utredare för adoptionsutredning	4 kap. 14 § FB	Enhetschef	
1.10	Beslut att vidta åtgärder med samtycke av endast en av två vårdnadshavare	6 kap. 13a § FB	EU	
1.11	Beslut att godkänna föräldrars avtal om vårdnad, boende och umgänge	6 kap. 6 §, 14a 2 st, 15a 3 st §§ FB	Familjerättssekr Specialistsocionom	
1.12	Beslut att ej godkänna föräldrars avtal om vårdnad, boende och umgänge	6 kap. 6 §, 14a 2 st, 15a 3 st §§ FB	Verksamhetschef	Beslutet kan ej överklagas.
1.13	Beslut att utse viss person till umgängesstöd	6 kap. 15c 3 st § FB	Familjerättssekr Specialistsocionom	Beslut om kontaktperson beviljas enligt ~~4 kap. 1 §~~ 11 kap 1 § SoL.
1.14	Genomföra samarbetssamtal på uppdrag av tingsrätten	6 kap. 18 § 2 st FB	Familjerättssekr Specialistsocionom	

1.15	Beslut att utse utredare i vårdnads-, boende- och umgängesärenden	6 kap. 19 § FB	Enhetschef	För extern utredare, tänk på LOU.
1.16	Lämnande av upplysningar och utredningar till allmän domstol i vårdnads-, boende- och umgängesmål	6 kap. 19 § FB	Familjerättssekr Specialistsocionom	
1.17	Lämnande av upplysningar inför interimistiskt beslut i allmän domstol avseende vårdnads-, boende- och umgängesmål	6 kap. 20 § FB	Familjerättssekr Specialistsocionom	
1.18	Godkänna avtal att underhållsbidrag ska betalas för längre perioder än tre månader	7 kap. 7 § 2 st FB	Familjerättssekr Specialistsocionom	

2. LMA, Lag (1994:137) om mottagande av asylsökande m fl

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
2.1	Beslut om bistånd enligt LMA till utlänningar som har ansökt om uppehållstillstånd i Sverige och som omfattas av kommunens ansvar enligt lagen	3a § LMA	Socialsekreterare Specialistsocionom	OBS! Kostnaderna kan återsökas från migrationsverket. Berörd enhet ansvarar för att detta sker.

3. LSS, Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
3.1	Inleda utredning enligt LSS	19 § FVL	LSS-handläggare	
3.2	Beslut om personkretstillhörighet	1 och 7 §§ LSS	LSS-handläggare Specialistsocionom	Beslut om personkretstillhörighet fattas inte särskilt utan är en del av besluten om insats enligt 9 § LSS. Beslut om personkretstillhörighet kan inte överklagas särskilt.
3.3	Biträde av personlig assistans	9 § 2 LSS	Enhetschef	
3.4	Biträde av personlig assistans vid tillfälligt utökade behov	9 § 2 LSS	LSS-handläggare Specialistsocionom	
3.5	Ekonomiskt stöd till skäliga kostnader för personlig assistans	9 § 2 LSS	Enhetschef	
3.6	Ekonomiskt stöd till skäliga kostnader för personlig assistans vid tillfälligt utökade behov	9 § 2 LSS	LSS-handläggare Specialistsocionom	

3.7	Ekonomisk ersättning för merkostnader vid ordinarie assistents sjukdom	9 § 2 LSS	Handläggare ekonomi och infrastruktur	
3.8	Beslut om utbetalning av ekonomiskt stöd för personer med LSS-beslut (personlig assistans)	9 § 2 LSS	Handläggare ekonomi och infrastruktur	Gäller vid beslut om utbetalning av ekonomiskt stöd vid skäliga kostnader för personlig assistans.
3.9	Ledsagarservice inom riket	9 § 3 LSS	LSS-handläggare Specialistsocionom	
3.10	Biträde av kontaktperson	9 § 4 LSS	LSS-handläggare Specialistsocionom	
3.11	Avlösarservice i hemmet	9 § 5 LSS	LSS-handläggare Specialistsocionom	
3.12	Korttidsvistelse utanför det egna hemmet - upp till 60 dygn per år - mer än 60 dygn per år	9 § 6 LSS	LSS-handläggare Specialistsocionom Enhetschef	
3.13	Korttidstillsyn för skolungdom över 12 år utanför det egna hemmet i anslutning till skoldagen samt under lov	9 § 7 LSS	LSS-handläggare Specialistsocionom	
3.14	Beslut om boende i familjehem för barn och ungdomar	9 § 8 LSS	EU	Gällande medgivande, se ~~6 kap. 6 § SoL.~~ 22 kap. 2, 4 §§ SoL
3.15	Beslut om bostad med särskild service för barn eller ungdomar som behöver bo utanför föräldrahemmet	9 § 8 LSS	EU	ex. elevhemsboende, gruppboende.
3.16	Beslut om bostad med särskild service för vuxna eller annan särskilt anpassad bostad för vuxna	9 § 9 LSS	Enhetschef	
3.17	Beslut om daglig verksamhet för personer i yrkesverksam ålder som saknar förvärvsarbete och inte utbildar sig	9 § 10 LSS	LSS-handläggare Specialistsocionom	
3.18	Beslut att utbetala ekonomiskt stöd till skäliga kostnader för personlig assistans till annan person än den som är berättigad till insatsen	11 § LSS	Enhetschef ekonomi & infrastruktur	
3.19	Beslut om återbetalningsskyldighet	12 § LSS	Verksamhetschef Avdelningschef ekonomi & infrastruktur	Gäller om beslut om personlig assistans enligt 9 p 2 § LSS har grundat sig på oriktiga uppgifter eller om den enskilde på annat sätt

				orsakat felaktig ekonomisk ersättning.
3.20	Anmälan till överförmyndare att person som omfattas av LSS är i behov av förmyndare, förvaltare eller god man	15 § p 6 LSS	LSS-handläggare Specialistsocionom Enhetschef verkställighet	
3.21	Anmälan till överförmyndare att förmyndare, förvaltare eller god man inte längre behövs	15 § p 6 LSS	LSS-handläggare Specialistsocionom	
3.22	Beslut om anmälan till Försäkringskassan när någon som har ansökt om biträde av personlig assistent eller ekonomiskt stöd till sådan assistans antas ha rätt till assistansersättning	15 § p 8 LSS	LSS-handläggare Specialistsocionom	
3.23	Underrätta Försäkringskassan när någon som får assistansersättning enl SFB beviljas boende med särskild service, daglig verksamhet, barnomsorg eller någon annan insats som kan påverka behovet av personlig assistans	15 § p 9 LSS	LSS-handläggare Biståndshandl Specialistsocionom	
3.24	Beslut att anmäla till Försäkringskassan om det finns anledning att anta att assistansersättning används för annat än avsett	15 § p 10 LSS	Enhetschef	Delegationsbeslut upprättas i diariet och anmäls till SN.
3.25	Anmäla till IVO om det finns anledning att anta att en enskild bedriver yrkesmässig verksamhet med personlig assistans utan tillstånd enligt 23 § eller att en tillståndshavares lämplighet kan ifrågasättas	15 § p 11 LSS	Verksamhetschef	Delegationsbeslut upprättas i diariet och anmäls till SN.
3.26	Förhandsbesked om rätt till insats enligt 9 § LSS för person som inte är bosatt i kommunen	16 § LSS	Delegat beroende på insats	
3.27	Beslut att ta ut/ej ta ut ersättning från föräldrar vars barn är under 18 år och får omvårdnad i ett annat hem än det egna	20 § LSS, 5 § LSS-förordningen, 6 kap. 2 § SoF	LSS-handläggare Specialistsocionom	

3.28	Utse likvärdig utredare lex Sarah enligt LSS		Avdelningschef	Dokumenteras via en tjänsteanteckning i diariet. Likvärdig utredare kan även utses för en längre sammanhängande period då ska i stället ett delegationsbeslut upprättas i diariet. I beslutet ska tidsperioden framkomma. Anmäls inte till SN.
3.29	Utreda lex Sarah-rapporter	24e LSS	SAS/Likvärdig utredare	Se rutin och riktlinjer lex Sarah. Anmäls inte till SN.
3.30	Beslut om att avsluta eller avskriva utredning samt bedöma om det förelegat: - påtaglig risk för ett missförhållande - missförhållande - påtaglig risk för ett allvarligt missförhållande - allvarligt missförhållande	24e, 24f §§ LSS	SAS/Likvärdig utredare Avdelningschef	Se rutin och riktlinjer lex Sarah. Delegationsbeslut upprättas i diariet och anmäls till SN. När det är uppenbart att mottagen lex Sarah-rapport inte rör ett missförhållande enligt bestämmelserna i lex Sarah avskrivs rapporten.
3.31	Anmälan till IVO om ett allvarligt missförhållande eller påtaglig risk för allvarligt missförhållande	24f § LSS	SAS/Likvärdig utredare Avdelningschef	Se rutin och riktlinjer lex Sarah Information till SN.

4. LUL, Lag (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
4.1	Begäran till åklagarmyndighet om inledande av utredning för barn under 15 år som misstänks för brott	31 § 2 st och 33 § LUL	Socialsekreterare Specialistsocionom	
4.2	Begäran hos åklagare om förande av bevistalan	38 § LUL	Enhetschef	

5. LVU, Lag (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
5.1	Beslut om ansökan hos förvaltningsrätt om vård enligt LVU	4 § LVU	EU	

5.2	Beslut om omedelbart omhändertagande av barn och ungdom under 20 år - i brådskande fall	6 § 1 st LVU 6 § 1, 2 st LVU	EU Socialnämndens ordf, vice ordf eller 2:e vice ordf	 Kompletterande beslutan-derätt Beslutet ska rapporteras vid nästkommande EU.
5.3	Beslut om omhänderta-gande när svensk domstol inte är behörig att besluta om beredande av vård - i brådskande fall	6a § 1, 2 st LVU	EU Socialnämndens ordf, vice ordf eller 2:e vice ordf	 Kompletterande beslutan-derätt.
5.4	Begäran om förlängd tid för ansökan om vård	8 § LVU	Enhetschef	
5.5	Beslut att omedelbart omhändertagande enligt 6 § LVU ska upphöra	9 § 3 st LVU	Socialnämndens ordf, vice ordf eller 2:e vice ordf	Beslutet ska rapporteras vid nästkom-mande EU.
5.6	Ansöka om fortsatt om-händertagande när svensk domstol inte är behörig att besluta om beredande av vård enligt LVU - i brådskande fall	9a § LVU	EU Punkten har varit fel-aktigt delegerad till EU, se information i tjänsteskrivelsen Socialnämndens ordf, vice ordf eller 2:e vice ordf	Se 6a § LVU.
5.7	Beslut att omhänderta-gande för tillfällig vård i vissa internationella situa-tioner enligt 6a § LVU ska upphöra - i brådskande fall	9b § 2 st LVU	EU Socialnämndens ordf, vice ordf eller 2:e vice ordf	Se 6a § LVU.
5.8	Beslut om hur vården ska ordnas och var den unge ska vistas under vårdtiden - i brådskande fall	11 § 1 st LVU 11 § 1, 3 st LVU	EU Socialnämndens ordf, vice ordf eller 2:e vice ordf	 Kompletterande beslutan-derätt.
5.9	Beslut att den unge får vistas i sitt eget hem un-der vårdtiden - i brådskande fall	11 § 2 st LVU 11 § 2, 3 st LVU	EU Socialnämndens ordf, vice ordf eller 2:e vice ordf	Vården ska inledas utanför hemmet. Kompletterande beslutan-derätt.

5.10	Beslut rörande den unges personliga förhållanden i den mån beslutet inte är att hänföra till 11 § 1 och 2 st LVU	11 § 4 st LVU	Socialsekreterare Specialistsocionom	T.ex. kortare vistelse utom familjehemmet eller hemmet för vård eller boende.
5.11	Övervägande om vård med stöd av 2 § LVU fortfarande behövs	13 § 1 st LVU	EU	
5.12	Omprövning om fortsattvård med stöd av 3 § LVU	13 § 2, 3 st LVU	EU	
5.13	Särskilt övervägande om flyttningsförbud vid upphörande av vård med stöd av LVU för ungdom under 18 år placerad i hem som avses i ~~6 kap. 6 § 1 st SoL~~ 22 kap 2 § SoL	13b § LVU	EU	
5.14	Särskilt övervägande om det finns skäl att ansöka om överflyttning av vårdnaden enligt 6 kap 8 § FB	13c § LVU	EU	Särskilt övervägande ska göras när den unge varit placerad två år i samma familjehem. Därefter ska frågan övervägas årligen. Beslut om ansökan om överflyttning av vårdnad enligt 6 kap. 8 § FB görs av socialnämnden.
5.15	Ansökan till Skatteverket om skyddad folkbokföring för barn placerade enligt 2 § LVU samt anmälan till skatteverket att skyddad folkbokföring inte längre behövs	14 § LVU 30 § Folkbokföringslag	Enhetschef	
5.16	Beslut samt upphävande av beslut om umgängesbegränsning - i brådskande fall	14 § 2 st 1p LVU	EU Socialnämndens ordf, vice ordf eller 2:e vice ordf	~~Socialnämndsbeslut. Beslutet går endast att delegera i brådskande fall. Se KR avgörande, mål 560-17.~~
5.17	Beslut samt upphävande av beslut om hemlighållande av vistelseort - i brådskande fall	14 § 2 st p2 LVU	EU Socialnämndens ordf, vice ordf eller 2:e vice ordf	~~Socialnämndsbeslut. Beslutet går endast att delegera i brådskande fall. Se HFD avgörande, HFD 2016, ref 74.~~
5.18	Övervägande av beslut om umgängesbegränsning eller hemlighållande av vistelseort enligt 14 § 2 st	14 § 3 st LVU	EU	Bestämmelsen innebär att nämnden minst var tredje månad är skyldig att överväga om ett beslut om umgänge eller hemlighål-

	punkt 1 och 2 LVU fortfarande behövs			lande av vistelseort fortfarande behövs.
5.19	Utlämnade av uppgifter till Statens Institutionsstyrelse	14a § LVU	Socialsekreterare	Möjligheten att få ut sekretessbelagda uppgifter innebär inte att hela akten ska lämnas ut, utan endast de uppgifter om den enskilde som är relevanta för uppföljningen. Beslutet anmäls inte till SN.
5.20	Beslut att vården ska upphöra	21 § 1 st LVU	EU	Vård enligt 2 och 3 §§ LVU upphör automatiskt senast när den unge fyller 18 respektive 21 år, detta journalförs med slutanteckning med motivering.
5.21	Beslut att inleda uppföljning efter avslutad vård för ungdom under 18 år	21b § LVU	Socialsekreterare	
5.22	Beslut att avsluta uppföljning efter avslutad vård för ungdom under 18 år	21b § LVU	Enhetschef	
5.23	Beslut om regelbunden kontakt med särskilt utsedd kontaktperson eller behandling i öppna former	22 § 1 st LVU	EU	
5.24	Beslut att förebyggande insats enligt 22 § 1 st LVU ska upphöra	22 § 3 st LVU	EU	
5.25	Ansökan hos förvaltningsrätten om flyttningsförbud	24 § LVU	EU	
5.26	Övervägande om flyttningsförbud fortfarande behövs	26 § 1 st LVU	EU	
5.27	Beslut om flyttningsförbud ska upphöra	26 § 2 st LVU	EU	
5.28	Beslut om tillfälligt flyttningsförbud - i brådskande fall	27 § 1, 2 st LVU	EU Socialnämndens ordf, vice ordf eller 2:e vice ordf	Kompletterande beslutanderätt.
5.29	Beslut att ett tillfälligt flyttningsförbud enligt 27 § LVU ska upphöra - i brådskande fall	30 § 2 st LVU	EU Socialnämndens ordf, vice ordf eller 2:e vice ordf	
5.30	Beslut om den unges umgänge med förälder eller	31 § LVU	EU	~~Socialnämnds-~~

	andra vårdnadshavare efter beslut om flyttningsförbud eller tillfälligt flyttningsförbud när överenskommelse inte kan nås - i brådskande fall		Socialnämndens ordf, vice ordf eller 2:e vice ordf	~~beslut. Beslutet går endast att delegera i brådskande fall.~~
5.31	Beslut om ansökan hos förvaltningsrätten om utreseförbud	31b § LVU	EU	
5.32	Beslut om omprövning och upphörande av utreseförbud	31c § LVU	EU Punkten har varit felaktigt delegerad till EU, se information i tjänsteskrivelsen	
5.33	Beslut om tillfälligt utreseförbud - i brådskande fall	31d § LVU	EU Socialnämndens ordf, vice ordf eller 2:e vice ordf	Kompletterande beslutanderätt.
5.34	Beslut om upphörande av tillfälligt utreseförbud - i brådskande fall	31g § LVU	EU Socialnämndens ordf, vice ordf eller 2:e vice ordf	
5.35	Beslut om tillfälligt undantag från utreseförbud	31i § LVU	EU	
5.36	Beslut om läkarundersökning, alt. utse läkare samt plats för läkarundersökning	32 § LVU	Socialsekreterare Specialistsocionom	Se 6 kap. 13a § FB.
5.37	Beslut om drogtest av vårdnadshavare eller förälder inför umgänge	32a § LVU	EU	Beslutet går ej att överklaga.
5.38	Beslut om drogtest av vårdnadshavare vid prövning om vård enligt LVU ska upphöra	32b § LVU	EU	Beslutet går ej att överklaga.
5.39	Beslut att begära polishandräckning för att genomföra läkarundersökning	43 § 1 st LVU	EU Socialnämndens ordf	
5.40	Beslut att begära polishandräckning för att genomföra beslut om vård eller omhändertagande med stöd av LVU - i brådskande fall	43 § 2 st LVU	EU Socialnämndens ordf, vice ordf, 2:e vice ordf eller tjänsteperson som nämnden förordnat	Förordnade tjänstepersoner, se bilaga PM ärn 2024/345

5.41	Beslut att återkalla begäran om polishandräckning för att genomföra beslut om vård eller omhändertagande med stöd av LVU - i brådskande fall	43 § 2 st LVU	EU Socialnämndens ordf, vice ordf, 2:e vice ordf eller tjänsteperson som nämnden förordnat	 Förordnade tjänstepersoner, se bilaga PM änr 2024/345

6. LVM, Lag (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
6.1	Anmälan enligt LVM till annan socialnämnd	6 § LVM	Enhetschef	Anmäls inte till SN.
6.2	Beslut att inleda utredning om skäl för tvångsvård	7 § LVM	Enhetschef	
6.3	Beslut att utredning inte ska inledas eller att påbörjad utredning ska läggas ned alternativt övergå i en utredning enligt ~~11 kap. 1 § SoL~~ 14 kap. 2 § SoL	7 § LVM	Enhetschef	
6.4	Beslut om läkarundersökning samt utse läkare för undersökningen	9 § LVM	Socialsekreterare Specialistsocionom	Beslut om läkarundersökning ska fattas om sådan inte är uppenbart obehövlig.
6.5	Beslut om ansökan hos förvaltningsrätten om vård enligt LVM samt beslut att återkalla en sådan ansökan - i brådskande fall	11 § LVM	EU Socialnämndens ordf, vice ordf eller 2:e vice ordf	Förvaltningsrätten ska omedelbart meddelas beslutet.
6.6	Beslut om omedelbart omhändertagande av missbrukare - i brådskande fall	13 § LVM	EU Socialnämndens ordf, vice ordf eller 2:e vice ordf	 Kompletterande beslutanderätt.
6.7	Underställa beslut om omedelbart omhändertagande till förvaltningsrätt	15 § LVM	Socialsekreterare Specialistsocionom	Beslutet ska underställas förvaltningsrätten inom ett dygn. Anmäls inte till SN.
6.8	Beslut att omedelbart omhändertagande av missbrukare ska upphöra	18b § LVM	Enhetschef	Beslutet ska rapporteras till nästkommande EU. Förvaltningsrätten ska omedelbart meddelas beslutet.

6.9	Beslut om utlämnade av uppgifter till Statens institutionsstyrelse, SiS	30a § LVM	Socialsekreterare Specialistsocionom	Möjligheten att få ut sekretessbelagda uppgifter innebär inte att hela akten ska lämnas ut, utan endast de uppgifter om den enskilde som är relevanta för uppföljningen. Anmäls inte till SN.
6.10	Beslut att begära polishandräckning för att föra en missbrukare till läkarundersökning	45 § 1 LVM	Socialsekreterare Specialistsocionom	
6.11	Beslut att begära polishandräckning för inställelse vid vårdinstitution	45 § 2 LVM	Socialsekreterare Specialistsocionom	
6.12	Befogenhet att meddela polismyndighet att biträde i form av handräckning och eftersökning enligt LVM inte längre behövs		Socialsekreterare Specialistsocionom	Anmäls inte till SN.

7. LGEB, Lag (2005:429) om god man för ensamkommande barn

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
7.1	Ansökan om god man för enskommande barn	3 § Lgeb	Socialsekreterare Specialistsocionom	
7.2	Beslut att väcka talan hos rätten eller anmäla behov av särskilt förordnad vårdnadshavare enligt 6 kap 9 § FB	10 § Lgeb	Socialsekreterare Specialistsocionom	Se föräldrabalken.

8. OSL, Offentlighets- och sekretesslag (2009:400)

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
8.1	Att lämna ut allmän handling eller annan handling till enskild eller annan myndighet samt ställa upp förbehåll i samband med utlämnande till enskild	2 kap. 15-17 §§ TF, 6 kap. 3 § OSL	Den som ansvarar för vården av handlingen	Den tjänsteperson som har handlingen i sin vård genomför sekretessprövning och lämnar ut handlingen med ev. sekretessmarkering, samtidigt som den enskilde informeras om sin rätt att få ett överklagningsbart beslut av myndigheten. Vid upprättande av förbehåll ska samråd alltid ske med verksamhets-/avdelningschef. Se rutin, begäran om allmän handling.

				Beslutet anmäls inte till SN.
8.2	Beslut om förskottsbetalning vid utlämnande av allmän handling	6 kap. 1a § OSL, 2 kap. 16 § 1 st TF	Verksamhetschef Avdelningschef	Förskottsbetalning kan ex. aktualiseras om begäran avser ett större antal handlingar eller på annat sätt är omfattande och därmed resurskrävande. Rådgör med kommunjurist. Delegationsbeslut upprättas i diariet och anmäls till SN.
8.3	Beslut om avslag på begäran om utlämnande av allmän handling till enskild eller annan myndighet samt uppställande av förbehåll i samband med utlämnande till enskild	2 kap. 15-17 §§ TF, 6 kap. 3 § OSL	Verksamhetschef Avdelningschef	Delegationsbeslut upprättas i diariet och anmäls till SN.
8.4	Överklaga ett beslut av en annan myndighet att avslå socialförvaltningens begäran att få ta del av en handling eller på annat sätt få del av en uppgift	6 kap. 7 § OSL	Verksamhetschef Avdelningschef	Anmäls inte till SN.
8.5	Möjlighet för personal i hälso- och sjukvård eller socialtjänst att anmäla misstänkt vanvård av djur till den berörda kontrollmyndigheten (Lex Maja)	10 kap. 20a § OSL	Enhetschef	Delegationsbeslut upprättas i diariet och anmäls till SN.

9. Patientsäkerhetslag (2010:659)

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
9.1	Anmälan till IVO om händelser som har medfört eller hade kunnat medföra allvarlig vårdskada	3 kap. 5 § PSL	MAS MAR	Lex Maria Information till SN. Delegationsbeslut upprättas i diariet och anmäls till SN.
9.2	Anmälan till IVO att legitimerad person kan utgöra en fara för patientsäkerheten	3 kap. 7 § PSL	Verksamhetschef HSV	Delegationsbeslut upprättas i diariet och anmäls till SN.
9.3	Ansvar för regler och rutiner för medicinsk utrustning och medicintekniska produkter	Socialstyrelsens föreskrifter om användning av medicintekniska produkter i hälso- och sjukvården;	Verksamhetschef HSV MAR	Anmäls inte till SN.

		HSLF-FS 2021:52		
9.4	Ansvar för att utse vem eller vilka av hälso- och sjukvårdspersonal som ska förskriva och lämna ut medicintekniska produkter till patient	Socialstyrelsens föreskrifter om användning av medicintekniska produkter i hälso- och sjukvården; HSLF-FS 2021:52, 3 kap. 1-2 §§	Verksamhetschef HSV	Anmäls inte till SN.
9.5	Ansvar för att utse vem eller vilka av hälso- och sjukvårdspersonal som ska förskriva och lämna ut vissa förbrukningsmaterial samt inkontinensprodukter till patient	Socialstyrelsens föreskrifter om användning av medicintekniska produkter i hälso- och sjukvården; HSLF-FS 2021:52, 4 kap. 1-2 §§	Verksamhetschef HSV	Anmäls inte till SN.

10. POSOM, Psykiskt och socialt omhändertagande

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
10.1	Beslut om individuellt bistånd i form av mat, kläder, inkvartering, resor inom länet eller transport till hemort inom Sverige samt övrigt individuellt bistånd inom Sverige	~~4 kap. 2 § SoL~~ 12 kap. 2 § alt 11 kap. 4 § SoL	Enhetschef myndighetsutövning	12 kap avser ekonomiska behov, 11 kap avser insatser för att tillgodose personliga behov.
10.2	Större grupptransporter till hemort inom Sverige	~~4 kap. 2 § SoL~~ 12 kap. 2 § SoL	Verksamhetschef	
10.3	Individuell transport utanför Sverige	~~4 kap. 2 § SoL~~ 12 kap. 2 §SoL	Verksamhetschef	
10.4	Grupptransport till hemort utanför Sverige	~~4 kap. 2 § SoL~~ 12 kap. 2 § SoL	Verksamhetschef	
10.5	Kostnader för gruppinkvartering	~~4 kap. 2 § SoL~~ 12 kap. 2 § SoL	Verksamhetschef	
10.6	Förtäring till större grupper utöver första dygnet	~~4 kap. 2 § SoL~~ 12 kap. 2 § SoL	Verksamhetschef	
10.7	Övrig utrustning till större grupper	~~4 kap. 2 § SoL~~ 12 kap. 2 § SoL	Verksamhetschef	
10.8	Övriga beslut som medför kostnader	~~4 kap. 2 § SoL~~ 12 kap. 2 § SoL 11 kap. 4 § SoL	Socialnämndens ordf, vice ordf eller 2:e vice ordf	12 kap avser ekonomiska behov, 11 kap avser insatser för att tillgodose personliga behov.

11. Smittskyddslag (2004:168)

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
11.1	Uppgiftslämnande på begäran till smittskyddsläkare	6 kap. 9-11 §§ Smittskyddslag	MAS	Anmäls inte till SN.
11.2	Anmälningsskyldighet enligt smittskyddslagen	6 kap. 12 § Smittskyddslag	MAS Enhetschef	Delegationsbeslut upprättas i diariet och anmäls till SN.

12. Socialförsäkringsbalk (2010:110)

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
12.1	Yttrande över ansökan om bostadsbidrag till familj där barn vistas på institution eller familjehem	96 kap. 7-8 §§ SFB	Socialsekreterare Familjehemssekr LSS-handläggare Specialistsocionom	
12.2	Beslut om framställning till Försäkringskassa om ändring av betalningsmottagare för allmänt barnbidrag när barn är placerade utom hemmet	106 kap. 6-7 §§ SFB	Socialsekreterare Familjehemssekr LSS-handläggare Specialistsocionom	
12.3	Underrättelse till Försäkringskassan att barn med underhållsstöd placerats i familjehem eller hem för vård eller boende respektive återflyttat till boförälder	106 kap. 8 § SFB, 2 § förordning om underhållsstöd	Socialsekreterare Familjehemssekr LSS-handläggare Specialistsocionom	
12.4	Beslut att underrätta Försäkringskassan att nämnden ska uppbära ersättning enligt SFB som ersättning för ekonomiskt bistånd som utgivits som förskott på förmån	107 kap. 5 § SFB, ~~9 kap. 2 § SoL~~ 33 kap 2 § SoL	Socialsekreterare Handläggare Specialistsocionom	
12.5	På begäran lämna uppgift till Försäkringskassa, Pensionsmyndighet, Skatteverket och domstol som kan vara av betydelse för tillämpningen av socialförsäkringsbalken	110 kap. 31 § SFB	Delegaten i ursprungsbeslutet	

13. SoF, Socialtjänstförordning (2001:937)

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
13.1	Beslut att anmäla till IVO att fler än tre barn eller unga kommer att vara placerade i ett familje- eller jourhem	3 kap. 19a § SoF	Enhetschef	

13.2	Beslut om anmälan till överförmyndaren om behov av god man/förvaltare	5 kap. 3 § SoF, 15 § LSS	Socialsekreterare Biståndshandl LSS-handläggare Specialistsocionom Enhetschef verkst. Enhetschef HSV	Socialnämnden är skyldig att på begäran från överförmyndare lämna uppgifter som begärs gällande tilltänkt god man. Sekretessbrytande regler 16 kap. 10 § FB.
13.3	Beslut om anmälan till överförmyndaren att behov av god man/förvaltare inte längre föreligger	5 kap. 3 § SoF, 15 § LSS	Socialsekreterare Biståndshandl LSS-handläggare Specialistsocionom Enhetschef verkst. Enhetschef HSV	
13.4	Beslut om anmälan till överförmyndaren om förhållanden beträffande förvaltningen av underårigs egendom	5 kap. 3 § SoF	Enhetschef	Avser all slags egendom, inkl ATP.

14. SoL, Socialtjänstlag (2001:453)

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
~~4 kap. Ansvaret för uppgifter inom socialtjänsten~~				
~~NY~~	~~Ingå avtal med privaträttsligt organ eller en fysisk person om att utföra kommunens uppgifter inom socialtjänsten~~	~~4 kap. 3 § SoL~~	~~Verksamhetschef~~	~~Uppmärksamma att förfarandet kan omfattas av annan lagstiftning som till exempel lagen om offentlig upphandling (2016:1145)~~
7 kap. Övergripande planering och samverkan				
NY	Ingå överenskommelse med regionen om att samverka i fråga om vissa målgrupper	7 kap. 2 § SoL	Socialdirektör	
NY	Ingå överenskommelse med regionen, Försäkringskassan eller Arbetsförmedlingen om att samverka	7 kap. 3 § SoL	Socialdirektör	
11 kap. Insatser för personliga behov				
Insatser för barn och unga				
14.41	Beslut om ~~bistånd~~ insats i form av öppna insatser för barn som fyllt 12 år men inte 15 år utan vårdnadshavares samtycke enligt ~~3 kap. 6a § SoL.~~ 21 kap. 1 § SoL första stycket	~~4 kap 1 § SoL~~ 11 kap. 1 § SoL	Enhetschef	Om det är lämpligt och om barnet samtycker till det. Se Socialstyrelsens meddelandeblad nr 3/2023

14.42	Beslut om ~~bistånd~~ insats i form av öppna insatser för barn som har fyllt 15 år utan vårdnadshavares samtycke enligt ~~3 kap 6 § SoL~~. 21 kap 1 § andra stycket	~~4 kap 1 § SoL~~ 11 kap. 1 § SoL	Enhetschef	Om det är lämpligt och barnet begär eller samtycker till det. Se Socialstyrelsens meddelandeblad nr 3/2023
14.43	Beslut om ~~bistånd~~ insats åt barn och ungdom i form av vård (placering/omplacering) i familjehem	~~4 kap. 1 § SoL~~ 11 kap. 1 § SoL	EU	Placeringar av barn och ungdom är så ingripande åtgärder oavsett de ges med stöd av SoL eller LVU att de bör beslutas av utskott. För sociala och andra särskilda tjänster får direktupphandling användas om inte avtal finns. Se flik 17.
14.44	Beslut om tillfällig placering i familjehem	~~4 kap. 1 § SoL~~ 11 kap. 1 § SoL	Enhetschef	Inte varaktig vård~~, får endast användas i början av en placering, högst 4 månader~~. Avser endast de fyra första månaderna av en individs placering. Gäller även omplacering under denna tid.
14.45	Beslut att tillfälligt placera i särskilt jourhem – längst 2 månader efter att utredning avslutats - därefter	~~4 kap. 1 § SoL~~ 11 kap. 1 § SoL	Enhetschef EU	
14.46	Beslut om ~~bistånd~~ insats åt barn och ungdom i form av vård (placering/omplacering) i hem för vård eller boende inklusive vårdkostnad - under 6 månader - över 6 månader - i brådskande fall	~~4 kap. 1 § SoL~~ 11 kap. 1 § SoL	 Enhetschef EU Socialnämndens ordf, vice ordf eller 2:e vice ordf	För sociala och andra särskilda tjänster får direktupphandling användas om inte avtal finns. Se flik 17.
14.47	Beslut om ~~bistånd~~ insats åt barn och ungdom i form av vård (placering/omplacering) i stödboende/korttidsboende inklusive vårdkostnad - under 6 månader - över 6 månader	~~4 kap. 1 § SoL~~ 11 kap. 1 § SoL	 Enhetschef EU	För sociala och andra särskilda tjänster får direktupphandling användas om inte avtal finns. Se flik 17. Enhetschef delegation får endast användas vid första placeringsbeslutet.

	- i brådskande fall		Socialnämndens ordf, vice ordf eller 2:e vice ordf	
14.49	Beslut om ~~bistånd~~ insats i form av särskilt kvalificerad kontaktperson barn och unga	~~4 kap. 1 § SoL~~ 11 kap. 1 § SoL	Socialsekreterare Specialistsocionom	
14.50	Utse särskild kvalificerad kontaktperson barn och unga	~~4 kap. 1 § SoL~~ ~~3 kap. 6b § SoL~~ 11 kap. 1 § SoL 13 kap. 7 § SoL	Socialsekreterare Specialistsocionom	
14.51	Beslut om kostnader i samband med förebyggande insatser för barn och ungdom - upp till 25 % av basbeloppet/person och år - i övrigt	~~4 kap. 1 § SoL~~ 11 kap. 1 § SoL Alt 12 kap. 1 § SoL	Socialsekreterare Specialistsocionom Enhetschef	
14.52	Beslut i form av extern resurs i skolan till placerat barn	~~4 kap. 1 § SoL~~ 11 kap. 1 § SoL	EU	
14.53	Beslut om ~~bistånd~~ insats i form av hemtjänst i assistansliknande form för barn/ ungdomar under 18 år	~~4 kap. 1 § SoL~~ 11 kap. 1 § SoL	Enhetschef	
Insatser för vuxna				
14.54	Beslut om ~~bistånd~~ insats till vuxna i form av vård (placering/omplacering) i hem för vård eller boende inklusive vårdkostnad - under 6 månader - över 6 månader - i brådskande fall	~~4 kap. 1 § SoL~~ 11 kap. 1 § SoL	 Enhetschef EU Socialnämndens ordf, vice ordf eller 2:e vice ordf	För sociala och andra särskilda tjänster får direktupphandling användas om inte avtal finns. Se flik 17. Ansvarsförbindelse vid kontraktsvård/vårdvistelse samma delegat som vid placering.
14.55	Beslut om ~~bistånd~~ insats i form av tillfälligt boende i socialförvaltningens egen regi, Bergbo	~~4 kap. 1 § SoL~~ 11 kap. 1 § SoL	Enhetschef	Målgrupp samsjuklighet/missbruk/psykiatri/ neuropsykiatri. Tidsbegränsat.
14.56	Beslut om ~~bistånd~~ insats i form av tillfälligt boende i socialförvaltningens egen regi	~~4 kap. 1 § SoL~~ 11 kap. 1 § SoL	Socialsekreterare Specialistsocionom Boendehandläggare	Tidsbegränsat.

14.57	Beslut om ~~bistånd~~ insats i form av boende i socialförvaltningens egen regi (ex. Krongyllen)	~~4 kap. 1 § SoL~~ 11 kap. 1 § SoL	Socialsekreterare Specialistsocionom	Ej tidsbegränsat.
14.58	~~Bistånd~~ insats i form av socialt boende/stöd- och motivationsboende (Strandgården eller likvärdiga)	~~4 kap. 1 § SoL~~ 11 kap. 1 § SoL	Enhetschef	Ej tidsbegränsat. För sociala och andra särskilda tjänster får direktupphandling användas om inte avtal finns. Se flik 17.
14.59	Beslut om ~~bistånd~~ insats i form av skyddat boende för personer utsatta för våld i nära relation inklusive vårdkostnad - under 6 månader - över 6 månader - i brådskande fall	~~4 kap. 1 § SoL~~ 11 kap. 1 § SoL	 Enhetschef EU Socialnämndens ordf, vice ordf eller 2:e vice ordf	För sociala och andra särskilda tjänster får direktupphandling användas om inte avtal finns. Se flik 17. bvi
14.60	Beslut om ~~bistånd~~ insats åt vuxna i form av vård i familjehem inklusive vårdkostnad - under 6 månader - över 6 månader - i brådskande fall	~~4 kap. 1 § SoL~~ 11 kap. 1 § SoL	 Enhetschef EU Socialnämndens ordf, vice ordf eller 2:e vice ordf	För sociala och andra särskilda tjänster får direktupphandling användas om inte avtal finns. Se flik 17. Ansvarsförbindelse vid kontraktsvård/vårdvistelse samma delegat som vid placering.
14.61	Beslut om samtalskontakt med socialsekreterare	~~4 kap. 1 § SoL~~ 11 kap. 1 § SoL	Socialsekreterare Specialistsocionom	
14.62	Beslut om ~~bistånd~~ insats i form av kontaktperson	~~4 kap. 1 § SoL~~ 11 kap. 1 § SoL	Biståndshandl LSS-handläggare Socialsekreterare Familjerättssekr Specialistsocionom	Familjerättssekr beslutar endast gällande kontaktperson vid umgänge.
14.63	Beslut om ~~bistånd~~ insats i form av kontaktfamilj	~~4 kap. 1 § SoL~~ 11 kap. 1 § SoL	Biståndshandl LSS-handläggare Socialsekreterare Specialistsocionom	
14.64	Beslut om ~~bistånd~~ insats i form av övergångslägenhet	~~4 kap. 1-2 §§ SoL~~ 11 kap. 1 § SoL 11 kap. 4 § SoL	Enhetschef	Om kriterier för 11 kap. 1 § SoL ~~4 kap 1 § SoL~~ inte uppfylls kan beslut tas enligt 11 kap. 4 § SoL ~~4 kap 2 § SoL.~~

14.65	Beslut om ~~bistånd~~ insats i form av öppenvårdsinsatser för barn, unga och vuxna - egna resurser - externa	~~4 kap. 1 § SoL~~ 11 kap. 1 § SoL	Socialsekreterare Specialistsocionom Verksamhetschef	
14.66	Beslut om kostnader i samband med förebyggande insatser för vuxna - upp till 25 % av basbeloppet/person och år - i övrigt	~~4 kap. 1 § SoL~~ 11 kap. 1 § SoL 12 kap. 1 § SoL	Socialsekreterare Specialistsocionom Enhetschef	
Insatser för äldre och funktionsnedsatta				
14.67	Beslut om ~~bistånd~~ insats i form av boendestöd, hemtjänst, nattillsyn	~~4 kap. 1 § SoL~~ 11 kap. 1 § SoL	Biståndshandl LSS-handläggare Socialsekreterare Specialistsocionom	Omfattar även beslut om egenvård.
14.68	Beslut om ~~bistånd~~ insats i form av trygghetslarm	~~4 kap. 1 § SoL~~ 11 kap. 1 § SoL	Biståndshandl LSS-handläggare Socialsekreterare Specialistsocionom	
14.69	Beslut om ~~bistånd~~ insats i form av matdistribution	~~4 kap. 1 § SoL~~ 11 kap. 1 § SoL	Biståndshandl LSS-handläggare Socialsekreterare Specialistsocionom	
14.70	Beslut om ~~bistånd~~ insats i form av särskilt boende för äldre (vård- och omsorgsboende)	~~4 kap. 1 § SoL~~ 11 kap. 1 § SoL	Biståndshandl Specialistsocionom	SNEU och SN informeras om avslagsbeslut som gäller äldre över 85 år.
14.71	Plats i särskilt boende för äldre (vård- och omsorgsboende) för medflyttande make/maka eller sambo som ej är biståndsberättigad	~~4 kap. 1 § SoL~~ 11 kap. 1 § SoL 11 kap. 3 § SoL	Biståndshandl	Se riktlinjer och anvisningar gällande medboende inom särskilt boende för äldre.
14.72	Beslut om ~~bistånd~~ insats i form av bostad med särskild service för personer med funktionsnedsättning	~~4 kap. 1 § SoL~~ 11 kap. 1 § SoL	Biståndshandl LSS-handläggare Socialsekreterare Specialistsocionom	
14.73	Beslut om ~~bistånd~~ insats i form av ~~korttidsvistelse~~ korttidsplats	~~4 kap. 1 § SoL~~ 11 kap. 1 § SoL	Biståndshandl LSS-handläggare Socialsekreterare Specialistsocionom	
14.74	Beslut om ~~bistånd~~ insats i form av ~~korttidsvistelse~~ korttidsplats eller hemtjänst (max 5 dagar) i akuta situationer	~~4 kap. 1 § SoL~~ 11 kap. 1 § SoL	Beredskapschef	Beslutet kodas in av biståndshandläggare.

14.75	Beslut om ~~bistånd~~ insats i form av plats i dagverksamhet, arbetsträning, syselsättning m.m.	~~4 kap. 1 § SoL~~ 11 kap. 1 § SoL	Biståndshandl Socialsekreterare Specialistsocionom	
14.76	Beslut om ledsagarservice	~~4 kap. 1 § SoL~~ 11 kap. 1 § SoL	Biståndshandl LSS-handläggare Socialsekreterare Specialistsocionom	
NY	Insatser för personliga behov utöver vad som följer av 11 kap. 1 § SoL	11 kap. 4 § SoL	Enhetschef	
14.77	Beslut om kommunalt bostadstillägg till personer med funktionsnedsättning, KBF	~~4 kap. 2 § SoL~~ 11 kap. 4 § SoL	Boendesamordnare	Se Lag om vissa kommunala befogenheter 2 kap. 6 § samt socialnämndens riktlinjer ”Kommunalt bostadstillägg för personer med funktionsnedsättning”.
NY	Tillhandahålla insatser utan individuell behovsprövning	11 kap. 5 § SoL	Socialnämndsbeslut	Går ej att delegera. Se 6 kap. 38 § KL
12 kap. Insatser för ekonomiska behov				
Beslut i ärenden om försörjningsstöd enligt riksnorm och riktlinjer				
14.7	~~Beslut i ärenden om försörjningsstöd~~ Ekonomiskt bistånd	~~4 kap. 1 § SoL~~ 12 kap. 1 § SoL		Se riktlinjer/handläggarstöd.
14.8	Enligt riksnorm och riktlinjer	~~4 kap. 1, 3 §§ SoL~~ 12 kap. 1 § SoL 12 kap. 7 § SoL	Socialsekreterare Handläggare Specialistsocionom	
14.9	Högre nivå än riksnorm och riktlinjer till de kostnadsposter som ingår i norm samt skäliga kostnader utanför riksnorm (boende, el m.m.) - upp till 50 % av basbeloppet - överstigande 50 % av basbeloppet	~~4 kap. 1, 3 §§ SoL~~ 12 kap. 1 § SoL 12 kap. 7 § SoL 12 kap. 1 § SoL 12 kap. 7 § SoL	Enhetschef EU	Per kalenderår. Per kalenderår.
14.10	Lägre nivå än riksnorm och riktlinjer (reducerad norm)	~~4 kap. 1, 3 §§ SoL~~ 12 kap. 1 § SoL 12 kap. 7 § SoL	Socialsekreterare Specialistsocionom	

14.11	~~Beslut i ärenden om ekonomiskt bistånd med villkor om praktik eller kompetenshöjande åtgärder~~ Begära att en enskild ska delta i anvisad praktik eller annan kompetenshöjande verksamhet	~~4 kap. 1, 4 §§ SoL~~ 12 kap. 1, 4 §§ SoL	Socialsekreterare Specialistsocionom	
14.12	~~Vägrande av eller nedsättning av fortsatt försörjningsstöd vid avböjande av insatser enligt 4 kap 4 § SoL~~ Neka eller sätta ned fortsatt försörjningsstöd när den enskilde inte deltagit i anvisad praktik eller annan kompetenshöjande verksamhet	~~4 kap. 1, 5 §§ SoL~~ 12 kap. 1 § SoL 12 kap. 5 § SoL	Socialsekreterare Specialistsocionom	
14.13	Beslut i ärenden om ekonomiskt bistånd för livsföring i övrigt	~~4 kap. 1 § SoL~~ 12 kap. 1 § SoL		Se riktlinjer/handläggarstöd.
14.14	Hälso- och sjukvård	~~4 kap. 1 § SoL~~ 12 kap. 1 § SoL	Socialsekreterare Handläggare Specialistsocionom	
14.15	Tandvård - upp till 50 % av basbeloppet - överstigande 50 % av basbeloppet	~~4 kap. 1 § SoL~~ 12 kap. 1 § SoL	Socialsekreterare Handläggare Specialistsocionom Enhetschef	
14.16	Glasögon	~~4 kap. 1 § SoL~~ 12 kap. 1 § SoL	Socialsekreterare Handläggare Specialistsocionom	
14.17	Hemutrustning	~~4 kap. 1 § SoL~~ 12 kap. 1 § SoL	Socialsekreterare Specialistsocionom	
14.18	Flyttkostnad - upp till 50 % av basbeloppet - överstigande 50 % av basbeloppet	~~4 kap. 1 § SoL~~ 12 kap. 1 § SoL	Socialsekreterare Specialistsocionom Enhetschef	
14.19	Spädbarnsutrustning	~~4 kap. 1 § SoL~~ 12 kap. 1 § SoL	Socialsekreterare Specialistsocionom	
14.20	Umgängesresor	~~4 kap. 1 § SoL~~ 12 kap. 1 § SoL	Socialsekreterare Handläggare Specialistsocionom	

14.21	Avgifter för kommunal service, ansöknings- och förmedlingsavgifter	~~4 kap. 1 § SoL~~ 12 kap. 1 § SoL	Socialsekreterare Handläggare Specialistsocionom	
14.22	Rekreation	~~4 kap. 1 § SoL~~ 12 kap. 1 § SoL	Enhetschef	
14.23	Begravningskostnader	~~4 kap. 1 § SoL~~ 12 kap. 1 § SoL	Socialsekreterare Handläggare Specialistsocionom	
14.24	Begravningskostnader med villkor om återbetalning	~~4 kap. 1 § SoL~~ 12 kap. 1 § SoL	Socialsekreterare Specialistsocionom	Villkor för återbetalning se 33 kap 2 § SoL
14.25	Sanering / storstädning - upp till 50 % av basbeloppet - överstigande 50 % av basbeloppet	~~4 kap. 1 § SoL~~ 12 kap. 1 § SoL	Socialsekreterare Specialistsocionom Enhetschef	
14.26	Depositionsavgift elleverans vid inflyttning	~~4 kap. 1 § SoL~~ 12 kap. 1 § SoL	Socialsekreterare Specialistsocionom	
14.27	Förhöjt försörjningsstöd inför julhelgen samt inför sommaren	~~4 kap. 1, 3 §§ SoL~~ 12 kap. 1 § SoL 12 kap. 7 § SoL	Socialsekreterare Handläggare Specialistsocionom	
14.28	Fritidsaktiviteter för barn	~~4 kap. 1 § SoL~~ 12 kap. 1 § SoL	Socialsekreterare Handläggare Specialistsocionom	
14.29	Kläder och skor utanför norm	~~4 kap. 1 § SoL~~ 12 kap. 1 § SoL	Socialsekreterare Handläggare Specialistsocionom	
14.30	Cykel till barn	~~4 kap. 1 § SoL~~ 12 kap. 1 § SoL	Socialsekreterare Handläggare Specialistsocionom	
14.31	Hyresskuld - 1 månad - 2-6 månader - överstigande 6 månader	~~4 kap. 1 § SoL~~ 12 kap. 1 § SoL	 Socialsekreterare Specialistsocionom Enhetschef EU	Per kalenderår.
14.32	Elskuld inklusive öppningsavgift samt depositionsavgift - upp till 50 % av basbeloppet - överstigande 50 % av basbeloppet - påminnelseavgift el	~~4 kap. 1 § SoL~~ 12 kap. 1 § SoL	 Enhetschef EU Socialsekreterare	

14.33 14.34	Skuld till Försäkringskassan, ex. återbetalning av felaktigt utgivet bostadsbidrag eller övriga socialförsäkringsersättningar Övriga skulder - upp till 50 % av basbeloppet - överstigande 50 % av basbeloppet	~~4 kap. 1 § SoL~~ 12 kap. 1 § SoL ~~4 kap. 1 § SoL~~ 12 kap. 1 § SoL	Enhetschef Enhetschef EU	 Per kalenderår.
14.35	Övrigt ekonomiskt bistånd som inte ingår i norm/ riktlinjer - upp till 25 % av basbeloppet - överstigande 25 % upp till 50 % av basbeloppet - överstigande 50 % av basbeloppet	~~4 kap. 1 § SoL~~ 12 kap. 1 § SoL	 Socialsekreterare Specialistsocionom Enhetschef EU	Per kalenderår.
14.36	Beslut att bevilja ekonomiskt bistånd till ungdomar som studerar på grundskola/gymnasieskola eller annan jämförlig utbildning dock längst till ungdomen fyller 21 år - i brådskande fall	~~4 kap. 1 § SoL~~ 12 kap. 1 § SoL	EU Enhetschef	Beslutet innebär att socialnämnden övertar det ekonomiska föräldraansvaret för den unge, se 7 kap. 1 § FB. Max tre månader därefter EU beslut.
14.48	Beslut om ekonomiskt bistånd åt barn och ungdom i samband med placering, omplacering eller flyttning från familjehem inklusive särskilda kostnader till familjehem - enligt kommunens riktlinjer - utöver kommunens riktlinjer	~~4 kap. 1 § SoL~~ 12 kap. 1 § SoL	 Socialsekreterare Familjehemssekr Specialistsocionom EU	Se Lokala riktlinjer vid familjehemsplacering Anmäls inte till SN.
~~NY~~	~~Ekonomiskt bistånd utöver vad som följer av 12 kap. 1 § SoL~~	~~12 kap. 2 § SoL~~	~~Enhetschef~~	
14.37	Ekonomiskt bistånd utöver vad som följer av ~~4 kap 1 § SoL~~ 12 kap. 1 § SoL	~~4 kap. 2 § SoL~~ 12 kap. 2 § SoL	EU	Socialnämnden får ge bistånd utöver vad som följer av 1 § om det finns skäl för det.
14.38	Beslut om bistånd i form av förmedling av egna medel	~~4 kap. 2 § SoL~~ 11 kap. 4 § SoL	Socialsekreterare Specialistsocionom	
14.39	Beslut om OSA-SAK anställning	~~4 kap. 2 § SoL~~ 12 kap. 2 § SoL	Enhetschef	

14.40	Borgensåtagande (avser hyreskontrakt)	~~4 kap. 2 § SoL~~ 12 kap. 2 § SoL	EU	
13 kap. Vissa insatser som socialnämnden ska kunna erbjuda				
14.78	Erbjuda och genomföra informationssamtal	~~5 kap. 3a § SoL~~ 13 kap. 5 § SoL	Familjerättssekr Specialistsocionom	Innefattar även utfärdande av samtalsintyg. Beslutet anmäls inte till SN.
14 kap. Handläggning och dokumentation				
14.101	~~Beslut att inleda utredning~~ Inleda utredning	~~11 kap. 1 § SoL~~ 14 kap. 2 § SoL	Socialsekreterare Biståndshandl LSS-handläggare Familjerättssekr Specialistsocionom Handläggare	Familjerättssekreterare inleder endast utredning gällande kontaktperson vid umgänge. Handläggare får endast inleda utredning gällande ansökan om ekonomiskt bistånd.
14.102	Beslut att utredning inte ska inledas eller att inledd utredning avslutas utan insats/åtgärd	~~11 kap. 1 och 2 §§ SoL~~ 14 kap. 2 § SoL	Enhetschef Undantag: vid avslag har delegat rätt att avsluta utredningen	
14.103	Beslut att avsluta utredning vid avslagsbeslut	~~11 kap. 1 § SoL~~ 14 kap. 2 § SoL	Socialsekreterare Biståndshandläggare LSS-handläggare Familjerättssekr Specialistsocionom Handläggare	Gäller endast vuxna. För handläggare gäller delegationen endast för ekonomiskt bistånd.
14.104	Beslut att inledd utredning avskrivs från vidare handläggning gällande barn	~~11 kap. 1 och 2 §§ SoL~~ 14 kap. 2 § SoL 20 kap. 5 § SoL	Enhetschef	
NY	Inte dokumentera uppgifter som kan röja den enskildes identitet vid genomförande av en insats enligt 11 kap. 5 § SoL	14 kap. 5 § SoL	Socialnämndsbeslut	Går ej att delegera. Se 6 kap 38. KL
NY	Avslå begäran om att lämna uppgifter muntligt inför socialnämnden	14 kap. 8 § SoL	Verksamhetschef	
NY	Ändra ett beslut till den enskildes nackdel om förhållandena för den enskilde har förändrats väsentligt	14 kap. 9 § SoL	Delegaten i ursprungsbeslutet	Se även kap 17. Rubrik Rättelse, omprövning och ändring av beslut
15 kap. Uppgiftsskyldighet och rätt att ta del av uppgifter				
14.110	Beslut att lämna ut uppgifter ur personregister till statliga myndigheter i forskningssyfte	~~12 kap. 6 § SoL~~ 15 kap. 3 § SoL	Socialdirektör	Anmäls inte till SN. Sedvanlig sekretessprövning ska göras innan utlämnande.

14.111	~~Underrätta åklagarmyndighet i ärenden avseende ungdomsvård, ungdomstjänst eller ungdomskontrakt~~ Underrättelse till åklagare	~~12 kap. 8 § SoL~~ 15 kap. 5 § SoL	Socialsekreterare Specialistsocionom	
14.112	Underrättelse till Folkhälsomyndigheten om nya droger eller ändringar i missbruksmönster av kända medel	~~12 kap. 9 § SoL~~ 15 kap. 6 § SoL 18 kap. 1 § HSL	Enhetschef	Anmäls inte till SN.
14.113	Beslut att polisanmäla brott som hindrar nämndens verksamhet och lämna uppgift om misstanke om brott som riktar sig mot underåriga (brott mot liv och hälsa; misshandelsbrott; brott mot frihet och frid; olaga frihetsberövande; olaga tvång; sexualbrott; könsstympning)	~~12 kap. 10 § SoL~~ 10 kap. 21 § OSL 15 kap. 7 § SoL	Enhetschef Socialsekreterare i myndighetsberedskap	Första och andra stycket 12 kap 10 § upphör att gälla 15 kap 7 § SoL ersätter tredje stycket
14.114	Beslut att till Polismyndighet lämna uppgift om brott mot närstående, så kallat barnfridsbrott	~~12 kap. 10 § SoL~~ 10 kap. 18c och 21 §§ OSL 15 kap. 7 § SoL	Enhetschef Socialsekreterare i myndighetsberedskap	Första och andra stycket 12 kap 10 § upphör att gälla 15 kap 7 § SoL ersätter tredje stycket
14.115	Beslut att till polismyndighet lämna uppgift som behövs för omedelbart polisiärt ingripande av underårig vid överhängande och allvarlig risk för den unges hälsa eller utveckling eller under begående av brott	~~12 kap. 10 § SoL~~ 10 kap. 20 § OSL 15 kap. 7 § SoL	Enhetschef Socialsekreterare i myndighetsberedskap	Första och andra stycket 12 kap 10 § upphör att gälla 15 kap 7 § SoL ersätter tredje stycket
14.116	Beslut att lämna uppgift som angår misstanke om överlåtelse av narkotika eller dopningsmedel eller icke ringa fall av olovlig försäljning eller anskaffning av alkoholdrycker till underårig, lämnas till åklagarmyndighet eller polismyndighet	~~12 kap. 10 § SoL~~ 10 kap. 22 § OSL 15 kap. 7 § SoL	Verksamhetschef	Anmäls inte till SN. Första och andra stycket 12 kap 10 § upphör att gälla 15 kap 7 § SoL ersätter tredje stycket
14.117	Beslut om polisanmälan vid misstanke om bidragsbrott, avgifter mm	~~12 kap. 10 § SoL~~ 10 kap. 2 § OSL	Enhetschef försörjning Verksamhetschef Avdelningschef	Delegationsbeslut upprättas i diariet och anmäls till SN om beslutet

		6 § bidrags-brottslag 15 kap. 7 § SoL		ej kodas in i verksamhets-systemet. Första och andra stycket 12 kap 10 § upphör att gälla 15 kap 7 § SoL ersätter tredje stycket
14.118	Beslut att lämna eller inte lämna uppgift om enskild under 21 år till polismyndighet, säkerhetspolisen, Tullverket m.fl	~~12 kap. 10 § SoL~~ 10 kap. 18a-c § OSL 15 kap. 7 § SoL	Enhetschef	Första och andra stycket 12 kap 10 § upphör att gälla 15 kap 7 § SoL ersätter tredje stycket
14.119	Beslut att lämna uppgift som angår misstanke om brott, för vilket inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i ett år eller försök till brott för vilket inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i två år, till åklagarmyndighet eller polismyndighet	~~12 kap. 10 § SoL~~ 10 kap. 23 -24 § OSL 15 kap. 7 § SoL	Enhetschef	Första och andra stycket 12 kap 10 § upphör att gälla 15 kap 7 § SoL ersätter tredje stycket
14.120	Beslut om polisanmälan angående misstanke om brott	~~12 kap. 10 § SoL~~ ~~10 kap. 24 § OSL~~ 10 kap 2 §, 21-24 §§ OSL	Enhetschef	~~Sekretess som följer av andra sekretessbestämmelser än dem som anges i 19-23 §§ och 25 kap. 2 § första stycket hindrar inte att en uppgift som angår misstanke om ett begånget brott lämnas till en åklagarmyndighet, Polismyndigheten, Säkerhetspolisen eller någon annan myndighet som har till uppgift att ingripa mot brottet, om fängelse är föreskrivet för brottet och detta kan antas föranleda någon annan påföljd än böter.~~
17 kap. Hantering av uppgifter i enskild verksamhet				
NY	Ingå avtal om att privat utförare ska lämna handlingar till socialnämnden när gallringsskyldigheten inträder	17 kap. 3 § SoL	Enhetschef	Uppmärksamma att detta ofta är en del av ett avtal om att utföra kommunens uppgifter inom socialtjänsten
NY	Ingå avtal om att rapport, utredning och övriga dokument om ett	17 kap. 10 § SoL	Enhetschef	Uppmärksamma att detta ofta är en del av ett avtal om att utföra kommu-

	missförhållande eller en påtaglig risk för missförhållande ska lämnas till socialnämnden när gallringsskyldigheten inträder			nens uppgifter inom socialtjänsten
18 kap. Socialnämndens ansvar för barn och ungas uppväxtförhållanden				
NY	Arbetsplan om beslutad ungdomstjänst och utse en handledare för den unge	18 kap. 8 § SoL	Socialsekreterare Specialistsocionom	
NY	Förbjuda eller begränsa möjligheterna för en person att i sitt hem ta emot någon annans barn	18 kap. 11 § SoL	Socialnämndsbeslut	Går ej att delegera. Se 6 kap. 38 § KL
20 kap. Bedömning och utredning av barn och ungas behov av skydd eller stöd				
NY	Bedömning av barn och ungas behov av omedelbart skydd	20 kap. 1 § SoL	Socialsekreterare Specialistsocionom	
NY	Förlänga tid för förhandsbedömning vid synnerliga skäl	20 kap. 2 § SoL	Socialsekreterare Specialistsocionom	
14.105	~~Beslut om förlängning av utredningstid i ärenden som rör barn~~ Förlänga en utredning om barns behov av skydd eller stöd vid särskilda skäl	~~11 kap. 2 § SoL~~ 20 kap. 3 § SoL	EU	
22 kap. Vård av barn och unga utanför det egna hemmet				
14.79	~~Medgivande och beslut att underåriga tas emot för stadigvarande vård och fostran i ett enskilt hem som inte tillhör någon av hans/hennes föräldrar eller annan vårdnadshavare~~ Ärende som gäller stadigvarande vård, omsorg och uppfostran i ett familjehem	~~6 kap. 6 § SoL~~ 22 kap. 2 § SoL	EU	~~Ett beslut att bereda en underårig vård i ett visst familjehem är att betrakta som ett medgivande enligt 6 kap 6 § SoL. Utredning av familjehemmet ska alltid ske.~~
NY	Ärende om medgivande till att ett barn tas emot för stadigvarande vård, omsorg och uppfostran i annat enskilt hem (privatplacering)	22 kap. 2 § SoL	EU	
NY	Ingå avtal med familjehemsföräldrar	22 kap. 3 § SoL	Familjehemssekreterare	

14.80	~~Godkännande av jourhem för barn och unga~~ Ärende som gäller vård, omsorg och uppfostran i jourhem	~~6 kap. 6 § SoL~~ 22 kap. 4 § SoL	EU	
14.84	Utse särskild socialsekreterare som ansvarar för kontakterna med barn eller den unge när vård ges i ett familjehem eller ett hem för vård eller boende	~~6 kap. 7c § SoL~~ 22 kap. 12 § SoL	Enhetschef	Socialsekreteraren ska besöka barnet eller den unge regelbundet i den omfattning som är lämplig utifrån barnets eller den unges behov och önskemål Anmäls inte till SN.
14.81	~~Övervägande om vård i annat hem än det egna fortfarande behövs~~ Överväga fortsatt vård när ett barn vårdas i ett annat hem än det egna	~~6 kap. 8 § SoL~~ 22 kap. 13 § SoL	EU	Övervägande är inte ett beslut. Innebär att nämnden minst en gång var 6:e månad är skyldig att överväga om vård enligt SoL fortfarande behövs. Den är tillämplig vid både SoL-placeringar och privata placeringar som nämnden har lämnat medgivande till
14.83	~~Särskilt övervägande om det finns skäl att ansöka om överflyttning av vårdnaden enligt 6 kap 8 § FB~~ Överväga överflyttning av vårdnaden vid vård i familjehem	~~6 kap. 8b § SoL~~ 22 kap. 14 § SoL	EU	Särskilt övervägande ska göras när den unge varit placerad två år i samma familjehem. Därefter ska frågan övervägas årligen. Beslut om ansökan om överflyttning av vårdnad enligt 6 kap. 8 § FB görs av socialnämnden.
14.87	Beslut om ersättning till särskilt förordnad vårdnadshavare som tidigare varit familjehemsföräldrar - enligt SKRs riktlinjer för familjehemsersättning - utöver SKRs riktlinjer	~~6 kap. 11 § SoL~~ 22 kap. 15 § SoL	 Socialsekreterare Familjehemssekr Specialistsocionom EU	Särskilt avtal bör ingås mellan nämnden och de nya vårdnadshavarna, se cirkulär från SKL 2004:39. OBS! ansökan till tingsrätten om överflyttning av vårdnaden beslutas av socialnämnden. Anmäls inte till SN.
14.82	~~Särskilt~~ Övervägande om det finns skäl att ansöka om flyttningsförbud enligt 24 § LVU	~~6 kap. 8a § SoL~~ 22 kap. 16 § SoL	EU	~~Gäller vid placering i sådant hem som avses i 6 kap. 6 § 1 st SoL då vårdnadshavare eller barnet som fyllt 15 år, begär att vården ska upphöra~~
14.88	Beslut att godkänna att en utländsk myndighet placerar ett barn i kommunen	~~6 kap. 11a § SoL~~ 22 kap. 17 § SoL	EU	

14.89	Beslut att placera ett barn i ett annat land	~~6 kap. 11b § SoL~~ 22 kap. 18 § SoL	EU	
23 kap. Uppföljning av ett barns situation				
~~14.108~~	~~Beslut om uppföljning/avsluta uppföljning av ett barns situation när en utredning avslutats utan insats eller då placering i familjehem eller HVB har upphört~~	~~11 kap. 4a, b, c §§ SoL~~	~~Enhetschef~~	
NY	Uppföljning efter utredning	23 kap. 1 § SoL	Enhetschef	
NY	Uppföljning efter placering	23 kap. 2 § SoL	Enhetschef	
NY	Avsluta uppföljning	23 kap. 1-2 §§ SoL	Enhetschef	
24 kap. Internationella adoptioner				
14.85	Medgivande samt avslag att ta emot ett barn för adoption	~~6 kap. 6, 12 §§ SoL~~ 24 kap. 1 § SoL	EU	
NY	Anvisning om föräldrautbildning inför adoption	24 kap. 2 § SoL	EU	
14.86	~~Återkallelse av medgivande att ta emot ett barn för adoption~~ Återkalla medgivande till internationell adoption	~~6 kap. 13 § SoL~~ 24 kap. 4 § SoL	EU	
14.90	Prövning vid samtycke till fortsatt adoptionsförfarande samt förlängning av tid för prövning av fortsatt adoptionsförfarande - vid samtycke - ej samtycke	~~6 kap. 14 § SoL~~ 24 kap. 5 § SoL	 Familjerättssekr Specialistsocionom EU	Se Socialstyrelsens handbok Adoption 2014. Vid tvekan konsultera den förmedlande organisationen och Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd MfoF. Prövningen ska ske inom två veckor. Vid synnerliga skäl kan prövningstiden förlängas.
27 kap. Missförhållanden				
14.122	Utse likvärdig utredare lex Sarah		Avdelningschef	Dokumenteras via en tjänsteanteckning i diariet. Likvärdig utredare kan även utses för en längre sammanhängande period då ska i stället ett delegationsbeslut upprättas i diariet. I beslutet ska tidsperioden framkomma.

				Anmäls inte till SN.
14.123	Utreda lex Sarah-rapporter	~~14 kap. 6 § SoL~~ 27 kap. 5 § SoL	SAS/Likvärdig Utredare	Se rutin och riktlinjer lex Sarah. Anmäls inte till SN.
14.124	Beslut om att avsluta eller avskriva utredning samt bedöma om det förelegat: - påtaglig risk för ett missförhållande - missförhållande - påtaglig risk för ett allvarligt missförhållande - allvarligt missförhållande	~~14 kap. 6, 7 §§ SoL~~ 27 kap. 5, 6 §§ SoL	SAS/Likvärdig utredare Avdelningschef	Se rutin och riktlinjer lex Sarah Delegationsbeslut upprättas i diariet och anmäls till SN När det är uppenbart att mottagen lex Sarah-rapport inte rör ett missförhållande enligt bestämmelserna i lex Sarah avskrivs rapporten.
14.125	Anmälan till IVO om ett allvarligt missförhållande eller en påtaglig risk för ett allvarligt missförhållande	~~14 kap. 7 § SoL~~ 27 kap. 6 § SoL	SAS/Likvärdig utredare Avdelningschef	Se rutin och riktlinjer lex Sarah Information till SN.
29 kap. Ansvarsfördelning mellan kommuner				
14.106	Beslut att bistå annan kommun med utredning	~~11 kap. 4 § SoL~~ 29 kap. 5, 9 §§ SoL	Enhetschef	Anmäls inte till SN.
14.107	Beslut att begära att annan kommun bistår med utredning	~~11 kap. 4 § SoL~~ 29 kap. 5, 9 §§ SoL	Socialsekreterare Specialistsocionom	Avser barn samt personer med missbruksproblematik.
14.1	~~Beslut om förhandsbesked om bistånd enligt 4 kap. 1 § SoL.~~ Förhandsbesked om insats enligt SoL	~~2a kap. 8 § SoL~~ 29 kap. 7 § SoL	Biståndshandl Socialsekreterare Specialistsocionom	
14.2	~~Beslut om framställan om överflyttning av ärende till nämnd i annan kommun~~ Begära överflyttning av ärende	~~2a kap. 10 § SoL~~ 29 kap. 10 § 2 st SoL	Enhetschef	
14.3	~~Beslut i fråga om mottagande av ärende från annan kommun~~ Meddela inställning till begäran om överflyttning	~~2a kap. 10 § SoL~~ 29 kap. 10 § 3 st SoL	Enhetschef	
14.4	~~Ansökan hos IVO om överflyttning av ärende~~	~~2a kap. 11 § SoL~~	Enhetschef	

	Ansöka om överflyttning hos Inspektionen för vård och omsorg	29 kap. 11 § SoL		
14.5	Överklaga IVOs beslut angående överflyttning av ärende	~~2a kap. 11 § SoL~~ 35 kap. 2 § SoL	Enhetschef	Se ~~16 kap. 4 § SoL.~~
14.6	Yttrande till IVO angående ansökan om överflyttning av ärende	~~2a kap. 11 § SoL~~ 29 kap. 11 § SoL	Enhetschef	
30 kap. Socialnämndens organisation och delegering av beslut				
17.1	~~Beslut att utse ombud för socialnämnden att föra talan i ärenden eller mål vid allmän domstol, förvaltningsdomstol och andra myndigheter/organ~~ Utse ombud att föra socialnämndens talan	~~10 kap. 2 § SoL~~ 30 kap 2 § SoL	Socialdirektör	Anmäls till SN via kopia på fullmakt.
32 kap. Avgifter				
14.94	Beslut att ta ut skälig avgift enligt fastställd taxa	~~8 kap. 2 § SoL~~ ~~9 kap. 4 § SoL~~ 32 kap. 1 § SoL	Avgiftshandläggare	Kommunen ska ändra en avgift om några förhållanden som påverkar avgiftens storlek har ändrats. Se 32 kap. 10 § SoL
14.93	~~Beslut att ta ut ersättning för uppehälle (egenavgift) vid stöd- och hjälpinsatser av behandlingskaraktär när bistånd ges i form av plats vid hem för vård eller boende eller i familjehem (vuxna)~~ Beslut om att ta ut ersättning för uppehället av den som p g a skadligt bruk eller beroende får vård och behandling i HVB eller familjehem (vuxna)	~~8 kap. 1 § SoL~~ ~~6 kap. 1 § SoF~~ 32 kap 2 § SoL	Socialsekreterare Specialistsocionom	~~Se cirkulär från SKR.~~ Se 6 kap 1 § SoF
	- andra stöd och hjälp-Insatser	~~8 kap. 1 § SoL~~	Socialsekreterare Specialistsocionom	Se gällande taxa och vägledning Oklart om det finns lagstöd i nya SoL att utta avgift för andra stöd och hjälpinsatser. Verksamheten är informerad och uttar ingen avgift från 2025-07-01. Punkten får

				stå kvar i avvaktan på vägledning.
14.91	Beslut om ersättning/ej ta ut ersättning från föräldrar vars barn är under 18 år och får vård i ett annat hem än det egna	~~8 kap. 1 § 2 st SoL, 6 kap. 2-4 §§ SoF~~ 32 kap. 3 § 1 st SoL	Socialsekreterare Specialistsocionom	Se 6 kap. 2-4 §§ SoF Enligt 32 kap 3 § 2 st SoL framkommer att barn som är placerade i skyddat boende enligt SoL eller enligt lagen om placering av barn i skyddat boende är undantagna
14.92	Beslut att meddela underhållsskyldig att nämnden ska uppbära underhållsbidrag i stället för vårdnadshavaren	~~8 kap. 1 § 2 st SoL~~ 32 kap. 3 § SoL	Socialsekreterare Specialistsocionom	
33 kap. Återkrav				
14.95	~~Beslut att återkräva ekonomiskt bistånd enligt 4 kap 1 § SoL som utgått obehörigen eller med för högt belopp~~ Återkrav när ekonomiskt bistånd betalats ut på felaktiga grunder eller med för högt belopp	~~9 kap. 1 § SoL~~ 33 kap. 1 § SoL	~~Enhetschef~~ Överordnad chef	
14.96	~~Beslut att återkräva ekonomiskt bistånd enligt 4 kap 1 § SoL~~ Återkrav när ekonomiskt bistånd betalats ut som förskott på förmån eller ersättning m.m.	~~9 kap. 2 § SoL~~ 33 kap. 2 § SoL	Socialsekreterare Specialistsocionom	~~Beslutet om ekonomisk hjälp ska innehålla uppgift om den eller de omständigheter som utgör grund för återbetalningsplikten 9 kap 2 § SoL).~~
14.97	~~Beslut att återkräva ekonomiskt bistånd enligt 4 kap 2 § SoL~~ Återkrav av bistånd enligt 12 kap. 2 § SoL	~~9 kap. 2 § 2 st SoL~~ 33 kap. 3 § SoL	Enhetschef	Återkrav får endast ske om biståndet getts under villkor om återbetalning.
14.98	~~Beslut att föra talan hos förvaltningsrätt om återkrav för ekonomiskt bistånd i andra fall än i andra fall än 9 kap. 1-2 §§ SoL eller för kostnader enligt 8 kap. 1 § SoL~~ Föra talan om återkrav när ekonomiskt bistånd betalats ut på felaktiga grunder eller med för högt belopp	~~9 kap. 3 § SoL~~ 33 kap. 4 § SoL	EU	Enligt 33 kap. 1 § SoL
NY	Föra talan om återkrav i annat fall eller om ersättning	33 kap. 4 § SoL	Valfri delegat	Enligt 33 kap. 2-3 §§ SoL

14.99	~~Beslut om eftergift av ersättningsskyldighet enligt 8 kap. 1 § SoL~~ Avstå krav på ersättning	~~9 kap. 4 § SoL~~ 33 kap. 6 § SoL	Överordnad chef	Beslut om eftergift får inte fattas av delegat i ursprungsbeslutet förutom beslut fattade av EU.
14.100	~~Beslut om eftergift av ekonomiskt bistånd beviljat mot återbetalning~~ Avstå krav på ersättning - upp till ett basbelopp per kalenderår - överstigande ett basbelopp per kalenderår	~~9 kap. 4 § SoL~~ 33 kap. 6 § SoL	Överordnad chef EU	Beslut om eftergift får inte fattas av delegat i ursprungsbeslutet förutom beslut fattade av EU.
14.109	Beslut att avslå en begäran från enskild part att ärende ska avgöras	12 § FL	Överordnad chef	Myndigheten ska inom fyra veckor från inkommen begäran antingen avgöra ärendet eller i ett särskilt beslut avslå begäran.
14.121	Beslut om att lämna kontaktuppgifter till brottsbekämpande myndigheter	4 § Lag om skyldighet att på begäran lämna uppgifter till de brottsbekämpande myndigheterna	Enhetschef	

15. Lag (2024:79) om placering av barn i skyddat boende

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
15.1	Ansökan om skyddat boende	3 kap 3 §	EU	
15.2	Beslut om omedelbar insats i form av skyddat boende - i brådskande fall	4 kap. 1 § första stycket	EU Socialnämndens ordförande, vice ordförande eller 2:e vice ordförande	 Se 4 kap. 1 § andra stycket lag om placering av barn i skyddat boende
15.3	Ansökan om förlängd tid för ansökan	4 kap. 6 § andra stycket	Enhetschef	
15.4	Beslut om att omedelbar insats i form av skyddat boende ska upphöra - i brådskande fall	4 kap. 8 §	EU Socialnämndens ordförande, vice ordförande eller 2:e vice ordförande	

15.5	Beslut om var barnet ska placeras och hur insatsen i övrigt ska genomföras - i brådskande fall	5 kap. 1 §	EU Socialnämndens ordförande, vice ordförande eller 2:e vice ordförande	5 kap. 1 § andra stycket lag om placering av barn i skyddat boende
15.6	Övervägande om insatsen ska fortsätta	5 kap. 3 §	EU	Övervägande ska ske minst var 6:e månad
15.7	Beslut om hemlighållande av vistelseort - i brådskande fall	5 kap. 4 § första stycket 1	Socialnämnd Socialnämndens ordförande, vice ordförande eller 2:e vice ordförande	5 kap. 5 § lag om placering av barn i skyddat boende
15.8	Beslut om umgängesbegränsning - i brådskande fall	5 kap. 4 § första stycket 2	Socialnämnd Socialnämndens ordförande, vice ordförande eller 2:e vice ordförande	5 kap. 5 § lag om placering av barn i skyddat boende
15.9	Övervägande om fortsatt hemlighållande av vistelseort eller umgängesbegränsning	5 kap. 6 §	EU	Övervägande ska ske minst var 6:e månad
15.10	Avvisande av framställning från vårdnadshavare om att beslut om hemlighållande av vistelseort eller umgängesbegränsning ska upphöra	5 kap. 7 §	Enhetschef	
15.11	Beslut om upphörande av insats	7 kap. 1 § första stycket	EU	
15.12	Avvisande av framställning från vårdnadshavare om att insats enligt 3 kap. ska upphöra	7 kap. 2 §	Enhetschef	
15.13	Polishandräckning för att genomföra beslut om skyddat boende eller om en omedelbar sådan insats - i brådskande fall	8 kap. 7 §	EU Socialnämndens ordförande, vice ordförande eller 2:e vice ordförande samt tjänstepersoner som nämnden utsett	Förordnade tjänstepersoner, se bilaga PM änr 2024/345

16. Ärvdabalk 1958:637) – Begravningslag (1990:1144)

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
Ärvdabalk				
16.1	Beslut om dödsboanmälan eller att inte göra dödsboanmälan	20 kap. 8a § ÄB	Särskilt namngiven handläggare	Särskilt namngivna handläggare, se bilaga PM ärn 2024/345 Försörjningsenheten ansvarar för att underrätta Skattemyndigheten om vem som är delegat.
16.2	Beslut om bouppteckning och/eller att förvalta och avveckla dödsboet	18 kap. 2 § och 20 kap 2 § ÄB	Särskilt namngiven handläggare	Kommunen har rätt till ersättning för kostnaden från dödsboet.
16.3	Beslut att överlämna förvaltning och avveckling till dödsbodelägare, Allmänna arvsfonden eller god man	18 kap. 1 § ÄB	Särskilt namngiven handläggare	Kommunen har rätt till ersättning för kostnaden från dödsboet.
Begravningslag				
16.4	Beslut att ordna gravsättning	5 kap. 2 § begravningslag	Särskilt namngiven handläggare	Kommunen har rätt till ersättning för kostnaden från dödsboet Anmäls inte till SN.

17. Överklagan - yttranden

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
Ombud och offentligt biträde				
17.2	Beslut att avvisa ombud eller biträde	14 § FL	EU	Anmäls inte till SN.
17.3	Anmälan om behov av offentligt biträde	3 § Lag om offentligt biträde	Socialsekreterare Specialistsocionom	
17.4	Framställan till domstol om behov av målsägandebiträde för underårig	5 kap. 2 § SoF	Socialsekreterare Specialistsocionom	Anmäls inte till SN.
17.5	Yttrande över ansökan om rättshjälp genom offentligt biträde samt yttrande över kostnadsräkning	3 § Lag om offentligt biträde	Enhetschef	7 § förordningen om offentligt biträde
Rättelse, omprövning och ändring av beslut				
17.6	Beslut om rättelse av beslut pga uppenbara felaktigheter, skriv- eller räknefel	36 § FL	Delegaten i ursprungsbeslutet	Anmäls inte till SN

17.7	Ändring av beslut	37-38 §§ FL	Delegaten i ursprungsbeslutet	Gäller varje delegat med beslutanderätt i myndighetsutövning. 37 § när en myndighet får ändra ett beslut. 38 § när en myndighet ska ändra ett beslut. Se även kapitel 14 Handläggning och dokumentation
17.8	Omprövning av beslut på grund av ändrade förhållanden i enlighet med angett förbehåll	37 § FL	Delegaten i ursprungsbeslutet	Anmäls inte till SN.
Överklagan				
17.9	Prövning av att överklagande skett i rätt tid och beslut att avvisa överklagande som kommit in för sent - vid beslut av ordförande, vice ordförande eller 2:e vice ordförande - vid beslut av SN eller EU - vid beslut av tjänsteperson	45 § FL	 Enhetschef Enhetschef Delegaten i ursprungsbeslutet	 Anmäls inte till SN. Anmäls inte till SN. Anmäls inte till SN.
17.10	Beslut att överklaga/inte överklaga när förvaltningsrätt eller kammarrätt ändrat nämndens beslut och där ursprungsbeslutet - fattats av tjänsteperson - fattats av enskilt utskott	33 § FPL	 Delegaten i ursprungsbeslutet EU	Ärenden av principiell betydelse eller annars av vikt fattas av socialnämnden Beslutet innefattar även yrkande om inhbition. Brådska råder eller utskottssammanträde kan inte avvaktas. Se 6 kap. 39 § KL.
	- fattats av nämnd		Socialnämndens ordf, vice ordf eller 2:e vice ordf	Brådska råder eller nämnd/utskottssammanträde kan inte avvaktas. Se 6 kap. 39 § KL.
17.11	Återkalla överklagan		Delegaten i ursprungsbeslutet	Anmäls inte till SN.
Yttranden				
17.13	Yttrande till förvaltningsrätt med anledning av enskilds överklagande av - beslut fattat av tjänsteperson - beslut fattat av EU - beslut fattat av ordförande, vice ordförande el-		 Delegaten i ursprungsbeslutet EU EU	Avser enskilda ärenden.

	ler 2:e vice ordförande enligt 11 § LVU - beslut fattat av ordförande, vice ordförande eller 2:e vice ordförande enligt 14 § 2 st p 2 LVU		EU	
17.14	Yttrande till kammarrätt/Högsta förvaltningsdomstol med anledning av enskilds överklagande av - beslut fattat av tjänsteperson - beslut fattat av EU - beslut fattat av ordf, vice ordf eller 2:e vice ordf enligt 11 § LVU		Enhetschef EU EU	Avser enskilda ärenden.
17.15	Yttrande till kammarrätt med anledning av överklagande av avslag på begäran om utlämnande av allmän handling enligt TF och OSL		Verksamhetschef Avdelningschef	
17.16	Yttrande till allmän domstol, förvaltningsdomstol och specialdomstol		Enhetschef	Sker bl.a. i mål om överflyttning av vårdnad enl. föräldrabalken.
17.17	Yttrande till allmän domstol när den som begår brott kan bli föremål för vård enligt LVM	31 kap. 2 § 1 st BrB	Enhetschef	
17.18	Yttrande till åklagare vid åtalsprövning	46 § LVM	Enhetschef	
17.19	Yttrande i ärenden om förordnande av god man eller förvaltare för någon som har fyllt 16 år	11 kap. 16 § 2 st FB	Socialsekreterare Biståndshandl LSS-handläggare Specialistsocionom	
17.20	Yttrande till Transportstyrelsen i körkortsärende	3 kap. 8 § och 5 kap. 2 § KörkF	Socialsekreterare Biståndshandl LSS-handläggare Specialistsocionom	
17.21	Yttrande till domstol om umgängesstöd	6 kap. 15c § 2 st FB	Familjerättssekr Specialistsocionom	
17.22	Yttrande till domstol vid barns namnbyte	44 och 45 §§ Lag om personnamn	Familjerättssekr Specialistsocionom	
17.23	Yttrande till Migrationsöverdomstolen i frågor rörande 5 kap. 12 § UtlL		Enhetschef	
17.24	Yttrande till Migrationsverket i ärenden angående åldersbedömningar, mål om ersättning samt övrigt rörande en utlän-	17 kap. 1 § UtlL	Enhetschef	Socialnämnden ska lämna ut uppgifter om en utlännings personliga förhållanden, om Polismyndigheten, Säkerhetspolisen, Mi-

	nings personliga förhållanden			grationsverket, en migrationsdomstol eller Migrationsöverdomstolen begär det.
17.25	Yttrande till tillsynsmyndighet – avser enskilda ärenden	~~13 kap. 5 § SoL~~ 28 kap 5 § SoL	EU	Se Rutin för tillsyn från tillsynsmyndigheter.
17.26	Beslut att inte yttra sig över remisser till myndigheter, organisationer m fl i frågor som inte är av principiell betydelse		Verksamhetschef Avdelningschef	Notering görs i diariet.
17.27	Yttrande i detaljplaneärenden		Lokalsamordnare	Anmäls inte till SN.
17.28	Yttrande till passmyndigheten vid utfärdande av pass utan vårdnadshavares medgivande	3 § 2 st Passförordningen	Enhetschef	
17.29	Yttrande över ansökan om rättshjälp genom offentligt biträde samt yttrande över kostnadsräkning	3 § Lag om offentligt biträde	Enhetschef	7 § förordningen om offentligt biträde.
17.30	Lämnande av upplysningar och förslag på åtgärder till åklagare, domstol eller frivårdsmyndighet	6 § Lag om särskild personutredning i brottsmål m.m.	Socialsekreterare Specialistsocionom	
17.31	Yttrande till åklagare beträffande äktenskapsskillnad vid tvångsäktenskap	5 kap. 5 § ÄktB	Socialsekreterare Familjerättssekr Specialistsocionom	
17.32	Yttrande beträffande äktenskapsdispens	15 kap. 1 § ÄktB	Enhetschef	
17.33	Yttrande till försvarsmakten om lämplighet enligt Hemvärnsförordningen	5 § Hemvärnsförordningen (1997:146)	Socialsekreterare Biståndshandl LSS-handläggare Specialistsocionom	Försvarsmakten får anta personal till hemvärnet genom att ingå avtal med en person att hen skall tjänstgöra som hemvärnsman. Innan avtal ingås skall hemortskommunen ha fått tillfälle att yttra sig.
17.34	Upplysningar i vapenärenden	6 kap. 1 § Vapenlagen och Rikspolisstyrelsens föreskrifter och allmänna råd 2009:13	Socialsekreterare Specialistsocionom	Uppgifter får endast lämnas ut om den enskilde har samtyckt till det (JO 1983/84 s 188 f).
17.35	Yttrande till åklagarmyndigheten eller polismyndigheten gällande person	11§ LUL	Enhetschef	

	som misstänks för brott före 18 års ålder			
17.36	Yttrande till Skatteverket med anledning av ansökan om skyddad identitet	17a § Folkbokföringslag	Socialsekreterare Biståndshandl LSS-handläggare Specialistsocionom	
17.37	Yttrande med anledning av bortförande av barn samt erkännande och verkställighet av utländska vårdavgöranden	17a § Folkbokföringslag	Enhetschef	
17.38	Yttrande till SiS rörande verkställighet av sluten ungdomsvård	22 § Lag om verkställighet av sluten ungdomsvård	Socialsekreterare Specialistsocionom	
17.39	Yttrande till Försäkringskassan i samband med ansökan om eller prövning av assistansersättning	51 kap. 21 § SFB	LSS-handläggare Specialistsocionom	
Ej verkställda gynnande beslut				
17.40	Yttrande till IVO då IVO överväger att ansöka om utdömande av särskild avgift hos förvaltningsrätten för ett ej verkställt beslut	~~16 kap. 6 a § SoL~~ 28a § LSS 34 kap 5,6 §§ SoL	EU	EC Myndighet ansvarar för att upprätta yttrandet i dialog med verkställighet. Kompletteringar till tidigare lämnat yttrande kan lämnas av tjänsteperson, se Rutin för tillsyn från tillsynsmyndigheter.
17.41	Yttrande till förvaltningsdomstol i mål om särskild avgift	~~16 kap. 6a § SoL~~ 28a § LSS 34 kap 5,6 §§ SoL	Verksamhetschef	Enhetschef myndighet eller specialistsocionom ansvarar för att informera om yttrandet vid nästkommande EU
17.42	Beslut att överklaga/inte överklaga dom angående särskild avgift för ett ej verkställt beslut		EU	

18. Övrigt

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
Övriga administrativa beslut				
18.1	Beslut som är så brådskande att nämndens avgörande inte kan avvaktas	6 kap. 39 § KL	Socialnämndens ordf, vice ordf eller 2:e vice ordf	Delegationsbeslut upprättas i diariet och anmäls till SN.
18.2	Utse arkivansvarig	Arkivlag och reglemente för socialnämnden	Socialdirektör	Delegationsbeslut upprättas i diariet och anmäls till SN.

18.3	Beslut om förtroendevaldas tjänsteresor och deltagande i kurser och konferenser - beslut för ordförande		Socialnämndens ordf Vice ordförande eller 2:e vice ordförande	Anmäls inte till SN. Anmäls inte till SN.
18.4	Beslut om fördelning av bidrag ur Luleå sociala samfond		EU	Se § 601, SCN 1978-09-04. EUs beslut anmäls till SN.
18.5	Prövning och beslut i jävsfråga avseende tjänsteperson	7 kap. 4 § KL (6 kap. 28-32 §§ KL)	Chef eller överordnad chef	Formellt beslut ska fattas när jävsinvändningen inte godtas. Delegationsbeslut upprättas i diariet och anmäls till SN.
18.6	Beslut i jävsfråga avseende förtroendevald	6 kap. 28-32 §§ KL	EU/AU/SN	Normalt ska ett konstaterat jäv leda till att den som är jävig självmant avstår och ersätts med annan person. Formellt beslut ska fattas när jävsinvändningen inte godtas. Beslutet noteras i protokollet.
18.7	Borgensåtagande, enkel borgen	Lag om vissa kommunala befogenheter ~~4 kap. 2 § SoL~~ 12 kap. 2 § SoL	Socialnämndens ordf, vice ordf eller 2:e vice ordf	Förordningen om statligt bidrag för kommunala hyresgarantier 2007:623.
18.8	Utse beslutsattestanter		Socialdirektör med rätt att vidaredelegera	Socialdirektören har vidaredelegerat beslutanderätten att utse beslutsattestanter till verksamhets- och avdelningschef.
18.9	Ansöka eller rekvirera statsbidrag eller annan extern finansiering understigande 500 000 kr - överstigande 500 000 kr		Verksamhetschef Avdelningschef Socialnämndsbeslut	Delegationsbeslut upprättas i diariet och anmäls till SN. Återrapporteringen redovisas som meddelande till SN. Återrapporteringen redovisas som ett informationsärende till SN.
18.10	Avstå att ansöka om statsbidrag eller annan extern finansiering understigande 500 000 kr - överstigande 500 000 kr		Verksamhetschef Avdelningschef Socialdirektör	Notering görs i diariet. Notering görs i diariet.
18.11	Ansökan om tidsbegränsat uppehållstillstånd för betänketid	5 kap. 15 § 4 st UtlL	Enhetschef	Det är Migrationsverket som fattar beslut i ärenden som rör betänketid efter ansökan från socialnämnden.

				Anmäls inte till SN.
Organisation				
18.12	Tillfällig stängning av enheter inom respektive verksamhetsområde		Verksamhetschef Avdelningschef HR & kvalitet	Delegationsbeslut upprättas i diariet och anmäls till SN.
18.13	Tillfällig öppning av enheter inom respektive verksamhetsområde		Socialdirektör	Avser endast tillfälliga beslut max 6 månader Delegationsbeslut upprättas i diariet och anmäls till SN.
18.14	Fatta beslut om organisationsförändringar inom förvaltningen		Socialdirektör	Delegationsbeslut upprättas i diariet och anmäls till SN.
18.15	Omdisponering av budgetmedel mellan verksamhetsområden/avdelningar som inte påverkar inriktning och mål		Socialdirektör	Delegationsbeslut upprättas i diariet och anmäls till SN.
18.16	Omdisponering av budgetmedel inom eget verksamhetsområde / avdelning som inte påverkar inriktning och mål		VC/AC	Anmäls inte till SN.
18.17	Beslut att ansöka om kontaktförbud	1 § lag om kontaktförbud	EU	
Inköp/upphandling				
18.18	Upphandling (Beslut om direktupphandling, tilldelning av kontrakt och beslut om avrop samt tecknande av avtal) - från 100 000 kr till direktupphandlingsvärdet - från direktupphandlingsvärdet till 1 000 000 - över 1 000 000		 Verksamhetschef Avdelningschef Socialdirektör AU	Direktupphandlingar understigande 100 000 kr beslutas av ansvarig chef och behöver inte dokumenteras enligt LOU. Se kommunens riktlinjer för hållbara inköp. Se aktuellt direktupphandlingsvärde. Anmäls inte till SN. Se Luleå kommuns riktlinjer för hållbara inköp. Delegationsbeslut upprättas i diariet och anmäls till SN. Se Luleå kommuns riktlinjer för hållbara inköp. Delegationsbeslut upprättas i diariet och anmäls till SN. Se Luleå kommuns riktlinjer för hållbara inköp. AUs beslut anmäls till SN.
18.19	För sociala och andra särskilda tjänster får direktupphandling användas om upphandlingens		Särskilt förordnade inköpssamordnare	Särskilt förordnade inköpssamordnare, se bilaga PM änr 2024/345

	värde understiger tröskelvärdet			Sociala och särskilda tjänster avser t.ex placeringar vid hvb, stödboenden, familjehem, skyddat boende och extern öppenvård. Direktupphandlingar understigande 100 000 kr behöver inte dokumenteras enligt LOU. Tänk på att en placering som förlängs kan innebära en totalkostnad som överstiger 100 000 kr och ska dokumenteras. Se kommunens riktlinjer för hållbara inköp. Se aktuellt tröskelvärde och direktupphandlingsvärde. Delegationsbeslut upprättas i diariet på kostnader över 100 000 kr och anmäls till SN.
18.20	Teckna avtal vid placering av barn eller vuxna		Enhetschef	Anmäls inte till SN.
18.21	Teckna samverkansavtal, fullmakt vid interimsavtal med Region Norrbotten (hjälpmedel, viss medicinsk förbrukning) samt tecknande av avtal och kontrakt efter fattade beslut av AU eller SN	AvtL	Socialdirektör	Anmäls till SN. Tecknande av fullmakt för Region Norrbottens avtal, kopia till Inköp. Avtal som berör flera förvaltningar hanteras av Inköp.
18.22	Beslut om avyttring av inventarier - värde understigande 10 000 kr - värde understigande 100 000 kr		 Verksamhetschef Avdelningschef Socialdirektör	Anmäls inte till SN.
18.23	Undertecknande av hyreskontrakt vid socialförvaltningen - avser socialförvaltningens lokaler - andrahandskontrakt		 Lokalsamordnare Verksamhetschef	Anmäls inte till SN
Behandling av personuppgifter/informationssäkerhet				
18.24	Beslut i fråga om att teckna och säga upp avtal med personuppgiftsbiträde, PUB-avtal	Art. 28 dataskyddsförordningen	Socialdirektör	Avtal anmäls till SN.
18.25	Beslut att utse personuppgiftsombud, PUO		Socialdirektör	Delegationsbeslut upprättas i diariet och anmäls till SN.

18.26	Beslut att utse informationssäkerhetssamordnare		Socialdirektör	Delegationsbeslut upprättas i diariet och anmäls till SN.
18.27	Beslut att utse GDPR-samordnare i verksamheterna		Verksamhetschef	Delegationsbeslut upprättas i diariet och anmäls till SN.
18.28	Beslut om anmälan till Integritetskyddsmyndigheten, IMY, t.ex. personuppgiftsincident	3 kap. 9 § brottsdatalag Art 33 dataskyddsförordningen	Verksamhetschef Avdelningschef	Personuppgiftsombudet ansvarar för att göra utredning och skicka anmälan till IMY. Delegationsbeslut upprättas i diariet och anmäls till SN.
18.29	Yttrande till Integritetsskyddsmyndigheten, IMY, vid personuppgiftsincident		Verksamhetschef Avdelningschef	
18.30	Beslut om bifall eller avslag samt delavslag vid registrerads begäran om utlämnande av registerutdrag, rättelse, radering, begränsning, invändning och överföring av personuppgifter till annan (dataportabilitet)	Art. 12.5, 15-18 och 21 dataskyddsförordningen	Verksamhetschef Avdelningschef	Delegationsbeslut upprättas i diariet och anmäls till SN.
18.31	Beslut att utse NIS-rapportör för förvaltningen		Avdelningschef	Utsedd rapportör underställer beslutet till MSB. Delegationsbeslut upprättas i diariet och anmäls till SN.
18.32	Beslut om anmälan av informationssäkerhetsincident, NIS-incident		NIS-rapportör	Delegationsbeslut upprättas i diariet och anmäls till SN.
18.33	Yttrande till MSB, vid informations-säkerhetsincident, NIS-incident		Verksamhetschef Avdelningschef	
18.34	Begäran om uppgifter ur belastningsregistret	2 § Lag om belastningsregister samt 11 § 8 p förordning om belastningsregister	Socialsekreterare Familjerättssekr Specialistsocionom KP-samordnare	Avser: -utse kontaktperson och kontaktfamilj -vårdnad, boende och umgänge -adoption -åtgärder enligt LVU och LVM
18.35	Anmälan till annan myndighet om felaktiga utbetalningar i välfärdssystemet	Lag 2008:206 § 3 lag om underrättelseskyldighet	Socialsekreterare Biståndshandl LSS-handläggare Familjerättssekr Familjehemssekr Specialistsocionom Avdelningschef	

18.36	Underrättelse till skatteverket om oriktig eller ofullständig folkbokföring	Folkbokföringslagen 32c	Socialsekreterare Biståndshandl LSS-handläggare Familjerättssekr Familjehemssekr Specialistsocionom Avdelningschef	
18.37	Beslut att underlåta rapportering om oriktig eller ofullständig folkbokföring	Folkbokföringslagen 32c	Enhetschef	
18.38	Anmälan till Läkemedelsverket vid brister i medicintekniska produkter		MAS MAR	Anmäls inte till SN.
Beslut om ersättningar				
18.39	Kontraktering av jourhem/familjehem samt beslut om arvodesersättningar - Tillfälligt kontraktering av jourhem <3 månader (Fast arvodesersättning per månad enligt SKR:s riktlinjer plus grundarvode per placerat barn/månad) - Kontraktering av jourhem >3 månader (Fast arvodesersättning motsvarande månadslön för undersköterska plus grundarvode per placerat barn/månad) - Kontraktering av familjehem (Fast arvodesersättning motsvarande månadslön för undersköterska plus grundarvode per placerat barn/månad) - utöver lokala riktlinjer		 Enhetschef Enhetschef Enhetschef EU	Se lokala riktlinjer avseende ersättning vid placering av barn och unga i familjehem, kontaktfamilj och jourhem, SN 2023-06-22 (Änr 2023/418) Anmäls inte till SN. Anmäls inte till SN. Anmäls inte till SN. Anmäls inte till SN.
18.40	Vid jourplacering i annat hem än kontrakterat jourhem utgår förutom det vanliga arvodet även ett förhöjt arvode på 2 % av prisbasbeloppet per dygn under de fem första dygnen		Familjehemssekr Specialistsocionom	Detta gäller för utredda familjehem som tar emot jourplaceringar, dock inte för nätverkshem. Anmäls inte till SN.
18.41	Beslut om ersättning till familjehem (arvode och omkostnadsersättning) avseende barn och unga			Se aktuellt cirkulär från SKR. Anmäls inte till SN.

	- enligt SKRs riktlinjer - utöver SKRs riktlinjer		Familjehemssekr LSS-handläggare Specialistsocionom EU	 Anmäls inte till SN.
18.42	Förhöjt arvode till familjehem - upp till 20 dagar/barn och år - mer än 20 dagar/barn och år - utöver lokala riktlinjer		 Familjehemssekr Specialistsocionom Enhetschef EU	Se lokala riktlinjer avseende ersättning vid placering av barn och unga i familjehem, kontaktfamilj och jourhem, SN 2023-06-22 (Ärnr 2023/418) Anmäls inte till SN. Beslutet skickas till diariet och anmäls till SN. Anmäls inte till SN.
18.43	Beslut om ersättning till familjehem (arvode och omkostnadsersättning) avseende vuxna - enligt SKRs riktlinjer - utöver SKRs riktlinjer		 Socialsekreterare Specialistsocionom EU	Uppdraget ska regleras genom avtal. Se aktuellt cirkulär från SKR. Anmäls inte till SN. Anmäls inte till SN.
18.44	Oförutsedda kostnader under en placering i familjehem - upp till 15% av prisbasbeloppet/placering och år - upp till 50% av prisbasbeloppet/placering och år - över 50% av prisbasbeloppet/placering och år		 Familjehemssekr Specialistsocionom Enhetschef EU	 Anmäls inte till SN. Anmäls inte till SN. Anmäls inte till SN.
18.45	Kostnader för extern handledning/ konsultation till familjehemsföräldrar upp till 6 timmar per familjehem och år - mer än 6 timmar per familjehem och år		Familjehemssekr Specialistsocionom Enhetschef	Anmäls inte till SN. Anmäls inte till SN.
18.46	Kostnader inför placering i familjehem enligt lokala riktlinjer - utöver lokala riktlinjer		Familjehemssekr Specialistsocionom Enhetschef	Anmäls inte till SN. Beslutet ska motiveras. Anmäls inte till SN.
18.47	Kostnader under placeringstiden i familjehem inkl semester/semestersparande enligt lokala riktlinjer - utöver lokala riktlinjer		Familjehemssekr Specialistsocionom Enhetschef	Anmäls inte till SN. Beslutet ska motiveras. Anmäls inte till SN.

18.48	Beslut om arvode och omkostnadsersättning till kontaktperson/-familj -enligt SKRs riktlinjer - arvode utöver SKRs riktlinjer och enligt lokala riktlinjer upp till 5 % av prisbasbeloppet - arvode utöver SKRs riktlinjer och enligt lokala riktlinjer över 5 % av prisbasbeloppet		Socialsekretarare Familjehemssekr LSS-handläggare KP-samordnare Specialistsocionom Enhetschef Verksamhetschef	Se aktuellt cirkulär från SKR. Anmäls inte till SN. Anmäls inte till SN. Anmäls inte till SN.
18.49	Utrustning till barn i samband med vistelse i kontaktfamilj - upp till 10% av prisbasbeloppet per barn och år - upp till 25% av prisbasbeloppet per barn och år - utöver lokala riktlinjer		 Familjehemssekr Specialistsocionom Enhetschef Verksamhetschef	 Anmäls inte till SN. Anmäls inte till SN. Anmäls inte till SN.
18.50	Beslut om ersättning till särskild kvalificerad kontaktperson barn och unga		Socialsekreterare Specialistsocionom	Se Rutin 2019-10-01. Särskilt kvalificerad kontaktperson - ersättning m.m. Omkostnadsersättning se SKRs riktlinjer. Anmäls inte till SN.
18.51	Beslut om ersättning för inkomstbortfall vid familjebehandling för en förälder åt gången. Högst 30 dagar/år		Enhetschef	Pågående familjebehandling i öppenvård. Anmäls inte till SN.
18.52	Beslut att ersätta enskild person för egendomsskada som förorsakats av personal upp till ett belopp av 10 000 kr - överstigande 10 000 kr	3 kap. 2 § Skadeståndslag	Enhetschef Verksamhetschef	Först måste utredning ske i samråd med kommunens försäkringssamordnare, om skadan verkligen förorsakats av personal. Anmäls inte till SN. Vid högre belopp samråd med socialdirektör. Anmäls inte till SN.
18.53	Beslut att vid skador ersätta familjehem med belopp motsvarande självrisken för hemförsäkringen		Familjehemssekr Specialistsocionom	Anmäls inte till SN.
18.54	Beslut att hålla familjehem skadelösa då kommunens försäkring inte gäller - upp till 10% av prisbasbeloppet - upp till 25% av prisbasbeloppet		 Familjehemssekr Specialistsocionom Enhetschef	Gäller även då beloppet understiger gränsen för kommunens självrisk. Anmäls inte till SN. Anmäls inte till SN.

	- överstigande 25% av prisbasbeloppet		EU	Anmäls inte till SN.
18.55	Beslut att hos CSN ansöka att studiehjälp för familjehemsplacerat barn utbetalas direkt till familjehemmet	2 kap 33 § studiestödsförordningen (2000:655)	Socialsekreterare Specialistsocionom	Anmäls inte till SN.

19. Personaldelegation

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
Anställning				
19.1	Anställning av verksamhetschef och avdelningschef tills vidare samt tidsbegränsat. Undantag verksamhetschef för hälso- och sjukvård		Socialdirektör	Anställning av verksamhetschef hälso- och sjukvård är ett socialnämndsbeslut. Beslutet anmäls till SN via lista från HR-portalen.
19.2	Anställning av områdeschef		Verksamhetschef	
19.3	Anställning av enhetschef tills vidare samt tidsbegränsat		Verksamhetschef Avdelningschef Områdeschef	Beslutet anmäls till SN via lista från HR-portalen. Områdeschef vård och omsorg anställer sina enhetschefer.
19.4	Anställning av övrig personal inom HÖKs avtalsområde tills vidare, samt tidsbegränsade anställningar enligt ABs och Beredskapsavtalets och LAS regler		Avdelningschef Enhetschef	Beslutet anmäls till SN via lista från HR-portalen.
Anställnings upphörande				
19.5	Uppsägning pga personliga skäl efter genomgången rehabiliteringsprocess		Verksamhetschef Avdelningschef	Anmäls inte till SN.
19.6	Övrig uppsägning eller avsked enligt LAS regler		Socialdirektör	Anmäls inte till SN.
19.7	Uppsägning av arbetsgivaren vid uppnådd LAS-ålder	33 § LAS	Verksamhetschef Avdelningschef	Anmäls inte till SN.
19.8	Enskild överenskommelse utanför ABs regler		Socialdirektör Avdelningschef	Anmäls inte till SN.
19.9	Avslut av provanställning		Avdelningschef Enhetschef	Anmäls inte till SN.
19.10	Besked om omreglering eller upphörande av anställning pga sjukersättning tills vidare		Avdelningschef Enhetschef	Samråd med HR-konsult. Anmäls inte till SN.
Beordring av mertid/övertid				

19.11	Beordring av mer-tid/övertid enligt ABs regler		Avdelningschef Områdeschef Enhetschef	Anmäls inte till SN.
19.12	Beordring av mer-tid/övertid enligt ABs regler utanför ordinarie kontorstid		Chefer inom beredskapsorganisationen Rekryteringsenheten/bemannare Enhetschef	Anmäls inte till SN.
Misskötsamhet				
19.13	Skriftlig varning		Verksamhetschef Avdelningschef	Anmäls inte till SN.
19.14	Skriftligt förtydligande om skyldigheter i anställningsavtalet		Avdelningschef Områdeschef Enhetschef	Anmäls inte till SN.
19.15	Beslut att polisanmäla anställd vid misstanke om brott mot den egna verksamheten	22 § LOA 20 kap. 1-3 §§ BrB	Verksamhetschef Avdelningschef	Delegationsbeslut upprättas i diariet och anmäls till SN.
Avstängning				
19.16	Avstängning enligt AB		Verksamhetschef Avdelningschef HR-konsult	Anmäls inte till SN.
Samverkan				
19.17	Förhandling och information enligt MBL	11-14, 19 och 38 §§ MBL	Verksamhetschef Avdelningschef	Anmäls inte till SN.
19.18	Förhandling – chefstillsättning	11 § MBL	Verksamhetschef Avdelningschef Områdeschef	Anmäls inte till SN.
Strejk				
19.19	Beordring av skyddsarbete under strejk		Verksamhetschef Avdelningschef	Anmäls inte till SN.
Arbetsmiljö				
19.20	Systematiskt arbetsmiljöarbete		Avdelningschef Områdeschef Enhetschef	Anmäls inte till SN.
Utbildning				
19.21	Beslut om enskilds utbildningsinsats (inom Sverige)		Avdelningschef Områdeschef Enhetschef	Anmäls inte till SN.
19.22	Beslut om utbildning av grupp inom eget verksamhetsområde/avdelning (inom Sverige)		Verksamhetschef Avdelningschef	Anmäls inte till SN.
19.23	Beslut om utbildning av grupp från flera verksamhetsområden/avdelningar (inom Sverige)		Socialdirektör	Anmäls inte till SN.
19.24	Beslut om utbildning utomlands		Socialdirektör	Delegationsbeslut upprättas i diariet och anmäls till SN.
Bisyssla				

19.25	Godkännande av bisyssla enligt Luleå kommuns riktlinjer		Avdelningschef Områdeschef Enhetschef	Anmäls inte till SN.
19.26	Avslag på bisyssla enligt Luleå kommuns riktlinjer		Avdelningschef Enhetschef	Anmäls inte till SN.
Organisation				
19.27	Fastställande av socialförvaltningens arbetsorganisatoriska utformning		Socialdirektör	Delegationsbeslut upprättas i diariet och anmäls till SN.

Bilaga 1. Delegationsförbud

Enligt 10 kap 5 § i SoL är det förbud att delegera – till särskilt utskott och till tjänsteperson – beslut i följande ärenden.

2 kap 3 § FB	Överflyttning/mottagande av faderskapsutredning
2 kap 7 § FB	Beslut att lägga ned faderskapsutredning
2 kap 9 § FB	Beslut att inte påbörja eller lägga ned påbörjad utredning
6 kap 7 § FB	Överflyttning av vårdnad till särskild förordnad vårdnadshavare (vårdnadshavaren brister i omsorgen)
6 kap 8 § FB	Överflyttning av vårdnad till särskild förordnad vårdnadshavare (längre tids fostran i annat enskilt hem)
6 kap 9 § FB	Anmälan om behov av särskild förordnad vårdnadshavare
6 kap 10 § FB	Överflyttning av vårdnaden när barnet står under vårdnad av en eller två särskilt förordnade vårdnadshavare och någon av barnets föräldrar vill få vårdnaden överflyttad till sig
6 kap 10c § FB	Ansökan om ändring i vårdnad
5 kap 2 § SoL	Meddela förbud eller begränsa möjligheterna för en person som har sitt hem i kommunen att i hemmet ta emot andras barn.
16 kap 18 § SFB	Begäran om ändring av betalningsmottagare av barnbidraget, ex. vid misskötsamhet. Detta gäller ej barn som berörs av 106 kap. 6 och 7 §§ där det finns särskilda regler som gäller utbetalning när barnet vistas i familjehem eller vårdas i ett hem för vård eller boende inom socialtjänsten
18 kap 19 § SFB	Begäran om ändring av betalningsmottagare av underhållsstödet, ex. vid misskötsamhet

§ 52

Revidering av socialnämndens delegationsordning - personaldelegation

Ärendenr 2025/596-3.9.0.2

Socialnämndens arbetsutskotts förslag till beslut

Socialnämnden beslutar godkänna revidering av socialnämndens delegationsordning kapitel 19, personaldelegation, under förutsättning att organisationsförändring beslutas.

Sammanfattning av ärendet

Från och med 2025-08-01 föreslås avdelning HR & kvalitet och Ekonomi & infrastruktur ingå i en samlad avdelning. Förändringen innebär bland annat att HR och kompetensförsörjning blir en egen enhet. Enhetschef för kompetensförsörjning blir även enhetschef för HR och behöver därför delegation likvärdig avdelningschef.

Delegationsordningen punkt 19.24 kompletteras med beslut om tjänsteresa utomlands.

Socialförvaltningen har föreslagit socialnämnden besluta godkänna revidering av socialnämndens delegationsordning kapitel 19, personaldelegation, under förutsättning att organisationsförändring beslutas.

Sammanträdet

Socialförvaltningen föredrar ärendet.

Beslutsgång

Ordföranden ställer socialförvaltningens förslag under proposition och finner att socialnämndens arbetsutskott bifaller förslaget.

Dialog

Dialog har genomförts med avdelningschefer HR & kvalitet och ekonom & infrastruktur samt med enhetschef kompetensförsörjning.

Beslutsunderlag

- Förslag - Socialnämndens delegationsordning kapitel 19 – Personaldelegation, SOC Hid: 2025.1692
- Socialförvaltningens förslag till beslut gällande revidering av socialnämndens delegationsordning – personaldelegation,
  SOC Hid: 2025.1691

Utdrag ur socialnämndens delegationsordning kapitel 19

19. Personaldelegation

Nr	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
Anställning				
19.1	Anställning av verksamhetschef och avdelningschef tills vidare samt tidsbegränsat. Undantag verksamhetschef för hälso- och sjukvård		Socialdirektör	Anställning av verksamhetschef hälso- och sjukvård är ett socialnämndsbeslut. Beslutet anmäls till SN via lista från HR-portalen.
19.2	Anställning av områdeschef		Verksamhetschef	
19.3	Anställning av enhetschef tills vidare samt tidsbegränsat		Verksamhetschef Avdelningschef Områdeschef Enhetschef HR	Beslutet anmäls till SN via lista från HR-portalen. Områdeschef vård och omsorg anställer sina enhetschefer.
19.4	Anställning av övrig personal inom HÖKs avtalsområde tills vidare, samt tidsbegränsade anställningar enligt ABs och Beredskapsavtalets och LAS regler		Avdelningschef Enhetschef	Beslutet anmäls till SN via lista från HR-portalen.
Anställnings upphörande				
19.5	Uppsägning pga personliga skäl efter genomgången rehabiliteringsprocess		Verksamhetschef Avdelningschef Enhetschef HR	Anmäls inte till SN.
19.6	Övrig uppsägning eller avsked enligt LAS regler		Socialdirektör	Anmäls inte till SN.
19.7	Uppsägning av arbetsgivaren vid uppnådd LAS-ålder	33 § LAS	Verksamhetschef Avdelningschef Enhetschef HR	Anmäls inte till SN.
19.8	Enskild överenskommelse utanför ABs regler		Socialdirektör Avdelningschef Enhetschef HR	Anmäls inte till SN.
19.9	Avslut av provanställning		Avdelningschef Enhetschef	Anmäls inte till SN.
19.10	Besked om omreglering eller upphörande av anställning pga sjukersättning tills vidare		Avdelningschef Enhetschef	Samråd med HR-konsult. Anmäls inte till SN.
Beordring av mertid/övertid				
19.11	Beordring av mertid/övertid enligt ABs regler		Avdelningschef Områdeschef Enhetschef	Anmäls inte till SN.
19.12	Beordring av mertid/övertid enligt ABs regler utanför ordinarie kontorstid		Chefer inom beredskapsorganisationen Rekryteringsenheten/bemannare	Anmäls inte till SN.

			Enhetschef	
Misskötsamhet				
19.13	Skriftlig varning		Verksamhetschef Avdelningschef Enhetschef HR	Anmäls inte till SN.
19.14	Skriftligt förtydligande om skyldigheter i anställningsavtalet		Avdelningschef Områdeschef Enhetschef	Anmäls inte till SN.
19.15	Beslut att polisanmäla anställd vid misstanke om brott mot den egna verksamheten	22 § LOA 20 kap. 1-3 §§ BrB	Verksamhetschef Avdelningschef Enhetschef HR	Delegationsbeslut upprättas i diariet och anmäls till SN.
Avstängning				
19.16	Avstängning enligt AB		Verksamhetschef Avdelningschef Enhetschef HR HR-konsult	Anmäls inte till SN.
Samverkan				
19.17	Förhandling och information enligt MBL	11-14, 19 och 38 §§ MBL	Verksamhetschef Avdelningschef Enhetschef HR	Anmäls inte till SN.
19.18	Förhandling – chefstillsättning	11 § MBL	Verksamhetschef Avdelningschef Områdeschef Enhetschef HR	Anmäls inte till SN.
Strejk				
19.19	Beordring av skyddsarbete under strejk		Verksamhetschef Avdelningschef Enhetschef HR	Anmäls inte till SN.
Arbetsmiljö				
19.20	Systematiskt arbetsmiljöarbete		Avdelningschef Områdeschef Enhetschef	Anmäls inte till SN.
Utbildning/tjänsteresa				
19.21	Beslut om enskilds utbildningsinsats (inom Sverige)		Avdelningschef Områdeschef Enhetschef	Anmäls inte till SN.
19.22	Beslut om utbildning av grupp inom eget verksamhetsområde/avdelning (inom Sverige)		Verksamhetschef Avdelningschef Enhetschef HR	Anmäls inte till SN.
19.23	Beslut om utbildning av grupp från flera verksamhetsområden/avdelningar (inom Sverige)		Socialdirektör	Anmäls inte till SN.
19.24	Beslut om utbildning eller tjänsteresa utomlands		Socialdirektör	Delegationsbeslut upprättas i diariet och anmäls till SN.
Bisyssla				
19.25	Godkännande av bisyssla enligt Luleå kommuns riktlinjer		Avdelningschef Områdeschef Enhetschef	Anmäls inte till SN.

19.26	Avslag på bisyssla enligt Luleå kommuns riktlinjer		Avdelningschef Enhetschef	Anmäls inte till SN.
Organisation				
19.27	Fastställande av socialförvaltningens arbetsorganisatoriska utformning		Socialdirektör	Delegationsbeslut upprättas i diariet och anmäls till SN.

§ 53

Revidering av Bilaga till socialnämndens delegationsordning - namngivna delegater

Ärendenr 2024/345-3.9.0.2

Socialnämndens arbetsutskotts förslag till beslut

1. Socialnämnden beslutar att förordna Frida Tillberg som delegat att fatta beslut om att begära polishandräckning samt att återkalla beslut om polishandräckning för att genomföra beslut om vård eller omhändertagande med stöd av LVU enligt 43 § 2 st LVU i brådskande fall.
2. Förordna Frida Tillberg som delegat att fatta beslut om att begära polishandräckning för att genomföra beslut om skyddat boende eller om en omedelbar sådan insats enligt 8 kap. 7 § i brådskande fall.
3. Bilaga till socialnämndens delegationsordning revideras som en följd av beslutet.

Sammanfattning av ärendet

Barn- och ungaenheten har fyra enhetschefer där alla behöver ha samma delegation att fatta ovanstående beslut. I dag saknar en av enhetscheferna den rätten. Socialnämndens bilaga över namngivna delegater behöver därför revideras/kompletteras med ytterligare delegat.

Socialförvaltningen har föreslagit socialnämnden besluta att förordna Frida Tillberg som delegat att fatta beslut om att begära polishandräckning samt att återkalla beslut om polishandräckning för att genomföra beslut om vård eller omhändertagande med stöd av LVU enligt 43 § 2 st LVU i brådskande fall, och att förordna Frida Tillberg som delegat att fatta beslut om att begära polishandräckning för att genomföra beslut om skyddat boende eller om en omedelbar sådan insats enligt 8 kap. 7 § i brådskande fall, samt att bilaga till socialnämndens delegationsordning revideras som en följd av beslutet.

Sammanträdet

Socialförvaltningen föredrar ärendet.

Beslutsgång

Ordföranden ställer socialförvaltningens förslag under proposition och finner att socialnämndens arbetsutskott bifaller förslaget.

Dialog

Dialog har genomförts med verksamhetschef individ- och familj.

Beslutsunderlag

- Förslag – Bilaga till socialnämndens delegationsordning,
  SOC Hid: 2025.1693
- Socialförvaltningens förslag till beslut gällande revidering av Bilaga till socialnämndens delegationsordning - namngivna delegater,
  SOC Hid: 2025.1694

§ 54

Yttrande över remiss av slutbetänkandet Frihet från våld, förtryck och utnyttjande, SOU 2025:28

Ärendenr 2025/449-1.3.1.5

Socialnämndens arbetsutskotts förslag till beslut

Socialnämnden beslutar att anta socialförvaltningens yttrande över slutbetänkandet Frihet från våld, förtryck och utnyttjande, SOU 2025:28, och avge nedanstående som Luleå kommuns svar till Arbetsmarknadsdepartementet.

Sammanfattning av ärendet

Sammanfattningsvis innebär utredningens förslag frihet från våld, förtryck och utnyttjande en övergång från tidsbegränsade och tillfälliga uppdrag till ett hållbart och långsiktigt arbete. Detta ska uppnås genom att stärka grunduppdragen och tydligt utpeka ansvar för ett antal centrala myndigheter.

Ett nationellt samordningscentrum mot våld föreslås inrättas vid Jämställdhetsmyndigheten. Detta centrum ska ha en central roll i att samordna och stärka arbetet mot olika former av våld.

För att uppnå nollvisionen om att alla former av våld ska upphöra, föreslås en förbättrad styrning av jämställdhetspolitiken. Detta innebär att skapa tydligare riktlinjer och mål för att effektivt bekämpa våld och förtryck.
Dessa reformer syftar till att skapa en mer strukturerad och långsiktig strategi för att bekämpa könsrelaterat och hedersrelaterat våld och förtryck, samt att säkerställa att arbetet är hållbart och effektivt på lång sikt.

Utredningens förslag SOU 2025:28 (Statens offentliga utredningar) innebär flera viktiga förändringar och konsekvenser för kommunerna.

- Kommunerna kommer att behöva anpassa sig till ett mer långsiktigt och hållbart arbete mot könsrelaterat och hedersrelaterat våld och förtryck. Detta innebär att kommunerna måste integrera dessa frågor i sina grunduppdrag och säkerställa att de har tillräckliga resurser och kompetens för att hantera dem på ett effektivt sätt.

- Inrättandet av ett nationellt samordningscentrum vid Jämställdhetsmyndigheten innebär att kommunerna kommer att behöva samarbeta

med detta centrum. Det kan innebära nya rutiner för rapportering och samordning av insatser mot våld och förtryck.

- Kommunerna kommer att behöva förbättra sin styrning och samordning av arbetet mot våld och förtryck. Detta kan innebära att kommunerna måste utveckla nya strategier och handlingsplaner samt säkerställa att de har tydliga mål och uppföljningsmekanismer på plats.

- För att kunna genomföra de föreslagna reformerna kommer kommunerna att behöva satsa på kompetensutveckling och utbildning av sin personal. Detta kan innebära att kommunerna måste erbjuda utbildningar och fortbildningar inom olika former av våld och våldsområden; mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck samt utnyttjande i prostitution och människohandel.

- Implementeringen av utredningens förslag kan medföra ekonomiska konsekvenser för kommunerna. Det kan innebära ökade kostnader för utbildning, samordning och genomförande av nya rutiner och strategier.

Dessa förändringar syftar till att skapa en mer strukturerad och effektiv hantering av frågor som rör könsrelaterat och hedersrelaterat våld och förtryck, och att säkerställa att kommunerna har de resurser och den kompetens som krävs för att arbeta långsiktigt och hållbart med dessa frågor.

Socialförvaltningens yttrande
De föreslagna förändringarna är positiva för jämställdhet, för att främja frihet från våld, förtryck och utnyttjande. Föreslagna förändringar är en förstärkning av skyddet mot hedersrelaterat våld och förtryck, vilket skapar bättre förutsättningar för individens yttrandefrihet och personliga frihet.

Det nationella samordningscentrum som föreslås inrättas vid Jämställdhetsmyndigheten bedöms stärka arbetet mot olika former av våld och en förbättrad styrning av jämställdhetspolitiken.

Utöver detta anser socialförvaltningen att föreslagna förändringar leder till tydligare riktlinjer och mål för att effektivt bekämpa våld och förtryck, samt att säkerställa att arbetet är hållbart och effektivt på lång sikt.

Socialförvaltningen har föreslagit socialnämnden besluta att anta socialförvaltningens yttrande över slutbetänkandet Frihet från våld, förtryck och utnyttjande, SOU 2025:28, och avge nedanstående som Luleå kommuns svar till Arbetsmarknadsdepartementet.

Sammanträdet
Socialförvaltningen föredrar ärendet.

Beslutsgång
Ordföranden ställer socialförvaltningens förslag under proposition och finner att socialnämndens arbetsutskott bifaller förslaget.

Dialog
Dialog med berörda tjänstepersoner inom socialförvaltningen och kommunstyrelseförvaltningen.

Beslutsunderlag
- Sammanfattning av betänkandet – Frihet från våld, förtryck och utnyttjande, SOC Hid: 2025.1213
- Socialförvaltningens förslag till beslut gällande yttrande över remiss av slutbetänkandet Frihet från våld, förtryck och utnyttjande, SOU 2025:28, SOC Hid: 2025.1695

Frihet från våld, förtryck och utnyttjande

En jämställdhetspolitisk strategi mot våld och en stärkt styrning av centrala myndigheter

Slutbetänkande av
Utredningen om en stärkt långsiktig styrning av arbetet mot könsrelaterat och hedersrelaterat våld och förtryck

Stockholm 2025

STATENS OFFENTLIGA UTREDNINGAR

SOU 2025:28

SOU och Ds finns på regeringen.se under Rättsliga dokument.

Svara på remiss – hur och varför
Statsrådsberedningen, SB PM 2021:1.
Information för dem som ska svara på remiss finns tillgänglig på regeringen.se/remisser.

Layout: Kommittéservice, Regeringskansliet
Omslag: Elanders Sverige AB
Tryck och remisshantering: Elanders Sverige AB, Stockholm 2025

ISBN 978-91-525-1183-1 (tryck)
ISBN 978-91-525-1184-8 (pdf)
ISSN 0375-250X

Till statsrådet Paulina Brandberg

Regeringen beslutade den 3 augusti 2023 att uppdra åt en särskild utredare att analysera och bedöma om det bör införas ett särskilt delmål om att förebygga och bekämpa hedersrelaterat våld och förtryck och, oavsett ställningstagande i sak, lämna förslag på hur ett sådant jämställdhetspolitiskt delmål kan formuleras samt analysera och lämna förslag på en ny och mer inkluderande målformulering för det nuvarande delmålet om att mäns våld mot kvinnor ska upphöra. Samma datum förordnades dåvarande ambassadören mot människohandel och numera sanktionssamordnaren Anna Ekstedt (Utrikesdepartementet) som särskild utredare.

Som sakkunnig att biträda utredningen förordnades den 9 oktober 2023 departementssekreteraren Ulrika Helldén (Arbetsmarknadsdepartementet). Den 23 januari 2024 entledigades Ulrika Helldén. I hennes ställe förordnades kanslirådet Marie Ek (Arbetsmarknadsdepartementet) som sakkunnig i utredningen från och med den 23 januari 2024.

Som experter att biträda utredningen förordnades den 9 oktober 2023 chefsjuristen Cecilia Eneman (Brottsförebyggande rådet), departementssekreteraren Tilde Eriksson (Socialdepartementet), verksamhetsutvecklaren Erika Gyllenswärd (Polismyndigheten), ordföranden Ann Hedberg Balkå (SPF Seniorerna), vice överåklagaren Åsa Hiding (Åklagarmyndigheten), universitetsadjunkten Hadil Zainal Kamil (Nationellt centrum för kvinnofrid, Uppsala universitet), professorn Laura Korhonen (Barnafrid, Linköpings universitet), verksamhetschefen Henrik Källberg (Stadsmissionen), processamordnaren Maria Melin (Myndigheten för delaktighet), projektledaren Jenny Norén (Sveriges Kommuner och Regioner), utredaren Lotta Nybergh (Socialstyrelsen), universitetslektorn Devin Rexvid (Stockholms universitet), advokaten Nicolaus Rubensson (Advokatlaget), departementssekreteraren Helena Rönnblom (Justi-

tiedepartementet), teamledaren Kina Sjöström (Riksförbundet för homosexuellas, bisexuellas, transpersoners, queeras och intersexpersoners rättigheter, RFSL), dåvarande docenten numera professorn Susanne Strand (Örebro Universitet), psykologen Ulla Thorslund (Leg. psykolog Ulla Thorslund AB), enhetschefen Mikael Thörn (Jämställdhetsmyndigheten) och sakkunniga Åsa Witkowski (Unizon).

Den 6 november 2023 förordnades advokaten Rebecca Lagh (Advokatbyrå Rebecca Lagh) som expert i utredningen. Den 6 maj 2024 entledigades Devin Rexvid och Jenny Norén. I deras ställe förordnades konsulten Hoshi Kafashi (grundare av Shanazi hjältar) och utredaren Karen Austin (Sveriges Kommuner och Regioner) från och med den 6 maj 2024.

Som huvudsekreterare i utredningen anställdes den 14 augusti 2023 kanslirådet Helena Hagelberg. Som sekreterare anställdes den 1 oktober 2023 utredaren Karl Djurberg Malm och den 1 november 2023 nationella samordnaren Hanna Hansson.

Utredningen överlämnar härmed slutbetänkandet *Frihet från våld, förtryck och utnyttjande – En jämställdhetspolitisk strategi mot våld och en stärkt styrning av centrala myndigheter* (SOU 2025:28). Arbetet har bedrivits i nära samarbete med experterna som i huvudsak ställt sig bakom utredningens överväganden och förslag. Utredningens uppdrag har härigenom slutförts.

Stockholm i mars 2025

Anna Ekstedt

Helena Hagelberg
Karl Djurberg Malm
Hanna Hansson

Innehåll

Sammanfattning **19**

Summary **39**

1 Författningsförslag **53**

1.1 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2007:1171) med instruktion för Brottsoffermyndigheten 53

1.2 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2015:284) med instruktion för Socialstyrelsen 54

1.3 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2015:743) med instruktion för Åklagarmyndigheten 55

1.4 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2015:1047) med instruktion för Statens skolverk 56

1.5 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2016:1201) med instruktion för Brottsförebyggande rådet 57

1.6 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2017:937) med instruktion för Jämställdhetsmyndigheten 58

1.7 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2018:1425) med instruktion för Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor 61

1.8 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2019:502) med instruktion för Migrationsverket 62

1.9 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2021:248) med instruktion för Folkhälsomyndigheten 63

1.10 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2021:995) om länsstyrelsernas regionala arbete mot mäns våld mot kvinnor 64

1.11 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2022:1718) med instruktion för Polismyndigheten 67

1.12 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2023:797) med instruktion för Kriminalvården 68

1.13 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2024:78) med instruktion för Myndigheten för delaktighet 69

2 Utredningens uppdrag och arbete 71

2.1 Utredningens uppdrag 71

2.2 Utredningens arbete 72
2.2.1 Barnrätts- och ungdomsperspektiv 74

2.3 Betänkandets disposition 75

3 Inledning 77

3.1 Regeringen har aviserat ett sjunde delmål om hedersrelaterat våld och förtryck 78

3.2 Våld är ett hinder för jämställdhet 79

3.3 Vår användning av centrala begrepp 83

4 Rekommendationer från internationella granskningsorgan 87

4.1 Konventionernas betydelse för jämställdhetspolitiken 88

4.2 FN-konventioner och deklarationer 92
4.2.1 FN:s konventionen om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor (kvinnokonventionen) 92

4.2.2 FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen) 94
4.2.3 FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning 97

4.3 Istanbulkonventionen ställer krav på att Sverige vidtar åtgärder 99
4.3.1 Politiken ska vara samordnad 100
4.3.2 GREVIO rekommenderar en helhetssyn och formaliserad samverkan 100
4.3.3 Sverige behöver utveckla insamlingen av data 102
4.3.4 Våld som ryms inom konventionen ska hanteras samlat 103
4.3.5 Sverige får flera rekommendationer om att stärka det förebyggande arbetet 105
4.3.6 Rekommendationer till Sverige om att utveckla stöd och skydd till våldsutsatta 106
4.3.7 Utredningskapaciteten hos brottsbekämpande myndigheter behöver öka 107
4.3.8 I en tematisk rapport utvecklar GREVIO sina rekommendationer 107

4.4 Europarådets konvention om bekämpande av människohandel 108
4.4.1 Arbetet kräver helhetssyn och bör utgå från ett jämställdhetsperspektiv 109
4.4.2 Identifiering av offer samt skydd och stöd ska följa vissa procedurer 111
4.4.3 GRETA har kritiserat Sveriges arbete gällande identifiering, skydd och stöd och rekommenderar en stärkt helhetssyn 111
4.4.4 GRETA rekommenderar en oberoende nationell rapportör 113

5 Förutsättningar och statligt stöd för arbetet på regional och lokal nivå 115

5.1 Kommunernas förutsättningar 116
5.1.1 Samordnad styrning underlättar för kommunerna 118

5.2 Regionernas förutsättningar 119
5.3 Civilsamhället 120
5.4 Aktuella och vissa tidigare statsbidrag inom ramen för det sjätte delmålet 122
5.4.1 Tidigare statsbidrag inom området 126
5.4.2 Statsbidrag inom ramen för andra utgiftsområden 130

6 Regeringens styrning av förvaltningsmyndigheterna 133

6.1 Allmänt om regeringens styrning av myndigheter 134
6.1.1 Styrningen utgår från grundlag och lag 134
6.1.2 Regeringen har slagit fast grundprinciper för styrningen 135
6.1.3 Det finns många olika sätt för regeringen att styra 135
6.1.4 Ekonomi- och resultatstyrningen är den dominerande styrformen 136
6.1.5 Resultatredovisningen är reglerad 138
6.1.6 Resultatstyrningen har vissa kända utmaningar .. 138
6.1.7 Regeringen har andra styrverktyg att tillgå 140
6.1.8 Styrningen ska som huvudregel utgå från författningar 142
6.2 Styrningen av universitet och högskolor ser annorlunda ut 143
6.3 Det finns flera utmaningar med att styra tvärsektoriella frågor 144
6.4 Regeringens styrning av jämställdhetspolitiken 146
6.4.1 En målstruktur med ett övergripande mål och sex delmål 146
6.4.2 En nationell strategi för att hålla samman det tvärsektoriella arbetet mot våld 147
6.4.3 Jämställdhetsintegrering huvudsaklig strategi 148
6.4.4 Anslaget för särskilda jämställdhetsåtgärder 150
6.4.5 Många myndigheter har särskilda uppdrag inom det sjätte delmålet 152

6.5 Centrala förvaltningsmyndigheterna inom jämställdhetspolitiken 152
6.5.1 Jämställdhetsmyndigheten har en central roll 152
6.5.2 Länsstyrelserna arbetar enligt en särskild förordning 155
6.5.3 Nationellt centrum mot hedersrelaterat våld och förtryck vid Länsstyrelsen Östergötland 156
6.5.4 Nationellt centrum för kvinnofrid 158
6.5.5 Barnafrid 159

6.6 Myndigheternas arbete och organisering har utvärderats flera gånger 160
6.6.1 Mäns våld mot kvinnor – en analys av myndigheternas arbete med den nationella strategin 160
6.6.2 Myndighetsanalys av Jämställdhetsmyndigheten 162
6.6.3 Strukturer för stöd 163

7 Samverkan mellan myndigheter 167

7.1 Samverkan är ett lagkrav 167
7.1.1 Samverkan, samarbete och samordning regleras på olika sätt för nationella myndigheter, regioner och kommuner 167
7.1.2 Det finns även mer specifik reglering om samverkan 169
7.1.3 Samverkanskrav i styrningen av myndigheterna 170

7.2 Det finns utmaningar med samverkan 170

7.3 Samverkan kräver tydlig roll- och ansvarsfördelning 172

7.4 Det finns flera olika samverkansstrukturer inom jämställdhetspolitiken 173
7.4.1 Jämställdhetsmyndigheten bedriver flera viktiga samverkansstrukturer 173
7.4.2 Exempel på andra samverkansstrukturer 175
7.4.3 Samverkansstrukturer inom andra politikområden 180

7.5 Samverkan behöver utvecklas 183

8 Förslag för effektivare styrning genom stärkt samordning och samverkan 189

8.1 Regeringen bör inrätta ett nationellt samordningscentrum mot våld vid Jämställdhetsmyndigheten 192
8.1.1 Internationella åtaganden och rekommendationer föreskriver samordning och samverkan 195
8.1.2 Den politiska prioriteringen att motverka våldet kräver stärkt samordning 198
8.1.3 Det jämställdhetspolitiska arbetet mot våld behöver en stärkt samordning 202
8.1.4 Ett samordningscentrum vid Jämställdhetsmyndigheten stärker kopplingen till övriga jämställdhetspolitiken 207
8.1.5 Ett samordningscentrum understryker vikten av arbetet mot våld och tydliggör Jämställdhetsmyndighetens funktion 207
8.1.6 Det krävs ökad samordning för att stärka kunskapskedjan 208
8.1.7 Ökad samordning kan bidra till mer ändamålsenlig samverkan för att motverka våldet 212
8.1.8 Eventuella nackdelar med ett samordningscentrum 213

8.2 Samordningscentrumets uppgifter och organisation 215
8.2.1 Samordningscentrumets uppgifter 216
8.2.2 Samordningscentrumets organisation 228
8.2.3 Alternativ vi har övervägt 229

8.3 Regeringen bör ändra flera centrala myndigheters uppgifter och uppdrag 231
8.3.1 Vårt urval av myndigheter 238
8.3.2 Det finns ett flertal andra myndigheter och aktörer som har viktig verksamhet 242

8.3.3 Eventuella nackdelar med nya instruktionsenliga uppgifter för centrala myndigheter 244
8.3.4 Myndigheterna bör gemensamt ta fram en plan för arbetet 245

8.4 Ny uppgift för Socialstyrelsen 246

8.5 Länsstyrelsernas roll förändras 252

8.6 Övriga överväganden 261
8.6.1 Våra förslag kan leda till ändamålsenlig samverkan mellan myndigheter i arbetet mot våld 261
8.6.2 Samverkan på regional och lokal nivå behöver fortsatt utvecklas 263
8.6.3 Antalet uppdrag bör minska, men är fortsatt ett viktigt styrinstrument 266
8.6.4 Nationella rapportörsfunktionen avseende människohandel bör stärkas 267
8.6.5 Regeringen bör noggrant följa och utvärdera arbetet och överväga ytterligare reformer om det inte ger resultat 271

9 Styrning genom strategier 275

9.1 Styrning genom strategier 275

9.2 Framgångsfaktorer för strategier 277
9.2.1 Strategier behöver kopplas till konkreta styrmedel 277
9.2.2 Strategier behöver vara konkreta och tydliga med en stöd- och samordningsfunktion 278
9.2.3 Risker vid framtagande och genomförande av strategier 279

9.3 Nationell strategi för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor 279
9.3.1 Syfte och tillämpningsområde 279
9.3.2 Strategins utgångspunkter 280
9.3.3 Strategins målsättningar 282

9.3.4 Organisation för genomförande och uppföljning ... 283
9.3.5 Åtgärdsprogram kopplade till den nationella strategin ... 284
9.3.6 Regeringens handlingsplaner inom ramen för det sjätte delmålet ... 286

9.4 Beskrivning av andra strategier, program och handlingsplaner ... 287
9.4.1 Strategier och program för brottsförebyggande och brottsbekämpande arbete ... 287
9.4.2 Strategier och handlingsplaner för mänskliga rättigheter ... 291
9.4.3 Övriga strategier och handlingsplaner ... 293
9.4.4 Regionala strategier ... 297
9.4.5 Pågående arbete med att ta fram nya strategier och handlingsplaner ... 299
9.4.6 EU-strategier ... 301

10 Överväganden inför förslag till nationell strategi ... 307

10.1 Mer effektivt med en samlad strategi ... 307
10.1.1 Internationella åtaganden ställer krav på en samordnad politik ... 310
10.1.2 En särskild strategi gynnar inte de utsatta ... 311
10.1.3 Två strategier inom jämställdhetspolitiken riskerar att göra styrningen spretig och otydlig ... 313
10.1.4 Ett samordnat arbete ger bättre genomslag i det praktiska arbetet ... 314
10.1.5 En särskild strategi om hedersrelaterat våld och förtryck försvårar ett samordnat arbete ... 316
10.1.6 Jämställdhetsmyndigheten ska samordna hela det jämställdhetspolitiska arbetet mot våld ... 318
10.1.7 Två strategier försvårar uppföljningen av våldsområdet ytterligare ... 318

10.2 En handlingsplan mot hedersrelaterat våld och förtryck ... 319
10.2.1 Regeringen kan använda handlingsplaner för andra prioriteringar i det jämställdhetspolitiska arbetet mot våld ... 321

10.3 Regeringen bör inte ta fram övergripande åtgärdsprogram ... 322

10.4 Den nationella strategin har bidragit till att utveckla arbetet ... 325

10.5 Strategins övergripande mål och tillämpningsområde ... 326
10.5.1 Fortsatt viktigt att fokusera på det våld flickor och kvinnor utsätts för av framför allt pojkar och män ... 327
10.5.2 Tioårig strategi med kontinuerlig uppföljning ... 328
10.5.3 Närliggande strategier ... 329

10.6 Strategin bör ha färre utgångspunkter ... 332

10.7 Strategiska områden i stället för målsättningar ... 333
10.7.1 Strategiska områden tydliggör arbetets inriktning ... 334
10.7.2 De strategiska områdena behöver delas upp ... 336
10.7.3 Inriktning för arbetet behöver anges i strategin ... 342

10.8 Redogöra för vilka effekter i samhället den föreslagna strategin ska leda till ... 343
10.8.1 Förbättrad samordning med det breda brottsförebyggande arbetet ... 344
10.8.2 Förutsättningar på regional och lokal nivå spelar roll ... 345

11 Förslag till strategins utgångspunkter och strategiska områden ... 349

11.1 Strategins tre utgångspunkter ... 349

11.2 Fem strategiska områden ... 356
11.2.1 Våldsförebyggande arbete – stärkta insatser med särskilt fokus på barn och unga ... 358

11.2.2 Upptäckt av våld – mer aktivt arbete för att upptäcka och agera vid våld ... 370
11.2.3 Stöd och skydd till våldsutsatta – förbättrad tillgång och ökad jämlikhet över hela landet ... 381
11.2.4 Brottsbekämpning – ökad operativ förmåga att förebygga, utreda och lagföra brott ... 398
11.2.5 Återfallsförebyggande arbete – ett utvecklingsarbete som når fler ... 411

12 Förslag till nationell jämställdhetspolitisk strategi mot våld, förtryck och utnyttjande ... 419

12.1 Nationell jämställdhetspolitisk strategi mot våld, förtryck och utnyttjande ... 420
12.1.1 Inledning ... 421
12.1.2 Ett gemensamt samhällsansvar ... 430
12.1.3 En långsiktig struktur för genomförande, stöd, samordning och uppföljning ... 431
12.1.4 Strategins utgångspunkter ... 437
12.1.5 Fem strategiska områden ... 442
12.1.6 Våldsförebyggande arbete – stärkta insatser med särskilt fokus på barn och unga ... 443
12.1.7 Upptäckt av våld – mer aktivt arbete för att upptäcka och agera vid våld ... 453
12.1.8 Stöd och skydd till våldsutsatta – förbättrad tillgång och ökad jämlikhet över hela landet ... 463
12.1.9 Brottsbekämpning – ökad operativ förmåga att förebygga, utreda och lagföra brott ... 475
12.1.10 Återfallsförebyggande arbete – ett utvecklingsarbete som når fler ... 484

12.2 Inspel till en handlingsplan mot hedersrelaterat våld och förtryck ... 490
12.2.1 En handlingsplan ger mer verksamhetsnära prioriteringar och kan vara ett verktyg för regeringen att stärka arbetet ... 490
12.2.2 Handlingsplanen kan samla insatser från flera politikområden ... 492
12.2.3 En handlingsplan behöver svara mot de behov som finns på området ... 493

12.2.4 Inspel till insatser som kan ingå i en handlingsplan ... 495

13 Uppföljning av det sjätte delmålet ... 503

13.1 Nationell, regional och lokal uppföljning ... 504
13.1.1 Nationell uppföljning ... 504
13.1.2 Regional och lokal uppföljning ... 505

13.2 Indikatorer kan ge en fördjupad uppföljning av sjätte delmålet ... 506
13.2.1 Indikatorer ger en bild av utvecklingen på ett område ... 506

13.3 Uppföljning av jämställdhetspolitiken genom indikatorer ... 507
13.3.1 Arbetet med indikatorerna har utvecklats över tid ... 509
13.3.2 Jämställdhetsmyndighetens arbete för att följa upp den nationella strategin ... 512
13.3.3 Regeringens skrivelser om fördjupad uppföljning av sjätte delmålet ... 514
13.3.4 Andra undersökningar och studier med betydelse för uppföljningen av det sjätte delmålet ... 515

13.4 Internationella kartläggningar ... 517

14 Förslag om förstärkt uppföljning ... 519

14.1 Våra utgångspunkter för att bedöma ändamålsenlighet och föreslå indikatorer ... 520
14.1.1 Indikatorerna behöver uppfylla grundläggande kriterier ... 520
14.1.2 Svårt område att följa upp ... 522
14.1.3 Utveckling av statistik inom centrala områden ... 525

14.2 Nuvarande indikatorer för uppföljning ... 530
14.2.1 Nuvarande indikatorer för att följa delmålet ... 531
14.2.2 Nuvarande indikatorer för att följa målsättningen om ett utökat och verkningsfullt förebyggande arbete ... 532

14.2.3 Nuvarande indikatorer för att följa målsättningen om förbättrad upptäckt och stärkt skydd och stöd för våldsutsatta kvinnor och barn ... 533
14.2.4 Nuvarande indikatorer för att följa målsättningen om effektivare brottsbekämpning ... 533
14.2.5 Nuvarande indikatorer för att följa målsättningen om förbättrad kunskap och metodutveckling ... 535
14.2.6 Nuvarande indikatorer som SCB redovisar ... 535

14.3 Bedömning av indikatorernas ändamålsenlighet ... 536
14.3.1 Indikatorerna behöver motiveras och delas in utifrån strategins strategiska områden ... 538
14.3.2 Indikatorerna för att mäta samhällsutvecklingen är i stort ändamålsenliga ... 539
14.3.3 Indikatorerna för det våldsförebyggande arbetet är i stort ändamålsenliga ... 540
14.3.4 Det behövs träffsäkra indikatorer för att kunna följa upptäckt av våld ... 541
14.3.5 Uppföljningen av stöd och skydd till våldsutsatta kan utvecklas vidare ... 542
14.3.6 Indikatorerna för brottsbekämpningen behöver vara flera ... 544
14.3.7 Kunskaps- och metodutveckling behöver följas upp närmare de praktiska verksamheterna ... 545
14.3.8 SCB har flera indikatorer om oro och anmälda brott ... 546
14.3.9 Uppföljningen behöver utvecklas avseende hedersrelaterat våld och förtryck samt prostitution och människohandel ... 548
14.3.10 Indikatorerna bör brytas ned på regional och lokal nivå ... 549

14.4 Förslag på indikatorer för att följa delmålet och tillhörande strategi ... 550
14.4.1 Förslag på indikatorer för att följa samhällsutvecklingen ... 552

14.4.2 Förslag på indikatorer för att följa upp våldsförebyggande arbete ... 555
14.4.3 Förslag på indikatorer för att mäta upptäckt av våld ... 556
14.4.4 Förslag på indikatorer för att följa upp stöd och skydd ... 559
14.4.5 Förslag på indikatorer inom området brottsbekämpning ... 561
14.4.6 Förslag på indikatorer för att mäta återfallsförebyggande arbete ... 567
14.4.7 Behov av fortsatt utveckling av indikatorer och uppföljningen i stort inom våldsområdet ... 567

14.5 Jämställdhetsmyndigheten bör lämna en fördjupad uppföljning vart fjärde år ... 570

14.6 Prevalensstudie ... 574

15 Konsekvenser av utredningens förslag ... 581

15.1 Krav på konsekvensanalysen ... 581

15.2 Ekonomiska konsekvenser för staten ... 582
15.2.1 Ett nationellt samordningscentrum mot våld vid Jämställdhetsmyndigheten ... 585
15.2.2 Instruktionsenliga uppgifter till centrala myndigheter ... 587
15.2.3 Ny uppgift för Socialstyrelsen ... 590
15.2.4 Förändringar i länsstyrelsernas förordning ... 591
15.2.5 Myndighetsgemensamt regeringsuppdrag om en plan för arbetet ... 592
15.2.6 Ny jämställdhetspolitisk strategi mot våld, förtryck och utnyttjande ... 593
15.2.7 Förslag om prevalensstudie ... 595
15.2.8 Handlingsplan mot hedersrelaterat våld och förtryck ... 596

15.3 Finansiering av kostnadskonsekvenserna för staten ... 596

15.4 Ekonomiska konsekvenser för kommunerna ... 597

15.5 Konsekvenser för den kommunala självstyrelsen ... 599

15.6 Konsekvenser för brottsligheten och det brottsförebyggande arbetet ... 599
15.7 Konsekvenser för sysselsättningen ... 600
15.8 Konsekvenser för jämställdheten mellan kvinnor och män ... 601
15.9 Möjligheten att nå det integrationspolitiska målet ... 603
15.10 Konsekvenser för barn och barns rättigheter ... 605

Referenser ... 607

Bilagor

Bilaga 1 Kommittédirektiv 2023:117 ... 645
Bilaga 2 Förteckning över myndigheter med uppdrag inom strategin ... 661
Bilaga 3 Förteckning över aktörer som utredningen har träffat ... 689

Sammanfattning

Vårt uppdrag

Den 3 augusti 2023 beslutade regeringen utredningens direktiv. Av direktiven framgår att utredningen ska:

- bedöma om det finns behov av att förtydliga styrningen av centrala myndigheters instruktionsenliga uppgifter i relation till det sjätte delmålet, bland annat för att undvika eventuell överlappning mellan olika myndigheters uppgifter på området samt vid behov föreslå förbättringsåtgärder, såsom ändringar i myndigheternas instruktioner.
- analysera hur samverkan kan utvecklas på nationell, regional och lokal nivå, exempelvis vad gäller våldsförebyggande insatser och skydd och stöd till våldsutsatta och lämna förslag på åtgärder som syftar till att kommuner och regioner i större utsträckning ska använda de kunskapsstöd som nationella myndigheter erbjuder inom det sjätte delmålet.
- analysera om målen för den nuvarande strategin är ändamålsenliga, bedöma om det är mer effektivt med en särskild strategi om hedersrelaterat våld och förtryck samt ta fram förslag till en eller två långsiktiga strategier.
- bedöma om de indikatorer som används för att följa upp det sjätte delmålet är tillräckliga och ändamålsenliga och föreslå vilka indikatorer som bör användas för att följa upp det sjätte delmålet och ett eventuellt nytt delmål om hedersrelaterat våld och förtryck, liksom tillhörande strategi eller strategier.

I mars 2024 lämnade vi delbetänkandet *Ett inkluderande jämställdhetspolitiskt delmål mot våld* (SOU 2024:21).

Våra förslag

Våra förslag i detta slutbetänkande innebär en reform av det jämställdhetspolitiska arbetet mot våld: från tidsbegränsade, tillfälliga uppdrag till ett hållbart, långsiktigt arbete genom stärkta grunduppdrag och ett tydligt utpekat ansvar för ett antal centrala myndigheter. Reformen innebär också en förstärkt och samlad samordning av arbetet genom att ett nationellt samordningscentrum mot våld inrättas vid Jämställdhetsmyndigheten. Sammantaget innebär våra förslag en förstärkt styrning av jämställdhetspolitiken, som förbättrar möjligheten att uppnå nollvisionen om att alla former av våld ska upphöra. Vi använder begreppet våldsform för att beskriva olika former av våld och våldsområden: mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck samt utnyttjande i prostitution och människohandel.

Regeringen bör utveckla styrningen av centrala myndigheter

Att mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck samt utnyttjande i prostitution och människohandel ska upphöra är en prioriterad fråga, och har varit så under lång tid. Det handlar om att bekämpa allvarlig kriminalitet. I budgetpropositionen pekar regeringen ut frågorna som de viktigaste för kriminalpolitikens inriktning, vid sidan av organiserad brottslighet och kriminella nätverk. Att öka tryggheten för enskilda och bekämpa den organiserade brottsligheten samt våld mot kvinnor och barn ses som en central uppgift för hela samhället. Arbetet är också högt prioriterat utifrån det jämställdhetspolitiska målet. Regeringen ser kopplingar mellan uppväxtvillkor och kriminalitet och är tydlig med att mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck ska bekämpas med samma kraft som den organiserade brottsligheten. Det är vår bedömning att regeringen behöver samordna dessa kriminalpolitiska och jämställdhetspolitiska prioriteringar och tydligare omsätta dem i styrningen av myndigheterna. Styrningen har hittills framför allt skett genom tidsbegränsade uppdrag. Det ger inte den långsiktighet och stabilitet som arbetet kräver.

Vi har i vårt analysarbete identifierat flera faktorer som talar för att myndigheternas arbete och regeringens styrning kan och bör utvecklas. Våra förslag för en förstärkt styrning ska ses som en helhet.

Regeringen bör inrätta ett nationellt samordningscentrum mot våld vid Jämställdhetsmyndigheten

Det är en komplex uppgift att effektivt förebygga och motverka våld. Arbetet förutsätter nära samverkan och samarbete mellan flera olika berörda myndigheter som har ansvar för olika delar av arbetet. För att säkerställa att nödvändig samverkan kommer till stånd behöver regeringen stärka Jämställdhetsmyndighetens ansvar i arbetet mot våld genom att inrätta ett nationellt samordningscentrum som har fokus på samtliga våldsformer. Vi föreslår att Jämställdhetsmyndigheten får förtydligat och förstärkt ansvar för samordning av arbetet mot mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck samt utnyttjande i prostitution och människohandel. Centrala myndigheter får samtidigt instruktionsenliga uppgifter att ingå i ett myndighetsgemensamt arbete mot samtliga våldsformer som ska samordnas av samordningscentrumet.

Förslaget innebär att Jämställdhetsmyndighetens uppgifter rörande nationell samordning av arbetet mot prostitution och människohandel kvarstår i sin helhet för att utgöra en integrerad del av samordningscentrumet. Förslaget innebär också att de uppgifter som Jämställdhetsmyndigheten enligt regeringens beslut ska ta över från Länsstyrelsen Östergötland avseende hedersrelaterat våld och förtryck ska ingå i samordningscentrumets uppgifter.

Att öka graden av samordning av arbetet och att samla ansvaret hos en aktör, som har överblick över hela området, ger myndigheterna bättre förutsättningar att bidra till genomförandet av den nationella strategin och dess strategiska områden (se kapitel 11 och 12). En ökad samordning kan bidra till att myndigheterna samarbetar bättre och kan stärka insatserna på området, vilket möjliggör en bättre behovsanpassning i stödet till andra myndigheter, regioner, kommuner och civilsamhället. Samtidigt ska en nationell samordnande myndighet inte ta över ansvar som andra myndigheter redan har, utan bidra till ett mervärde i förhållande till vad som redan finns.

Regeringen bör ändra centrala myndigheters instruktioner

Vår bedömning är att flera myndigheter utifrån sina olika roller och uppgifter i olika grad är centrala för arbetet mot våld. För att arbetet med att genomföra regeringens strategi ska bli så långsiktigt, kontinuerligt, hållbart och effektivt som möjligt behöver de centrala myndigheternas instruktioner reglera uppgiften att delta i ett myndighetsgemensamt arbete mot mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck samt prostitution och människohandel.

Vi föreslår därför att Brottsförebyggande rådet, Brottsoffermyndigheten, Folkhälsomyndigheten, Kriminalvården, Migrationsverket, Myndigheten för delaktighet, Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, Polismyndigheten, Statens skolverk, Socialstyrelsen och Åklagarmyndigheten får instruktionsenliga uppgifter att delta i det myndighetsgemensamma arbetet mot mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck samt utnyttjande i prostitution och människohandel.

De utpekade centrala myndigheterna behöver intensifiera sitt respektive arbete med att förebygga, upptäcka, ge stöd och skydd, utreda och lagföra våld. Genom att ge centrala myndigheter instruktionsenliga uppgifter som knyter an till Jämställdhetsmyndighetens samordningsroll skapas en grundstruktur av myndigheter med kompletterande uppgifter som täcker in alla aspekter av det jämställdhetspolitiska arbetet mot våld och höjer ambitionsnivån.

För lärosätena bör regeringen justera de särskilda uppdragen eller särskilt skriva in i regleringsbreven för Uppsala universitet, där Nationellt centrum för kvinnofrid (NCK) finns, respektive Linköpings universitet, där Barnafrid – Nationellt centrum för kunskap om våld mot barn finns, att de ska samverka med den nya myndighetsstrukturen. Även länsstyrelserna ska vara representerade i det myndighetsgemensamma arbetet. Detta framgår av den förordning som reglerar deras regionala arbete mot våld.

Den nuvarande ordningen för myndigheternas arbete, med många tillfälliga uppdrag med tillhörande medel från sakanslag, riskerar att göra arbetet fragmentiserat och försämra effektiviteten. Det försvårar en samlad överblick av helheten och det finns uppenbara risker att insatser som genomförs inte fullt ut motsvarar behoven. Vi gör bedömningen att instruktionsenliga uppgifter kommer att skapa

bättre förutsättningar för långsiktighet. Det ökar myndigheternas möjlighet att mer effektivt utforma och prioritera arbetet mot våld och att höja ambitionen. Det kan bidra till förbättrad implementering av utvecklade och nya arbetssätt, ett behov som många myndigheter lyft i våra samtal.

Vårt förslag syftar till att tydliggöra regeringens styrning och även att skapa bättre förutsättningar för den samverkan som krävs mellan myndigheter inom ramen för det jämställdhetspolitiska arbetet mot våld. Förslaget innebär att den grupp myndigheter som i första hand behöver samverka formaliseras tydligt.

Vårt förslag ger regeringen utökade möjligheter att stärka sin uppföljning av centrala myndigheter. Instruktionsenliga uppgifter ska redovisas årligen i myndigheternas årsredovisningar. Vi föreslår därtill att Jämställdhetsmyndigheten vart fjärde år ska lämna en fördjupad uppföljning till regeringen, där statistikansvariga myndigheter behöver bistå i arbetet (se kapitel 14). Detta ger sammantaget regeringen möjlighet att nära följa upp myndigheternas arbete och säkerställa att arbetet prioriteras.

Ny uppgift för Socialstyrelsen

Socialstyrelsen får en ny instruktionsenlig uppgift att utveckla en nationell samordning av kunskapsutveckling av insatser, metoder och arbetsformer för att identifiera, bedöma och ge stöd och behandling till våldsutsatta inom socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens ansvarsområde (se avsnitt 8.4). Syftet är att förstärka arbetet med att utveckla och utvärdera metoder för arbetet med att identifiera, bedöma (till exempel behov och risk), ge stöd och behandling till personer utsatta för mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck samt utnyttjande i prostitution och människohandel för sexuella ändamål.

Innan instruktionsändringen bedömer vi att Socialstyrelsen bör få ett uppdrag från regeringen att utforma arbetet så att överlappningar med andra myndigheter kan undvikas.

Länsstyrelsernas roll bör förändras

För att nå den regionala och lokala nivån behöver samordningscentrumet vid Jämställdhetsmyndigheten samverka med länsstyrelserna. Vi föreslår därför ett förtydligande av länsstyrelsernas roll i det regionala och lokala arbetet, med ett förtydligat fokus på delarna i uppdraget som handlar om att främja samverkan i länet. Det finns en samstämmighet hos flera myndigheter och kommuner som vi har mött att det behövs ett ökat fokus på att implementera kunskap och arbetssätt i regionala och lokala verksamheter. Vi föreslår därför att stöd till implementering särskilt benämns i förordningen som styr länsstyrelsernas arbete (se avsnitt 8.5).

Våra förslag kan bidra till att kommuner och regioner i större utsträckning använder nationella kunskapsstöd

För att arbetet mot mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck samt prostitution och människohandel ska vara effektivt krävs kunskap och kompetens om våld. Kunskapen är avgörande för att myndigheter, regioner, kommuner och andra aktörer ska kunna erbjuda ändamålsenliga insatser inom sina respektive verksamhetsområden. För att den senaste kunskapen och metoderna ska komma till praktisk användning behöver det finnas en fungerande kunskapskedja, från forskning och nationella kunskapsproducerande myndigheter till regional och lokal nivå. En effektiv kunskapskedja behöver också omhänderta kunskaper och behov som finns och utvecklas på lokal nivå. För yrkesverksamma handlar det om att teoretiska kunskaper ska kunna omsättas i praktiken och att det ska finnas förutsättningar och verktyg i den egna verksamheten för att kunna agera utifrån sina kunskaper och kompetenser.

Det är svårt att prata om en kunskapskedja för hela det jämställdhetspolitiska arbetet mot våld. Behoven och förutsättningarna ser olika ut inom olika sektorer och delar av arbetet mot våld, men det finns utvecklingsbehov i alla sektorer. Det handlar om behov av olika kunskap, metoder och arbetssätt beroende på sektor.

Vi lämnar flera förslag för att tydliggöra den nationella strukturen för kunskapsstöd. Många myndigheter har i dag i uppgift att sammanställa och sprida kunskap. Vårt förslag om ett samordnings-

centrum gör att denna uppgift kan ske på ett mer systematiskt sätt. Det kan också möjliggöra bättre metodutveckling, implementering och sammanhållen kompetensutveckling. Vi föreslår också att Socialstyrelsen får ansvar för att bland annat utveckla och utvärdera metoder för att upptäcka våldsutsatthet och ge rätt stöd till våldsutsatta inom socialtjänsten och hälso- och sjukvården i likhet med deras ansvar som samordnare för arbete med våldsutövare. För att stärka andra perspektiv i arbetet föreslår vi att flera myndigheter som företräder ett särskilt perspektiv, till exempel Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, Myndigheten för delaktighet och Barnafrid ska delta i det myndighetsgemensamma arbetet mot våld. Vi lämnar också förslag om att renodla länsstyrelsernas roll och att fokus för länsstyrelserna bör ligga på att stödja och bidra till ett strategiskt och kunskapsbaserat arbete i länet, främja samverkan, bidra till utbildning och kompetensutveckling, inklusive stöd till implementering av nationella myndigheters kunskapsstöd.

Regeringen bör ta fram en samlad strategi

Regeringen bör ta fram en sammanhållen strategi som samlar arbetet för att mäns våld mot kvinnor, våld i nära relation, hedersrelaterat våld och förtryck och utnyttjande i prostitution och människohandel ska upphöra. Sverige har genom att underteckna flera internationella konventioner förbundit sig att skydda allas rätt till stöd och skydd vid våldsutsatthet, bland annat Europarådets konvention om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och av våld i hemmet (Istanbulkonventionen).

Hedersrelaterat våld och förtryck är ett allvarligt samhällsproblem som behöver förebyggas och bekämpas för att uppnå jämställdhet. Det är tydligt att det arbetet behöver prioriteras och stärkas. Vi bedömer dock att en särskild strategi om hedersrelaterat våld och förtryck kan försvåra en samordnad politik och leda till en ofördelaktig uppdelning av myndigheters och andra aktörers arbete för att nå nollvisionen om att våldet ska upphöra. En särskild strategi mot hedersrelaterat våld och förtryck riskerar att skapa stuprör i arbetet och försvaga kopplingen till de övriga våldsformerna och till den övriga jämställdhetspolitiken. Vi bedömer att det skulle göra att arbetet sidoordnas på ett sätt som inte skulle gynna de ut-

sattas tillgång till stöd och skydd. Vi föreslår att regeringen i stället kan göra relevanta prioriteringar av arbetet mot hedersrelaterat våld och förtyck genom särskilda inriktningar kopplat till samtliga strategiska områden i strategin samt genom att ta fram en särskild handlingsplan. En handlingsplan kan vara ett mer verksamhetsnära styrningsverktyg än en övergripande nationell strategi, genom att den kan innehålla tidsatta och finansierade uppgifter och uppdrag som styr utpekade myndigheters arbete. Vi lämnar inspel till några sådana insatser i kapitel 12.

Två olika strategier inom det jämställdhetspolitiska arbetet mot våld kan göra regeringens styrning spretig och otydlig för de myndigheter som ska omsätta strategierna i sina verksamheter. Två strategier inom jämställdhetspolitiken skulle innebära att regeringen ger överlappande strategiska prioriteringar inom samma politikområde. Myndigheter och övriga aktörer som ska ta avstamp i strategierna skulle då behöva förhålla sig till två styrsignaler med dubbla uppsättningar politiska prioriteringar inom samma politik- och verksamhetsområde. Det finns en stor risk att två strategier skulle leda till svårigheter för myndigheterna att avgöra vad som ska prioriteras och leda till att arbetet blir mindre effektivt. Regeringen har också i och med överflytten av verksamheten vid Nationellt Centrum mot hedersrelaterat våld och förtryck vid Länsstyrelsen Östergötland (NCH) till Jämställdhetsmyndigheten valt att samordna arbetet mot alla våldsformer hos en och samma aktör. Det försvårar för Jämställdhetsmyndigheten att ha två strategier att förhålla sig till i sin nya roll. Två strategier skulle också riskera att försvåra uppföljningen av arbetet.

Hedersrelaterat våld och förtryck har tydliga särdrag som kräver särskilda åtgärder. En central aspekt är kontrollen av flickor och kvinnors sexualitet. Ett annat exempel är att förtrycket och våldet utförs eller sanktioneras av en vidare krets, i många fall av ett kollektiv som inte sällan utgörs av den egna familjen eller släkten. Det innebär att den som är utsatt för hedersrelaterat våld och annat sådant förtryck är särskilt utsatt, exempelvis eftersom personen oftast helt saknar stöd från sina anhöriga. Dessa särdrag framgår av regeringens definition av hedersrelaterat våld och förtryck och behöver alltid vara utgångspunkten för arbetet. Alla insatser ska vara anpassade utifrån de specifika behov som finns kopplat till respektive våldsform.

Det faktum att en våldsform har tydliga särdrag är enligt vår bedömning inte ett tillräckligt skäl för att särkoppla arbetet från andra våldsformer i det nationella arbetet. Yrkesverksamma inom relevanta verksamheter, såsom socialtjänst och rättsväsende, behöver ha den kunskap som krävs för att anpassa insatserna efter hur våldsutsattheten ser ut.

Kunskapen om våld i stort behöver öka inom socialtjänsten, hälso- och sjukvården, rättsväsendet, skolan och hos andra aktörer som i sin olika roller kan möta utsatta. Vid avsaknad av erforderlig grundkunskap om våld riskerar en ordning där hedersrelaterat våld och förtryck lyfts ut som en helt särkopplad problematik att medföra att myndigheter och andra relevanta aktörer inte upptäcker våldsutsatthet, oavsett våldsform. Det skulle också medföra en risk att aktörerna, till nackdel för de utsatta, inte skulle kunna dra nytta av de kunskaper, verktyg och åtgärder som finns i arbetet mot våldet i stort för att motverka hedersrelaterat våld och förtryck.

Alla aktörer som arbetar med åtgärder mot våldet behöver uppmärksamma de beröringspunkter, överlappningar och skillnader som finns mellan de olika våldsformerna. Det är också viktigt att alla aktörer som arbetar med genomförandet av strategin uppmärksammar den särskilda utsatthet eller sårbarhet som kan påverka att människor utsätts för våld, till exempel funktionsnedsättning, sexuell läggning, könsidentitet, könsuttryck eller missbruk och beroende och som också påverkar individers möjlighet till stöd och skydd.

Nationella strategier kan bidra till att samordna och stärka regeringens politik inom ett tvärsektoriellt område. En nationell strategi beskriver problembilder, lösningar och prioriteringar på en övergripande nivå och behöver vara relevant och giltig för flera olika aktörer. Mot bakgrund av detta är det mer ändamålsenligt med en övergripande och samlad strategi, som sedan omsätts i praktiken genom särskilda aktiviteter, uppgifter eller uppdrag till olika offentliga aktörer. Detta gör styrningen mer effektiv. Strategin samlar de tvärsektoriella frågorna och pekar ut riktningen medan den formella styrningen ger myndigheterna praktiska och mer detaljerade uppgifter.

Förslag till nationell jämställdhetspolitisk strategi mot våld, förtryck och utnyttjande

Det övergripande riksdagsbundna jämställdhetspolitiska målet är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck samt utnyttjande i prostitution och människohandel för sexuella ändamål har sin grund i ojämställdhet och föreställningar om kvinnors underordning och mäns överordning samt stereotypa föreställningar om kön, könsuttryck och könsnormer såsom femininitet och maskulinitet. Det har också kopplingar till homo- och transfobi, heteronormativitet samt andra destruktiva föreställningar om sexualitet. Ett liv fritt från våld är en förutsättning för att Sverige ska kunna uppnå det övergripande jämställdhetspolitiska målet.

Vi föreslår en nationell jämställdhetspolitisk strategi mot våld, förtryck och utnyttjande, med målet att mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck samt utnyttjande i prostitution och människohandel ska upphöra. Alla, oavsett kön, ska genom hela livet ha samma rätt och möjlighet till kroppslig och psykisk integritet.

Regeringen aviserade den 21 januari 2025 sin avsikt att införa ett sjunde delmål om hedersrelaterat våld och förtryck. Den närmare utformningen av delmålet kommer i ett senare skede. Vi har således fått kännedom om det aviserade sjunde delmålet i slutskedet av arbetet med slutbetänkandet. Vårt förslag till nationell strategi omfattar även hedersrelaterat våld och förtryck. Vi bedömer därför att regeringen kan använda sig av en samlad nationell strategi, även om det kommer att finnas ett särskilt delmål om hedersrelaterat våld och förtryck.

Strategins syfte och tillämpningsområde

Jämställdhetspolitiken, inklusive det nuvarande sjätte delmålet, är tvärsektoriellt och involverar stora delar av förvaltningen på nationell, regional och lokal nivå. Strategin syftar till att skapa ett helhetsperspektiv och tydlighet kring regeringens politik och prioriteringar på området. Den syftar också till att peka ut vilka utvecklingsbehov som finns. Strategin ska bidra till att hålla ihop arbetet som myndig-

heter och andra aktörer ansvarar för. Den möjliggör för myndigheter och andra aktörer att arbeta i samma riktning och bidrar till ökad samverkan mellan såväl statliga myndigheter, regionala och kommunala verksamheter som med civilsamhället och näringslivet.

Strategin omfattar:

- mäns våld mot kvinnor, som inbegriper våld som flickor och kvinnor utsätts för av närstående, bekanta eller obekanta män och pojkar i det privata och offentliga
- våld i nära relationer, som omfattar allas utsatthet och utövande av våld mot närstående oavsett kön och ålder
- hedersrelaterat våld och förtryck, inklusive bland annat barnäktenskap, tvångsäktenskap och könsstympning av flickor och kvinnor
- utnyttjande i prostitution och människohandel, med fokus på människohandel för sexuella ändamål, samt utnyttjande av barn genom sexuell exploatering.

Delmålets andra led fokuserar på rätten till integritet utifrån ett livscykelperspektiv och avser

- allas lika rätt och möjlighet till kroppslig integritet som handlar om att alla, oavsett kön, ska ha samma rätt och möjlighet att bestämma över sin egen kropp, sexualitet och reproduktion, inklusive frihet från sexuellt våld och sexuella övergrepp av närstående, bekanta eller obekanta i det privata och offentliga
- allas lika rätt och möjlighet till psykisk integritet som handlar om frihet från psykiskt våld, såsom kontrollerande och nedbrytande beteenden.

Vi föreslår att strategin ska gälla under en tioårsperiod. Vi föreslår också att strategin ska ha tre utgångspunkter som ska genomsyra myndigheters och aktörers arbete inom ramen för strategin:

- Rättighetsbaserade insatser och ett stärkt brottsofferperspektiv.
- En ändamålsenlig samverkan för att motverka samtliga våldsformer.
- Ett kunskapsbaserat arbete.

Strategins tre utgångspunkter syftar till att ge myndigheter och andra relevanta aktörer ett gemensamt ramverk att arbeta utifrån.

Strategin pekar ut fem strategiska områden där det finns behov av insatser. Dessa är: våldsförebyggande arbete, upptäckt av våld, stöd och skydd till våldsutsatta, brottsbekämpning samt återfallsförebyggande arbete.

Våldsförebyggande arbete – stärkta insatser med särskilt fokus på barn och unga

Det våldsförebyggande arbetet inom ramen för strategin behöver ske brett och genomföras av flera aktörer. Barn och unga bör vara i särskilt fokus, vilket gör förskolor och skolor till centrala aktörer i arbetet.

Det våldsförebyggande arbetet behöver bedrivas kontinuerligt och syfta till att utmana och förändra stereotypa normer och värderingar kopplat till kön och sexualitet som upprätthåller och rättfärdigar olika typer av våld. Det handlar bland annat om att synliggöra frågor om våld, makt och destruktiva maskulinitetsnormer samt att motverka fördomar, stereotypa normer, hedersnormer och misogyna attityder. I ett sådant arbete är det viktigt att beakta andra diskrimineringsgrunder, till exempel ålder och funktionsförmåga, liksom maktordningar kopplade till bland annat heteronormativitet.

Vi föreslår att inriktningen för arbetet inom detta strategiska område bör vara:

- Motverka begränsande normer kring kön och sexualitet.
- Stärkt arbete för en samtyckeskultur.
- Jämställt föräldraskap för att förebygga våld.
- Tidigt förebyggande arbete mot efterfrågan och insatser för att förhindra utnyttjande i prostitution och sexuell exploatering.
- Tidigt förebyggande arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck, inklusive könsstympning.

Upptäckt av våld – mer aktivt arbete för att upptäcka och agera vid våld

Att upptäcka våldsutsatta och våldsutövare, oavsett kön och ålder, är en förutsättning för att samhället ska kunna sätta in rätt insatser och motverka att våldet fortsätter och eskalerar. Att vara våldsutsatt påverkar hälsan negativt och minskar makten över det egna livet. Samhällets förmåga att upptäcka och agera vid våld behöver utvecklas, både våld som pågår och våld som skett tidigare i livet. Det gäller samtliga våldsformer, det vill säga mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck samt utnyttjande i prostitution och människohandel.

Upptäckt av våld är ett eget strategiskt område i strategin och syftar till att synliggöra vikten av att våldet upptäcks i högre utsträckning och att tydliggöra centrala aktörers ansvar att agera vid våld. Yrkesverksamma agerar inte alltid eller erbjuder inte alltid rätt stöd när de upptäcker våld.

Vi bedömer att inriktningen för arbetet inom detta strategiska område bör vara:

- Stärkt kunskap och kapacitet för att upptäcka och att agera vid våld inom hälso- och sjukvården.
- Särskild uppmärksamhet för våld i ungas relationer och ungas våldsutsatthet.
- Ökad kapacitet att upptäcka och agera vid våldsutsatthet i sårbara grupper.
- Verka för att fler arbetsgivare arbetar med upptäckt av våld.
- Tidig upptäckt av hedersrelaterat våld och förtryck.

Stöd och skydd till våldsutsatta – förbättrad tillgång och ökad jämlikhet över hela landet

Samhället har ett ansvar och en skyldighet att tillhandahålla stöd och skydd till våldsutsatta. Gällande lagstiftning på brottsofferområdet ställer stora krav på samhällets aktörer att tillgodose brottsoffers behov. Socialnämnderna ska verka för att den som utsatts för brott och dennes närstående får stöd och hjälp. I arbetet ska socialnämnderna särskilt beakta att kvinnor som är eller har varit utsatta

för våld eller andra övergrepp av närstående kan vara i behov av stöd och hjälp för att förändra sin situation. Socialnämnden har också ett långtgående ansvar att erbjuda barn skydd och stöd. Regeringen har lämnat en proposition om en ny socialtjänstlag. Där framgår att den nuvarande bestämmelsen om stöd till den som har utsatts för brott och till dennes närstående ska föras över till den nya socialtjänstlagen. I bestämmelsen framgår att socialnämnden ska vara uppmärksam på att personer kan vara i behov av insatser för att förändra sin situation, såsom kvinnor som är eller har varit utsatta för våld eller andra övergrepp av en närstående man, andra personer som är eller har varit utsatta för våld eller andra övergrepp av någon närstående samt personer som är eller har varit utsatta för våld eller förtryck med hedersmotiv.

Trots samhällets långtgående ansvar finns stora brister i arbetet. Granskningar av kommuner och regioners arbete utifrån nuvarande lagstiftning visar att det finns brister i regelefterlevnaden, bland annat bristfälliga utredningar, åtgärder och uppföljningar hos socialnämnder.

Stöd och skydd till våldsutsatta barn och vuxna behöver utvecklas och bli jämlikt över hela landet. Samhällets insatser behöver göras tillgängliga för fler.

Det är angeläget att samhället har låga trösklar för våldsutsatta att söka stöd och hjälp. Det innebär bland annat att det behöver vara enkelt för utsatta att hitta information om stöd och att komma i kontakt med myndigheter.

Vi bedömer att inriktningen för arbetet inom detta strategiska område bör vara:

- Låga trösklar till stöd- och skyddsinsatser.
- Stärkta möjligheter för utsatta att lämna relationer och sammanhang där våld och hot förekommer.
- Stärkt myndighetssamverkan kring utsatta individer.
- Jämlik tillgång till insatser.
- Stärkta insatser mot psykiskt våld.
- Ett långsiktigt och sammanhållet stöd för personer som är utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck.

Brottsbekämpning – ökad operativ förmåga att förebygga, utreda och lagföra brott

Detta strategiska område handlar om att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck samt prostitution och människohandel, med fokus på att motverka brottslighet och att stärka rättstillämpningen. Våldet utgör allvarliga brott och samhällsproblem som drabbar kvinnor, män och icke-binära i alla åldersgrupper. I synnerhet unga kvinnor är särskilt utsatta för flera av de våldsformer som delmålet omfattar. Det handlar om att bekämpa brott, men också om att främja trygghet, frihet och jämställdhet.

Att förebygga och bekämpa dessa våldsformer har under lång tid varit en kriminalpolitisk och jämställdhetspolitisk prioritering. Regeringen har också varit tydlig med att mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck ska bekämpas med samma kraft som den organiserade brottsligheten. De kriminalpolitiska och jämställdhetspolitiska prioriteringarna på området gör att myndigheterna behöver säkerställa att det finns en hög ambition, både resurs- och kunskapsmässigt. Det är även centralt att synliggöra kopplingar mellan mäns våld mot kvinnor och organiserad brottslighet, eftersom våld mot kvinnor och flickor, sexualbrott samt prostitution och människohandel förekommer i dessa miljöer. Samhällets signaler om att dessa våldsformer ska uppmärksammas och att alla har rätt att leva sina liv fria från våld, behöver synas i rättsväsendets prioriteringar.

Rättsväsendets myndigheter har tillsammans en avgörande roll för att förebygga, utreda och lagföra de brott som faller inom ramen för strategin. Till uppgifterna hör också att verkställa straff, vilket Kriminalvården ansvarar för. Det är vidare viktigt med stöd till brottsoffer under rättsprocessen, där Polismyndigheten, målsägarbiträden och civilsamhällesorganisationer spelar en viktig roll.

Vi bedömer att inriktningen för arbetet inom detta strategiska område bör vara:

- Befintlig kunskap ska vara vägledande i arbetet för att beivra fler brott och öka personuppklaringen.
- En ändamålsenlig organisering och tillräckliga resurser för att prioritera det jämställdhetspolitiska arbetet mot våld.

- Myndighetssamverkan kring den enskilde.
- Det brottsförebyggande arbetet behöver ske brett.
- Tillämpning och implementering av lagstiftningen som rör hedersrelaterat våld och förtryck.

Återfallsförebyggande arbete – ett utvecklingsarbete som når fler

Personer som använder våld ska upphöra med det. Framför allt handlar det om män och pojkar som utövar hot, våld och förtryck och som behöver sluta med det. Enligt Istanbulkonventionen ska parterna vidta åtgärder som syftar till att personer som utövat våld ska förändra våldsamma beteendemönster och förebygga att dessa begår nya brott. Stöd till brottsoffer samt deras säkerhet och mänskliga rättigheter ska komma i första hand när sådana åtgärder genomförs.

Att samhället riktar insatser till personer som har utövat våld är en central del i det våldsförebyggande arbetet. Att sätta fokus på den som utövar våldet kan bidra till att personen slutar att använda våld. Exempel på insatser är påverkans- och behandlingsarbete, stödjande samtal, information om våld och motiverande samtal. Det är av yttersta vikt att sådana insatser sker med säkerheten för närstående barn och vuxna i centrum. Det kan till exempel handla om partnerkontakt eller information till utsatta när tidigare förövare släpps från häkte eller anstalt. Det är vidare viktigt med kontinuerliga bedömningar av vilka risker som finns för fortsatt våld och övergrepp. Det återfallsförebyggande arbetet har utvecklats de senaste åren, särskilt avseende personer som utövar eller har utövat våld mot närstående. Det finns dock fortsatt stora utvecklingsbehov. Tillgången till insatser är inte jämlik över landet och gruppen som utsätter närstående för våld är dessutom heterogen. Därför behöver utbudet av insatser vara brett och ta hänsyn till individens behov och mottaglighet.

Vi bedömer att inriktningen för arbetet inom detta strategiska område bör vara:

- Fortsätta påbörjat utvecklingsarbete.
- Våldsutövare bör få jämlik tillgång till insatser.

- Stärkt fokus på personer som köper sexuella tjänster.
- Återfallsförebyggande insatser mot hedersrelaterat våld och förtryck.

Förslag om förstärkt uppföljning

Vi lämnar förslag på 80 indikatorer som ska användas för att följa upp det jämställdhetspolitiska arbetet mot våld utifrån vårt förslag till delmål och tillhörande strategi där samtliga våldsformer ingår. Indikatorerna delas in utifrån att följa samhällsutvecklingen samt utvecklingen inom den nationella strategins fem strategiska områden.

I enlighet med våra direktiv har vi utgått från de indikatorer som redan används inom nuvarande strategi. Vi har inte haft möjlighet att inom vår utredningstid starta ett helt nytt utvecklingsarbete för att lämna förslag på nya indikatorer för att följa upp delmålet och tillhörande strategi. Vi bedömer att merparten av de indikatorer som nu används är ändamålsenliga. Vi har bedömt att ett par indikatorer inte längre ska ingå. Vi föreslår samtidigt att fler indikatorer från kriminalstatistiken ska ingå. Samtliga individbaserade indikatorer ska redovisas uppdelat på kön.

Det finns fortsatta utvecklingsbehov kopplat till de indikatorer som används. Givet att det pågår utvecklingsarbete för att förbättra statistiken på området bör Jämställdhetsmyndigheten ansvara för att kontinuerligt stämma av att indikatorerna som används är relevanta och ändamålsenliga. Det kräver en nära samverkan med de myndigheter vars statistik används för uppföljningen, och då särskilt Brottsförebyggande rådet, Socialstyrelsen och Statistiska centralbyrån. Att utvärdera luckor i statistiken liksom behov av nya och kompletterade källor är en del i det långsiktiga arbetet med framställning av jämställdhetsstatistik. Det innebär att valet av indikatorer kan komma att justeras och kompletteras utifrån föränderliga statistikbehov och datatillgång.

Vi föreslår vidare att Jämställdhetsmyndigheten bör utgå från fastslagna indikatorer i uppföljningen. Denna uppgift bör regleras i Jämställdhetsmyndighetens instruktion. Jämställdhetsmyndigheten behöver genomföra uppgiften, i nära samråd med Brottsförebyggande rådet, Statistiska centralbyrån och Socialstyrelsen samt andra relevanta statistikansvariga myndigheter. Berörda myndigheter behöver

bistå Jämställdhetsmyndigheten i uppföljningen till regeringen, förslagsvis i form av underlag. Den fördjupade uppföljningen bör lämnas vart fjärde år, i stället för vartannat som i dag.

Slutligen föreslår vi att Nationellt centrum för kvinnofrid vid Uppsala universitet ska få i uppdrag att genomföra en uppföljande befolkningsundersökning om omfattningen av utsatthet för våld och dess påverkan på hälsan. En särskild befolkningsundersökning om våldsutsatthet kan ge en fördjupad bild av våldsutsattheten och dess konsekvenser, även över tid.

Konsekvenser av våra förslag

Den totala kostnaden för våra förslag är 146,5 miljoner kronor. Vi föreslår att de förslag som har ekonomiska konsekvenser för staten ska finansieras från utgiftsområde 13, anslag 3:1 *Särskilda jämställdhetsåtgärder* som i sin tur kan behöva stärkas. Anslaget får användas för utgifter för särskilda jämställdhetsåtgärder och för utgifter för statsbidrag för att stödja projekt och insatser som främjar jämställdhet mellan kvinnor och män.

Vi bedömer att våra förslag inte har några konsekvenser för den kommunala självstyrelsen. Våra förslag innebär inte några nya uppgifter för kommuner och är inte kostnadsdrivande för dem. Förslaget om en ny nationell strategi innebär dock en ambitionshöjning i arbetet för att uppnå det sjätte jämställdhetspolitiska delmålet. Eftersom kommunerna har ett stort ansvar för bland annat stöd till och skydd för våldsutsatta innebär det att deras arbete också behöver utvecklas, även om inga nya uppgifter tillförs.

För att stötta utvecklingsarbetet på lokal nivå finns ett antal riktade statsbidrag. Även länsstyrelserna ger stöd till utvecklingsarbete och samarbete, vilket är ett ytterligare ett sätt för regeringen att bidra med finansiering för utvecklingsarbetet på denna nivå. Dessa statsbidrag ger kommunerna en möjlighet att ansöka om ekonomiskt stöd för sitt utvecklingsarbete.

Vi lämnar flera förslag som kan förväntas bidra till en minskad brottslighet och stärka det brottsförebyggande arbetet. Vi lämnar förslag om att elva centrala myndigheter får instruktionsenliga uppgifter att ingå i det myndighetsgemensamma arbetet mot våld. Utpekat myndighetsansvar kommer att innebära stärkt långsiktighet i

arbetet mot mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck samt utnyttjande i prostitution och människohandel. Genom att myndigheterna får permanenta uppgifter som omfattar samtliga våldsformer förbättras förutsättningarna för arbetet, vilket kommer att få positiva konsekvenser för det brottsförebyggande arbetet. På sikt bör det också leda till att brottsligheten minskar.

Vi bedömer att våra förslag kommer att vara positiva för måluppfyllelsen av samtliga delmål inom jämställdhetspolitiken. Våra förslag om förstärkt styrning och uppföljning kommer att förbättra förutsättningarna för det jämställdhetspolitiska arbetet mot våld.

§ 55

Yttrande över remiss - Administrativa sanktioner i socialförsäkringen (Ds 2025:8)

Ärendenr 2025/357-1.3.1.5

Socialnämndens arbetsutskotts förslag till beslut

Socialnämnden beslutar att anta socialförvaltningens yttrande över promemorian Administrativa sanktioner i socialförsäkringen (Ds 2025:8) och avge nedanstående som Luleå kommuns svar till Socialdepartementet.

Reservationer

Andreas Skarvö (M) reserverar sig mot beslutet.

Sammanfattning av ärendet

Utredningen (S 2024:C En effektivare ordning för att bekämpa bidragsbrott) har bland annat haft i uppdrag att se över och analysera 2021 års bidragsbrottsutrednings förslag om ett administrativt sanktionssystem och en bidragsspärr (se SOU 2022:37 och SOU 2023:52). Utifrån denna analys föreslår utredningen justerade förslag som innebär att sanktionsavgifter och avstängning införs i socialförsäkringen.

Utredningen föreslår bland annat:

- Sanktionsavgifter i socialförsäkringen och hur personer ska kunna stängas av från socialförsäkringens förmåner under en viss tid för att skydda försäkringen.
- Genom att införa ett system för administrativa sanktioner ska en sanktionsavgift kunna ges till dem vars felaktiga ersättning krävs tillbaka.
- En avstängning från en förmån föreslås kunna beslutas av Försäkringskassan och av Pensionsmyndigheten. En avstängning föreslås kunna gälla mellan tre månader och tre år.
- Den som lämnar en oriktig uppgift ska få en sanktionsavgift, om den oriktiga uppgiften har lett till en felaktig utbetalning av ersättning. Detsamma gäller den som inte uppfyller en skyldighet att lämna uppgifter eller anmäla ändrade förhållanden, om underlåtenheten har lett till en felaktig utbetalning. Administrativa sanktionsavgifter innebär ett strikt ansvar för oriktiga uppgifter och för underlåtenhet att uppfylla en uppgifts- eller anmälningsskyldighet.
- Sanktionsavgiften är 25 procent av det återkrävda beloppet. Minimibeloppet är dock 4 procent av det prisbasbelopp som enligt 2 kap. 6 och 7

§§ socialförsäkringsbalken gäller för det år som beslutet om avgiften fattas. Räknat på prisbasbeloppet för 2025 innebär detta ett minimibelopp om 2 352 kronor. Maximibeloppet för en sanktionsavgift är 125 procent av prisbasbeloppet. Räknat på prisbasbeloppet för 2025 innebär detta ett maximibelopp om 73 500 kronor.

- En sanktionsavgift ska sättas ned helt eller delvis om det är oskäligt att ta ut sanktionsavgiften med fullt belopp med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet.
- Avstängning från förmåner (bidragsspärr) Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten ska kunna besluta om avstängning från en specifik förmån för individer som medvetet eller av vårdslöshet försöker utnyttja socialförsäkringen felaktigt. Avstängningsperioden föreslås vara mellan tre månader och tre år.

Socialförvaltningens yttrande
Socialförvaltningen/Luleå kommun har fått möjlighet att lämna yttrande över förslaget - Administrativa sanktioner i socialförsäkringen (Ds 2025:8) som syftar till att stärka arbetet mot välfärdsbrott. Socialförvaltningen avstyrker förslaget utifrån följande synpunkter.

Socialförvaltningen bedömer att det är av yttersta vikt att förstärka samhällets förmåga och kapacitet inom området. Detta arbete får dock inte riskera socialtjänstens grunduppdrag och drabba personer som redan lever i utanförskap. Med detta i åtanke bedömer socialförvaltningen att föreslagna åtgärder inom ramarna för redovisad promemoria är för breda och djupgående.

Socialförvaltningen konstaterar att förslagen i promemorian riskerar att både försvåra och försena nyttjandet av trygghetssystemet. Anledningen till detta är att personer i behov av stöd kan välja avstå från att ansöka om förmåner av rädsla för att göra fel. Denna del är synnerligen kontraproduktiv utifrån inriktningen i den nya socialtjänstlagstiftningen.

Socialförvaltningen ser också risker att sanktionerna indirekt kan påverka barn i redan utsatta familjer negativt. Detta eftersom sanktioner mot vårdnadshavare kan försätta hushållet i en ekonomisk svår situation som både direkt och indirekt skulle kunna drabba ett barn i oskälig omfattning.
Utöver detta bedömer socialförvaltningen att förslagen i promemorian inte i tillräcklig stor omfattning tar hänsyn till risken för negativa konsekvenser för personer med beroendeproblematik och neuropsykiatriska diagnoser.

Socialförvaltningen ser också att utredningen riskerar att innebära merarbete i frågor kopplade till GDPR och personuppgiftsbehandling inklusive samordning med berörda myndigheter, exempelvis i ärenden kopplade till påförande

av sanktionsavgift som ska samordnas med förfarandet för återbetalning, vilket skulle kunna påverka hur socialnämnden hanterar ärenden om felaktiga utbetalningar. Inom ramarna för detta ser även socialförvaltningen att det finns risker kopplade till integritetsaspekten, då förslaget innebär en ökad behandling av känsliga personuppgifter, inklusive uppgifter om enskildas hälsa.

Socialförvaltningen konstaterar att regelverket riskerar leda till ekonomiska konsekvenser för socialtjänsten eftersom fler personer kan behöva ansöka om ekonomiskt bistånd. Tillika kan även behovet av stödinsatser öka, vilket i sin tur ytterligare ökar belastningen på socialtjänstens verksamhet.

Minskad tillgång till trygghetssystemet kan särskilt påverka personer med låg administrativ förmåga, exempelvis äldre, personer med kognitiva funktionsnedsättningar eller språksvårigheter som då av rädsla att göra misstag avstår från att ansöka om stöd och förmåner som de har rätt till.

Socialförvaltningen har föreslagit socialnämnden besluta att anta socialförvaltningens yttrande över promemorian Administrativa sanktioner i socialförsäkringen (Ds 2025:8) och avge ovanstående som Luleå kommuns svar till Socialdepartementet.

Sammanträdet
Socialförvaltningen föredrar ärendet.

Beslutsgång
Ordföranden ställer socialförvaltningens förslag under proposition och finner att socialnämndens arbetsutskott bifaller förslaget.

Dialog
Dialog har genomförts med berörda tjänstepersoner inom socialförvaltningen.

Beslutsunderlag
- Sammanfattning av promemorian – Administrativa sanktioner i socialförsäkringen, SOC Hid: 2025.918
- Socialförvaltningens förslag till beslut gällande yttrande över remiss - Administrativa sanktioner i socialförsäkringen (Ds 2025:8), SOC Hid: 2025.1696

Administrativa sanktioner i socialförsäkringen

Ds 2025:8

Regeringskansliet
Socialdepartementet

SOU och Ds finns på regeringen.se under Rättsliga dokument.

Svara på remiss
Statsrådsberedningen, SB PM 2021:1.
Information för dem som ska svara på remiss finns tillgänglig på regeringen.se/remisser.

Omslag: Regeringskansliets standard
Tryck och remisshantering: Elanders Sverige AB, Stockholm 2024

ISBN 978-91-525-1185-5 (tryck)
ISBN 978-91-525-1186-2 (pdf)
ISSN 0284-6012

Förord

Socialdepartementet gav den 5 april 2024 dåvarande kammarrättslagmannen, numera justitierådet, Mikael Westberg i uppdrag att biträda departementet med att se över 2021 års bidragsbrottsutrednings (S 2021:03) förslag om ett administrativt sanktionssystem och förslag om en bidragsspärr. I uppdraget ingår också att lämna förslag om att inrätta en särskild avgränsad verksamhet för utredning av bidragsbrott vid Försäkringskassan.

Som sekreterare förordnades från och med den 6 maj 2024 utredaren Anna Fors, från och med den 15 maj 2024 verksamhetsområdeschefen Daniel Johansson, från och med den 5 augusti 2024 hovrättsassessorn Ylva Svensson, från och med den 1 oktober 2024 förvaltningsrättsfiskalen Elsa Holmgren Hörling samt från och med den 7 januari 2025 förvaltningsrättsfiskalen Anna Mohlin. Som huvudsekreterare förordnades från och med den 19 augusti 2024 kammarrättsassessorn Leo Willman.

I denna promemoria redovisar vi den del av uppdraget som gäller administrativt sanktionssystem och bidragsspärr i socialförsäkringens förmåner. Ytterligare delredovisning kommer att ske senast den 1 november 2025. Uppdraget ska slutredovisas senast den 2 mars 2026.

Stockholm i mars 2025

Mikael Westberg

/Leo Willman
Anna Fors
Daniel Johansson
Ylva Svensson
Elsa Holmgren Hörling
Anna Mohlin

Innehåll

Förord **1**

Sammanfattning **11**

1 Författningsförslag **17**

1.1 Förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken 17

1.2 Förslag till lag om ändring i lagen (2008:145) om statligt tandvårdsstöd 26

1.3 Förslag till lag om ändring i bidragsbrottslagen (2007:612) 31

1.4 Förslag till lag (2025:000) om talan om administrativ sanktionsavgift i mål om bidragsbrott 32

1.5 Förslag till förordning (2025:000) om underrättelseskyldighet i mål om bidragsbrott 35

2 Inledning **37**

2.1 Bakgrund 37

2.2 Utgångspunkter för förslagen 40

2.2.1 Administrativa sanktioner i socialförsäkringen och Europakonventionen 41

2.2.2 Ett system med administrativa sanktioner motsvarande bidragsbrottslagens tillämpningsområde bör inte införas 44

2.2.3 Administrativa sanktioner bör i en första fas införas i de välfärdssystem där effekterna blir som störst 47

2.3 Nya åtgärder mot bidragsbrott 50

2.3.1 Nuvarande ordning 50

2.3.2 Från bidragsbrott till administrativ sanktionsavgift – en sanktionsväxling 52

2.3.3 Avstängning från en förmån i socialförsäkringsbalken 53

3 Administrativa sanktioner i socialförsäkringsbalken **55**

3.1 Inledning 55

3.2 Sanktionsavgift 56
3.2.1 Förutsättningar för sanktionsavgift 56
3.2.2 Sanktionsavgift ska inte påföras om det inte skett någon felaktig utbetalning 68
3.2.3 Samordning med förfarandet för återbetalning 70
3.2.4 Sanktionsavgiftens storlek 71
3.2.5 Nedsättning av sanktionsavgift 76
3.2.6 Frivillig rättelse 83
3.2.7 Preskription 84

3.3 Förbud mot dubbla förfaranden 85
3.3.1 Inledning 85
3.3.2 Anmälan om brott och förundersökning 85
3.3.3 Åtal för brott 87

3.4 Verkställighet av sanktionsavgift 88
3.4.1 Hanteringen av Pensionsmyndighetens beslut om sanktionsavgift 88
3.4.2 Samordning med verkställighet av återkrav 90
3.4.3 Betalning av sanktionsavgiften 93
3.4.4 Delgivning 94
3.4.5 Kvittning 96
3.4.6 När en sanktionsavgift faller bort 97
3.4.7 Återbetalning 99

3.5 Avstängning från en förmån i socialförsäkringsbalken 101
3.5.1 Inledning 101
3.5.2 Förutsättningar för avstängning 101
3.5.3 En avstängning ska avse en viss tid 108
3.5.4 En avstängning kan leda till att en enskild inte har rätt till andra förmåner 110
3.5.5 En avstängning ska gälla omedelbart 111
3.5.6 En avstängning ska i vissa situationer inte längre gälla 112
3.5.7 En avstängning bör samordnas med återkrav och sanktionsavgift 113
3.5.8 Preskription 114
3.5.9 Avstängning och sjukpenninggrundande inkomst 115

3.6 Överklagande av administrativa sanktioner 117
3.6.1 Inledning 117
3.6.2 Administrativa sanktioner ska kunna överklagas 117
3.6.3 Omprövning av beslut och tidsfrist för att överklaga 121
3.6.4 Prövningstillstånd 122
3.6.5 Forum för överklaganden 123
3.6.6 Överklagande av företrädare för det allmänna 124

3.7 Vissa rättssäkerhetsfrågor 125
3.7.1 Ingen rätt till kostnadsfritt biträde i ärenden om administrativa sanktioner 125
3.7.2 Muntlig förhandling 127
3.7.3 Rätten att inte belasta sig själv 128

3.8 Regleringen tas in i socialförsäkringsbalken 130

4 Administrativ sanktionsavgift i det statliga tandvårdsstödet 131

4.1 Inledning 131

4.2 Sanktionsavgift 132
4.2.1 Förutsättningar för sanktionsavgift 132
4.2.2 Samordning med förfarandet för återbetalning 140
4.2.3 Sanktionsavgiftens storlek 141
4.2.4 Nedsättning av sanktionsavgift 145
4.2.5 Frivillig rättelse 149
4.2.6 Preskription 150

4.3 Förbud mot dubbla förfaranden i det statliga tandvårdsstödet 151
4.3.1 Inledning 151
4.3.2 Anmälan om brott och förundersökning 152
4.3.3 Åtal för brott 154

4.4 Verkställighet av sanktionsavgift 156
4.4.1 Samordning med verkställighet av återkrav 156
4.4.2 Betalning av sanktionsavgiften 158
4.4.3 Delgivning 159
4.4.4 Kvittning 160

4.4.5 När en sanktionsavgift faller bort 161
4.4.6 Återbetalning..... 161

4.5 Överklagande av sanktionsavgift i det statliga tandvårdsstödet..... 163
4.5.1 Inledning..... 163
4.5.2 Sanktionsavgift i det statliga tandvårdsstödet ska kunna överklagas..... 163
4.5.3 Omprövning av beslut och tidsfrist för att överklaga..... 165
4.5.4 Prövningstillstånd 167
4.5.5 Forum för överklaganden 169
4.5.6 Överklagande av företrädare för det allmänna 170

4.6 Vissa rättssäkerhetsfrågor 171
4.6.1 Ingen rätt till kostnadsfritt biträde i ärenden om sanktionsavgift i det statliga tandvårdsstödet 171
4.6.2 Muntlig förhandling..... 172
4.6.3 Rätten att inte belasta sig själv 172

4.7 Regleringen tas in i lagen om statligt tandvårdsstöd..... 174

4.8 Avstängning och det statliga tandvårdsstödet 174

5 Ändringar i bidragsbrottslagen..... 177

5.1 Inledning..... 177

5.2 Begränsning av anmälningsskyldigheten..... 177

5.3 Hänvisning till lag om talan om administrativ sanktionsavgift i mål om bidragsbrott..... 184

6 Möjlighet för åklagare att yrka administrativ sanktionsavgift 187

6.1 Inledning..... 187

6.2 Förbud mot dubbla förfaranden..... 188

6.3 Möjlighet för åklagare att yrka administrativ sanktionsavgift..... 190
6.3.1 Inledning..... 190

6.3.2 Yrkande om administrativ sanktionsavgift och när det ska prövas ... 191
6.3.3 Åklagarens yrkande om sanktionsavgift ... 194

6.4 Handläggningen av åklagarens yrkande om sanktionsavgift ... 195
6.4.1 Underrättelse om sanktionsavgift ... 197
6.4.2 Preskription ... 197
6.4.3 Hantering av sanktionsavgift som beslutats i ett mål om bidragsbrott ... 198

6.5 Offentlig försvarare och rättegångskostnader ... 199

6.6 Överklagande och krav på prövningstillstånd ... 201

6.7 Särskild åtalsprövning ... 203

6.8 Regleringen ska tas in en särskild lag ... 205

7 Underrättelseskyldighet i mål om bidragsbrott ... 207

7.1 Underrättelseskyldighet för Polismyndigheten och åklagare ... 207

7.2 Förundersökningssekretess kommer inte att hindra uppgiftslämnandet ... 212

7.3 Underrättelseskyldighet för domstolar ... 214

7.4 Bestämmelser om underrättelseskyldighet kan meddelas i förordning ... 215

8 Integritetsskyddsfrågor ... 219

8.1 Utgångspunkter ... 219
8.1.1 Behandling av personuppgifter ... 219
8.1.2 Behov av en integritetsskyddsanalys ... 219

8.2 Administrativa sanktioner i socialförsäkringen innebär behandling av personuppgifter ... 220
8.2.1 Administrativa sanktioner innebär behandling av personuppgifter om lagöverträdelser som innefattar brott ... 220

8.2.2 Administrativa sanktioner innebär behandling av känsliga personuppgifter ... 221
8.2.3 Administrativa sanktioner innebär en ökad behandling av personuppgifter hos Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten ... 222
8.2.4 Överföring av personuppgifter till Polismyndigheten och åklagare ... 224
8.2.5 Överföring av personuppgifter till Kronofogdemyndigheten ... 226
8.2.6 Överföring av personuppgifter till Utbetalningsmyndigheten ... 227
8.2.7 Överföring av personuppgifter till andra myndigheter ... 227
8.2.8 Polismyndighetens och åklagares underrättelseskyldighet ... 228

8.3 Risker för enskildas personliga integritet ... 230

8.4 Befintlig reglering och behov av ny reglering ... 232

8.5 Sammantagen proportionalitetsbedömning ... 238

8.6 Sekretess till skydd för enskild ... 241
8.6.1 Sekretess till skydd för enskild i ärenden och mål om administrativa sanktioner ... 241
8.6.2 Sekretess till skydd för enskild för uppgift hos Polismyndigheten och åklagare ... 242
8.6.3 Sekretess till skydd för enskild för uppgift hos Kronofogdemyndigheten ... 243
8.6.4 Sekretess till skydd för enskild för uppgift hos Utbetalningsmyndigheten ... 244

9 Uppföljning av förslagen ... 247

10 Ikraftträdande och övergångsbestämmelser ... 249

10.1 Ikraftträdande ... 249

10.2 Övergångsbestämmelser ... 250
10.2.1 Ändringarna i socialförsäkringsbalken och lagen om statligt tandvårdsstöd ... 250
10.2.2 Ändringarna i bidragsbrottslagen ... 252

10.2.3 Lagen om talan om administrativ sanktionsavgift i mål om bidragsbrott ... 253
10.2.4 Förordningen om underrättelseskyldighet i mål om bidragsbrott ... 253

11 Konsekvenser ... 255

11.1 Inledning ... 255

11.2 Utgångspunkter för bedömningen ... 256
11.2.1 Problemet och vad som ska uppnås ... 256
11.2.2 Förslagen är utformade så att en hög nivå av kostnadseffektivitet kan upprätthållas ... 256
11.2.3 Förslagen är utformade så att en hög nivå av rättssäkerhet upprätthålls ... 257

11.3 Samhällsekonomiska konsekvenser ... 258
11.3.1 Utgångspunkter ... 258
11.3.2 Besparingar för det allmänna i form av minskade felaktiga utbetalningar ... 258

11.4 Ekonomiska och administrativa konsekvenser ... 259
11.4.1 Utgångspunkter för bedömningarna ... 259
11.4.2 Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten ... 260
11.4.3 Inspektionen för socialförsäkringen och Brottsförebyggande rådet ... 266
11.4.4 Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten och de allmänna domstolarna ... 267
11.4.5 De allmänna förvaltningsdomstolarna ... 273
11.4.6 Kommunerna ... 273
11.4.7 Övriga förvaltningsmyndigheter ... 274

11.5 Finansiering av förslagen ... 275

11.6 Konsekvenser för det kommunala självstyret ... 276

11.7 Konsekvenser för företag ... 276

11.8 Konsekvenser för enskilda ... 277

11.9 Konsekvenser för jämställdheten mellan kvinnor och män ... 280

11.10 Konsekvenser för barn ... 280

11.11 Konsekvenser för personer med funktionsnedsättning 281
11.12 Konsekvenser för det brottsförebyggande arbetet 282
11.13 Skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen m.m. 283

12 Författningskommentar 285

12.1 Förslaget till lag om ändring i socialförsäkringsbalken 285
12.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (2008:145) om statligt tandvårdsstöd 306
12.3 Förslaget till lag om ändring i bidragsbrottslagen (2007:612) 320
12.4 Förslaget till lag (2025:000) om talan om administrativ sanktionsavgift i mål om bidragsbrott 323
12.5 Förslaget till förordning (2025:000) om underrättelseskyldighet i mål om bidragsbrott 332

Uppdragsbeskrivning 335

Sammanfattning

Uppdraget

Utredningen har i uppdrag att lämna förslag på hur ett system med administrativa sanktioner och bidragsspärr kan utformas. Uppdraget innefattar att se över och analysera 2021 års bidragsbrottsutrednings förslag om ett administrativt sanktionssystem och en bidragsspärr (se SOU 2022:37 och SOU 2023:52). Utifrån denna analys har utredningen i uppdrag att lämna justerade förslag.

I uppdraget ingår också att lämna nödvändiga författningsförslag och att analysera och redovisa kostnader och konsekvenser av förslagen.

Denna promemoria innehåller en delredovisning av detta uppdrag. Utredningen återkommer med överväganden om administrativa sanktioner i övriga delar av välfärdssystemen i slutredovisningen den 2 mars 2026. Frågan om administrativa sanktioner på arbetsmarknadsområdet kommer emellertid att redovisas den 1 november 2025.

Därutöver omfattar utredningens uppdrag att lämna förslag om en ordning där Försäkringskassan har brottsbekämpande befogenheter. Det innefattar att lämna förslag om hur en särskild avgränsad verksamhet för utredning av bidragsbrott vid myndigheten kan utformas. Sådana förslag kommer att lämnas i slutredovisningen den 2 mars 2026.

Utgångspunkter och bedömningar

En utgångspunkt för uppdraget är att förslagen ska vara kostnadseffektiva och rättssäkra samt leda till proportionerliga konsekvenser. Detta har varit en central utgångspunkt för utredningens överväganden och förslag.

För att säkerställa att förslagen blir kostnadseffektiva har utredningen bedömt att förslagen som lämnas bör knyta an till befintliga regelverk och förfaranden hos myndigheterna. Bedömningen har även gjorts att administrativa sanktioner bör införas i ett välfärdssystem i taget. Då finns förutsättningar att utforma förslagen med beaktande av de särdrag som gäller för regelverket i respektive välfärdssystem. Därutöver har bedömningen gjorts att det är viktigt att förslagen ger myndigheterna utrymme att göra individuella prövningar utifrån omständigheterna i det enskilda fallet. Därigenom säkerställs att de administrativa sanktionerna leder till proportionerliga konsekvenser. Mot bakgrund av detta uppfyller förslagen kraven på rättssäkerhet och kostnadseffektivitet.

Administrativa sanktioner bör först införas i de välfärdssystem där effekterna blir som störst. Detta innebär det att administrativa sanktioner först bör införas på socialförsäkringens område. Detta eftersom en stor del av de felaktiga utbetalningarna från välfärdssystemen sker i socialförsäkringen. Dessutom arbetar de myndigheter som handlägger socialförsäkringsärenden, Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten, redan i dag med att identifiera och motverka felaktiga utbetalningar. Det bör därför finnas goda förutsättningar för dessa myndigheter att handlägga ärenden om administrativa sanktioner.

Förslag

Administrativa sanktionsavgifter

Det föreslås att det införs sanktionsavgifter i socialförsäkringen, det vill säga i förmånerna enligt socialförsäkringsbalken och i det statliga tandvårdsstödet.

Den som lämnar en oriktig uppgift ska få en sanktionsavgift, om den oriktiga uppgiften har lett till en felaktig utbetalning av ersättning. Detsamma gäller den som inte uppfyller en skyldighet att lämna uppgifter eller anmäla ändrade förhållanden, om underlåtenheten har lett till en felaktig utbetalning. Administrativa sanktionsavgifter innebär ett strikt ansvar för oriktiga uppgifter och för underlåtenhet att uppfylla en uppgifts- eller anmälningsskyldighet. En sanktionsavgift förutsätter att den myndighet som handlägger

ersättningen, det vill säga Försäkringskassan eller Pensionsmyndigheten, ska ha beslutat om återbetalning av den felaktigt utbetalda ersättningen.

Sanktionsavgiften är 25 procent av det återkrävda beloppet. Minimibeloppet är dock 4 procent av det prisbasbelopp som enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken gäller för det år som beslutet om avgiften fattas. Räknat på prisbasbeloppet för 2025 innebär detta ett minimibelopp om 2 352 kronor. Maximibeloppet för en sanktionsavgift är 125 procent av prisbasbeloppet. Räknat på prisbasbeloppet för 2025 innebär detta ett maximibelopp om 73 500 kronor.

En sanktionsavgift ska sättas ned helt eller delvis om det är oskäligt att ta ut sanktionsavgiften med fullt belopp med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet.

Bestämmelser om sanktionsavgift införs i socialförsäkringsbalken och i lagen (2008:145) om statligt tandvårdsstöd.

Begränsning av anmälningsskyldigheten enligt bidragsbrottslagen

Införandet av administrativa sanktionsavgifter innebär att det kommer att finnas både ett straffrättsligt och ett administrativt sanktionssystem för den som lämnar oriktiga uppgifter, eller underlåter att uppfylla en uppgifts- eller anmälningsskyldighet, och därigenom orsakar en felaktig utbetalning. För att åstadkomma en sanktionsväxling från det straffrättsliga systemet till det administrativa införs en begränsning av anmälningsskyldigheten i bidragsbrottslagen. Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten ska anmäla grova bidragsbrott. Övriga brott enligt bidragsbrottslagen får myndigheterna anmäla om det finns särskilda skäl.

Åtgärder för att förhindra dubbla förfaranden

En administrativ sanktionsavgift är att jämställa med ett straff i den mening som avses i Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna. Ett system med administrativa sanktionsavgifter behöver därmed utformas så att det inte strider mot Europakonventionens förbud mot att straffa någon för samma överträdelse genom två olika förfaranden. Förbudet mot dubbla

förfaranden efterlevs genom att Försäkringskassan eller Pensionsmyndigheten inte får lägga ett oriktigt uppgiftslämnande, eller en underlåtenhet att uppfylla en uppgifts- eller anmälningsskyldighet, till grund för en sanktionsavgift om överträdelsen är föremål för en brottsutredning. Myndigheterna får inte heller besluta om en sanktionsavgift med anledning av en överträdelse som omfattas av ett väckt åtal, ett utfärdat strafföreläggande eller ett beslut om åtalsunderlåtelse.

För att efterleva förbudet mot dubbla förfaranden föreslås vidare en spärregel för åklagare. Den innebär att åklagaren inte får väcka åtal, utfärda strafföreläggande eller besluta om åtalsunderlåtelse i fråga om en överträdelse som legat till grund för ett beslut om sanktionsavgift.

För att Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten ska få kännedom om när det är hinder för att besluta om sanktionsavgift införs en underrättelseskyldighet för Polismyndigheten och åklagare i mål om bidragsbrott. Bestämmelsen tas in i en ny förordning.

Möjlighet för åklagare att yrka administrativ sanktionsavgift i mål om bidragsbrott

Förslagen innebär en sanktionsväxling för oriktigt uppgiftslämnande och för underlåtenhet att uppfylla en skyldighet att lämna uppgifter eller anmäla ändrade förhållanden. Utgångspunkten är att sådana överträdelser i socialförsäkringen ska leda till en administrativ sanktionsavgift i stället för en straffrättslig påföljd. Myndigheterna ska emellertid fortsätta att anmäla grova bidragsbrott. Om det finns särskilda skäl får de även anmäla andra bidragsbrott. Överträdelser i socialförsäkringen kommer även i fortsättningen att utredas av Polismyndigheten och åklagare och bli föremål för lagföring, även om det kommer att ske i väsentligt mindre omfattning än i dag.

Det system med administrativa sanktionsavgifter som införs innebär ett strikt ansvar för oriktiga uppgifter och för underlåtenhet att uppfylla en uppgifts- eller anmälningsskyldighet. För att besluta om en sanktionsavgift krävs inte att den enskilde med avsikt lämnat oriktiga uppgifter, eller med avsikt underlåtit att uppfylla en uppgifts- eller anmälningsskyldighet. Inte heller krävs att den enskilde varit vårdslös. För att dömas till ansvar för bidragsbrott

krävs däremot uppsåt, eller i vart fall grov oaktsamhet. I ett fall där domstolen ogillar ett åtal för bidragsbrott kan det alltså finnas förutsättningar att påföra en sanktionsavgift.

Därför införs en möjlighet för åklagaren att föra talan om administrativ sanktionsavgift i ett mål om bidragsbrott. Domstolen ska bara pröva yrkandet om sanktionsavgift om domstolen ogillar åtalet för bidragsbrott. Yrkandet om sanktionsavgift ska även prövas i det fallet att åklagaren lägger ned åtalet och målet därför skrivs av i den delen.

När domstolen beslutat om en sanktionsavgift ska Försäkringskassan sköta den fortsatta handläggningen för att beslutet ska verkställas. För att säkerställa att Försäkringskassan får kännedom om när en domstol beslutat om en sanktionsavgift införs en underrättelseskyldighet för domstolarna i mål om bidragsbrott. Bestämmelsen om domstolars underrättelseskyldighet tas in i en ny förordning.

Avstängning från en förmån i socialförsäkringsbalken

Det införs en möjlighet för Försäkringskassan eller Pensionsmyndigheten att stänga av en person från en viss förmån i socialförsäkringsbalken. En avstängning ska avse en viss tid, minst tre månader och högst tre år.

För att stänga av någon från en förmån krävs att denne medvetet eller av grov vårdslöshet har lämnat en oriktig uppgift eller underlåtit att uppfylla en skyldighet att lämna uppgifter eller anmäla ändrade förhållanden. Den oriktiga uppgiften eller underlåtenheten ska ha betydelse för rätten till förmånen eller storleken av den. Ett beslut om avstängning får inte vara oskäligt. Det innebär att en avstängning ska vara en proportionerlig åtgärd i det enskilda fallet.

Ett beslut om avstängning kan få ingripande konsekvenser för den enskilde och en avstängning är att anse som ett straff enligt Europakonventionen. Möjligheten för myndigheterna att stänga av en person från en viss förmån syftar emellertid främst till att skydda staten mot risken för felaktiga utbetalningar från den aktuella förmånen och inte till att straffa den enskilde.

Bestämmelserna om avstängning från en viss förmån i socialförsäkringsbalken tas in i balken.

Uppdrag om uppföljning

Inspektionen för socialförsäkringen bör ges i uppdrag att analysera de sammantagna effekterna av att införa administrativa sanktioner i socialförsäkringen. Inspektionen bör samverka med Brottsförebyggande rådet vid framtagandet av en metod för uppföljningen.

I uppföljningsarbetet ska Inspektionen för socialförsäkringen samverka med Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten, Brottsförebyggande rådet och Utbetalningsmyndigheten för att möjliggöra en bedömning av de sammantagna effekterna av att införa administrativa sanktioner i socialförsäkringen.

Konsekvenser

Förslagen innebär att betydligt fler enskilda kommer att mötas av en konsekvens när de orsakar en felaktig utbetalning jämfört med hur många som i dag döms för bidragsbrott. En administrativ sanktionsavgift bygger på ett strikt ansvar och förutsätter inte att överträdelsen skett medvetet eller av oaktsamhet.

En avstängning från en förmån i socialförsäkringsbalken kan få ingripande konsekvenser för en enskild. Bestämmelsen om avstängning ger dock förutsättningar för att ett sådant beslut inte ska leda till oskäliga eller oproportionerliga resultat i det enskilda fallet.

Införandet av administrativa sanktioner i socialförsäkringen kan leda till att de felaktiga utbetalningarna från socialförsäkringen minskar. Minskade felaktiga utbetalningar bidrar till att stärka förtroendet för socialförsäkringen.

Förslagen innebär att personuppgifter, innefattande känsliga personuppgifter och personuppgifter som rör lagöverträdelser, kommer att behandlas av olika myndigheter. Vår bedömning är att den personuppgiftsbehandling som förslagen medför är en proportionerlig inskränkning av det skydd för den personliga integriteten som finns i regeringsformen och att personuppgiftsbehandlingen är förenlig med kraven enligt EU:s dataskyddsförordning.

§ 56

Yttrande över remiss - Europeiska kommissionens förslag på förordning Critical Medicines Act

Ärendenr 2025/412-3.9.0.1

Socialnämndens arbetsutskotts förslag till beslut

Socialnämnden beslutar att anta socialförvaltningens yttrande över remiss - Europeiska kommissionens förslag på förordning Critical Medicines Act och avge nedanstående som Luleå kommuns svar till Socialdepartementet.

Sammanfattning av ärendet

EU har en stark och konkurrenskraftig läkemedelssektor som är en global ledare inom läkemedelsproduktion och en stor bidragsgivare till EU:s ekonomi. Trots detta har den senaste tidens globala händelser, inklusive COVID-19-pandemin och Rysslands krig mot Ukraina, avslöjat sårbarheter i EU:s läkemedelsförsörjningskedjor. Brister på kritiska läkemedel utgör betydande risker för patienter och folkhälsan och underminerar hälso- och sjukvårdssystemens funktion. Europeiska kommissionen har i mars 2025 lagt fram ett förslag till ny förordning – Critical Medicines Act – med syfte att stärka tillgången till och leveranssäkerheten av kritiska läkemedel inom EU. Förordningen är ett svar på upprepade och allvarliga läkemedelsbrister inom vård och omsorg i Europa, bland annat till följd av pandemin och beroendet av externa leverantörer.

Socialförvaltningens yttrande

Socialnämnden ser positivt på förslaget till förordning. Det har potential att långsiktigt förbättra tillgången på viktiga läkemedel inom kommunens hälso- och sjukvård. Även om det yttersta ansvaret för läkemedelsförsörjningen ligger hos regionen så ser hälso – och sjukvården från kommunens sida att arbetet för att säkerställa tillgång till läkemedel är en viktig aspekt för att klara att bedriva hälso – och sjukvård.

Socialförvaltningen har föreslagit socialnämnden besluta att anta socialförvaltningens yttrande över remiss - Europeiska kommissionens förslag på förordning Critical Medicines Act och avge nedanstående som Luleå kommuns svar till Socialdepartementet.

Sammanträdet
Socialförvaltningen föredrar ärendet.

Beslutsgång
Ordföranden ställer socialförvaltningens förslag under proposition och finner att socialnämndens arbetsutskott bifaller förslaget.

Beskrivning av ärendet
Enligt förordningen är målet att stärka säkerheten i leveransen och tillgängligheten av kritiska läkemedel inom EU, vilket säkerställer en hög nivå av folkhälsoskydd och stödjer unionens säkerhet. Förslaget syftar också till att förbättra tillgängligheten och åtkomsten av andra specifika läkemedel där marknaden inte tillräckligt säkerställer deras tillgänglighet och åtkomst för patienter. Ett annat mål är att underlätta investeringar i tillverkningskapacitet för kritiska läkemedel, dess aktiva substanser och andra viktiga insatsvaror inom EU; att minska risken för leveransstörningar och stärka tillgängligheten genom att främja diversifiering och motståndskraft i försörjningskedjan; att utnyttja den aggregerade efterfrågan från deltagande medlemsstater genom samordnade upphandlingsförfaranden; och att stödja diversifieringen av försörjningskedjor genom att underlätta ingåendet av strategiska partnerskap.

Sammantaget ges en förbättrad leveranssäkerhet av läkemedel till kommunens hälso- och sjukvård, samt stöd för samordnade upphandlingar inom Sverige och EU samt möjlighet att ställa krav på robusta och lokala leveranskedjor, vilket kan bidra till ökad kvalitet och trygghet i verksamheten.

Utmaningar att bevaka
Förordningen kan medföra nya administrativa krav på upphandling, lagerhållning eller rapportering – vilket kan kräva förstärkt resursstöd. Det är i nuläget oklart hur finansiering för lokala lager, samordning och uppföljning kommer att fördelas mellan stat och kommun. Förslaget förutsätter god samverkan med Region Norrbotten och statliga myndigheter för att fungera effektivt.

Dialog
Dialog har förts mellan verksamhetschef för hälso – och sjukvård samt medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS) i Luleå kommun.

Beslutsunderlag

- Remissmissiv - Europeiska kommissionens förslag på förordning Critical Medicines Act, SOC Hid: 2025.1108
- Förslag till ny förordning – Critical Medicines Act, SOC Hid: 2025.1109
- Socialförvaltningens förslag till beslut gällande yttrande över remiss - Europeiska kommissionens förslag på förordning Critical Medicines Act, SOC Hid: 2025.1697

Regeringskansliet

Remiss

2025-04-02
S2025/00728

Socialdepartementet
Enheten för sjukvård och läkemedelsfrågor, Data och gränsöverskridande vård
Marcus Wernérus

Europeiska kommissionens förslag på förordning Critical Medicines Act

Remissinstanser

1. Apotek Produktion & Laboratorier (APL)
2. AstraZeneca AB
3. E-hälsomyndigheten
4. Farmaciförbundet
5. Finspångs kommun
6. Folkhälsomyndigheten
7. Funktionsrätt Sverige
8. Föreningen för Generiska läkemedel och Biosimilarer (FGL)
9. Förvaltningsrätten i Stockholm
10. Göteborgs universitet (Sahlgrenska akademin)
11. Havs- och vattenmyndigheten
12. Hjärt-Lungfonden
13. Härjedalens kommun
14. Innovations- och kemiindustrierna i Sverige (IKEM)
15. Inspektionen för vård och omsorg (IVO)
16. Karolinska institutet
17. Kemikalieinspektionen
18. Kommerskollegium
19. Konkurrensverket

Telefonväxel: 08-405 10 00
Fax: 08-24 46 31
Webb: www.regeringen.se

Postadress: 103 33 Stockholm
Besöksadress: Fredsgatan 8
E-post: s.registrator@regeringskansliet.se

20. Krka Sverige AB
21. Linköpings universitet (medicinska fakulteten)
22. LOK —nätverket för Sveriges läkemedelskommittéer
23. Luleå kommun
24. Läkemedelsdistributörsföreningen
25. Läkemedelshandlarna
26. Läkemedelsindustriföreningen (LIF)
27. Läkemedelsverket
28. Malmö kommun
29. Merck Sharp & Dohme Sverige
30. Naturvårdsverket
31. Näringslivets regelnämnd
32. Orifarm AB
33. Patent- och registreringsverket (PRV)
34. Pfizer Sverige
35. Regelrådet
36. Region Gävleborg
37. Region Jämtland Härjedalen
38. Region Kalmar län
39. Region Norrbotten
40. Region Skåne
41. Region Stockholm
42. Region Uppsala (kanslifunktionen för Nationell Arbetsgrupp Strama)
43. Region Värmland
44. Region Västerbotten
45. Reumatikerförbundet
46. Roche AB
47. Sanofi Sverige
48. Socialstyrelsen
49. Stockholms kommun

50. Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (Swedac)
51. Statens Veterinärmedicinska Anstalt (SVA)
52. Svenska Diabetesförbundet
53. Svenska Läkaresällskapet
54. Svenskt Näringsliv
55. Svenskt Vatten
56. Sveriges Apoteksförening
57. Sveriges Farmaceuter
58. Sveriges Kommuner och Regioner (SKR)
59. Sveriges Läkarförbund
60. SwedenBio
61. Swedish Medtech
62. Tamro AB
63. Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket (TLV)
64. Teva Sverige AB
65. Umeå universitet (medicinska fakulteten)
66. Upphandlingsmyndigheten
67. Uppsala universitet (Institutionen för samhällsbyggnad och industriell teknik – PLATINEA)
68. Verket för innovationssystem (Vinnova)
69. Västra Götalandsregionen

Kommissionen har den 11 mars presenterat ett förslag till en ny förordning, Critical Medicines Act. Den föreslagna förordningens mål är att förbättra tillgängligheten på kritiska läkemedel i EU som en del i unionens övergripande hälsomål att EU patienter ska ha tillgång till de läkemedel de behöver när de behöver dem.

Härmed bjuds ni in att yttra er över EU-kommissionens förslag, som bifogas, och tillhörande konsekvensanalyser. Förslagen och konsekvensanalyserna finns tillgängliga på kommissionens hemsida.[1]

Remissvaren ska ha kommit in till Socialdepartementet **senast den 26 juni 2025**. Svaren bör lämnas per e-post till s.remissvar@regeringskansliet.se och med kopia till s.sl@regeringskansliet.se. Ange diarienummer S2025/00728 och remissinstansens namn i ämnesraden på e-postmeddelandet.

Svaret bör lämnas i två versioner: den ena i ett bearbetningsbart format (t.ex. Word), den andra i ett format (t.ex. pdf) som följer tillgänglighetskraven enligt lagen (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service. Remissinstansens namn ska anges i namnet på respektive dokument.

Remissvaren kommer att publiceras på regeringens webbplats.

Myndigheter under regeringen är skyldiga att svara på remissen. En myndighet avgör dock på eget ansvar om den har några synpunkter att redovisa i ett svar. Om myndigheten inte har några synpunkter, räcker det att svaret ger besked om detta.

För **andra remissinstanser innebär** remissen en inbjudan att lämna synpunkter.

Råd om hur remissyttranden utformas finns i Statsrådsberedningens promemoria Svara på remiss (SB PM 2021:1). Den kan laddas ned från Regeringskansliets webbplats www.regeringen.se.

Cecilia Halle
Departementsråd

[1] Commission proposes Critical Medicines Act to bolster the supply of critical medicines in the EU

EUROPEAN
COMMISSION

Strasbourg, 11.3.2025
COM(2025) 102 final

2025/102 (COD)

Proposal for a

REGULATION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL

laying a framework for strengthening the availability and security of supply of critical medicinal products as well as the availability of, and accessibility of, medicinal products of common interest, and amending Regulation (EU) 2024/795

(Text with EEA relevance)

EXPLANATORY MEMORANDUM

1. CONTEXT OF THE PROPOSAL

• Reasons for and objectives of the proposal

The EU has a strong and competitive pharmaceutical sector, which is a global leader in the production of medicines and a major contributor to the EU economy and directly employs around 800 000 people[1]. It is particularly strong in the research and development of innovative medicines. However, the landscape for pharmaceutical manufacturing has evolved in recent decades. Pharmaceutical production in the EU has focused on more complex products, which require high-tech infrastructure, a skilled workforce and sophisticated processes. Production of inputs for generic medicines has increasingly moved outside Europe. At the same time, almost 70% of the medicines dispensed in Europe are generics[2].

The EU faces increasing challenges to secure a stable and resilient supply of medicines that are critical to ensure the health of the EU patients. Recent global events, including the COVID-19 pandemic and Russia's war against Ukraine, have exposed vulnerabilities in the EU's pharmaceutical supply chains. Shortages of critical medicines present substantial risks to patients and public health and undermine the functioning of healthcare systems.

The root causes of shortages have shown themselves to be complex and multifactorial, with challenges identified along the entire pharmaceutical value chain, from quality and manufacturing problems, commercial decisions, and complex supply chains to industry's competitiveness. Specifically, shortages of medicines result from supply chain disruptions due to lack of diversification of key suppliers and vulnerabilities affecting the supply of key ingredients and components.

When looking at the causes of shortages of critical medicines, which are medicines for which no appropriate alternative is available and for which insufficient supply would result in serious harm or risk of harm to patients, it is important to distinguish between off-patent or generic medicines[3] and innovative or on-patent[4] medicines. Some of the market dynamics, which are observable for generic medicines do not necessarily apply to innovative medicines. EU health systems have made increasing use of generic medicines and tend to procure these, based on *lowest* cost, to reduce the burden on national healthcare budgets.

Industrial challenges have been pointed out as impacting the availability of critical medicines in the EU including the lack of investments in EU manufacturing capacity which has contributed to the increased supply dependency from outside the EU. Fragmented procurement practices across the Member States constitute a challenge and do not contribute to creating the most favourable conditions for investments. Additionally, workforce shortages and the need for specialised skills in pharmaceutical manufacturing further strain the industry's capacity to ensure a stable supply of critical medicines.

The COVID-19 pandemic clearly exposed significant vulnerabilities in the EU's pharmaceutical supply chain, in particular the heavy dependence on foreign sources for active substances. Export restrictions imposed by some countries during the pandemic revealed limitations in Europe's ability to independently produce certain medicines, putting public

---

1 Impact assessment report and executive summary accompanying the revision of the general pharmaceutical legislation, annex 5, 2023.

2 IQVIA White paper. Beneath the Surface: Unravelling the True Value of Generic Medicines April 2024

3 Generic and hybrid medicines | European Medicines Agency (EMA)

4 Patent protection in the EU - European Commission

health across the EU at risk. This situation underscored the critical importance of economic security, as disruptions in global supply chains—whether due to pandemics, geopolitical tensions, or other factors—can have severe implications for national and regional security, economic resilience, and public health.

The pandemic highlighted how vital certain sectors, especially medicines, are for maintaining the EU's economic security. As Europe is facing rising geopolitical tensions and global disruptions which may become more frequent, ensuring the stability and reliability of critical supply chains, including those for medicines, is essential. By addressing these vulnerabilities, the EU can enhance its preparedness and resilience, safeguarding the well-being and public health of its citizens and strengthening its overall security.

A survey conducted by the EU4Health programme-funded Joint Action of Member States on shortages (CHESSMEN)[5] identified that over 50% of reported shortages are caused by manufacturing issues, a category which includes shortages related to the availability of active substances.

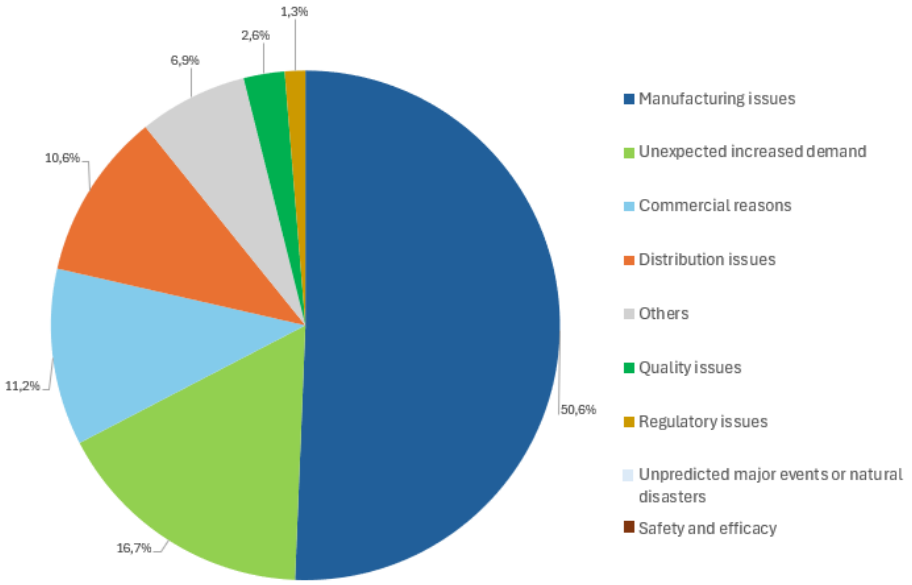

Figure 1: Root causes of medicines shortages in 2022 and 2023 in EU/EEA countries, grouped according to SPOC working party classification (CHESSMEN joint action)

Furthermore, for some medicines such as those for rare diseases, access can vary considerably from Member State to Member State. Due to various factors, including the size of the markets, companies market medicines differently across the EU. As a result, patients across the EU may not have equal access to the medicines they need and market failures remain, including within the development of priority antimicrobials that can help address antimicrobial resistance.

Shortages of medicines have been on the EU's political agenda for almost a decade[6]. The **pharmaceutical strategy for Europe** in 2020[7] acknowledged the need to create a future-

5 CHESSMEN (2024) Analysis Report on root-causes.

6 See for instance the European Parliament resolution of 2 March 2017 on EU options for improving access to medicine and the EPSCO Council Conclusions (2021/C 269 I/02)

7 A pharmaceutical strategy for Europe - European Commission (europa.eu)

proof regulatory pharmaceutical framework and give additional support to the pharmaceutical industry in promoting research, innovation and technologies that meet the therapeutic needs of patients while ensuring affordable access to medicines for patients.

The pharmaceutical strategy also included the launch of a **structured dialogue**[8] on the industrial dimension of security of supply. Starting in 2021, this initiative brought together stakeholders from the pharmaceutical industry (including manufacturers of active substances), wholesalers, healthcare professionals and patients, and Member State authorities.

Subsequently, the Commission published a **staff working document on vulnerabilities of the global supply chains of medicines** in 2022[9] which presented the main findings of the structured dialogue with the aim of informing further actions to improve the security of supply and the availability of critical medicines, active substances and raw and starting materials for pharmaceuticals.

Additional steps have been taken since to address the above-mentioned challenges, including the challenge of ensuring supply-chain security of critical medicines. These steps relate in particular to the proposed **revision of the EU pharmaceutical general legislation**[10], which is being negotiated by the co-legislators and the extended mandate of the European Medicines Agency (EMA)[11].

In 2023, the Commission published a Communication on addressing medicine shortages in the EU[12], setting out a number of actions to better prevent and mitigate critical medicine shortages in the EU. While pharmaceutical companies are responsible for ensuring sufficient supply of medicines to cover the needs of patients, Member States ensure the supervision of medicines supply in their territory. Most shortages are managed and resolved at the national level. However, to prevent and mitigate critical shortages where no alternative medicines are available and that cannot be solved at the national level, coordinated action is needed to address supply challenges and to make Europe's medicine supply chains more resilient in the long run.

The 2023 Communication therefore put a particular focus on the most **critical medicines**, for which security of supply in the EU must be ensured at all times. It highlighted the need to publish a **Union list of critical medicines prior to the adoption of the revised EU pharmaceutical legislation.** The first Union list of critical medicines, identified by combining the criteria of seriousness of the disease and the availability of alternative medicines, was published by the European Commission, the EMA and the Heads of Medicines Agencies of the Member States in December 2023 and reviewed in December 2024[13]. It provides a first list from which to analyse the vulnerabilities in the supply chain of these medicines and where further actions are needed to reinforce these supply chains. The list

8 Structured dialogue on security of medicines supply - European Commission (europa.eu)

9 mp_vulnerabilities_global-supply_swd_en.pdf (europa.eu)

10 Reform of the EU general pharmaceutical legislation (europa.eu): the proposals include actions to address systemic shortages and improve security of supply of critical medicines at all times by introducing stronger obligations on supply, earlier notification and a stronger role for EMA in coordinating this with the Member States. Actions are also proposed to strengthen the supply chains of critical medicines by introducing a European alert system for shortages and shortage prevention plans for all medicines.

11 Regulation (EU) 2022/123 of the European Parliament and of the Council of 25 January 2022 on a reinforced role for the European Medicines Agency in crisis preparedness and management for medicinal products and medical devices.

12 Communication_medicines_shortages_EN_0.pdf

13 Union list of critical medicines | European Medicines Agency (EMA)

includes over 270 active substances, covering treatments for various illnesses such as infections, cardiovascular diseases, mental health conditions and cancer.

As a key measure towards boosting the security of supply of critical medicines, the Commission also announced in its Communication the launch of a '**Critical Medicines Alliance**'[14]. This Alliance was formally launched in April 2024[15] and follows an approach successfully used by the Commission in other areas (batteries, semiconductors, critical raw materials). The main objective of the Alliance was to 'identify challenges resulting from vulnerabilities and the most appropriate actions and instruments to address the vulnerabilities in the supply chains of critical medicines, with the primary public health goal of reducing the risk of shortages of those critical medicines'. It brought together over 300 organisations (from patient and scientific communities to healthcare providers, industry and public authorities). Following intensive consultations with its members during 2024, the Alliance published its Strategic Report including a set of recommendations on 28 February 2025[16].

This proposed Regulation delivers on the political commitment of President von der Leyen to propose a **Critical Medicines Act** to address severe shortages of medicines and reduce dependencies linked to critical medicines and ingredients, as well as to ensure the supply of affordable medicines[17]. The proposed Regulation will be an important stage in completing the **European Health Union**; it builds on (1) the measures proposed as part of the ongoing revision of the pharmaceutical legislation of the EU; (2) the extended mandate of the EMA in the realm of crisis preparedness and management of medicines; (3) key actions towards completing a European Health Union in which all EU Member States prepare and respond together to health crises and in which medical supplies are available, affordable and innovative[18]; and (4) new industrial policy measures that recently came into force in other 'critical' domains[19].

Scope and objectives

In light of the current geopolitical situation and the importance of a viable European based pharmaceutical industry for the EU's economic security, the proposed Regulation aims to complement the measures proposed in the revision of the EU pharmaceutical legislation in order to address the supply chain vulnerabilities of critical medicines and support the security of supply and availability of these medicines.

The scope of the proposed Regulation is primarily focused on critical medicines on the Union List of Critical Medicinal Products which is formally established in the proposed pharmaceutical Regulation. Following the 2023 Communication, a first Union List of Critical Medicines was compiled with the expertise of the Heads of Medicines Agencies of the Member States, the European Commission, and the EMA in consultation with key stakeholders, including patient organisations and industry associations. This list was published for the first time in December 2023 and updated one year later.

The proposed Regulation also introduces actions to improve access to and availability of other medicines of common interest, to ensure patients across the EU can benefit from these

14 Critical Medicines Alliance - European Commission
15 https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_24_2229
16 3da9dfc0-c5e0-4583-a0f1-1652c7c18c3c_en
17 https://commission.europa.eu/document/download/b1817a1b-e62e-4949-bbb8-ebf29b54c8bd_en?filename=Mission%20letter%20-%20VARHELYI.pdf
18 European Health Union - European Commission
19 European Critical Raw Materials Act and The Net-Zero Industry Act, for instance.

medicines when and where they need them. These medicines can include medicines for rare diseases (orphan medicinal products)[20] or novel antimicrobials.

General and specific objectives

The general objective of this Regulation is to strengthen the security of supply and the availability of critical medicines within the EU, thereby ensuring a high level of public health protection and supporting the security of the Union, and to improve the availability and accessibility of other specific medicines, where the functioning of the market does not otherwise sufficiently ensure their availability and accessibility to patients, whilst giving due consideration to the appropriateness to ensure the affordability of medicinal products.

The specific objectives of the initiative are:

– to facilitate investments in manufacturing capacities for critical medicines, their active substances and other key inputs in the EU;

– to lower the risk of supply disruptions and strengthen availability by incentivising supply chain diversification and resilience in the public procurement procedures for critical medicines and other medicinal products of common interest;

– to leverage the aggregated demand of participating Member States through collaborative procurement procedures;

– to support the diversification of supply chains also by facilitating the conclusion of strategic partnerships.

• **Consistency with existing policy provisions in the policy area**

The proposal aims to ensure consistency with several existing EU policy provisions and initiatives in the health and pharmaceutical areas, therefore ensuring a high level of human health protection in the definition and implementation of EU policy.[21]

The proposed Regulation complements the ongoing **revision of the EU pharmaceutical legislation**[22] and the main actions of the **pharmaceutical strategy for Europe**[23]. It aligns with its objectives of increasing access to medicines, improving security of supply, and addressing shortages, whilst giving due consideration to the affordability of medicinal products. It complements the main provisions on the availability and security of supply of medicinal products as proposed in the new pharmaceutical legislation[24]. While the revised EU pharmaceutical framework strengthens obligations for marketing authorisation holders to prevent shortages and introduces EU coordinated actions to mitigate critical shortages, this proposed Regulation creates the necessary conditions – investments, procurement coordination – to proactively reduce dependencies and strengthen EU production capacity.

The proposed Regulation upholds the “once-only” principle by preventing duplication of provisions and requirements related to data collection for identifying critical medicines and assessing supply chain vulnerabilities. The proposed Regulation builds on the Union List of Critical Medicinal Products established in Article 131 of the proposed pharmaceutical Regulation. In addition, the proposed Regulation builds on the data collection framework and the methodology for identifying vulnerabilities in the supply chains of critical medicines

20 Orphan medicinal products - European Commission
21 Consolidated version of the Treaty on European Union (Consolidated Version)
22 Reform of the EU pharmaceutical legislation - European Commission
23 A pharmaceutical strategy for Europe - European Commission (europa.eu)
24 Regulation COM(2023) 193 final, Chapter X.

proposed to be drawn up under the EU pharmaceutical legislation. This guarantees that the assessment of supply chain vulnerabilities is based on a harmonised and scientifically robust methodology developed at the EU level.

Furthermore, the proposed Regulation builds upon the outcomes of the **structured dialogue on pharmaceuticals**[25], and the staff working document on vulnerabilities of the global supply chains of medicines[26], with actions to address vulnerabilities in the pharmaceutical supply chain.

The proposed Regulation also builds on the **EMA's extended mandate**[27]. In this respect, the launch of the **European Shortages Monitoring Platform**[28] was a key requirement of this extended mandate to enhance the monitoring of shortages across the EU. This platform will enable both marketing authorisation holders and national competent authorities to submit data on the supply, demand and availability of centrally and nationally authorised medicines during crises and preparedness situations. The platform will be further expanded in the context of the revision of the EU's pharmaceutical legislation.

The measures in the proposed Regulation regarding collaborative procurement are complementary to the **existing collaborative procurement tools** under Regulation (EU) 2022/2371 on serious cross-border threats to health[29], Regulation (EU) 2022/2372 on a framework of measures for ensuring the supply of crisis-relevant medical countermeasures in the event of a public health emergency at Union level[30]. The measures for collaborative procurement of medicinal products of common interest also build on the joint clinical assessments and voluntary cooperation among Member States under Regulation (EU) 2021/2282 on **health technology assessment**[31].

The proposed Regulation takes into consideration the work of the **Critical Medicines Alliance**[32], focusing on addressing vulnerabilities in the supply chains of critical medicines.

Finally, this proposal takes into account all funding opportunities available under the current MFF that can support the objectives of this proposed Regulation.

- **Consistency with other EU policies**

This proposal is consistent with the **EU's innovation and competitiveness policy, in particular with the Competitiveness Compass**[33]. This Communication lists the proposed Regulation as one of the flagship actions under Pillar 3 (reducing excessive dependencies and increasing security). It also mentions critical medicines as one of the possible selected areas for pilot cases where the Commission will propose to coordinate EU and Member States' policies. The proposed Regulation will have an indirect positive impact on the EU's competitiveness by fostering a more stable and predictable market environment, encouraging investment and supporting innovation in the pharmaceutical sector, which has traditionally

25 Structured dialogue on security of medicines supply - European Commission

26 mp_vulnerabilities_global-supply_swd_en.pdf (europa.eu)

27 Regulation (EU) 2022/123 of the European Parliament and of the Council of 25 January 2022 on a reinforced role for the European Medicines Agency in crisis preparedness and management for medicinal products and medical devices.

28 European Shortages Monitoring Platform (ESMP) | European Medicines Agency (EMA) – Platform fully operational as of January 2025.

29 Regulation - 2022/2371 - EN - EUR-Lex

30 Regulation - 2022/2372 - EN - EUR-Lex

31 Regulation - 2021/2282 - EN - EUR-Lex

32 Critical Medicines Alliance - European Commission

33 A Competitive Compass which includes new plans for Europe's sustainable prosperity and competitiveness. See also: Competitiveness - European Commission

played a fundamental role in the EU's competitiveness[34]. The provisions under the proposed Regulation may be supported by **Horizon Europe Partnerships**[35], which provide funding for areas such as research and innovation in technologies with the potential to become essential enablers in the production process.

Furthermore, the **European Industrial Strategy**[36] aims to strengthen the single market's resilience and addresses the EU's strategic dependencies. The proposed Regulation supports these objectives by strengthening the pharmaceutical supply chain's resilience and reducing dependence on non-EU sources for critical medicines and active pharmaceutical ingredients. The proposed Regulation is also consistent with the Commission communication on a **Clean Industrial Deal**[37], which outlines concrete actions to turn decarbonisation into a driver of growth, in particular for energy-intensive industries. This includes demand side measures to create the right conditions for companies to thrive, similar to those proposed in this Regulation.

The **EU's Financial Regulation** is the main point of reference for the principles and procedures governing the EU budget, including on joint procurement and procurement on behalf of, or in the name of Member States. Last year, the recast of the Financial Regulation entered into force[38]. The proposed Regulation provides a sector-by-sector basis for these types of procurement to be conducted for critical medicines and other medicines of common interest, being consistent with the procedural framework set out in the Financial Regulation, but setting specific conditions under which the joint procurement and procurement on behalf or in the name of Member states can be launched. These specific conditions related to certain threshold of Member states participating in the procedure and eligibility criteria as regards the medicinal products, reflect the assessment of where the Commission intervention would be the most appropriate in the light of the objectives of the act.

An evaluation of the **EU's public procurement directives** is currently ongoing[39] and the Commission will make a proposal to revise the framework in 2026. It will allow for sustainability, resilience and European preference criteria in EU public procurement for strategic sectors. The proposed Regulation would introduce measures related to national public procurement of certain pharmaceuticals in line with the objectives of this upcoming revision, to help ensure security of supply and enable preference for European products in public procurement for critical medicines and other medicines of common interest, to the extent this is necessary and in line with the Union's international commitments.

The proposed Regulation is consistent with broader efforts to modernise and adapt EU legislation to current challenges since it aims at reducing administrative burdens and facilitating permit-granting processes for strategic projects. The proposed Regulation is in line

34 See also Chapter 1. Medicines - a strong ecosystem at an important crossroads (Pharmaceutical Strategy for Europe).

35 Regulation (EU) 2021/695 of the European Parliament and of the Council of 28 April 2021 establishing Horizon Europe – the Framework Programme for Research and Innovation

36 A New Industrial Strategy for Europe

37 Clean Industrial Deal - European Commission

38 EU Financial Regulation - European Commission

39 Commission launches call for evidence and public consultation on the evaluation of the Public Procurement Directives - European Commission

with the **Omnibus Proposal**[40] and aims to address vulnerabilities of medicine supply chains without increasing the overall burden on industry.

Digital

The proposed Regulation is aligned with recent key European digital initiatives (**Artificial Intelligence (AI)** and **NIS 2 Directive**) that aim to promote secure and interoperable data exchange, the use of advanced technologies and a high common level of cybersecurity across the Union. The AI Act[41] and the NIS 2 Directive[42] provide frameworks for responsible AI use and a high common level of cybersecurity.

Furthermore, the **Interoperable Europe Act**[43], along with dedicated tools like the **European Interoperability Framework (EIF) Toolbox** and reusable components, supports standardised data exchange across Member States. The recently redesigned Tenders Electronic Daily portal[44] ('TED') serves as an efficient tool for sharing and monitoring procurement procedures.

2. LEGAL BASIS, SUBSIDIARITY AND PROPORTIONALITY

- **Legal basis**

The proposal is based on Article 114 of the Treaty on the Functioning of the European Union (TFEU). This is consistent with the legal basis of existing EU pharmaceutical legislation. Article 114(1) has as its object the establishment and functioning of the internal market. In accordance with Article 114(3) TFEU, the proposal takes as a base a high level of health protection.

- **Subsidiarity (for non-exclusive competence)**

The objectives of this proposal cannot be sufficiently achieved by Member States acting individually, as the challenges of medicine shortages and supply chain vulnerabilities extend beyond national borders. EU-level action is needed to ensure a coordinated and effective response to these cross-border issues. The proposal takes into account this principle in the design of the individual actions, particularly when procuring critical medicines and other medicinal products of common interest.

- **Proportionality**

The proposal targets critical medicines for which there is a demonstrated need to intervene, and the selected intervention can lead to an effective reduction in the risk of shortages. Specific measures also apply to other medicines of common interest affected by market access issues in Member States.

---

40 Commission simplifies rules on sustainability and EU investments, delivering over €6 billion in administrative relief - European Commission

41 Regulation (EU) 2024/1689 of the European Parliament and of the Council of 13 June 2024 laying down harmonised rules on artificial intelligence

42 Directive (EU) 2022/2555 of the European Parliament and of the Council of 14 December 2022 on measures for a high common level of cybersecurity across the Union, amending Regulation (EU) No 910/2014 and Directive (EU) 2018/1972, and repealing Directive (EU) 2016/1148 (NIS 2 Directive)

43 Regulation (EU) 2024/903 of the European Parliament and of the Council of 13 March 2024 laying down measures for a high level of public sector interoperability across the Union (Interoperable Europe Act)

44 TED – EU Tenders, the Supplement to the Official Journal - TED

- **Choice of the instrument**

The proposal takes the form of a Regulation of the European Parliament and of the Council. The selection of a Regulation over a Directive is driven by the need for immediate and uniform application across the EU. This choice ensures legal certainty by minimising the risk of divergent interpretations and implementations by Member States. In addition, the cross-border implications of the legislation require a cohesive and consistent approach, achievable through a Regulation.

3. RESULTS OF *EX-POST* EVALUATIONS, STAKEHOLDER CONSULTATIONS AND IMPACT ASSESSMENTS

The growing issue of medicines shortages poses an immediate and alarming threat to public health. Without swift action to address vulnerabilities in the supply of critical medicines, disruptions could have severe consequences for patient care, including delayed treatments for life-threatening conditions. Our heavy reliance on non-EU suppliers, fragile global supply chains, and geopolitical tensions exacerbate the risk of shortages, making this a pressing challenge.

A rich evidence base and extensive stakeholder input concerning medicine shortages and critical medicines have been gathered and analysed in preparation for the revision of the pharmaceutical reform[45]. In addition, the proposed Regulation was preceded by comprehensive consultations with stakeholders through the structured dialogue on the security of medicines supply[46] and the Critical Medicines Alliance[47].

Given that security of supply and addressing medicine shortages were a central focus during the evidence-gathering activities for the above initiatives, along with the pressing need for urgent action, no dedicated impact assessment or online public consultation could be conducted *ex-ante* for this proposed Regulation.

The *evaluation* of the EU pharmaceutical legislation[48] highlighted that medicine shortages are an increasing problem in the EU and that they have grown worse since the COVID-19 pandemic. Overall, there has been a marked increase in the number of reported shortages across the EU. These shortages are placing a significant burden on health systems and health professionals, putting patients at risk of sub-optimal care and health systems at risk of higher healthcare costs[49].

Supporting evidence

The analysis and supporting evidence including studies commissioned by the Commission will be summarised in a staff working document and published within three months of the proposal's publication.

- ***Ex-post* evaluations/fitness checks of existing legislation**

Not applicable

45 Reform of the EU pharmaceutical legislation - European Commission
46 Structured dialogue on security of medicines supply - European Commission
47 Critical Medicines Alliance - European Commission
48 Reform of the EU pharmaceutical legislation - European Commission
49 Future-proofing pharmaceutical legislation - Publications Office of the EU.

- **Stakeholder consultations**

In February 2021, the Commission brought stakeholders together in a structured dialogue on security of medicines supply[50]. Participants in this dialogue included: (i) actors in the supply chains of critical medicines; (ii) public authorities; (iii) patient and health non-governmental organisations; and (iv) the research community. This dialogue further deepened the understanding of global pharmaceutical supply chains.

Consultations for the **EU pharmaceutical reform** in the domain of shortages also explored the stakeholders' view on this topic[51]. These consultations confirmed that stakeholders (in particular, civil society organisations and healthcare professionals) see medicine shortages as a crucial issue. In the targeted surveys, civil society, public authorities and health service stakeholders considered that the area that legislation was the least effective in addressing was issues related to security of supply and medicine shortages. They also gave their view on policy measures, such as shortage prevention plans, a shortage monitoring system at EU level or the shortage notification. Furthermore, a dedicated validation workshop was held on supply chains in April 2022. During this workshop, various stakeholders explained that diversification of the supply chain is challenging and not always feasible due to the difficulty of finding alternative suppliers upstream in the supply chain[52].

More than 300 stakeholders of critical medicine supply chains, as members of the **Critical Medicines Alliance** that includes industry representatives, trade associations, patient organisations, medical profession organisations and Member States, have been consulted on key topics of interest for critical medicines' supply chain strengthening. After the launch of the Alliance in 2024, technical discussions took place at working group level throughout the rest of the year, aiming to prepare recommendations of actions to strengthen manufacturing capacity and diversify supply chain through partnerships with like-minded non-EU countries. The results of these recommendations, compiled by the Steering Board in its Strategic Report[53], provide for actions on vulnerability assessment, incentives for investments in manufacturing capacity, contingency stocks and procurement approaches, as well as leveraging partnerships with non-EU countries. In particular, the Alliance recommends: (i) establishing a European list of Critical Vulnerable Medicines; (ii) implementing a European Investment plan to strengthen production capacities for critical medicines in Europe by combining EU funding programmes and State aid; (iii) implementing a comprehensive harmonised and balanced framework on contingency stocks; (iv) promoting virtuous public procurement practices by means of applying specific 'MEAT' criteria[54] and making further use of joint procurement; and (v) promoting a level playing field for environmental and social standards, as well as fair competition between critical medicines manufactured in the EU and in the rest of the world. On partnerships with non-EU countries, the Alliance specifically recommends making use of the developed methodology to assess the prospects of countries for different types of partnerships. Finally, the Alliance recommends that the MSSG (Executive Steering Group on Shortages and Safety of Medicinal Products) formalises the

50 The list of organisations can be consulted here: https://health.ec.europa.eu/document/download/bd92f46c-4c55-4fed-8642-81b0aa30ff22_en?filename=structured-dialogue_lp_en.pdf

51 Reform of the EU pharmaceutical legislation - European Commission

52 See Annex 2 synopsis report (stakeholder consultation) for the reform of the EU pharmaceutical legislation: GP_Annexes 1 to 4 - 6 to 9 - 14 to 16_v28102022

53 Critical Medicines Alliance - European Commission

54 Most economically advantageous tender which allows for more prominence to be given to quality beyond price considerations alone.

possibility for outreach to non-EU country jurisdictions, as part of the Voluntary Solidarity Mechanism.

A general consultation on the proposed Regulation was launched in a **Call for Evidence** that was published on 30 January 2025[55].

The Commission received 121 valid contributions, submitted by business associations (26%), company/businesses (25%), non-governmental organisations (22%), EU citizen (5%), public authorities (5%), trade unions (4%), consumer organisations (2%), academic/research institutions (1%), and other (9%).

The responses came from 22 countries (including 5 non-EU countries). Among these, Belgium is the most represented (32%) as most European business associations and civil society organisations are headquartered in the country, followed by Germany (15%), France (7%), Italy (6%) and Spain (5%).

A broad majority of the responses supported the Commission in tabling a Critical Medicines Act, seeing it as a crucial tool to address shortages of critical medicines. To highlight some key considerations, the various stakeholders' groups, companies and business associations noted the persistent dependencies on non-EU suppliers, particularly for active pharmaceutical ingredients (APIs), and the resulting increased risk of medicine shortages. They welcomed the European Commission's commitment to securing supply chains, and called for a comprehensive legal framework, promoting EU-based production of APIs, coupled with an improved access to funding mechanisms. To ensure transparency, accountability and efficiency, many NGOs proposed regular risk assessments and vulnerability analyses of the pharmaceutical supply chains and a coordinated monitoring system taking into account existing national systems, to avoid duplications. Public authorities in particular supported the voluntary joint procurement of critical medicines. Responses from various stakeholder groups noted the need to address fragmentation stemming from national stockpiling requirements. The importance of global partnerships aimed at maintaining robust supply chains was widely emphasised. A more detailed analysis of the responses will be included in the staff working document to be produced that will be published by the second quarter of 2025. The Commission has also commissioned a study by an external contractor regarding the proposed regulation, which includes targeted consultations with various stakeholders.

- **Collection and use of expertise**

The Union List of Critical Medicines[56] was compiled with the expertise of the Heads of Medicines Agencies of the Member States, the European Commission, and the EMA in consultation with key stakeholders, including patient organisations and industry associations. Published for the first time in December 2023 and updated one year later, the list contains 276 active substances used in medicines for human use that are deemed critical using an agreed methodology, based on two key criteria:

- The medicine's therapeutic indication targeting a serious condition;
- The limited availability of appropriate alternatives.

Medicines are included on the Union list if they meet the above-mentioned criteria on their critical status and if they meet additional criteria, such as the number of Member States considering the medicine critical or the marketing status of the medicine. It is important to

55 Critical Medicines Act

56 Union list of critical medicines | European Medicines Agency (EMA)

note that inclusion on the list does not necessarily indicate an imminent shortage, rather it prioritises prevention efforts for these critical medicines.

The Commission conducted a technical assessment of supply chain vulnerabilities for critical medicines[57]. The analysis focused on a selection of 11 critical medicines from the Union list. The issues identified by the pilot included the significant dependences on non-EU active substances suppliers for 4 of the 11 molecules and risks stemming from market concentration. The pilot pointed to the need to strengthen resilience, such as diversifying supply sources, increasing production capacity flexibility and developing robust risk management frameworks to handle economic and market variability effectively. The outcomes of this pilot exercise also showed some limitations, such as the lack of legal basis for data collection and information sharing, the absence of harmonised data format and standards leading to interoperability issues, and the hesitancy of pharmaceutical companies to share highly sensitive commercial data.

Studies: a study by an external contractor is being conducted that focuses on the assessment of policy options in the realm of three main policy strands: horizontal (scope, governance, data); enabling conditions for investments in critical medicines; demand-side measures. The interim report of the study has been taken into account in the preparation of this proposed Regulation, and further results of the study will feed into the staff working document that will be published by the second quarter of 2025 to provide the analysis and all supporting evidence underpinning this proposal.

The Study on best practices in the public procurement of medicines[58], published in 2022, mapped and analysed practices in the public procurement of medicines across 32 European countries. The report presents findings on organisational forms of procurement and the use of different forms of procedures and techniques (including the use of different procurement requirements, such as the Most Economically Advantageous Tender). The possible impacts of public procurement of medicines on access to medicines, affordability and availability of medicines and security of supply were assessed.

Through the work of the Alliance, several studies have also been used as evidence for the preparation of the recommendations, including the Advancy study on 'Strengthening API production industry in France and Europe'[59]. This study highlights the significant competitiveness deficit faced by the European pharmaceutical sector, particularly in the production of essential medicines and active substances. Furthermore, the OECD Report on 'Shortages of medicines in OECD countries'[60] also served as evidence to the Alliance; this study examined the nature and extent of medicine shortages pre-COVID and explored the reasons for this global problem. It concludes that a global multistakeholder approach is necessary, involving all relevant actors, also beyond healthcare.

- **Impact assessment**

Given the urgent need to address the policy challenges identified, the proposed Regulation will be proposed without an impact assessment. However, its provisions are based on existing analyses, stakeholder consultations, and lessons learned from past initiatives to ensure a proportionate and evidence– based approach. To further assess its expected impacts, a staff working document will be published within three months of the proposal's adoption,

57 Commission assessment shows the need to reinforce resilience of critical medicines supply chains - European Commission

58 https://op.europa.eu/s/z1Rz

59 https://efcg.cefic.org/wp-content/uploads/2025/01/Advancy-Sicos-report-extract-protected.pdf

60 https://www.oecd.org/en/publications/shortages-of-medicines-in-oecd-countries_b5d9e15d-en.html

providing a summary of available evidence on the expected impacts of the proposed Regulation and the analysis underpinning the proposal.

- **Regulatory fitness and simplification**

The proposal does not envisage significant additional regulatory burden. For undertakings developing a strategic project, it will facilitate the creation or expansion of manufacturing capacities of critical medicines, their active substances and key inputs in the EU by fast-tracking permit-granting procedures, streamlining environmental assessments and providing targeted support when needed. For national public administrations, certain reporting obligations are foreseen in relation to financial support provided to strategic projects, national programmes to ensure sustainability and resilience in public procurement and collaborative procurement initiatives. Nevertheless, the proposed Regulation will also generate further synergies and ensure efficient coordination and collaboration between Member States to reach the Union's strategic objective to strengthen the security of supply and availability of critical medicines.

- **Fundamental rights**

The proposal helps achieve a high level of human health protection and is therefore consistent with Article 35 of the Charter of Fundamental Rights of the European Union ('the Charter'). Article 16 of the Charter provides for the freedom to conduct a business. The measures under this proposal support creation or expansion of manufacturing capacity and foster demand for critical medicines and other medicines of common interest with resilient supply chains, which can reinforce the freedom to conduct a business in accordance with Union law and national laws and practices.

4. BUDGETARY IMPLICATIONS

The legislative financial statement attached to this proposal sets out the budgetary, human and administrative resource implications. Appropriations will be reallocated within the financial envelope. The costs of this proposal will be fully covered through redeployments within existing financial envelopes of the current multiannual financial framework. For the duration of the 2021-2027 MFF[61], the Strategic Projects may be supported by EU funding, including but not limited to EU4Health Programme[62], Horizon Europe[63], and the Digital Europe programme[64], provided that they comply with the requirements provided for in these instruments.

The indicative overall budgetary impact of the proposal is EUR 83.02 million for the period 2026-2027 under Heading 2b. This amount will finance manufacturing investments and manufacturing capacity and will also cover expenses for meetings. These appropriations will be redeployed within the existing financial envelope of the EU4Health programme. This

---

61 Council Regulation (EU, Euratom) 2024/2093 laying down the multiannual financial framework for years 2021 to 2027, as amended (OJ LI 433, 22.12.2020)

62 Regulation (EU) 2021/522 of the European Parliament and of the Council of 24 March 2021 establishing a Programme for the Union's action in the field of Health ('EU4Health Programme') for the period 2021-2027, and repealing Regulation (EU) No 282/2014, (OJ L 107, 26.3.2021)

63 Regulation (EU) 2021/695 of the European Parliament and of the council of 28 April 2021 establishing Horizon //Europe – the Framework Programme for Research and Innovation, laying down its rules for participation and dissemination, and repealing Regulations (EU) No 1290/2013 and (EU) No 1291/2013, OJ L170, 12.5.2021, p. 1.

64 Regulation (EU) 2021/694 of the European Parliament and of the Council of 29 April 2021 establishing the Digital Europe Programme and repealing Decision (EU) 2015/2240, OJ L166, 11.5.2021, p. 1.

amount will also cover the increase to the EU contribution to EMA (EUR 1.4 million), due to increased EMA costs for staff, IT investments, and meeting costs. The increased EU contribution to EMA will be covered by the EU4Health programme's budgetary envelope in 2026 and 2027.

The budgetary impact under Heading 7 amounts to EUR 5,5. This amount will cover staff costs and missions' costs and will be covered through internal redeployment.

5. OTHER ELEMENTS

• Implementation plans and monitoring, evaluation and reporting arrangements

The Commission will evaluate the impact of this proposed Regulation and whether its objectives have been achieved by five years after the date of application and every five years thereafter. The main findings of the evaluation will be presented in a report to the European Parliament and the Council, which will be made public.

This proposal introduces a requirement for Member States to inform the Critical Medicines Coordination Group about their intention to provide national financial support to strategic projects, as well as for the Commission to inform periodically the Critical Medicines Group of the Strategic Projects that benefited from financial support from the Union and of setting up any new funding possibilities. The data gathered is necessary to monitor and evaluate the success of this Regulation over time.

• Detailed explanation of the specific provisions of the proposal

This proposal consists of a proposal for a new regulation. The proposed Regulation includes the following main areas:

General provisions

Chapter I presents the objectives and subject matter of the proposed Regulation. The proposal establishes a framework for strengthening the security of supply and the availability of critical medicines as well as the availability of and accessibility to certain other medicines. It also clarifies the scope of the proposed Regulation. While the proposal applies mainly to critical medicines on the Union List of Critical Medicinal Products which is established in the proposed Pharmaceutical Regulation, some provisions of the proposed Regulation also apply to medicines of common interest facing market access issues in a number of Member States, especially demand-side measures. Finally, key definitions used throughout the proposed Regulation are introduced.

Strengthening the EU's security of supply

Chapter II clarifies that the security of supply and availability of critical medicines for all patients is one of the EU's strategic objectives. This objective requires a coordinated approach from the Member States and the Commission.

Enabling conditions for investment

Criteria and procedure for the recognition of strategic projects

Section I of Chapter III defines criteria for recognising some projects as Strategic Projects and describes the steps to recognise such projects at Member State level. A Member State's authority is designated to assess and confirm, upon request, whether the specific project meets the criteria laid down.

Facilitating administrative and permit-granting processes

Section II of Chapter III provides for a priority status for Strategic Projects that are considered to be in the public interest, in the context of permit-granting processes. To ensure the fast-tracking of permit-granting processes, Strategic Projects may also request to be granted the status of highest national significance in Member States where such status exists and request a coordinated or joint procedure when an environmental assessment is required under different EU legislation. Finally, the proposal also provides for the possibility for Strategic Projects promotors to request administrative, regulatory and scientific support from the relevant authorities.

Financial incentives

Section III of Chapter III provides for the possibility for Member States to prioritise financial support for strategic projects that address a supply chain vulnerability and requires due consideration to the outcome of vulnerability evaluations and the strategic orientations of the Critical Medicines Group. Strategic projects may be supported by EU funding under the current MFF, if strategic projects fulfil the conditions and requirements of the calls under the available programmes. Finally, exchange of information on strategic projects that have or will receive financial support at Member State or EU level is ensured via the Critical Medicines Group.

Demand side measures

Award criteria and other procurement requirements and related measures

Section I of Chapter IV imposes the use of procurement requirements other than price in the context of public procurement procedures by contracting authorities in the Member States, unless justified by market analysis and considerations related to the financing of health services. The proposal also requires, in specific cases, when justified by a vulnerability analysis, that the contracting authorities apply procurement requirements that favour suppliers that manufacture a significant portion of these critical medicines in the EU. The compliance with Union's international commitments should be ensured. Finally, Member States will be required to develop national programmes to ensure security of supply of critical medicines via procurement, and, possibly, pricing and reimbursement practices. When imposing contingency stocks on supply chain actors, Member States shall ensure these requirements are proportionate and respect the principles of transparency and solidarity.

Collaborative procurements

Section II of Chapter IV provides a framework for Member States to request Commission support in the use of different collaborative procurement tools for critical medicines and other medicines of common interest, depending on the context and respecting the principles of subsidiarity and proportionality. This includes Commission facilitation of cross-border procurement between Member States, Commission procurement on behalf of or in the name of Member States, as well as the Commission and Member States engagement in Joint Procurement.

Critical Medicines Coordination Group

Chapter V established the Critical Medicines Coordination Group, which is composed of the Commission and Member States' representatives. The Critical Medicines Group's main task is to facilitate the application of the Regulation including by facilitating: a) discussion on strategic orientation for financial support of Strategic Projects; b) exchanges and, where appropriate, cooperation on national procurement policies; c) discussion on a need for collaborative procurement initiatives; d) advice on the order of priority for the vulnerability evaluation of critical medicines;. The Critical Medicines Group will also enable a discussion on strategic partnerships.

International cooperation

Chapter VI requires the Commission to investigate the possibility of establishing strategic partnerships.

Final provisions

Chapter VII contains provisions amending Regulation (EU) 2024/795. Chapter VIII imposes an obligation on the market actors to provide the information necessary for the application of the proposed regulation. It also defines the timeline for the evaluation of the proposed Regulation and sets the dates of entry into force and application of the different provisions.

2025/102 (COD)

Proposal for a

REGULATION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL

laying a framework for strengthening the availability and security of supply of critical medicinal products as well as the availability of, and accessibility of, medicinal products of common interest, and amending Regulation (EU) 2024/795

(Text with EEA relevance)

THE EUROPEAN PARLIAMENT AND THE COUNCIL OF THE EUROPEAN UNION,

Having regard to the Treaty on the Functioning of the European Union, and in particular Article 114 thereof,

Having regard to the proposal from the European Commission,

After transmission of the draft legislative act to the national parliaments,

Having regard to the opinion of the European Economic and Social Committee[1],

Acting in accordance with the ordinary legislative procedure,

Whereas:

(1) Pursuant to Article 9 of the Treaty on the Functioning of the European Union ('TFEU') and Article 35 of the Charter of Fundamental Rights of the European Union (the 'Charter'), the Union is to ensure a high level of human health protection in all Union policies and activities. The availability of safe, efficacious and high-quality medicinal products is vital to achieving this objective and to safeguarding public health across the Union.

(2) In recent years, the Union has experienced an increasing number of shortages of medicinal products, including shortages of medicinal products for which insufficient supply results in serious harm or risk of serious harm to patients.

(3) Shortages of medicinal products can have very different and complex root causes, with challenges identified along the entire pharmaceutical value chain. In particular, shortages of medicinal products can result from supply chain disruptions and vulnerabilities affecting the supply of key ingredients and components. These include existing dependencies on a limited number of suppliers globally and lack of Union capacities to produce certain medicinal products, their active substances or key raw pharmaceutical materials. Through diversification of supply sources and investment in local production, the Union can reduce its risk of exposure to shortages of medicinal products.

(4) Industrial challenges and a lack of investments in manufacturing capacities in the Union have contributed to increased dependency on third country suppliers, in particular, for key raw pharmaceutical materials and active substances. Setting up new,

[1] OJ C , , p. .

or modernising existing manufacturing capacities in the Union for critical medicinal products, their key inputs and active substances, which have often been on the market for a long time and are considered to be relatively inexpensive, is currently not seen as a sufficiently attractive option for private investment, also in view of lower energy costs, lesser environmental and other legal requirements elsewhere in the world. Workforce shortages and the need for specialised skills in pharmaceutical manufacturing further add to the industrial challenges to manufacturing in the Union. Targeted financial incentives, simplified administrative processes, and better Union-level coordination can contribute to supporting efforts to increase manufacturing capacities in the Union and strengthen the supply chains for critical medicines.

(5) To enhance the security of supply for medicinal products and thereby contribute to a high level of public health protection, the Union has implemented a range of measures that contribute to building a European Health Union. In particular, Regulation (EU) 2022/123 of the European Parliament and of the Council[2] has reinforced the European Medicines Agency's ('the Agency') mandate by enhancing monitoring, coordination, and reporting mechanisms to prevent and mitigate supply disruptions of critical medicinal products across Member States. That Regulation also established the Agency's Executive Steering Group on Shortages and Safety of Medicinal Products ('the MSSG'), which brings together representatives from the Agency and Member States, to coordinate urgent actions within the Union to manage existing shortages and issues related to the quality, safety, and efficacy of medicinal products.

(6) In addition, Regulation (EU) …/… of the European Parliament and of the Council[3] No *[reference to be added after adoption cf. COM(2023) 193 final*] further strengthens the continuity of supply and availability of medicinal products through developing the core tasks already granted to the Agency by Regulation (EU) 2022/123 and setting out a framework for the activities to be deployed by the Member States and the Agency to improve the Union capacity to react efficiently and in coordinated manner to support the shortages management and security of supply of medicinal products, including by strengthening the obligations of marketing authorisation holders as it regards the shortages prevention and reporting.

(7) However, despite regulatory obligations on marketing authorisation holders to ensure the continuous supply of medicinal products to meet patients' demand and the additional regulatory mechanism introduced by Regulation of the European Parliament and of the Council (EU) 2022/123 and Regulation (EU) …/… [*reference to be added after adoption cf. COM(2023)193 final*] to mitigate and respond to shortages, the functioning of markets alone does not always guarantee the availability of medicinal products. This risk is particularly evident in cases of supply chain disruptions, especially when the supply of a given medicinal product relies on a limited number of global suppliers and production facilities or where there is a high dependency on a single or a limited number of third countries.

---

2 Regulation (EU) 2022/123 of the European Parliament and of the Council of 25 January 2022 on a reinforced role for the European Medicines Agency in crisis preparedness and management for medicinal products and medical devices (OJ L 20, 31.2.2022, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/123/oj)

3 Regulation (EU) …/… of the European Parliament and of the Council laying down Union procedures for the authorisation and supervision of medicinal products for human use and establishing rules governing the European Medicines Agency, amending Regulation (EC) No 1394/2007 and Regulation (EU) No 536/2014 and repealing Regulation (EC) No 726/2004, Regulation (EC) No 141/2000 and Regulation (EC) No 1901/2006 (OJ … *[OP: Please complete publication references]*).

(8) As the Union market for medicinal products remains fragmented, there is a need for better coordination between Member States to leverage in full the Union's potential to strengthen the security of supply of medicinal products, without calling into question Member States' responsibilities for the organisation and delivery of health services and medical care. Uncoordinated national measures risk disrupting the internal market, fail to address broader supply chain issues, and are insufficient to resolve cross-border issues, including the Union's dependency on third countries. The regulatory framework for medicinal products therefore needs to be complemented by targeted actions providing for further harmonisation.

(9) Some medicinal products of common interest which are key for the provision of adapted care to patients, while not affected by supply security issues, may still not be available to patients in some Member States. This may be caused by a variety of factors, including product or geographical demand market size, which can impact the timely availability of medicinal products in certain Member States.

(10) The smooth functioning of the internal market and a high level of protection of human health should be ensured as regards medicinal products and it should be aimed to complementing other Union pharmaceutical legislation by providing for a harmonised framework supporting Member States' coordinated efforts to encourage investments in new and existing manufacturing capacities for critical medicinal products, encouraging the strategic use of public procurement instruments by the Member States as well as the coordination of the Member States' approaches, including through leveraging aggregated demand through Commission facilitated collaborative procurement procedures of critical medicinal products and medicinal products of common interest. Due to the international dimension of the security of supply, in particular taking into account that diversification of supply chains and an overall increase of supply are elements of a solution for ensuring the security of supply, international cooperation should be encouraged.

(11) The measures introduced by this Regulation are without prejudice to marketing authorisation holders' obligations, in particular under Directive (EU) …/… of the European Parliament and of the Council [*reference to be added to corresponding Article after adoption of cf. COM(2023)192 final*], Regulation (EU) …/… [*reference to be added after adoption cf. COM(2023) 193 final*] and Regulation (EU) 2022/123, including the obligation to ensure sufficient supplies of medicinal products, within the limits of their responsibility. These measures are aligned with the principles of the internal market. This Regulation is without prejudice to Union competition law, including antitrust, merger and State aid rules.

(12) While the primary objective of this Regulation should be to strengthen the security of supply and ensure the availability of critical medicinal products and of medicinal products of common interest, given a lack of critical medicinal products can affect the functioning of the economy as a whole, this Regulation should also support the Union's competitiveness by fostering a more stable and predictable market environment, encouraging investment and supporting innovation in the pharmaceutical sector. Ensuring the security of supply and availability of critical medicinal products and the availability and accessibility of other medicinal products of common interest should moreover contribute to the Union's preparedness, resilience, and economic and overall security, including when cross-border supply chains risk being disrupted.

(13) Taking into account the different root causes of the availability issues affecting critical medicinal products and medicinal products of common interest, some measures should apply to critical medicinal products only.

(14) The availability and the security of supply of critical medicinal products are essential to safeguard public health and the economic and overall security of the Union and therefore should be considered strategic objectives of the Union.

(15) A well-defined list of critical medicinal products is essential to ensure that the measures are targeted, effective, and proportionate. The critical medicinal products covered by this Regulation should be those for which insufficient supply results in serious harm or risk of serious harm to patients. For this reason this Regulation should apply to critical medicinal products on the Union list of critical medicinal products, as established by Regulation (EU) …/… [*reference to be added after adoption cf. COM(2023) 193 final*]. That list builds upon the experiences of the European Medicines Agency and Member States' Agencies that in 2024, in anticipation of the reform of pharmaceutical legislation, identified a list of 276 critical medicinal products.

(16) To ensure that the measures are applied where justified and proportionate, it is necessary to demonstrate that some measures address a vulnerability in the supply chains of a given critical medicinal product. This Regulation should rely on the vulnerability evaluation performed for the purpose of the application of the general pharmaceutical legislation as per Regulation (EU) No …/… [*reference to be added after adoption cf. COM(2023) 193 final*]. To detect a vulnerability in the supply chains it is necessary to look at aggregated data across all medicinal products authorised in the Union and containing the same active substance, route of administration and formulation. Such an approach allows for the determination whether, for a critical medicinal product with a given active substance, the Union is highly dependent on a single or a limited number of third countries, or a limited number of sites, for active substances, key inputs, or finished dosage forms.

(17) Certain projects can have a positive impact on security of supply as they increase the Union's manufacturing capacity for critical medicinal products and strengthen the resilience of the Union's supply chains. In order to encourage private investments in these projects, the concept of strategic projects should be introduced. Given their role in ensuring the Union's security of supply for critical medicinal products, the relevant permitting authority should consider strategic projects to be in the public interest. To ensure their expedient implementation, national authorities should ensure that the relevant permit granting processes are carried out in the fastest way possible making available, in particular any form of accelerated procedures that exists in applicable Union and national law. National authorities should consider, when possible, their streamlining as well as enable digital submission of required information.

(18) To avoid unnecessary delays and the creation of additional administrative layers, the verification of whether a project fulfils the strategic project criteria should be performed by any Member State authority requested to provide advantages offered in this Regulation. A designated authority should, when solicited, verify whether a given project is a strategic project. In order to accelerate and facilitate their deployment, strategic projects should benefit from streamlined administrative processes, priority status in the context of permit granting procedures and related dispute resolution procedures, as well as, be offered targeted regulatory support. In this context, the

Member States should give particular attention to small and medium sized enterprises (SMEs) which should have a fair chance to initiate strategic projects.

(19) The production of medicinal products has environmental implications and may negatively impact not only the environment itself but also human health. The environmental assessments and authorisations required under Union law are an integral part of the permit-granting process for strategic projects and an essential safeguard to ensure negative environmental impacts are prevented or minimised. However, to ensure that permit-granting processes for strategic projects are predictable and timely, it should be possible to streamline the required assessments and authorisations by the relevant authority, while not lowering the level of environmental protection.

(20) Land use conflicts can create barriers to the deployment of strategic projects. The relevant national, regional or local authority responsible for preparing zoning, spatial and land use plans should consider whether to introduce in these plans certain provisions related to strategic projects. Those plans have the potential to help balance the public interest and common good, decreasing the potential for conflict and accelerating the sustainable deployment of strategic projects in the Union.

(21) Given the capital-intensive nature of pharmaceutical production, including the establishment or expansion of manufacturing sites for critical medicinal products, active substances, and key inputs, targeted financial support can play a crucial role in incentivising production within the Union. To strengthen the security of supply of critical medicinal products, and where private investment alone is not sufficient, financial support of investments in manufacturing capacity within the Union may be justified. Member States should be able to prioritise financial support for strategic projects that address specific vulnerabilities in the supply chains, while ensuring that such support complies with the Union's State aid rules. For this purpose, specific guidance to clarify the application of EU State aid rules to assist the Member States has been provided by the Commission services and will be updated as necessary.

(22) Union-level funding may be leveraged to facilitate investments in strategic projects. Strategic projects may benefit from access to existing EU funding instruments, such as the EU4Health Programme[4], Digital Europe Programme[5] and Horizon Europe[6] (relevant, for example, for active substances referred to in Article 5(d) of Regulation (EU)2021/695), as well as the Strategic Technologies for Europe Platform (STEP), when they fulfil the criteria established in these instruments. Authorities in charge of the Union programmes covered by Regulation (EU) 2024/795 of the European Parliament and of the Council[7] (STEP) should in particular consider supporting

---

4 Regulation (EU) 2021/522 of the European Parliament and of the Council of 24 March 2021 establishing a Programme for the Union's action in the field of Health ('EU4Health Programme') for the period 2021-2027, and repealing Regulation (EU) No 282/2014, (OJ L 107, 26.3.2021, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/522/oj)

5 Regulation (EU) 2021/694 of the European Parliament and of the Council of 29 April 2021 establishing the Digital Europe Programme and repealing Decision (EU) 2015/2240(OJ L166, 11.5.2021, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/694/2023-09-21)

6 Regulation (EU) 2021/695 of the European Parliament and of the council of 28 April 2021 establishing Horizon //Europe – the Framework Programme for Research and Innovation, laying down its rules for participation and dissemination, and repealing Regulations (EU) No 1290/2013 and (EU) No 1291/2013 (OJ L170, 12.5.2021, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/695/oj)

7 Regulation (EU) 2024/795 of the European Parliament and of the Council of 29 February 2024 establishing the Strategic Technologies for Europe Platform (STEP), and amending

strategic projects addressing a vulnerability in the supply chains of critical medicinal products and therefore Regulation (EU) 2024/795 should be amended.

(23) To allow for a more coordinated approach to financial support, it is appropriate that Member States and the Commission exchange the information on financial support to strategic projects. As regards the strategic projects that have benefitted from EU funding, the beneficiaries should follow the relevant communication and visibility rules[8].

(24) Given that public authorities or entities are the principal buyers of medicinal products for the inpatient sector and that the public procurement of medicinal products is a powerful tool to improve security of supply and the availability and accessibility of other medicinal products of common interest, it is necessary to establish rules that require the use of the procurement requirements referring to Most Economically Advantageous Tender (MEAT) that take into account the supply security and availability considerations. Procurement requirements based on such considerations should include stockholding obligations, a number of diversified suppliers, state of the art monitoring of supply chains, their transparency to the contracting authority and contract performance clauses on timely delivery and measures in case of non-timely delivery.

(25) Inconsistent use of procurement requirements in public procurement procedures may have negative impact on the internal market as it creates obstacles to cross-border participation and a lack of predictability for bidders. In order to avoid such negative outcomes, the use of MEAT criteria should be mandatory.

(26) To ensure a high level of health protection and security of supply, it is necessary to procure in a way that promotes diversification of suppliers where dependency on a single or a limited number of third countries, threatening the security of supply, has been established through a vulnerability evaluation. In such situations, contracting authorities in the Member States should introduce procurement requirements that favour suppliers of critical medicinal products that manufacture a significant portion of these products in the EU. Moreover, the contracting authorities in the Member States, when justified by market analysis and public health considerations, may apply procurement requirements that favour suppliers of medicinal products of common interest that manufacture a significant portion of these medicinal products in the EU. These measures should be designed and applied in line with the Union's international obligations including the principles of non-discrimination and proportionality.

(27) The application of procurement requirements should take into account the specific market conditions and public health needs of each procurement procedure, whilst bearing in mind the considerations related to affordability of medicinal products. Certain procurement requirements may not be justified if they result in disproportionate cost for procurers or discourage participation, leading to no bids.

(28) In accordance with Article 168(7) TFEU Member States' responsibilities for the definition of their health policy and for the organisation and delivery of health services and medical care, including the allocation of financial resources, are to be respected. The contracting authorities should therefore retain the ability, where justified by the

---

Directive 2003/87/EC and Regulations (EU) 2021/1058, (EU) 2021/1056, (EU) 2021/1057, (EU) No 1303/2013, (EU) No 223/2014, (EU) 2021/1060, (EU) 2021/523, (EU) 2021/695, (EU) 2021/697 and (EU) 2021/241, (OJL 2024/794, 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj)

[8] Communication and visibility rules - Publications Office of the EU

considerations related to the market analysis or considerations related to financing of health services, to adopt procurement approaches that differ from those set out in this Regulation as long as they are in line with the Union's international obligations.

(29) The Commission intends to issue guidelines designed to support Member States in implementing their obligations to use procurement requirements including award criteria beyond price considerations with a view to strengthening the security of supply, building on best practices identified in the context of the cooperation of national competent authorities on pricing and reimbursement and public health care payers and detailing procurement practices that support availability and security of supply is appropriate.

(30) The procurement of medicinal products is organised differently across Member States, involving various actors. To strengthen the security of supply chains for critical medicinal products, Member States should establish national programmes that promote the consistent use of procurement criteria by contracting authorities within their territory, including the application of multi-winner approaches where beneficial, based on thorough market analysis. To ensure a comprehensive approach, and considering that critical medicinal products are also relevant for outpatient sector where they are often not purchased through public procurement, these programmes may also encompass measures to strengthen supply chain resilience and sustainability through measures related to pricing and reimbursement, where appropriate. The programmes should be shared with the Commission and the Critical Medicines Coordination Group, established by this Regulation, to facilitate the exchange of best practices and coordination between the Member States. This cooperation should enhance the overall effectiveness of the various measures put forward to secure the supply of critical medicinal products, while respecting the principles of subsidiarity and proportionality.

(31) Obligations imposed by the Member States on companies in the pharmaceutical supply chain to hold contingency stocks can have a serious negative impact on the internal market and other Member States. To avoid such an impact, these obligations should be designed taking into consideration the principles of proportionality, transparency and solidarity. The Member States should give due consideration to forthcoming Commission guidelines designed to facilitate the fulfilment of Member States' obligations as regards the absence of any negative impact on the internal market when proposing and defining the scope and timing of any form of requirements for companies to hold such stocks.

(32) Availability and access disparities exist for critical medicinal products and medicinal products of common interest throughout the Union, disproportionately affecting some Member States. The collaborative procurement of critical medicinal products and of medicinal products of common interest can be a powerful tool to improve their security of supply and accessibility.

(33) Directive 2014/24/EU of the European Parliament and of the Council[9] provides for the possibility of procurement involving contracting authorities from different Member States. Whereas it has been found helpful to make small markets attractive for suppliers, thereby achieving better availability of medicinal products, its

[9] Directive 2014/24/EU of the European Parliament and of the Council of 26 February 2014 on public procurement and repealing Directive 2004/18/EC (OJ L 94, 28.3.2014, p. 65, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/24/oj).

implementation is time- and resource-intensive, especially in the starting phase, and considered a limiting factor. To facilitate the deployment of procurement initiatives involving contracting authorities from different Member States, the Commission, when requested, should provide its assistance during the preliminary phase of setting up such a procurement initiative.

(34) Taking into account experiences resulting from the implementation of joint procurement of medical countermeasures pursuant to Regulation (EU) 2022/2371 of the European Parliament and of the Council[10] and of COVID-19 vaccines, pursuant to Council Regulation (EU) 2016/369[11] in the context of the EU Vaccines Strategy and acknowledging potential benefits that leveraging of several Member States demand in one procurement procedure may have, Member States should be able to consider the use of joint procurement or to consider requesting the Commission to procure on their behalf, or in their name, where such procurement could contribute to the achievement of the objectives of this Regulation.

(35) To ensure that the collaborative procurement initiatives contribute to the achievement of the objectives of this Regulation, while fully respecting the principle of subsidiarity, the Commission's involvement in joint procurement and procurement on behalf, or in the name of the Member States, should be limited to defined cases. For this reason derogations from Article 168 (2) and (3) of Regulation (EU, Euratom) 2024/2509 of the European Parliament and of the Council[12] should be provided.

(36) To ensure transparency, legal clarity, and effective coordination, structured agreement between the Member States and the Commission should govern procurement procedures under this Regulation that rely on an active Commission involvement. Such agreement should set out the division of responsibilities, decision-making processes, the information to be shared as relevant to the procurement procedure, including information on Member States' participation in parallel negotiations through different channels in relation to the same medicinal products or the same active substances as appropriate, and liability provisions, ensuring a fair and efficient framework for participating Member States while preventing market distortions and supply disruptions. This Regulation is without prejudice to and does not prevent the use of joint procurement procedures established under Regulation (EU) 2022/2371 of the European Parliament and of the Council for those critical medicinal products and other medicinal products that also fall within the definition of medical countermeasures as set out in that Regulation. For such medicinal products, the objective of the joint procurement initiative should determine the applicable framework. Where a joint procurement procedure is initiated with the aim of advance purchasing of these medicinal products as medical countermeasures to prepare for and respond to serious cross-border threats to health, such a procurement procedure should be carried out in accordance with Regulation (EU) 2022/2371. This Regulation is

[10] Regulation (EU) 2022/2371 of the European Parliament and of the Council of 23 November 2022 on serious cross-border threats to health and repealing Decision No 1082/2013/EU (OJ L 314, 6.12.2022, p. 26, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2371/oj).

[11] Council Regulation (EU) 2016/296 of 15 March 2016 on the provision of the emergency support within the Union (OJ L 70, 13.3.2016, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/369/oj)

[12] Regulation (EU, Euratom) 2024/2509 of the European Parliament and of the Council of 23 September 2024 on the financial rules applicable to the general budget of the Union (OJ L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj).

without prejudice to Council Regulation (EU) 2022/2372[13] setting the framework of measures for ensuring the supply of crisis-relevant medical countermeasures in the event of a public health emergency at Union level.

(37) Ensuring a structured and coordinated approach to strengthening the security of supply of critical medicinal products requires collaboration between the Member States and the Commission. To facilitate this, the Critical Medicines Coordination Group ('the Critical Medicines Group') should be established to facilitate effective coordination across the relevant policy areas. The Critical Medicines Group should be composed of high-level representatives of Member States with expertise in medicinal product procurement policies, industrial policy related to pharmaceuticals and public health. The Commission should be a member of the group. To ensure structured discussions, the Commission should chair the Critical Medicines Group and perform the functions of its secretariat.

(38) To ensure coordinated implementation of this Regulation, the Critical Medicines Group should enable exchanges of information related to funding of strategic projects and facilitate the strategic orientation of financial support for strategic projects. The Critical Medicines Group should also facilitate the exchange of information on national programmes, including on the approach to contingency stock requirements in public procurement contracts. When relevant, the Critical Medicines Group should facilitate the coordination of national programmes. The Critical Medicines Group should furthermore facilitate discussions on the need to launch a collaborative procurement initiative and the need to prioritise the vulnerability evaluation for specific critical medicinal products.

(39) The Union could further enhance the availability and security of supply of critical medicinal products by providing access to alternative sources of supply in third countries through international trade agreements or other forms of international cooperation. The Union could, to that end, rely on its network of existing trade agreements and additionally pursue strategic partnerships with third countries to further deepen bilateral cooperation, especially with candidate countries. In this context, the Commission should assess whether existing partnerships effectively address the intended aims or could be further improved or upgraded, and what types of potential partnerships could be concluded with the most relevant third countries. This should be done without prejudice to the prerogatives of the Council in accordance with the Treaties.

(40) To ensure the application of this Regulation, it is necessary that economic operators make available information and data to public authorities. The Member States and the Commission must therefore be able to request, when necessary and avoid duplication of information requests, the information necessary for the application of this Regulation, including its evaluation, from any economic operator in the supply and distribution chains of critical medicinal products and medicinal products of common interest.

(41) In order to ensure that this Regulation effectively meets its objectives, it is essential to assess its implementation and impact over time. The Commission should carry out an evaluation of this Regulation five years after its application and every five years

[13] Council Regulation (EU) 2022/2372 of 24 October 2022 on a framework of measures for ensuring the supply of crisis-relevant medical countermeasures in the event of a public health emergency at Union level (OJ L 314, p. 64, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2372/oj)

thereafter. This evaluation should include an assessment of the extent to which the Regulation's objectives, as set out in Article 1, have been achieved, including its impact on stakeholders, regulatory procedures, and market dynamics. In particular, the Commission's evaluation should take into account the views of Member States, economic operators, and other relevant stakeholders, ensuring that their feedback contributes to the continuous improvement of the regulatory framework. The results of this evaluation should be presented to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions. In order to facilitate this evaluation, national authorities and economic operators should provide relevant data and information upon request to support the Commission's assessment.

(42) Since the objectives of this Regulation to establish a framework to strengthen the availability and security of supply of critical medicinal products within the Union and to improve the availability and accessibility of medicinal products of common interest through coordinated and targeted action of Member States cannot be sufficiently achieved by the Member States acting alone, but can rather, by reason of its scale, be better achieved at Union level, the Union may adopt measures in accordance with the principle of subsidiarity, as set out in Article 5 of the TFEU. In accordance with the principle of proportionality, as set out in that Article, this Regulation does not go beyond what is necessary in order to achieve its objectives.

HAVE ADOPTED THIS REGULATION:

Chapter I
General provisions

Article 1

Objectives and subject matter

1. The objective of this Regulation is to strengthen the security of supply and the availability of critical medicinal products within the Union, thereby ensuring a high level of public health protection and supporting the security of the Union. The objective of this Regulation is also to improve the availability and accessibility of other medicinal products, where the functioning of the market does not otherwise sufficiently ensure the availability and accessibility of those medicinal products to patients, whilst giving due consideration to the appropriateness to ensure the affordability of medicinal products.

2. To achieve the objectives referred to in paragraph 1, the Regulation sets out a framework to:

   (a) facilitate investments in manufacturing capacity for critical medicinal products, their active substances and other key inputs in the Union;

   (b) lower the risk of supply disruptions and strengthen availability by incentivising supply chain diversification and resilience in the public procurement procedures of critical medicinal products and other medicinal products of common interest;

   (c) leverage the aggregated demand of participating Member States through collaborative procurement procedures, and

(d) support the diversification of supply chains also by facilitating the conclusion of strategic partnerships.

Article 2

Scope

1. This Regulation applies to the critical medicinal products listed in the Union List of Critical Medicinal Products referred to in Article 131 of Regulation (EU) …/… [*reference to be added after adoption cf. COM(2023) 193 final*].

2. Chapter IV and Article 26(2) point (c) also apply to medicinal products of common interest. Chapter III does not apply to medicinal products of common interest.

Article 3

Definitions

For the purpose of this Regulation, the following definitions shall apply:

(1) 'medicinal product' means a medicinal product as defined in Article 4 point (1) of Directive (EU) …/… of the European Parliament and of the Council [*reference to be added to corresponding Article after adoption of cf. COM(2023)192 final*];

(2) 'key input' means input material other than an active substance required in the manufacturing process of a given medicinal product, including primary packaging materials, excipients, solvents and reagents;

(3) 'active substance' means an active substance as defined in Article 4 point (3) of Directive (EU) …/… [*reference to be added to corresponding Article after adoption of cf. COM(2023)192 final*];

(4) 'critical medicinal product' means a medicinal product for which insufficient supply results in serious harm or risk of serious harm to patients as defined in Article 4 point (13) of Regulation (EU) …/… [*reference to be added after adoption cf. COM(2023) 193 final*];

(5) 'medicinal product of common interest' means a medicinal product, other than a critical medicinal product, for which in three or more Member States the functioning of the market does not sufficiently ensure the availability and accessibility to patients in the quantities and presentations necessary to cover the needs of patients in those Member States;

(6) 'vulnerability in the supply chains' means risks and weaknesses within the supply chains of critical medicinal products, identified at the aggregated level, taking into account all authorised medicinal products in the EU and grouped under a common name with the same route of administration and formulation, that compromise the continuous supply of such medicinal products to patients in the Union;

(7) 'vulnerability evaluation' means the evaluation of the supply chains of critical medicinal products to identify their vulnerabilities performed by the MSSG in accordance with Regulation (EU) …/… of the European Parliament and of the Council[14] *[reference to be added after adoption cf. COM(2023) 193 final];*

[14] Regulation (EU) …. of the European Parliament and of the Council laying down Union procedures for the authorisation and supervision of medicinal products for human use and establishing rules governing

(8) ‘common name’ means a common name as defined in Article 4 point (48) of Directive (EU) …/… of the European Parliament and of the Council [*reference to be added to corresponding Article after adoption of cf. COM(2023)192 final*];

(9) ‘contracting authorities’ means contracting authorities as defined in Article 2(1) point (1) of Directive 2014/24/EU;

(10) ‘strategic project’ means an industrial project identified pursuant to the criteria set out in Article 5;

(11) ‘project promoter’ means any undertaking or consortium of undertakings developing a strategic project;

(12) ‘permit granting process’ means a process covering all relevant permits to build and operate a strategic project, including building, chemical and grid connection permits and environmental assessments and authorisations where those are required and encompassing all applications and procedures;

(13) ‘innovative manufacturing process’ means a novel manufacturing process and technology or novel application of an existing technology, including, but not limited to, decentralised manufacturing, continuous manufacturing, Artificial Intelligence, platform techniques, 3D manufacturing;

(15) ‘Member States’ cross-border procurement’ means a procurement procedure initiated between the contracting authorities from different Member States on the basis of Article 39 of Directive 2014/24/EC;

(16) ‘procurement on behalf of or in the name of the Member States’ means a procurement procedure initiated at the request of Member States and mandating the Commission to act as a central purchasing body on behalf of, or in the name of, the requesting Member States, as provided for in Article 168(3) of Regulation (EU) 2024/2509;

(17) ‘joint procurement’ means a procurement procedure carried out jointly by the Commission and Member States, as provided for in Article 168(2) of Regulation (EU) 2024/2509;

(18) ‘supplier’ means the manufacturer or marketing authorisation holder of finished dosage forms, or manufacturer of key inputs or active substances;

(19) ‘strategic partnership’ means a commitment between the Union and a third country, group of third countries or international organisations to increase cooperation related to one or more critical medicinal products that is established through a non-binding instrument and which facilitates beneficial outcomes for both the Union and the relevant third country, group of third countries or international organisation.

---

the European Medicines Agency, amending Regulation (EC) No 1394/2007 and Regulation (EU) No 536/2014 and repealing Regulation (EC) No 726/2004, Regulation (EC) No 141/2000 and Regulation (EC) No 1901/2006 (OJ …) *[D.G.: Title according to COM(2023) 193 final. Please check against latest version of this draft Regulation]*.

Chapter II
Strengthening the Union's security of supply

Article 4

Strategic objective of the Union

1. The security of supply and availability of critical medicinal products for patients is a strategic objective of the Union.

2. The Member States and the Commission shall work together to strengthen the security of supply and continuous availability of critical medicinal products in the Union through measures that take full advantage of the potential of the internal market.

3. The Commission shall support the coordinated efforts of the Members States.

Chapter III
Enabling conditions for investment

SECTION I

CRITERIA AND PROCEDURE FOR THE RECOGNITION OF STRATEGIC PROJECTS

Article 5

Strategic Projects

A project located in the Union and related to creating or increasing manufacturing capacity shall be considered as a strategic project if it meets at least one of the following criteria:

(a) it creates or increases manufacturing capacity for one or more critical medicinal products or for collecting or manufacturing their active substances;

(b) it modernises an existing manufacturing site for one or more critical medicinal products or their active substances to ensure greater sustainability or increased efficiency;

(c) it creates or increases manufacturing capacity for key inputs necessary for the manufacturing of one or more critical medicinal products or their active substances;

(d) it contributes to the roll-out of a technology that plays a key role in enabling the manufacturing of one or more critical medicinal products, their active substances or key inputs.

Article 6

Recognition of Strategic Projects

1. Each Member State shall designate an authority ('the designated authority') that shall assess and verify whether or not a project meets at least one of the criteria set out in Article 5 and therefore constitutes a strategic project.

A promoter may request the designated authority to assess whether a project is a strategic project.

Any Member State authority may request the designated authority to verify its determination of whether a project is a strategic project.

2. Member States shall communicate to the Commission what is the designated authority for the purposes of paragraph 1.

3. The Commission shall provide a simple, accessible webpage on which the contact details and other relevant information on the Member States' designated authorities shall be clearly listed.

4. Any other Member State authority that receives a request from a promoter concerning Articles 8 to 14 shall assess whether that given project meets the criteria to be considered a strategic project as provided for in Article 5 and where necessary, request the verification of its determination from the designated authority.

5. Where the verification whether a project is a strategic project has been performed by an authority in accordance with this Article, any other authority shall rely on that verification.

SECTION II

FACILITATING ADMINISTRATIVE AND PERMIT-GRANTING PROCESSES

Article 7

Priority status of strategic projects

Strategic projects shall be considered as contributing to the security of supply of critical medicinal products in the Union and, therefore, to be in the public interest.

The Member States' authorities shall ensure that the relevant permit granting processes related to strategic projects are carried out in the fastest way possible, making available, in particular, any form of accelerated procedures that exists in applicable Union and national law.

Article 8

Administrative support

1. Upon request of a project promoter, a Member State shall provide to a strategic project located on its territory all the administrative support necessary to facilitate its timely and effective implementation, including assistance:

   (a) with regard to compliance with applicable administrative and reporting obligations;

   (b) with regard to informing the public, with the aim of increasing public acceptance of the strategic project;

   (c) along the permit-granting process.

2. When providing the administrative support and the assistance referred to in paragraph 1, the Member State shall pay particular attention to small and medium

size enterprises (SMEs) and, where appropriate, establish a dedicated channel for communication with SMEs to provide guidance and respond to queries related to the implementation of this Regulation.

Article 9

Request for granting the status of highest national significance

1. A project promoter may request that their application for a permit is granted the status of the highest national significance, when such a status exists in national law, and be treated accordingly.

2. National authorities shall grant the status of the highest national significance to an application for a permit without prejudice to obligations provided for in Union law.

Article 10

Procedures relating to dispute resolution

A project promoter may request that any dispute resolution procedure, litigation, appeal and proceedings on judicial remedies related to the permit-granting process and the issuance of permits for a strategic project in the Union before any national courts, tribunals or panels, including with regard to mediation or arbitration, where they exist in national law, is treated as urgent if and to the extent to which national law provides for such an urgency procedure. The applicable rights of defence of individuals or of local communities shall be respected during such urgency procedure.

The project promoter shall participate in such urgency procedures, where applicable.

Article 11

Regulatory and scientific support from medicines agencies and pharmaceutical inspectorates

1. Upon request of a project promoter, a Member State shall provide regulatory support to a strategic project located on its territory, including by prioritising Good Manufacturing Practices inspections for approval of new and extended manufacturing sites and for the manufacturing sites modernised in the context of the concerned strategic project.

2. Upon request of a project promoter, the European Medicines Agency ('the Agency') shall provide dedicated advice to assist project promoters developing projects relying on innovative manufacturing processes.

Article 12

Environmental assessments and authorisation

1. A project promoter may request, where the obligation to assess the effects on the environment arises simultaneously from two or more of Council Directive 92/43/EEC[15], Directive 2000/60/EC of the European Parliament and of the Council[16],

[15] Council Directive 92/43/EEC of 21 May 1992 on the conservation of natural habitats and of wild fauna and flora (OJ L 206, 22.7.1992, p. 7, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1992/43/oj).

Directive 2001/42/EC of the European Parliament and of the Council[17], Directive 2008/98/EC of the European Parliament and of the Council[18], Directive 2009/147/EC of the European Parliament and of the Council[19], Directive 2010/75/EU of the European Parliament and of the Council[20], Directive 2011/92/EU of the European Parliament and of the Council[21] or Directive 2012/18/EU of the European Parliament and of the Council[22], that a coordinated or joint procedure fulfilling the requirements of those Union legislative acts are applied.

Under the coordinated procedure referred to in the first subparagraph, a competent authority shall coordinate the various individual assessments of the environmental impact of a particular project required by the relevant Directive.

Under the joint procedure referred to in the first subparagraph, a competent authority shall provide for a single assessment of the environmental impact of a particular project required by the relevant Directive.

2. Member States shall ensure that the competent authorities issue the reasoned conclusion referred to in Article 1(2), point (g)(iv), of Directive 2011/92/EU on the environmental impact assessment within 45 days of receiving all necessary information.

3. In exceptional cases, where the nature, complexity, location or size of the proposed project so requires, Member States may extend the time limit referred to in paragraph 2 once by a maximum of 15 days, before its expiry and on a case-by-case basis. In that event, the competent authority shall inform the project promoter in writing of the reasons justifying the extension and of the deadline for its reasoned conclusion.

4. The deadlines for consulting the public concerned as referred to in Article 1(2), point (e), of Directive 2011/92/EU and the authorities referred to in Article 6(1) of that Directive on the environmental impact assessment report referred to in Article 5(1) of that Directive shall not be longer than 85 days and not shorter than the 30 day period referred to in Article 6(7) of that Directive.

5. With regard to the environmental impacts or obligations referred to in Article 4(7) of Directive 2000/60/EC, Article 9(1), point (a), of Directive 2009/147/EC, Articles

---

16 Directive 2000/60/EC of the European Parliament and of the Council of 23 October 2000 establishing a framework for Community action in the field of water policy (OJ L 327, 22.12.2000, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2000/60/oj).

17 Directive 2001/42/EC of the European Parliament and of the Council of 27 June 2001 on the assessment of the effects of certain plans and programmes on the environment (OJ L 197, 21.7.2001, p. 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2001/42/oj).

18 Directive 2008/98/EC of the European Parliament and of the Council of 19 November 2008 on waste and repealing certain Directives (OJ L 312, 22.11.2008, p. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2008/98/oj).

19 Directive 2009/147/EC of the European Parliament and of the Council of 30 November 2009 on the conservation of wild birds (OJ L 20, 26.1.2010, p. 7, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/147/oj).

20 Directive 2010/75/EU of the European Parliament and of the Council of 24 November 2010 on industrial emissions (integrated pollution prevention and control) (OJ L 334, 17.12.2010, p. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2010/75/oj).

21 Directive 2011/92/EU of the European Parliament and of the Council of 13 December 2011 on the assessment of the effects of certain public and private projects on the environment (OJ L 26, 28.1.2012, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/92/oj).

22 Directive 2012/18/EU of the European Parliament and of the Council of 4 July 2012 on the control of major-accident hazards involving dangerous substances, amending and subsequently repealing Council Directive 96/82/EC (OJ L 197, 24.7.2012, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2012/18/oj).

6(4) and 16(1) of Directive 92/43/EEC and for the purposes of Article 4(14) and (15) and Article 5(11) and (12) of Regulation (EU) 2024/1991 strategic projects in the Union may be considered to have an overriding public interest and to serve the interests of public health and safety provided that all the conditions set out in those acts are fulfilled.

Article 13

Planning

1. National, regional and local authorities responsible for preparing plans, including zoning, spatial plans and land use plans, shall consider including in such plans, where appropriate, provisions for the development of Strategic Projects, as well as the necessary infrastructure. To facilitate the development of strategic projects, Member States shall ensure that all relevant spatial planning data is available.

2. Where plans including provisions for the development of strategic projects are subject to an assessment pursuant to Directive 2001/42/EC of the European Parliament and of the Council and pursuant to Article 6(3) of Directive 92/43/EEC, those assessments shall be combined. Where applicable, the combined assessment shall also address the impact on potentially affected water bodies referred to in Directive 2000/60/EC. Where Member States are required to assess the impacts of existing and future activities on the marine environment, including land-sea interactions, in accordance with Article 4 of Directive 2014/89/EU of the European Parliament and of the Council[23], the combined assessment shall also cover those impacts.

Article 14

Applicability of UNECE Conventions

1. This Regulation is without prejudice to the obligations under the United Nations Economic Commission for Europe (UNECE) Convention on Access to Information, Public Participation in Decision-making and Access to Justice in Environmental Matters, signed at Aarhus on 25 June 1998, and under the UNECE Convention on environmental impact assessment in a transboundary context, signed at Espoo on 25 February 1991 and its Protocol on Strategic Environmental Assessment, signed in Kyiv on 21 May 2003.

2. All decisions adopted pursuant to the Articles in this section shall be made publicly available.

[23] Directive 2014/89/EU of the European Parliament and of the Council of 23 ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/89/oj July 2014 establishing a framework for maritime spatial planning (OJ L 257, 28.8.2014, p. 135, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/89/oj).

SECTION III

FINANCIAL INCENTIVES

Article 15

Financial support by Member States

1. Without prejudice to Articles 107 and 108 TFEU, Member States may prioritise financial support to strategic projects that address a vulnerability in the supply chains of critical medicinal products identified following a vulnerability evaluation and with due consideration to the strategic orientations of the Critical Medicines Group referred to in Article 26(2) point (a).

2. For as long as the critical medicinal product is on the Union List of Critical Medicinal Products, an undertaking that has benefitted from financial support for a strategic project shall prioritise supply to the Union market and use its very best efforts to ensure that the critical medicinal product remains available in the Member States where it is being marketed.

3. The Member State that provided financial support to a strategic project may request such undertaking to provide the necessary supplies of a critical medicinal product, active substance or key inputs, as applicable, to the Union market to avoid shortages in one or several Member States.

   Any Member State that encounters a threat of shortages of the critical medicinal product in question may demand the Member State that provided financial support to submit a request on its behalf.

Article 16

Financial support from the Union

1. For the duration of the Multiannual Financial Framework 2021-2027[24] strategic projects may be supported by Union funding, including but not limited to such Union programmes as the EU4Health Programme[25], Horizon Europe[26], and the Digital Europe Programme[27] provided that such support is in line with the objectives set out in the regulations establishing those programmes.

---

24 Council Regulation (EU, Euratom) 2020/2093 laying down the multiannual financial framework for years 2021 to 2027, as amended (OJ LI 433, 22.12.2020, p.11, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2093/oj)

25 Regulation (EU) 2021/522 of the European Parliament and of the Council of 24 March 2021 establishing a Programme for the Union's action in the field of Health ('EU4Health Programme') for the period 2021-2027, and repealing Regulation (EU) No 282/2014, (OJ L 107, 26.3.2021, p.1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/522/oj)

26 Regulation (EU) 2021/695 of the European Parliament and of the council of 28 April 2021 establishing Horizon //Europe – the Framework Programme for Research and Innovation, laying down its rules for participation and dissemination, and repealing Regulations (EU) No 1290/2013 and (EU) No 1291/2013 (OJ L170, 12.5.2021, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/695/oj)

27 Regulation (EU) 2021/694 of the European Parliament and of the Council of 29 April 2021 establishing the Digital Europe Programme and repealing Decision (EU) 2015/2240(OJ L166, 11.5.2021, p.1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/694/2023-09-21)

2. At the request of a project promoter, justified by necessity to provide results of vulnerability evaluation for the purpose of an application for Union funding, the designated authority shall assess whether a strategic project addresses a vulnerability in the supply chains identified following the vulnerability evaluation. The designated authority shall provide its assessment to a project promoter within 15 working days of its request. The designated authority shall inform the Commission about the strategic projects identified as addressing an existing vulnerability in the supply chains without delay.

Article 17

Exchange of information on funded projects

1. Member States shall inform the Critical Medicines Coordination Group ('the Critical Medicines Group') referred to in Article 24 of the intention to provide financial support to strategic projects sufficiently in advance to allow the group to carry out its coordination task as set out in Article 25.

2. The Commission shall inform periodically the Critical Medicines Group of the strategic projects that benefited from financial support from the Union.

   The Commission may inform the Critical Medicines Group of the intention to propose the establishment of funding possibilities specifically designed to address vulnerabilities in the supply chains as well as inform of any other programmes that may benefit the availability of critical medicinal products, under specific rules and conditions of these Union funding programmes.

Chapter IV
Demand side measures

SECTION I

AWARD CRITERIA AND OTHER PROCUREMENT REQUIREMENTS AND RELATED MEASURES

Article 18

Incentivising resilience, sustainability and positive social impacts in public procurement procedures

1. For award procedures of critical medicinal products falling within the scope of Directive 2014/24/EU of the European Parliament and of the Council, contracting authorities in the Member States shall apply procurement requirements other than price-only award criteria such as procurement requirements that promote the resilience of supply in the Union. Those procurement requirements shall be defined in accordance with Directive 2014/24/EU and may relate to stockholding obligations, the number of diversified suppliers, monitoring of supply chains, their transparency to the contracting authority and contract performance clauses on timely delivery.

2. With regard to critical medicinal products for which a vulnerability in the supply chains has been confirmed through a vulnerability evaluation pointing to the high

level of dependency on a single or a limited number of third countries, the contracting authorities shall, where justified, apply procurement requirements that favour suppliers that manufacture a significant proportion of these critical medicinal products in the Union. These requirements shall be applied in compliance with the Union's international commitments.

3. With regard to other medicinal products of common interest, where justified by market analysis and public health considerations, the contracting authorities may apply procurement requirements that favour suppliers that manufacture at least a significant proportion of these medicinal products in the Union. These requirements shall be applied in compliance with the Union's international commitments.

4. This Article shall not preclude contracting authorities from using additional qualitative requirements, including in relation to environmental sustainability and social rights.

5. Contracting authorities may exceptionally decide not to apply paragraphs 1, 2 and 3 where justified by market analysis or considerations related to the financing of health services.

Article 19

Programmes supporting sustainability and resilience in public procurement procedures

1. By 6 months after entry into force of this Regulation each Member State shall establish a national programme supporting security of supply of critical medicinal products, including in public procurement procedures. Such programmes shall promote the consistent use of procurement requirements by contracting authorities within a given Member State as well as multi-winner approaches, where beneficial in light of the market analysis. Such programmes may also include measures for pricing and reimbursement supporting security of supply of those critical medicinal products that are not purchased through public procurement procedures.

2. Member States shall notify their programmes to the Commission in its role of the secretariat of the Critical Medicines Group. The Commission shall ensure the distribution to all members of the Critical Medicines Group forthwith. The Critical Medicines Group shall facilitate a discussion aiming to ensure coordination of national programmes including as regards the application of criteria mentioned in Article 18(2) and may issue opinions. Where the Critical Medicines Group issues an opinion concerning the national programmes, Member States shall give it due consideration and may take it into account when revising their programmes.

Article 20

Safeguards related to Member States' contingency stocks requirements and other security of supply measures

Measures on security of supply applied in one Member State shall not result in any negative impact in other Member States. Member States shall, in particular, avoid such an impact when proposing and defining the scope and timing of any form of requirements for companies to hold contingency stocks.

Member States shall ensure that any requirements they impose on companies in the supply chain to hold contingency stocks are proportionate and respect the principles of transparency and solidarity.

SECTION II

COLLABORATIVE PROCUREMENTS

Article 21

Commission facilitated Member States' cross-border procurement

1. Upon a reasoned request of three or more Member States ('the request'), the Commission may act as facilitator for the requesting Member States' cross-border procurement as laid down in Article 39 of Directive of the European Parliament and of the Council 2014/24/EC[28] for medicinal products of common interest.

2. Having received the request, the Commission shall inform all other Member States of the initiative and set an appropriate deadline for them to declare interest. Such a deadline shall not exceed three weeks.

3. The Commission shall assess the request in light of the objectives of this Regulation. The Commission shall communicate to the interested Member States its decision on whether it agrees, or not, to facilitate the proposed initiative within three weeks of receiving the request.

4. If the Commission declines the request, it shall provide reasons for the refusal.

5. If the Commission accepts the request, the Commission shall provide secretarial and logistical support to the interested Member States. The Commission shall facilitate communication and cooperation between the involved Member States and provide advice on applicable Union public procurement rules and on regulatory matters related to medicinal products.

6. The facilitation offered by the Commission shall be limited in time and end at the latest upon signature of the procurement contract by the participating contracting authorities.

7. The Commission shall not be responsible, nor held liable, for any breaches of Union or national procurement laws by the participating contracting authorities. The Commission shall not bear any liability associated with the conduct of the procurement procedure by interested Member States and implementation of the contract resulting from the procedure.

Article 22

Commission procurement on behalf of or in the name of Member States

1. By way of derogation from Article 168(3) of Regulation (EU, Euratom) 2024/2509 where nine or more Member States jointly request the Commission to procure on their behalf, or in their name, the Commission may initiate a procurement procedure under the conditions set out in this Article when the procurement relates to medicinal products belonging to one of the following categories below;

[28] Directive 2014/24/EU of the European Parliament and of the Council of 26 February 2014 on public procurement and repealing Directive 2004/18/EC (OJ L 94, 28.3.2014, p. 65, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/24/2024-01-01).

(a) critical medicinal products for which a vulnerability evaluation has identified a vulnerability in the supply chains or for which the MSSG has recommended a common procurement initiative;

(b) medicinal products of common interest, for which a joint clinical assessment report has been published pursuant to Article 12(4) Regulation (EU) 2021/2282 of the European Parliament and the Council [29], or which have undergone a clinical assessment carried out under the voluntary cooperation among Member States as per Article 23(1) point (e) of that Regulation.

2. The joint request referred to in paragraph 1 shall only be made where the medicinal product concerned fulfils one of the criteria set out in that paragraph and if the requested procurement procedure will help to improve the security of supply and availability of critical medicinal products in the Union or ensure the availability and accessibility of medicinal products of common interest, as applicable.

3. The participation in the procurement procedure shall be open to all Member States. The Commission shall inform all Member States of the request, through the Critical Medicines Group, and invite them to join the procedure.

4. The Commission shall assess the utility, necessity and proportionality of the request and whether the request is justified in light of the objectives of this Regulation. The Commission shall in particular verify whether the procurement could constitute discrimination or restriction to trade or a distortion to competition.

5. The Commission shall inform the interested Member States within one month of the request of its decision and state its reasons in case of a refusal.

6. If in light of the Commission assessment, it is necessary, in order to achieve the objectives of this Regulation, to conduct the procurement as exclusive for the Member States or to agree to minimum binding quantities, the Commission agreement to pursue the procedure may be conditioned upon acceptance of these conditions by interested Member States.

7. Except for the derogations provided for in this Regulation, the procurement referred to in this Article shall be carried out in accordance with Article 168 (3) of Regulation (EU, Euratom) 2024/2509[30].

Article 23

Joint Procurement

1. Under conditions laid down in this Article and by way of derogation from Article 168(2) of Regulation (EU, Euratom) 2024/2509, if a contract is necessary for the implementation of the joint action between the Commission and Member States, the Commission and at least nine Member States may engage, as contracting parties, in a joint procurement procedure.

---

29 Regulation (EU) 2021/2282 of the European Parliament and the Council of 15 December 2021 on health technology assessment and amending Directive 2011/24/EU (OJ L 458, 22.12.2021, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2282/oj)

30 Regulation (EU, Euratom) 2024/2509 of the European Parliament and of the Council of 23 September 2024 on the financial rules applicable to the general budget of the Union (recast) (OJ L, 26.9.2024, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj).

2. A joint procurement procedure may be organised following a request by the Member States or at the Commission's initiative when the procurement relates to medicinal products belonging to one of the categories below:

   (a) critical medicinal products for which a vulnerability evaluation has identified a vulnerability in the supply chains or for which the MSSG has recommended a common procurement initiative;

   (b) medicinal products of common interest, for which a joint clinical assessment report has been published pursuant to Article 12(4) Regulation (EU) 2021/2282 of the European Parliament and the Council [31], or which have undergone a clinical assessment carried out under the voluntary cooperation among Member States as per Article 23(1) point (e) of that Regulation.

3. The Commission may decide to conduct the joint procurement procedure if the procurement procedure helps to improve the security of supply and availability of critical medicinal products in the Union or ensure the availability and accessibility of medicinal products of common interest, as applicable.

4. The participation in the procurement procedure shall be open to all Member States. The Commission shall inform all Member States of the request through the Critical Medicines Group and invite them to join the procedure.

5. The Commission shall assess the necessity of a joint action and whether the request is justified in light of the objectives of this Regulation. The Commission shall in particular verify whether the procurement could constitute discrimination or restriction to trade or a distortion to competition.

6. If in light of the Commission assessment, it is necessary, in order to achieve the objectives of this Regulation, to conduct the procurement as exclusive for the Member States or to agree to minimum binding quantities, the Commission agreement to pursue the procedure may be conditioned upon acceptance of these conditions by interested Member States.

7. The Commission shall inform the interested Member States within one month of the request of its decision and state its reasons in case of a refusal.

8. Except for the derogations provided for in this Regulation, the joint procurement procedure shall be carried out by the Commission in accordance with Article 168 (2) of Regulation (EU, Euratom) 2024/2509.

Article 24

Agreement concerning procedures under Articles 22 and 23

1. Member States participating in the procurement procedures covered by Articles 22 and 23 shall share with the Commission any information relevant for the procurement procedure. Member States shall provide resources necessary for the successful conclusion of the procedure, in particular through involvement of staff with expertise and knowledge.

[31] Regulation (EU) 2021/2282 of the European Parliament and the Council of 15 December 2021 on health technology assessment and amending Directive 2011/24/EU (OJ L 458, 22.12.2021, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2282/oj)

2. An agreement between the Member States and the Commission shall determine the practical arrangements governing the procurement procedure, liabilities to be assumed and the decision-making process.

Chapter V
Critical Medicines Coordination Group

Article 25

Establishment of Critical Medicines Coordination Group

1. A Critical Medicines Coordination Group ('Critical Medicines Group') is hereby established.

2. The Member States and the Commission are Members of the Critical Medicines Group. Each Member State shall appoint a maximum of two high-level permanent representatives, with the expertise relevant for implementing all the different measures set out in this Regulation. Where relevant as regards the function and expertise, Member States may appoint different representatives in relation to different tasks of the Critical Medicines Group. Appointed permanent representatives shall ensure the necessary coordination within their respective Member State. The Agency shall have an observer status.

3. The Critical Medicines Group shall work closely with the MSSG, the Agency, and national authorities responsible for medicinal products. For discussions where input from the medicines regulatory authorities' perspective is necessary, the Critical Medicines Group may organise joint meetings with the MSSG.

4. The Commission shall organise and coordinate the work of the Critical Medicines Group by means of the Secretariat.

5. A representative of the Commission shall chair the meetings of the Critical Medicines Group.

6. The Critical Medicines Group, at the proposal of the Chair or any its members, may decide to establish a working group.

7. The Critical Medicines Group shall use its best endeavours to reach consensus, where possible. Members with diverging positions may request that their positions and the grounds on which they are based be recorded in the Critical Medicines Group's position.

Article 26

Tasks of the Critical Medicines Coordination Group

1. The Critical Medicines Group shall facilitate coordination in the implementation of this Regulation and, where appropriate, advise the Commission, so as to maximise the impact of the measures envisaged and to avoid any unintended effects on the internal market.

2. In order to attain the objectives referred to in paragraph 1, the Critical Medicines Group shall perform the following tasks:

(a) facilitate coordination on strategic orientation of the financial support for strategic projects, including by exchanging information on the manufacturing capacity for a given critical medicinal product, existing or planned, in the Member States and facilitate discussion on the capacity needed in the Union to strengthen its supply security and availability of critical medicinal products within the Union;

(b) facilitate exchanges on the national programmes referred to in Article 19 and enable cooperation on and coordination of Member States public procurement policies with regard to critical medicinal products;

(c) facilitate discussion of the need for a collaborative procurement initiative for a given medicinal product;

(d) advise the MSSG to provide the order of priority of critical medicinal products for vulnerability evaluation, and propose a review or an update of existing evaluations where necessary.

3. The Critical Medicines Group shall enable the exchanges of information between the Member States and the Commission as referred to in Article 17 and shall enable, where necessary, a coordination of respective actions aiming to attain the objectives of this Regulation.

4. The Critical Medicines Group shall periodically discuss the potential contribution of strategic partnerships to the objectives of this Regulation, prioritisation of third countries for this purpose, and the consistency and potential synergies between Member States' cooperation with relevant third countries and the actions carried out by the Union.

5. The Critical Medicines Group, at the Commission's request, may provide an opinion on matters related to the application of this Regulation in the context of performing tasks as referred to in this Article.

Chapter VI
International cooperation

Article 27

Strategic partnerships

Without prejudice to the prerogatives of the Council, the Commission, shall explore possibilities of concluding strategic partnerships aiming to diversify sourcing of critical medicinal products, their active substances and key inputs to increase the security of supply of critical medicinal products in the Union. The Commission shall also explore the possibility of building on existing forms of cooperation, when possible, to support security of supply and reinforce efforts to strengthen the production of critical medicinal products in the Union.

Chapter VII
Amendments to Regulation (EU) 2024/795

Article 28

Regulation (EU) 2024/795 is amended as follows:

(a) in Article 2, (1) point (a), subparagraph (iii) is replaced by the following:

'(iii) biotechnologies, and any other technologies relevant for manufacturing of critical medicinal products as defined in Critical Medicines Act *;

---

* Regulation (EU) … of the European Parliament and of the Council laying down a framework for strengthening the availability and security of supply of critical medicinal products as well as for improving the availability of, and access to, medicinal products of common interest, and amending Regulation (EU) 2024/795.' [*D.G.: reference to be completed with the definitive title of the 'Critical Medicines Act' and with its publications references once they are available*];'

(b) in Article 2, the following subparagraph is added in paragraph 3:

'By way of derogation from the first subparagraph of this paragraph, the value chain for the development or manufacturing of medicinal products that fall within the scope of the [Critical Medicines Act] and that are referred to in paragraph 1, point (a)(iii) of this Article, relates to finished dosage forms, as well as to active pharmaceutical ingredients and other key inputs necessary for the production of the finished dosage forms of critical medicinal products as defined in the Regulation.';

(c) in article 2, paragraph 8 is added:

'8. Strategic projects designated in accordance with the [Critical Medicines Act] that address a vulnerability in the supply chains of critical medicinal products shall be deemed to contribute to the STEP objective referred to in paragraph 1, point (a)(iii).';

(d) in Article 4, paragraph 7 is replaced by the following:

'7. Strategic projects recognised in accordance with the relevant provisions of the Net-Zero Industry Act, the Critical Raw Materials Act [and the Critical Medicines Act] that fall within the scope of Article 2 of this Regulation and that receive a contribution under the programmes referred to in Article 3 of this Regulation may also receive a contribution from any other Union programme, including funds under shared management, provided that those contributions do not cover the same costs. The rules of the relevant Union programme shall apply to the corresponding contribution to the strategic project. The cumulative funding shall not exceed the total eligible costs of the strategic project. The support from the different Union programmes may be calculated on a pro rata basis in accordance with the documents setting out the conditions for support.';

(e) in Article 6, paragraph 1, point c is replaced by the following:

(c) details of projects that have been recognized as strategic projects under the Net-Zero Industry Act, the Critical Raw Materials Act and the [Critical Medicines Act], to the extent that they fall within the scope of Article 2 of this Regulation.

Chapter VIII
Final provisions

Article 29

Obligation of the market actors to provide information

1. Marketing authorisation holders and other economic operators in the supply and distribution chains of critical medicinal products including their key inputs and active substances or medicinal products of common interest shall upon request provide the Commission or national authorities, as relevant, the requested information necessary for the purpose of application of this Regulation.

2. The Commission and national authorities of the Member States shall aim to avoid duplication of the information requested and submitted.

3. The Commission and national authorities of the Member States shall assess the merits of duly substantiated confidentiality claims made by marketing authorisation holders and other economic operators, requested to provide information per paragraph 1, and shall protect any information that is commercially confidential against unjustified disclosure.

Article 30

Evaluation

1. By [*OP please insert the date of:]* five years after the date of application of this Regulation and every five years thereafter, the Commission shall evaluate this Regulation and present a report on the main findings to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee, and the Committee of the Regions.

2. The Commission shall in its evaluation assess the impact of this Regulation and to what extent its objectives as established in Article 1 have been achieved.

3. The national authorities and the economic operators shall, upon request, provide the Commission with any relevant information they have and that the Commission may need for its assessment pursuant to in paragraph 1.

Article 31

Entry into force and application

This Regulation shall enter into force on the twentieth day following that of its publication in the *Official Journal of the European Union*.

It shall apply from [….].

This Regulation shall be binding in its entirety and directly applicable in all Member States.

Done at Strasbourg,

For the European Parliament	*For the Council*
The President	*The President*

LEGISLATIVE FINANCIAL AND DIGITAL STATEMENT

1. FRAMEWORK OF THE PROPOSAL/INITIATIVE 3
1.1. Title of the proposal/initiative 3
1.2. Policy area(s) concerned 3
1.3. Objective(s) 3
1.3.1. General objective(s) 3
1.3.2. Specific objective(s) 3
1.3.3. Expected result(s) and impact 3
1.3.4. Indicators of performance 3
1.4. The proposal/initiative relates to: 4
1.5. Grounds for the proposal/initiative 5
1.5.1. Requirement(s) to be met in the short or long term including a detailed timeline for roll-out of the implementation of the initiative 5
1.5.2. Added value of EU involvement (it may result from different factors, e.g. coordination gains, legal certainty, greater effectiveness or complementarities). For the purposes of this section 'added value of EU involvement' is the value resulting from EU action, that is additional to the value that would have been otherwise created by Member States alone. 5
1.5.3. Lessons learned from similar experiences in the past 5
1.5.4. Compatibility with the multiannual financial framework and possible synergies with other appropriate instruments 5
1.5.5. Assessment of the different available financing options, including scope for redeployment 6
1.6. Duration of the proposal/initiative and of its financial impact 7
1.7. Method(s) of budget implementation planned 7
2. MANAGEMENT MEASURES 8
2.1. Monitoring and reporting rules 8
2.2. Management and control system(s) 8
2.2.1. Justification of the budget implementation method(s), the funding implementation mechanism(s), the payment modalities and the control strategy proposed 8
2.2.2. Information concerning the risks identified and the internal control system(s) set up to mitigate them 8
2.2.3. Estimation and justification of the cost-effectiveness of the controls (ratio between the control costs and the value of the related funds managed), and assessment of the expected levels of risk of error (at payment & at closure) 10
2.3. Measures to prevent fraud and irregularities 10
3. ESTIMATED FINANCIAL IMPACT OF THE PROPOSAL/INITIATIVE 12
3.1. Heading(s) of the multiannual financial framework and expenditure budget line(s) affected 12

3.2. Estimated financial impact of the proposal on appropriations 13
3.2.1. Summary of estimated impact on operational appropriations 13
3.2.1.1. Appropriations from voted budget 13
3.2.1.2. Appropriations from external assigned revenues 16
3.2.2. Estimated output funded from operational appropriations 16
3.2.3. Summary of estimated impact on administrative appropriations 18
3.2.3.1. Appropriations from voted budget 18
3.2.3.2. Appropriations from external assigned revenues 18
3.2.3.3. Total appropriations 18
3.2.4. Estimated requirements of human resources 19
3.2.4.1. Financed from voted budget 19
3.2.4.2. Financed from external assigned revenues 20
3.2.4.3. Total requirements of human resources 20
3.2.5. Overview of estimated impact on digital technology-related investments 23
3.2.6. Compatibility with the current multiannual financial framework 23
3.2.7. Third-party contributions 24
3.3. Estimated impact on revenue 24
4. DIGITAL DIMENSIONS 24
4.1. Requirements of digital relevance 24
4.2. Data 25
4.3. Digital solutions 27
4.4. Interoperability assessment 27
4.5. Measures to support digital implementation 28

1. FRAMEWORK OF THE PROPOSAL/INITIATIVE

1.1. Title of the proposal/initiative

REGULATION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL

laying a framework for strengthening the availability and security of supply of critical medicinal products as well as the availability of, and accessibility of, medicinal products of common interest, and amending Regulation (EU) 2024/795.

1.2. Policy area(s) concerned

Heading 2: Cohesion, Resilience and Values

EU4Health

1.3. Objective(s)

1.3.1. General objective(s)

The general objective of this Regulation is to strengthen of the security of supply and the availability of critical medicines within the EU, thereby ensuring a high level of public health protection and supporting the security of the Union. It is also to improve the availability and accessibility of other specific medicines, where the functioning of the market does not otherwise sufficiently ensure the availability and accessibility of those medicines to patients, whilst giving due consideration to the appropriateness to ensure the affordability of medicines.

1.3.2. Specific objective(s)

The specific objectives of the initiative are:

a) to facilitate investments in manufacturing capacity for critical medicines, their active substances and other key inputs in the EU;

b) to lower the risk of supply disruptions and strengthen availability by incentivising supply chain diversification and resilience in the public procurement procedures for critical medicines and other medicines of common interest;

c) to leverage the aggregated demand of the interested Member States through collaborative procurement procedures;

d) to support the diversification of supply chains also by facilitating the conclusion of strategic partnerships.

1.3.3. Expected result(s) and impact

Specify the effects which the proposal/initiative should have on the beneficiaries/groups targeted.

The proposed act is expected to strengthen the resilience of the EU's medicines supply chains, contributing to improved security of supply. It should also reduce shortages of critical medicines and enhance public health and trust. Economically, the proposal is expected to strengthen the manufacturing base of critical medicines and make the pharmaceutical sector more competitive, including through diversification. On a social level, the proposed act should improve access to critical medicines and certain other medicines for EU patients. These outcomes will directly contribute to achieving Sustainable Development Goal (SDG) 3, ‘Good health and well-being’. Besides the public health-related benefits, the proposal is expected to mostly affect the pharmaceutical industry involved in the supply of critical

medicines, as the industry may benefit from administrative and regulatory support and access to funding for certain strategic projects. In addition, the proposed act will likely affect national administrative authorities and procurers active in the public procurement of critical medicines and other medicines of common interest.

1.3.4. Indicators of performance

Specify the indicators for monitoring progress and achievements.

Objective	Indicator	Target and baseline	Data source and availibility
/	# of critical medicinal products on the Union List of Critical Medicinal products	276 – this number is expected to increase then plateau	EMA/Union List of Critical Medicines already available
/	# of critical shortages escalated to the SPOC WP for the critical medicinal products on the Union list	The number of reported shortages of critical medicines is dependent on the reporting rate. Shortages of critical medicines may be driven by external forces (such as increased demand due to a new pandemic), therefore any trends in this number should be interpreted with prudence.	EMA/already available
/	Proportion (%) of critical shortages escalated to the SPOC WP that corresponded to a critical medicinal product listed on the Union list.	Of the 63 INN critical shortages received by EMA from EU/EEA countries in 2024, 29 (~45%) corresponded to the critical medicines on the Union list. The proportion s expected to decrease.	EMA/already available
Specific objective a)	# of strategic projects identified as addressing an existing vulnerability in the supply chains of critical medicinal products	0 / target: highly dependent on demand	MS reporting as defined in article 16
Specific objective a)	# of strategic projects for critical medicines that benefit from national financial support	0 / target: highly dependent on demand and	MS reporting as defined in article 17
Specific objective a)	# of strategic projects for critical medicines that benefit from financial support from the Union	0 / target: highly dependent on demand	MS reporting as defined in article 17
Specific objective a)	# of dedicated advice provided by EMA to project promoters of Strategic Projects with innovative manufacturing processes	0 / target: highly dependent on demand	EMA
Specific objective b)	# of national programmes issued	0 / target: 27	MS reporting as defined in article 19
Specific objective c)	# of cross-border procurement, procurement on behalf or joint procurements for critical medicines and other medicines of common interest	0 / target: highly dependent on demand	as procurement would be done by the EC, data will be easily available
Specific objective c)	# countries benefiting from cross-border procurement, procurement on behalf or joint procurements for critical medicines and other medicines of common interest	0 / target: highly dependent on demand	as procurement would be done by the EC, data will be easily available

1.4. The proposal/initiative relates to:

☒ a new action

☐ a new action following a pilot project / preparatory action[96]

[96] As referred to in Article 58(2), point (a) or (b) of the Financial Regulation.

☐ the extension of an existing action

☐ a merger or redirection of one or more actions towards another/a new action

1.5. Grounds for the proposal/initiative

1.5.1. Requirement(s) to be met in the short or long term including a detailed timeline for roll-out of the implementation of the initiative

The adoption is expected for Q4 2025 and the implementation will start in 2026.

1.5.2. Added value of EU involvement (it may result from different factors, e.g. coordination gains, legal certainty, greater effectiveness or complementarities). For the purposes of this section 'added value of EU involvement' is the value resulting from EU action, that is additional to the value that would have been otherwise created by Member States alone.

Medicine shortages have hit every Member State in the EU over the last decade. While an individual Member State can act to improve its supply of certain medicines, these efforts are fragmented and insufficient to address the broader, cross-border supply chain problems, including dependency on certain non-EU countries. To address these challenges and to achieve a secure and reliable supply of critical medicines, a common effort at EU level is needed through this proposed Act. Adding to this issue, access problems can also exist for other medicines of common interest, disproportionately affecting some Member States, such as those with a smaller market size. To improve the availability of and access to these medicines, this Act therefore proposes measures to leverage the aggregated demand of the interested Member States through collaborative procurement procedures.

1.5.3. Lessons learned from similar experiences in the past

The Union List of Critical Medicines, created collaboratively by Member States, the European Medicines Agency and the European Commission, identifies medicines crucial for treating serious conditions with limited alternatives. Initially published in December 2023 and updated a year later, it includes 276 active substances. The Commission’s analysis of supply chain vulnerabilities for 11 representative medicines found reliance on non-EU suppliers and market concentration risks, underscoring the need for strategic interventions to bolster resilience through diversified supply sources, flexible production capacity, and robust risk management.

Some Member States have been involved in cross-border procurement of medicinal products, pursuant to the public procurement directive. Whereas it has been found helpful to make small markets attractive for suppliers, thereby achieving better availability of medicinal products, its implementation is time and resource-intensive, especially in the starting phase, what is considered a limiting factor. The potential benefits that leveraging of several Member States demand in one procurement procedure may have is also illustrated by the experiences resulting from the implementation of joint procurement of medical countermeasures and COVID-19 vaccines.

1.5.4. Compatibility with the multiannual financial framework and possible synergies with other appropriate instruments

For the duration of the Multiannual Financial Framework 2021-2027, the strategic projects may be supported by EU funding, including but not limited to EU4Health programme, Horizon Europe, and the Digital Europe Programme, in line with the

objectives set out in the Regulation establishing those programmes. Authorities in charge of the Union programmes covered by the STEP Regulation should in particular consider supporting Strategic projects addressing vulnerability in the supply chain of critical medicinal products. These projects should be deemed to contribute to STEP.

1.5.5. Assessment of the different available financing options, including scope for redeployment

N/A

1.6. Duration of the proposal/initiative and of its financial impact

☐ **limited duration**

– ☐ in effect from [DD/MM]YYYY to [DD/MM]YYYY

– ☐ financial impact from YYYY to YYYY for commitment appropriations and from YYYY to YYYY for payment appropriations.

☒ **unlimited duration**

– Implementation with a start-up period from 2026 to 2027,

– followed by full-scale operation as of 2027.

1.7. Method(s) of budget implementation planned[97]

☒ **Direct management** by the Commission

– ☒ by its departments, including by its staff in the Union delegations;

– ☒ by the executive agencies

☐ **Shared management** with the Member States

☒ **Indirect management** by entrusting budget implementation tasks to:

– ☐ third countries or the bodies they have designated

– ☐ international organisations and their agencies (to be specified)

– ☐ the European Investment Bank and the European Investment Fund

– ☒ bodies referred to in Articles 70 and 71 of the Financial Regulation

– ☐ public law bodies

– ☐ bodies governed by private law with a public service mission to the extent that they are provided with adequate financial guarantees

– ☐ bodies governed by the private law of a Member State that are entrusted with the implementation of a public-private partnership and that are provided with adequate financial guarantees

– ☐ bodies or persons entrusted with the implementation of specific actions in the common foreign and security policy pursuant to Title V of the Treaty on European Union, and identified in the relevant basic act

– ☐ bodies established in a Member State, governed by the private law of a Member State or Union law and eligible to be entrusted, in accordance with sector-specific rules, with the implementation of Union funds or budgetary guarantees, to the extent that such bodies are controlled by public law bodies or by bodies governed by private law with a public service mission, and are provided with adequate financial guarantees in the form of joint and several liability by the controlling bodies or equivalent financial guarantees and which may be, for each action, limited to the maximum amount of the Union support.

Comments

[97] Details of budget implementation methods and references to the Financial Regulation may be found on the BUDGpedia site: https://myintracomm.ec.europa.eu/corp/budget/financial-rules/budget-implementation/Pages/implementation-methods.aspx.

2. MANAGEMENT MEASURES

2.1. Monitoring and reporting rules

Annual monitoring foreseen on the defined indicators

The proposal relies on existing workstreams in the European Commission and the European Medicinal Agency, which will facilitate monitoring of several indicators. For these, continuous data/information will be available.

2.2. Management and control system(s)

2.2.1. Justification of the budget implementation method(s), the funding implementation mechanism(s), the payment modalities and the control strategy proposed

The actions for strengthening of the security of supply and the availability of critical medicinal products within the Union and for improving the availability and accessibility of other medicinal products, where the functioning of the market does not otherwise sufficiently ensure the availability and accessibility of these medicinal products to patients, will be implemented through direct management, using the implementation modes offered by the Financial Regulation, mainly being grants and procurement. Direct management allows to establish grant agreements/contracts with beneficiaries/contractors directly engaged in activities that serve Union policies. The Commission ensures direct monitoring over the outcome of the actions financed. The payment modalities of the actions funded will be adapted to the risks pertaining to the financial transactions.

In order to ensure the effectiveness, efficiency and economy of the Commission controls, the control strategy will be oriented towards a balance of ex-ante and ex-post checks and focus on three key stages of grant/contract implementation, in accordance with the Financial Regulation:

– Selection of proposals/tenders that fit the policy objectives of the Regulation;

– Operational, monitoring and ex-ante controls that cover project implementation, public procurement, pre-financing, interim and final payments, management of guarantees; Ex-post controls at the beneficiaries/contractors' sites will also be carried out on a sample of transactions. The selection of these transactions will combine a risk assessment and a random selection

2.2.2. Information concerning the risks identified and the internal control system(s) set up to mitigate them

The proposal will be implemented through grants and public procurement, taking into account the funding opportunities facilitated by the Strategic Technologies for Europe Platform ('STEP'), and those offered by, inter alia, the InvestEU programme, the Recovery and Resilience Facility, Horizon Europe, EU4Health, Digital Europe Programme and cohesion policy programmes as well as the Technical Support Instrument. The grants and procurements will mainly be awarded and concluded to support Strategic Projects, as well as to support activities to non-governmental organisations, respective competent authorities of the Member States.

The main risks are the following:

• Risk of not fully achieving the objectives of the Regulation due to insufficient uptake or quality/delays in the implementation of the selected projects or contracts;

Risk of inefficient or non-economic use of funds awarded, both for grants (complexity of funding rules) and for procurement (limited number of economic providers with the required specialist knowledge entailing insufficient possibilities to compare price offers in some sectors);

• Reputational risk for the Commission, if fraud or criminal activities are discovered; only partial assurance can be drawn from the third parties' internal control systems due to the rather large number of heterogeneous contractors and beneficiaries, each operating their own control system.

The Commission put in place internal procedures that aim at covering the risks identified above. The internal procedures are in full compliance with the Financial Regulation and include anti-fraud measures and cost-benefit considerations. Within this framework, the Commission continues to explore possibilities to enhance the management and to realise efficiency gains. Main features of the control framework are the following:

Controls before and during the implementation of the projects:

• An appropriate project management system will be put in place focusing on the contributions of projects and contracts to the policy objectives, ensuring a systematic involvement of all actors, establishing a regular project management reporting complemented by on-site-visits on a case by case basis, including risk reports to senior management, as well as maintaining appropriate budgetary flexibility.

• Model grant agreements and service contracts used are developed within the Commission. They provide for a number of control provisions such as audit certificates, financial guarantees, on-site audits as well as inspections by OLAF. The rules governing the eligibility of costs are being simplified, for example, by using unit costs, lump sums, contributions not linked to costs and other possibilities offered by the Financial Regulation. This will reduce the cost of controls and put the focus on checks and controls in high risk areas.

• All staff sign up to the code of good administrative behaviour. Staff who are involved in the selection procedure or in the management of the grant agreements/contracts (also) sign a declaration of absence of a conflict of interest. Staff is regularly trained and uses networks to exchange best practices.

• Technical implementation of a project is checked at regular intervals at the desk on the basis of technical progress reports of the contractors and beneficiaries; in addition contractors'/beneficiaries' meetings and on-site-visits are foreseen on a case by case basis.

Controls at the end of the project: Ex-post audits are performed on a sample of transactions to verify on-the-spot the eligibility of cost claims. The aim of these controls is to prevent, detect and correct material errors related to the legality and regularity of financial transactions. With a view to achieving a high control impact, the selection of beneficiaries to be audited foresees to combine a risk based selection with a random sampling, and to pay attention to operational aspects whenever possible during the on-site audit.

2.2.3. Estimation and justification of the cost-effectiveness of the controls (ratio between the control costs and the value of the related funds managed), and assessment of the expected levels of risk of error (at payment & at closure)

The yearly costs of the suggested level of controls under the third Health programme 2014-2020 represented approximately 4 to 7% of the yearly budget of the operational expenditure. This is justified by the diversity of transactions to be controlled. Indeed, in the area of health, direct management involves the attribution of numerous contracts and grants for actions of very small to very large sizes, and the payment of numerous operating grants to non-governmental organisations. The risk related to these activities concerns the capacity of (especially) smaller organisations to effectively control expenditure.

The Commission considers that the average costs of controls is likely to be the same for the actions proposed under this Regulation.

Under the third Health Programme 2014-2020, on a 5 years basis, the error rate for the on-the-spot audits of grants under direct management was 1.8% while for procurement contracts it was below 1%. This level of error is considered acceptable, as it is under the materiality level of 2%.

The proposed actions will not affect the way the appropriations are currently managed. The existing control system proved to be able to prevent and/or to detect errors and/or irregularities, and in case of errors or irregularities, to correct them. It will be adapted to include the new actions and to ensure that residual error rates (after correction) remain below the threshold of 2%.

2.3 Measures to prevent fraud and irregularities

As for its activities in direct management, the Commission shall take appropriate measures ensuring that the financial interests of the European Union are protected by the application of preventive measures against fraud, corruption and any other illegal activities, by effective checks and, if irregularities are detected, by the recovery of the amounts wrongly paid and, where appropriate, by effective, proportional and deterrent penalties. To this effect, the Commission adopted an anti-fraud strategy, latest update of April 2019 (COM(2019) 196), covering notably the following preventive, detective and corrective measures:

The Commission or its representatives and the Court of Auditors shall have the power of audit, on the basis of documents and on-the-spot, over all grant beneficiaries, contractors and subcontractors who have received Union funds. OLAF shall be authorised to carry out on-the-spot checks and inspections on economic operators concerned directly or indirectly by such funding.

The Commission also implements a series of measures such as:

- decisions, agreements and contracts resulting from the implementation of the Regulation will expressly entitle the Commission, including OLAF, and the Court of Auditors to conduct audits, on-the-spot checks and inspections and to recover amounts unduly paid and, where appropriate, impose administrative sanctions;

- during the evaluation phase of a call for proposals/tender, the applicants and tenderers are checked against the published exclusion criteria based on declarations and the Early Detection and Exclusion System (EDES);

- the rules governing the eligibility of costs will be simplified in accordance with the provisions of the Financial Regulation ;

- regular training on issues related to fraud and irregularities is given to all staff involved in contract management as well as to auditors and controllers who verify the beneficiaries' declarations on the spot.

3. ESTIMATED FINANCIAL IMPACT OF THE PROPOSAL/INITIATIVE

3.1. Heading(s) of the multiannual financial framework and expenditure budget line(s) affected

- Existing budget lines

In order of multiannual financial framework headings and budget lines.

Heading of multiannual financial framework	Budget line	Type of expenditure	Contribution			
	Number	Diff./Non-diff.[98]	from EFTA countries [99]	from candidate countries and potential candidates [100]	From other third countries	other assigned revenue
2	06 06 01 - EU4Health Programme	Diff.	YES	YES	YES	NO

98 Diff. = Differentiated appropriations / Non-diff. = Non-differentiated appropriations.
99 EFTA: European Free Trade Association.
100 Candidate countries and, where applicable, potential candidates from the Western Balkans.

3.2. Estimated financial impact of the proposal on appropriations

3.2.1. Summary of estimated impact on operational appropriations

– ☐ The proposal/initiative does not require the use of operational appropriations

– ☒ The proposal/initiative requires the use of operational appropriations, as explained below

The allocations will be redeployed within the existing envelope of the EU4Health programme

3.2.1.1. Appropriations from voted budget

EUR million (to three decimal places)

			Year 2024	Year 2025	Year 2026	Year 2027	**TOTAL MFF 2021-2027**
Operational appropriations							
06 06 01 - EU4Health Programme	Commitments	(1a)			40,405	41,213	**81,618**
	Payments	(2a)			28,284	40,971	**69,254**
06 10 03 Union contribution to the European Medicines Agency	Commitments	(1b)			0,651	0,758	**1,408**
	Payments	(2b)			0,651	0,758	**1,408**
Appropriations of an administrative nature financed from the envelope of specific programmes							
Budget line		(3)					**0,000**
TOTAL appropriations	Commitments	=1a+1b+3	**0,000**	**0,000**	**41,056**	**41,971**	**83,027**
	Payments	=2a+2b+3	**0,000**	**0,000**	**28,934**	**41,729**	**70,663**

EUR million (to three decimal places)

			Year 2024	Year 2025	Year 2026	Year 2027	TOTAL MFF 2021-2027
TOTAL operational appropriations (including contribution to decentralised agency)	Commitments	(4)	0,000	0,000	41,056	41,971	**83,027**
	Payments	(5)	0,000	0,000	28,934	41,729	**70,663**
Ÿ TOTAL appropriations of an administrative nature financed from the envelope for specific programmes		(6)	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**
TOTAL appropriations under HEADING 2 of the multiannual financial framework	Commitments	=4+6	**0,000**	**0,000**	**41,056**	**41,971**	**83,027**
	Payments	=5+6	**0,000**	**0,000**	**28,934**	**41,729**	**70,663**

EUR million (to three decimal places)

			Year 2024	Year 2025	Year 2026	Year 2027	TOTAL MFF 2021-2027
• TOTAL operational appropriations (all operational headings)	Commitments	(4)	0,000	0,000	41,056	41,971	**83,027**
	Payments	(5)	0,000	0,000	28,934	41,729	**70,663**
• TOTAL appropriations of an administrative nature financed from the envelope for specific programmes (all operational headings)		(6)	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**
TOTAL appropriations Under Heading 1 to 6 of the multiannual financial framework (Reference amount)	Commitments	=4+6	**0,000**	**0,000**	**41,056**	**41,971**	**83,027**
	Payments	=5+6	**0,000**	**0,000**	**28,934**	**41,729**	**70,663**

Heading of multiannual financial framework	7	'Administrative expenditure'[101]

EUR million (to three decimal places)

		Year 2024	Year 2025	Year 2026	Year 2027	TOTAL MFF 2021-2027
Ÿ Human resources		0,000	0,000	1,793	3,586	**5,379**
Ÿ Other administrative expenditure		0,000	0,000	0,035	0,070	**0,105**
Total	Appropriations	**0,000**	**0,000**	**1,828**	**3,656**	**5,484**

TOTAL appropriations under HEADING 7 of the multiannual financial framework	(Total commitments = Total payments)	**0,000**	**0,000**	**1,828**	**3,656**	**5,484**

EUR million (to three decimal places)

		Year 2024	Year 2025	Year 2026	Year 2027	TOTAL MFF 2021-2027
TOTAL appropriations under HEADINGS 1 to 7	Commitments	**0,000**	**0,000**	**42,884**	**45,627**	**88,511**
of the multiannual financial framework	Payments	**0,000**	**0,000**	**30,762**	**45,385**	**76,147**

101 The necessary appropriations should be determined using the annual average cost figures available on the appropriate BUDGpedia webpage.

3.2.1.2. Appropriations from external assigned revenues

N/A

3.2.2. Estimated output funded from operational appropriations (not to be completed for decentralised agencies)

Indicate objectives and outputs			**Year**		**Year**		**TOTAL 2021-2027**	
⇩			**2026**		**2027**			
06 06 01 - EU4Health Programme	**OUTPUTS**							
	Type	Average cost	No	Cost	No	Cost	No	Cost
OBJECTIVE No 1: Security of supply and the availability of critical medicinal products								
A. facilitate investments in manufacturing capacities	Grants			40,000		40,800	**0**	**80,800**
A. facilitate investments in manufacturing capacities	Meetings			0,027		0,028	**0**	**0,055**
B. National public procurement criteria	Meetings			0,027		0,028	**0**	**0,055**
C. collaborative procurement procedures	Meetings			0,027		0,028	**0**	**0,055**
D. International Cooperation	Meetings			0,027		0,028		**0,055**
Subtotal for objective No 1			**0**	**40,108**	**0**	**40,910**	**0**	**81,018**
OBJECTIVE 2: Availability and accessibility of certain other medicinal products								
B. National public procurement criteria	Meetings			0,027		0,028	**0**	**0,055**
C. collaborative procurement procedures	Meetings			0,270		0,275	**0**	**0,545**
Subtotal for objective No 2			**0**	**0,297**	**0**	**0,303**	**0**	**0,600**

TOTALS			**0**	**40,405**	**0**	**41,213**	**0**	**81,618**

EUR million (to three decimal places)

Indicate objectives and outputs			**Year**		**Year**		**TOTAL 2021-2027**	
⇩			**2026**		**2027**			
06 10 03 Union contribution to the European Medicines Agency	**OUTPUTS**							
	Type	Average cost	No	Cost	No	Cost	No	Cost
OBJECTIVE No 1: Security of supply and the availability of critical medicinal products								
A. facilitate investments in manufacturing capacities -	EMA Staff costs			0,524		0,628	**0**	**1,152**
A. facilitate investments in manufacturing capacities	IT			0,100		0,102	**0**	**0,202**
A. facilitate investments in manufacturing capacities	Meetings			0,027		0,028	**0**	**0,055**
Subtotal for objective No 1			**0**	**0,651**	**0**	**0,758**	**0**	**1,408**
TOTALS			**0**	**0,651**	**0**	**0,758**	**0**	**1,408**

3.2.3. Summary of estimated impact on administrative appropriations

– ☐ The proposal/initiative does not require the use of appropriations of an administrative nature

– ☒ The proposal/initiative requires the use of appropriations of an administrative nature, as explained below

3.2.3.1. Appropriations from voted budget

EUR million (to three decimal places)

VOTED APPROPRIATIONS	Year 2024	Year 2025	Year 2026	Year 2027	TOTAL 2021 - 2027
HEADING 7					
Human resources	0,000	0,000	1,793	3,586	5,379
Other administrative expenditure	0,000	0,000	0,035	0,070	0,105
Subtotal HEADING 7	0,000	0,000	1,828	3,656	5,484
Outside HEADING 7					
Human resources	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**
Other expenditure of an administrative nature	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**
Subtotal outside HEADING 7	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**
TOTAL	0,000	0,000	1,828	3,656	5,484

3.2.3.3. Total appropriations

TOTAL VOTED APPROPRIATIONS + EXTERNAL ASSIGNED REVENUES	Year 2024	Year 2025	Year 2026	Year 2027	TOTAL 2021 - 2027
HEADING 7					
Human resources	0,000	0,000	1,793	3,586	5,379
Other administrative expenditure	0,000	0,000	0,035	0,070	0,105
Subtotal HEADING 7	0,000	0,000	1,828	3,656	5,484

Outside HEADING 7					
Human resources	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**
Other expenditure of an administrative nature	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**
Subtotal outside HEADING 7	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**
TOTAL	0,000	0,000	1,828	3,656	5,484

The appropriations required for human resources and other expenditure of an administrative nature will be met by appropriations from the DG that are already assigned to management of the action and/or have been redeployed within the DG, together, if necessary, with any additional allocation which may be granted to the managing DG under the annual allocation procedure and in the light of budgetary constraints.

3.2.4. Estimated requirements of human resources

– ☐ The proposal/initiative does not require the use of human resources

– ☒ The proposal/initiative requires the use of human resources, as explained below

3.2.4.1. Financed from voted budget

Estimate to be expressed in full-time equivalent units (FTEs)[1]

VOTED APPROPRIATIONS		Year 2024	Year 2025	Year 2026	Year 2027	POST 2027
• Establishment plan posts (officials and temporary staff)						
20 01 02 01 (Headquarters and Commission's Representation Offices)		0	0	9	18	18
20 01 02 03 (EU Delegations)		0	0	0	0	0
01 01 01 01 (Indirect research)		0	0	0	0	0
01 01 01 11 (Direct research)		0	0	0	0	0
Other budget lines (specify)		0	0	0	0	0
• External staff (in Full Time Equivalent unit: FTE)						
20 02 01 (AC, END from the 'global envelope')		0	0	1	2	2
20 02 03 (AC, AL, END and JPD in the EU Delegations)		0	0	0	0	0
Admin. Support line [XX.01.YY.YY] [2]	- at Headquarters	0	0	0	0	0
	- in EU Delegations	0	0	0	0	0
01 01 01 02 (AC, END - Indirect research)		0	0	0	0	0
01 01 01 12 (AC, END - Direct research)		0	0	0	0	0
Other budget lines (specify) - Heading 7		0	0	0	0	0

[1] Please specify below the table how many FTEs within the number indicated are already assigned to the management of the action and/or can be redeployed within your DG and what are your net needs.

Other budget lines (specify) - Outside Heading 7	0	0	0	0	0
TOTAL	**0**	**0**	**10**	**20**	**20**

3.2.4.2. Financed from external assigned revenues

N/A

3.2.4.3. Total requirements of human resources

TOTAL VOTED APPROPRIATIONS + EXTERNAL ASSIGNED REVENUES		Year	Year	Year	Year
		2024	2025	2026	2027
• Establishment plan posts (officials and temporary staff)					
20 01 02 01 (Headquarters and Commission's Representation Offices)		0	0	9	18
20 01 02 03 (EU Delegations)		0	0	0	0
01 01 01 01 (Indirect research)		0	0	0	0
01 01 01 11 (Direct research)		0	0	0	0
Other budget lines (specify)		0	0	0	0
• External staff (in Full Time Equivalent unit: FTE)					
20 02 01 (AC, END from the 'global envelope')		0	0	1	2
20 02 03 (AC, AL, END and JPD in the EU Delegations)		0	0	0	0
Admin. Support line [XX.01.YY.YY] [2]	- at Headquarters	0	0	0	0
	- in EU Delegations	0	0	0	0
01 01 01 02 (AC, END - Indirect research)		0	0	0	0
01 01 01 12 (AC, END - Direct research)		0	0	0	0
Other budget lines (specify) - Heading 7		0	0	0	0
Other budget lines (specify) - Outside Heading 7		0	0	0	0
TOTAL		**0**	**0**	**10**	**20**

The staff required to implement the proposal (in FTEs):

	To be covered by current staff available in the Commission services	**Exceptional additional staff***		
		To be financed under Heading 7 or Research	**To be financed from BA line**	**To be financed from fees**
Establishment plan posts	2026: 9 posts 2027: 18 post Post MMF: 18 posts		N/A	

External staff (CA, SNEs, INT)	2026: 1 CA 2027: 2 CA Post MFF: 2 CA			

3.2.4.4. Total requirements of human resources EMA

EMA	Year **2024**	Year **2025**	Year **2026**	Year **2027**	**TOTAL 2021 - 2027**
Temporary agents (AD+AST)	**0**	**0**	**3**[2]	**3**	
Contract agents	**0**	**0**	**0**	**0**	
Seconded National Experts	**0**	**0**	**0**	**0**	
Total staff	**0**	**0**	**3**	**3**	
Appropriations covered by the EU Budget	0,000	0,000	0,524	0,628	**1,152**
Appropriations covered by fees	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**
Appropriations co-financed (if applicable)	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**
TOTAL appropriations	**0,000**	**0,000**	**0,524**	**0,628**	**1,152**

EMA	Year **2024**	Year **2025**	Year **2026**	Year **2027**	**Total 2021-2027 MFF**
Temporary agents (AD Grades)			0,314	0,419	0,733
Temporary agents (AST grades)			0,209	0,209	0,419

[2] For the 1st year the costs of the 1 AD for the scientific advice is accounted for 50% as it is expected that implementation of strategic projects will not fully kick in in 2026. For the rest of the FTEs the cost is accounted in full.

Contract staff					0,000
Seconded National Experts					0,000
Total			0,524	0,628	1,152

Staff requirements (FTE): Total posts Union funded

	Year **2026**	Year **2027**	**TOTAL**
Temporary agents (AD Grades)	2[3]	2	2
Temporary agents (AST grades)	1	1	1
Contract staff as of			
Seconded National Experts			
TOTAL	**3**	**3**	**3**

Description of tasks to be carried out by:

Officials and temporary staff	1 AD to provide scientific advice in accordance to article 11 stating that EMA shall provide dedicated advice to assist project promoters developing projects relying on innovative manufacturing processes , 1 AD and 1 AST to address the increased volume of vulnerability analysis plus provision of aggregated data (AD)
External staff	

[3] For the 1st year the costs of the 1 AD for the scientific advice is accounted for 50% as it is expected that implementation of strategic projects will not fully kick in in 2026. For the rest of the FTEs the cost is accounted in full

3.2.5. Overview of estimated impact on digital technology-related investments

Compulsory: the best estimate of the digital technology-related investments entailed by the proposal/initiative should be included in the table below.

Exceptionally, when required for the implementation of the proposal/initiative, the appropriations under Heading 7 should be presented in the designated line.

The appropriations under Headings 1-6 should be reflected as "Policy IT expenditure on operational programmes". This expenditure refers to the operational budget to be used to re-use/ buy/ develop IT platforms/ tools directly linked to the implementation of the initiative and their associated investments (e.g. licences, studies, data storage etc). The information provided in this table should be consistent with details presented under Section 4 "Digital dimensions".

TOTAL Digital and IT appropriations	Year **2024**	Year **2025**	Year **2026**	Year **2027**	**TOTAL MFF 2021 - 2027**
HEADING 7					
IT expenditure (corporate)	0.000	0.000	0.000	0.000	**0.000**
Subtotal HEADING 7	**0.000**	**0.000**	**0.000**	**0.000**	**0.000**
Outside HEADING 7					
Policy IT expenditure on operational programmes	0.000	0.000	0.000	0.000	**0.000**
Subtotal outside HEADING 7	**0.000**	**0.000**	**0.000**	**0.000**	**0.000**
TOTAL	**0.000**	**0.000**	**0.000**	**0.000**	**0.000**

3.2.6. Compatibility with the current multiannual financial framework

The proposal/initiative:

– ✠ can be fully financed through redeployment within the relevant heading of the multiannual financial framework (MFF)

The increase of appropriations for EMA budget line 06.100301 in years 2026 and 2027 by 1,4 million EUR, will be done via internal redeployment within heading 2b, i.e. by an equal reduction of the EU4Health budget line 06.0601 for this period. The appropriations managed by the Commission will be redeployed withing the existing financial envelope of the EU4Health programme.

– ☐ requires use of the unallocated margin under the relevant heading of the MFF and/or use of the special instruments as defined in the MFF Regulation

– ☐ requires a revision of the MFF

3.2.7. Third-party contributions

The proposal/initiative:

– ☐ does not provide for co-financing by third parties

– ☐ provides for the co-financing by third parties estimated below:

Appropriations in EUR million (to three decimal places)

	Year **2024**	Year **2025**	Year **2026**	Year **2027**	Total
Specify the co-financing body					
TOTAL appropriations co-financed					

3.3. Estimated impact on revenue

– ☐ The proposal/initiative has no financial impact on revenue.

– ☐ The proposal/initiative has the following financial impact:

– ☐ on own resources

– ☐ on other revenue

– ☐ please indicate, if the revenue is assigned to expenditure lines

EUR million (to three decimal places)

Budget revenue line:	Appropriations available for the current financial year	Impact of the proposal/initiative[4]			
		Year **2024**	Year **2025**	Year **2026**	Year **2027**
Article …….					

For assigned revenue, specify the budget expenditure line(s) affected.

Other remarks (e.g. method/formula used for calculating the impact on revenue or any other information).

4. DIGITAL DIMENSIONS

4.1. Requirements of digital relevance

Reference to requirement	**Requirement description**	**Stakeholder categories affected**	**High-level processes affected by this requirement**	**Category**	
Article 6 paragraph 1	Recognition of Strategic Projects	Project promoter National authority	Request recognition of Strategic project	Data Digital Public Service	
Article 6 paragraph 2	Member States shall communicate to the Commission which authority is designated for assessing and confirming Strategic Projects;	EC, MS	Notify	Data Digital Public Service	

[4] As regards traditional own resources (customs duties, sugar levies), the amounts indicated must be net amounts, i.e. gross amounts after deduction of 20% for collection costs.

Article 6 paragraph 3	EC publishes online the list of MS designated authorities	EC, MS	Publish	Data	
Article 12	Combination of environmental assessments required under several legal bases via joint or coordinated procedures	Project promoter National authority	Assess strategic projects for more legal bases	Data Digital solution Digital public service	
Article 13 Paragraph 1	Availability of relevant spatial planning data	MS	Make available spatial planning data	Data Digital solution	
Article 13 Paragraph 2	Combination of plans assessments	MS	Assess plans for more legal bases	Data Digital public service	
Article 16	Request assessment of addressing vulnerability Inform on the existence of Strategic projects addressing an existing vulnerability	Project promoter, Designated authority Commission	Request for assessment Inform on addressed vulnerabilities	Data Digital solution Digital public service	
Chapter IV	Public procurement rules for critical medicine products	Member States Public administrations, Economic operator	Launch procurement	Data	
Article 19	Notification of national programmes	Member States Commission CMG	Notification of national programmes	Data	

4.2. Data

Type of data	**Reference requirements**	**Standard and/or specification**
List of MS Authorities designated for assessing and confirming Strategic Projects;	Article 6	Standard list of MS
Strategic Project	Article 6	Not defined
Status of the highest national significance for Strategic Projects	Article 9	Not defined
Combined environmental assessment	Article 12	Defined under other legal bases
Spatial planning data	Article 13 Paragraph 1	Not defined
Combined urbanistic assessments	Article 13 Paragraph 2	Not defined
Assessment whether strategic	Article 16	Not defined

projects address a supply chain vulnerability		
National programmes	Article 19	Not defined

The list of Member States' Authorities designated for assessing and confirming Strategic Projects will be published on the ec.europa.eu website, relying on its standards for being findable and accessible.

The act follows the only-once principle by not duplicating data collection for identification of critical medicines and evaluation of vulnerabilities in their supply chains, by re-using data collected under the Revision of the General Pharmaceutical Legislation.

Data related to assessments are governed by the relevant legal basis that trigger the assessments.

Data flows

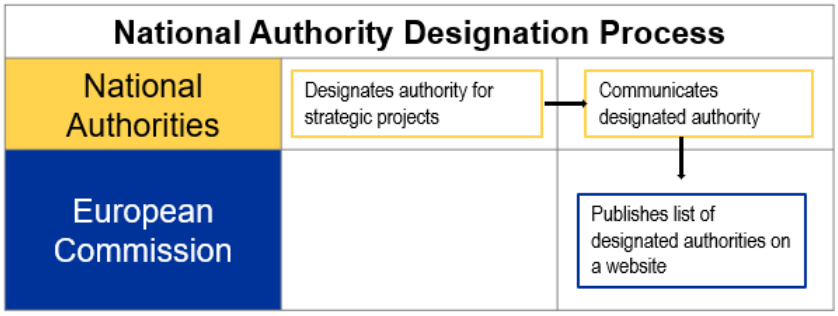

Type of data	Reference(s) to the requirement(s)	Actor who provides the data	Actor who receives the data	Trigger for the data exchange	Frequency (if applicable)
List of MS Authorities designated for assessing and confirming Strategic Projects	Article 6	Member States	Commission	Not defined	NA
Project	Article 6	Project promoter	Designated authority	at the initiative of the project promoter	
Strategic Project	Article 6	Designated authority	Project promoter	At Project promoter request	No deadline set
Status of the highest national significance for Strategic Projects	Article 9	National authorities	Strategic Project promoter	No deadline set	
Combined environmental assessment	Article 12	Competent authority	Strategic Project promoter	Within 45 days after receiving all necessary information and subject to exceptions	

Spatial planning data	Article 13 paragraph 1	Member States	General public		
Combined urbanistic assessments	Article 13 paragraph 2	Member States competent authorities	Strategic Project promoter	No deadline set	
Request for assessment of addressing vulnerability by Strategic Projects	Article 16 paragraph 2	Strategic Project promoter	Designated authority	At the initiative of the project promoter	
Assessment of addressing vulnerability by Strategic Projects	Article 16 paragraph 2	Designated authority	Strategic Project promoter	Within 15 working days	
Assessment of addressing vulnerability by Strategic Projects	Article 16 paragraph 2	Designated authority	The Commission	If Strategic project addresses an existing vulnerability in the supply chain. No deadline set	
National programmes	Article 19 paragraph 2	Member States	Commission	By 6 months after entry into force of this Regulation	

4.3. Digital solutions

No new digital solution is foreseen.

4.4. Interoperability assessment

Reference to the legal provision	Description of the requirement	Interaction across Member State borders, among EU entities or between EU entities and public sector bodies	Effect on 'cross-border interoperability'

Article 6 paragraph 2	Member States shall communicate to the Commission which authority is designated for assessing and confirming Strategic Projects;	No interaction just one simple notification and/or publishing
Article 6 paragraph 3	EC publishes online the list of MS designated authorities	

4.5. Measures to support digital implementation

§ 57

Yttrande över KPMGs granskning av avvikelsehantering inom äldreomsorgen

Ärendenr 2024/1464-3.9.9.3

Socialnämndens arbetsutskotts förslag till beslut

Socialnämnden beslutar att anta socialförvaltningens yttrande över KPMGs granskning av avvikelsehantering inom äldreomsorgen och avge nedanstående svar till kommunrevisionen.

Sammanfattning av ärendet

KPMG har av oss Luleå kommuns revisorer fått i uppdrag att granska kommunens rutiner kring avvikelsehantering inom äldreomsorgen. Syftet med granskningen har varit att bedöma om socialnämnden har säkerställt att avvikelser inom äldreomsorgen rapporteras och hanteras på ett ändamålsenligt sätt i enlighet med gällande lag och föreskrifter.

Socialförvaltningens yttrande

Socialförvaltningen instämmer i revisionens bedömning att många delar av avvikelsearbetet fungerar väl men att det finns några förbättringsområden.

KPMG rekommenderar socialnämnden att (rekommendationer i *kursiv stil* och förvaltningens svar utan kursivering):

- *Säkerställa att avvikelsehanteringsprocessen hålls aktuell över tid via systematiska genomgångar.*

Vägledning för avvikelsehantering har reviderats i december 2024 på ett sådant sätt att den till stor del möter revisionens synpunkter. Den reviderade vägledningen biläggs.

- *Säkerställ att inkomna synpunkter och klagomål registreras enligt upprättad rutin.*

Rutinen för synpunkter och klagomål har reviderats i januari 2025. Vägledning synpunkter och klagomål reviderad mars 2025. De reviderade dokumenten utgör tillsammans ett bättre stöd för verksamheten att efterleva förbättringsområdet. Området följs upp vid kvalitetsråd på olika nivåer. De reviderade dokumenten biläggs.

- *Säkerställ att resultaten från övergripande analyser av avvikelser och klagomål implementeras i konkreta och uppföljningsbara åtgärder.*

Inför 2025 har socialnämnden följande aktiviteter avseende internkontrollpunkten ”kontrollera och säkerställa att efterlevnad och systematisk uppföljning sker i enlighet med process för avvikelsehantering”:
Aktiviteten till denna punkt är att samtliga verksamhets-/områdes- och enhetschefer ska genomföra behovsanalys i sin lednings-/arbetsgrupp om vilka åtgärder/aktiviteter som behöver genomföras för att förbättra den systematiska kvalitetsuppföljningen gällande avvikelsehanteringsprocessen, samt säkerställa efterlevnaden till rutin och process för området avvikelser. Verksamhetscheferna ska vid socialförvaltningens ledningsgrupps kvalitetsråd löpande presentera verksamhetsområdets sammanställda systematiska arbete med avvikelser och analys, samt åtgärder.

Systematisk kvalitetsuppföljning av avvikelser ska genomföras oavsett chefsnivå. Respektive enhetschef ska inför såväl del- som helår genomföra sin enhets redovisning av sina avvikelser. I redovisningen ska det ingå

- Nuläget över inrapporterade avvikelser, hur ser trenden ut kopplat till tidigare uppföljande arbete.
- Analys över vad är orsaken till att det ser ut som det gör? Vad har ni vidtagit för åtgärder? Utvärdering av vidtagna åtgärder?
- Uppge vad ni har/kommer att åtgärda nu och framåt för att en förbättring ska ske ytterligare?
- Vem/vilka är ansvariga för genomförande av åtgärder/aktivitet?

Verksamhetschef ska vid socialförvaltningens ledningsgrupps kvalitetsråd löpande presentera hela verksamhetsområdets sammanställda systematiska arbete med avvikelser och analys, samt åtgärder.

Åtgärden styr mot revisionens intentioner genom att:

- Tydliggöra ansvar och uppföljning: Genom att varje chefsnivå har ett uttalat ansvar för analys och åtgärder säkerställs att avvikelsehanteringen inte stannar vid rapportering, utan leder till konkret förbättringsarbete.
- Skapa spårbarhet och transparens: Den systematiska redovisningen möjliggör uppföljning över tid och ger en tydlig koppling mellan identifierade brister, vidtagna åtgärder och deras resultat.
- Stärka det förebyggande arbetet: Genom att analysera orsaker och trender kan återkommande problem identifieras och förebyggas, vilket ligger i linje med revisionens intention om en ändamålsenlig hantering.
- Integrera kvalitetsarbetet i ledningsstrukturen: Genom att kvalitetsråden används som forum för uppföljning och analys förankras arbetet i ledningen och blir en naturlig del av styrningen.

- *Upprätta styrdokument som formaliserar kvalitetsrådsarbetets inriktning, omfattning och genomförande.*

Revidering av nuvarande kvalitetsdokument ”Kvalitetsorganisation inom socialförvaltningen” har påbörjats och beräknas vara klar tidigt hösten 2025. Syftet med revideringen är att tydliggöra roller, kvalitetsrådens syfte och också säkerställa exempelvis att alla medarbetare får återkoppling avseende resultatet av arbetet och åtgärderna kring avvikelser.

Övrigt
Revisionen påtalar också en förbättringspotential inom hälso- och sjukvårdens efterlevnad av avvikelseprocessen. Här sker utbildning och handledning för förbättring. Socialt ansvarig samordnare (SAS) och medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS) planerar verksamhetsbesök under hösten 2025 för att stärka efterlevnaden av processen.

Revisionen efterlyser en tydligare särskiljning mellan olika verksamheter i återrapporteringen till socialnämnden. I 2024 års kvalitetsberättelse har förvaltningen tagit steg i den önskvärda riktningen. Just nu pågår en översyn av hur delårsrapporteringen kan förtydligas.

För kännedom kan det vara bra för revisionen att känna till att förvaltningen sedan oktober 2024 arbetar med att införa en applikation för SOSFS 2011:9 i beslutsstödet Hypergene. Applikationen är en digitalisering av kvalitetsledningssystemet med tydligt fokus på dokumentationskrav av egenkontroller och riskanalyser kopplat till olika kvalitetsområden. Arbetet kommer att pågå under 2025 med en preliminär plan om driftsättning för ett verksamhetsområde under hösten 2025.

Socialförvaltningen har föreslagit socialnämnden besluta att anta socialförvaltningens yttrande över KPMGs granskning av avvikelsehantering inom äldreomsorgen och avge nedanstående svar till kommunrevisionen.

Sammanträdet
Socialförvaltningen föredrar ärendet.

Beslutsgång
Ordföranden ställer socialförvaltningens förslag under proposition och finner att socialnämndens arbetsutskott bifaller förslaget.

Dialog

Socialförvaltningens svar har utarbetats i samarbete mellan verksamhetschefer vård- och omsorg och hälso- och sjukvård, tillsammans med medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS), socialt ansvarig samordnare (SAS) och avdelningschef HR & kvalitet.

Beslutsunderlag

- Slutdokument – Granskning av avvikelsehantering inom äldreomsorgen, SOC Hid: 2025.499
- Rapport – Granskning av avvikelsehantering inom äldreomsorgen, SOC Hid: 2025.498
- Vägledning Avvikelser på socialförvaltningen, 2025-03-20, SOC Hid: 2025.1699
- Rutin för synpunkter och klagomål, 2025-01-01, SOC Hid: 2025.1700
- Vägledning i modulen för synpunkter och klagomål, 2025-03-14, SOC Hid: 2025.1701
- Socialförvaltningens förslag till beslut gällande yttrande över KPMGs granskning av avvikelsehantering inom äldreomsorgen, SOC Hid: 2025.1698

LULEÅ KOMMUN
Kommunrevisionen

SLUTDOKUMENT
2025-02-13

För kännedom:
Kommunstyrelsen
Kommunfullmäktige
Partiernas gruppledare

Socialnämnden

Granskning av avvikelsehantering inom äldreomsorgen

KPMG har av oss Luleå kommuns revisorer fått i uppdrag att granska kommunens rutiner kring avvikelsehantering inom äldreomsorgen. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2024.

Syftet med granskningen har varit att bedöma om socialnämnden har säkerställt att avvikelser inom äldreomsorgen rapporteras och hanteras på ett ändamålsenligt sätt i enlighet med gällande lag och föreskrifter.

Den samlade bedömningen utifrån granskningens syfte är att socialnämnden endast delvis har säkerställt att avvikelser inom äldreomsorgen rapporteras och hanteras i enlighet med gällande lag och föreskrifter.

Utifrån resultatet av granskningen rekommenderas socialnämnden att:

- Säkerställa att avvikelsehanteringsprocessen hålls aktuell över tid via systematiska genomgångar
- Säkerställ att inkomna synpunkter och klagomål registreras enligt upprättad rutin.
- Säkerställ att resultaten från övergripande analyser av avvikelser och klagomål implementeras i konkreta och uppföljningsbara åtgärder.
- Upprätta styrdokument som formaliserar kvalitetsrådsarbetets inriktning, omfattning och genomförande.

Vi överlämnar härmed granskningsrapporten för kännedom och yttrande. Yttrande från socialnämnden önskas senast den 31 juni 2025.
För Luleå kommuns revisorer

Kurt Hauptmann/ordförande

Granskning av avvikelsehantering inom äldreomsorgen

Rapport
Luleå kommun

KPMG AB
2025-02-13
Antal sidor 118

© 2025 KPMG AB, a Swedish limited liability company and a member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative (“KPMG International”), a Swiss entity. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

Innehållsförteckning

1 Sammanfattning 2

2 Bakgrund 4
2.1 Syfte, revisionsfrågor och avgränsning 4
2.2 Revisionskriterier 5
2.3 Metod 5

3 Vägledande regelverk, föreskrifter och allmänna råd 7

4 Resultat av granskningen 10
4.1 System och rutiner 10
4.2 Kännedom om riktlinjer och rutiner inom organisationen 12
4.3 Analys och åtgärder 13
4.4 Återrapportering till nämnden 16

5 Samlad bedömning och rekommendationer 18

© 2025 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification KPMG Public

1 Sammanfattning

KPMG har av Luleå kommuns revisorer fått i uppdrag att granska kommunens rutiner kring avvikelsehantering inom äldreomsorgen. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2024.

Syftet med granskningen har varit att bedöma om socialnämnden har säkerställt att avvikelser inom äldreomsorgen rapporteras och hanteras på ett ändamålsenligt sätt i enlighet med gällande lag och föreskrifter.

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att socialnämnden endast delvis har säkerställt att avvikelser inom äldreomsorgen rapporteras och hanteras i enlighet med gällande lag och föreskrifter.

I det följande redovisas våra samlade bedömningar av respektive revisionsfråga.

Revisionsfråga	Bedömning
Har nämnden säkerställt att det finns fungerande system och rutiner för att: - Identifiera, dokumentera och rapportera avvikande händelser i verksamheten? - Analysera och åtgärda rapporterade avvikelser? - Följa upp vidtagna åtgärder?	I allt väsentligt
Är riktlinjer och rutiner kända i organisationen?	I allt väsentligt
Sammanställs och analyseras rapporterade avvikelser, synpunkter och klagomål på ett ändamålsenligt sätt?	Delvis
Vidtas åtgärder utifrån resultatet av avvikelsehanteringen för att säkra verksamhetens kvalitet?	Delvis
Vilken återrapportering sker till nämnden?	I allt väsentligt tillfredsställande

För närmare beskrivning av bakgrunden till våra bedömningar hänvisar vi till respektive avsnitt i revisionsrapporten.

Utifrån våra iakttagelser och bedömningar rekommenderar vi socialnämnden att:

- Säkerställa att avvikelsehanteringsprocessen hålls aktuell över tid via systematiska genomgångar.

© 2025 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

- Säkerställ att inkomna synpunkter och klagomål registreras enligt upprättad rutin.
- Säkerställ att resultaten från övergripande analyser av avvikelser och klagomål implementeras i konkreta och uppföljningsbara åtgärder.
- Upprätta styrdokument som formaliserar kvalitetsrådsarbetets inriktning, omfattning och genomförande.

© 2025 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

2 Bakgrund

KPMG har av Luleå kommuns revisorer fått i uppdrag att granska kommunens rutiner kring avvikelsehantering inom äldreomsorgen. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2024.

I Luleå kommun är det socialnämnden som ansvarar för den vård och omsorg som ges till äldre. Enligt Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2011:9) om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete ansvarar vårdgivare och huvudmän för att det finns ett ledningssystem i verksamheten. En viktig del i det systematiska kvalitetsarbetet är det systematiska förbättringsarbete som ska ske i verksamheten. I detta ingår att bedöma om det finns risk för att händelser skulle kunna inträffa som kan medföra brister i verksamhetens kvalitet. För att säkra verksamhetens kvalitet ska egenkontroll göras. Därtill ska klagomål och synpunkter på verksamhetens kvalitet tas emot och utredas.

Utöver detta finns det även en rapporteringsskyldighet för den som fullgör uppgifter inom socialtjänsten, enligt LSS och för hälso- och sjukvårdspersonal (lex Sarah och lex Maria) när det gäller missförhållanden eller påtagliga risker för missförhållande samt händelser i verksamheten som har medfört eller hade kunnat medföra vårdskada.

De rapporter, klagomål och synpunkter som kommer in ska sammanställas och analyseras för att utifrån det kunna identifiera mönster eller trender som indikerar brister i verksamhetens kvalitet. Utifrån resultatet av ovan nämnda aktiviteter (riskanalys, egenkontroll och utredning av avvikelser) ska sedan åtgärder vidtas för att säkra verksamhetens kvalitet.

Revisorerna bedömer att det finns en risk att avvikelser och rapporter enligt lex Sarah och lex Maria inte hanteras på ett ändamålsenligt sätt och har utifrån sin riskanalys beslutat att genomföra en granskning av socialnämndens rutiner för avvikelsehantering. Aktuella grunder för ansvarsprövning i granskningen är risken bristande styrning och intern kontroll i verksamheten samt risken för verksamhetsskada.

2.1 Syfte, revisionsfrågor och avgränsning

Syftet med granskningen har varit att bedöma om socialnämnden har säkerställt att avvikelser inom äldreomsorgen rapporteras och hanteras på ett ändamålsenligt sätt i enlighet med gällande lag och föreskrifter.

Granskningen har omfattat följande revisionsfrågor:

- Har nämnden säkerställt att det finns fungerande system och rutiner för att:
  - Identifiera, dokumentera och rapportera avvikande händelser[1] i verksamheten?
  - Analysera och åtgärda rapporterade avvikelser?

[1] Med avvikande händelser avses här rapporter enligt lex Sarah och lex Maria, synpunkts- och klagomålshantering och övriga avvikelser

© 2025 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

    - Följa upp vidtagna åtgärder?
- Är riktlinjer och rutiner kända i organisationen?
- Sammanställs och analyseras rapporterade avvikelser, synpunkter och klagomål på ett ändamålsenligt sätt?
- Vidtas åtgärder utifrån resultatet av avvikelsehanteringen för att säkra verksamhetens kvalitet?
- Vilken återrapportering sker till nämnden?

Granskningen har avgränsats till att granska och bedöma huruvida avvikelsehanteringen sker på ett ändamålsenligt sätt inom äldreomsorgen (särskilt boende och hemtjänst).

2.2 Revisionskriterier

I granskningen har revisionskriterierna utgjorts av:

- Kommunallagen 6 kap. 6 §
- Socialtjänstlagen 3 kap. 3 § samt 14 kap. 2-7 §§
- Patientsäkerhetslagen 3 kap.
- Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete (SOSFS 2011:9)
- Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om lex Sarah (2011:5)
- Inspektionen för vård och omsorgs föreskrifter (HSLF-FS 2017:41) om anmälan av händelser som har medfört eller hade kunnat medföra en allvarlig vårdskada (lex Maria).
- Tillämpbara interna regelverk, policys och beslut

2.3 Metod

Granskningen har genomförts genom:

- Dokumentstudier av relevanta dokument så som ledningssystem för kvalitetsarbete, vägledning avvikelser på socialförvaltningen, socialnämndens delegationsordning, kvalitetsberättelse 2023, patientsäkerhetsberättelse 2023, verksamhetsberättelse 2023, Socialnämndens verksamhetsplan 2024, rutin avvikelsehantering, hantering av synpunkter och klagomål, rutin synpunkter och klagomål, rutin lex Maria, riktlinjer lex Sarah, rutin lex Sarah och tillsynsärenden – arbetsgång för hantering av tillsynsärenden samt att tillvarata resultat.
- Intervjuer har genomförts med verksamhetschef vård- och omsorg och hälso- och sjukvård, gruppintervjuer med utvalda enhetschefer särskilt boende och hemtjänsten, gruppintervjuer med utvalda medarbetare inom hemtjänsten och

© 2025 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

särskilt boende samt intervju med medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS) och socialt ansvarig samordnare (SAS)

De bedömningar som avlämnas i granskningen har utgått ifrån följande bedömningsnivåer.

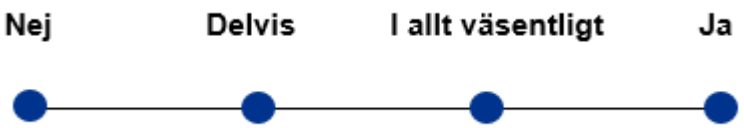

Samtliga intervjuade har erbjudits att faktakontrollera ett utkast av rapporten

© 2025 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

3 Vägledande regelverk, föreskrifter och allmänna råd

Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2011:9)

Den som bedriver socialtjänst eller verksamhet enligt föreskrift ansvarar för att det finns ett systematiskt kvalitetsledningssystem[2]. Ledningssystemet ska användas för att på ett systematiskt och fortlöpande sätt utveckla och säkra verksamhetens kvalitet. Vårdgivaren eller den som bedriver socialtjänst ska identifiera, beskriva och fastställa de processer som verksamheten behöver för att säkra verksamhetens kvalitet. För varje aktivitet ska vårdgivaren eller den som bedriver socialtjänst utarbeta och fastställa de rutiner som behövs för att säkra kvaliteten i verksamheten. Vidare ska rutinerna beskriva ett bestämt tillvägagångssätt för hur en aktivitet ska utföras samt ange ansvarsfördelningen för utförandet i verksamheten.

Föreskriften förtydligar också att den som bedriver verksamhet ska arbeta med ett systematiskt förbättringsarbete. Den information som verksamheten får genom riskanalyser, egenkontroller och utredning av klagomål, synpunkter och rapporter ska ligga till grund för förbättringar av ledningssystemets processer och rutiner. Vidare beskrivs hur en verksamhet systematiskt och fortlöpande ska arbeta för att utveckla och säkra kvaliteten i verksamheten. Kvalitet definieras enligt föreskriften på följande sätt: *Att en verksamhet uppfyller de krav och mål som gäller för verksamheten enligt lagar och andra föreskrifter om hälso- och sjukvård, socialtjänst och stöd och service till vissa funktionshindrade och beslut som har meddelats med stöd av sådana föreskrifter.*

I föreskriftens 4 kap. finns bestämmelser kring ledningssystemets grundläggande uppbyggnad. Ledningssystemet ska användas fortlöpande och systematiskt för att utveckla och säkra verksamhetens kvalitet genom att identifiera, beskriva och fastställa processer i verksamheten.

Patient- och kvalitetsberättelse

Av 7 kap. i ovan nämnd föreskrift framgår vidare att vårdgivare eller den som bedriver socialtjänst årligen ska upprätta en sammanhållen kvalitetsberättelse med dokumentationen som utgångspunkt. Kvalitetsberättelsen bör omfatta hur vårdgivaren eller den som bedriver socialtjänst arbetat med att systematiskt och fortlöpande utveckla och säkra verksamhetens kvalitet.

En kvalitetsberättelse bör innehålla en redogörelse där det framgår:

- hur arbetet med att systematiskt och fortlöpande utveckla och säkra verksamhetens kvalitet har bedrivits under föregående kalenderår
- vilka åtgärder som har vidtagits för att säkra verksamhetens kvalitet och
- vilka resultat som uppnåtts

Utöver det kan kvalitetsberättelsen innehålla en redogörelse för hur risker har hanterats, hur kvaliteten genom egenkontroll har följts upp och utvärderats, hur rapporter, klagomål och synpunkter har hanterats samt en beskrivning av vilka förbättringar som ovanstående aktiviteter gett upphov till.

[2] SOSFS 2011:9

© 2025 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

I enlighet med 3 kap. 9 och 10 § Patientsäkerhetslagen ska vårdgivaren årligen (senast 1 mars) upprätta en patientsäkerhetsberättelse för att redogöra för det systematiska patientsäkerhetsarbetet.

En viktig distinktion är skillnaden mellan det lagstadgade kravet på en patientsäkerhetsberättelse och det allmänna rådet gällande kvalitetsberättelse. En patientsäkerhetsberättelse syftar till att redogöra för patientsäkerhetsarbetet som handlar om skydd mot vårdskada, medan en kvalitetsberättelse omfattar mer än enbart arbetet kring patientsäkerhet.

Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om lex Sarah (2011:5)

Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om lex Sarah (2011:5) innebär följande för en kommuns äldreomsorgsverksamhet:

- **Rapportering av missförhållanden**: Lex Sarah ställer krav på att all personal inom äldreomsorgen är skyldiga att rapportera missförhållanden eller risker för missförhållanden i verksamheten. Detta innebär att om någon i personalen upptäcker eller misstänker att det förekommer brister i omsorgen, ska detta rapporteras till ansvarig chef.
- **Utredningsskyldighet**: När ett missförhållande rapporteras, är kommunen skyldig att utreda händelsen. Utredningen syftar till att förstå orsakerna till missförhållandet och att förhindra att liknande situationer uppstår i framtiden.
- **Åtgärdsplanering**: Efter utredningen måste kommunen vidta nödvändiga åtgärder för att rätta till missförhållandet och säkerställa att det inte upprepas. Detta kan innebära förändringar i rutiner, utbildning av personal eller andra förbättringsåtgärder.
- **Dokumentation och uppföljning**: Kommunen måste dokumentera hela processen från rapportering till åtgärd och följa upp att vidtagna åtgärder har haft önskad effekt. Detta är viktigt för att säkerställa transparens och ansvarighet i äldreomsorgen.
- **Anmälan till IVO**: Om ett allvarligt missförhållande upptäcks är kommunen skyldig att anmäla detta till Inspektionen för vård och omsorg (IVO). Detta är en del av tillsynsprocessen för att säkerställa att äldreomsorgen håller en hög kvalitet och att de äldre får den vård och omsorg de har rätt till.

Lex Sarah syftar till att stärka rättssäkerheten och tryggheten för de äldre genom att säkerställa att missförhållanden i omsorgen hanteras systematiskt och öppet.

Inspektionen för vård och omsorgs föreskrifter (HSLF-FS 2017:41). lex Maria.

Inspektionen för vård och omsorgs föreskrifter (HSLF-FS 2017:41) om anmälan av händelser som har medfört eller hade kunnat medföra en allvarlig vårdskada, även känd som lex Maria, innebär följande för en kommuns äldreomsorgsverksamhet:

- **Anmälningsskyldighet**: Kommunens äldreomsorgsverksamhet är skyldig att anmäla alla händelser som har medfört eller hade kunnat medföra en allvarlig vårdskada till Inspektionen för vård och omsorg (IVO). Detta gäller oavsett om skadan faktiskt inträffade eller om det fanns en risk för att den skulle inträffa.

© 2025 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

- **Systematisk hantering av vårdskador**: Verksamheten måste ha rutiner för att identifiera, dokumentera och analysera händelser som kan leda till vårdskador. Detta är en del av ett systematiskt kvalitetsarbete som syftar till att förbättra säkerheten för de äldre.
- **Utredning och åtgärder**: När en potentiell vårdskada identifieras, måste verksamheten genomföra en intern utredning för att förstå vad som gick fel och varför. Baserat på utredningen ska åtgärder vidtas för att förhindra att liknande händelser inträffar i framtiden.
- **Rapportering och transparens**: Genom att rapportera dessa händelser till IVO, bidrar äldreomsorgen till en ökad transparens och möjlighet för extern tillsyn. Detta hjälper till att säkerställa att vårdgivare arbetar för att minimera risker och förbättra vårdkvaliteten.
- **Fokus på patientsäkerhet**: Lex Maria understryker vikten av patientsäkerhet inom äldreomsorgen. Genom att systematiskt rapportera och utreda vårdskador kan kommunen arbeta proaktivt för att skydda de äldre från skada och förbättra vård- och omsorgskvaliteten.

Dessa föreskrifter syftar till att stärka säkerheten inom vården och omsorgen genom att säkerställa att allvarliga händelser hanteras på ett strukturerat och transparent sätt.

© 2025 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

4 Resultat av granskningen

4.1 System och rutiner

Av nämndsprotokollet 2024-06-20[3] framgår att socialnämnden antagit reviderade riktlinjer för kvalitetsledningssystemet, vilket ersätter den tidigare versionen från 2014. Syftet med revideringen anges vara att stärka och öka följsamheten till de krav som åläggs kommunen via Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2011:9).

Riktlinjerna för kvalitetsledningssystemet omfattar samtliga anställda inom socialförvaltningen och framgår av dokumentet "Ledningssystem för kvalitetsarbete". Syftet med riktlinjerna är att klargöra varje funktions ansvar i kvalitetsarbetet och att tydliggöra de principer som utgör grunden för kvalitetsarbetet.

Av riktlinjerna framgår att socialdirektören har ett övergripande ansvar för att leda förvaltningens kvalitetsarbete inom exempelvis avvikelsehantering, där socialdirektören ansvarar för att säkerställa att det finns riktlinjer och rutiner för avvikelsehantering, att dessa är kända av samtliga medarbetare och att det ska finnas en tydlig ansvarsfördelning för avvikelsehantering.

Det framgår vidare av riktlinjerna att samtliga medarbetare inom förvaltningen ska bidra till ett ständigt förbättringsarbete och är skyldiga att rapportera fel och brister.

Det anges i riktlinjerna att det systematiska kvalitetsarbetet består av följande delar:

- Förbättring av processer och rutiner
- Risk- och konsekvensanalys
- Egenkontroll
- Hantering av avvikelser, Lex Sarah, Lex Maria, Synpunkter & klagomål
- Att vidta åtgärder och utveckla verksamheten.

Dokumentet klargör vidare att händelser som avviker från god kvalitet ska uppmärksammas och hanteras, därav lyfts hanteringen av avvikelser, Lex Sarah, Lex Maria, synpunkter & klagomål som en central del av det systematiska kvalitetsarbetet.

Dokumentet ”Vägledning – avvikelser på socialförvaltningen[4]” syftar till att skapa ett gemensamt arbetssätt för avvikelsehantering[5] inom hela socialförvaltningen. Dokumentet redogör för området avvikelsehantering, inklusive ansvarsfördelning, definition av roller och avvikelseprocessen som innehåller fem steg, vilket beskrivs i nedanstående bild.

[3] Socialnämnden 2024-06-20 § 122
[4] Daterad 2022-02-08
[5] Enligt dokumentet ska begreppet avvikelse definieras som ett samlingsbegrepp för händelser, synpunkter och klagomål, rapporterade vårdskador och missförhållanden som har *lett till* eller *kunnat (risk) leda till* fel eller brister i bemötande, service, handläggning, omsorg, vård eller *utebliven* vård och omsorg i uppdraget till den enskilde. Det kan också vara en händelse i form av avsteg från rutin för handläggning, genomförandeplaner, vårdplaner eller andra överenskommelser.

© 2025 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

Källa: Avvikelse process, från dokumentet Vägledning – avvikelser på socialförvaltningen

Av dokumentet finns beskrivningar av hur respektive steg i avvikelseprocessen ska hanteras och vilket syfte de olika stegen har. Exempelvis framgår det att närmaste chef ansvarar för att de vidtagna åtgärderna med anledning av en avvikelse följs upp.

Av dokumentet framgår även hur den övergripande sammanställningen och analys av avvikelsehanteringen ska fungera på respektive nivå i organisationen.

I dokumentet finns även hänvisningar till olika rutiner, dokument och webbutbildningar som syftar till att vidare beskriva avvikelsehanteringen.

Vi har tagit del av riktlinjer och rutiner som beskriver hanteringen av lex Sarah, synpunkter och klagomål, avvikelser och lex Maria. Av rutinerna framgår tillvägagångsätt gällande dokumentation, bedömning av händelse, samt hur åtgärdsarbetet ska genomföras och av vem.

Av rutinen ”Tillsynsärenden – Arbetsgång för hantering av tillsynsärenden samt att tillvarata resultat” framgår arbetsgången för tillsynsärenden och hur resultaten ska tillvaratas. Bland annat tydliggör rutinen att efter en utredning enligt lex Sarah eller lex Maria är klar kan det behövas en uppföljning. Det är den ansvariga chefens uppgift att starta ett uppföljningsärende och skapa en handlingsplan.

Enligt uppgift från intervju samlas material, vägledning, rutiner, webbutbildningar med mera avseende avvikelsehanteringen inom socialförvaltningen på kommunens intranät.

System

I förvaltningens verksamhetssystem för avvikelsehantering sker det praktiska tillvägagångssättet att rapportera/registrera och dokumentera hanteringen av avvikelsen.

Från och med den 1 mars 2024 har kommunen ett nytt verksamhetssystem, där avvikelser rapporteras via en integrerad avvikelsemodul. Av intervjuer framgår det att det nya systemet har medfört flera förbättringar. Systemet upplevs som mer användarvänligt och omfattar fler obligatoriska frågor, vilket uppges bidrar till en mer detaljerad och tydlig beskrivning av varje incident. När en avvikelse registreras i systemet mottar den berörda chefen automatiskt ett e-postmeddelande om händelsen. Systemet skickar dessutom en påminnelse om avvikelsen inte har öppnats och påbörjats inom en angiven tidsram.

Det framför vid intervju att det finns viss förbättringspotential inom det nya systemet, främst gällande avvikelser som berör HSL-området. Vid avvikelse som berör HSL-området ska enhetschef inkludera sjuksköterska i avvikelsehanteringen. Denna process har ännu inte implementerats fullt ut och kan ibland vara otydlig enligt

© 2025 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

intervjuade. I vissa fall har sjuksköterskor enbart markerat att de är klara utan att lämna ytterligare beskrivningar i systemet.

4.1.1 Bedömning

Vår bedömning är att socialnämnden i allt väsentligt har säkerställt att det finns fungerande system och rutiner för att hantera, analysera, åtgärda och följa upp vidtagna åtgärder.

Bedömningen grundas på att det finns upprättade styrdokument och framtagna rutiner som beskriver och tydliggör avvikelsehanteringsprocessen med tillhörande roll- och ansvarsbeskrivningar.

Av granskningen framgår att det nya verksamhetssystemet med tillhörande avvikelsemodul upplevs användarvänlig och har bidragit till en ökad detaljeringsgrad i avvikelserapporteringen. Vi ser positivt på att systemet kan tillhandahålla automatiska e-postmeddelande till respektive chef, vilket kan bidra till att avvikelserna kan prioriteras och hanteras.

Det finns dock förbättringspotential i vissa processer, särskilt inom avvikelsehanteringen inom HSL-området, vilket bör adresseras för att stärka avvikelsehanteringen.

4.2 Kännedom om riktlinjer och rutiner inom organisationen

Enligt intervjuade genomför samtliga nyanställda en webbutbildning om avvikelsehantering, vilken är en del av det inskolningsmaterial som varje ny medarbetare förväntas genomföra. Det framkommer att nyanställda ofta får stöd och vägledning av mer erfarna kollegor när de skriver sin första avvikelserapport.

Enligt uppgift har samtliga medarbetare inom hemtjänsten och särskilt boende nyligen genomgått en utbildning om avvikelsehantering. Utbildningstillfället genomfördes i samband med introduktionen av det nya verksamhetssystemet, detta eftersom det nya systemet innehåller vissa förändringar jämfört med det gamla avvikelsesystemet.

Enligt uppgift ställer respektive enhetschef frågor omkring hur väl medarbetaren har kännedom om avvikelsehanteringen i det årliga medarbetarsamtalet, detta för att fånga upp eventuella utvecklingsbehov för den enskilda medarbetaren.

Av intervjuade framgår att det kan finnas en viss underrapportering av avvikelser. Detta beskrivs främst bero på bristande tid för att hinna skriva en avvikelse eller att det i vissa fall kan bero på okunskap eller osäkerhet på hur en avvikelse ska upprättas. Dock framgår det av de intervjuade att diskussioner och dialog om avvikelser är en naturlig del i det dagliga arbetet. Majoriteten av de intervjuade upplever att riktlinjerna och rutinerna för avvikelsehantering är välkända inom äldreomsorgsverksamheten, vilket främst tillskrivs den nyligen genomförda avvikelseutbildningen.

Övrig iakttagelse

Vi har inte tagit del av något skriftligt underlag som gör gällande att det finns en systematisk genomgång av avvikelsehanteringsprocessen med baspersonalen inom

© 2025 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

särskilt boende och hemtjänsten. Dock framgår det av intervjuer att vissa enhetschefer kan ta upp avvikelsehanteringsprocessen på arbetsplatsträffar.

4.2.1 Bedömning

Vår bedömning är att riktlinjer och rutiner i allt väsentligt är kända i verksamheten

Vi bedömer att det finns en etablerad struktur för att introducera nyanställda i avvikelsehanteringsprocessen via inskolningsmaterial. Vidare säkerställs kontinuerlig medvetenhet och kunskap om avvikelsehantering bland befintlig personal genom årliga medarbetarsamtal.

Det framförs vid intervjuer att riktlinjer och rutiner avseende avvikelsehantering är välkända i verksamheten, vilket främst tillskrivs den nyligen genomförda utbildningen och att avvikelsehanteringen beskrivs som en naturlig del av det dagliga arbetet.

Dock anser vi att det finns förbättringspotential, då det saknas en strukturerad plan för systematiska genomgångar av avvikelsehanteringsprocessen med baspersonalen, som kan leda till att avvikelsehanteringen förblir levande och aktuell inom organisationen över tid.

4.3 Analys och åtgärder

Analys och åtgärder på enhetsnivå

När en avvikelse rapporteras, får enhetscheferna inom hemtjänsten och särskilt boende ett mejl med en länk till avvikelsen. Enhetscheferna ansvarar för att behandla och analysera avvikelsen, bedöma vilka som ska delta i utredningen, och föreslå lösningar.

Om en avvikelse klassificeras som allvarlig krävs uppföljning av avvikelsen, medan mindre allvarliga händelser kan avslutas utan uppföljning. Avvikelser som bedöms vara allvarliga så som exempelvis Lex Sarah eller Lex Mariah eskaleras till medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS), medicinskt ansvarig för rehabilitering (MAR), eller socialt ansvarig samordnare (SAS) för utredning och analys. Enligt intervjuer kan handlingsplaner eller nya rutiner tillkomma beroende på omfattningen och arten av avvikelsen. Verksamhetschef, områdeschef och enhetschef ansvarar för att åtgärda identifierade brister och se till att planerade åtgärder genomförs och följs upp.

Det framgår av intervjuer att avvikelser inom hemtjänsten och särskilt boende hanteras och diskuteras kontinuerligt inom olika forum på enhetsnivå. Legitimerad personal deltar även i vissa av dessa forum. Det framgår vidare av intervju att uppföljning av vidtagna åtgärder och eventuella handlingsplaner genomförs i dessa forum.

Av intervjuer framgår en upplevelse av att åtgärder vidtas vid avvikelser, exempelvis beskrivs att förändringar i genomförandeplan, revidering av rutin eller förtydligande i besöksbeskrivningar är vanligt vidtagna åtgärder.

Gällande klagomål och synpunkter finns som redan nämnt en upprättad rutin för hur processen ska gå till. Vid intervjuer framgår det att det främst är de klagomål och

© 2025 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

synpunkter som registreras via kommunens hemsida som sammanställs och analyseras. Inkomna klagomål och synpunkter som kommer in via andra vägar registreras inte alltid i verksamhetssystemet utan hanteras och åtgärdas vanligtvis direkt utan dokumentation i avsett verksamhetssystemet.

Det framgår det av granskningen att det finns ett proaktivt arbetssätt för att samla in synpunkter och klagomål, detta främst inom särskilt boende verksamheten. Där anhöriga blir kontaktad av personal löpande under året för att stämma av hur de upplever omsorgen som bedrivs.

Analys och åtgärder på verksamhets- och förvaltningsövergripande nivå

Resultaten från det dokumenterade systematiska kvalitetsarbetet, inklusive avvikelsestatistik, utredningar och analyser ska göras tillgängliga för funktionerna MAS, MAR och SAS. Dessa funktioner har ansvaret för att genomföra olika kvalitetskontroller och för att årligen sammanställa avvikelsearbete som statistik, analyser och bedömningar på en förvaltningsövergripande nivå i patientsäkerhets- och kvalitetsberättelsen, inklusive exempel som lex Sarah och lex Maria.

Som redan nämnt framgår det av dokumentet ”Vägledning – avvikelser på socialförvaltningen” hur den övergripande sammanställningen och analys av avvikelsehanteringen ska fungera på respektive nivå i organisationen, vilket beskrivs mer ingående nedan:

- **Individnivå** – chef ansvarar för att händelser och konsekvenser för den enskilde utreds och analyseras samlat, till exempel upprepade fallhändelser.
- **Enhetsnivå** – enhetschef analyserar trender och mönster för enheten. Enhetens samlade analys ska användas för att prioritera utvecklingsområden fortlöpande under året.
- **Övergripande nivå** – sammanställning och analys över flera enheter görs av verksamhetschef. Verksamhetens samlade analys ska användas för att prioritera utvecklingsområden fortlöpande under året.
- **MAS, MAR och SAS** – tar del av analyser från samtliga verksamhetsområden och väger in resultatet i analys på förvaltningsnivå för patientsäkerhetsberättelse och kvalitetsberättelse.

Enligt intervju har verksamheten tidigare identifierat ett utvecklingsområde relaterat till otillräcklig analys av avvikelser. Som en åtgärd infördes ett nytt arbetssätt strax före sommaren 2024. Enhetschefer inom hemtjänsten och särskilt boende ska nu månatligen sammanställa och analysera inkomna avvikelser samt föreslå åtgärder, vilket sedan aggregeras i organisationen. Enligt intervjuer är arbetsgrupperna delaktiga i analys och åtgärdsarbetet.

Varje månad skickas respektive enhets sammanställning vidare till verksamhetschef som gör en total sammanställning tre gånger per år och lyfter resultatet med MAS och SAS som presenterar resultatet för socialdirektörens ledningsgrupp och rapporterar till

© 2025 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

nämnden tre gånger per år. Av nämndsprotokoll framgår att nämnden har delgetts avvikelsesammanställningen i januari[6], april[7] och september[8]

Enligt intervjuer ska den övergripande analysen omsättas i praktiska åtgärder på enhetsnivå via kvalitetsråden. Kvalitetsrådens syfte är att underlätta samverkan och diskussion mellan olika yrkesgrupper och ledningsnivåer inom kommunen. Dessa möten hålls regelbundet på olika nivåer i kommunen. Utifrån vissa intervjuer som genomförts under granskningen framkommer en uppfattning om att det finns potential för förbättring i hur den övergripande analysen praktiskt kan omvandlas till konkreta åtgärder på enhetsnivå.

Vi har tagit del av en äldre rutin[9] som övergripande beskriver genomförandet av kvalitetsrådsarbetet. Genom intervjuer har det framkommit att denna rutin inte är allmänt känd inom organisationen. Vidare noterar vi att rutinen saknar tydlighet gällande hur åtgärder, baserade på övergripande analyser, ska implementeras i organisationen samt hur och när dessa åtgärder ska följas upp och utvärderas. Dessutom framgår det inte vilka specifika funktioner som förväntas delta i kvalitetsråden på respektive nivå.

Enligt uppgift sammanställs och diarieförs samtliga klagomål och synpunkter som registrerats via kommunens hemsida. Enligt intervju sammanställs och analyseras inkomna synpunkter och klagomål inom socialdirektörens kvalitetsråd, för att sedan hanteras vid övriga nivåers kvalitetsråd.

Dokumentation och sammanställning

Både kvalitetsberättelsen 2023 och patientsäkerhetsberättelsen 2023 betonar behovet av att stärka avvikelsehanteringen. I kvalitetsberättelsen framgår att avvikelsehanteringen är ett av sju prioriterade förbättringsområden för 2024. Kvalitetsberättelsen understryker vikten av att förbättra efterlevnaden till processer och rutiner samt att utveckla den verksamhetsnära analysen av händelser. På samma sätt identifierar patientsäkerhetsberättelsen 2023 avvikelsehanteringen som ett centralt utvecklingsområde inför 2024.

Socialnämndens internkontrollplan 2024 inkluderar en risk med bäring på avvikelsehanteringen. Kontrollmomentet utgörs av kontroll av efterlevnad och att systematisk uppföljning sker i enlighet med rutiner inom området för avvikelsehantering.

Av patientsäkerhetsberättelsen och kvalitetsberättelsen avseende 2023 framgår sammanställningar av exempelvis antal avvikelser som registrerats under året. Där inrapporterade avvikelser ökade under 2023 med 644 stycken i jämförelse med år 2022. Antalet fallavvikelser har ökat med 220 fall, där de särskilda boenden har de största antalet fallavvikelser. Det totala antalet läkemedelsavvikelser har också ökat med 251 jämfört med 2022. Där utebliven dos är den vanligaste avvikelsen.

[6] Socialnämnden 2024-01-25 § 17
[7] Socialnämnden 2024-04-25 § 81
[8] Socialnämnden 2024-09-26 § 181
[9] Daterad 2021-06-07

© 2025 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

Antalet registrerade synpunkter och klagomål till socialförvaltningen uppgår till 220 stycken för år 2023. Där 85% av synpunkterna och klagomålen besvarades inom fyra veckor. Vidare framgår det att patientnämnden har inkommit med synpunkter och klagomål och begäran om yttrande i fem enskilda ärenden under 2023.

Under år 2023 har elva fördjupade lex Sarah utredningar inletts. Det framgår vidare att åtta händelser har anmälts till Inspektionen för vård och omsorg (IVO). Samtliga händelser som anmälts till IVO har avslutats utan vidare åtgärd, vilket betyder att IVO har gjort bedömningen att verksamheten har vidtagit åtgärder, analyserat bakomliggande orsaker och att verksamheten har vidtagit och planerat att vidta åtgärder för att förhindra att något liknande inträffar igen. Majoriteten av lex Sarah utredningarna har initierats på grund av olämpligt beteende hos en medarbetare.

Under 2023 har nio Lex Maria-utredningar påbörjats, där två ledde till IVO- anmälan. Enligt patientsäkerhetsberättelsen har åtgärder presenterats och hanterats vid kvalitetsråd under året.

Vi noterar att de sammanställningar som görs i patientsäkerhetsberättelsen och kvalitetsberättelsen är övergripande och gör ingen skillnad mellan hemtjänst och särskilt boende i redogörelserna av avvikelserna, vilket innebär att det inte är tydligt hur fördelningen av exempelvis avvikelser ser ut mellan hemtjänsten och särskilt boende.

4.3.1 Bedömning

Vår bedömning är att det delvis finns fungerande arbetssätt för att sammanställa, analysera och hantera rapporterade avvikelser, synpunkter och klagomål, samt för att vidta åtgärder baserat på dessa analyser.

Vi bedömer att det finns en etablerad struktur för avvikelsehanteringsprocessen inklusive analys och åtgärder på enhetsnivå. Det finns tillvägagångssätt för att hantera synpunkter och klagomål, även om det finns utrymme för förbättringar i dokumentationen och registreringen av dessa.

Vi ser positivt på det nya arbetssättet som implementerades före sommaren 2024, där enhetschefer inom hemtjänsten och särskilt boende nu månatligen sammanställer och analyserar avvikelser och föreslår åtgärder som sedan ska aggregeras för övergripande analys och åtgärder.

Dock framgår det av granskningen att det finns förbättringspotential i hur de övergripande analyserna kan omsättas i praktiska åtgärder via kvalitetsrådsarbetet.

4.4 Återrapportering till nämnden

I detta avsnitt beskrivs i huvudsak hur uppföljning och återrapportering till nämnden har skett avseende kvalitetsområdet i allmänhet och avvikelser i synnerhet. Av protokollanalys avseende verksamhetsåret 2024 framgår att socialnämnden har tagit del av:

© 2025 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

- Vid tre olika tillfällen (jan, april, sep) har nämnden tagit del av förvaltningsövergripande analyser och sammanställningar av avvikelser inom socialtjänstens verksamheter.
- Återkommande information om utredningar enligt lex Sarah, inklusive återkopplingar på tidigare anmälningar.
- Återkommande information om anmälningar till Inspektionen för vård och omsorg (IVO) enligt både lex Maria och lex Sarah.
- Kvalitetsberättelsen och patientsäkerhetsberättelsen för 2023.
- Nämnden har beslutat om nya riktlinjer för lex Sarah och revidering av delegationsordningen med anledning av dessa riktlinjer.
- Information om avvikelser inom hälso- och sjukvårdslagen (HSL)

4.4.1 Bedömning:

Vår bedömning är att återrapporteringen till nämnden i allt väsentligt är tillfredställande

Vi bedömer att nämnden i allt väsentligt har tagit del av relevant information om avvikelsehanteringen inom hemtjänsten och särskilt boende verksamheten via avvikelserapporter, utredningar enligt lex Sarah och lex Maria samt IVO- anmälningar. Dock anser vi att en tydligare avgränsning och återrapportering av avvikelsehantering av respektive verksamhetsområde skulle kunna stärka nämndenskontroll och förmåga att vidta åtgärder vid behov.

© 2025 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

5 Samlad bedömning och rekommendationer

Syftet med granskningen har varit att bedöma om socialnämnden har säkerställt att avvikelser inom äldreomsorgen rapporteras och hanteras på ett ändamålsenligt sätt i enlighet med gällande lag och föreskrifter.

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att socialnämnden endast delvis har säkerställt att avvikelser inom äldreomsorgen rapporteras och hanteras i enlighet med gällande lag och föreskrifter.

Se inledning samt respektive rapportkapitel för en mer detaljerad beskrivning.

Utifrån resultatet av vår granskning rekommenderar vi socialnämnden att:

- Säkerställa att avvikelsehanteringsprocessen hålls aktuell över tid via systematiska genomgångar
- Säkerställ att inkomna synpunkter och klagomål registreras enligt upprättad rutin.
- Säkerställ att resultaten från övergripande analyser av avvikelser och klagomål implementeras i konkreta och uppföljningsbara åtgärder.
- Upprätta styrdokument som formaliserar kvalitetsrådsarbetets inriktning, omfattning och genomförande.

Datum som ovan

KPMG AB

Certifierad kommunal yrkesrevisor *Verksamhetsrevisor*

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.

© 2025 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

LULEÅ KOMMUN

Vägledning - Avvikelser på socialförvaltningen

Version 2, beslut och datum 2025-03-20

DF RESPONS

Dokumentinformation

Dokumentnamn	**Kategori**	**Publicerad**	
Vägledning – avvikelser på socialförvaltningen	Välj en kategori	☐ Hemsida	☒ intranät i: Dokumentsök
Dokumentägare	**Beslutad av**	**Beslutsdatum**	**Giltighetstid**
Eva-Lena Johansson	Socialdirektör	2025-03-20	2027-12-31
Dokumentägare		**Gäller för**	
HR & kvalitetsenheten		Anställda inom socialförvaltningen	

Ersätter	
Avvikelsehantering på Socialförvaltningen – vägledning	
Ärendenummer	**Beslutsdatum**
	2022-02-08

Innehållsförteckning

DEL 1 ..... **4**

1 Rapportera händelse **4**

DEL 2 ..... **7**

2 Utreda, åtgärda och följa upp avvikelser **7**

2.1 Särskilda anvisningar för HSL-avvikelser 7
2.2 Utse utredare (flik 2) 8
2.3 Det är ingen avvikelse eller extern avvikelse 8

3 Utredning (flik 3) **9**

3.1 Enhetschef och övriga utredare 9
3.2 Bedöma missförhållande enligt lex Sarah 10
3.3 Vårdskada eller risk för vårdskada enligt HSL 10
3.4 Bedöma lagrum 10
3.5 Kompletteringar till händelserapporten 10
3.6 Har något likande hänt i verksamheten tidigare? 10
3.7 Konsekvenser för den enskilde 10
3.8 Bakomliggande orsaker till händelsen 11
3.9 Analys av händelse 12

4 Åtgärda **12**

5 Bedöma och utredning klar **13**

5.1 Bedöma sannolikhet 13
5.2 Bedöma allvarlighetsgrad 14
5.3 Allvarlighetsgrad i nivå 3 – 4 14
5.4 Allvarlighetsgrad i nivå 3 – 4 inom HSL 14
5.5 Granskning av MAS/MAR 14
5.6 Riskvärde 15

6 Följa upp (flik 6) **16**

7 Avsluta avvikelse **17**

DEL 3 ..... **17**

8 Systematisk sammanställning och analys **17**

8.1 Analys på olika nivåer i organisationen 18
8.2 Ta ut statistik 18

Inledning

Den här vägledningen syftar till att skapa ökad kunskap och ett gemensamt arbetssätt med avvikelser inom socialförvaltningen. Den beskriver hur du praktiskt rapporterar och hanterar avvikelser i systemet samt vad du bör tänka på vid sammanställning och analys.

Läs **rutin för avvikelse** som beskriver vad en avvikelse är, var ansvaret ligger och varför avvikelserapportering och hantering är viktigt. Den finns i dokumentsök. I gruppen Avvikelsehantering på Socialförvaltningen finns mer information om avvikelsehantering och andra bra saker att känna till när det inte blev som det var tänkt.

Se även **E-learning** om Avvikelsehantering i Pulsen Combine[1].

Vägledningen är indelad i tre delar och en separat bilaga.

- Del 1: handlar om att rapportera en händelse.
- Del 2: att ta emot, utreder, åtgärda och följa upp inkomna avvikelserapporter.
- Del 3: handlar om systematisk sammanställning och analys.
- Separat bilaga: Exempelguide för att bedöma allvarlighetsgrad vid olika händelser.

I vägledningen används företrädelsevis brukare eller den enskilde för att beskriva individ, patient och klient.

DEL 1

1 Rapportera händelse

Alla medarbetare ansvarar för att:

- identifiera och uppmärksamma en avvikelse och vidta de nödvändiga omedelbara åtgärder som krävs
- dokumentera och rapportera avvikelsen i systemet DF Respons
- informera berörda medarbetare, ansvarig enhetschef och legitimerad personal inom hälso- och sjukvård om händelsen
- dokumentera händelsen i brukarens, patient eller klientens journal.

Det är viktigt att du eller en kollega rapporterar händelsen så fort som möjligt även om åtgärder har genomförts och risker är åtgärdade. Det innebär att annan medarbetare än den som upptäckte händelsen kan registrerar den.

Händelseinformation

Händelsen ska bedöms om det är en avvikelse *(något har hänt eller som kunde ha hänt)* eller risk *(en konkret risk som kan leda till konsekvenser).* Därefter noteras vem eller vilka som är drabbad

[1] Länk till e-learning finns i gruppen ”Avvikelsehantering på Socialförvaltningen” i mappen e-utbildningar. Länken finns även där du hittar andra e-utbildningar till Combine.

av händelsen, enskild eller grupp. I det flesta fall är det en enskild brukare som är drabbad eller berörd av händelsen.

Händelsen berör betyder att

Enskild kryssas i när en enskild individ är den som drabbats av händelsen.

Grupp används ytterst sällan. *Exempel på grupp kan vara en händelse där alla på en avdelning skulle kunna drabbats om den dörr som skulle varit låst är olåst. Vid risk så skulle alla kunna drabbas av händelsen. Då går inte att säga vilken enskild individ som drabbats.*

En persongrupp som glömt/missat att utföra en insats ska inte registreras som grupp, utan som enskild på den brukare som är drabbad av den uteblivna insatsen!

Välj därefter typ av händelse och fyll i kryssrutorna.

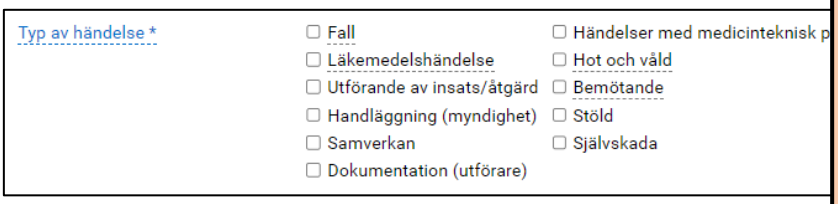

Hot och våld mellan brukare
Skriv avvikelse på var och en som varit involverad i händelsen. *Ex en brukare slår en annan, skriv avvikelser på båda. Det kan utredas på olika sätt.*

Händelsebeskrivning

Vid registrering av avvikelsen, ska händelse beskrivas så detaljerat och objektivt som möjligt, så den som inte är insatt förstår vad som har hänt:

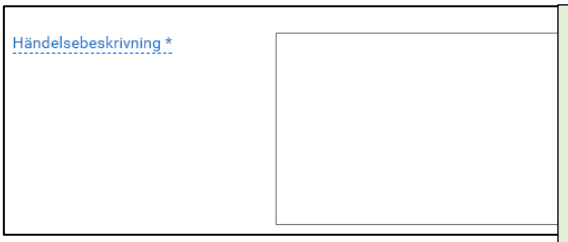

- beskriv händelsen
- varför den inträffat
- vilka konsekvenser händelsen fått för den enskilde (ex fysiska, psykiska, inga konsekvenser)
  vilka var med vid det inträffade
- tänk på att inte skriva namn, adress och andra personuppgifter.

Omedelbart vidtagna åtgärder

Beskriv kortfattat:

- vilka åtgärder har genomförts och tidpunkt för dessa
- vem har kontaktats
- vilka instruktioner gavs av legitimerad personal eller chef.

Konsekvenser som händelsen har medfört eller kunnat medföra

- Beskriva vilka konsekvenser som händelsen har medfört eller kunnat medföra. Om avvikelsen rör flera typer av händelser, beskriv konsekvenser för respektive typ om möjligt.

Inträffat på

Välj den enhet där händelsen inträffat. Under Ansvarig chef kan du endast välja chef som finns på vald enhet.

Om medarbetare identifierat en avvikelse på sin enhet där uppdraget utförs av legitimerad personal, registreras händelsen som ”Inträffat på Hälso- och sjukvård”.

Lex Sarah-rapport

Den som rapporterar en händelse har möjlighet att även rapportera den enligt lex Sarah. Detta gäller händelsen inom lagrum SoL och LSS som är ett missförhållande eller risk för missförhållande, där bristen har fått eller medföra allvarliga konsekvenser för den enskildes liv, säkerhet eller hälsa.

OBS! Händelser som berör läkemedel, medicintekniska produkter, vårdåtgärd Hälso- och sjukvård **ska inte rapporteras som lex Sarah** då dessa är inom lagrum HSL.

Exempel över händelser som ska rapporteras **finns i rutin lex Sarah.**

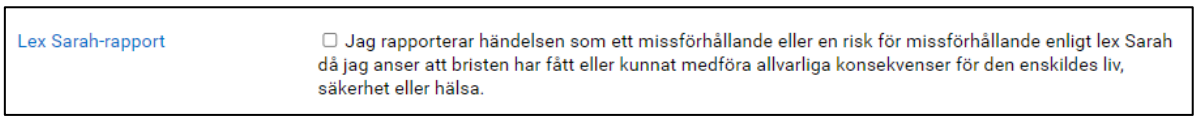

Rapportör och mottagare av avvikelse

Den som gör en avvikelse ska skriva under med sitt namn, för- och efternamn. Fyller du in din e-post (arbetes) får du ett meddelande när avvikelsen är avslutad.

Mottagaren av avvikelsen får ett meddelande per e-post med länk till avvikelsen.

Tips till enhetschef och övriga utredare.

1. Logga in i avvikelsen direkt när du fått ett meddelande.
2. Skriv in kompletteringar till händelsen och omedelbara åtgärder under flik 3 direkt när minnet är som bäst.
3. Avsätt 15 minuter per dag att arbeta med avvikelserna så läggs dessa inte på hög.
4. Skriv anteckningar så tydliga och detaljerade som det går.
5. Skriv åtgärder i flik 3 och uppföljning i flik 6.

Lycka till!

DEL 2

2 Utreda, åtgärda och följa upp avvikelser

Utredande enhetschefen är ansvarig för att utreda avvikelser på enheten. Det innebär bland annat att

- starta utredningen skyndsamt
- bedöma om ytterligare omedelbara åtgärder behöver sättas in
- bedöma om händelsen ska rapporteras som ett missförhållande eller risk för missförhållande enligt lex Sarah
- utreder händelsen i sin helhet även om en lex Sarah/lex Maria-utredning påbörjas
- försäkra sig om att den enskilde och berörd medarbetare får det stöd som krävs
- ge information till berörda (exempel den enskilde, anhöriga/företrädare, medarbetare, annan profession) om vad som skett och hur det ska hanteras
- kommunicerar med berörda (medarbetare och eventuellt berörd legitimerad profession) i direkt anslutning till händelsen och inhämtar adekvat information som dokumenteras i avvikelsen
- utse ytterligare utredare som krävs för händelsen
- bedöma risken och sätta in de åtgärder som situationen kräver och förebyggande åtgärder för att undvika upprepning
- följa upp insatta åtgärder.

2.1 Särskilda anvisningar för HSL-avvikelser

Se även ”Exempelguide för att bedöma allvarlighetsgrad” som finns i dokumentsök.

När avvikelser är inom lagrum HSL ska alltid berörd legitimerad personal på enheten utses som utredare utifrån händelsetypen. De har ansvaret att utreda utifrån ett patientperspektiv.

Enhetschef inom SoL/LSS verksamhet ansvarar att utreda och genomföra åtgärder som berör enheten i omsorgen av den enskilde.

Enhetschef för SoL/LSS och sjuksköterska, fysioterapeut och arbetsterapeut bör gemensamt genomför ett förebyggande arbete för att avvikelser inte ska upprepas.

Läkemedelsavvikelser

Berörd sjuksköterska på enheten har ansvaret att utreda utifrån ett patientperspektiv samt ansvarar för att bedöma allvarlighetsgraden av händelsen. Stöd finns i exempelguide för att bedöma allvarlighetsgrad vid olika händelser.

Andra HSL-avvikelser

Utifrån sin profession har berörd sjuksköterska, fysioterapeut och arbetsterapeut på enheten ansvaret att utreda från ett patientperspektiv samt att bedöma allvarlighetsgraden av händelsen. Stöd finns i exempelguide för att bedöma allvarlighetsgrad vid olika händelser.

Fallavvikelser

Berörd fysioterapeut, arbetsterapeut, sjuksköterska på enheten ska utses som utredare vid fallavvikelser. De har ansvaret att utreda utifrån ett patientperspektiv. Enhetschef inom SoL/LSS verksamhet ansvarar för att bedöma allvarlighetsgraden av händelsen tillsammans med övriga utredare.

HSL-avvikelser där HSL-personal är den som orsakat avvikelsen

Avvikelsen registreras på HSL-området där ansvarig enhetschef för berörd HSL-personal ansvarar för att utreda händelsen.

2.2 Utse utredare (flik 2)

Om mottagare av avvikelse upptäcker att den ska utredas av annan enhet, ansvarar mottagaren för att ändra till rätt utredande enhet och ansvarig chef.

Enhetschefen bedömer vilka fler utredare som ska vara med utifrån profession. De som kan väljas in är sjuksköterska, fysioterapeut och arbetsterapeut som finns på den utredande enheter.

Vid allvarlig händelse inom lagrum HSL ska MAS/MAR läggas till som ytterligare utredare eller för kännedom.

Som ytterligare utredare kan alla som finns i systemet väljas in. Hittar man inte den man söker, klicka på ”Filtrera bland alla användare” och klicka på pilen till höger en gång till.

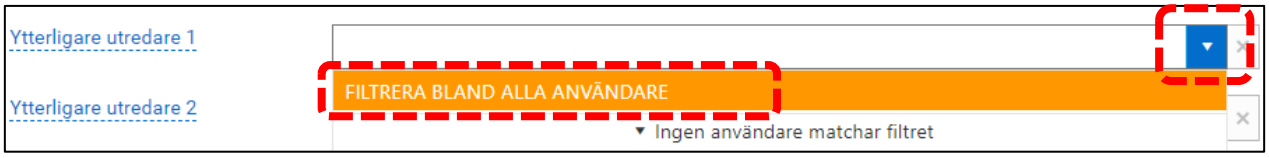

2.3 Det är ingen avvikelse eller extern avvikelse

Avslutas utan utredning

Om händelsen **Ej är kommunens ansvar** så skickas ärendet till MAS/MAR eller SAS enligt rutin Externa avvikelser.

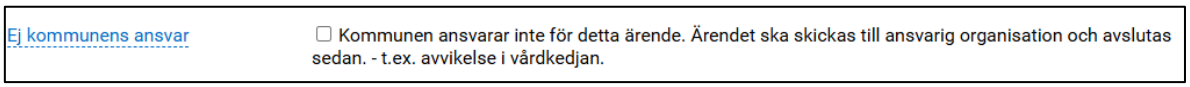

När du bockat i rutan kommer en ny ruta fram, där fyller du i vart avvikelsen ska skickas. Skriv in adress på mottagaren av den externa avvikelsen.

Om enhetschefen bedömer att händelsen **inte är en avvikelse** så avslutas den utan vidare utredning.

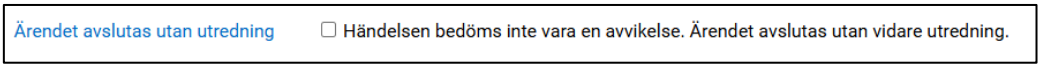

När du bockat i rutan öppnas en flik. Där noteras varför det inte är en avvikelse. Det kan vara händelser där medarbetare blivit skadad, till exempel slagen av en brukare. Detta ska anmälas och utredas som tillbud och arbetsskada.

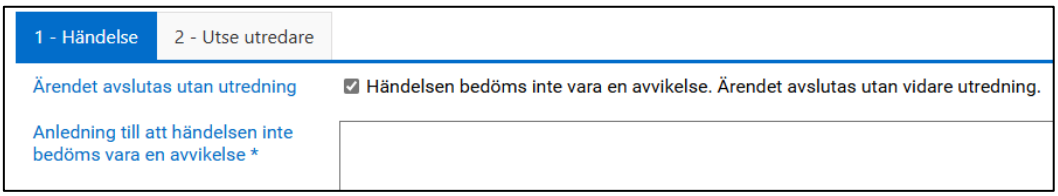

3 Utredning (flik 3)

Syftet med det här steget i processen är att utreda händelsen eller risken som uppmärksammats och ta reda på bakomliggande orsaker till att det hände och göra en händelseanalys och besvara följande frågor.

- *Vad har hänt?*
- *Varför har det hänt?*
- *Hur gör vi för att det inte ska upprepas?*

3.1 Enhetschef och övriga utredare

Alla utredare utreder händelsen och bakomliggande orsaker samt dokumentera det i avvikelsemodulen utifrån sin profession. **Utredningen och anteckningarna bör vara så detaljerad och noggrann som det går.** Detta underlättar vid en granskning och vid utredningen enligt lex Sarah eller lex Maria.

Enhetschef säkerställer att avvikelsen journalförs i den enskildes journal med hänvisning till avvikelsenumret. HSL personal journalför avvikelsen under avsett hälsoärende.

Är **"Ja"** i bockat kontrollera att det verkligen är journalfört under avsett sökord.

3.2 Bedöma missförhållande enligt lex Sarah

Utredande chef bör tidigt göra en bedömning om händelsen kan vara ett missförhållande eller risk för missförhållande enligt lex Sarah. Stöd finns i rutin lex Sarah. Detta för att inte fördröja eventuell lex Sarah-utredning. Bedöms det vara ett missförhållande eller risk för missförhållande så markeras **rätt lagrum,** samt att rutan för anmälan om lex Sarah kryssa i.

Lex Sarah-rapport	☐ Chefen/utredaren rapporterar händelsen som ett missförhållande eller en risk för missförhållande enligt Lex Sarah

SAS eller likvärdig utredare får ett meddelande och kan starta utredning.

Obs! Ansvarig chef fortsätter att utreda avvikelsen i sin helhet!

3.3 Vårdskada eller risk för vårdskada enligt HSL

Finns misstanke om att det kan vara en vårdskada eller risk för vårdskada, ska MAS/ MAR meddelas om detta skyndsamt. Lägg till MAS eller MAR som ”För kännedom” i fliken ”Utse utredare”. Alternativt ta kontakt med MAS/MAR på annat sätt och meddela att det finns risk för vårdskada inom lagrum HSL.

3.4 Bedöma lagrum

Här utgår man från vilken lagstiftning händelsen lyder under. Till exempel så lyder läkemedel, fall, MTP samt övriga hälso- och sjukvårdsåtgärder under HSL. Bedömning av lagrum görs i första hand av ansvarig enhetschef.

3.5 Kompletteringar till händelserapporten

TIPS! Gör detta direkt när du är inne i avvikelsen, då uppgifterna är färska.

Här dokumenteras kompletteringar till händelseförloppet och till omedelbara åtgärder som inte framgår av avvikelserapporten.

3.6 Har något likande hänt i verksamheten tidigare?

Det behöver inte var samma brukare, utan om det har hänt tidigare i den egna verksamheten. Detta för att kvalitetssäkra verksamheten och undvika att liknanden händelser upprepas. Anteckna varför det hänt igen.

3.7 Konsekvenser för den enskilde

Bedöm konsekvenserna för den enskilde samt beskrev detta i text så tydligt som möjligt.

Exempelvis: Psykiska konsekvenser som oro. Enbart detta säger inte så mycket, gör därför även en anteckning.

> Anteckning: *Brukaren uppvisade oro med att söka sig till personal och uttrycka att hen inte ville vara ensam samt hade även svårt att komma till ro på kvällen.*

3.8 Bakomliggande orsaker till händelsen

Här krävs en del arbete, detektivarbete ibland, för att komma fram till de riktiga bakomliggande orsakerna. ”Fem varför” kan var ett instrument att använda sig av. Det som först verkar vara orsaken till händelsen kan i flera fall visa sig vara något annat.

Beskriv de bakomliggande orsakerna så tydligt som möjligt. Varje bakomliggande orsak ska beskriva med en eller flera anteckningar.

Ju tydligare anteckningar desto bättre!

Exempelvis: Ej följt gällande rutin. Enbart detta säger ingenting om orsakerna till avvikelsen eller vilken rutin det handlar om. Det behöver till exempel framgå varför rutinen inte följts och vilken rutin det handlar om.

Exempel på ”Fem varför”- frågor:
- Varför har man inte följt rutinen om xxx? -Visste inte att den fanns.
- Varför kände man inte till den, då den är en obligatorisk del av introduktionen? -Har inte gjort hela e-utbildningen.
-Varför har man inte gjort den? -Trodde inte den var nödvändig och vill jobba i stället.
- Varför upplevdes den som onödig? -Fick inte förklarat varför den måste göras.
- Är det fler som inte känner till rutinen om xxx?

Bakomliggande orsaker här kan bli
1. Bristande kännedom om obligatoriska utbildningar
2. Bristande kontroll att utbildningar genomförs
3. Bristande uppföljning av gällande rutiner som punkt på APT
4. Bristande kännedom om att rutiner finns och var
5. Osv.

3.9 Analys av händelse

Utifrån dokumentation av insamlade fakta, händelseinformation, genomför enhetschef en analys av händelsen på individ- och verksamhetsnivå. Även en samlad analys av bakomliggande orsak till avvikelsen – *varför har det hänt* - behöver göras på verksamhetsnivå, där det ska framgå vilka omedelbara åtgärder som vidtagits.

På individnivå	**På enhets- och verksamhetsnivå**
Finns det brister i - handläggning - utredning - planering av insatsen, vården eller omsorgen - utredning av aktuella behov - utförandet av åtgärd med mera. Hänvisa till eventuell utredning, genomförandeplan eller hälsoärende som finns med åtgärder – har de varit tillräckliga, otillräckliga, följts, inte följts.	Varför har beskrivna brister på individnivå uppstått? Är det - brister i arbetssätt - avsaknad av rutiner - bristande följsamhet till rutiner - bristande kännedom om rutiner - bristande implementering av rutiner - bristande kompetens - bristande kommunikation/information - brister i teknisk utrustning, systemstöd, hjälpmedel med mera.

4 Åtgärda

Syftet med det här steget i processen är att ansvarig chef tillsammans med berörda i teamet ska komma fram till vilka åtgärder som behöver genomföras och följas upp.

- Åtgärderna ska utgå från händelseanalysen.
- Åtgärderna ska motverka att upprepning och minska risk av liknande händelser sker.
- Åtgärderna kan vara riktad mot individen för att förbygga liknanden händelser uppstår för den enskilde.
- Åtgärderna **ska även** vara riktad till verksamheten för att förhindra och förebygga att liknade händelser drabbar andra brukare.
- Åtgärderna ska leda till att utveckla och förbättra verksamheten.
- Det ska tydligt framgå vem som ansvarar för vad.
- Åtgärder kan vara kortsiktiga och/eller långsiktiga.
- En åtgärd kan kräva flera olika aktiviteter med olika tidsplaneringar och ansvariga.
- För varje val av åtgärd ska det finnas en anteckning som beskriver genomförandet.

Dokumentation om åtgärder som beslutats sker under rubrik ”Åtgärder” i flik 3.

Enhetschef ansvarar för att återkoppla till berörda som till exempel den enskilde, anhöriga, företrädare och medarbetare om vilka åtgärder som har eller kommer att vidtas. Enhetschef säkerställer att det dokumenteras i den enskildes journal.

Åtgärder ska följas upp

Notera när och hur uppföljning ska ske. Uppföljningen av åtgärderna dokumenteras under flik 6.

Åtgärder dokumenteras i flik 3 och uppföljningen av åtgärder dokumenteras i flik 6!

Är allvarlighetsgraden 3 eller 4 är det extra viktigt att följa upp åtgärderna i flik 6.

Mandat att åtgärda brister

Om den som hanterar avvikelsen inte har mandat att genomföra åtgärder måste den vända sig till överordnad chef för att få mandat. Mandat att åtgärda brister följer linjeorganisationens olika nivåer.

5 Bedöma och utredning klar

För varje avvikelse och analys av händelsen ska det göras en bedömning av allvarlighetsgrad och en bedömning av sannolikhet över risken att det kan hända igen.

Vem som ansvarar för detta är olika beroende på lagrum och händelse.

Allvarlighetsgrad - är hur har händelsen påverkat den enskilde.

Sannolikhet – är bedömning av hur stor sannolikheten är för ett upprepande. Alltså vad kan hända i framtiden.

Riskvärde – räknas ut automatiskt och är summan av allvarlighetsgrad

5.1 Bedöma sannolikhet

För att bedöma sannolikhet för att händelsen upprepas kan bedömningen med fördel göras tillsammans med berörda utredare. Här bedömer man hur stor är sannolikhet att händelsen upprepas.

1 – Mycket liten	= kan inträffa 1ggr/år eller mer sällan.
2 – Liten	= kan inträffa varje månad
3 – Stor	= kan inträffa varje vecka, eller vid ett av tio tillfällen
4 – Mycket stor	= kan inträffa dagligen eller vid ett av tre tillfällen

5.2 Bedöma allvarlighetsgrad

Enhetschef gör bedömningen av allvarlighetsgrad av händelser. Händelser inom lagrum HSL ska i de flesta fall bedömas av legitimerad personal.

Bedömningen görs i en skala 1 – 4 av hur allvarliga konsekvenserna varit eller kunde ha blivit för den enskilde utifrån bristerna som orsakat händelsen.

Undantag från detta gäller för läkemedelsavvikelser där man även bedömer vilket läkemedel som varit involverat. Stöd för bedömning finns i ”Exempelguide för att bedöma allvarlighetsgrad” som finns i dokumentsök.

1 – Mindre = Obehag eller obetydlig skada
2 – Måttlig = Övergående funktionsnedsättning
3 – Betydande = Bestående måttlig funktionsnedsättning
4 – Mycket hög/katastrofal = Bestående stor funktionsnedsättning

5.3 Allvarlighetsgrad i nivå 3 – 4

- ✓ **Enhetschef bör skyndsamt informera områdes- eller verksamhetschef.**
- ✓ Om avvikelsen bedöms som allvarlighetsgrad 3 eller 4 ska enhetschef ta ställning till om det även är en lex Sarah-rapport.

5.4 Allvarlighetsgrad i nivå 3 – 4 inom HSL

- ✓ När enhetschef har markerat flik 3 med ”Utredningen klar…. ”, går ett meddelande automatiskt till MAS/MAR.
- ✓ MAS/MAR granskar utredningen.
- ✓ Enhetschef fortsätter att utreda händelsen om den inte är färdigutredd.

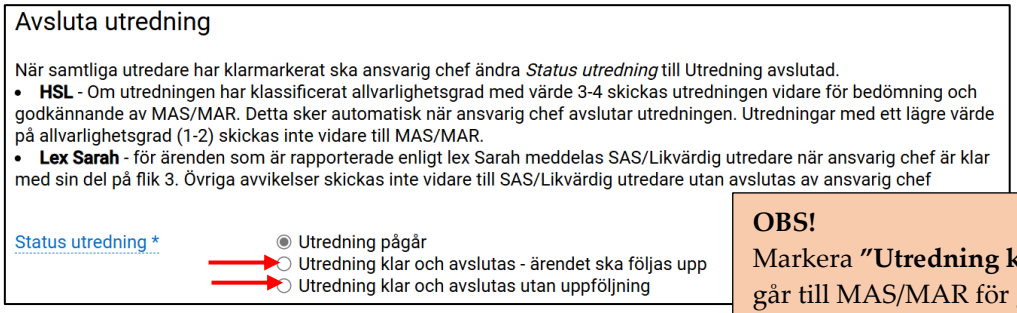

OBS!
Markera **”Utredning klar…”** och den går till MAS/MAR för granskning.
Gäller endast HSL i grad 3 – 4.

5.5 Granskning av MAS/MAR

- ✓ MAS/MAR granskar utredningen och tar beslut om den är godkänd eller om den behöver kompletteras och med vad i så fall.
  - **Utredningen godkänd ->** ansvarig chef får ett meddelande om detta och kan avsluta avvikelsen när uppföljningen är genomförd.
  - **Åter till ansvarig chef ->** Utredningen behöver komplettera. MAS/MAR ändrar status på utredningen till ”Utredning pågår”. När kompletteringarna

är gjorda markerar ansvarig chef, utredningen som ”Utredning klar…” igen och ett nytt meddelande skickas automatiskt till MAS/ MAR.

- ✓ MAS/MAR tar beslut om lex Maria-utredning ska inledas utifrån dokumentationen i utredningen.

5.6 Riskvärde

Riskvärdet räknas ut automatiskt och är summan av allvarlighetsgrad multiplicerat med sannolikhet. Utifrån riskvärdet ska enhetschef ta beslut (kan ske i samråd med områdeschef/verksamhetschef) om en riskanalys ska genomföras och i vilken omfattning, samt fastställande av eventuella ytterligare åtgärder och handlingsplan.

Riskvärde		**Allvarlighetsgrad**			
		1 - Mindre	2 - Måttlig	3 - Betydande	4 - Katastrofal
Sannolikhet	1 – Mycket liten	**1**	**2**	**3**	**4**
	2 - Liten	**2**	**4**	**6**	**8**
	3 - Stor	**3**	**6**	**9**	**12**
	4 – Mycket stor	**4**	**8**	**12**	**16**

Ställningstagande utifrån riskvärde om riskanalys ska genomföras

Se även ”Rutin - riskanalys inför förändring - att säkra kvalité, patient- och rättssäkerhet” och dokument ”Riskbedömning brukare” som finns i dokumentsök.

Riskanalys kan beskrivas som att ”tänka efter före” och syftar till att identifiera och förebygga risker för den enskilde. Frågor att besvara:

1. Uppskatta sannolikheten för att händelsen inträffar, och
2. bedöma vilka negativa konsekvenser som skulle kunna blir följden av händelsen.

GRÖN - Enhetschef ansvarar för att vidta åtgärder för att minska risk för återupprepning.

GUL – Enhetschef på berörd verksamhet ansvarar för att vidta åtgärder för att minska risk för återupprepning på individ- och verksamhetsnivå. Vid behov informera överordnad chef om det inträffade.

RÖD - Enhetschef **ska** samråda med överordnad chef om vidtagna åtgärder enligt händelseanalys är tillräckliga eller om även riskanalys ska göras och på vilken nivå. Analysen kan vid behov leda till en handlingsplan.

Ansvarig verksamhetschef/områdeschef ska tillsammans med förvaltningsledning (SLG) göra en bedömning och ta ställning till om det finns behov att genomföra riskanalys på övergripande nivå.

Kan händelse inträffa på andra enheter och förhindras om åtgärder sätts in förebyggande?

6 Följa upp (flik 6)

Syftet med det här steget är att följa upp de åtgärder som man har arbetat med utifrån dokumenterade åtgärder. När och hur uppföljning ska göras ska framgå av dokumentationen i flik 3, som enhetschef tillsammans med berörda på enheten och andra berörda parter i teamsamverkan/ professioner upprättat.

- Uppföljning görs först när det gått en tid, beroende på åtgärd
- Utvärdera om åtgärden haft avsedd effekt
- Beskriv på vilket sätt åtgärderna gett resultat
- Diskutera om ytterligare åtgärder behöver sättas in

Dokumentera uppföljning av åtgärder

Beskriv effekterna av de åtgärder som genomförts och hur bedömning och värdering har gjorts – hur man kommit fram till resultatet. Dokumentera uppföljning direkt i avvikelsemodulen.

Ta ställning till om åtgärden gett önskat resultat

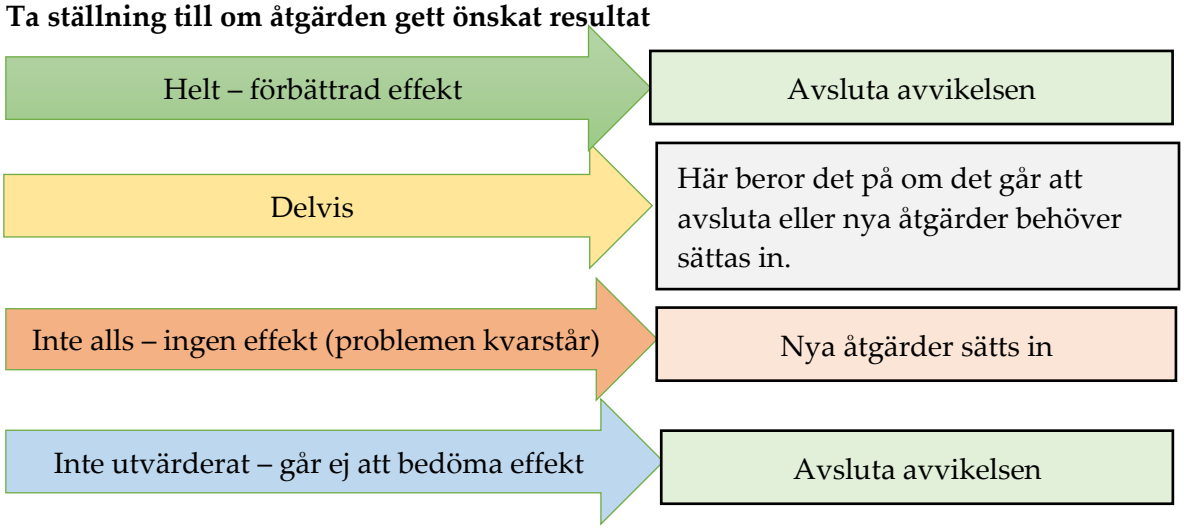

Nya åtgärder

Problemen kvarstår och nya åtgärder behöver sättas in som dokumenteras i flik 6. När de nya åtgärderna ska följas upp noters under flik 3. Nytt datum för uppföljning.

Återkoppling

Enhetschef ansvarar för att återkoppla till den enskilde/dess anhörige/företrädare om uppföljningen av resultatet av det vidtagna åtgärderna, samt säkerställa att dokumentation är inlagd i journal.

7 Avsluta avvikelse

Nu är det dags för det sista steget. Syftet är att bedöma om vi har uppnått de förväntade effekterna och avsluta avvikelsen. Ansvarig enhetschef avslutar avvikelser inom samtliga lagrum under förutsättningen att dessa inte ska utredas som lex Maria.

Avsluta och stänga avvikelsen

Tänk på att avsluta på knappen i det gråa menyfältet, då stängs ärendet och det blir en röd rad längs ner med datum för avslut.

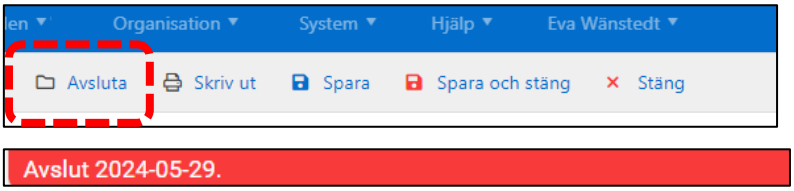

Har rapportören skrivit in sin e-post får denne ett meddelande att avvikelsen är avslutad.

DEL 3

8 Systematisk sammanställning och analys

Syftet med sammanställning och analys är att utveckla verksamhetens kvalitet där både positiva resultat och förbättringsområden ska ligga till grund för ett lärande. Verksamhetens samlade analys ska användas för att prioritera utvecklingsområden fortlöpande under året. Genom sammanställd analys kan även mönster och trender upptäckas som inte framkommit i utredning av ett enskilt fall.

Exempel på vad som bör ingå i en samlad analys:

- Vilka är de vanligaste händelsetyperna?
- Vilka är de vanligaste händelseorsakerna?
- Hur genomförs riskbedömning, värdering och analys över sannolikhet- och allvarlighetsgraden?
- Vilka är de vanligaste åtgärderna?
- Har vidtagna åtgärders resultat haft effekt?
- Fullföljs avvikelseprocessens samtliga steg?
- Dokumenteras avvikelsehanteringen enligt gällande lagkrav och rutiner?

8.1 Analys på olika nivåer i organisationen

Individnivå – chef ansvarar för att händelser och konsekvenser för den enskilde utreds och analyseras samlat, till exempel upprepade fallhändelser.

Enhetsnivå – enhetschef analyserar trender och mönster för enheten. Enhetens samlade analys ska användas för att prioritera utvecklingsområden fortlöpande under året.

Övergripande nivå – sammanställning och analys över flera enheter görs av områdeschef/verksamhetschef. Verksamhetens samlade analys ska användas för att prioritera utvecklingsområden fortlöpande under året.

8.2 Ta ut statistik

För att ta ut statistik börjar man med att göra sökningen för att få med rätt grunduppgifter. Detta görs under rubriken ”Ändra sökning”. Nedan ett exempel.

Välj till exempel följande parametrar:

1. **Registreringsdatum**, välj mellan vilka datum du ta ut statistik.
2. **Avslutat**, ta bort bocken från Nej, vi kommer alla avvikelser att visas.

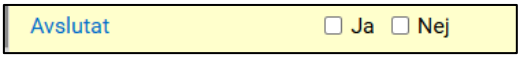

3. **Utredande enhet,** välj detta i stället för ”Inträffat på”. Inträffat på är det som rapportören kryssat i och det kan vara ändrat. Kryssa bara i de enheter du vill se. Allt du kryssat i kommer att visas. Exemplet nedan visar att tre hemtjänstgrupper är i kryssade och då kommer endast dessa att visas. Hade till exempel även rutan för Äldreomsorg varit i kryssat då visas alla avvikelser inom äldreomsorgen.

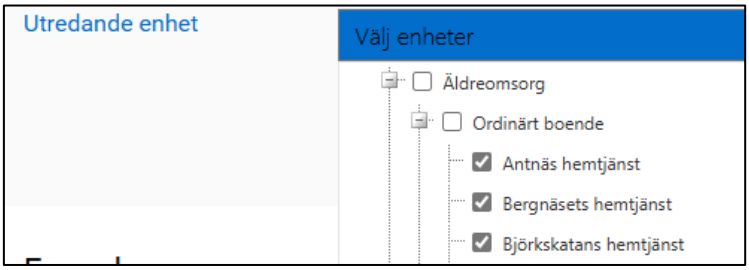

4. Gör ytterligare de val du önskar och klicka sedan på OK.

5. Nu är detta den aktuella sökningen. Det som kommer fram i statistiken är alla avvikelser (både öppna och avslutade) som är registrerade under jan 2025, där utredande enhet är Antnäs, Bergnäset och Björkskatans hemtjänst.

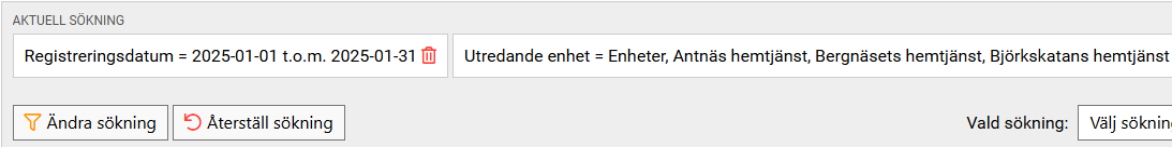

Utifrån aktuell sökning kan du nu ta ut en statistikrapport.

1. Klicka på Rapporter…

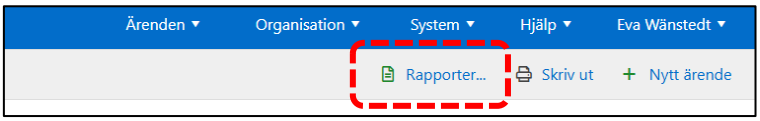

2. Det finns två sätt att ta ut en standardrapport

   a.

Väljer du den med kugghjul så beställer du den till din e-post, och kan granska och analyser den, samt även skriva ut den.

   b.

Väljer du i stället denna statistikrapport med denna symbol så ser du det direkt på skärmen. Dock krävs vissa åtgärder för att komma förbi säkerhetsspärrarna. Hur du gör detta finns beskrivet i gruppen Avvikelsehantering på socialförvaltningen.

3. Det går även att ta ut statistik via det som heter **Värdefördelning (tårtdiagram**) och där väljer man vilka parametrar man vill se.

Bra jobbat och lycka till med det fortsatta arbetet med avvikelser och analyser!

En sista sak – glöm inte att lägga in ersättare i DF Respons vid frånvaro!

Giltig fr o m:	2025-01-01	**Dokumenttyp:**	Rutin	**Sida:**	1 (3)
Framställd av:	HR & Kvalitet	**Beslutad av:**	Socialdirektör den 2024-11-20		

RUTIN FÖR HANTERING AV SYNPUNKTER OCH KLAGOMÅL

Inledning

Rutinen gäller för synpunkter inom socialförvaltningens samtliga verksamheter. Med synpunkt avses, beröm, fråga, förbättringsförslag eller klagomål. Dessa kan exempelvis omfatta bemötande, tillgänglighet, kontinuitet, inflytande, delaktighet, boendemiljö, information, aktiviteter, anhörigstöd med mera. Synpunkter är en viktig informationskälla till förbättringar och utveckling av verksamheterna.

För att kunna ge insatser av hög kvalitet behöver förvaltningen fånga upp och dra lärdom av de synpunkter som kommer in. Det är därför viktigt att på ett systematiskt sätt omhänderta inkomna synpunkter i syfte att förbättra verksamheten. Detta innebär att inkomna synpunkter ska utredas och vid behov ska förbättringsåtgärder vidtas.

Inkomna synpunkter ska sammanställas och analyseras för att se mönster eller trender som indikerar brister i verksamhetens kvalitet[1]. Sammanställningen ska redovisas i kvalitetsråden för respektive verksamhetsområde samt vid behov för socialförvaltningens ledningsgrupp (SLG).

Övergripande om hantering av synpunkter och klagomål

Inkommen synpunkt eller klagomål

Det finns flera sätt som synpunkter och klagomål kan lämnas till socialförvaltningen bland annat via:

- Luleå kommuns hemsida. Personal ska i första hand hänvisa medborgaren till att själv rapportera via Luleå kommuns hemsida, www.lulea.se.
- Förfrankerad blankett *"Låt oss veta vad du tycker"* som finns ute i verksamheterna. Blanketten finns tillgänglig på Dokumentsök på Intranätet.
- Brev, e-post, SMS, telefonsamtal
- Muntligt till personal eller förtroendevalda
- IVO

Frågor som kommunen inte ansvarar för ska hänvisas till rätt instans. Det kan till exempel vara Försäkringskassan, primärvården, färdtjänst med flera.

[1] Enligt SOSFS 2011:9

Ta emot synpunkter

Vi är skyldiga att ta emot synpunkter. Hänvisa i första hand den enskilde att själv registrera sin synpunkt på Luleå kommuns hemsida. Synpunkten hamnar då direkt i modulen för synpunkter och klagomål (DF Respons). Om den enskilde inte vill/kan registrera sin synpunkt är den medarbetare/förtroendevald som tar emot synpunkten som är ansvarig för att registrering sker i modulen.

Medarbetare har tillgång till modulen via intranätet och kan registrera mottagen synpunkt där.

Förtroendevalda registrerar via Luleå kommuns hemsida, www.lulea.se.

Muntliga synpunkter som klaras ut direkt på plats bör registreras i verksamhetssystemet, även om den klagande är nöjd med åtgärden.

Samtliga synpunkter som berör enskild och eventuella åtgärder ska **dokumenteras i den enskildes journal.**

Anonym synpunktslämnare

Den som lämnar en synpunkt kan vara anonym, synpunkten ska trots detta utredas men synpunktslämnaren får då inget svar på vilka åtgärder som vidtagits.

Bedömning, utredning och svarstid

Den chef som fått synpunkten för utredning bedömer om det även är en avvikelse och säkerställer att avvikelsen registreras samt vidtar omedelbara åtgärder vid behov.

Observera! Synpunkter och klagomål ska alltid hanteras enligt denna rutin, även om det upprättas en avvikelse.

En inkommen synpunkt kan under utredningens gång bedömas vara **en avvikelse eller en orosanmälan** och ska då utredas enligt fastställd rutin för avvikelser och orosanmälan

Synpunkten ska utredas och vara besvarad inom två veckor. I undantagsfall, om synpunkten kräver omfattande utredning, får utredningstid och svarstid vara max fyra veckor.

Ansvar

Chef på alla nivåer ansvarar för:

- att samtliga medarbetare inklusive vikarier inom enheten har kännedom om synpunktshantering för socialförvaltningen
- att systematiskt arbeta med synpunktshantering: att utreda bakomliggande orsaker, åtgärda, följa upp, återkoppla, sammanställa och arbeta med förbättringsåtgärder inom sin enhet/område
- att återkoppla till medarbetare.

Avdelningschef/verksamhetschef/områdeschef ansvarar för:

- att inkomna synpunkter sammanställs och analyseras för att se mönster eller trender som indikerar brister i verksamhetens kvalitet
- att sammanställningen ska redovisas i kvalitetsråden för respektive verksamhetsområde samt vid behov för socialförvaltningens ledningsgrupp (SLG).
- att informera och rapportera till socialnämndens kvalitetsberättelse.

Underlag/statistik för analys

I modulen för synpunkter (DF Respons) finns en statistikfunktion där chefer och medarbetare med tilldelad behörighet kan ta ut statistik över inkomna synpunkter.

Statistiken kan exempelvis användas för analys av enhetens, verksamhetsområdets och förvaltningens synpunkter samt vidtagna åtgärder.

Enhetschef ansvarar för analys och uppföljning kopplat till synpunktshantering på enhetsnivå.

Områdeschef/verksamhetschef/avdelningschef ansvarar för analys och uppföljning inom sitt verksamhetsområde.

Giltig fr o m:	2024-12-18, reviderad 2025-03-14	**Dokumenttyp:**	Rutin	**Sida:**	1 (9)
Framställd av:	HR & kvalitet	**Beslutad av:**	Socialförvaltningens driftgrupp		
		Dokumentägare:	Nina Lind		

Vägledning för synpunkter och klagomål i modulen DF Respons

Innehåll

Inledning 3
Registrering av synpunkt 3
Registrering av synpunkt via hemsidan, www.lulea.se 3
Lämna en synpunkt som anställd eller registrera en mottagen synpunkt 4
Lämna en synpunkt som anställd (intern synpunkt) 4
Registrera en mottagen synpunkt (extern synpunkt) 4
1 - Hantering av inkommen synpunkt 5
Synpunktsmottagare fördelar till rätt enhet 5
2 - Ansvarig handläggare 6
3 - Kategorisering 6
4 - Dokumentation och svar 7
Svar till synpunktslämnaren 7
Kommunikation 7
Åtgärder 9
Uppföljning 9
Avsluta ärendet 9

Inledning

Den här vägledningen syftar till att skapa ökad kunskap och ett gemensamt arbetssätt med synpunkter och klagomål inom socialförvaltningen. Den beskriver hur du praktiskt rapporterar och hanterar synpunkter i systemet.

Det finns även en rutin för synpunkter och klagomål som beskriver vad en synpunkt är, varför synpunktsrapportering och hantering är viktig samt var ansvaret ligger.

Registrering av synpunkt

Synpunkter registreras i första hand digitalt i verksamhetssystem DF-Respons, via länk på Luleå kommuns hemsida eller på intranät. Synpunkt som inkommer på annat sätt exempelvis vid personligt möte, brev med mera ska registreras av mottagaren i DF-Respons.

Alla synpunkter som registreras ska innehålla detta:

- vilken verksamhet det gäller och eventuell enhet/plats
- beskriv synpunkten
- vem som lämnat synpunkten
- om och hur svar önskas.

Registrering av synpunkt via hemsidan, www.lulea.se

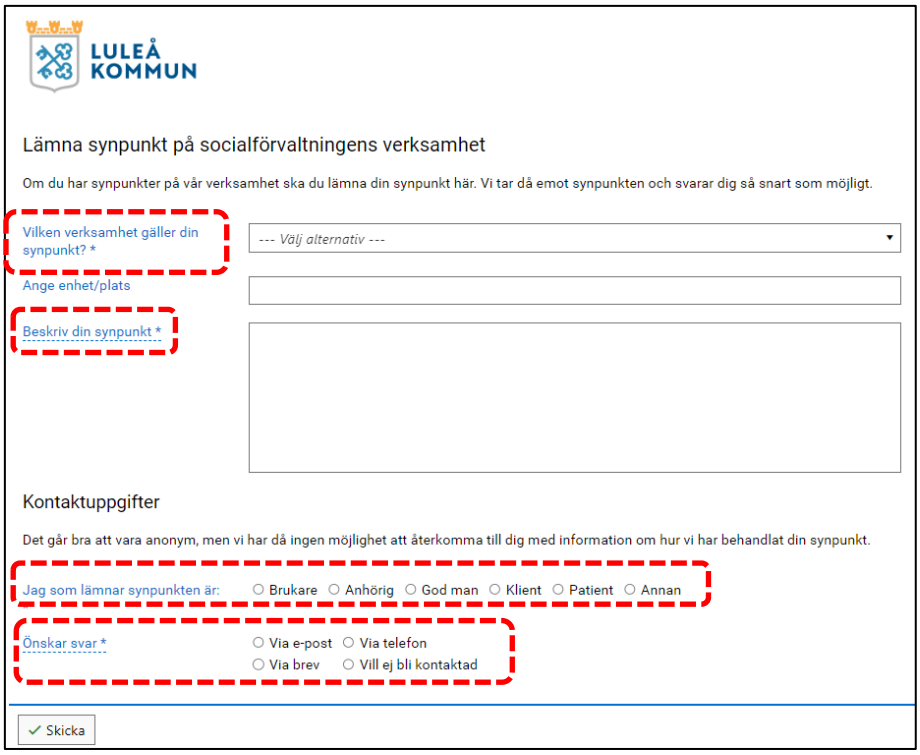

Lämna en synpunkt som anställd eller registrera en mottagen synpunkt

Via intranätet kan du som personal antingen lämna en egen synpunkt som du har på verksamheten (intern synpunkt) eller registrera en synpunkt som du tagit emot av annan (extern synpunkt).

Lämna en synpunkt som anställd (intern synpunkt)
Du bockar i Intern, väljer enhet och skriver din synpunkt. Du avslutar med att notera hur och om du önskar svar.

Registrera en mottagen synpunkt (extern synpunkt)
Bocka i Extern och följ sedan rubrikerna. Hjälptext finns under varje rubrik.

- När och hur synpunkten inkom
- Vilken enhet det gäller
- Beskriv synpunkten
- Vem du är som tog emot synpunkten
- Arbetsplatsen som du arbetar på.
- Intern kommentar kan användas till exempel för att skriva om synpunkten redan är åtgärdad och på vilket sätt.

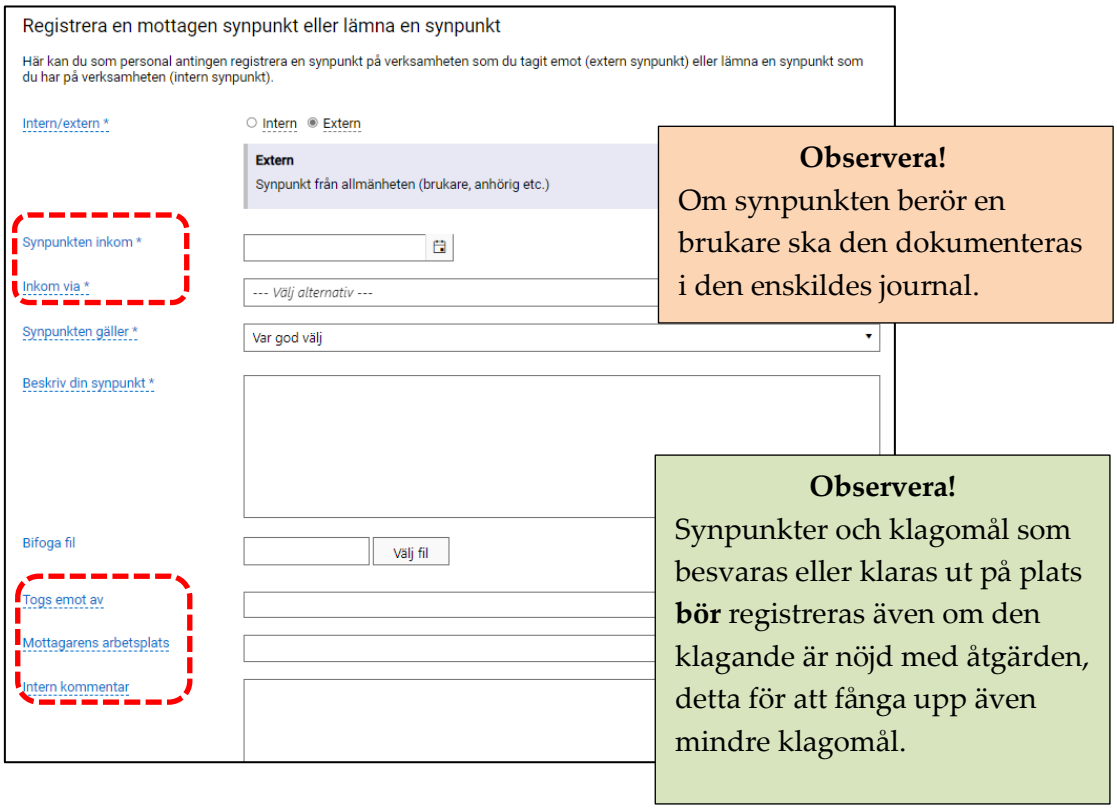

1 - Hantering av inkommen synpunkt

Synpunktsmottagare eller utsedda handläggare får en notifiering att det finns inkommen synpunkt som behöver utredas.

Ansvarig handläggare läser inkommen synpunkt och följer de olika stegen i handläggningen genom att utreda, åtgärda och besvara synpunkten inom 14 dagar.

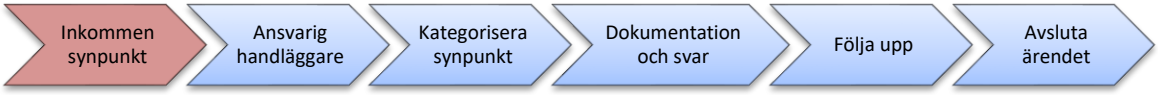

Inloggning till modulen synpunkter och klagomål är densamma som till avvikelsemodulen, DF Respons. På startsidan väljer man Synpunkter och klagomål.

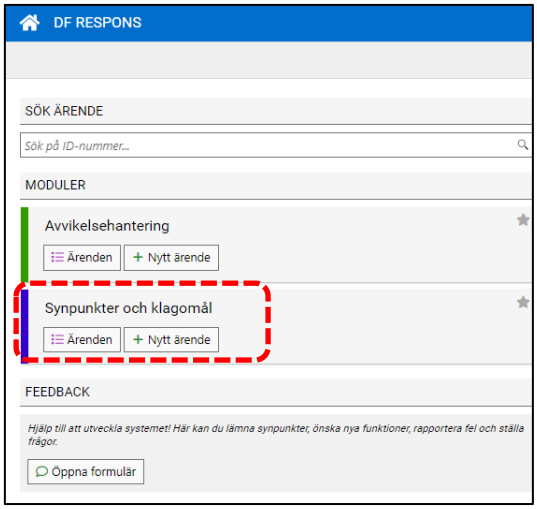

Inkomna synpunkter ska vara utreda, åtgärdade och besvarade **inom 14 dagar** av utsedd handläggare.

Synpunktsmottagare fördelar till rätt enhet

Synpunkter inkomna via externa sidan fördelas av Synpunktsmottagare till rätt enhet under *"Synpunkten gäller *"*. Därefter utses ansvarig handläggare under flik 2.

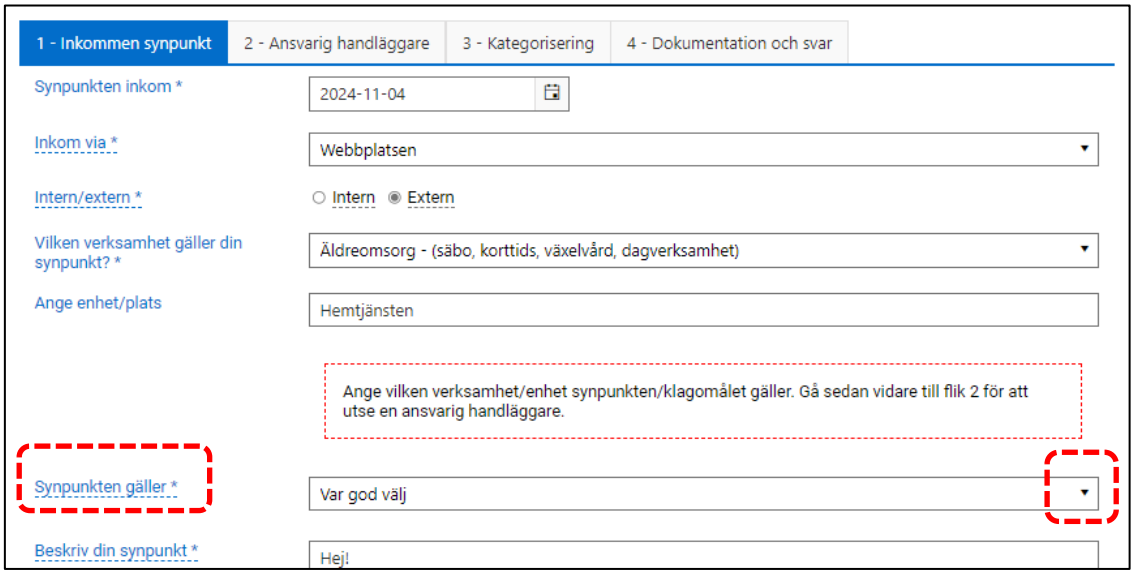

2 - Ansvarig handläggare

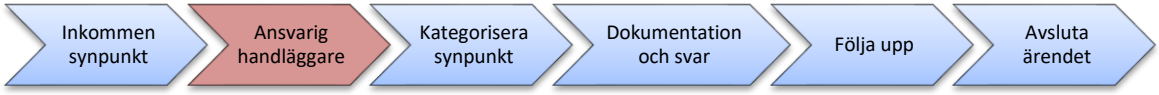

Om synpunkten är registrerad på fel verksamhet/enhet ska ansvarig handläggare korrigera detta. Vid behov kan biträdande handläggare eller för kännedom läggas till, exempelvis vid tvillingskap eller om annan profession berörs/behöver informeras om ärendet. **Beakta sekretessen i dessa steg.**

Hittas inte rätt handläggare, klicka på ”Filtrera alla användare”. Öppna igen med att klicka på pilen till höger.

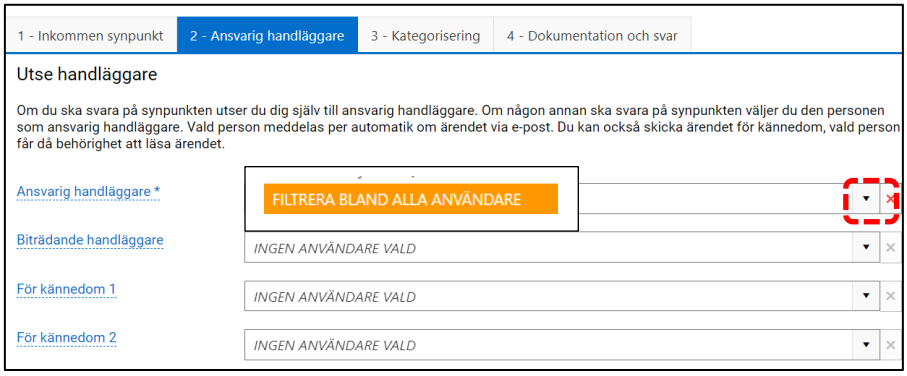

3 - Kategorisering

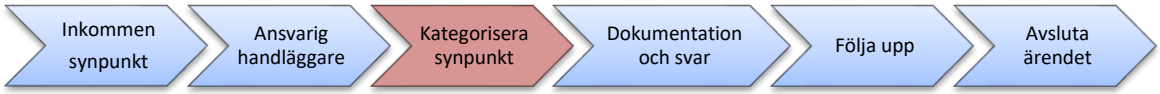

Börja med att kategorisera synpunkten enligt följande:

- vilken typ av synpunkt är det?
- vad avser synpunkten?
- vem berörs?
- är det en avvikelse?

Väljer man att göra en avvikelse direkt från kategoriseringen så öppnas ett nytt fönster där avvikelsen kan rapporteras.

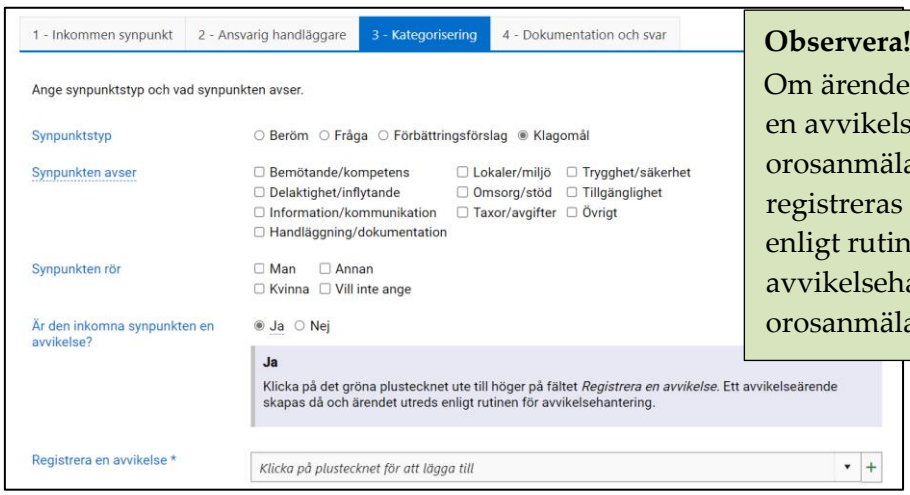

Observera!
Om ärendet bedöms som en avvikelse eller en orosanmälan skall ärendet registreras och utredas enligt rutin för avvikelsehantering resp. orosanmälan.

4 - Dokumentation och svar

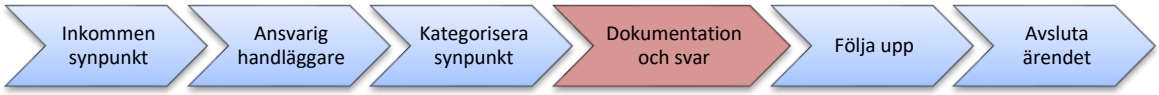

Ansvarig handläggare utreder, dokumenterar och återkopplar synpunktslämnaren via systemet. Dokumentera följande:

Interna anteckningar, det som kan vara till nytta för synpunkten men som inte ska vara med i svaret.

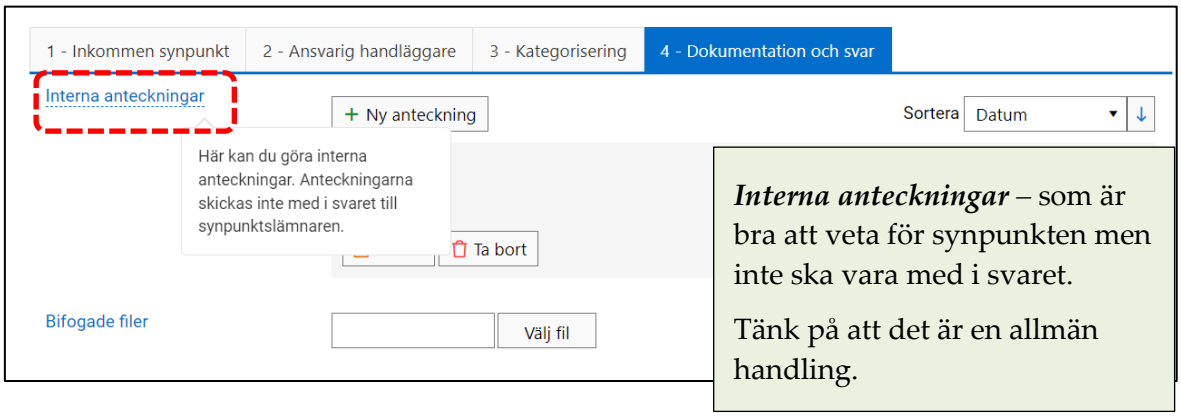

Interna anteckningar – som är bra att veta för synpunkten men inte ska vara med i svaret.

Tänk på att det är en allmän handling.

Svar till synpunktslämnaren

Skriv svaret i rutan, även en sammanfattning av telefonsamtal kan skrivas in. Välj därefter hur det ska kommuniceras och registreras.

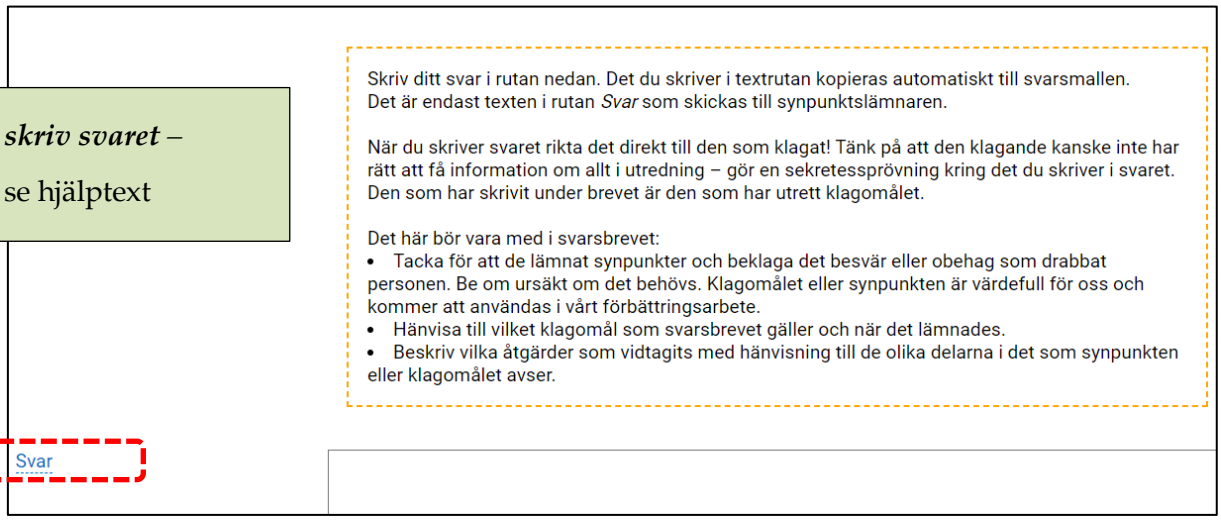

skriv svaret –

se hjälptext

Kommunikation

Svaret kan meddelas på flera sätt via e-post, via brev eller via telefon.

Innehåller svaret **personuppgifter** och/eller **sekretesskyddade uppgifter** ska särskild försiktighet beaktas. Har synpunktlämnare önskat svar per e-post så kan detta inte skickas via DF Respons. Ta reda på dennes adress och skicka svaret per brev.

Om svaret innehåller personuppgifter och/eller sekretesskyddade uppgifter så ska det skickas per brev till mottagaren eller via Säker e-post som är krypterad.

Mer information finns i ”Riktlinjer för hantering av digitala handlingar inom Socialtjänsten”

Registrera och skicka svar per e-post

Läs igenom och gör eventuella korrigerar. När synpunktslämnaren fått svaret så kan denne lämna ytterligare synpunkter via länken i svaret som då läggs in i samma ärende.

Klicka på Skicka – nu är svaret skickat och registrerat.

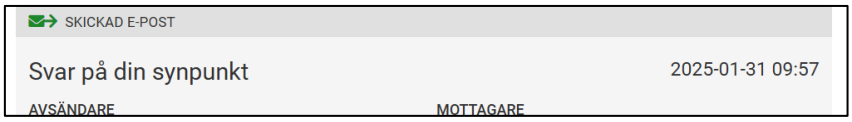

Registrera och skriv ut svar per brev

Ett dokument öppnas i nytt fönster och kan skrivas ut.

Klicka på Spara– nu är svaret sparat och registrerat.

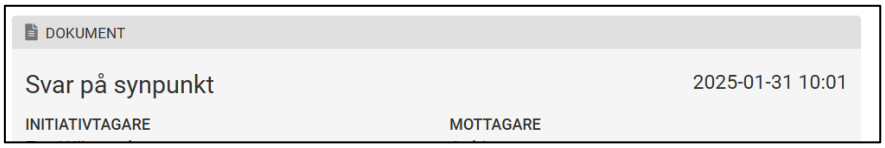

Registrera svar via telefon (eller annat sätt)

Här kan det skrivas in en sammanfattning av samtalet.

Klicka på Skapa– nu är svaret sparat och registrerat.

OBS! När synpunkten är åtgärdad och registrerad med svar, ska rutan för Svar tömmas. Svaret finns sparat och registrerat enligt ovan.

Svar från synpunktlämnaren

Här kan även svar från synpunktlämnaren läggas in som inkommer t ex via brev eller telefonsamtal.

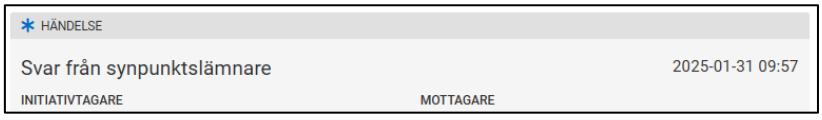

Åtgärder

Klassificera åtgärder och typ av åtgärd.

Beskriv vilka åtgärder som har vidtagits eller ska vidtas till följd av synpunkten.

Uppföljning

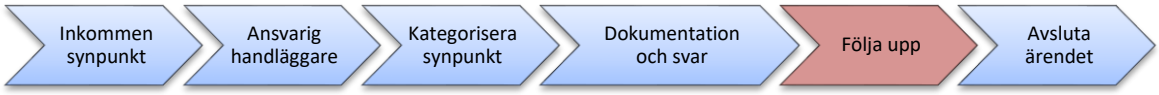

Fyll i resultatet av synpunkten samt status för synpunkten.
Är den besvarad ändra till besvarad.

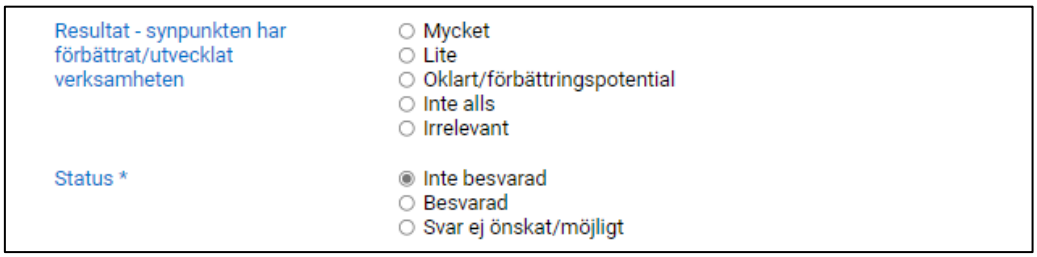

Glöm inte att spara dokumentation

Avsluta ärendet

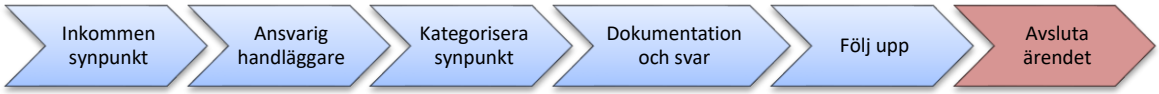

Avsluta ärendet efter att följande genomförts:

- samtliga steg i processen är genomförda och
- en uppföljning/analys om synpunkten/åtgärden har utvecklat/förbättrat verksamheten/enheten och att insatsen/aktiviteten är genomförd.

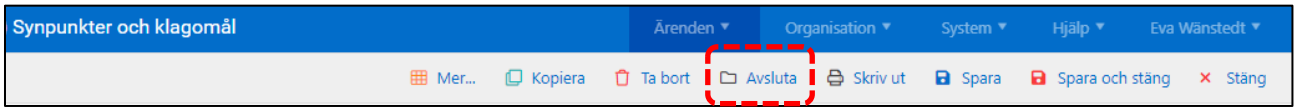

§ 58

Yttrande över KPMGs granskning av särskilda boendeformer

Ärendenr 2024/1148-3.9.0.1

Socialnämndens arbetsutskotts förslag till beslut

Socialnämnden beslutar att anta socialförvaltningens yttrande över KPMGs granskning av särskilda boendeformer och avge nedanstående svar till kommunrevisionen.

Sammanfattning av ärendet

KPMG har av Luleå kommuns revisorer fått i uppdrag att granska planering och beredskap för behovet av boendeplatser inom kommunens vård- och omsorgsverksamhet. Syftet med granskningen har varit att bedöma om berörda nämnders ledning, styrning och uppföljning, att säkerställa en ändamålsenlig process vad gäller att säkra behovet av särskilda boende-former enligt SoL och LSS, varit tillfredsställande.

KPMG:s samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att ledning, styrning och uppföljning på området inte har varit tillfredställande. KPMG konstaterar omfattande brister avseende att tillgodose behovet av särskilda boendeformer i kommunen där medborgare som har rätt till särskilt boende inte får detta inom av lagen angiven tidsram. Vidare noterar KPMG att den genomsnittliga väntetiden enligt offentliga data blivit längre under 2024 mot tidigare år.

Sammantaget konstaterar granskningen att det är två nämnder samt kommunstyrelsen som bär ansvar för arbetet med de särskilda boendena. Enligt gällande lagstiftning bär socialnämnden ansvaret att tillgodose de enskilda individernas behov och är därmed den nämnd som också granskas av ansvarig tillsynsmyndighet. Enligt gällande reglementen vilar dock ansvaret att tillgodose socialnämndens behov av ändamålsenliga lokaler på infrastruktur- och servicenämnden. KPMG konstaterar att det funnits oklarheter i arbetet mellan dessa nämnder, dels utifrån tidsplaner, dels utifrån uppfattning om vad som krävs av socialnämnden för att infrastruktur- och servicenämnden ska ha tillräckliga underlag och beslut för att starta processen för nya lokaler.

Med anledning av att väntetiderna varit höga under flertal år och ej verkställda beslut varit väl känt i kommunstyrelsen, bedömer revisorerna att kom-

munstyrelsen inte tagit sitt ansvar för att leda och samordna arbetet mellan nämnderna. Noteras att det pågår ett utvecklingsarbete med att förtydliga processen gällande lokalförsörjningen.

KPMG rekommenderar socialnämnden att:

- Säkerställa att nämndens bostadsförsörjningsplaner är aktuella och har en tydlig koppling till bostadsförsörjningsprogrammet.
- Säkerställa att prognoser och planer innehåller uppgift om antal platser och/ eller en tydligare precisering av boendenas storlek.
- I samråd med infrastruktur- och servicenämnden säkerställa att det finns en fastställd planering för hur behovet av särskilda boendeformer ska tillgodoses.

Socialförvaltningens yttrande

KPMG rekommenderar socialnämnden att (rekommendationer i *kursiv stil* och förvaltningens svar utan kursivering):

- *Säkerställa att nämndens bostadsförsörjningsplaner är aktuella och har en tydlig koppling till bostadsförsörjningsprogrammet.*

En revidering av individ- och familjeomsorgens bostadsförsörjningsplan pågår och beräknas tas upp för beslut under 2025.

- *Säkerställa att prognoser och planer innehåller uppgift om antal platser och/ eller en tydligare precisering av boendenas storlek.*

Socialförvaltningen har efter granskningen redovisat antal platser i prognoser och planering. Detta gäller alla boendeformer.

- *I samråd med infrastruktur- och servicenämnden säkerställa att det finns en fastställd planering för hur behovet av särskilda boendeformer ska tillgodoses.*

Socialförvaltningen arbetar i samverkan med infrastruktur- och serviceförvaltningen och träffas två gånger per månad och går igenom tidsplanerna. I nuläget pågår byggnation av fyra gruppboenden, där två färdigställs under 2025 och resterande två under 2026. Arbete pågår med att lokalisera och säkra mark för att bygga fler gruppbostäder. Två tomter är utpekade på nya Hertsöheden och det pågår en projektering i Sunderbyn. Även två lokaler som byggs om kommer generera fler platser. Arbetet och tidsplanerna kommer även fortsättningsvis att följas i socialnämnden.

Kommunstyrelseförvaltningen ansvarar för att initiera planuppdrag, processer avseende mark- och exploatering, detaljplaner samt upphandling och avser att prioritera de processer och ärenden där särskilda boendeformer ingår.

Det pågår flera utvecklingsarbeten inom kommunstyrelseförvaltningen i syfte att samordna och koordinera samhällsbyggnadsprocessen och därmed säkerställa socialnämndens deltagande i samhällsplaneringen.

Lokalförsörjningspolicy
Arbete pågår med en lokalförsörjningspolicy som ska beslutas i kommunfullmäktige. Policyns syfte är att ange gemensamma ramar och förhållningssätt för Luleå kommuns lokalförsörjning. Alla förvaltningar deltar i arbetet med att tydliggöra lokalförsörjningsprocessen, infrastruktur- och serviceförvaltningen leder arbetet.

Utbyggnadsplan
Det pågår ett arbete med en "utbyggnadsplan" enligt antagen planeringsstrategi (2023). Syftet är att tydliggöra och underlätta prioritering, planering och samordning av större investeringar och insatser inom kommunala förvaltningar och bolag för att genomföra översiktsplanens intentioner. Avsikten är att synliggöra det kommunala behovet av lokaler i utbyggnadsplanen för att synkronisera med översiktsplanens utvecklingsområden.

Arena samhällsutveckling
Inom Luleå kommun finns det formella tematiska forum för samverkan och dialog mellan samtliga förvaltningar och bolag som kallas för "arenor". "Arenorna" hanterar frågor som är av komplex, strategisk och långsiktig karaktär och berör hela den kommunala organisationen. Ett utvecklingsarbete pågår för att skapa "Arena samhällsutveckling" vilket är ytterligare ett sätt att säkra socialnämndens deltagande i samhällsplaneringen. Den nya arenan väntas vara på plats under 2025 och kommunstyrelseförvaltningen ansvarar.

Socialförvaltningen har föreslagit socialnämnden besluta att anta socialförvaltningens yttrande över KPMGs granskning av särskilda boendeformer och avge nedanstående svar till kommunrevisionen.

Sammanträdet
Socialförvaltningen föredrar ärendet.

Beslutsgång
Ordföranden ställer socialförvaltningens förslag under proposition och finner att socialnämndens arbetsutskott bifaller förslaget.

Dialog
Dialog har genomförts inom socialförvaltningen och med kommunstyrelseförvaltningen och infrastruktur- och serviceförvaltningen.

Beslutsunderlag

- Slutdokument – Granskning av särskilda boendeformer, SOC Hid: 2025.142
- Granskningsrapport – Granskning av särskilda boendeformer, SOC Hid: 2025.141
- Socialförvaltningens förslag till beslut gällande yttrande över KPMGs granskning av särskilda boendeformer, SOC Hid: 2025.1702

LULEÅ KOMMUN
Kommunrevisionen

SLUTDOKUMENT
2025-01-17

För kännedom:
Kommunfullmäktige
Partiernas gruppledare

Till:
Kommunstyrelsen
Infrastruktur- och servicenämnden
Socialnämnden

Granskning av särskilda boendeformer

KPMG har av Luleå kommuns revisorer fått i uppdrag att granska planering och beredskap för behovet av boendeplatser inom kommunens vård- och omsorgsverksamhet. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2024.

Syftet med granskningen har varit att bedöma om berörda nämnders ledning, styrning och uppföljning, att säkerställa en ändamålsenlig process vad gäller att säkra behovet av särskilda boendeformer enligt SoL och LSS, varit tillfredsställande.

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att ledning, styrning och uppföljning på området inte har varit tillfredställande. Vi konstaterar omfattande brister avseende att tillgodose behovet av särskilda boendeformer i kommunen där medborgare som har rätt till särskilt boende inte får detta inom av lagen angiven tidsram. Vi noterar att den genomsnittliga väntetiden enligt offentliga data även blivit längre under 2024 mot tidigare år. Sammantaget konstaterar vi att det är två nämnder samt kommunstyrelsen som bär ansvar för arbetet med de särskilda boendena. Enligt gällande lagstiftning bär socialnämnden ansvaret att tillgodose de enskilda individernas behov och är därmed den nämnd som också granskas av ansvarig tillsynsmyndighet. Enligt gällande reglementen vilar dock ansvaret att tillgodose socialnämndens behov av ändamålsenliga lokaler på infrastruktur- och servicenämnden. Vi konstaterar att det funnits oklarheter i arbetet mellan dessa nämnder, dels utifrån tidsplaner, dels utifrån uppfattning om vad som krävs av socialnämnden för att infrastruktur- och servicenämnden ska ha tillräckliga underlag och beslut för att starta processen för nya lokaler. Med anledning av att vi ser att väntetiderna varit höga under flertal år och ej verkställda beslut varit väl känd i kommunstyrelsen, bedömer vi att kommunstyrelsen inte tagit sitt ansvar för att leda och samordna arbetet mellan nämnderna. Vi noterar att det pågår ett utvecklingsarbete med att förtydliga processen gällande lokalförsörjningen.

Utifrån resultatet av vår granskning rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- Tillse att det finns skriftliga rutiner för arbetet med att säkerställa socialnämndens deltagande i samhällsplaneringen.
- Skyndsamt säkerställa att processen är effektiv vad gäller arbetet med att tillgodose behovet av särskilda boendeformer.
- Efter beslut om lokalförsörjningspolicy, fastställa plan för uppföljning av följsamheten till och effekter av den nya policyn.

Utifrån resultatet av vår granskning rekommenderar vi socialnämnden att:

- Säkerställa att nämndens bostadsförsörjningsplaner är aktuella och har en tydlig koppling till bostadsförsörjningsprogrammet.
- Säkerställa att prognoser och planer innehåller uppgift om antal platser och/ eller en tydligare precisering av boendenas storlek.
- I samråd med infrastruktur- och servicenämnden säkerställa att det finns en fastställd planering för hur behovet av särskilda boendeformer ska tillgodoses.

Utifrån resultatet av vår granskning rekommenderar vi infrastruktur- och servicenämnden att:

- Skyndsamt säkerställa att det finns en långsiktig planering för hur behovet av särskilda boendeformer ska tillgodoses med utgångspunkt i socialnämndens prognostiserade behov samt utifrån beslutat bostadsförsörjningsprogram.
- Tydliggör lokalbankens syfte.
- Säkerställ att mål och budget vad gäller lokalbank korrelerar.

Vi överlämnar härmed granskningsrapporten för kännedom och yttrande. Yttrande från kommunstyrelsen, socialnämnden och infrastruktur- och servicenämnden önskas senast den 30 maj 2025.

För Luleå kommuns revisorer/

Kurt Hauptmann/ordförande

Granskning av särskilda boendeformer

Rapport

Luleå kommun

KPMG AB

2025-01-17

Antal sidor 19

© 2025 KPMG AB, a Swedish limited liability company and a member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative (“KPMG International”), a Swiss entity. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

Luleå kommun
Granskning av särskilda boendeformer

2025-01-17

Innehållsförteckning

1 Sammanfattning 2

2 Bakgrund 4
2.1 Syfte, revisionsfrågor och avgränsning 4
2.2 Revisionskriterier 5
2.3 Metod 5

3 Resultat av granskningen 7
3.1 Övergripande organisering 7
3.2 Prognos och planering 8
3.3 Lägesbild 11
3.4 Samordning och uppföljning 14

4 Samlad bedömning och rekommendationer 17

© 2025 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification KPMG Public

1 Sammanfattning

Syftet med granskningen har varit att bedöma om berörda nämnders ledning, styrning och uppföljning, att säkerställa en ändamålsenlig process vad gäller att säkra behovet av särskilda boendeformer enligt SoL och LSS, varit tillfredsställande.

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att ledning, styrning och uppföljning på området inte har varit tillfredställande.

Vi konstaterar omfattande brister avseende att tillgodose behovet av särskilda boendeformer i kommunen där medborgare som har rätt till särskilt boende inte får detta inom av lagen angiven tidsram. Vi noterar att den genomsnittliga väntetiden enligt offentliga data även blivit längre under 2024 mot tidigare år.

Sammantaget konstaterar vi att det är två nämnder samt kommunstyrelsen som bär ansvar för arbetet med de särskilda boendena. Enligt gällande lagstiftning bär socialnämnden ansvaret att tillgodose de enskilda individernas behov och är därmed den nämnd som också granskas av ansvarig tillsynsmyndighet. Enligt gällande reglementen vilar dock ansvaret att tillgodose socialnämndens behov av ändamålsenliga lokaler på infrastruktur- och servicenämnden. Vi konstaterar att det funnits oklarheter i arbetet mellan dessa nämnder, dels utifrån tidsplaner, dels utifrån uppfattning om vad som krävs av socialnämnden för att infrastruktur- och servicenämnden ska ha tillräckliga underlag och beslut för att starta processen för nya lokaler.

Med anledning av att vi ser att väntetiderna varit höga under flertal år och ej verkställda beslut varit väl känd i kommunstyrelsen, bedömer vi att kommunstyrelsen inte tagit sitt ansvar för att leda och samordna arbetet mellan nämnderna. Vi noterar att det pågår ett utvecklingsarbete med att förtydliga processen gällande lokalförsörjningen.

I det följande redovisas våra samlade bedömningar av respektive revisionsfråga.

Revisionsfråga	Bedömning
Har kommunstyrelsen i sin ledande och samordnande roll för samhällsplanering, säkerställt socialnämndens deltagande utifrån socialnämndens ansvar?	I allt väsentligt
Har socialnämnden säkerställt att det finns prognoser och god kunskap om nuvarande och framtida behov av särskilda boendeformer?	I allt väsentligt
Har kommunen en plan för hur såväl nuvarande som framtida behov av särskilda boendeformer ska tillgodoses på ett adekvat sätt?	Delvis

© 2025 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

Har infrastruktur- och servicenämnden säkerställt att behovet av ändamålsenliga lokaler och bostäder inom socialnämndens område tillgodoses i fråga om särskilda boendeformer?	Nej
Har kommunstyrelsen i sin ledande och samordnande roll, säkerställt en effektiv och ändamålsenlig organisation och process, vad gäller arbetet med att tillgodose behovet av särskilda boendeformer?	Nej

För närmare beskrivning av bakgrunden till våra bedömningar hänvisar vi till respektive avsnitt i revisionsrapporten.

Utifrån resultatet av vår granskning rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- Tillse att det finns skriftliga rutiner för arbetet med att säkerställa socialnämndens deltagande i samhällsplaneringen.
- Skyndsamt säkerställa att processen är effektiv vad gäller arbetet med att tillgodose behovet av särskilda boendeformer.
- Efter beslut om lokalförsörjningspolicy, fastställa plan för uppföljning av följsamheten till och effekter av den nya policyn.

Utifrån resultatet av vår granskning rekommenderar vi socialnämnden att:

- Säkerställa att nämndens bostadsförsörjningsplaner är aktuella och har en tydlig koppling till bostadsförsörjningsprogrammet.
- Säkerställa att prognoser och planer innehåller uppgift om antal platser och/ eller en tydligare precisering av boendenas storlek.
- I samråd med infrastruktur- och servicenämnden säkerställa att det finns en fastställd planering för hur behovet av särskilda boendeformer ska tillgodoses.

Utifrån resultatet av vår granskning rekommenderar vi infrastruktur- och servicenämnden att:

- Skyndsamt säkerställa att det finns en långsiktig planering för hur behovet av särskilda boendeformer ska tillgodoses med utgångspunkt i socialnämndens prognostiserade behov samt utifrån beslutat bostadsförsörjningsprogram.
- Tydliggör lokalbankens syfte.
- Säkerställ att mål och budget vad gäller lokalbank korrelerar.

© 2025 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

2 Bakgrund

KPMG har av Luleå kommuns revisorer fått i uppdrag att granska planering och beredskap för behovet av boendeplatser inom kommunens vård- och omsorgsverksamhet. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2024.

Socialnämnden rapporterar kvartalsvis beslut enligt Socialtjänstlagen (SoL) och Lagen om stöd och service (LSS) som ej verkställts inom tre månader. Av kvartalsrapport för fjärde kvartalet 2023 framgår att nämnden haft 127 ej verkställda beslut enligt SoL (där 77% avser någon form av boende) samt 77 ej verkställda beslut enligt LSS (där 64% avser någon form av boende). Av socialnämndens rapporter noteras att en stor andel av beslut som ej verkställts beror på att det saknas plats. Skälen till att plats saknas uppges handla om att det finns en kö eller att det finns behov av (eller pågår) sanering, renovering eller ombyggnation.

Utöver de beslut som idag inte verkställts enligt ovan finns även framtida utmaningar inom exempelvis äldreomsorgen. Sveriges kommuner och Regioner (SKR) menar att behovet av äldreomsorg kommer öka kraftigt i landet med hänvisning till att andelen personer över 80 år kommer att öka med cirka 50 procent (fram till 2031). Av ”*Luleås befolkningsprognos 2022–2031*” framgår att samma grupp kommer att öka och detta i högre takt än gruppen 19–64 år. Ett ökat inflöde av äldre till äldreomsorgen innebär att kommunerna behöver ha tillförlitliga befolkningsprognoser som bland annat kan ligga till grund för planeringen av särskilda boenden.

Nybyggnation av särskilda boenden innebär långa processer och betydande ekonomiska investeringar i en tid då skatteunderlaget minskar. Kommuner behöver beaktat kunskapen om de demografiska förändringarna och ha en kort- och långsiktig planering för byggnationen av särskilda boenden.

Av offentliga data framgår att en person som fått beslut om boende enligt LSS fick vänta i genomsnitt 639 dagar i Luleå (att jämföra med 145 dagar som var genomsnittet bland de 80 kommuner som rapporterat data). Vidare framgår att genomsnittiden mellan ansökan om särskilt boende inom äldreomsorgen, till första erbjudna inflyttningsdatumet var 147 dagar i Luleå (att jämföra med 65 dagar som var genomsnittet bland de 143 kommuner som rapporterat data).

Kommunens revisorer har mot bakgrund av ovan beslutat utifrån sin riskanalys att genomföra en granskning av socialnämndens planering och beredskap av särskilda boendeformer enligt SoL och LSS.

2.1 Syfte, revisionsfrågor och avgränsning

Granskningen syftade till att bedöma om berörda nämnders ledning, styrning och uppföljning, att säkerställa en ändamålsenlig process vad gäller att säkra behovet av särskilda boendeformer enligt SoL och LSS, varit tillfredsställande.

Granskningen avser att besvara följande revisionsfrågor:

- Har kommunstyrelsen i sin ledande och samordnande roll för samhällsplanering, säkerställt socialnämndens deltagande utifrån socialnämndens ansvar?

© 2025 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

- Har socialnämnden säkerställt att det finns prognoser och god kunskap om nuvarande och framtida behov av särskilda boendeformer?
- Har kommunen en plan för hur såväl nuvarande som framtida behov av särskilda boendeformer ska tillgodoses på ett adekvat sätt?
- Har infrastruktur- och servicenämnden säkerställt att behovet av ändamålsenliga lokaler och bostäder inom socialnämndens område tillgodoses i fråga om särskilda boendeformer?
- Har kommunstyrelsen i sin ledande och samordnande roll, säkerställt en effektiv och ändamålsenlig organisation och process, vad gäller arbetet med att tillgodose behovet av särskilda boendeformer?

Granskningen avsåg särskilda boendeformer enligt SoL och LSS under perioden 2023–2024 och omfattade socialnämnden, infrastruktur- och servicenämnden samt kommunstyrelsen i sin ledande och samordnande roll.

2.2 Revisionskriterier

I granskningen har revisionskriterierna utgjorts av:

- Kommunallagen (2017:725) 6 kap. 1 och 6 §§
- Socialtjänstlagen (2001:453) 3 kap. 1–2 §§ och 5 kap. 5–8 §§
- Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade 2 §
- Tillämpbara interna regelverk, policys och beslut.

2.3 Metod

Granskningen har genomförts genom:

- Dokumentstudier av till exempel Bostadsförsörjningsprogram, Äldreplan 2022–2029, Lokalresursplan, Bostadsförsörjningsplan, Verksamhetsplan och budget, Projektmodell samhällsbyggnadsprocessen samt Allmänna villkor för lokalhyra.
- Intervjuer har genomförts med kommunstyrelsens vice ordförande, socialnämndens och infrastruktur- och servicenämndens respektive ordförande och förvaltningschef, chef för samhällsomställningskontoret, planchef, sektionschef lokalförsörjning, verksamhetschef stöd och service samt avdelningschef ekonomi och infrastruktur.

De bedömningar som avlämnas i granskningen har utgått ifrån följande bedömningsnivåer.

© 2025 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

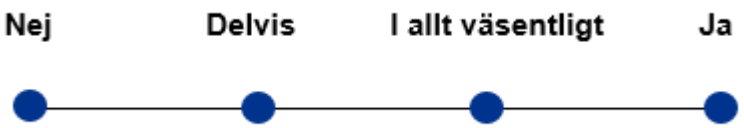

Samtliga intervjuade politiker samt förvaltningschefer har beretts möjlighet att faktakontrollerna rapporten. Återkoppling har även inkommit från avdelningschef vid socialförvaltningen.

© 2025 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

3 Resultat av granskningen

3.1 Övergripande organisering

Kommunfullmäktige har genom kommunens nämndreglementen[1] gjort gällande att kommunstyrelsen ska ansvara för beslut om samordning mellan nämnderna samt säkerställa att en effektiv och ändamålsenlig organisation upprätthålls i kommunal verksamhet. Styrelsen är vidare ansvarig för att fatta beslut om antagande, ändring eller upphävande av detaljplan och områdesbestämmelse enligt plan och bygglagen (2010:900), enligt standardförfarande eller förenklat förfarande.

Det framgår av nämndsreglemente att socialnämnden svarar för insatser i egen regi för service, vård och omsorg i ordinärt och särskilt boende för de människor som på grund av ålder, sjuk dom eller funktionsnedsättning har behov av sådana insatser.

Infrastruktur och servicenämnden ska, enligt reglemente, samordna och tillgodose kommunala verksamheters behov av ändamålsenliga lokaler, bostäder och utomhusmiljöer. Nämnden ansvarar även för lokalbanken.

Kommunfullmäktige har fastställt ett bostadsförsörjningsprogram[2], vilket innehåller mål och insatser avseende bostadsförsörjning för perioden 2022–2030. Tre av insatserna i programmet är:

- Öka antalet gruppbostäder
- Öka antalet servicebostäder
- Fler vård- och omsorgsboenden

Kopplat till insatsen att öka antalet gruppbostäder ska socialnämnden ansvara för att byggnationen av tio nya gruppbostäder är påbörjat till och med 2030. Dåvarande stadsbyggnadsnämnden anges som annan berörd part. Stadsbyggnadsnämnden ska även ansvara för att det prövas om gruppbostäder eller annat särskilt boende kan inrymmas i samband med större exploateringar. Socialnämnden anges som annan berörd part.

För att genomföra insatsen om att öka antalet servicebostäder ska socialnämnden tillse att servicebostäder samlas i större enheter och att en utökning främst ska ske där enheter redan finns. Arbetet ska ske tillsammans med stadsbyggnadsnämnden och Lulebo. Vidare är stadsbyggnadsnämnden ansvarig för att utveckla samverkan mellan socialförvaltningen, stadsbyggnadsförvaltningen och Lulebo.

Enligt bostadsförsörjningsprogrammet ska kommunen uppnå fler vård- och omsorgsboenden genom att två boenden ska påbörjas med platser utifrån det behov som socialnämnden beslutar om.

Programmet ska följas upp årligen av representanter från förvaltningarna samt Lulebo. Vi har tagit del av uppföljningen för 2023. Vid intervju uppges att socialförvaltningen inte deltagit vid denna uppföljning.

[1] Kommunfullmäktige 2023-05-22, § 112
[2] Kommunfullmäktige 2022-06-20, § 114

© 2025 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

Vad gäller socialnämndens roll i samhällsplaneringen framgår vid intervjuer att socialnämnden bjuds in i det övergripande arbetet med samhällsplanering. Vi har dock inte erhållit skriftliga rutiner för hur detta arbete ska genomföras.

3.1.1 Bedömning

Vår bedömning är att kommunstyrelsen, i sin ledande och samordnande roll för samhällsplanering, i allt väsentligt säkerställt socialnämndens deltagande utifrån nämndens ansvar.

Vi baserar vår bedömning på att socialnämnden bjuds in i arbetet med samhällsplanering och har varit deltagande vid exempelvis framtagande av bostadsförsörjningsprogram. Dock saknas tydliga dokument som beskriver hur samhällsplaneringen ska ske med socialnämndens aktiva deltagande.

3.2 Prognos och planering

3.2.1 Analys

Vi har tagit del av ett flertal underlag där socialnämnden sammanställt och analyserat behov av särskilda boendeformer. Bland annat har nämnden genomfört ett flertal utredningar avseende behov i nuläge och prognos av framtida behov.

LSS

Under 2023 har nämnden redogjort för behov av boenden enligt LSS samt för äldre enligt SoL[3]. Analysen för LSS är baserad på bland annat antalet avslag, nya beslut/bifall under året, verkställda beslut, återtagna ansökningar, nej-tack till erbjudande samt ej verkställda beslut vid årets slut för perioden 2018–2022. Analys för särskilt boende enligt SoL är bland annat baserad på kommunens demografiska utveckling, väntelista och ej verkställda beslut.

Socialnämnden har genomfört en utredning kring orsaker till väntelistan till LSS-bostäder samt möjliga åtgärder för att minska denna[4]. Utredningen behandlar bland annat antal beslut för 2018–2022 samt prognosticerade beslut för 2023–2027. Det beskrivs att en anledningen till ej verkställda beslut är att det inte investeringarna inte skett i den takt som beställts. Utifrån analysen prognosticerar nämnden cirka 20 nya bifall per år.

Äldreomsorg

Socialnämnden har genomfört en utredning avseende korttidsverksamheten. Utredningen genomfördes till följd av uppdrag från nämnden till socialchef[5]. Syftet med utredningen var att föreslå åtgärder för att korttids-/avlastningsverksamheten kan möta framtidens utmaningar och skapa förutsättningar för kvarboende i det egna hemmet för äldre personer. Förslagen som presenteras i rapporten är baserade på analys av

[3] 2023-09-28
[4] 2023-11-13
[5] Socialnämnden 2022-08-25, § 155

© 2025 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

korttidsverksamheten för perioden 2017–2022 samt socialnämndens äldreplan 2022–2029, se avsnitt 3.2.2. I april 2024 har nämnden konstaterat att det inte finns beläggning på samtliga korttidsplatser. Det uppges att det är färre personer som väntar på vård- och omsorgsboende jämfört med tidigare år.

3.2.2 Plan

Vid intervju framförs att socialnämndens långsiktiga styrning och planering anges i äldreplanen samt bostadsförsörjningsplaner. Det uppges att socialnämnden utarbetar sina investeringsplaner i samråd med infrastruktur- och servicenämnden.

LSS

Socialnämnden har utarbetat en bostadsförsörjningsplan för individ- och familjeomsorgen (IFO) för perioden 2019–2025[6]. I planen ingår bland annat särskilda boenden enligt LSS. Här framhålls att det fanns 22 personer i kö under 2020 av dessa hade vid planens upprättande 13 personer inte fått något erbjudande om boende.

Enligt planen finns det ett behov av att bygga nya gruppbostäder under åren 2021, 2023 och 2025. Det framgår inte antal platser som planerna. Behovsanalysen är baserad på icke verkställda behov om särskilt boende samt den demografiska utvecklingen.

Äldreomsorg

Socialnämndens äldreplan 2022–2029[7] ska fungera som vägledning för kommunens planerings- och utvecklingsarbete i frågor som rör äldre. Socialförvaltningen ska omsätta äldreplanen till verksamhetsmål. Äldreplanen ska följas upp var fjärde år.

Socialnämnden har utarbetat en bostadsförsörjningsplan för vård och omsorg avseende perioden 2023–2033[8]. Utifrån den behovsanalys som presenteras i planen föreslår nämnden att det byggs ett nytt vård- och omsorgsboendemed cirka 144 platser byggs till 2025–2026. Ett nytt vård- och omsorgsboende föreslås ersätta en del redan befintliga platser. Av planen framgår även att nämnden föreslår att ”Sundsgårdens” vård- och omsorgsboende lämnas år 2025 och de boende erbjuds plats på två andra boenden. Nämnden föreslår även att korttidsplatserna på ”Västberga” vård- och omsorgsboende utökas från fyra till sex platser med huvudsakligen inriktning närståendeplatser. Vidare föreslår nämnden att det genomförs en särskild utredning inom de närmaste åren för ”Sörbyarna” (landsbygdsområde) utifrån den demografiska utvecklingen.

3.2.3 Budget

Det framförs vid intervju att socialnämnden årligen fastställer en internbudget med driftkostnader samt investeringsbudget för de kommande tre åren. Vidare framgår att nämnden följer upp investeringar löpande under året genom månadsrapporten. På

[6] Socialnämnden 2019-12-19, § 195
[7] Socialnämnden 2022-03-31, § 53
[8] Socialnämnden 2023-05-25, § 96

© 2025 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

förvaltningsnivå följs investeringarnas tidsplan upp varannan vecka av representanter för både socialnämnden samt infrastruktur- och servicenämnden.

I socialnämndens internbudget 2020[9] anges investeringar för bostäder till nämndens målgrupper. Nämnden har budgeterat för investeringar på 10 mnkr år 2020 och 6 mnkr 2021.

Av intervju framgår att eventuella framskjutningar i investeringsprojekt behandlas av socialnämnden i samband med fastställande av internbudget. Socialnämndens beslut om framskjutningar av budget för drift och hyra samt investering uppges vara baserad på de senast utarbetade tidsplanerna för planerade och pågående projekt från infrastruktur- och servicenämnden.

Enligt socialnämndens internbudget 2024 har nämnden budgeterat 32 mnkr för bostäder till nämndens målgrupper under året. För år 2025 har nämnden budgeterat 6,5 mnkr för bostäder. Investeringsbudgeten avser 2024–2026 och omfattar sex gruppbostäder. Det beskrivs att den överskjutande budgeten från 2023 flyttas över till stadsbyggnadsförvaltningen vid projektstart.

Vid intervju beskrivs att infrastruktur- och servicenämnden tidigare haft hela kommunens investeringsbudget inom sin internbudget.

3.2.4 Resultat

LSS

Det framgår av månadsrapport avseende investeringar att 2 gruppboenden och 2 serviceboende har byggts under de senaste åren. Med anledning av att ett av de nya gruppboendena samt ett av de nya serviceboendena ersätter ett annat som har stängts har utökningen enbart varit 1 gruppboende och 1 serviceboenden. Det har även skett en ökning med 1 ny servicebostad i befintliga lokaler. Enligt planen som beskrivs ovan har behov funnits av tre boenden fram till 2025, av bostadsförsörjningsprogram framgår dock målet att 10 nya gruppbostäder ska byggas till 2030. Av nuvarande lägesbild framgår att 4 ytterligare gruppboenden är beräknat färdiga under 2025–2026, det förs även dialog mellan förvaltningarna om 1 ytterligare gruppboenden.

	Mål till 2030	Tillkomna	Pågående
Gruppboenden	10	1	4
Serviceboenden	Ej siffersatt	2	-
Korttidsboenden	Ej siffersatt	-	1

[9] Socialnämnden 2019-12-19, § 190

© 2025 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

Äldreomsorg

Enligt planen som beskrivs ovan har behov funnits av ett nytt vård- och omsorgsboende till 2025–2026. Av nuvarande planering framgår att ett sådant boende är under planering och start inväntas.

3.2.5 Bedömning

Vår bedömning är att socialnämnden i allt väsentligt säkerställt att det finns prognoser och god kunskap om nuvarande och framtida behov av särskilda boendeformer.

Vår bedömning baseras på att socialnämnden genomfört ett flertal analyser av nuvarande och framtida behov av särskilda boendeformer. Analyser har fungerat som underlag till planer, vilka har utarbetats i samråd med infrastruktur- och servicenämnden.

En brist som noteras avser graden av djup i prognoserna, där prognoserna i många fall landar i antal boenden snarare än antal platser. Detta noterar vi genomgående i de dokument som granskats.

Vår bedömning är att nämnderna delvis har en plan för hur såväl nuvarande som framtida behov av särskilda boendeformer ska tillgodoses på ett adekvat sätt.

Vår bedömning baseras på att socialnämndens analyser av nuvarande och prognosticerade behov har fungerat som underlag till långsiktiga bostadsförsörjningsplaner. Dock ser vi inte att det finns en planering för hur dessa ska uppnås fullt ut, varken idag eller på lång sikt. Vi ser att det finns planer för att hantera de behov som finns idag men inte hur arbetet ska säkerställas på lång sikt enligt bostadsförsörjningsprogrammet (se avsnitt 3.1) som anger att tio nya boenden ska byggas under perioden 2022–2030.

Vidare noterar även att det gjorts program, prognos och planer med olika intervall och med olika grad av djup, vilket resulterat att det finns en otydlighet. Exempelvis så har kommunfullmäktige antagit ett bostadsförsörjningsprogram för perioden 2022–2030 samtidigt som socialnämnden har tagit fram en bostadsförsörjningsplan för perioden 2019–2025 respektive 2023–2033 för de olika verksamhetsområdena. Den tidigare statsbyggnadsförvaltningen har i sin tur tagit fram en lokalresursplan under 2022 som också innefattar skrivningar om byggnation av nya gruppbostäder. Här menar vi att det blir otydligt dels hur dessa är beroende av varandra, dels hur dessa är tidsatta i förhållande till varandra.

3.3 Lägesbild

3.3.1 Löpande dialog

Vid intervju framförs att det finns flertal forum där representanter för socialnämnden respektive infrastruktur- och servicenämnden för dialog om behov, planerade samt pågående investeringar. Gruppen sammanträder varannan vecka. Det beskrivs att det

© 2025 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

även finns en planeringsgrupp för investeringar som planerar och samordnar för kommande projekt.

Representant för infrastruktur- och servicenämnden framhåller att information som till exempel socialnämndens bostadsförsörjningsplaner inte lyfts till nämndnivå utan hanterats på förvaltningsnivå.

Det framförs vid intervju att det finns ett behov av att förtydliga formerna för dialogen mellan socialnämnden och infrastruktur- och servicenämnden. Det beskrivs att den kommande policyn förväntas tydliggöra detta. I och med antagande av den nya policyn och riktlinjer ska det införas ett nytt arbetssätt för investeringsprocessen. Vid intervju beskrivs det att infrastruktur- och servicenämnden ska sammanställa samtliga nämnders respektive lokalbehovsplan till en kommunövergripande plan.

3.3.2 Initiering

Infrastruktur- och servicenämnden har en projektmodell för samhällsbyggnadsprocessen[10], vilken syftar till att tydliggöra förvaltningens arbete i investerings- och exploateringsprojekt. Enligt projektmodellen påbörjas ett investerings- eller exploateringsprojekt med en projektinitiering. Initieringen kan ske på olika sätt, till exempel som en politisk prioritering (från nämnd, kommunstyrelse eller kommunfullmäktige), ett myndighetsbeslut eller utifrån en förvaltnings egen analys.

Det uppges vid intervju att socialförvaltningen gör beställningar via infrastruktur- och serviceförvaltningens system eller via en pappersblankett.

Av projektmodellen framgår att nyinvesteringar och verksamhetsanpassningar inom fastighetsverksamheten hanteras inom beställande nämnd. Vid större projekt tillsätts en processledare från sektion Lokalförsörjning, vilken ska stödja och leda beställande organisation/er från den inledande delprocessen till färdigställande. Vid intervju framförs skilda uppfattningar om huruvida socialnämnden initierat beställningar av lokaler med tillräckligt god framförhållning för att behovet ska kunna tillgodoses inom tidsplan för investeringar.

Av projektmodellen framgår att den beställande organisationen är projektets formella ägare och har det övergripande ansvaret. Projektägaren är budgetansvarig för projektet och är ytterst ansvarig för projektets resultat utifrån tex. kvalitet, tid och kostnad.

Inom kommunstyrelseförvaltningen finns planavdelningen. Vid intervju uppges det att planavdelningen har till uppgift att bland annat utarbeta detaljplaner för nybyggnationer. Vidare beskrivs att beställningar avseende till exempel detaljplaner kommer till planavdelningen från infrastruktur- och serviceförvaltningens fastighetsavdelning. Vid utarbetandet av detaljplan sammankallar planavdelningen till startmöte med en arbetsgrupp som består av representant för den part som lämnat en beställning avseende lokal till infrastruktur- och servicenämnden. Alternativt deltar fastighetsavdelningen i den beställande partens ställe.

[10] Förvaltningsdirektör 2024-03-12

© 2025 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

3.3.3 Uppföljning

I verksamhetsplan 2024[11] har socialnämnden antagit målet ”*Säkerställa och utveckla boendekoncept samt utveckla nya arbetssätt för nämndens målgrupper*”. Vid delårsuppföljning per sista augusti 2024[12] bedömde nämnden målet som ej uppfyllt. Det beskrivs att bedömning är baserad på att det fortfarande fanns ett stort antal ej verkställda boendebeslut inom lagstadgad tid. Vidare uppges att funktionshinderverksamheten och LSS-boenden står för det flesta antalet ej verkställda beslut. Under perioden har tre beslut om boende återtagits på egen begäran. Vidare framgår att det pågår planering av nya gruppbostäder. Dock ska tidsplanerna för redan beställda gruppbostäder vara kraftigt försenade.

Det framhålls vid intervjuer att en utmaning för infrastruktur- och serviceförvaltningen i arbetet med investerings- och exploateringsprojekt har varit brist på projektledare.

3.3.4 Lokalbank

Objekt eller delar av objekt som kommunen äger och som står outhyrda förs in i infrastruktur- och servicenämndens lokalbank. Vid intervjuer framgår delade meningar om lokalbankens syfte. Vid intervju med representant för infrastruktur- och serviceförvaltningen framhålls att lokalbankens syfte är att skapa tillgång till ersättningslokaler vid till exempel brand och vattenskador, samt att behålla lokaler som kan behållas på sikt. Lokaler som tillförs lokalbanken men som inte bedöms vara aktuella att hyra ut på kort eller lång sikt ska säljas eller rivas. Det kräver särskilt beslut i antingen infrastruktur- och servicenämnden och/eller kommunstyrelsen. Vid andra intervjuer beskrivs lokalbankens huvudsakliga syfte vara att skapa en buffert och större planeringsmässiga förutsättningar för att tillgodose lokalbehov i kommunen. I andra intervjuer beskrivs uppfattningar om att objekt som tillförs lokalbanken ska avyttras direkt då lokalbanken ska minska i omfattning.

Representanter för infrastruktur- och serviceförvaltningen uppger att nämnden har 7,5 mnkr i kommunbidrag för lokalbanken.

Av infrastruktur- och servicenämndens verksamhetsplan 2024 framgår att antalet objekt i lokalbanken har ökat under de senaste åren. Lokalbanken har en nollbudget där kommunbidraget ska täcka för kostnaderna. Med anledning av detta har nämnden som målsättning att halvera kostnaderna för lokalbanken under mandatperioden jämfört med utfallet för 2022.

3.3.5 Bedömning

Vår bedömning är att infrastruktur- och servicenämnden inte säkerställt behovet av ändamålsenliga lokaler och bostäder inom socialnämndens område tillgodoses i fråga om särskilda boendeformer.

Vi baserar vår bedömning på att det finns ett stort påvisat behov av särskilda boendeformer som inte tillgodosetts under året. Vidare noterar vi att nuvarande och framtida behov inte kommer tillgodoses i närtid med nuvarande planering. Det råder

[11] Socialnämnden 2023-12-21, § 227
[12] Socialnämnden 2024-09-26, § 171

© 2025 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

delade meningar om huruvida infrastruktur- och servicenämnden har blivit tilldelade tillräckliga förutsättningar i form av tid för att kunna tillgodose det behov som socialnämnden förmedlat genom beställningar. Vår bedömning är dock oavsett orsak att behovet inte har säkerställts. Vi noterar att den genomsnittliga väntetiden inom LSS har ökat under 2024 och ligger idag högst av de 82 kommuner som rapporterat in data vid tidpunkt för denna granskning.

Vad gäller ansvarsfrågan är det enligt vår mening tydligt i nuvarande reglemente att infrastruktur- och servicenämnden ska samordna och tillgodose kommunala verksamheters behov av ändamålsenliga lokaler, bostäder och utomhusmiljöer. Förutom det som framgår av kommunens bostadsförsörjningsprogram har socialnämnden framlyft sitt behov i planer samt vid olika former av mötesform, varför vi menar att infrastruktur- och servicenämnden har haft en tillräcklig bild av behovet. Vi noterar dock att det råder oklarheter avseende mandat och ansvar i initieringsfrågan när det gäller nybyggnation.

Vad gäller hanteringen av lokalbanken vill vi även framhålla att det är anmärkningsvärt att infrastruktur- och servicenämnden har mål som på årsbasis innebär att fastställd budget inte hålls. Vi menar att mål och budget behöver korrelera, är målsättningen att halvera kostnaderna inom lokalbanken till 2026 bör inte budget årligen läggas långt under den nivå som målsätts och bedöms vara rimlig.

3.4 Samordning och uppföljning

Samordning

Enligt allmänna villkor för internhyra[13] omfattar dessa alla lokaler, inklusive blockhyrda boenden som stadsbyggnadsförvaltning (tidigare förvaltning där verksamhet idag finns inom kommunstyrelseförvaltningen samt infrastruktur- och serviceförvaltningen) upplåter till kommunala verksamheter, såväl egna som inhyrda. De allmänna villkoren gör gällande att verksamheten ska tydliggöra och dokumentera sitt långsiktiga och kortsiktiga lokalbehov. Stadsbyggnadsförvaltningen ska regelbundet sammankalla till lokalplaneringsmöten för detta ändamål. Förvaltningen är vidare ansvarig för att sammanställa verksamheternas samlade lokalbehov, utarbeta ändamålsenliga alternativ och presentera konsekvensanalyser för berörda verksamheter. Stadsbyggnadsförvaltningen ska svara för lokalanskaffning enligt de behov som verksamheten redovisar i sin planering.

Infrastruktur- och servicenämnden har en lokalresursplan[14], vars syfte är att specificera olika objekt och de framtida behoven för dessa på ett övergripande och strategiskt sätt. Lokalresursplanen ska revideras årligen utifrån lokalresursplanering med respektive förvaltningen. Vid planering ska samtliga avtal/objekt som den förvaltningen har ses över. Vidare ska behoven för kommande år fastställas. Det vill säga om objektet ska förvaltas tills vidare, förändrad verksamhet eller avflyttning.

Det beskrivs under intervju att fastighetsavdelningen inom infrastruktur- och servicenämndens förvaltning gör en beställning till planavdelningen inom

[13] Kommunstyrelsen 2017-10-30, § 6
[14] Stadsbyggnadsförvaltningen 2022-06-02

© 2025 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

kommunstyrelseförvaltningen då till exempel en detaljplan behöver utarbetas för nybyggnation.

I oktober 2022 beslutade kommunstyrelsen[15] att uppdra förvaltningen att utarbeta en policy som anger gemensamma ramar och förhållningssätt för kommunens lokalförsörjning. Syftet med policyn beskrivs vara att reglera hur lokalförsörjningsarbetet inom kommunens förvaltningsorganisation ska bedrivas. Vidare fick kommundirektören i uppdrag att utarbeta en riktlinje som tydliggör hur arbetet ska genomföras utifrån policyn. Vid granskningens genomförande var varken policyn eller riktlinjen fastställd. Vid intervju uppges att policyn förväntas att bli fastställd under början av 2025. Vi har tagit del av utkast till policy, respektive riktlinjer.

Uppföljning

Vi noterar att kommunfullmäktige följt upp statistik avseende ej verkställda beslut enligt LSS och SoL per kvartal[16]. Vid intervjuer beskrivs att frågorna kring ej verkställda beslut debatteras utförligt i kommunfullmäktige. Av protokollen framgår att statistikrapporterna läggas till handlingarna.

Av uppföljning av bostadsförsörjningsprogrammet 2023 framgår beskrivningar av måluppfyllelsen av de tre målen öka antalet gruppbostäder, öka antalet servicebostäder och fler vård- och omsorgsboenden. Kopplat till gruppbostäder beskrivs det att det finns behov av att samverka och tydliggöra vad som krävs av en tomt för gruppbostäder. Vidare uppges det att det även finns behov av att förbättra samordning för verksamhetslokaler. Det anges som viktigt att beställning av bostäder görs i god tid. Det ska även finnas behov av gemensam workshop mellan kommunstyrelsen och socialnämnden. Av uppföljningen av målet kring servicebostäder framgår att socialförvaltningen samlat servicebostäder i större enheter. Kopplat till mål om vård- och omsorgsboenden beskrivs det att det inte påbörjats något arbete och att det inte genomförts någon beställning. Arbetet ska följas upp på möte angående gruppbostäder.

Vid intervjuer framkommer att ett ytterligare forum som finns är KSO-arena. Detta är ett forum för kommunstyrelsens ordföranden samtliga nämndsordföranden och förvaltningsdirektörer deltar. Dessa möten protokollförs ej. I april 2024 ska frågan om ej verkställda beslut gällande särskilda boenden inom LSS ha behandlats i detta forum.

3.4.1 Bedömning

Vår bedömning är att kommunstyrelsen, i sin ledande och samordnande roll, inte säkerställt en effektiv och ändamålsenlig organisation och process vad gäller arbetet med att tillgodose behovet av särskilda boendeformer.

Vår bedömning baseras på att kommunstyrelsen inte tydliggjort hur organisationen eller processen ska se ut mellan socialnämnden och infrastruktur-och servicenämnden vad gäller arbetet med att tillgodose behovet av särskilda boendeformer.

[15] Kommunstyrelsen 2022-10-22, § 241
[16] Kommunfullmäktige 2024-08-26, §§ 120 och 121 samt 2024-11-18, §§ 175 och 176

© 2025 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

Vi ser positivt på att en policy med tillhörande riktlinjer är under utarbetande. Vidare konstaterar vi att det finns flertal inaktuella styrdokument på området där tidigare förvaltning omnämns, dessa menar vi behöver uppdateras.

Revisorerna har redan 2019 vid granskning av lokalförsörjningen uppmärksammat brister i långsiktig planering och samordning av arbetet med lokalförsörjningen.

© 2025 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

4 Samlad bedömning och rekommendationer

Syftet med granskningen har varit att bedöma om berörda nämnders ledning, styrning och uppföljning, att säkerställa en ändamålsenlig process vad gäller att säkra behovet av särskilda boendeformer enligt SoL och LSS, varit tillfredsställande.

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att ledning, styrning och uppföljning på området inte har varit tillfredställande.

Vi konstaterar omfattande brister avseende att tillgodose behovet av särskilda boendeformer i kommunen där medborgare som har rätt till särskilt boende inte får detta inom av lagen angiven tidsram. Vi noterar att den genomsnittliga väntetiden enligt offentliga data även blivit längre under 2024 mot tidigare år.

Sammantaget konstaterar vi att det är två nämnder samt kommunstyrelsen som bär ansvar för arbetet med de särskilda boendena. Enligt gällande lagstiftning bär socialnämnden ansvaret att tillgodose de enskilda individernas behov och är därmed den nämnd som också granskas av ansvarig tillsynsmyndighet. Enligt gällande reglementen vilar dock ansvaret att tillgodose socialnämndens behov av ändamålsenliga lokaler på infrastruktur- och servicenämnden. Vi konstaterar att det funnits oklarheter i arbetet mellan dessa nämnder, dels utifrån tidsplaner, dels utifrån uppfattning om vad som krävs av socialnämnden för att infrastruktur- och servicenämnden ska ha tillräckliga underlag och beslut för att starta processen för nya lokaler.

Med anledning av att vi ser att väntetiderna varit höga under flertal år och ej verkställda beslut varit väl känd i kommunstyrelsen, bedömer vi att kommunstyrelsen inte tagit sitt ansvar för att leda och samordna arbetet mellan nämnderna. Vi noterar att det pågår ett utvecklingsarbete med att förtydliga processen gällande lokalförsörjningen.

Se inledning samt respektive rapportkapitel för en mer detaljerad beskrivning.

Utifrån resultatet av vår granskning rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- Tillse att det finns skriftliga rutiner för arbetet med att säkerställa socialnämndens deltagande i samhällsplaneringen.
- Skyndsamt säkerställa att processen är effektiv vad gäller arbetet med att tillgodose behovet av särskilda boendeformer.
- Efter beslut om lokalförsörjningspolicy, fastställa plan för uppföljning av följsamheten till och effekter av den nya policyn.

Utifrån resultatet av vår granskning rekommenderar vi socialnämnden att:

- Säkerställa att nämndens bostadsförsörjningsplaner är aktuella och har en tydlig koppling till bostadsförsörjningsprogrammet.
- Säkerställa att prognoser och planer innehåller uppgift om antal platser och/ eller en tydligare precisering av boendenas storlek.
- I samråd med infrastruktur- och servicenämnden säkerställa att det finns en fastställd planering för hur behovet av särskilda boendeformer ska tillgodoses.

© 2025 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

Utifrån resultatet av vår granskning rekommenderar vi infrastruktur- och servicenämnden att:

- Skyndsamt säkerställa att det finns en långsiktig planering för hur behovet av särskilda boendeformer ska tillgodoses med utgångspunkt i socialnämndens prognostiserade behov samt utifrån beslutat bostadsförsörjningsprogram.
- Tydliggör lokalbankens syfte.
- Säkerställ att mål och budget vad gäller lokalbank korrelerar.

© 2025 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

§ 59

Socialnämndens riktlinjer för verksamheter som arbetar med barn, unga och föräldrar

Ärendenr 2025/456-1.3.1.3

Socialnämndens arbetsutskotts förslag till beslut

Socialnämnden beslutar att anta riktlinjer för verksamheter som arbetar med barn, unga och föräldrar med föredragen ändring och komplettering i enlighet med bilaga SOC Hid: 2025.1795.

Sammanfattning av ärendet

Socialförvaltningen saknar idag aktuella riktlinjer för verksamheter som arbetar med barn, unga och föräldrar. Utifrån detta tilldelade socialdirektör preventionssamordnare/brottsförebyggande samordnare uppdraget att utarbeta förslag till riktlinjer. Förslaget till riktlinjer tar sin utgångspunkt i den nya socialtjänstlagen den lagstiftade barnkonventionen och Luleå kommuns styrande dokument. Riktlinjerna föreslås ersätta den tidigare strategin ”Strategi barn och unga” som antogs 2014.

Socialförvaltningen föreslår att socialnämnden antar riktlinjer för verksamheter som arbetar med barn, unga och föräldrar. Riktlinjerna föreslås vara giltiga under två år, fram till juni 2027.

Socialförvaltningen har föreslagit socialnämnden besluta att anta riktlinjer för verksamheter som arbetar med barn, unga och föräldrar.

Sammanträdet

Socialförvaltningen föredrar kompletterat förslag till Socialnämndens riktlinjer för verksamheter som arbetar med barn, unga och föräldrar, med följande ändring ~~i genomstruken stil~~ under rubriken Barnrättsperspektivet, femte stycket:
~~För barn mellan 12-14 år får socialtjänsten besluta om insatser utan vårdnadshavarens samtycke om det är lämpligt och barnet samtycker till det.~~

Vidare föredras följande komplettering *i kursiv stil*, under rubriken Barnrättsperspektivet, nytt femte stycke:
Beslut om insats efter individuell behovsprövning
För barn mellan 12-14 år får socialtjänsten efter utredning och bedömning besluta om att bevilja insatser för att tillgodose barnets personliga behov, utan vårdnadshavarens

samtycke, om det är lämpligt och barnet samtycker till det. Detsamma gäller barn som har fyllt 15 år med tillägget att de även själva kan begära sådana insatser.

Vårdnadshavarens samtycke krävs dock alltid för insatser i form av vård i ett familjehem, jourhem, stödboende eller hem för vård eller boende och för insatser i form av boende i bostäder med särskilt stöd.

Beslutsgång
Ordföranden ställer socialförvaltningens förslag med föredragen ändring och komplettering under proposition och finner att socialnämndens arbetsutskott bifaller förslaget.

Beskrivning av ärendet
Då den tidigare strategin ”Strategi barn och unga” antogs av socialnämnden för över 10 år sedan finns det behov av förnyade riktlinjer. Riktlinjerna behövs även för att överensstämma med den nya socialtjänstlagen.

Syftet med riktlinjerna är att skapa tydlighet, samsyn och rättssäkerhet i socialtjänstens arbete med barn, unga och föräldrar. Riktlinjerna betonar att socialtjänsten ska vara förebyggande, lättillgänglig, jämlik, jämställd och kunskapsbaserad, samt verka brottsförebyggande. Insatserna ska ha ett tydligt barnrättsperspektiv och anpassas efter barnets förutsättningar och behov.

Dialog
Riktlinjerna har skapats i dialog med projektledaren för nya socialtjänstlagen, socialtjänstens kvalitetsorganisation, berörda enhetschefer, socialdirektören och socialnämndens ordförande. Specialistsocionomerna för berörda verksamheter har fått lämna synpunkter på innehållet. Enhetscheferna har uppdragits att presentera riktlinjerna för sina medarbetare.

Beslutsunderlag
- Förslag - Socialnämndens riktlinjer för verksamheter som arbetar med barn, unga och föräldrar, SOC Hid: 2025.1704
- Strategi barn och unga, SOC Hid 2014.1207
- Socialförvaltningens förslag till beslut gällande socialnämndens riktlinjer för verksamheter som arbetar med barn, unga och föräldrar, SOC Hid: 2025.1703
- Kompletterat förslag - Socialnämndens riktlinjer för verksamheter som arbetar med barn, unga och föräldrar, SOC Hid: 2025.1795

LULEÅ KOMMUN

Socialnämndens riktlinjer för verksamheter som arbetar med barn, unga och föräldrar

Försättsblad beställs hos kommunikationskontoret och infogas av nämndsekreterare efter att dokumentet har fastställts i nämnd eller annan beslutsinstans (se Riktlinjer för styrdokument på lulea.se).

Dokumenttyp	Ärendenr	Fastställd	Giltighetstid
Riktlinje	2025/456	2025-06-	2027-06
Dokumentansvarig	**Senast reviderad**	**Beslutsinstans**	**Dokument gäller för**
Socialdirektören		Socialnämnden	Socialnämnden

Innehållsförteckning

Socialnämndens riktlinjer för verksamheter som arbetar med barn, unga och föräldrar 0
Inledning 3
Definitioner 3
Förutsättning 3
Bakgrund 3
Syfte 3
Målgrupper 3
Socialnämndens intentioner och insatser för barn, unga och föräldrar 4
4
En förebyggande socialtjänst 4
En lätt tillgänglig socialtjänst 4
En kunskapsbaserad socialtjänst 5
Jämlikhet och jämställdhet 5
Barnrättsperspektivet 5
Invånarnas delaktighet och individanpassade insatser 6
Rätt stöd i rätt tid för barn, unga och föräldrar 6
Samarbete för ökad kvalitet för placerade barn 6
Motverka kriminalitet samt skadligt bruk och beroende bland barn och unga 7
Dokumentation och sekretess 8
Lagstiftning och styrande dokument 8
Uppföljning 8

Inledning

Definitioner

Insatser: Det är den övergripande benämningen för de stöd- och hjälpåtgärder som socialtjänsten tillhandahåller enskilda. Insatser ges i form av rådgivning, omsorg, vård, stöd och annan hjälp till enskilda.
Unga: Då socialtjänstens målgrupp även är personer mellan 18-21 år används begreppet unga i riktlinjen.
Föräldrar: Barnets rättsliga förälder och även andra närstående vuxna personer som barnet betraktar som förälder eller som på annat sätt är viktiga för att främja barnets hälsa och utveckling.

Förutsättning

Då riktlinjen följer den nya socialtjänstlagen gäller den under förutsättning att den nya lagen träder i kraft from 1 juli 2025.

Bakgrund

Riktlinjen är framtagen utifrån behov av en uppdatering då den tidigare ”Strategi barn och unga” skrevs 2014. Det finns även behov av att riktlinjen följer den nya socialtjänstlagen samt den lagstiftade barnkonventionen[1] [2]. Luleå kommuns styrande dokument såsom Vision 2040, kommunens övergripande mål samt socialnämndens verksamhetsplan är också utgångspunkter i riktlinjen.

Syfte

Syftet med riktlinjen är att ge socialtjänstens verksamheter som arbetar med barn, unga och föräldrar en tydlighet, samsyn och rättssäkerhet i arbetet. Riktlinjen ska tydliggöra viktiga förutsättningar i socialtjänstens arbete med barn, unga och föräldrar. Socialtjänsten ska vara förebyggande, lätt tillgänglig, jämlik, jämställd och kunskapsbaserad. Vidare ska socialtjänsten verka brottsförebyggande. Insatserna ska ha ett tydligt barnrättsperspektiv och vara anpassade efter barnets förutsättningar och behov.

Målgrupper

Riktlinjens målgrupper är barn och unga upp till 21 år samt deras föräldrar som är i behov av insatser från någon av socialtjänstens verksamheter. Socialtjänsten erbjuder även stöd till barn och unga med funktionsnedsättningar samt till deras föräldrar enligt socialtjänstlagen (SoL) och lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Rätten till insats enligt LSS innebär ingen inskränkning i de rättigheterna barnet den unge kan ha enligt annan lagstiftning. Insatser enligt SoL och LSS kan erhållas samtidigt och komplettera varandra för att gynna barnet, den unge och dennes föräldrar.

[1] En förebyggande socialtjänstlag- för ökade rättigheter, skyldigheter och möjligheter Prop. 2024/25:89
[2] Lag (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter

Socialnämndens intentioner och insatser för barn, unga och föräldrar

En förebyggande socialtjänst

Socialtjänsten ska arbeta förebyggande och samverka både inom organisationen och med andra förvaltningar och aktörer på alla nivåer: samhälls-, grupp- och individnivå. Vid planering av insatser ska behovet av tidiga och förebyggande insatser särskilt vägas in. Planeringen av insatser inom kommunen kan ske med regionen, andra samhällsorgan och organisationer som är relevante för insatsen. Syftet är att anpassa insatserna efter lokala förutsättningar, samhällsförändringar och behov samt att använda resurserna på bästa sätt.

Det ska finnas tidiga och förebyggande insatser riktade till barn, unga och föräldrar som kan erbjudas utan föregående behovsprövning. Syftet med det förebyggandet arbete är att förhindra att problem uppstår, upprepas eller förvärras. Det är också viktigt att den utförande verksamheten som ger insatser utan behovsprövning informerar den enskilde om rätten att ansöka om bistånd[3].

Norrbus, samverkansöverenskommelsen kring barn och unga mellan Region Norrbotten och kommunerna i Norrbotten, ska följas när det finns behov av samverkan med aktörer inom skola samt hälso- och sjukvård [4].

Samhällsplanering och samhällsmiljö

Socialtjänsten ska vara väl insatt i kommunens levnadsförhållanden och aktivt delta i samhällsplaneringen tillsammans med andra samhällsaktörer, enskilda organisationer och fysiska personer. Dess medverkan ska baseras på sociala erfarenheter och fokusera på att utforma bostadsområden, offentliga lokaler och kommunikationer så att de blir tillgängliga för alla.

Socialtjänsten ska ta initiativ till och bevaka att åtgärder vidtas för att skapa en god samhällsmiljö och goda förhållanden för barn och unga, för äldre, för personer med funktionsnedsättning, för dem som utsatts för våld eller andra övergrepp av en närstående och för andra grupper som har behov av samhällets särskilda stöd [5].

En lätt tillgänglig socialtjänst

Socialtjänsten i Luleå kommun ska vara synlig, känd och lätt tillgänglig för alla oavsett vilka individuella förutsättningar en person har. Ett särskilt fokus behöver finnas på barn och unga för att öka deras tillit och benägenheten till att ta kontakt med socialtjänsten. Det kan ske genom att arbeta uppsökande och genom information om möjligheter till stöd inom socialtjänsten. Tillgängligheten behöver utvecklas utifrån medborgarnas behov och

[3] Prop. 2024/25:89, 11 kap. 6 § (s.30)
[4] Dokument och publikationer Archive | Norrbottens Kommuner
[5] Prop. 2024/25:89, 6 kap. 4-5 § (s.22-23)

förutsättningar samt med hänsyn till Luleås lokala förhållanden och den kunskap som finns inom tillgänglighetsområdet. Detta är ett område som kontinuerligt behöver uppmärksammas och följas upp. Strävan är att öka tillgängligheten med fler insatser utan behovsprövning för familjer.

Verksamheterna ska finnas på både fysiska och digitala arenor där invånarna kan söka kontakt och information. Genom att erbjuda enkla kontaktvägar, bedriva uppsökande arbete och möta medborgarna där de befinner sig skapas ett ökar förtroende för socialtjänsten vilket gör det lättare för individen att söka stöd.

Socialtjänsten bör nå individer när de är motiverade att ta emot hjälp. Detta är särskilt viktigt för de som är svåra att nå, såsom personer utsatta för våld i nära relationer, de som vill sluta använda våld, individer utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck, personer med skadligt bruk och beroende, de som vill lämna en kriminell livsstil samt personer med psykiska funktionsnedsättningar.

En kunskapsbaserad socialtjänst

Socialtjänsten ska säkerställa att verksamheterna för barn, unga och föräldrar är kunskapsbaserade och bedrivs i överensstämmelse med vetenskap och beprövad erfarenhet[6]. Insatserna ska följas upp systematiskt och löpande genom individbaserad systematisk uppföljning (ISU) eller liknande metoder för att ge kunskap om uppnådda effekter och underlag för utveckling av verksamheten[7].

I de insatser där utförare inte dokumenterar i en personakt ska uppgifter som behövs för att utvärdera verksamheten följas och dokumenteras. Dessa data ska användas för att förbättra och utveckla verksamheterna.

Jämlikhet och jämställdhet

Socialtjänsten ska främja jämlika och jämställda livsvillkor. Jämlikhet handlar om lika villkor för alla, oavsett kön, ålder, sexuell läggning, funktionsnedsättning, nationalitet eller socioekonomiska förhållanden. Jämställdhet fokuserar specifikt på att motverka skillnader mellan kvinnor och män samt pojkar och flickor. Socialtjänsten ska arbeta för att utjämna omotiverade könsskillnader samt beakta jämlikhets- och jämställdhetsperspektiven i alla beslut och insatser.

Barnrättsperspektivet

Barn har rätt till information, inflytande och delaktighet i alla frågor som berör dem. Vid alla åtgärder som rör barn ska det som bedöms vara barnets bästa alltid komma i första hand. Alla barn ska ha lika rättigheter att få sina behov tillgodosedda. De ska ges möjlighet att framföra sina åsikter i frågor som rör dem, och dessa åsikter ska beaktas utifrån barnets ålder och mognad. Barn ska kontinuerligt få relevant information anpassad efter

[6] Prop. 2024/25:89, 5 kap 2 § (s. 22)

[7] OM – Individbaserad systematisk uppföljning i socialtjänsten

deras ålder, mognad och individuella förutsättningar. Den som ger informationen ska så långt det är möjligt försäkra sig om att barnet har förstått vad som sagts [8].

Vid förändringar i verksamheten eller andra åtgärder som planeras ska det alltid beaktas hur barnen påverkas. Detta sker genom att barnkonsekvensanalyser genomförs.

Tiden för uppföljning av ett barns situation utökas till sex månader om det bedöms finnas särskilda behov av skydd eller stöd. Detta kan göras utan barnets och vårdnadshavarens samtycke[9].

Insatser utan behovsprövning kan ges utan vårdnadshavares samtycke till barn mellan 15 och 18 år om det är lämpligt att insatsen tillhandahålls på det sättet [10]. För att socialtjänsten ska kunna ge biståndsfria insatser till barn under 15 år behöver vårdnadshavaren samtycka till detta.

För barn mellan 12-14 år får socialtjänsten besluta om insatser utan vårdnadshavarens samtycke om det är lämpligt och barnet samtycker till det [11].

Invånarnas delaktighet och individanpassade insatser

Vid planering av insatser ska barn, unga och föräldrar mötas respektfullt, göras delaktiga och hänsyn ska tas till deras behov. Anpassningar ska göras utifrån individens förutsättningar och det ska finnas tillgång till både fysiskt och digitalt stöd. Insatser ska utveckla den enskildes egna resurser samt stärka möjligheterna att leva ett värdigt liv och känna välbefinnande[12]. Uppföljning ska ske kontinuerligt för att säkerställa att målen uppnås.

Rätt stöd i rätt tid för barn, unga och föräldrar

Socialtjänstens uppdrag är att vid behov av mer omfattande insatser i största möjliga utsträckning utifrån närhetsprincipen använda öppenvårdsinsatser i stället för heldygnsvård. Detta innebär att insatser i hemmet går före vård utanför hemmet och att vården ska anordnas så nära hemmet som möjligt. Undantag från detta kan göras utifrån de behov som barnet, den unge bedöms att ha. Insatserna ska erbjudas i rätt tid och utifrån personens behov för att förebygga allvarlig problematik och motverka behov av långvariga insatser. Insatserna ska bygga på bästa tillgängliga kunskap, ge god effekt och vara hållbara över tid. Alla som utsatts för brott ska erbjudas brottsofferstöd[13].

Samarbete för ökad kvalitet för placerade barn

När ett barn är i behov av placering ska i första hand barnets egna nätverk inventeras, om förutsättningar inte finns så ska barnet placeras i familjehem. För de barn som har behov

[8] Prop. 2024/25:89, 3 kap. 1-4 § (s.21)
[9] Prop. 2024/25:89, 23 kap. 5 § (s 50)
[10] Prop. 2024/25:89, 21 kap. 2 § (s.30)
[11] Prop. 2024/25:89, 21 kap. 1 § (s.30)
[12] Prop. 2024/25:89, 2 kap, 1-3 § (s.20)
[13] Prop. 2024/25:89, 13 kap, 1 § (s.32)

av mer omfattande insatser ska möjlighet att placera i hem för vård eller boende (HVB) prövas innan placering inom statens institutionsstyrelse (SIS) sker. Det finns även möjlighet att placera barn i skyddat boende tillsammans med vårdnadshavare som beviljats insatsen till följd av hot, våld eller andra övergrepp[14] [15].

Det är viktigt att arbeta för att placerade barn ges möjlighet till kontakt med föräldrar, syskon och andra närstående. Förälder ska erbjudas stöd i föräldrarollen, i att vara förälder på avstånd och i kontakten med dem som vårdar barnet. Familjehem ska erbjudas kontinuerligt stöd och handledning med målsättning att upprätthålla en positiv kontakt mellan det placerade barnet och dess nätverk[16].

Vid placering utanför hemmet ska boendena kvalitetssäkras och godkännas genom att uppdragstagare utreds och matchas mot det specifika barnets behov och förutsättningar. Rutiner och riktlinjer för utredning samt kvalitetssäkring av HVB- och familjehem ska vara upprättade inom verksamheten.

Motverka kriminalitet samt skadligt bruk och beroende bland barn och unga
Socialtjänsten ska särskilt arbeta för och ta initiativ till att förebygga och motverka ogynnsam utveckling, kriminalitet samt skadligt bruk och beroende bland barn och unga[17]. Detta kan ske genom att arbeta uppsökande, vara synliga på arenor där barn, unga och deras föräldrar vistas samt genom samverkan.

I det brottsförebyggande arbetet ska samverkan ske på samhälls-, grupp- och individnivå. Viktiga samverkansaktörer är skola, fritidsgårdar, polis och hälso- och sjukvård samt övriga förvaltningar, samhällsorgan och organisationer som möter barn och unga på olika arenor.

Insatser på individnivå behöver ske i ett tidigt skede och särskilda brottsförebyggande och återfallsförebyggande insatser utifrån bästa tillgängliga kunskap bör användas. Vid bedömning av orosanmälningar ska riskfaktorer för att utveckla normbrytande beteende hos barnet, den unga tillmätas stor betydelse.

Insatser på grupp och samhällsnivå sker genom gemensamma samverkansformer och överenskommelser för att skapa lägesbilder och åtgärder för att förebygga och åtgärda brottslighet.

[14] Prop. 2024/25:89, 22 kap. 5 § (s. 46)
[15] Placering av barn i skyddat boende 2024:79
[16] Prop. 2024/25:89, 22 kap. 9-10 § (s.47)
[17] Prop. 2024/25:89, 18 kap. 2-6 § (s.41-42)

Dokumentation och sekretess

När en orosanmälan om ett barn kommer in till socialtjänsten upprättas ett ärende. Skyddsbedömningen och förhandsbedömningen ska tillsammans med orosanmälan dokumenteras i personakten[18]. Detta leder till att orosanmälningar blir sökbara.

Alla insatser omfattas av dokumentationskrav såvida de inte undantas i lag eller vid biståndsfria insatser där socialnämnden har beslutat om undantag kring dokumentationen [19].
Socialtjänsten, skolan och polisen behöver samverka med varandra för att förebygga och förhindra att barn och unga begår brott. Det betyder att de också kan behöva dela information med varandra. Detta regleras i Offentlighets- och sekretesslagen (OSL)[20].

Socialtjänsten kan dela information mellan de interna enheterna utan sekretessprövning men "den inre sekretessen" behöver beaktas. Detta betyder att endast de som behöver uppgifterna för sitt arbete får ta del av dem. Informationen ska delas med gott omdöme och respekt för den enskildes integritet.

Lagstiftning och styrande dokument

Grunden för arbetet med frågor som rör barn och unga är den lagstiftning och de nationella riktlinjer och beslut som styr socialnämndens verksamhet, tillsammans med Vision Luleå 2040 och kommunens övergripande mål.

- Socialtjänstlagen (2001:453) denna ersätts av den nya socialtjänstlagen
- Lag (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga
- Socialtjänstförordningen (2001:937)
- Lag (2024:79) om placering av barn i skyddat boende
- Lag (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare
- Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade.
- Lagen (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter
- Föräldrabalk (1949:381)
- Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)
- Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd
- Socialstyrelsens handböcker.

Uppföljning

Riktlinjen gäller i två år, fram till juni 2027 och följs dessförinnan upp inför att en ny riktlinje antas.

[18] Prop. 2024/25:89, 20 kap. 1-2 § (s. 44)
[19] Prop. 2024/25:89, 14 kap, 4-5 §
[20] Offentlighets- och sekretesslagen, 10 kap

STRATEGI BARN OCH UNGA

UTVECKLING AV SOCIALTJÄNSTENS ARBETE MED BARN OCH UNGA

LULEÅ KOMMUN, SOCIALNÄMNDEN 2014

Dnr 2014.315-751

Sammanfattning

Förslaget till strategi för barn och unga bygger på Barnkonventionens intentioner och syftar till förändringar i linje med program *Alla jämlika*.

Strategin är omfattande. Några av grundtankarna är:

- ökad samverkan och strävan att ge insatser i ett tidigt skede
- ökade möjligheter att snabbt få stöd för barn, ungdomar och deras föräldrar då det finns insikt och motivation, samtidigt som skyddsbehov beaktas på ett tryggt sätt
- att sätta skolresultaten i fokus för den sociala barnavårdens alla delar, då forskning visar att goda skolresultat är den avgörande och starkaste skyddsfaktorn för barn och unga
- genom en kategorisering av insatser som tidiga, korta och långsiktiga, skapa ett brett utbud av insatser på hemmaplan
- att införliva Socialstyrelsens klassifikation av socialtjänstens insatser (KSI) för att möjliggöra en relevant uppföljning av alla insatser
- en helt ny långvarig insats på hemmaplan så att barn från utsatta familjer i möjligaste mån kan bo kvar i sina hem
- när socialförvaltningen placerar barn och ungdomar i heldygnsvård ska det ske med högsta möjliga kvalitet och enligt de nya skärpta kraven i lagstiftningen
- en förbättrad styrning och samordning mellan socialtjänstens olika delar genom att varje process har en tydlig övergripande verksamhetsidé
- en målbild om en samlad och flexibel öppenvård med fastställd verksamhetsidé och tydliga stöd- och behandlingsprogram

- att utforma en ny insats som på ett flexibelt sätt kan sättas in i familjernas hem i akuta situationer för praktiskt stöd under utredningstid

- fokus på uppföljning och lärande på både individ- och gruppnivå. Att noga följa barn och ungas situation i kommunen för att i ett tidigt skede upptäcka de som riskerar att utvecklas ogynnsamt

- Implementering av socialförvaltningens ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete inom sociala barnavården

- Tydliggöra uppdragen i organisationen, på strategisk, taktisk och operativ nivå, med syfte att tillförsäkra en stabil och ständig verksamhetsutveckling

Innehåll

Sammanfattning 2

1. Syftet med strategin 5

2. Bakgrund 5

3. Övergripande mål för strategin 6

4. Sociala barnavården – utmaningar och trender 9

5. Mål för utveckling av den sociala barnavården 11

5.1 En utåtriktad och uppsökande barnavård 11

5.2 Utredningsarbete med fokus på barns skolresultat 12

5.3 En samlad öppenvård 14

5.4 Heldygnsvårdens kvalitet – ett prioriterat område 15

5.5 En organisation för ständiga förbättringar 17

PLAN FÖR GENOMFÖRANDE 19

Uppföljning 19

1. Syftet med strategin

Strategin ska vara ett underlag för vilken **inriktning** som socialtjänstens arbete med barn och unga ska ha de närmsta åren, med utgångspunkt från programmet *Alla jämlika*.

Strategin ska innehålla en översiktlig beskrivning av **hur arbetet** inom myndighetsutövning, genomförande av insatser samt uppföljning och utvärdering av resultat, **ska förändras** för att uppnå strategins mål.

Strategin ska innehålla i en **plan för genomförande** för föreslagna åtgärder, vilka som ansvarar för utförandet och när olika uppdrag ska vara slutförda.

2. Bakgrund

De politiska styrsignalerna för området barn och unga är tydliga. Dessa finns uttryckta i kommunstyrelsens målområde för barn och ungas växande och lärande samt socialnämndens och barn- och utbildningsnämndens gemensamma mål om skolresultat. Socialnämnden har därför initierat ett internt utvecklingsarbete avseende barn och unga och framtagande av en strategi för området. Socialchefen gav förvaltningen i september 2013 i uppdrag att ta fram en sådan strategi, för utveckling av arbetet med barn och unga avseende myndighetsutövning, genomförande av insatser samt uppföljning och utvärdering av resultat.

Strategin grundar sig på de principer som finns beskrivna i programmet *Alla jämlika*, enligt det strategiområde som benämns *Start och uppväxt för alla*. Den avser i första hand hur stödet till barn och unga kan utvecklas och förbättras men omfattar även förslag på vissa strukturella förändringar som har identifierats under arbetets gång.

Arbetsgång
Uppdraget har genomförts i projektform. Styrgrupp har varit Mikael Lekfalk, socialchef samt Gerd Bergman, verksamhetschef IFO. Projektgruppen har letts av verksamhetsutvecklare Sven Teglund. Nina Bernhardsson, kvalitetssamordnare samt Mats Larsson, kvalitetsstrateg har medverkat.

Verksamhetens delaktighet har säkrats i form av en **intervju- och referensgrupp** där det funnits representanter från varje område i socialtjänstprocessen.

I slutet av november 2013 inleddes arbetet med en **gemensam introduktion** för intervju- och referensgruppen. Därefter har **sju intervjuer** hållits, uppdelade efter socialtjänstprocessen. Intervjuernas syfte har varit att fånga kvaliteten i arbetet samt de förbättringsbehov som personalen identifierar.

Vid en gemensam **workshop** januari 2014 återfördes det som kommit fram vid intervjuerna samt utredarnas reflektioner utifrån materialet. I tvärgrupper diskuterades därefter materialet och konkreta förslag på förbättringar togs fram.

Vidare har ett betydande material legat till grund för strategin exempelvis statistik, rapporter från Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) och Socialstyrelsen, tidningsartiklar och forskningsrapporter.

3. Övergripande mål för strategin

Efter kartläggning av den sociala barnvårdens nuvarande verksamhet utifrån de perspektiv som finns i programmet Alla jämlika, har ett antal övergripande mål identifierats. Målens syfte är att förändra den sociala barnavårdens huvudsakliga inriktning.

De gränser som idag finns mellan olika förvaltningar löses upp och det kommunala ansvaret för barn och unga ses som ett gemensamt övergripande ansvar för sex berörda förvaltningar. Detta sker genom att en gemensam verksamhetsidé, *goda skolresultat*, blir styrande för kommunens verksamheter. Syftet är att verka för ett Gott liv för alla barn, för barn med funktionsnedsättningar, för utsatta barn och för placerade barn.

Denna verksamhetsidé ska genomsyra den sociala barnavården och innebär ett synsätt där barn och ungas resultat i skolan/förskolan inte bara är skolans ansvar och där omsorgen om utsatta och placerade barn inte bara är socialtjänstens ansvar. Barn och ungas förutsättningar för ett gott liv sätts därigenom i fokus för ett kommunalt perspektiv istället för ur ett enskilt förvaltningsperspektiv.

För att genomföra detta krävs att barnkonventionens fyra områden; lika värde, liv och utveckling, barnets bästa, delaktighet, får genomslag i kommunens politiska verksamhet så att varje beslut beaktar konsekvenser ur ett barnrättsperspektiv.

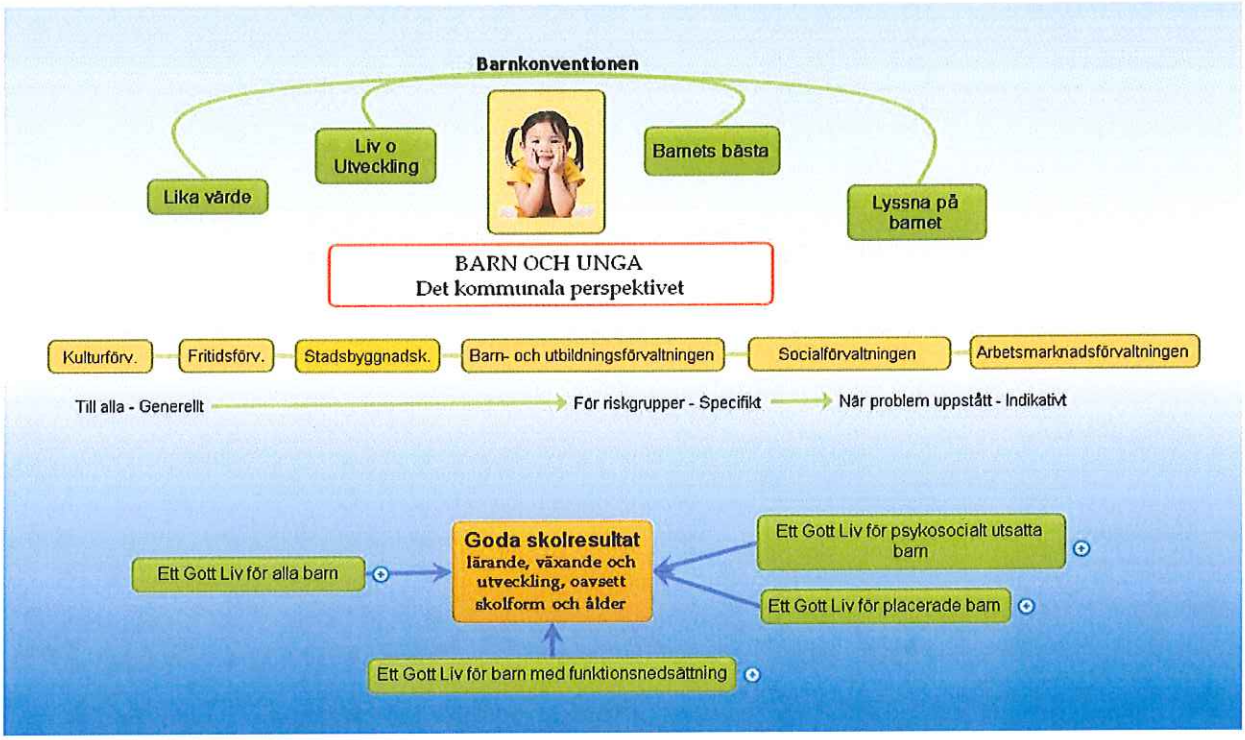

Bild 1 Barn och unga - Det kommunala perspektivet

- **Barnkonventionens fyra huvudprinciper är vägledande för alla beslut och åtgärder när det gäller barn och unga:**
  - Lika värde
  - Liv och utveckling
  - Barnets bästa
  - Delaktighet.

  Detta genomsyrar den politiska nivån samt lednings- och medarbetarnivå.

- Det kommunala perspektivet bygger på sex förvaltningars gemensamma ansvar för att programmet *Alla jämlika* genomförs. Den sociala barnavården är en del av en process där generella, specifika och indikativa åtgärder samverkar och där fokus är att **förstärka skyddsfaktorer i så tidigt skede som möjligt**.

- Barns och ungas förutsättningar till ett gott liv/goda livsvillkor är ett gemensamt kommunalt ansvar. **Detta förverkligas genom en strukturerad samverkan mellan förvaltningarna under socialtjänstprocessens alla delar,** från anmälan/ansökan till utredning, insats och vård.

- **Goda skolresultat** är ett gemensamt mål för kommunens arbete för barn och unga vilket säkerställer ett tydligt barnperspektiv. Goda

skolresultat ses som den viktigaste faktorn för den sociala barnavårdens åtgärder. *Goda skolresultat* är ett samlingsbegrepp och syftar på lärande, växande och utveckling, oavsett skolform och ålder. [1]

- När barn och unga behöver hjälp och möter socialtjänsten sker det med god kvalitet och hög rättsäkerhet, **där kompensatorisk förstärkning av skyddsfaktorer så långt som möjligt ges i barnets hem.**

- Alla insatser bygger på vetenskaplig grund och/eller beprövad erfarenhet och **följs upp på ett noggrant och regelbundet sätt.**

- När barn placeras i familjehem eller i hem för vård eller boende är detta en ingripande åtgärd där socialnämnden övertar ansvaret för vården av barnet. **Placerade barn är därför särskilt prioriterade** när det gället att tillförsäkra dem en säker och god vård och omsorg.

- När placering blir aktuell ska frågan om hur goda skolresultat kan åstadkommas vara avgörande för bedömningen, vid sidan av skyddsbehovet. **Vid alla placeringar är skolresultat den avgörande faktorn** för bedömning av vårdens kvalitet och resultat.

- De ungas situation i kommunen, särskilt de som riskerar att fara illa, följs noga av socialtjänsten för att **identifiera samhällsförändringar** som kan kräva nya former av insatser och stöd. På samma sätt följs de olika insatsernas resultat på aggregerad nivå för att identifiera **behov av verksamhetsutveckling och förändring.**

- Handläggning och dokumentation är ett medel för att bland annat tillförsäkra barnet rätt stöd utifrån sina behov, under hela socialtjänstprocessen. Dokumentationen bygger på **klassifikation av begrepp och insatser** som är framtaget av Nationell Informationsstruktur.

- Stöd till barn och unga och deras familjer ges gärna i form av **erbjudandeverksamheter** när det står klart att **skyddsaspekter** eller krav på dokumentation/uppföljning inte sätter hinder i vägen.

---

1 *Med resultat i förskolan menas barnets utveckling och lärande, dess förståelse för sig själv och sin omvärld.*

4. Sociala barn och ungdomsvården – utmaningar och trender

Den sociala barnvården har under de senaste femton åren förbättrats betydligt då det gäller utredningsmetodik, dokumentation och barnperspektiv. BBIC[2] har inneburit ett lyft när det gäller det professionella arbetet och kunskaperna om riskfaktorer och skyddsfaktorer för barn och unga har förbättrats inom alla områden.

Det saknas dock tillräckliga kunskaper om vilket resultat som beviljade biståndsinsatser ger. Det finns få relevanta underlag i praktiken för vilken insats som ska väljas för att få ett förväntat resultat. Att värdera resultat genom uppföljning och utvärdering ett därför ett viktigt utvecklingsområde. Nationell pågår ett särskilt arbete med att i högre grad kunna fånga brukarnas upplevda kvalitet av socialtjänstens insatser, och att detta kan vara utgångspunkt för utveckling av verksamheterna.

Inom området placeringar av barn i heldygnsvård finns det idag en rätt omfattande forskning. I nära nog alla studier från västländer går det inte bättre på långt sikt för långtidsvårdade fosterbarn än för utsatta barn som växer upp hemma. Det gäller även när de jämförs med syskon som växer upp med föräldrarna. Allt tyder på att kompensationskraften för långvarig familjehemsvård som bäst är svag.

Trots dessa fakta har placeringar fortsatt att öka under hela 2000-talet och många barn placeras årligen i HVB-hem med rehabiliterande syfte där vi inte vet så mycket om effekterna. Antalet privata vårdgivare har också ökat och dessa bedrivs ofta i form av aktiebolag.

Även om många kommuner byggt upp en utökad öppenvård på hemmaplan har detta inte alltid inneburit att antalet placeringar minskat. En orsak till det kan vara att öppenvård inte anpassats efter de behov som barn har som kommer från socialt utsatta familjer. Det är därför viktigt att det inom öppenvården finns långsiktiga stödinsatser med praktisk och pedagogisk inriktning vid sidan av de mer behandlingsinriktade.

---

[2] Barns behov i centrum, ett system som ska säkerställa bedömning, utredning, dokumentation och insatser som utgår ifrån barnets behov.

Nationellt har det återkommande lyfts kritik över hur den sociala barnavården fungerar. Området är därför under intensiv utveckling och förutom lagändringar har det kommit ett stort antal rapporter de senaste åren från SKL och Socialstyrelsen, där syftet är att förbättra arbetet och få till stånd en evidensbaserad socialtjänst. Statens kunskapsstyrning av socialtjänsten är numera omfattande med ständigt nya riktlinjer, program, Öppna Jämförelser, kvalitetsindikatorer och kvalitetsregister.

I grunden handlar det om att grundprinciperna i BBIC ska tillämpas och bli en integrerad del av arbetet.

- barn och unga i centrum
- samarbete med barn och deras familjer
- samverkan mellan myndigheter
- att identifiera resurser och svårigheter
- att nyttja utredningen som utgångspunkt för planering och uppföljning av insatser
- insatser som bygger på kunskap och beprövad erfarenhet.

Det är nödvändigt att barn och ungdomsvården i kommunerna anpassas till de nya kraven. Samtidigt som socialtjänsten utvecklas mot en mer evidensbaserad och professionell inriktning finns en strävan till en mer öppen socialtjänst som tillsammans med andra aktörer gemensamt arbetar för ett tydligare folkhälsoperspektiv. Det vill säga med fokus på tidiga insatser i form av erbjudandeverksamheter samt ökad andel av förebyggande arbete.

De sociala problemens uttryck bland barn och ungdomar verkar vara på väg att förändrats. Nationella undersökningar visar att ungdomarnas alkoholkonsumtion har halverats det senaste decenniet och det gäller även den grupp av ungdomar som är storkonsumenter. Narkotikans uppåtgående trend har brutits och siffrorna har minskat i tre år i rad. Aktuell forskning pekar entydigt på att unga mäns kriminalitet har minskat kraftigt.

Samtidigt har ungdomars livsvillkor blivit svårare och präglade av större ojämlikhet. Man kan säga att alkohol, droger och kriminalitet bland ungdomar minskar generellt men att de som ändå utvecklar missbruk eller brottslighet får en allt svårare situation med utanförskap, marginalisering och stora svårigheter på arbetsmarknaden. Problemen är svåra att upptäcka i tid och unga som kommer i kontakt med socialtjänsten kan redan ha ett mycket avancerat missbruk.

Den psykiska ohälsan hos barn och unga ökar och förekomsten av olika funktionshinder uppmärksammas mer. Den sociala barnavården har inte

huvudansvaret för dessa grupper förrän de sociala konsekvenserna av grundproblemen gör att de far illa. Skola, socialtjänst och hälso- och sjukvård behöver arbeta tillsammans på ett utvecklat sätt och ta ett gemensamt ansvar.

Socialsekreterarnas arbetsmiljö inom sociala barnvården har uppmärksammats de senaste åren. Fackliga krav på förbättrade arbetsförhållanden har drivits på flera platser i landet. SKL har efter en kartläggning av situationen i kommunerna förslagit flera åtgärder för att förbättra situationen. Man kan konstatera att socialsekreterarnas arbetssituation och kompetens är en förutsättning för att stödet till barn och unga ska kunna utvecklas.

5. Mål för utveckling av den sociala barnavården

5.1 En utåtriktad och uppsökande barnavård

Bedömningsteamet som idag i första hand är mottagare av ärenden tilldelas en mer utåtriktad roll, och ska i fortsättningen även bedriva ett **aktivt uppsökande arbete** genom samverkan med vårdgrannar för barn i åldrarna 0 – 6 år. Istället för att vänta på anmälningar, som ofta kommer in för sent, är syftet att upparbeta samverkan med vårdgrannar för att fånga upp utsatta barn i ett tidigt skede.

Vidare ska möjligheter till erbjudandeverksamheter och tidiga insatser förstärkas för att föräldrar med behov av stöd i möjligaste mån kan slussas vidare till öppna former. Det innebär att tidiga insatser som samarbetssamtal, familjerådgivning, alkoholrådgivning ska vara lättillgängliga och ha mycket korta väntetider.

MÅL för utveckling mot en större öppenhet

- **Samverkan** med vårdgrannar finns beskriven i form av processer och rutiner.
- Ett nära samarbete finns upparbetat mellan bedömningsteamet och olika former av erbjudandeverksamheter och tidiga insatser.
- När någon söker bistånd undersöker bedömningsteamet i första hand om en **erbjudandeverksamhet** kan vara ett alternativ, förutsatt att inte skyddsfrågan sätter hinder i vägen.

- Bedömningsteamet bedriver, förutom mottagande av ansökningar/anmälningar, ett **aktivt uppsökande arbete** genom strukturerad samverkan med vårdgrannar för barn 0 – 6 år. Avser i första hand samverkan med förskolor, BVC, MVC samt närsjukvård.

- Socialförvaltningen bedriver **utåtriktad information** enligt en årlig plan utifrån ett enhetligt material, som ger en beskrivning av socialtjänstens arbete, tydliggör professionens kompetens. Syftet är att skapa ökat förtroende för verksamheten.

5.2 Utredningsarbete med fokus på barns skolresultat

Strategins övergripande verksamhetsidé med fokus på **barn och ungas skolresultat**, kommer att innebära att utredningsarbetet behöver förändras i alla delar. Utredningsarbetet måste ske i samverkan med berörda förvaltningar för att uppfylla **kommunens samlade ansvar** för utsatta barn. För det krävs att samverkan sker på ett helt annat sätt än hur det bedrivs idag. Skyddsfaktorer i barnets omgivning, det vill säga förskola, skola, fritidshem, kultur, föreningsliv, nätverk etc. ska ta en större plats i utredningarna. Särskilt kommer val av insatser att alltid vägas mot hur närvaro och resultat i skola/förskola kan upprättållas.

MÅL för utveckling av utredningsarbetet.

- En gemensam värdegrund och samsyn finns för hur olika sociala problem definieras/klassificeras och hur det sociala arbetet bäst ska bedrivas för att stärka skyddsfaktorer och ge stöd, hjälp och skydd.

- En samsyn finns för hur varje behovsområde enligt BBIC ska utredas, beskrivas och följas upp. Grundprinciperna i BBIC är styrande för utredningsarbetet.

- Enhetschefens roll är att säkerställa en objektiv och rättsäker utredningsprocess. Utredningsplan, vårdplan och genomförandeplan ska fungera som styrande dokument för att få en fungerande vårdprocess i alla led.

- All dokumentation är enkel och lättförståelig och skrivet på ett brukarvänligt språk. Klarspråk ersätter kanslisvenskan.

- Utredningsarbetet sker med stort fokus på barnets lärande, skolförhållande, skolresultat och dess situation på

förskola/skola/fritidshem. Samverkan med berörda kommunala förvaltningar är integrerade i processen.

- Strukturella faktorers inverkan på barnet, d.v.s. stödet från skola, nätverk och omgivning, ges stor betydelse för bedömningen av barnets behov. I den kartläggningen är samverkan med berörda kommunala förvaltningar av största vikt.

- Innan ett barn placeras hålls en placeringskonferens där psykologkompetens och representanter från skola medverkar.

- LOET har en verksamhetsbeskrivning med tydliga mål, inriktning och för verksamheten avsedda målgrupper.

- Ett mobilt familjeteam finns för att i akuta situationer ge praktiskt stöd och tillsyn i hemmet under korta perioder samt bistå socialsekreterare vid hembesök och praktiska göromål.

- Luleå kommun har upphandlat vård med institutioner som har god kvalitet och relevant behandlingsinnehåll.

- Socialstyrelsens klassifikation av socialtjänstens insatser (KSI) används för beslut om insatser, beställning, utförande samt uppföljning av insats.

5.3 En samlad öppenvård

Kartläggningen har visat att det finns behov av att strukturera socialtjänstens insatser inom öppenvården utifrån en övergripande verksamhetsidé. Strategin innebär att det skapas en samlad öppenvård under gemensam ledning. Inom öppenvården sammanförs akuta insatser, tidiga insatser, korta insatser och långsiktiga insatser.

Öppenvårdens nuvarande behandlingsprofil utvidgas med ett ökat fokus på praktiskt och kompensatoriskt stöd till utsatta familjer, så att barn och unga i största mån ska kunna bo kvar i sina hem. För detta skapas en helt ny långsiktig insats, sociala samordnare, som ska ge utsatta barn och deras familjer ett stöd under lång tid, kanske ibland under hela barnets uppväxt. Tanken är att långsiktigt stöd på hemmaplan kan påverka behovet av placeringar i heldygnsvård.

Insatser via öppenvården är idag som regel biståndsbedömda. I fortsättningen ska stöd- och behandlingsprogram även kunna ges som erbjudandeverksamheter.

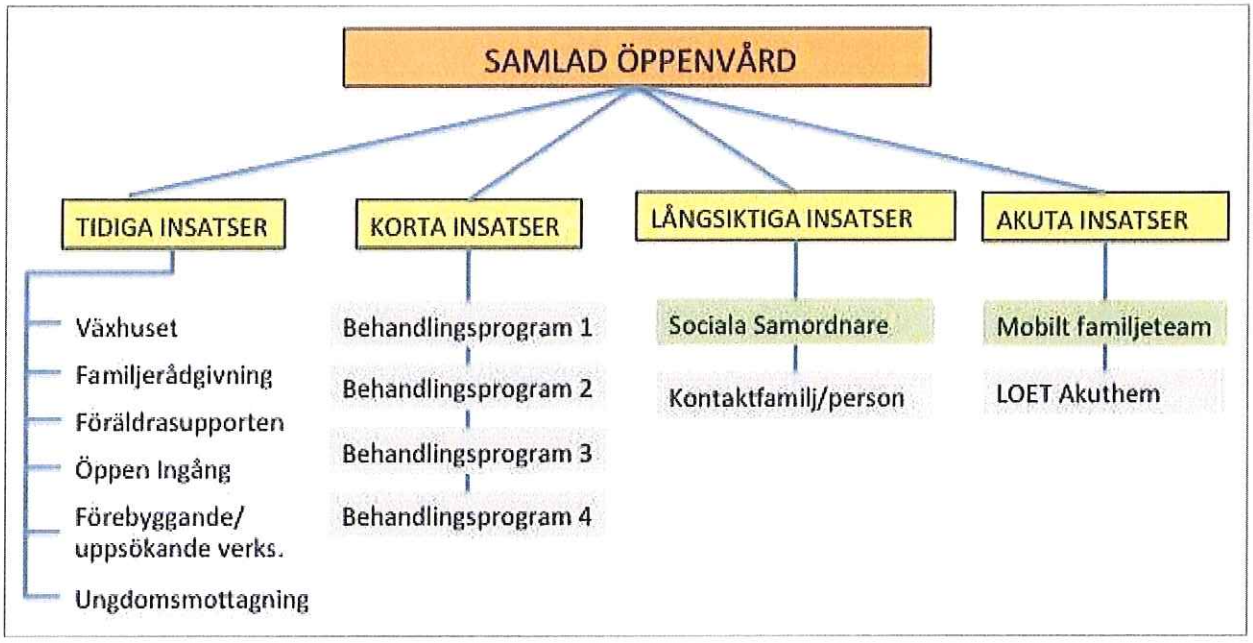

Bild 3 Samlad öppenvård

MÅL för införande av en samlad öppenvård.

- Öppenvården är **samlad under en gemensam ledning** och arbetar strukturerat med tidiga insatser, korta insatser, långsiktiga insatser och akuta insatser.

- **Tidiga insatser** finns utvecklade som generella och främjande på universell nivå samt specifika och förebyggande till olika riskgrupper. De är som regel erbjudandeverksamheter.

- **Korta insatser** i form av stöd- och behandlingsprogram finns att tillgå för barn och deras familjer med specifika och avgränsade problem, där resultat kan förväntas inom en **relativt begränsad tid**.

- **Långsiktiga insatser** finns att tillgå för utsatta familjer med omfattande sociala problem, där möjligheterna till förändring kan vara begränsade och därför finns stort behov av kompensatoriskt stöd.

- **Sociala samordnare** finns att tillgå som en ny långsiktig insats. Dessa utför socialt arbete med samordnande, pedagogiskt, stödjande och kompensatoriskt innehåll under långt tid i syfte att möjliggöra för barn och unga att **växa upp i sin hemmiljö**.

- Öppenvårdens olika program är tydligt beskrivna och **uppföljning/resultat** på aggregerad nivå blir underlag för förändringar i utbudet.

- Förutsättningarna för barn och unga att uppnå **goda skolresultat** är avgörande för öppenvårdens insatser och uppföljning av insatser har därför fokus på utvecklingen av barnets skolsituation.

- Öppenvården har behandlingsprogram för ungdomar som kan ges även som erbjudandeverksamhet.

- Skolresultatens utveckling för aktuella barn och unga utgör centrala **nyckeltal** för den sociala barnavårdens resultat.

5.4 Heldygnsvårdens kvalitet – ett prioriterat område

Nationellt har man de senaste åren särskilt uppmärksammat de placerade barnens situation vilket bland annat inneburit skärpt lagstiftning. Vid kartläggning har framkommit att familjehemsvården i Luleå har behov av ökade resurser för att uppnå de ökade krav som idag ställs på en god familjehemsvård.

I strategin föreslås därför att familjehemsvården prioriteras när det gäller de närmsta årens utveckling av socialtjänstens insatser.

En övergripande struktur för vård, där barn och ungdomars behov klassificeras i tre olika former kommer att vara en övergripande verksamhetsidé. Själva vården indelas i fyra vårdformer; vanligt familjehem, behandling i familj, hem för omvårdnad och behandling, samt stödboende. Strukturen ska vara styrande för utvecklingen av dessa vårdformer. Särskilt ska vårdformen behandling i familj utvecklas och bli ett lokalt alternativ i Luleå eventuellt i samarbete med andra kommuner.

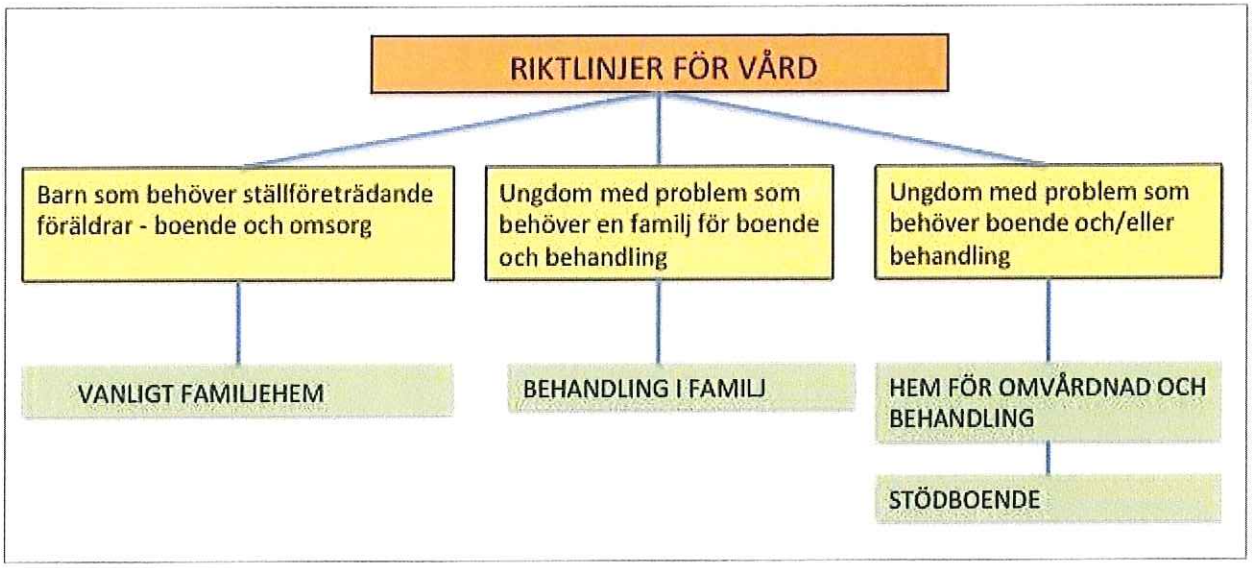

Bild 3 Riktlinjer för vård

MÅL för utveckling av arbetet när barn och ungdomar placeras i heldygnsvård.

- Familjehemsvården är **en prioriterad del** av socialnämndens verksamhet och har tillräckliga resurser för att med hög kvalitet rekrytera, utreda, handleda och utbilda familjehem.

- Heldygnsvård kategoriseras i **fyra områden**, vanligt familjehem, vård i familj, hem för omvårdnad och behandling och stödboende. Varje del har en särskild målgrupp och utarbetade riktlinjer.

- När barn placeras i **vanligt familjehem** och uppvisar egna problem får barnet **särskilt stöd eller behandling från öppenvården**. Dessa program är särskilt anpassade för placerade barn.

- Socialförvaltningen har **familjehem med speciell kompetens** som kan ta emot barn för vård i familj. Dessa hem har särskilt uppbyggt professionellt stöd att tillgå.

- Socialförvaltningen har genom **upphandling och egen utredning** kvalitetsgranskat de hem för omvårdnad och boende eller stödboende som anlitas i verksamheten.

- Tillgång till **stödboende på hemorten** ger förutsättningar för tidigare och bättre utslussning av ungdomar från institutionsvård.

- All heldygnsvård följs upp med särskilt fokus på **hur den unges skolresultat** utvecklas och kan förbättras.

- Vid avslutande av insatser inom barn och unga, öppenvård, familjehem eller institutionsvård, följs alltid **brukarupplevda kvaliteten** samt **brukarnyttan** upp, vid sidan av andra kvalitetsmått.

- Mått för **brukarnytta** och **brukarupplevd kvalitet** sammanställs löpande som ett underlag för val av insats och vårdgivare samt för vidareutveckling av verksamhetens processer.

- Ett **system för uppföljning av resultat** på aggregerad nivå finns på plats för genomförande 2015.

5.5. En organisation för ständiga förbättringar

Kartläggningen har visat behov av en tydligare styrning av socialtjänstprocessen och att förbättringar behövs när det gäller samspelet mellan verksamhetens olika delar. Verksamhetsutvecklingen inom sektionen saknar kontinuitet och de olika ledningsnivåerna, strategisk, taktisk och operativ nivå är otydligt avgränsade. Särskilt finns behov av att stärka det strategiska och övergripande arbetet, det vill säga att utifrån uppföljningar och egenkontroll ständigt utveckla verksamheten på ett flexibelt sätt.

I strategin finns förslag på en rad förändringar, en samlad öppenvård, nya insatser i form av sociala samordnare, mobilt familjeteam, prioriterad familjehemsvård etc. Ledningen har ansvaret för att genomföra dessa förändringar särskilt när det gäller finansiering och omdisponering av resurser.

För att genomföra denna strategi har ett följande mål för ledning och styrning tagits fram.

- Alla delprocesser inom sociala barn- och ungdomsvården finns definierade med **tydliga uppdrag och verksamhetsidéer**.

- Cirkeln för **verksamhetsutveckling** finns implementerad och är levande utgångspunkt i verksamheten.

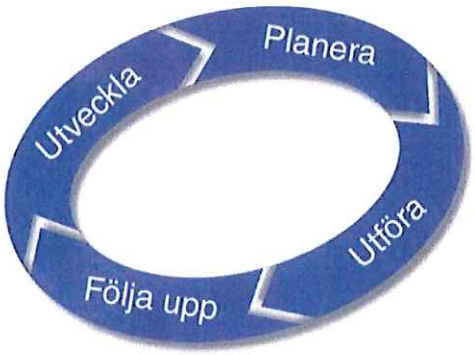

- System för att **fånga upp och utreda förbättringsbehov** finns och beslut om verksamhetsförändringar tas på rätt nivå.

- Sektionschefen är **kvalitetsansvarig** för arbetet inom sektionen, BBIC-ansvarig i förvaltningen samt leder placeringskonferenser.

- Principerna i den övergripande överenskommelsen **Norrbus** har mynnat ut i tydliga **samverkansrutiner** inom alla områden, där gränser mellan interna och externa verksamheter har fastställts efter kartläggning.

- Öppenvårdens organisering är utredd och **förändringar verkställda**.

- Omfördelning av resurser, externa utvecklingsmedel eller extra medel från socialnämnden har gett **ekonomiska förutsättningar för ett utvecklingsarbete** som inleds augusti 2014.

PLAN FÖR GENOMFÖRANDE

Strategin föreläggs socialnämnden juni 2014. Socialnämnden föreslås besluta att socialchefen Mikael Lekfalk får i uppdrag att genomföra strategin.

Genomförandet inleds i augusti 2014 med framtagande av en tidsatt detaljplan.

För varje delprocess ska en arbetsgrupp bildas med representanter från verksamheten som med stöd av verksamhetsutvecklare/kvalitetsstrateg genomför förbättringsarbetet i praktiken.

Grupperna rapporterar löpande till socialchef hur genomförandet förlöper.

Uppföljning

Aktiviteter i strategin följs upp och redovisas till socialnämnden tertialvis. Uppföljningen sker via nedan föreslagna nyckeltal.

Mått	Kommentar
Andelen utredningar där mobila stödteamet har använts i utredningen	Visar om förändringar har genomförts enligt förslag i strategin.
Andelen utredningar där placeringskonferens har använts i förhållande till antalet utredningar som slutat i placering	
Andel familjer med insatsen sociala samordnare i förhållande till alla insatser	
Antal externa informationsaktiviteter	
Väntetider till samarbetssamtal vid familjerätten	Föreskrift
Andelen förhandsbedömningar som avslutas inom 14 dagar	Lagkrav
SIP (samordnad individuell plan) a) Andel av pågående utredningar där även Skola/NLL har insatser (antal möjliga SIP:ar) b) Antalet färdigställda SIP:ar	Lagkrav

LULEÅ KOMMUN

Socialnämndens riktlinjer för verksamheter som arbetar med barn, unga och föräldrar

Försättsblad beställs hos kommunikationskontoret och infogas av nämndsekreterare efter att dokumentet har fastställts i nämnd eller annan beslutsinstans (se Riktlinjer för styrdokument på lulea.se).

Dokumenttyp	Ärendenr	Fastställd	Giltighetstid
Riktlinje	2025/456	2025-06-	2027-06
Dokumentansvarig	**Senast reviderad**	**Beslutsinstans**	**Dokument gäller för**
Socialdirektören		Socialnämnden	Socialnämnden

Innehållsförteckning

Socialnämndens riktlinjer för verksamheter som arbetar med barn, unga och föräldrar 0
Inledning 3
Definitioner 3
Förutsättning 3
Bakgrund 3
Syfte 3
Målgrupper 3
Socialnämndens intentioner och insatser för barn, unga och föräldrar 4
4
En förebyggande socialtjänst 4
Samhällsplanering och samhällsmiljö 4
En lätt tillgänglig socialtjänst 4
En kunskapsbaserad socialtjänst 5
Jämlikhet och jämställdhet 5
Barnrättsperspektivet 5
Insatser utan individuell behovsprövning 6
Beslut om insats efter individuell behovsprövning 6
Invånarnas delaktighet och individanpassade insatser 6
Rätt stöd i rätt tid för barn, unga och föräldrar 6
Samarbete för ökad kvalitet för placerade barn 7
Motverka kriminalitet samt skadligt bruk och beroende bland barn och unga 7
Dokumentation och sekretess 8
Lagstiftning och styrande dokument 8
Uppföljning 9

Inledning

Definitioner

Insatser: Det är den övergripande benämningen för de stöd- och hjälpåtgärder som socialtjänsten tillhandahåller enskilda. Insatser ges i form av rådgivning, omsorg, vård, stöd och annan hjälp till enskilda.
Unga: Då socialtjänstens målgrupp även är personer mellan 18-21 år används begreppet unga i riktlinjen.
Föräldrar: Barnets rättsliga förälder och även andra närstående vuxna personer som barnet betraktar som förälder eller som på annat sätt är viktiga för att främja barnets hälsa och utveckling.

Förutsättning

Då riktlinjen följer den nya socialtjänstlagen gäller den under förutsättning att den nya lagen träder i kraft from 1 juli 2025.

Bakgrund

Riktlinjen är framtagen utifrån behov av en uppdatering då den tidigare ”Strategi barn och unga” skrevs 2014. Det finns även behov av att riktlinjen följer den nya socialtjänstlagen samt den lagstiftade barnkonventionen[1] [2]. Luleå kommuns styrande dokument såsom Vision 2040, kommunens övergripande mål samt socialnämndens verksamhetsplan är också utgångspunkter i riktlinjen.

Syfte

Syftet med riktlinjen är att ge socialtjänstens verksamheter som arbetar med barn, unga och föräldrar en tydlighet, samsyn och rättssäkerhet i arbetet. Riktlinjen ska tydliggöra viktiga förutsättningar i socialtjänstens arbete med barn, unga och föräldrar. Socialtjänsten ska vara förebyggande, lätt tillgänglig, jämlik, jämställd och kunskapsbaserad. Vidare ska socialtjänsten verka brottsförebyggande. Insatserna ska ha ett tydligt barnrättsperspektiv och vara anpassade efter barnets förutsättningar och behov.

Målgrupper

Riktlinjens målgrupper är barn och unga upp till 21 år samt deras föräldrar som är i behov av insatser från någon av socialtjänstens verksamheter. Socialtjänsten erbjuder även stöd till barn och unga med funktionsnedsättningar samt till deras föräldrar enligt socialtjänstlagen (SoL) och lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Rätten till insats enligt LSS innebär ingen inskränkning i de rättigheterna barnet den unge kan ha enligt annan lagstiftning. Insatser enligt SoL och LSS kan erhållas samtidigt och komplettera varandra för att gynna barnet, den unge och dennes föräldrar.

[1] En förebyggande socialtjänstlag- för ökade rättigheter, skyldigheter och möjligheter Prop. 2024/25:89
[2] Lag (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter

Socialnämndens intentioner och insatser för barn, unga och föräldrar

En förebyggande socialtjänst

Socialtjänsten ska arbeta förebyggande och samverka både inom organisationen och med andra förvaltningar och aktörer på alla nivåer: samhälls-, grupp- och individnivå. Vid planering av insatser ska behovet av tidiga och förebyggande insatser särskilt vägas in. Planeringen av insatser inom kommunen kan ske med regionen, andra samhällsorgan och organisationer som är relevante för insatsen. Syftet är att anpassa insatserna efter lokala förutsättningar, samhällsförändringar och behov samt att använda resurserna på bästa sätt.

Det ska finnas tidiga och förebyggande insatser riktade till barn, unga och föräldrar som kan erbjudas utan föregående behovsprövning [3]. Syftet med det förebyggandet arbete är att förhindra att problem uppstår, upprepas eller förvärras. Det är också viktigt att den utförande verksamheten som ger insatser utan behovsprövning informerar den enskilde om rätten att ansöka om bistånd[4].

Norrbus, samverkansöverenskommelsen kring barn och unga mellan Region Norrbotten och kommunerna i Norrbotten, ska följas när det finns behov av samverkan med aktörer inom skola samt hälso- och sjukvård [5].

Samhällsplanering och samhällsmiljö

Socialtjänsten ska vara väl insatt i kommunens levnadsförhållanden och aktivt delta i samhällsplaneringen tillsammans med andra samhällsaktörer, enskilda organisationer och fysiska personer. Dess medverkan ska baseras på sociala erfarenheter och fokusera på att utforma bostadsområden, offentliga lokaler och kommunikationer så att de blir tillgängliga för alla.

Socialtjänsten ska ta initiativ till och bevaka att åtgärder vidtas för att skapa en god samhällsmiljö och goda förhållanden för barn och unga, för äldre, för personer med funktionsnedsättning, för dem som utsatts för våld eller andra övergrepp av en närstående och för andra grupper som har behov av samhällets särskilda stöd [6].

En lätt tillgänglig socialtjänst

Socialtjänsten i Luleå kommun ska vara synlig, känd och lätt tillgänglig för alla oavsett vilka individuella förutsättningar en person har. Ett särskilt fokus behöver finnas på barn och unga för att öka deras tillit och benägenheten till att ta kontakt med socialtjänsten. Det kan ske genom att arbeta uppsökande och genom information om möjligheter till stöd inom socialtjänsten. Tillgängligheten behöver utvecklas utifrån medborgarnas behov och

[3] Prop. 2024/25:89, 11 kap. 5 § (s.29)
[4] Prop. 2024/25:89, 11 kap. 6 § (s.30)
[5] Dokument och publikationer Archive | Norrbottens Kommuner
[6] Prop. 2024/25:89, 6 kap. 4-5 § (s.22-23)

förutsättningar samt med hänsyn till Luleås lokala förhållanden och den kunskap som finns inom tillgänglighetsområdet. Detta är ett område som kontinuerligt behöver uppmärksammas och följas upp. Strävan är att öka tillgängligheten med fler insatser utan behovsprövning för familjer.

Verksamheterna ska finnas på både fysiska och digitala arenor där invånarna kan söka kontakt och information. Genom att erbjuda enkla kontaktvägar, bedriva uppsökande arbete och möta medborgarna där de befinner sig skapas ett ökar förtroende för socialtjänsten vilket gör det lättare för individen att söka stöd.

Socialtjänsten bör nå individer när de är motiverade att ta emot hjälp. Detta är särskilt viktigt för de som är svåra att nå, såsom personer utsatta för våld i nära relationer, de som vill sluta använda våld, individer utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck, personer med skadligt bruk och beroende, de som vill lämna en kriminell livsstil samt personer med psykiska funktionsnedsättningar.

En kunskapsbaserad socialtjänst

Socialtjänsten ska säkerställa att verksamheterna för barn, unga och föräldrar är kunskapsbaserade och bedrivs i överensstämmelse med vetenskap och beprövad erfarenhet [7]. Insatserna ska följas upp systematiskt och löpande genom individbaserad systematisk uppföljning (ISU) eller liknande metoder för att ge kunskap om uppnådda effekter och underlag för utveckling av verksamheten [8].

I de insatser där utförare inte dokumenterar i en personakt ska uppgifter som behövs för att utvärdera verksamheten följas och dokumenteras. Dessa data ska användas för att förbättra och utveckla verksamheterna.

Jämlikhet och jämställdhet

Socialtjänsten ska främja jämlika och jämställda livsvillkor. Jämlikhet handlar om lika villkor för alla, oavsett kön, ålder, sexuell läggning, funktionsnedsättning, nationalitet eller socioekonomiska förhållanden. Jämställdhet fokuserar specifikt på att motverka skillnader mellan kvinnor och män samt pojkar och flickor. Socialtjänsten ska arbeta för att utjämna omotiverade könsskillnader samt beakta jämlikhets- och jämställdhetsperspektiven i alla beslut och insatser.

Barnrättsperspektivet

Barn har rätt till information, inflytande och delaktighet i alla frågor som berör dem. Vid alla åtgärder som rör barn ska det som bedöms vara barnets bästa alltid komma i första hand. Alla barn ska ha lika rättigheter att få sina behov tillgodosedda. De ska ges möjlighet att framföra sina åsikter i frågor som rör dem, och dessa åsikter ska beaktas utifrån barnets ålder och mognad. Barn ska kontinuerligt få relevant information anpassad efter

[7] Prop. 2024/25:89, 5 kap 2 § (s. 22)
[8] OM – Individbaserad systematisk uppföljning i socialtjänsten

deras ålder, mognad och individuella förutsättningar. Den som ger informationen ska så långt det är möjligt försäkra sig om att barnet har förstått vad som sagts [9].

Vid förändringar i verksamheten eller andra åtgärder som planeras ska det alltid beaktas hur barnen påverkas. Detta sker genom att barnkonsekvensanalyser genomförs.

Tiden för uppföljning av ett barns situation utökas till sex månader om det bedöms finnas särskilda behov av skydd eller stöd. Detta kan göras utan barnets och vårdnadshavarens samtycke[10].

Insatser utan individuell behovsprövning
Insatser utan behovsprövning kan ges utan vårdnadshavares samtycke till barn mellan 15 och 18 år om det är lämpligt att insatsen tillhandahålls på det sättet [11]. För att socialtjänsten ska kunna ge biståndsfria insatser till barn under 15 år behöver vårdnadshavaren samtycka till detta.

~~För barn mellan 12-14 år får socialtjänsten besluta om insatser utan vårdnadshavarens samtycke om det är lämpligt och barnet samtycker till det [12].~~

Beslut om insats efter individuell behovsprövning
För barn mellan 12-14 år får socialtjänsten efter utredning och bedömning besluta om att bevilja insatser för att tillgodose barnets personliga behov, utan vårdnadshavarens samtycke, om det är lämpligt och barnet samtycker till det. Detsamma gäller barn som har fyllt 15 år med tillägget att de även själva kan begära sådana insatser.

Vårdnadshavarens samtycke krävs dock alltid för insatser i form av vård i ett familjehem, jourhem, stödboende eller hem för vård eller boende och för insatser i form av boende i bostäder med särskilt stöd.

Invånarnas delaktighet och individanpassade insatser
Vid planering av insatser ska barn, unga och föräldrar mötas respektfullt, göras delaktiga och hänsyn ska tas till deras behov. Anpassningar ska göras utifrån individens förutsättningar och det ska finnas tillgång till både fysiskt och digitalt stöd. Insatser ska utveckla den enskildes egna resurser samt stärka möjligheterna att leva ett värdigt liv och känna välbefinnande[13]. Uppföljning ska ske kontinuerligt för att säkerställa att målen uppnås.

Rätt stöd i rätt tid för barn, unga och föräldrar
Socialtjänstens uppdrag är att vid behov av mer omfattande insatser i största möjliga utsträckning utifrån närhetsprincipen använda öppenvårdsinsatser i stället för heldygns-

[9] Prop. 2024/25:89, 3 kap. 1-4 § ~~(s.21)~~ (s. 20-21)
[10] Prop. 2024/25:89, 23 kap. 5 § (s 50)
[11] Prop. 2024/25:89, 21 kap. 2 § ~~(s.30)~~ (s. 45)
[12] Prop. 2024/25:89, 21 kap. 1 § ~~(s.30)~~ (s. 45)
[13] Prop. 2024/25:89, 2 kap, 1-3 § (s.20)

vård. Detta innebär att insatser i hemmet går före vård utanför hemmet och att vården ska anordnas så nära hemmet som möjligt. Undantag från detta kan göras utifrån de behov som barnet, den unge bedöms att ha. Insatserna ska erbjudas i rätt tid och utifrån personens behov för att förebygga allvarlig problematik och motverka behov av långvariga insatser. Insatserna ska bygga på bästa tillgängliga kunskap, ge god effekt och vara hållbara över tid. Alla som utsatts för brott ska erbjudas brottsofferstöd[14].

Samarbete för ökad kvalitet för placerade barn

När ett barn är i behov av placering ska i första hand barnets egna nätverk inventeras, om förutsättningar inte finns så ska barnet placeras i familjehem. För de barn som har behov av mer omfattande insatser ska möjlighet att placera i hem för vård eller boende (HVB) prövas innan placering inom statens institutionsstyrelse (SIS) sker. Det finns även möjlighet att placera barn i skyddat boende tillsammans med vårdnadshavare som beviljats insatsen till följd av hot, våld eller andra övergrepp[15] [16].

Det är viktigt att arbeta för att placerade barn ges möjlighet till kontakt med föräldrar, syskon och andra närstående. Förälder ska erbjudas stöd i föräldrarollen, i att vara förälder på avstånd och i kontakten med dem som vårdar barnet. Familjehem ska erbjudas kontinuerligt stöd och handledning med målsättning att upprätthålla en positiv kontakt mellan det placerade barnet och dess nätverk[17].

Vid placering utanför hemmet ska boendena kvalitetssäkras och godkännas genom att uppdragstagare utreds och matchas mot det specifika barnets behov och förutsättningar. Rutiner och riktlinjer för utredning samt kvalitetssäkring av HVB- och familjehem ska vara upprättade inom verksamheten.

Motverka kriminalitet samt skadligt bruk och beroende bland barn och unga

Socialtjänsten ska särskilt arbeta för och ta initiativ till att förebygga och motverka ogynnsam utveckling, kriminalitet samt skadligt bruk och beroende bland barn och unga[18]. Detta kan ske genom att arbeta uppsökande, vara synliga på arenor där barn, unga och deras föräldrar vistas samt genom samverkan.

I det brottsförebyggande arbetet ska samverkan ske på samhälls-, grupp- och individnivå. Viktiga samverkansaktörer är skola, fritidsgårdar, polis och hälso- och sjukvård samt övriga förvaltningar, samhällsorgan och organisationer som möter barn och unga på olika arenor.

Insatser på individnivå behöver ske i ett tidigt skede och särskilda brottsförebyggande och återfallsförebyggande insatser utifrån bästa tillgängliga kunskap bör användas. Vid

[14] Prop. 2024/25:89, 13 kap, 1 § (s.32)
[15] Prop. 2024/25:89, 22 kap. 5 § (s. 46)
[16] Placering av barn i skyddat boende 2024:79
[17] Prop. 2024/25:89, 22 kap. 9-10 § (s.47)
[18] Prop. 2024/25:89, 18 kap. 2-6 § (s.41-42)

bedömning av orosanmälningar ska riskfaktorer för att utveckla normbrytande beteende hos barnet, den unga tillmätas stor betydelse.

Insatser på grupp och samhällsnivå sker genom gemensamma samverkansformer och överenskommelser för att skapa lägesbilder och åtgärder för att förebygga och åtgärda brottslighet.

Dokumentation och sekretess

När en orosanmälan om ett barn kommer in till socialtjänsten upprättas ett ärende. Skyddsbedömningen och förhandsbedömningen ska tillsammans med orosanmälan dokumenteras i personakten[19]. Detta leder till att orosanmälningar blir sökbara.

Alla insatser omfattas av dokumentationskrav såvida de inte undantas i lag eller vid biståndsfria insatser där socialnämnden har beslutat om undantag kring dokumentationen [20].
Socialtjänsten, skolan och polisen behöver samverka med varandra för att förebygga och förhindra att barn och unga begår brott. Det betyder att de också kan behöva dela information med varandra. Detta regleras i Offentlighets- och sekretesslagen (OSL)[21].

Socialtjänsten kan dela information mellan de interna enheterna utan sekretessprövning men "den inre sekretessen" behöver beaktas. Detta betyder att endast de som behöver uppgifterna för sitt arbete får ta del av dem. Informationen ska delas med gott omdöme och respekt för den enskildes integritet.

Lagstiftning och styrande dokument

Grunden för arbetet med frågor som rör barn och unga är den lagstiftning och de nationella riktlinjer och beslut som styr socialnämndens verksamhet, tillsammans med Vision Luleå 2040 och kommunens övergripande mål.

- Socialtjänstlagen (2001:453) denna ersätts av den nya socialtjänstlagen
- Lag (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga
- Socialtjänstförordningen (2001:937)
- Lag (2024:79) om placering av barn i skyddat boende
- Lag (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare
- Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade.
- Lagen (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter
- Föräldrabalk (1949:381)
- Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)
- Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd
- Socialstyrelsens handböcker.

[19] Prop. 2024/25:89, 20 kap. 1-2 § (s. 44)
[20] Prop. 2024/25:89, 14 kap, 4-5 § (s. 34)
[21] Offentlighets- och sekretesslagen, 10 kap

Uppföljning

Riktlinjen gäller i två år, fram till juni 2027 och följs dessförinnan upp inför att en ny riktlinje antas.

§ 60

Motion (L) om ny nämndstruktur, dela upp socialnämnden i två nya nämnder

Ärendenr 2024/1314-1.1.1.5

Socialnämndens arbetsutskotts förslag till beslut

Socialnämnden beslutar att rekommendera kommunfullmäktige att avslå motionen.

Reservationer

Carola Lidén (C) reserverar sig mot beslutet.

Sammanfattning av ärendet

Thomas Söderström (L), Ylva Mjärdell (L) och Fredrik Hjälte (L) har lämnat in en motion om att dela upp socialnämnden i två separata nämnder. Motionen har anmälts vid kommunfullmäktige 2024-10-21 § 150.

Motionärerna föreslår att

- Socialnämnden delas upp i två delar, förslagsvis en äldrenämnd och en socialnämnd där innehållet för respektive nämnd bestäms i en noggrann utredning.

Motionärerna presenterar ett förslag på fördelning av ansvar där äldrenämnd ansvarar för:

- Äldreomsorgsfrågor enligt socialtjänstlagen (SoL) för personer över 65 år,
- Särskilda boende, hemtjänst, trygghetslarm och matdistribution,
- Dagvård, avlastning, korttidsboende och anhörigstöd

Socialnämnden föreslås ansvara för övriga socialtjänstfrågor och arbete med att förbättra sociala tjänster och stöd för olika grupper i samhället.

Målet med en äldrenämnd är enligt motionärerna att möta de ökade behoven hos en åldrande befolkning och säkerställa hög kvalitet i tjänsterna.

Motionärerna skriver vidare att uppdelningen av socialnämnden syftar till att ge politikerna möjlighet att djupdyka i respektive område vilket enligt motionärerna leder till mer välgrundade och genomtänkta beslut.

Socialförvaltningens yttrande
Socialförvaltningen ställer sig positiv till att mer uppmärksamhet och resurser riktas mot äldrefrågor och de specifika utmaningar som en åldrande befolkning innebär. Utifrån ett medborgarperspektiv bedömer socialförvaltningen att ett informerat och relevant beslutsfattande kring de specifika utmaningar som äldre möter omhändertas mer effektivt inom en samlad socialnämnd kontra en uppdelning av den. Socialförvaltningens bedömning har utgått från organisationen fortsatt en socialförvaltning och den föreslagna nämndsstrukturen enligt motionens förslag.

Förslaget om att dela upp socialnämnden i två delar berör inte bara ekonomiska resurser. Socialförvaltningen vill särskilt lyfta att en kvalitativ vård och omsorg bedöms uppnås genom att utgå från det individuella behovet. Lagstiftning, inklusive den nya socialtjänstlagen, Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd, sätter ramar för hur socialförvaltningens arbete organiseras, hur samverkan mellan verksamheter ska fungera och hur socialtjänsten bör utformas för att möta nya behov hos befolkningen. Lagstiftningen ställer även krav på likabehandling av kommunens invånare oavsett nämnd som beslutar som insatsen. Socialförvaltningen bedömer att det finns budgetmässiga, administrativa och verksamhetsnära fördelar med samordning inom en socialnämnd med ett brett perspektiv som effektivt tillgodoser individens behov så väl som alla sociala tjänster, nu och de närmast kommande åren.

Individens behov
Äldre personer har olika behov, förutsättningar och är olika som personer. Hälsan kopplat till ålder är högst individuell. Det är individens behov, oavsett ålder, som styr vilka insatser inom socialförvaltningen som är aktuella för den enskilde. Det gäller behoven som lyfts i motionen, stöd i hemmet (hemtjänst och nattpatrull) och behov av trygghetslarm såväl som behov av olika former av särskilt boende. Det gäller likväl individuella insatser inom funktionshinderomsorgen, socialpsykiatrin, öppenvården. Individens behov står även i centrum för lättillgängliga, tidiga och förebyggande insatser såsom råd och stöd från exempelvis centrum mot våld, ROS-mottagningen (tidigt stöd för skadligt bruk av alkohol, droger, läkemedel och spel om pengar och för deras anhöriga), äldresupporten, anhörigstöd m.fl.

En äldre person är i många fall i behov av både SoL-insatser som motionen föreslår ligga i en äldrenämnd, men även behov av andra insatser. En uppdelning av socialnämnden utifrån exempelvis ålder, medför att unga som har hemtjänst eller äldre med missbruk, behöver ansöka om bistånd från två nämnder. Åldersuppdelning medför även att den enskilde, när hen uppnått en viss ålder, ansöker om bistånd från en annan nämnd. Socialförvaltningen bedömer att åldersuppdelning som organisatorisk grund försvårar en samlad

individuell bedömning, och kan försvåra för den enskilde att navigera sig igenom socialtjänsten, jämfört med att ha insatserna samlat under en nämnd. Oavsett vilken gränsdragning som används - om den frångår individens behov i centrum, får konsekvenser för den enskilde. Socialförvaltningen konstaterar att frågan hur verksamheten ordnas och hur den enskilde påverkas behöver utredas vidare vid en delning.
Idag finns utifrån framtagna och beslutade arbetssätt och av Socialstyrelsen rekommenderade metoder som tillämpas och möjliggör att individens behov sätts i centrum. Detta framgår av Riktlinjer för god service som socialnämnden beslutat om 2023-08-31 § 145. Det framgår likväl av tillämpningen av Socialstyrelsens rekommenderade metod, Individens behov i centrum (IBIC), som under lång tid använts av vård och omsorg samt verksamheter inom LSS och socialpsykiatrin.

Socialnämnden har när Äldreplanen 2022–2029 antogs 2022-03-31 § 53 lagt fokus på målgruppen äldre med en planeringshorisont på åtta år och ska ses som en vägledning för kommunens planerings- och utvecklingsarbete i frågor som rör äldre. I Äldreplanen framgår att den enskilde ska involveras och insatser anpassas efter individens behov och förutsättningar. Detta fokus återfinns även i Nära vård-omställningen där fokus flyttats till att arbeta än mer personcentrerat, sammanhållet, proaktivt och hälsofrämjande.

Det framgår av propositionen 2024/25:89 En förebyggande socialtjänstlag – för ökade rättigheter, skyldigheter och möjligheter gällande nya socialtjänstlagen, att lagens fokus förflyttas från grupptillhörighet till individuellt behov. Samma fokus finns i Socialstyrelsens nationella demensstrategi ”Varje dag räknas: Nationell demensstrategi 2025–2028”, där socialtjänstens insatser för personer som har en demenssjukdom ska vara anpassade efter den enskildes förutsättningar och behov. Strategin belyser bland annat funktionsnedsattas risk för att få demens tidigare i livet.

Socialförvaltningen bedömer att en delad nämnd kan försvåra för den enskilde att få anpassad och individuellt stöd, vård och omsorg. Bedömningen är att ålder som grund, eller annan gränsdragning som frångår individens behov, för insatser inom vård- och omsorgsboende, stöd i hemmet m.m., inte ligger i linje med befintliga arbetssätt och Socialstyrelsens rekommenderade metoder.

Socialförvaltningen vill även understryka vikten av det tillitsbaserade arbetssättet som syftar till att öka handlingsutrymmet för medarbetare att uppnå kvalité och goda resultat i verksamheten. Arbetssättet avser att minska den direkta styrningen och främja medarbetares initiativkraft och ansvarstagande. Ett alternativ för att uppnå syftet för politiker att djupdyka i frågor och kunna

fatta mer välgrundade beslut kan vara att införa äldrefrågor som tema i socialnämnden, förslagsvis två ggr per år, där aktiviteter i äldreplanen följs upp.

Likställighetsprincipen och samordning
Att dela upp socialnämnden utifrån ålder, under/över 65 år som motionen föreslår, bedömer socialförvaltningen blir en utmaning utifrån likställighetsprincipen i kommunallagen. Med två politiskt styrda myndigheter, som har olika fokus och utmaningar, finns risker att beslut fattas som leder till att kommunens medborgare behandlas olika.

Genom den omvärldsanalys som genomförts med Umeå kommun bekräftas den identifierande utmaningen. Umeå kommun har en äldrenämnd med en äldreomsorgsförvaltning och en individ- och familjenämnd med stöd- och omsorgsförvaltning. Hur Luleå kommun skulle organisera socialförvaltningen vid en uppdelad socialnämnd behöver utredas vidare, men bedömningen är att det finns svårigheter med att ha samma förvaltningsstruktur som Umeå kommun. Oaktat hur socialförvaltningen i Luleå skulle organiseras, bedömer socialförvaltningen att uppdelning utifrån ålder är problematisk. Uppdelning utifrån ålder ställer krav på en god samverkan på övergripande nivå gällande gemensamma funktioner, rutiner, satsningar, förändringar och utveckling för att säkerställa likabehandling av medborgare oavsett nämndstillhörighet.

I dialog med arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningen framkommer att uppdelningen med två nämnder och en förvaltning har inneburit ökad administrativ och tidsmässig belastning för förvaltningen. För att säkerställa samordning och information till både arbetsmarknads- och gymnasienämnden (AGN) respektive barn- och utbildningsnämnden (BUN) lyfts många ärenden antingen för beslut eller information i både AGN och BUN. Det beskrivs som en kostsam och ineffektiv hantering för tjänstemannaorganisationen.

En översiktlig analys av hur en ärendefördelning skulle kunna se ut vid en uppdelad socialnämnd liknar beskrivningen av AGN och BUN. Utifrån det totala antalet ärenden som socialnämnden hanterade år 2024 (257 beslut, varav ca 100 är enskilda ärenden och förteckningar) skulle 13 av 150 ärenden ha beslutats i enbart en äldrenämnd. Av övriga 137 ärenden bedöms 69 stycken ha behövts beslutas eller informeras om i både en äldrenämnd och socialnämnd. Administrationen bedöms därmed öka när ärenden som kräver gemensamma beslut tex avtalsfrågor och remissförfaranden behöver tas upp. För att säkerställa samordning och lika behandling kan även andra ärenden behöva tas upp i både socialnämnd och äldrenämnd.

Av dialog med arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningen framkommer att flytten av styrningen av arbetsmarknadsfrågor från kommunstyrelsen till

den nya arbetsmarknads- och utbildningsnämnden, har ökat fokus, specialisering och möjligheten till ansvarsutkrävande inom frågorna. Socialförvaltningen bedömer att det idag finns en demokratisk process, transparens och politisk styrning i äldrefrågor genom socialnämnden. Bedömningen är att det finns nära insyn, mål och kontroll av frågorna som inte motsvarar den organisation som arbetsmarknadsfrågorna hade innan de lyftes till egen nämnd.

Sekretess
För närvarande omfattas socialtjänsten av en och samma myndighet. Det innebär att inre sekretess gäller och att personalen får dela information som är nödvändig för deras arbetsuppgifter.

Om socialtjänsten delas upp i två olika nämnder och en person får hjälp från socialnämnden med insatsen personlig assistans och från äldrenämnden med insatsen nattpatrull så gäller sekretess mellan nämnderna. För att dela information mellan utförare behövs antingen samtycke från personen, en särskild lagregel som tillåter det, eller en sekretessprövning som resulterar i att uppgifterna kan lämnas ut. Om informationen inte kan delas så kan det påverka beslutsfattande och utförande av stöd, vård och omsorg.

En uppdelad socialnämnd kan försvåra möjligheten att överblicka vilka insatser en person har inom socialtjänsten om insatser, eller samma insats, är beviljad i två nämnder. Med flera utförare, och utförare som inte tillhör samma nämnd kan sekretessen medföra att det blir mer komplicerat att säkerställa resultatet av insatsen.

Vid en uppdelning kommer journaler som fortsätter att vara aktuella vid uppdelningen, att ägas av respektive nämnd. Ur ett arkivperspektiv kommer vissa journaler att vara delade mellan två nämnder.

Umeå kommun har etablerat gemensamma rutiner, bedömningar och vägledningar för att samverkan mellan myndigheterna ska fungera så bra som möjligt. I dialog med Umeå kommun framgår att samverkan är resurskrävande, men att uppdelningen utifrån ålder utgjort en större utmaning.

Samverkan
Socialnämnden antog 2024-06-20 §122 Ledningssystem för kvalitetsarbetet: som syftar att ge socialnämndens alla verksamheter stöd i att styra och leda för god kvalitet. En god kvalitet och service uppnås och bibehålls bland annat genom en helhetssyn och samordning för att kunna tillgodose individens behov. Samverkan sker därför idag på alla nivåer. På ledningsnivå genom att chefer från alla verksamheter återkommande samverkar kring operativa beslut. På medarbetarnivå sker samverkan dagligen genom exempelvis team-

träffar och SIP (Samordnad Individuell Plan). Socialförvaltningen har fastställda rutiner för hur samverkan sker mellan vård och omsorg, hälso- och sjukvården, funktionshinderomsorgen, socialpsykiatrin, öppenvården och verksamheter för lättillgängliga, tidiga, förebyggande serviceinsatser. Genom samverkan kan risker för den enskilde förbyggas då kännedom finns hos socialförvaltningens medarbetare om hur arbetet bedrivs och organiseras, även utanför den egna verksamheten. Socialförvaltningen ser fördelar för den enskilde med den samordning som idag finns under en myndighet, socialnämnden.

Det är möjligt att förändra samverkansprocesser och övergripande rutiner vid en delning av socialnämnden. Omvärldsanalys visar att kommuner som Umeå kommun hittat samverkansformer mellan två nämnder. Socialförvaltningen bedömer att detta är möjligt även i Luleå men skulle kräva ett gediget arbete och ta fokus från andra områden som bedöms prioriterade, så som kompetensförsörjning.

Resursfördelning och kompetensförsörjning
Enligt Sveriges kommuner och regioners personalprognos *Välfärdens kompetensförsörjning 2023–2033* är kompetensförsörjningen den största utmaningen för välfärden de kommande tio åren. Arbetskraften räcker inte till och därför uppmanas kommuner utveckla arbetssätten samt tillvarata och utveckla kompetensen hos befintliga medarbetare, så kallad yrkesväxling. Det blir allt fler äldre i kommunen samtidigt som den arbetsföra befolkningen inte ökar i samma takt och därför förutspås brist på arbetskraft. I Luleå kommun bedöms kompetensförsörjningen vara den största utmaningen för socialförvaltningen som redan idag har svårt att rekrytera personal och personaltillsättningen behöver till stor del lösas med befintliga resurser.

I Umeå kommun har de två nämndernas förvaltningar egna bemanningsfunktioner. Det har för Umeå inneburit fördelar inom kompetensutveckling och rekrytering där specialisering kan ske både när man söker personal och i vidareutbildning av befintlig personal. Det ska vägas mot risk för intern konkurrens om personal. Socialförvaltningen ser fördelar i möjligheten att rekrytera och kompetensutveckla inom specifika områden. En fördel med att specialisera personal är en ökad personalkontinuitet för brukare. Utifrån utmaningar inom kompetensförsörjning finns däremot behov av att personal kan arbeta inom olika verksamheter, tex hemtjänst som utför både personlig assistans och hemtjänst.

En separat nämnd för äldre i Luleå kommun bedöms medföra en än mer komplicerad resursfördelning och budgethantering. Personalresurserna organiseras idag geografiskt utifrån de insatser en medborgare beviljats, inte till

exempel utifrån medborgarens ålder. Bedömningen är att det idag inte finns tillräckligt med personal för att styra om resurser till enbart vård och omsorg.

Hälso- och sjukvårdens jourverksamhet, vikariesamordningen, trygghetslarm och beredskapschef är exempel på funktioner som har hela Luleå kommuns yta som arbetsområde. Funktionerna ger idag stöd, vård och omsorg till medborgare när ett brådskande behov uppstår oavsett geografisk plats, ålder eller vilken verksamhet medborgaren tillhör. Vid en uppdelning av socialnämnden behöver dessa centrala funktioners organisation utredas vidare för att exempelvis säkerställa kontinuitet vid avvikelserapportering om en brukare har insatser från två nämnder, eller en utförare tillhör en annan nämnd.

I budgetarbete finns fördelar med en större organisation som möjliggör budgetmässiga omfördelningar mellan verksamheter. Vid uppdelad socialnämnd blir medel låsta till respektive nämnds område. Det visar erfarenhet från AGN respektive BUN som vid demografiavdrag (minskat barnafödande) inte kan hitta lösningar inom en större organisation. Idag har socialnämnden en flexibilitet i internbudgetfördelningen vilken skulle inskränkas vid uppdelning.

En effektiv resursanvändning behöver viktas mot demokratifrågan och engagemang för äldre. Socialförvaltningen bedömer att den fördelning som kan ske av resurser inom samma nämnd väger tyngre än nyttan med fokus på äldrefrågor med en delad socialnämnd.

Ny socialtjänstlag
Syftet med nya socialtjänstlagen är att få socialtjänsten att förflytta sig från utredning och myndighetsutövning till tidiga, förebyggande insatser. Ett tidigt stöd kan minska behovet av mer ingripande insatser senare. Insatserna ska bygga på evidens eller beprövad erfarenhet för att uppnå effekt. Det innebär till exempel att den äldre ska kunna bo hemma längre, med eller utan hemtjänst, då en god hälsa kan upprätthållas med aktiviteter och fokus på levnadsvanor. Anhöriga som vårdar äldre närstående i hemmet ska få ett gott stöd så att den anhörige orkar ge vård till sin närstående. Ensamhet kan brytas med mötesplatser.

Det kommer att ta tid att se effekten av förflyttningen till förebyggande insatser. Det kommer även att ta tid innan resurser kan förflyttas från traditionell myndighetsutövning till utförarverksamhet. Det är en stor omställning för Sveriges kommuner, men nödvändig, utifrån att den nuvarande lagen inte längre anses vara tillräckligt effektiv för att möta dagens utmaningar och behov. Lagen väntas träda i kraft 1 juli 2025.

Med beaktande av socialförvaltningens omställningsarbete är bedömningen att verksamheterna behöver få ägna sig åt de förändringar och satsningar som nya socialtjänstlagen medför. Bedömningen är också att avvakta resultaten av den nya socialtjänstlagens påverkan på vård och omsorg. En omorganisation bedöms i det här läget ta fokus och tid från omställningen till nya socialtjänstlagen.

Förändringsarbete
Ett annat perspektiv att beakta är den satsning som socialförvaltningen genomfört för att möta framtidens demografi- och samhällsutveckling med ett ökat behov av välfärdstjänster, vård och omsorg och hälso- och sjukvård. Satsningen innebär att Norrbottens kommuner gemensamt upphandlat ett verksamhetssystem med gemensamma arbetssätt och var resurser och kompetens delas, vilket ökar kvaliteten. När arbetssätten standardiseras och dokumentationen struktureras underlättas systematisk uppföljning- och kvalitetsarbete, vilket i sin tur medför att socialnämndens uppdrag att styra verksamheten mot angivna mål, underlättas. Det nya beslutsstödet som implementeras under år 2025 gör att chefer enklare kan följa upp sin verksamhet för att säkerställa en jämlik och jämställd vård och omsorg av god kvalité för våra medborgare. Vid en uppdelning av socialnämnden skulle centrala system tex verksamhetssystem, beslutsstöd, kvalitetsledningssystem, dokumenthanteringssystem som har implementerats utifrån nuvarande nämndstuktur förändras. Det förändringsarbetet, parallellt med införandet av ny socialtjänstlag, skulle innebära att fokus och resurser tas från kärnverksamheten.

Ekonomi
Ytterligare en nämnd innebär ökade kostnader med ca 2,4 miljoner kronor per år (baserat på kostnader för socialnämnden år 2024 med 15 ledamöter och 15 ersättare). Där ingår kostnaderna för fasta arvoden, sammanträdesarvoden inklusive övriga ersättningar och omkostnader. Tillkommer gör kostnaden för nämndsekreterare, registrator och eget diarium, arkivering och gallring vilket uppskattas till ca 1,5 - 2 miljoner per år. Denna kostnad motsvarar ca 4–5 platser på ett vård- och omsorgsboende.

En uppdelning av socialnämnden bedöms utöver ovanstående ge ökade administrativa kostnader i tjänstemannaorganisationen i form av stödfunktioner som rapporterar till nämnden. Även delegationsordning, dokumenthanteringsplaner och arkivbeskrivningar behöver fastställas för respektive nämnd.

Socialförvaltningen konstaterar att eventuella utökade resurser eller effektivitetsvinster inom kärnverksamheten vid en uppdelad socialnämnd, är svårberäknade.

Med beaktande av ovanstående är socialförvaltningens samlade bedömning att individens behov tillgodoses mest effektivt under en samlad socialnämnd. Innan ett eventuellt beslut om en uppdelad socialnämnd behöver följande områden utredas vidare:

- Hur kan brister undvikas gällande kvalité och service för den enskilde när stöd, vård eller omsorg beslutas och utförs av två myndigheter, med ålder eller annan gränsdragning som organisatorisk grund.
- Hur individers behov omhändertas när beslut och utförande hamnar hos två myndigheter. Säkerställa att den enskilde beviljas anpassade insatser efter behov och förutsättningar.
- Forum och rutiner för samverkan och sekretess mellan myndigheter så att den enskilde inte drabbas och likställighetsprincipen säkerställs.
- Hur den nya socialtjänstlagen kan omhändertas då lagstiftningen tydliggör att riktningen förflyttas från målgruppen äldre till det individuella behovet hos den äldre.
- Påverkan på kompetensförsörjningen.
- Hälso- och sjukvårdens organisation - delas i två nämnder eller organiseras som en stabsfunktion.
- Säkerställa centrala funktioners organisation exempelvis jourverksamhet, vikariesamordning, trygghetslarm och beredskapschef.
- Eventuella utökade resurser eller effektivitetsvinster inom kärnverksamheten behöver utredas.

Om kommunfullmäktige ändrar nämndsstrukturen enligt motionens förslag kommer socialförvaltningen att hitta lösningar för organisationen.

Socialförvaltningen har föreslagit socialnämnden besluta att rekommendera kommunfullmäktige att avslå motionen.

Sammanträdet

Socialförvaltningen föredrar ärendet.

Carola Lidén (C) föreslår bifalla motionen.

Andreas Skarvö (M), Peter Hedlund (S), Ann-Christin Lahti (MP) och Bodil Wennerbrandts Sevastik (S) föreslår bifalla socialförvaltningens förslag.

Beslutsgång

Ordföranden ställer socialförvaltningens förslag och Carola Lidéns förslag mot varandra och finner att socialnämndens arbetsutskott bifaller socialförvaltningens förslag.

Beskrivning av ärendet

Luleå kommun har idag 12 nämnder, inräknat valnämnd, e-nämnd, gemensam kost- och servicenämnd med Piteå kommun (som ansvarar för produktion av kylda maträtter till ordinärt och särskilt boende) samt hjälpmedelsnämnden. Kommuner som har 10 facknämnder eller fler, har generellt över 100 000 invånare. Det framgår av Sveriges kommuner och regioners rapport, Politisk organisation i kommuner och regioner 2021, som visar att av de 12 kommuner som har minst 10 nämnder har alla utom en, fler än 100 000 invånare. Kostnaderna för nämnd- och styrelseverksamhet och antalet förtroendevalda per invånare, ligger däremot i linje med kommuner av jämförbar storlek. Luleå kommun har därmed ett jämförelsevis högt antal nämnder men jämförelsevis genomsnittliga kostnader i förhållande till invånarantal.

Pensionärsrådet

Äldre i Luleå är en viktig och växande målgrupp i kommunen. Därför har ett av de fyra kommunala råden organiserats för målgruppen. Syftet med Pensionärsrådet är att främja dialog och ömsesidigt informations- och kunskapsutbyte mellan kommunens beslutsfattare och målgruppen. Socialförvaltningen ser positivt på Pensionärsrådet som ett organ där intresseorganisationernas perspektiv tillförs och kompletterar socialnämnden genom kompetenshöjning i frågor som berör målgruppen. Socialförvaltningen ansvarar för sekreterare vid Pensionärsrådets möten och ser positivt på det pågående utvecklingsarbetet med råden.

Dialog

Dialog har genomförts arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningen om erfarenheten av att arbeta gentemot två nämnder. Dialog har även förts med kommunsekreterare, arkivarie och kommunjurist inom kanslikontoret, kommunstyrelseförvaltningen gällande kostnader och lagstiftning. Erfarenheter har även inhämtats från Umeå kommun.

Beslutsunderlag

- Motion (L) om ny nämndstruktur, dela upp socialnämnden i två nya nämnder, SOC Hid: 2024.3199
- Socialförvaltningens förslag till beslut gällande motion (L) om ny nämndstruktur, dela upp socialnämnden i två nya nämnder, SOC Hid: 2025.1705

Ny nämndstruktur, dela upp socialnämnden i två nya nämnder

För att ge politiken bättre möjligheter att fokusera på specifika frågor föreslår vi att socialnämnden delas upp i två separata nämnder. Denna uppdelning syftar till att ge politikerna möjlighet att djupdyka i sina respektive områden, vilket leder till mer välgrundade och genomtänkta beslut.

Vi föreslår att socialnämnden i Luleå delas upp i två nämnder: en socialnämnd och en äldrenämnd, med tydliga och specialiserade ansvarsområden. Nedan presenterar vi ett förslag på fördelning, men vi anser att det bör utredas noggrant för att säkerställa den bästa möjliga strukturen för Luleås organisation.

1. Äldrenämnd:
   - Ansvarar för äldreomsorgsfrågor enligt socialtjänstlagen (SoL) för personer över 65 år.
   - Hanterar särskilda boenden, hemtjänst, trygghetslarm och matdistribution.
   - Fokuserar på dagvård, avlastning, korttidsboende och anhörigstöd.
   - Målet är att möta de ökande behoven hos en åldrande befolkning och säkerställa hög kvalitet i tjänsterna.

2. Socialnämnd:
   - Ansvarar för övriga socialtjänstfrågor, vilket möjliggör ett mer fokuserat och insiktsfullt arbete inom dessa områden.
   - Arbetar med att förbättra sociala tjänster och stöd för olika grupper i samhället.

Det är avgörande att varje nämnd får möjlighet att specialisera sig och fördjupa sig i sina respektive områden för att förbättra hanteringen av äldreomsorgs- och sociala frågor i Luleå. Den tidigare omorganisationen av Barn- och Utbildningsnämnden (BUN) och Arbetsmarknadsnämnden (AGN) i Luleå har visat sig vara mycket lyckad. Genom att ge politiken möjlighet att djupdyka i specifika frågor kan vi fatta beslut som inte bara är tydligare, utan också präglade av mer kunskap och empati. Detta fokus säkerställer att viktiga sociala frågor får den uppmärksamhet de förtjänar och ger politiker möjlighet att fatta mer mänskliga och välgrundade beslut. Genom att implementera denna nya nämndstruktur hoppas vi kunna bidra till en mer insiktsfull hantering av socialförvaltningens uppgifter i Luleå.

Med anledningen av detta föreslår vi att kommunfullmäktige beslutar att:

• Socialnämnden delas upp i två delar, förslagsvis en äldrenämnd och en socialnämnd där innehållet för resp nämnd bestäms i en noggrann utredning.

2024-10-18

Thomas Söderström (L)
Ylva Mjärdell (L)
Fredrik Hjälte (L)

Motion om ny nämndstruktur

Linda Lakso

2025-05-28

Utredningsarbetet

Utredningen har involverat flera funktioner på socialförvaltningen

- SAS
- Projektledare nya SoL
- Kvalitetsstrateg
- Registrator
- Objektspecialister
- Avdelningschef
- Socialdirektör
- Kommunjurist
- Kommunsekreterare
- Kanslichef
- Samordnare

Omvärldsanalys

Umeå kommun äldreomsorgsförvaltning (kanslichef och HR-chef)

Arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningen (Avdelningschef BUF)

Utgångspunkt för utredningsarbetet:

- Två nämnder enligt motionens förslag
- Fortsatt en förvaltning

Socialförvaltningens utredning visar

- Det är med effektivt att möta behoven hos en åldrande befolkning inom en samlad socialnämnd
- Kvalitativ vård och omsorg utgår från individens behov
    - Äldre personer har olika behov, förutsättningar och är olika som personer
    - Hälsan kopplat till ålder är individuell
    - Det är individens behov som styr vilka insatser som är aktuella för den enskilde
- Nya socialtjänstlagen: förflyttning från målgrupp till individ

Socialförvaltningens utredning visar

- Andra exempel på fördelar med samordning inom en socialnämnd:
  - **Budgetmässiga** (ökade kostnader motsvarande 4-5 platser på ett vård- och omsorgsboende)
  - **Administrativa** (flertalet ärenden behöver beslutas/informeras i två nämnder)
  - **Verksamhetsnära fördelar** (resursfördelning, kompetensförsörjning)
  - **Sekretesslagstiftning** Inre sekretess inom samma nämnd – nödvändig informationsdelning
  - **Metoder och beslutade riktlinjer** är utifrån individperspektivet

Den enskilde

Socialförvaltningen bedömer att uppdelning försvårar en samlad individuell bedömning

- Personer kan ha beviljade insatser i en socialnämnd, men utföraren tillhör äldrenämnd
  tex beslut om personlig assistans, hemtjänst/nattpatrull utför insatsen
- Sekretess mellan nämnder försvårar informationsöverföring

Det kan försvåra att navigera sig igenom socialtjänsten eftersom den enskilde kan behöver ansöka om bistånd från två nämnder.

- Unga med hemtjänst
- Äldre med missbruk eller som är våldsutsatt
- Personer med Boendestöd som fyllt 65, om ålder utgör gränsdragning mellan nämnder

Socialförvaltningens förslag till beslut

Att socialnämnden beslutar att rekommendera kommunfullmäktige att avslå motionen

Tack!

LULEÅ KOMMUN

Kontakt
Namn
Förvaltning

Förslag till beslut gällande rekvirering av statsbidrag för att utveckla socialtjänstens arbete med att förebygga brottslighet 2025

Ärendenr 2025/736-2.4.3.1

Socialförvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden beslutar att rekvirera statsbidrag om 982 423 kr för att utveckla socialtjänstens arbete med att förebygga brottslighet 2025.

Sammanfattning av ärendet

Regeringen har gett Socialstyrelsen i uppdrag att under 2025 fördela medel till kommunerna i syfte att stärka och utveckla socialtjänstens arbete för att förebygga och motverka brottslighet, inklusive brottsförebyggande och återfallsförebyggande insatser till barn och unga.

Socialstyrelsen har i anvisningar uppgett exempel på vad medlen kan användas till såsom personalkostnader, utbildning och handledning, samverkan med mera. Socialstyrelsen betalar ut medlen under 2025 och de kan användas till och med den 31 december 2025. Socialnämnden i Luleå kommun har fått möjlighet att rekvirera 982 423 kr.

Socialförvaltningen avser att använda rekvirerade medel till att stärka och utveckla det förebyggande arbetet inom barn och unga området. Områden som socialförvaltningen avser stärka och utveckla är bland annat

- Samverkan inom skola, socialtjänst, polis och fritid (SSPF) och social insatsgrupp (SIG) utifrån lokala förutsättningar. Information om insatserna SSPF, SIG samt övriga brottsförebyggande insatser inom socialtjänsten.
- Kompetensutveckling för personal att bättre tidigt möta behov hos barn som uppvisar normbrytande beteende i form av exempelvis utåtagerande beteende, skolfrånvaro samt begynnande kriminalitet och missbruk. Exempel på kompetensutveckling inom MI-utbildning, gruppledarutbildning i Komet, gruppledarutbildning i Cope. FFT-utbildning för nyanställda inom Familjestöd. Behandlare inom Familjestöd ska även utbildas i metod för färdighetsträning till yngre barn med normbrytande beteende.
- Utbildning för personal inom socialförvaltningens myndighetsdel med fokus på risk och behovsbedömningsinstrument som exempelvis SAVRY.

Målet är att ge tidigt och evidensbaserat stöd till barn och unga med normbrytande beteende för att minska risken för att utveckla missbruk och kriminalitet.

Dialog
Dialog har genomförts med verksamhetschef, enhetschef samt samordnare för brottsförebyggande arbete.

Beslutsunderlag

- Fördelning av statsbidrag för 2025 till utveckling av socialtjänstens arbete med att förebygga brottslighet, SOC Hid: 2025.1780

Angelica Öqvist
Enhetschef

Beslutet skickas till

Verksamhetschef individ- och familj

Behörighet och statsbidrag

Fördelning av statsbidrag för 2025 till utveckling av socialtjänstens arbete med att förebygga brottslighet

Mottagare	Beviljat belopp (kr)
Ale kommun	709 598
Alingsås kommun	742 288
Alvesta kommun	619 653
Aneby kommun	412 485
Arboga kommun	393 351
Arjeplogs kommun	399 957
Arvidsjaurs kommun	350 569
Arvika kommun	713 677
Askersunds kommun	614 063
Avesta kommun	575 992
Bengtsfors kommun	437 853
Bergs kommun	487 323
Bjurholms kommun	447 101
Bjuvs kommun	445 084
Bodens kommun	571 228
Bollebygds kommun	415 582
Bollnäs kommun	517 683
Borgholms kommun	437 188
Borlänge kommun	779 569
Borås stad	1 395 562
Botkyrka kommun	1 067 667
Boxholms kommun	346 136
Bromölla kommun	434 137
Bräcke kommun	515 983

SOCIALSTYRELSEN
106 30 Stockholm
Telefon 075-247 30 00
Fax 075-247 32 52
socialstyrelsen@socialstyrelsen.se
www.socialstyrelsen.se

Mottagare	Beviljat belopp (kr)
Burlövs kommun	450 070
Båstads kommun	628 494
Dals-Eds kommun	428 368
Danderyds kommun	549 841
Degerfors kommun	323 591
Dorotea kommun	473 255
Eda kommun	362 200
Ekerö kommun	665 966
Eksjö kommun	353 441
Emmaboda kommun	303 929
Enköpings kommun	713 471
Eskilstuna kommun	1 178 619
Eslövs kommun	614 723
Essunga kommun	422 347
Fagersta kommun	382 589
Falkenbergs kommun	791 867
Falköpings kommun	627 689
Falu kommun	982 376
Filipstads kommun	415 028
Finspångs kommun	472 098
Flens kommun	331 967
Forshaga kommun	649 515
Färgelanda kommun	559 686
Gagnefs kommun	588 583
Gislaveds kommun	697 454
Gnesta kommun	549 803
Gnosjö kommun	421 381
Grums kommun	520 843
Grästorps kommun	492 606
Gullspångs kommun	446 277
Gällivare kommun	453 218
Gävle kommun	1 250 779
Göteborgs stad	5 944 837
Götene kommun	402 976
Habo kommun	589 440
Hagfors kommun	461 217
Hallsbergs kommun	474 791

Mottagare	Beviljat belopp (kr)
Hallstahammars kommun	440 690
Halmstads kommun	1 246 674
Hammarö kommun	927 244
Haninge kommun	1 189 754
Haparanda stad	316 901
Heby kommun	519 797
Hedemora kommun	597 034
Helsingborgs stad	1 574 863
Herrljunga kommun	532 239
Hjo kommun	434 767
Hofors kommun	432 911
Huddinge kommun	1 339 696
Hudiksvalls kommun	701 797
Hultsfreds kommun	388 482
Hylte kommun	366 189
Håbo kommun	552 242
Hällefors kommun	486 629
Härjedalens kommun	535 221
Härnösands kommun	429 530
Härryda kommun	674 653
Hässleholms kommun	795 018
Höganäs kommun	793 877
Högsby kommun	348 635
Hörby kommun	426 337
Höörs kommun	429 058
Jokkmokks kommun	351 142
Järfälla kommun	1 050 983
Jönköpings kommun	1 722 493
Kalix kommun	511 193
Kalmar kommun	917 489
Karlsborgs kommun	591 785
Karlshamns kommun	597 855
Karlskoga kommun	563 222
Karlskrona kommun	981 388
Karlstads kommun	1 354 910
Katrineholms kommun	530 239
Kils kommun	491 887

Mottagare	Beviljat belopp (kr)
Kinda kommun	428 777
Kiruna kommun	563 036
Klippans kommun	429 426
Knivsta kommun	518 135
Kramfors kommun	407 877
Kristianstads kommun	1 083 630
Kristinehamns kommun	569 397
Krokoms kommun	690 839
Kumla kommun	555 380
Kungsbacka kommun	1 248 159
Kungsörs kommun	350 847
Kungälvs kommun	835 604
Kävlinge kommun	633 010
Köpings kommun	477 438
Laholms kommun	764 978
Landskrona stad	722 460
Laxå kommun	323 649
Lekebergs kommun	575 864
Leksands kommun	563 219
Lerums kommun	817 367
Lessebo kommun	454 465
Lidingö stad	854 280
Lidköpings kommun	730 236
Lilla Edets kommun	545 990
Lindesbergs kommun	608 342
Linköpings kommun	1 885 493
Ljungby kommun	585 284
Ljusdals kommun	587 470
Ljusnarsbergs kommun	245 209
Lomma kommun	581 651
Ludvika kommun	619 869
Luleå kommun	982 423
Lunds kommun	1 523 439
Lycksele kommun	463 888
Lysekils kommun	520 817
Malmö stad	3 615 681
Malung-Sälens kommun	442 368

Mottagare	Beviljat belopp (kr)
Malå kommun	329 858
Mariestads kommun	639 139
Markaryds kommun	302 192
Marks kommun	681 284
Melleruds kommun	342 843
Mjölby kommun	645 697
Mora kommun	594 818
Motala kommun	581 378
Mullsjö kommun	551 128
Munkedals kommun	450 476
Munkfors kommun	461 961
Mölndals stad	1 020 681
Mönsterås kommun	503 842
Mörbylånga kommun	553 748
Nacka kommun	1 514 110
Nora kommun	580 216
Norbergs kommun	308 622
Nordanstigs kommun	447 751
Nordmalings kommun	472 235
Norrköpings kommun	1 620 585
Norrtälje kommun	867 917
Norsjö kommun	389 981
Nybro kommun	466 000
Nykvarns kommun	542 883
Nyköpings kommun	666 722
Nynäshamns kommun	453 345
Nässjö kommun	591 892
Ockelbo kommun	385 779
Olofströms kommun	464 337
Orsa kommun	487 948
Orust kommun	576 343
Osby kommun	468 954
Oskarshamns kommun	678 240
Ovanåkers kommun	400 065
Oxelösunds kommun	400 018
Pajala kommun	436 135
Partille kommun	824 455

Mottagare	Beviljat belopp (kr)
Perstorps kommun	308 295
Piteå kommun	690 363
Ragunda kommun	311 199
Region Gotland	853 499
Robertsfors kommun	464 864
Ronneby kommun	535 969
Rättviks kommun	448 065
Sala kommun	440 882
Salems kommun	474 463
Sandvikens kommun	706 446
Sigtuna kommun	700 674
Simrishamns kommun	461 063
Sjöbo kommun	518 349
Skara kommun	428 449
Skellefteå kommun	1 015 465
Skinnskattebergs kommun	290 371
Skurups kommun	587 871
Skövde kommun	857 666
Smedjebackens kommun	542 095
Sollefteå kommun	512 907
Sollentuna kommun	1 014 477
Solna stad	963 787
Sorsele kommun	533 656
Sotenäs kommun	354 981
Staffanstorps kommun	570 161
Stenungsunds kommun	614 267
Stockholms stad	9 492 445
Storfors kommun	360 917
Storumans kommun	420 931
Strängnäs kommun	728 809
Strömstads kommun	512 079
Strömsunds kommun	357 562
Sundbybergs stad	803 462
Sundsvalls kommun	1 206 004
Sunne kommun	556 331
Surahammars kommun	402 483
Svalövs kommun	545 952

Mottagare	Beviljat belopp (kr)
Svedala kommun	639 389
Svenljunga kommun	419 274
Säffle kommun	425 747
Säters kommun	502 315
Sävsjö kommun	520 960
Söderhamns kommun	488 535
Söderköpings kommun	483 502
Södertälje kommun	1 170 909
Sölvesborgs kommun	439 363
Tanums kommun	574 024
Tibro kommun	430 381
Tidaholms kommun	478 968
Tierps kommun	513 741
Timrå kommun	504 265
Tingsryds kommun	420 246
Tjörns kommun	767 660
Tomelilla kommun	416 772
Torsby kommun	375 577
Torsås kommun	404 401
Tranemo kommun	508 369
Tranås kommun	450 232
Trelleborgs kommun	803 885
Trollhättans stad	890 098
Trosa kommun	422 893
Tyresö kommun	873 981
Täby kommun	1 297 129
Töreboda kommun	485 137
Uddevalla kommun	858 178
Ulricehamns kommun	560 280
Umeå kommun	1 668 773
Upplands Väsby kommun	724 209
Upplands-Bro kommun	605 987
Uppsala kommun	2 648 318
Uppvidinge kommun	472 726
Vadstena kommun	367 743
Vaggeryds kommun	582 567
Valdemarsviks kommun	467 435

Mottagare	Beviljat belopp (kr)
Vallentuna kommun	645 455
Vansbro kommun	622 072
Vara kommun	434 736
Varbergs kommun	1 126 727
Vaxholms stad	693 427
Vellinge kommun	882 009
Vetlanda kommun	620 990
Vilhelmina kommun	456 070
Vimmerby kommun	521 790
Vindelns kommun	477 210
Vingåkers kommun	358 202
Vårgårda kommun	610 639
Vänersborgs kommun	672 497
Vännäs kommun	481 833
Värmdö kommun	828 441
Värnamo kommun	652 759
Västerviks kommun	711 206
Västerås stad	1 699 934
Växjö kommun	1 221 745
Ydre kommun	423 094
Ystads kommun	612 314
Åmåls kommun	355 751
Ånge kommun	437 632
Åre kommun	512 559
Årjängs kommun	427 561
Åsele kommun	239 568
Åstorps kommun	445 897
Åtvidabergs kommun	459 385
Älmhults kommun	620 834
Älvdalens kommun	311 117
Älvkarleby kommun	330 049
Älvsbyns kommun	441 850
Ängelholms kommun	909 077
Öckerö kommun	619 632
Ödeshögs kommun	360 559
Örebro kommun	1 761 296
Örkelljunga kommun	441 153

Mottagare	Beviljat belopp (kr)
Örnsköldsviks kommun	796 466
Östersunds kommun	871 480
Österåkers kommun	927 215
Östhammars kommun	552 296
Östra Göinge kommun	467 211
Överkalix kommun	405 922
Övertorneå kommun	341 649
Summa	**198 500 000**

Information om återrapportering av beviljade statsbidrag för habiliteringsersättning 2024

Ärendenr 2024/88-2.4.3.1

Socialförvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden beslutar att lägga information om återrapportering av beviljade statsbidrag för habiliteringsersättning 2024 till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Socialstyrelsen har under 2024 fördelat medel till kommunerna i statsbidrag för habilitetsersättning. Socialnämnden i Luleå har beviljats 2 765 323 kr för år 2024. Statsbidraget har använts för att höja nivån på dagpenningen till individer med beslut om daglig verksamhet enligt LSS från 8 kr per timme till 14 kr per timme.

Ersättningen har bestämts av den grad av närvaro som individen har på sin dagliga verksamhet. Höjningen har betalats ut månadsvis under år 2024. Vid återrapportering och ekonomiskt bokslut 2024 framgår att 198 991 kr inte har använts och kommer att återbetalas till Socialstyrelsen.

I Luleå kommun har drygt 400 personer daglig verksamhet eller sysselsättning varav drygt 320 personer har beslut om daglig verksamhet enligt LSS.

Dialog

Dialog har genomförts med brukarorganisationen FUB angående villkor för att erhålla en ökad dagpenning samt om hur utbetalningen kommer att handläggas. Information har lämnats om att den ökade dagpenningen betalas ut månadsvis enligt den grad av närvaro som individen har på sin dagliga verksamhet samt att höjningen är möjlig tack vare statsbidraget.

Beslutsunderlag

- Återrapportering till Socialstyrelsen, SOC Hid: 2025.1523
- Presentation - Information om återrapportering av beviljade statsbidrag för habiliteringsersättning 2024, SOC Hid: 2025.1014

Mikael Bergström
Verksamhetschef

Beslutet skickas till

Verksamhetschef stöd och service

Återrapportering av 2024 års statsbidrag till kommuner för habiliteringsersättning

Till bidragsmottagare: Luleå kommun
Dnr för ansökan/rekvisition: 22731/2024

Ni har tagit emot stimulansmedel till kommunerna för habiliteringsersättning och ska i det här webbformuläret återrapportera hur ni har använt medlen.

Statsbidraget får användas av kommunerna i syfte att införa dagpenning eller höja en låg dagpenning till personer som deltar i daglig verksamhet enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade LSS (habiliteringsersättning). Statsbidraget får även användas till att bibehålla en nivå på dagpenningen som tidigare höjts med hjälp av statsbidraget. All användning av bidraget ska utgå från Förordning (2023:593) om statsbidrag till kommuner för habiliteringsersättning.

Återrapportera senast den **18 april 2025.** Den mottagare som inte har använt statsbidraget i enlighet med villkoren kan bli återbetalningsskyldig. Ett sådant villkor är att mottagaren ska lämna in återrapporteringen till Socialstyrelsen inom angiven tidsfrist.

Skicka in er återrapportering till Socialstyrelsen genom att fylla i detta webbformulär. Behörig företrädare enligt delegationsordning för organisationen behöver godkänna svaren i formuläret innan ni skickar in det.

Om ni inte har använt hela bidraget under perioden 1 januari 2024–31 december 2024 ska ni återbetala kvarstående medel. Socialstyrelsen kommer att fakturera berörda bidragsmottagare.

Vid frågor vänligen kontakta:

Ann Bengtsson, utredare

Hantering av kontaktuppgifter

E-post och andra handlingar, t.ex. ansökningar och enkätsvar, som kommer in till Socialstyrelsen är enligt huvudregeln allmänna handlingar. Det innebär att allmänheten har rätt till att ta del av innehållet, om det inte finns uppgifter som är sekretessbelagda enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Personuppgifter behandlas hos Socialstyrelsen i enlighet med dataskyddsförordningen (EU) 2016/679. Mer information om hur Socialstyrelsen behandlar personuppgifter finns på myndighetens webbplats http://www.socialstyrelsen.se/personuppgifter.

Sida 2

Praktiska instruktioner

- Klicka här för att se en läsversion av webbformuläret.
- Svaren sparas när du klickar på ”Nästa” längst ner på varje sida i webbformuläret.
- Du kan avbryta och återgå till webbformuläret genom att klicka på länken i e-postbrevet.
- I slutet av webbformuläret finns möjlighet att kontrollera dina svar innan du skickar in återrapporteringen.
- Observera att enkäten innehåller hoppvillkor som gör att du beroende på hur du svarar kommer att få vissa frågor men inte andra.

Sida 3

Kontaktuppgifter till bidragsmottagaren

Bidragsmottagarens namn:	Luleå kommun
Organisationsnummer:	212000-2742
Utdelningsadress (inkl. ev. c/o):	Box 212
Postnummer:	97107
Postort:	Luleå
E-post organisation:	socialforvaltningen@lulea.se
Namn kontaktperson för statsbidraget:	Mikael Bergström
Befattning kontaktperson:	Verksamhetschef
E-post kontaktperson:	
Telefon kontaktperson:	

Ett svarskvitto kommer att skickas till e-postadressen som du har angivit i fältet "E-post kontaktperson", var därför noga med att fylla i denna uppgift korrekt.

Sida 4

Faktureringsuppgifter

Faktureringsadress:	Luleå kommun Box 50001
Postnummer (faktura):	97321
Postort (faktura):	Luleå
E-post faktura	socialforvaltningen@lulea.se
Fakturareferens:	20730000
Elektronisk fakturaadress (t.ex. EDI, PEPPIL-id, GLN eller liknande):	0007;2120002742
Fakturaväxel (operatör som distribuerar fakturor):	PEPPOL

Sida 5

Ekonomisk redovisning 2024

"Mottaget statsbidrag" visar det belopp som ni har fått av Socialstyrelsen för verksamhetsåret 2024. Detta fält är förifyllt och får inte ändras.

Under **"Kostnader"** redovisar ni använt bidrag. Ta med kostnader ni har haft under perioden 1 januari 2024 till 31 december 2024. Ange beloppet i heltal kronor. Om svaret är noll kronor, skriv 0. Summan av kostnader får inte överstiga mottaget statsbidrag.

”Oanvänt statsbidrag” visar eventuellt oanvänt bidrag. Beloppet beräknas automatiskt utifrån "Mottaget statsbidrag" minus "Kostnader" och ska återbetalas till Socialstyrelsen. Redovisa endast bidrag som mottagits från Socialstyrelsen.

Om kommunen sedan tidigare har haft habiliteringsersättning i någon av sina verksamheter och inför ersättningen i övriga delar ska kostnaden för detta anges under posten ”att höja en låg dagpenning”.

Om svaret är noll kronor, skriv 0. Notera att summan av kostnaderna inte får överstiga mottaget statsbidrag.

1. Mottaget statsbidrag: *(2765323 kr)* 2765323 (Kr)

2. Kostnader:

För att *införa* dagpenning till personer som deltar i daglig verksamhet enligt LSS 0 (Kr)

För att *höja* en låg dagpenning till personer som deltar i daglig verksamhet enligt LSS 0 (Kr)

För att *bibehålla* en nivå på dagpenningen som tidigare höjts med hjälp av statsbidraget till personer som deltar i daglig verksamhet enligt LSS 2566332 (Kr)

3. Oanvänt statsbidrag: 198991 (Kr)

Sida 6

3a. Ange orsaken till att ni inte har förbrukat hela det mottagna statsbidraget.

Flera alternativ kan anges.

- ☐ Osäkerhet kring villkoren för användningen av statsbidraget
- ☐ Osäkerhet kring långsiktigheten i bidragsgivningen – vi har endast använt delar av medlen till att höja ersättningen till en nivå som kommunen själv klarar av att finansiera även utan statsbidraget
- ☑ Deltagarantalet eller antalet närvarotimmar var lägre än förväntat vilket påverkade ersättningen till personerna och användningen av statsbidraget
- ☐ Vi har redan en hög nivå på ersättningen och har därför valt att inte göra en höjning alls eller endast en liten höjning av ersättningen
- ☐ Annan orsak, ange vad:

Kommentera gärna ert svar:

Sida 7

4. Plats för kommentarer om den ekonomiska redovisningen (max 1 000 tecken):
Här kan ni ange eventuella avvikelser från budget eller annat som kan vara av vikt för Socialstyrelsen att känna till om er ekonomiska redovisning.

Sida 8

Frågor om hur statsbidraget har använts under 2024

Ni ska endast rapportera aktiviteter som, helt eller delvis, har finansierats med det mottagna statsbidraget 2024.

5. Hur har kommunen betalat ut statsbidraget för habiliteringsersättning till personer som deltagit i daglig verksamhet enligt LSS under 2024?
Med ”extra habiliteringsersättning” avses utbetalning av dagpenning (habiliteringsersättning) med hjälp av statsbidraget till personer som har deltagit i daglig verksamhet enligt LSS baserad på närvaro, men som har betalats ut utöver den löpande utbetalningen av den ordinarie habiliteringsersättningen. Utbetalningen sker så länge statsbidraget betalas ut.

Flera alternativ kan anges.
- [x] Genom införande, höjning eller bibehållande av den ordinarie habiliteringsersättningen
- [ ] Genom utbetalning av ”extra habiliteringsersättning” utöver den ordinarie habiliteringsersättningen

Kommentarer:

Sida 9

6. Hur har kommunen betalat ut den ordinarie habiliteringsersättningen till personer som deltagit i daglig verksamhet enligt LSS under 2024?
Flera alternativ kan anges.
- [ ] Som heldagsersättning
- [ ] Som halvdagsersättning
- [x] Som timersättning
- [ ] Annat sätt, ange hur den ordinarie habiliteringsersättningen har betalats ut:

Kommentarer:

Sida 10

Om den ordinarie habiliteringsersättningen per timme

6e. Ange kommunens ordinarie ersättning per timme för dagpenningen (habiliteringsersättningen) till personer som deltagit i daglig verksamhet enligt LSS...
Här ska ni redovisa den del av statsbidraget som har använts för att höja den ordinarie habiliteringsersättningen som löpande betalas ut till personer som deltar i daglig verksamhet enligt LSS. Extra utbetalningar utöver höjning av den ordinarie habiliteringsersättningen ska inte räknas med här utan redovisas separat (se fråga 5, 5a-5c).

Svara med två decimaler (kronor och ören).
...före användandet av statsbidraget 2024? 14.00 kr/timme
...efter användandet av statsbidraget 2024? 14.00 kr/timme
Automatisk uträkning av den faktiska höjningen av dagpenningen: 0.00 kr/timme
Kommentarer:
Bibehållit timersättningen från 2023

Sida 11

Synpunkter på statsbidraget

7. Utifrån era erfarenheter som bidragsmottagare, ange eventuella synpunkter på statsbidraget eller förslag på hur statsbidraget skulle kunna fungera bättre.

Kontrollera era svar

Nu har du besvarat alla frågor i formuläret. För att kontrollera svaren, klicka här.

För att korrigera svaren klicka på **"Tillbaka"** eller klicka på länken i e-postbrevet.

Skicka in återrapporteringen

Skicka in återrapporteringen till Socialstyrelsen genom att trycka på knappen "Skicka in återrapporteringen" längst ner på denna sida. Ni ska endast skicka in era svar elektroniskt till Socialstyrelsen.

Godkännande av behörig företrädare

◉ Behörig företrädare enligt delegationsordning för organisationen intygar härmed att uppgifterna som lämnats i denna återrapportering är riktiga.

Organisation: Luleå kommun
Namn behörig företrädare: Erika Hermansson
Befattning behörig företrädare: Verksamhetsutvecklare
E-post behörig företrädare:
Telefon behörig företrädare:

Information om återrapportering av statsbidrag

2024-03-25

Agenda

- Återrapportering av statsbidrag för habiliteringsersättning

Habiliteringsersättning

- Stadsbidrag för habiliteringsersättning har erhållit med en summa om 2 765 323. Då antalet deltagare/antalet timmar varit lägre än förväntat har inte hela stadsbidraget använts. Därför kommer 198.991 kr att återbetalas.

Vad har medlen använt till?

Till att bibehålla ersättningen på samma nivå som 2023.

Information om återrapportering av beviljade statsbidrag för att kompetensutveckla medarbetare Äldreomsorgslyftet 2024

Ärendenr 2024/293-2.4.3.1

Socialförvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden beslutar att lägga information om återrapportering av beviljade statsbidrag för att kompetensutveckla medarbetare Äldreomsorgslyftet 2024 till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Socialförvaltningen har ansökt och beviljats statsbidrag om 13 578 111 kronor inom ramen för Äldreomsorgslyftet 2024.

Under 2024 gick 282 medarbetare, 209 kvinnor och 73 män minst en kurs med stöd av statsbidraget. Kurserna som avses ska ge kunskaper och förmågor som anges i Socialstyrelsens allmänna råd (SOSFS 2011:12) eller kompetens enligt Socialstyrelsens kompetensmål för undersköterskor.

Med stöd av äldreomsorgslyftet har 146 medarbetare pågående studier till vårdbiträde/undersköterska, varav 105 kvinnor och 41 män. 15 medarbetare har under året nått godkänt betyg och blivit färdiga undersköterskor.

Åtta medarbetare studerar till specialistundersköterska (inriktning demens/äldrepsykiatri), varav sju kvinnor och en man. Sex medarbetare har under 2024 slutfört sin utbildning och blivit färdiga specialistundersköterskor.

Samtliga studerande är befintliga medarbetare som varit anställda längre än 12 månader.

2024 öppnades möjligheten att även omfatta kurser i vård- och omsorgssvenska. 17 medarbetare som påbörjade studier till undersköterska gjorde det i kombination med studier i svenska för att uppnå grundläggande kunskaper i svenska motsvarande grundskolans årskurs 9.

Utifrån kriterierna för att få del av Äldreomsorgslyftet har genomförda utbildningstimmar 2024 redovisats till en kostnad av 6 633 670 kronor. Socialförvaltningen får således återlämna 6 944 441 kronor till Socialstyrelsen.

Socialförvaltningen ansökte om hela möjliga bidragssumman för 2024 års Äldreomsorgslyft. Orsaker till att hela bidraget för 2024 inte använts beror på att

1. Utmaningar finns i hemtjänsten samt på vård- och omsorgsboenden att frigöra medarbetare till studier. Tillräckligt många befintliga medarbetare har inte anmält sig till kurser som funnits tillgängliga att söka inom ramen för Äldreomsorgslyftet.
2. Om Äldreomsorgslyftet omfattat även medarbetare inom verksamhetsområde stöd- och service hade en större del av statsbidraget kunnat användas. Äldreomsorgslyftet har hittills begränsats att gälla endast äldreomsorg.

För att skapa fortsatt möjlighet att utbilda befintliga och nya medarbetare till undersköterskor har socialförvaltningen rekvirerat tilldelade medel om 13 154 443 kronor för Äldreomsorgslyftet 2025.

Dialog
Dialog och samarbete har genomförts med chefer inom socialförvaltningens äldreomsorg samt med fackförbundet Kommunal inför genomförandet av Äldreomsorgslyftet.

Beslutsunderlag

- Återrapportering till Socialstyrelsen, SOC Hid: 2025.1209
- Presentation - Information om återrapportering av beviljade statsbidrag för att kompetensutveckla medarbetare - Äldreomsorgslyftet 2024

Anna-Lena Hellström
Enhetschef Kompetensförsörjning

Beslutet skickas till
Avdelningschef HR och kvalitet
Enhetschef Kompetensförsörjning
Kommunala pensionärsrådet, KPR

Sida 2

Praktiska instruktioner

- Klicka här för att se en läsversion av webbformuläret.
- Svaren sparas när du klickar på knappen ”Nästa” längst ner på varje sida i webbformuläret.
- Om du avbryter når du webbformuläret igen via länken i mejlet.
- I slutet av webbformuläret finns möjlighet att kontrollera dina svar innan du skickar in återrapporteringen till Socialstyrelsen.
- Observera att enkäten innehåller hoppvillkor som gör att du beroende på hur du svarar kommer att få vissa frågor men inte andra.

Sida 3

Kontaktuppgifter till bidragsmottagaren

Bidragsmottagarens namn:	Luleå kommun
Organisationsnummer:	212000-2742
Utdelningsadress (inkl. ev. c/o):	Box 50001
Postnummer:	973 21
Postort:	Luleå
E-post organisation:	socialforvaltningen@lulea.se
Namn kontaktperson för statsbidraget:	Anna-Lena Hellström
Befattning kontaktperson:	Enhetschef
E-post kontaktperson:	anna-lena.hellstrom@soc.lulea.se
Telefon kontaktperson:	0920-454550

Ett svarskvitto kommer att skickas till e-postadressen som du har angivit i fältet "E-post kontaktperson", var därför noga med att fylla i denna uppgift korrekt.

Sida 4

Faktureringsuppgifter

Faktureringsadress:	Box 50001
Postnummer (faktura):	973 21
Postort (faktura):	Luleå
E-post organisation (faktura):	socialforvaltningen@lulea.se
Fakturareferens:	Anna-Lena Hellström
Elektronisk fakturaadress (t.ex. EDI, PEPPIL-id, GLN eller liknande):	

Sida 5

Ekonomisk redovisning 2024

"**Mottaget statsbidrag**" visar det belopp som ni har fått av Socialstyrelsen för verksamhetsåret 2024. Detta fält är förifyllt och får inte ändras.

Under "**Kostnader**" ska ni redovisa använt bidrag. Ta med de kostnader ni har haft under perioden 1 januari 2024–31 december 2024. Ange beloppet i heltal kronor. Om svaret är noll kronor, skriv 0. Summan av kostnader får inte överstiga mottaget statsbidrag.

”**Oanvänt statsbidrag**” visar eventuellt oanvänt bidrag. Beloppet beräknas automatiskt utifrån "Mottaget statsbidrag" minus "Kostnader" och ska återbetalas till Socialstyrelsen.

Redovisa endast bidrag som ni tagit emot från Socialstyrelsen.

Nytt för 2024 är att statsbidraget kan bekosta personalkostnad för arbetstid då anställda går kurser eller språkstödjande insatser i minoritetsspråk och det svenska teckenspråket. Det gäller i verksamhet där ett väsentligt behov finns av en kompetenshöjning i minoritetsspråket ifråga eller det svenska teckenspråket. Minoritetsspråken är finska, jiddisch, meänkieli, romani chib och samiska.

Bidraget kan även bekosta framtagande av dessa kurser och språkstödjande insatser samt eventuell kursavgift. Observera att bidraget **inte** kan användas till att bekosta andra språkkurser än i just minoritetsspråken och det svenska teckenspråket. Bidraget kan inte heller bekosta skapande/framtagande av andra kurser än just i minoritetsspråk och det svenska teckenspråket.

Nytt är även att bidraget kan användas till personalkostnader för arbetstid då medarbetares kunskaper valideras, i enlighet med Socialstyrelsens föreskrifter om skyddad yrkestitel för undersköterskor eller för att vara vårdbiträde inom äldreomsorgen.

1. Mottaget statsbidrag: *(kr)* 13578111 (Kr)

2. Kostnader:

Lönekostnader, inklusive sociala avgifter, för arbetstid då anställda studerat inom Äldreomsorgslyftet. Här inkluderas arbetstid då anställda genomgått validering: 6633670 (Kr)

Kostnader för att ta fram kurser och/eller språkstödjande insatser i **minoritetsspråk** och **det svenska teckenspråket**: 0 (Kr)

Kursavgifter för deltagande i kurs i **minoritetsspråk** och/eller **det svenska teckenspråket**: 0 (Kr)

Oanvänt statsbidrag: 6944441 (Kr)

Sida 6

3a. Ange orsaken till att ni inte har förbrukat hela det mottagna statsbidraget.

Du kan välja flera alternativ.

- ☐ Tidsbrist, ange på vilket sätt:
- ☑ Personalbrist, ange på vilket sätt: Svårt att hitta vikarier om/när personal ska utbilda sig.
- ☐ Annan orsak, ange vad:

Sida 7

4. Plats för kommentarer om den ekonomiska redovisningen (max 1 000 tecken):
Här kan ni ange eventuella avvikelser från budget eller annat som kan vara av vikt för Socialstyrelsen att känna till om er ekonomiska redovisning.

Du kan skriva max 1000 tecken.

Sida 8

Frågor om hur statsbidraget har använts under 2024

Ni ska endast rapportera aktiviteter som, helt eller delvis, har finansierats med det mottagna statsbidraget 2024.

5. Har enskilda utförare som bedriver äldreomsorg på uppdrag av kommunen tagit del av statsbidraget?

- ○ Ja
- ○ Nej
- ◉ Inte aktuellt - kommunen har inte avtal med enskilda utförare att bedriva äldreomsorg

Frågor om utbildning

Observera att frågor om språkstudier ska besvaras i ett separat avsnitt, *Språkstudier 2024*. Där ska ni uppge om anställda gått kurs eller språkstödjande insats i

- vård- och omsorgssvenska
- svenska språket i kombination med kurs/utbildning till undersköterska eller vårdbiträde (avser inte svenska som ingår i ordinarie utbildningsprogram till undersköterska eller vårdbiträde)
- något av minoritetsspråken finska, romani chib, jiddisch, samiska och meänkieli
- svenskt teckenspråk

Frågorna 6—6d handlar om hur många anställda som studerat eller genomgått validering till vårdbiträde och undersköterska, hur många som studerat till specialistundersköterska samt hur många som gått ledarskapsutbildning för chefer med stöd av statsbidraget under 2024:

- På fråga 6 ska du ange antalet anställda som studerade eller genomgick en valideringsprocess med stöd av statsbidraget under 2024.
- På fråga 6b ska du ange hur många av de rapporterade som var ny respektive befintlig personal.

6. Ange antalet anställda i kommunen som studerade eller genomgick en valideringsprocess (validering gäller för inriktningarna vårdbiträde och undersköterska), med stöd av statsbidraget under 2024.
Med kön avser vi det juridiska kön som är registrerat i folkbokföringen. I Sverige finns i dagsläget två juridiska kön, man eller kvinna.
Svaret noll, 0, är förifyllt. Ändra till rätt antal där det är aktuellt.

Ange antal som…

	Kommunal utförare
…studerade till vårdbiträde, män	0
…studerade till vårdbiträde, kvinnor	0
…genomgick validering för kompetens som vårdbiträde, män	0
…genomgick validering för kompetens som vårdbiträde, kvinnor	0
…studerade till undersköterska, män	41
…studerade till undersköterska, kvinnor	105
…genomgick validering för kompetens som undersköterska, män	0
…genomgick validering för kompetens som undersköterska, kvinnor	0
…studerade för specialistundersköterskekompetens, män	1
…studerade för specialistundersköterskekompetens, kvinnor	7
…studerade ledarskapsutbildning (första linjens chef), män	0
…studerade ledarskapsutbildning (första linjens chef), kvinnor	0
Summa	154

Sida 10

6b. Ange hur många av de som studerade eller genomgick en valideringsprocess som var ny respektive befintlig personal.
Med ny personal menas personal som har varit anställd upp till 12 månader.
Med befintlig personal menas personal som har varit anställd längre än 12 månader.
Svaret noll, 0, är förifyllt. Ändra till rätt antal där det är aktuellt.

Ange antal som…

	Kommunal utförare
…studerade till vårdbiträde, ny personal	0
…studerade till vårdbiträde, befintlig personal	0
…genomgick validering för kompetens som vårdbiträde, ny personal	0
…genomgick validering för kompetens som vårdbiträde, befintlig personal	0
…studerade till undersköterska, ny personal	0
…studerade till undersköterska, befintlig personal	146
…genomgick validering för kompetens som undersköterska, ny personal	0
…genomgick validering för kompetens som undersköterska, befintlig personal	0
…studerade för specialistundersköterskekompetens, befintlig personal	8
…studerade för specialistundersköterskekompetens, ny personal	0
…studerade ledarskapsutbildning (första linjens chef), befintlig personal	0
…studerade ledarskapsutbildning (första linjens chef), ny personal	0
Summa	154

Kommentera gärna ditt svar (max 500 tecken):

Sida 11

6c. Ange vilken inriktning på utbildning för specialistkompetens som undersköterska, som anställda i kommunen gick med stöd av statsbidraget under 2024
För mer information, se: https://www.yrkeshogskolan.se

Du kan välja flera alternativ.
- [x] Demens
- [x] Äldrepsykiatri
- [ ] Palliativ vård
- [ ] Äldre och välfärdsteknik
- [ ] Multisjukdom hos äldre
- [ ] Hälsa och rehabilitering
- [ ] Annan, ange vad:

7. Ange hur många av de som studerade eller genomgick en valideringsprocess, som avslutade med godkänt betyg/formellt godkännande av kompetens.

Ni har i fråga 6 redovisat antalet som studerat respektive genomgått en valideringsprocess med stöd av statsbidraget. Här ska ni ange hur många av de rapporterade som fullföljde med godkänt betyg/fick ett formellt godkännande av kompetens som vårdbiträde eller undersköterska.
Svaret noll, 0, är förifyllt. Ändra till rätt antal där det är aktuellt.

Ange antal som…

	Kommunal utförare
…studerade till vårdbiträde, ny personal	0
…studerade till vårdbiträde, befintlig personal	0
…genomgick validering för kompetens som vårdbiträde, ny personal	0
…genomgick validering för kompetens som vårdbiträde, befintlig personal	0
…studerade till undersköterska, ny personal	0
…studerade till undersköterska, befintlig personal	15
…genomgick validering för kompetens som undersköterska, ny personal	0
…genomgick validering för kompetens som undersköterska, befintlig personal	0
…studerade för specialistundersköterskekompetens, ny personal	0
…studerade för specialistundersköterskekompetens, befintlig personal	6
…studerade ledarskapsutbildning (första linjens chef), ny personal	0
…studerade ledarskapsutbildning (första linjens chef), befintlig personal	0
Summa	21

Kommentera gärna ditt svar (max 500 tecken):

8. Ange hur många anställda i kommunen som gick minst en kurs under 2024 med stöd av statsbidraget. Ange antalet män respektive kvinnor och ny respektive befintlig personal. Om en anställd har gått flera kurser ska personen räknas flera gånger.
Observera att frågan avser kurser där deltagaren kan uppnå:

- *kunskaper och förmågor som anges i Socialstyrelsens allmänna råd (SOSFS 2011:12) eller*
- *kompetens enligt Socialstyrelsens kompetensmål för undersköterskor*

Observera att frågan inte avser:

- *Utbildning till vårdbiträde (800p) eller undersköterska (1500p)*
- *Specialistkompetens för undersköterskor inom vård och omsorg om äldre inom ramen för yrkeshögskolan https://www.yrkeshogskolan.se*
- *Kurser på högskolenivå för första linjens chefer*
- *Kurs i minoritetsspråk eller svenskt teckenspråk*
- *Kurs i vård- och omsorgssvenska*

Med ny personal menas personal som har varit anställd upp till 12 månader.
Med befintlig personal menas personal som har varit anställd längre än 12 månader.
Svaret noll, 0, är förifyllt. Ändra till rätt antal där det är aktuellt.

	Kommunal utförare
Män, ny personal	0
Män, befintlig personal	73
Kvinnor, ny personal	0
Kvinnor, befintlig personal	209
Summa	282

Kommentera gärna ditt svar (max 500 tecken):

Sida 14

8a. Ange inom vilka inriktningar/områden som anställda i kommunen deltog i kurser under 2024 med stöd av statsbidraget, för att uppnå

- **kunskaper och förmågor som anges i Socialstyrelsens allmänna råd (SOSFS 2011:12)**

Du kan ange flera alternativ.

- ☑ Värdegrund, förhållningssätt och bedömningsförmåga
- ☑ Kommunikation
- ☑ Regelverk
- ☑ Det normala åldrandet
- ☑ Åldrandets sjukdomar
- ☑ Funktionsbevarande omsorg m.m.
- ☑ Social omsorg
- ☑ Kroppsnära omsorg
- ☑ Måltid, mat och näring
- ☑ Skötsel av hemmet
- ☑ Omsorg i livets slutskede
- ☑ Hälso- och sjukvård m.m.

Kommentera gärna ditt svar (max 500 tecken):

- **kompetens enligt Socialstyrelsens kompetensmål för undersköterskor**

Du kan ange flera alternativ.

- ☑ Förebygga, bevara och förbättra
- ☑ Bedöma hälsotillståndet
- ☑ Stödja det dagliga livet
- ☑ Helhetssyn
- ☑ Etik och delaktighet
- ☑ Bemötande
- ☑ Kommunikation
- ☑ Samverkan och samarbete
- ☑ Dokumentation
- ☑ Anatomi, fysiologi och patofysiologi
- ☑ Läkemedel
- ☑ Vårdåtgärder
- ☑ Hygien i vård och omsorg
- ☑ Funktionsförmåga och funktionsnedsättningar
- ☑ Psykisk ohälsa
- ☑ Äldre med komplexa behov
- ☑ Måltiden och hälsan
- ☑ Förflyttningstekniker
- ☑ Teknik i det dagliga livet
- ☑ Missbruk och beroende
- ☑ Risk och riskbeteende
- ☑ I livets slutskede
- ☑ Lagar och andra regler
- ☑ Styrning och organisation
- ☑ Utveckling på arbetsplatsen

Kommentera gärna ditt svar (max 500 tecken):

Sida 15

Språkstudier 2024

Statsbidraget fick under 2024 användas till lönekostnader för anställda i äldreomsorgen som gick

- **kurs i vård- och omsorgssvenska**. Det finns ingen nationell utbildning i vård- och omsorgssvenska, men vissa kommuner erbjuder sådana kurser genom olika utbildare.
- **kurs/utbildning i svenska språket i kombination med utbildning till vårdbiträde eller undersköterska**. Alla grundläggande utbildningsnivåer är godkända (exempelvis SVA och SFI).
- **utbildning eller annan språkstödjande insats i ett minoritetsspråk eller det svenska teckenspråket**.

Nu följer frågor om respektive område.

Kurs i vård- och omsorgssvenska

9. Har ni använt statsbidraget till att låta anställda inom äldreomsorgen gå kurs i vård- och omsorgssvenska?

- ○ Ja
- ◉ Nej

Sida 16

Svenska i kombination med utbildning till vårdbiträde eller undersköterska

Ni har tidigare i formuläret redovisat hur många som studerat eller genomgått validering till vårdbiträde eller undersköterska. Här ska ni ange hur många av de som studerade eller genomgick validering, som gjorde det i kombination med studier i det svenska språket.

10. Har ni låtit anställda som studerade eller genomgick validering till vårdbiträde eller undersköterska, gå en kombinerad utbildning/validering med studier i svenska språket?

- ◉ Ja
- ○ Nej

Sida 17

10a. Ange hur många av de som studerade eller genomgick validering till vårdbiträde eller undersköterska, som gjorde det i kombination med studier i svenska. Här avses inte svenska som ingår i ordinarie utbildningsprogram till vårdbiträde eller undersköterska.
Svaret noll, 0, är förifyllt. Ändra till rätt antal där det är aktuellt.

	Kommunal utförare
…studerade till vårdbiträde, ny personal	0
…studerade till vårdbiträde, befintlig personal	0
…genomgick validering för kompetens som vårdbiträde, ny personal	0
…genomgick validering för kompetens som vårdbiträde, befintlig personal	0
…studerade till undersköterska, ny personal	0
…studerade till undersköterska, befintlig personal	17
…genomgick validering för kompetens som undersköterska, ny personal	0
…genomgick validering för kompetens som undersköterska, befintlig personal	0
Summa	17

10b. Beskriv kortfattat vilken/vilka utbildningar/kurser i svenska språket som de anställda gått i kombination med utbildning eller validering till vårdbiträde eller undersköterska.
Du kan skriva max 1000 tecken.
Svenska som andraspråk. På olika nivåer årskurs 7-9.

Sida 18

Kurser eller annan språkstödjande insats i minoritetsspråken eller det svenska teckenspråket

Statsbidraget fick användas till lönekostnader för anställda i äldreomsorgen som genomgick utbildning eller annan språkstödjande insats i ett minoritetsspråk eller det svenska teckenspråket på arbetstid.
11. Har ni använt statsbidraget till att låta anställda inom äldreomsorgen gå kurs i ett minoritetsspråk eller det svenska teckenspråket?

- ○ Ja
- ◉ Nej

Sida 19

12. I vilken utsträckning bedömer ni att syftet med statsbidraget har uppnåtts under 2024, dvs. att medlen har bidragit till att stärka kompetensen inom kommunens vård och omsorg om äldre.
Gör en bedömning av den genomförda verksamheten med mottaget statsbidrag. Gradera svaret på en skala mellan 1–5 (1 motsvarar i låg utsträckning och 5 motsvarar i hög utsträckning).

Låg utsträckning				Hög utsträckning
1	2	3	4	5
○	○	◉	○	○

Kommentera gärna ditt svar (max 500 tecken):
På grund av svårigheter att kunna avvara personal till utbildning. Främsta orsaken är tillgång på vikarier.

Sida 20

Synpunkter på statsbidraget

13. Utifrån era erfarenheter som bidragsmottagare, ange eventuella synpunkter på statsbidraget eller förslag på hur statsbidraget skulle kunna fungera bättre.

Både de som arbetar inom SOL och LSS bör omfattas av statsbidraget. Inte bara äldre. Vi har en intern rörlighet där medarbetare kan byta anställning mellan olika verksamheter. Där skulle det gynna oss som arbetsgivare och även medarbetarna. Även för brukarna i slutändan.

Upplever att villkoren för bidraget är svåra att tolka ibland. Även att villkoren förändras över tid, som kan vara svårt att hålla reda på när det sker.
Otydligt vilka detaljfrågor som ska återrapporteras. Kommer i början av nytt år, Vore bra att i förväg i början av redovisningsåret ha tillgång till återrapporteringsfrågorna. I syfte att underlätta och ge bättre förutsättningar för en korrekt återrapportering.
Tydligare på hemsidan när förändringar och nyheter sker.

Sida 21

Kontrollera era svar

Nu har du besvarat alla frågor lera svaren, klicka här.

För att korrigera svaren klicka på länken i e-postbrevet.

Skicka in återrapporterin

Skicka in återrapporteringen ti trycka på knappen "Skicka in återrapporteringen" längst ner på denna sida. Ni sk lektroniskt till Socialstyrelsen.

Godkännande av behörig

◉ Behörig företrädare enligt nisationen intygar härmed att uppgifterna som lämnats i denna återrapport

Organisation:
Namn behörig företrädare:
Befattning behörig företrädare
E-post behörig företrädare:
Telefon behörig företrädare:

Information om återrapportering av statsbidrag

Juni 2025

Agenda

- Återrapportering av statsbidrag Äldreomsorgslyftet 2024

Äldreomsorgslyftet 2024

- Äldreomsorgslyftet 2024
- Hela bidraget om 13 578 111 kronor söktes
- 6 944 441 kronor har återlämnats

Vad har medlen använts till?

- 146 medarbetare har pågående studier till undersköterska
- 15 medarbetare har blivit färdiga undersköterskor
- 8 medarbetare studerar till specialistundersköterska
- 6 medarbetare har blivit färdiga specialistundersköterskor
- 17 medarbetare har parallellt med vårdstudier läst svenska

Orsaker till att hela bidraget inte använts beror på

- Utmaningar finns i våra verksamheter att frigöra medarbetare till studier. Tillräckligt många medarbetare har inte anmält sig till kurser som funnits tillgängliga inom ramen för Äldreomsorgslyftet

- Om Äldreomsorgslyftet även omfattat medarbetare inom Stöd & Service hade en större del av statsbidraget kunna användas. Äldreomsorgslyftet har hittills begränsats till att omfatta äldreomsorg (över 65 år)

Information om återrapportering av beviljade statsbidrag i syfte att stärka socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens beredskap 2024

Ärendenr 2023/1528-2.4.3.1

Socialförvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden beslutar att lägga information om återrapportering av beviljade statsbidrag i syfte att stärka socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens beredskap 2024 till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Utifrån statsbidrag från Socialstyrelsen på 292,5 mkr har socialförvaltningen erhållit 3 540 762 kronor under 2024 för att stärka socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens beredskap så att dessa verksamheter kan upprätthållas under höjd beredskap.

Med erhållet statsbidrag har socialförvaltningen utifrån omvärldsbevakning och information från rådande organ såsom Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB), Sveriges kommuner och regioner (SKR) med flera gjort sådana inköp att man säkerställt vatten- och livsmedelsförsörjning för den egna förvaltningens brukare/patienter/klienter under minst en månads tid.

Socialförvaltningen arrangerade tillsammans med arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningen (AUF) en informations- och inspirationsdag under beredskapsveckan. Dagen innehöll föreläsningar till viss del riktad mot livsmedelsförsörjning, besök vid montrar av utställare från lokala frivilligorganisationer samt möjlighet att smaka så kallad krismat tillagad av AUF:s måltidspersonal.

Socialförvaltningen har valt att prioritera säkerställning av den egna vatten- och livsmedelsförsörjningen då man vid större avbrott i livsmedelskedjorna eller påverkan av dricksvattentillgången ska kunna fortsätta bedriva den egna samhällsviktiga verksamheten med minsta möjliga påverkan.

Om socialförvaltningens verksamheter inte längre upprätthålls riskerar andra samhällsviktiga verksamheter och samhällets medborgare att påverkas och därmed försvaga den civila försvarsviljan och -förmågan. Förutom de medborgare som idag får stöd genom socialförvaltningen, förväntas antalet individer som behöver hjälp med mat och vatten att öka vid höjd beredskap. Dessa ökade behov har beaktats vid genomförandet av dessa satsningar.

Dialog

Dialog har skett internt inom socialförvaltningen och med arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningen samt med säkerhet och beredskapskontoret.

Beslutsunderlag

- Återrapportering till Socialstyrelsen. SOC Hid: 2025.1522
- Presentation - Information om återrapportering av beviljade statsbidrag i syfte att stärka socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens beredskap 2024

Ida Johansson
Avdelningschef ekonomi och infrastruktur

Beslutet skickas till

Socialförvaltningens ledningsgrupp

Återrapportering av 2024 års statsbidrag till kommuner för arbetet med att stärka socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens beredskap

Till bidragsmottagare: Luleå kommun
Dnr för rekvisition: 24503/2024

Socialstyrelsen har regeringens uppdrag att fördela medel till kommuner för åtgärder som ska stärka socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens beredskap så att verksamhet inom socialtjänst och hälso- och sjukvård kan upprätthållas under höjd beredskap. Ni har tagit emot statsbidraget för 2024 och ska i det här webbformuläret återrapportera hur ni har använt tilldelade medel.

Statsbidraget regleras i förordning (2023:490) om statsbidrag till kommuner för socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens beredskap.

Uppföljning och utvärdering av statsbidraget sker med två insamlingar av data. Detta formulär gäller den ekonomiska uppföljningen och ska endast besvaras med öppen information. Ni får en separat enkät med en mer omfattande insamling av information, som kommuner eventuellt bedömer omfattas av sekretess enligt OSL (2009:400).

Återrapportera senast **den 31 mars 2025.** Den mottagare som inte har använt statsbidraget i enlighet med villkoren i förordningen och Socialstyrelsens anvisningar kan bli återbetalningsskyldig. Ett sådant villkor är att mottagaren ska lämna in återrapporteringen till Socialstyrelsen inom angiven tidsfrist.

Återrapportera till Socialstyrelsen genom att fylla i detta webbformulär. Behörig företrädare enligt delegationsordning för organisationen behöver godkänna svaren i formuläret innan ni skickar in det.

Om ni inte har använt hela bidraget under perioden 1 januari 2024–31 december 2024 ska ni återbetala kvarstående medel. Socialstyrelsen kommer att fakturera berörda bidragsmottagare.

Vid frågor vänligen kontakta:

Hantering av kontaktuppgifter

E-post och andra handlingar, t.ex. ansökningar och enkätsvar, som kommer in till Socialstyrelsen är enligt huvudregeln allmänna handlingar. Det innebär att allmänheten har rätt till att ta del av innehållet, om det inte finns uppgifter som är sekretessbelagda enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Personuppgifter behandlas hos Socialstyrelsen i enlighet med dataskyddsförordningen (EU) 2016/679. Mer information om hur Socialstyrelsen behandlar personuppgifter finns på myndighetens webbplats http://www.socialstyrelsen.se/personuppgifter.

Sida 2

Praktiska instruktioner

- Klicka här för att se en läsversion av webbformuläret.
- Svaren sparas när du klickar på knappen ”Nästa” längst ner på varje sida i webbformuläret.
- Om du avbryter når du webbformuläret igen via länken i mejlet.
- I slutet av webbformuläret finns möjlighet att kontrollera dina svar innan du skickar in återrapporteringen till Socialstyrelsen.
- Observera att enkäten innehåller hoppvillkor som gör att du beroende på hur du svarar kommer att få vissa frågor men inte andra.

Sida 3

Kontaktuppgifter till bidragsmottagaren

Bidragsmottagarens namn:	Luleå kommun
Organisationsnummer:	212000-2742
Utdelningsadress (inkl. ev. c/o):	Box 212
Postnummer:	97185
Postort:	Luleå
E-post organisation:	socialforvaltningen@lulea.se
Namn kontaktperson för statsbidraget:	Ida Johansson
Befattning kontaktperson:	Avdelningschef
E-post kontaktperson:	
Telefon kontaktperson:	

Ett svarskvitto kommer att skickas till e-postadressen som du har angivit i fältet "E-post kontaktperson", var därför noga med att fylla i denna uppgift korrekt.

Sida 4

Faktureringsuppgifter

Faktureringsadress:	Box 50001
Postnummer (faktura):	97321
Postort (faktura):	Luleå
E-post organisation (faktura):	socialforvaltningen@lulea.se
Fakturareferens:	20110000
Elektronisk fakturaadress (t.ex. EDI, PEPPIL-id, GLN eller liknande):	0007:2120002742

Sida 5

Ekonomisk redovisning 2024

"Mottaget statsbidrag" visar det belopp som ni har fått av Socialstyrelsen för verksamhetsåret 2024. Detta fält är förifyllt och får inte ändras.

Under "Använt belopp" ska ni redovisa använt bidrag. Ta med kostnader ni har haft under perioden 1 januari 2024 till 31 december 2024. Ange beloppet i heltal kronor. Om svaret är noll kronor, skriv 0. Summan av kostnader får inte överstiga mottaget statsbidrag.

”Oanvänt statsbidrag” visar eventuellt oanvänt bidrag. Beloppet beräknas automatiskt utifrån "Mottaget statsbidrag" minus "Kostnader" och ska återbetalas till Socialstyrelsen. Redovisa endast bidrag som mottagits från Socialstyrelsen.

1. Mottaget statsbidrag: *(3540762 kr)*
3540762 (Kr)

2. Använt belopp:

Lönekostnader inklusive sociala avgifter	0 (Kr)
Resor, kost och logi	51338 (Kr)
Köpta tjänster, material, hyrd utrustning	35000 (Kr)
Administration	0 (Kr)
Investeringar (i exempelvis el-, vatten- och värmeförsörjning) (30% av total kostnad)	348206 (Kr)
Inköp utrustning/material (30% av total kostnad)	3090218 (Kr)
Övriga kostnader:	16000 (Kr)

3. Oanvänt statsbidrag:
0 (Kr)

Sida 6

3c. Redovisa vilka köpta tjänster ni haft kostnader för.
Max 500 tecken.
Föreläsning

Sida 7

3d. Redovisa vilka övriga kostnader ni har haft.
Max 500 tecken.
Lokalkostnad

Sida 8

4. Plats för kommentarer om den ekonomiska redovisningen (max 1 000 tecken):
Här kan ni ange eventuella avvikelser från budget eller annat som kan vara av vikt för Socialstyrelsen att känna till om er ekonomiska redovisning.

Sida 9

Frågor om hur statsbidraget har använts under 2024

Ni ska endast rapportera aktiviteter som, helt eller delvis, har finansierats med det mottagna statsbidraget 2024.

Statsbidraget ska göra det möjligt för kommunerna att göra förberedelser som behövs för verksamheter inom socialtjänst och hälso- och sjukvård så att verksamheter kan upprätthållas under höjd beredskap.

Det finns sju områden att arbeta inom med stöd av statsbidraget, för att stärka socialtjänstens och hälso- och sjukvården under höjd beredskap.

Sida 10

5. Har ni använt statsbidraget enligt er plan i er ansökan, som ni beviljades medel för?

- (●) Ja
- ( ) Nej

Sida 11

6. Vilka områden har ni arbetat inom med stöd av statsbidraget?

	Ja	Nej
Krigsorganisation och krigsplacering	(●)	( )
Samverkan och ledning	( )	(●)
Kontinuitetshantering	(●)	( )
Utbildning och övning	(●)	( )
Beredskapsplanering	(●)	( )
Målgruppsanpassad kriskommunikation	(●)	( )
Annat område	( )	(●)

Sida 12

Investeringar

En förutsättning för att beviljas statsbidrag för investeringar var att de tydligt ska stärka beredskapen inom socialtjänst och hälso- och sjukvård så att verksamhet kan upprätthållas under höjd beredskap. Statsbidraget kan finansiera 30 procent av kostnaden per investering.

7. Har ni använt statsbidraget för investeringar i enlighet med vad ni uppgav i er ansökan?

- (●) Ja
- ( ) Nej
- ( ) Nej, vi har använt bidraget till andra investeringar än vi uppgav i ansökan

Sida 13

7a. Redovisa den totala kostnaden per investering (exempelvis el-, vatten- och värmeförsörjning)

Numrera investeringarna 1, 2, 3 osv. Ange total kostnad samt 30 procent av den totala kostnaden.

	Ange total kostnad per investering (kr):	Ange 30 procent av den totala kostnaden per investering (kr):
1.	1160688	348206
2.		
3.		
4,		
5,		
6,		
7,		
8.		
9.		
10.		

Eventuell kommentar:

Sida 14

Utrustning/material

En förutsättning för att beviljas statsbidrag för inköp av utrustning/material för lagerhållning var att de tydligt ska stärka beredskapen inom socialtjänst och hälso-och sjukvård så att verksamhet kan upprätthållas under höjd beredskap.

8. Har ni använt statsbidraget till inköp av utrustning/material för lagerhållning i enlighet med vad ni uppgav i er ansökan?

- (●) Ja
- ( ) Nej
- ( ) Nej, vi har använt bidraget till andra inköp än vi uppgav i ansökan

Sida 15

8a. Redovisa kostnaderna för utrustning/material samt kostnad enligt nedan.
Numrera inköpen av utrustning/material 1, 2, 3 osv. Ange total kostnad samt 30 procent av den totala kostnaden.

	Ange total kostnad per inköp av utrustning/material för lagerhållning (kr):	Ange 30 procent av den totala kostnaden per inköp av utrustning/material för lagerhållning (kr):
1.	10198755	3059626
2.	101973	30592
3.		
4,		
5,		
6,		
7,		
8.		
9.		
10.		

Eventuell kommentar

Sida 16

Synpunkter på statsbidraget

9. Utifrån era erfarenheter som bidragsmottagare, ange eventuella synpunkter på statsbidraget eller förslag på hur statsbidraget skulle kunna fungera bättre.

Kontrollera era svar

Nu har du besvarat alla frågor i formuläret. För att kontrollera svaren, klicka här.

För att korrigera svaren klicka på **"Tillbaka"** eller klicka på länken i e-postbrevet.

Skicka in återrapporteringen

Skicka in återrapporteringen till Socialstyrelsen genom att trycka på knappen "Skicka in återrapporteringen" längst ner på denna sida. Ni ska endast skicka in era svar elektroniskt till Socialstyrelsen.

Godkännande av behörig företrädare

◉ Behörig företrädare enligt delegationsordning för organisationen intygar härmed att uppgifterna som lämnats i denna återrapportering är riktiga.

Organisation: Luleå kommun
Namn behörig företrädare: Ida Johansson
Befattning behörig företrädare: Avdelningschef
E-post behörig företrädare:
Telefon behörig företrädare:

Information om återrapportering av statsbidrag

2024-06-03

Agenda

- Återrapportering av statsbidrag för åtgärder i syfte att stärka socialtjänstens och hälso- & och sjukvårdens beredskap under 2024

Statsbidrag i syfte att stärka socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens beredskap, så att verksamhet kan upprätthållas under höjd beredskap

- Vilket statsbidrag har sökts 5 268 967 kr
- Vilket belopp har erhållits 3 540 762 kr
- Eventuella belopp som lämnas tillbaka 0 kr

Vad har medlen använts till?

- **Matportioner** för 3000 personer under 4 veckor (frukost, lunch, middag)
- **Engångsartiklar** för servering av mat/dryck vid vattenavbrott
- **Nödvattenutrustning** för att kunna ta emot, rena och distribuera dricksvatten
- **Informationsdag** till anställda i förvaltningen gällande beredskap

- **Matportionerna** utgörs av frystorkade storportionsförpackningar, anpassade för verksamheten. Är lätta att tillaga och kan ätas varma eller kalla.

- **Engångsartiklar** för servering av mat och dryck i sådan omfattning att de räcker under minst 4 veckor

- **Nödvattenutrustning** med kapacitet att ta emot kubikvis med nödvatten vid varje vård- och omsorgsboende samt vid ytterligare strategiskt utvalda punkter. Utrustning för möjlighet till rening av mottaget/annat vatten samt kärl för utleverans till nödställda brukare inom ordinärt boende.

Information om återrapportering av beviljade statsbidrag för att stärka arbetet med att motverka hemlöshet enligt metoden Bostad först 2024

Ärendenr 2023/1194-2.4.3.1

Socialförvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden beslutar att lägga information om återrapportering av beviljade statsbidrag för att stärka arbetet med att motverka hemlöshet enligt metoden Bostad först 2024 till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Socialförvaltningen har erhållit 800 000 kronor i stadsbidrag under 2024 för att utreda, planera och pröva metoden Bostad först för att stärka arbetet med att motverka hemlöshet. Oanvända statsbidrag motsvarande 19 405 kronor återbetalas till Socialstyrelsen.

Med erhållet stadsbidrag har socialförvaltningen i samverkan med kommunala bostadsbolaget Lulebo upprättat en rutin för samverkan gällande metoden Bostad först samt upprättat en arbetsbeskrivning hur samarbete ska utföras och arbetsgång för handläggningsprocessen.

Personal har utbildats i metoden Bostad först vid stadsmissionen i Stockholm. Informationskampanj om metoden Bostad först har genomförts vid 16 olika verksamheter, både internt och externt samt vid Regionens verksamheter (närpsykiatrin, LARO, frivården, religiösa samfund som träffar målgruppen samt polis).

Socialförvaltningen har etablerat nätverk för informationsutbyte, studiebesök och kontakt med närliggande kommuners Bostad först verksamheter samt deltagit i Sveriges Kommuner och Regioners, SKR:s, sammarbetsrum för Bostad först. Arbetat uppsökande, relationsskapande och förberedande mot tilltänkt målgrupp.

Dialog

Dialog har förts med Lulebo och infrastruktur- och serviceförvaltningen (ISF) samt internt inom socialförvaltningen.

Beslutsunderlag

- Återrapportering till Socialstyrelsen, SOC Hid: 2025.405

- Presentation - Information om återrapportering av beviljade statsbidrag för att stärka arbetet med att motverka hemlöshet enligt metoden Bostad först 2024

Anna Saxin
Verksamhetschef

Beslutet skickas till
Verksamhetschef IFO

Socialstyrelsen

Sida 1

Återrapportering av 2024 års statsbidrag till kommuner för att stärka arbetet med att motverka hemlöshet enligt metoden Bostad först

Till bidragsmottagare: Luleå kommun
Dnr för ansökan: 103867/2023

Ni har tagit emot statsbidrag för att stärka arbetet med att motverka hemlöshet enligt metoden Bostad först och ska i det här webbformuläret återrapportera hur ni har använt medlen. Socialstyrelsen har regeringens uppdrag att fördela medel till kommuner för insatser enligt Bostad först för att motverka hemlöshet. Syftet med statsbidraget är att stärka arbetet mot hemlöshet genom att starta, utöka eller förbättra sitt arbete med modellen Bostad först. Statsbidraget för att stärka kommunernas arbete med att motverka hemlöshet enligt modellen Bostad först ingår i regeringens strategiperiod 2022-2026.

Återrapportera senast den **17 februari 2025**. Den mottagare som inte har använt statsbidraget i enlighet med villkoren i statsbidraget kan bli återbetalningsskyldig. Ett sådant villkor är att mottagaren ska lämna in återrapporteringen till Socialstyrelsen inom angiven tidsfrist.

Skicka in er återrapportering till Socialstyrelsen genom att fylla i detta webbformulär. Behörig företrädare enligt delegationsordning för organisationen behöver godkänna svaren i formuläret innan ni skickar in det.

Om ni inte har använt hela bidraget under perioden 1 januari 2024–31 december 2024 ska ni återbetala kvarstående medel. Socialstyrelsen kommer att fakturera berörda bidragsmottagare.

Vid frågor vänligen kontakta:

Hantering av kontaktuppgifter

E-post och andra handlingar, t.ex. ansökningar och enkätsvar, som kommer in till Socialstyrelsen är enligt huvudregeln allmänna handlingar. Det innebär att allmänheten har rätt till att ta del av innehållet, om det inte finns uppgifter som är sekretessbelagda enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Personuppgifter behandlas hos Socialstyrelsen i enlighet med dataskyddsförordningen (EU) 2016/679. Mer information om hur Socialstyrelsen behandlar personuppgifter finns på myndighetens webbplats http://www.socialstyrelsen.se/personuppgifter.

Sida 2

Praktiska instruktioner

Klicka här för att se en läsversion av webbformuläret.
Svaren sparas när du klickar på knappen "Nästa" längst ner på varje sida i webbformuläret.
Du kan avbryta och återgå till webbformuläret genom att klicka på länken i e-postbrevet.
I slutet av webbformuläret finns möjlighet att kontrollera dina svar innan du skickar in återrapporteringen till Socialstyrelsen.
Observera att enkäten innehåller hoppvillkor som gör att du beroende på hur du svarar kommer att få vissa frågor men inte andra.

Sida 3

Kontaktuppgifter till bidragsmottagaren

Bidragsmottagarens namn:	Luleå kommun
Organisationsnummer:	212000-2742
Utdelningsadress (inkl. ev. c/o):	Luleå kommun
Postnummer:	971 85
Postort:	Luleå
E-post organisation:	lulea.kommun@lulea.se
Namn kontaktperson för statsbidraget:	Ann-Helen Hägg
Befattning kontaktperson:	Verksamhetsutvecklare
E-post kontaktperson:	
Telefon kontaktperson:	

Ett svarskvitto kommer att skickas till e-postadressen som du har angivit i fältet "E-post kontaktperson", var därför noga med att fylla i denna uppgift korrekt.

Sida 4

Faktureringsuppgifter

Faktureringsadress:	Luleå kommun
Postnummer (faktura):	973 21
Postort (faktura):	Luleå
E-post organisation (faktura):	socialforvaltningen@lulea.se
Fakturareferens:	20320200
Elektronisk fakturaadress (t.ex. EDI, PEPPIL-id, GLN eller liknande):	0007:2120002742

Sida 5

Ekonomisk redovisning 2024

"Mottaget statsbidrag" visar det belopp som ni har fått av Socialstyrelsen för verksamhetsåret 2024. Detta fält är förifyllt och får inte ändras.

Under **"Kostnader"** ska ni redovisa använt bidrag. Ta med de kostnader ni har haft under perioden 1 januari 2024 till 31 december 2024. Ange beloppet i heltal kronor. Om svaret är noll kronor, skriv 0. Summan av kostnader får inte överstiga mottaget statsbidrag.

"Oanvänt statsbidrag" visar eventuellt oanvänt bidrag. Beloppet beräknas automatiskt utifrån "Mottaget statsbidrag" minus "Kostnader" och ska återbetalas till Socialstyrelsen.

Redovisa endast bidrag som mottagits från Socialstyrelsen.

1. Mottaget statsbidrag: *(800000 kr)* 800000 (Kr)

2. Kostnader:

Lönekostnader inklusive sociala avgifter	623507 (Kr)
Lokalhyra för eventuella gemensamhetslokaler eller utbildning	0 (Kr)
Resor, kost och logi i samband med utbildning, konferenser eller studiebesök	41452 (Kr)
Köpta tjänster, utbildning, annat	62157 (Kr)
Övriga kostnader kopplat till Bostad först-verksamheten	53479 (Kr)

3. Oanvänt statsbidrag 19405 (Kr)

Sida 6

3a. Ange orsaken till att ni inte har förbrukat hela det mottagna statsbidraget.
Flera alternativ kan anges.

☐ Tidsbrist, ange på vilket sätt:

☐ Personalbrist, ange på vilket sätt:

☑ Annan orsak, ange vad: Har ej funnit behov av annat.

3c. Ni har angett kostnader för "Resor, kost och logi i samband med utbildning, konferenser eller studiebesök".
Specificera till vad:

Övriga färdmedel: 7754,4 kr
Resor: Flyg tur och retur 20347,9 kr
Logi/hotell: 13350kr
= 41452 kr

3d. Ni har angett kostnader för "Köpta tjänster, utbildning, annat".
Specificera till vad:

Utbildning bostad först: 24000 kr
Mobiltelefon: 7064 kr
Larmen: 31064 kr
= 62157 kr

3e. Ni har angett kostnader för "Övriga kostnader kopplat till Bostad först-verksamheten".
Specificera till vad:

Klimatpåverkan: 2032,8 kr
Trycksaker 106 kr
Arbetskläder:1100 kr
Övriga förbrukningsvaror: 7040 kr
Lokal utrustning: 16172 kr
Garage: 109 kr
Bil: 156 kr
Bränsle: 26 55,8 kr
Leasingbil: 7512 kr
Hyrbil: 16 432 kr
Övriga fordon: 164 kr
= 53 479 kr

Sida 7

4. Plats för kommentarer om den ekonomiska redovisningen (max 1 000 tecken):
Här kan ni ange eventuella avvikelser från budget eller annat som kan vara av vikt för Socialstyrelsen att känna till vad gäller er ekonomiska redovisning.

Sida 8

Frågor om hur statsbidraget har använts under 2024

Ni ska endast rapportera aktiviteter som, helt eller delvis, har finansierats med det mottagna statsbidraget 2024. Ha gärna en kopia av ansökan om statsbidrag och Socialstyrelsens beslut till hands när ni fyller i uppgifterna nedan.

5. Ange för vilket område ni beviljades statsbidrag 2024?
Flera alternativ kan anges.

Kommunen har under 2024...
☑ ...genomfört förberedande insatser för att starta verksamhet - enligt modellen Bostad först
☐ ...startat verksamhet enligt modellen Bostad först
☐ ...utökat den befintliga verksamhet för Bostad först
☐ ...förbättrat den befintliga verksamheten för Bostad först

Sida 9

Förberedelser inför att starta verksamhet enligt modellen Bostad först

6. Har kommunen i sitt förberedande arbete inför att starta verksamhet enligt modellen Bostad först genomfört en förstudie?
○ Ja
◉ Nej

Sida 10

Planerar att starta en verksamhet enligt Bostad först

6c. Ange vilken/vilka aktiviteter ni har genomfört i förberedande arbete under 2024 för att starta verksamhet enligt Bostad först.
Observera att statsbidraget inte syftar till enskilda individinsatser utan till att utveckla kommunens långsiktiga arbete med att motverka hemlöshet enligt modellen Bostad först. Om ni har arbetat för att stärka andra områden än de som angivs nedan vänligen ange "andra områden" och beskriv vilket/vilka områden.

Markera i listan samtliga alternativ som ni har genomfört under 2024.

- ☐ Kommunledningen har fattat beslut om att starta en verksamhet enligt modellen Bostad först för att motverka hemlöshet
- ☑ Tillsatt en styrgrupp för arbetet med modellen Bostad först
- ☑ Utsett en arbetsgrupp (team med professioner som ska arbeta med modellen)
- ☑ Reviderat och/eller upprättat skriftliga samverkansöverenskommelser/rutiner för modellen Bostad först
- ☑ Utarbetat rutiner för kommunens handläggning och dokumentation för de individer som ska erbjudas boende enligt Bostad först
- ☑ Tydliggjort ansvarsfördelningen för olika aktörer (socialtjänsten, boendestödjare, hyresvärdar med flera)
- ☑ Kontaktat privata och kommunala bostadsbolag för att informera om modellen Bostad först
- ☑ Etablerat kontakt med privata och kommunala bostadsbolag för att få tillgång till ett visst antal lägenheter med överkomlig hyra som ska avsättas till verksamheten Bostad först
- ☐ Etablerat samverkansformer/kontaktytor för bland annat socialtjänsten och hyresvärdar
- ☑ Tagit fram rutiner för akuta insatser som kan uppstå med hyresvärdar/fastighetsägare och socialtjänsten med flera
- ☑ Tagit fram informationsmaterial till de personer som ska erbjudas Bostad först
- ☑ Rekrytering av personal
- ☑ Planerat för och/eller genomfört utbildningar för personal om modellen Bostad först
- ☐ Tagit fram ett förslag till IOP-avtal
- ☑ Genomfört andra aktiviteter i planeringsstadiet

Sida 11

6d. Ni markerade i fråga 6c svarsalternativet '*Genomfört andra aktiviteter i planeringsstadiet*'. Sammanfatta kortfattat vilka andra aktiviteter än de som listas i fråga 6c som ni genomfört i det förberedande arbetet.

Etablera nätverk för informationsutbyte, studiebesök i närliggande kommuner med bostad först verksamheter, deltagit i SKR samarbetsrum gällande bostad först, informationskampanj inom internt/externt närpsykiatrin, Laro, mm

Sida 12

6e. Har kommunen fattat beslut om att starta verksamhet enligt Bostad först?

- ◉ Ja
- ○ Nej

Sida 13

6f. Ange datum när ni planerar att starta verksamhet enligt Bostad först (i format xxxx-xx-xx)

2025-02-01

6g. Hur många personer planerar ni att Bostad först-verksamheten ska omfatta? Ange antalet boende.

5

6h. Hur många personal planerar ni att Bostad först-verksamheten ska omfatta? Ange antalet årsarbetskrafter.

1,5 tjänst

6i. Beskriv kortfattat vilket förberedelsearbete ni har genomfört för att arbeta utifrån modellens grundprinciper.

Gått utbildning, gjort studiebesök, lämnat information och delgett mer kring metod bostad först. Informationskampanj. Identifierat lokala intressenter, upprättat kommunikationsplan och verkställt lokal informationskampanj för att normalisera det nya arbetssättet. Besökt 16 olika verksamheter. Både internt inom socialförvaltningen samt externt som Regionens verksamheter (närpsykiatri, LARO), Frivården, religiösa samfund som träffar målgruppen, polis, föreningsliv och studie

Sida 14

10. Har ni använt statsbidraget under 2024 för att arbeta med och utveckla överenskommelser för samverkan?

Flera alternativ kan anges.

- ☑ Ja, samverkan inom kommunen
- ☐ Ja, samverkan med beroendemottagning
- ☐ Ja, samverkan med psykiatrin
- ☑ Ja, samverkan med kommunala eller privata hyresvärdar/bostadsbolag
- ☐ Ja, samverkan med civilsamhället
- ☐ Ja, samverkan med myndighet
- ☐ Ja, samverkan med andra kommuner
- ☐ Ja, annan aktör, ange vilken/vilka:
- ☐ Nej

Sida 15

10a. Ange vilka verksamheter inom kommunen som ingår i överenskommelsen för samverkan?

Luleåbo bostadsbolag (kommunalt)

Sida 16

11. Redogör kortfattat vilken/vilka målgrupper som kommunen planerar att erbjuda eller har erbjudit Bostad först för?

Målgrupp för samsjuklighet och hemlöshet enligt steg 1.

Sida 17

Bedömning av 2024 års arbete

12. I vilken utsträckning bedömer ni att ert arbete har bedrivits enligt plan (enligt ansökan för 2024 års statsbidrag) för användningen av statsbidraget under 2024? Gör en sammantagen bedömning.
Gör en bedömning av den genomförda verksamheten med mottaget statsbidrag. Gradera svaret på en skala mellan 1–5 (1 motsvarar i låg utsträckning och 5 motsvarar i hög utsträckning).

Låg utsträckning				Hög utsträckning
1	2	3	4	5
○	○	○	○	◉

Sida 18

13. I vilken utsträckning bedömer ni att ni har uppnått era mål (enligt ansökan för 2024 års statsbidrag) under 2024? Gör en sammantagen bedömning.
Gör en bedömning av den genomförda verksamheten med mottaget statsbidrag. Gradera svaret på en skala mellan 1–5 (1 motsvarar i låg utsträckning och 5 motsvarar i hög utsträckning).

Låg utsträckning				Hög utsträckning
1	2	3	4	5
○	○	○	○	◉

Sida 19

13b. Vilka genomförda aktiviteter bedömer ni har varit mest effektiva för att nå era mål under 2024?
Lyft fram endast en eller några aktiviteter.
Samverkansrutin med Luleåbo samt interna rutiner inom myndighetsutövning (inom vuxen och försörjning)

13c. Skulle ni ha genomfört dessa aktiviteter under 2024 även utan statsbidrag?
○ Ja
○ Ja, vissa av aktiviteterna
◉ Nej
○ Vet inte/Kan inte bedöma

Sida 20

14. I vilken utsträckning bedömer ni att ni har uppnått förväntade resultat under 2024? Utgå från beviljade områden enligt er ansökan för 2024 års statsbidrag. Gör en sammantagen bedömning.
Gör en bedömning av den genomförda verksamheten med mottaget statsbidrag. Gradera svaret på en skala mellan 1–5 (1 motsvarar i låg utsträckning och 5 motsvarar i hög utsträckning).

Låg utsträckning				Hög utsträckning
1	2	3	4	5
○	○	○	○	◉

Sida 21

14b. Har ni dokumenterat, följt upp och/eller utvärderat de uppnådda resultaten av arbetet som finansierats med statsbidraget under 2024?

Flera alternativ kan anges

- ☑ Ja, genom dokumentation av arbetssätt och metoder
- ☑ Ja, genom dokumentation av kostnader för genomförda aktiviteter och/eller insatser
- ☐ Ja, genom uppföljning av genomförda aktiviteter och/eller insatser
- ☐ Ja, genom utvärdering av genomförda aktiviteter och/eller insatser
- ☐ Ja, på annat sätt. Ange hur:
- ☐ Nej vi har varken dokumenterat, följt upp eller utvärderat uppnådda resultat. Ange varför inte.

Plats för kommentarer:

Sida 22

15. Har 2024 års statsbidrag bidragit till att kommunen har kunnat ge bostadstabilitet hos tidigare hemlösa och minskat kommunens antal personer i akut hemlöshet under 2024?

- ○ Ja
- ◉ Nej
- ○ Vet inte/Kan inte bedöma

Sida 23

Synpunkter på statsbidraget

16. Utifrån era erfarenheter som bidragsmottagare, ange eventuella synpunkter på statsbidraget eller förslag på hur statsbidraget skulle kunna fungera bättre.

Sida 24

Kontrollera era svar

Nu har du besvarat alla frågor i formuläret. För att kontrollera svaren, klicka här.

För att korrigera svaren klicka på **"Tillbaka"** eller klicka på länken i e-postbrevet.

Skicka in återrapporteringen

Skicka in återrapporteringen elektroniskt till Socialstyrelsen genom att trycka på knappen "Skicka in återrapporteringen" längst ner på denna sida. Ni ska endast skicka in era svar elektroniskt till Socialstyrelsen.

Godkännande av behörig företrädare

◉ Behörig företrädare enligt delegationsordning för organisationen intygar härmed att uppgifterna som lämnats i denna återrapportering av 2024 års statsbidrag till kommuner för att stärka arbetet med att motverka hemlöshet enligt Bostad först är riktiga.

Organisation: Luleå kommun
Namn behörig företrädare: Anna Saxin
Befattning behörig företrädare: Verksamhetschef
E-post behörig företrädare:
Telefon behörig företrädare:

Information om återrapportering av statsbidrag

2024-02-06

Motverka hemlöshet enligt metoden Bostad först 2024

- Att stärka arbetet med att motivera hemlöshet enligt metoden bostad först
- 800 000kr
- 19405 kr

- Utbildat oss i metoden Bostad först vid Stadsmissionen i Stockholm. Fortsatt bygga på kunskap genom att läsa både internationella- och svenska vetenskapliga studier samt andra svenska kommuners utvärderingsarbeten på Bostad först verksamhet.
- Etablerat nätverk för informationsutbyte. Studiebesök samt kontakt med närliggande kommuners Bostad först verksamheter. Kopplat upp oss till och tagit del av andra svenska kommuners erfarenheter genom SKR:s Samarbetsrum.

- Informationskampanj. Identifierat lokala intressenter, upprättat kommunikationsplan och verkställt lokal informationskampanj för att normalisera det nya arbetssättet. Besökt 16 olika verksamheter. Både internt inom socialförvaltningen samt externt som Regionens verksamheter (närpsykiatri, LARO), Frivården, religiösa samfund som träffar målgruppen, polis, föreningsliv och studieförbund.
- Samordnande funktion mellan inblandade parter. Kallat till möten och samverkan mellan delar av Socialförvaltningen och allmännyttan.

- Arbetsgång handläggningsprocessen.
- Upprättat rutin med Lulebo och underlag genomförande och utvärdering av verksamheten. Arbetsbeskrivning för samarbete med andra parter, samt grundläggande struktur för hur hjälpbehov utforskas och stödinsatsen (inkl. krisplan) planeras och genomförs tillsammans med deltagare.
- Arbetat uppsökande, relationsbyggande och förberedande mot tilltänkt målgrupp i väntan på beslut och fastställda samverkansrutiner.

Redovisning av meddelanden juni 2025

Ärendenr 2025/618-1.1.1.7

Socialförvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden beslutar att lägga redovisade meddelanden till handlingarna.

Beskrivning av ärendet

Följande meddelanden redovisas:

Avsändare	Ämne
Sveriges Kommuner och Regioner, SKR	Änr 2025/698 (Hid: 2025.1716) Anmälan till Lärprocess Framtidens socialtjänst 2026-2028
Region Norrbotten Hjälpmedelsnämnden	Änr 2025/618 (Hid: 2025.1867) Hjälpmedelsnämndens protokoll 2025-06-10
Piteå kommun kommunfullmäktige 2025-05-27 § 128	Änr 2025/618 (Hid: 2025.1844) Reglemente för Gemensam kost- och servicenämnd Piteå och Luleå kommun
Piteå kommun kommunfullmäktige 2025-05-27 § 128	Änr 2025/618 (Hid: 2025.1845) Reglemente för Gemensam kost- och servicenämnd, bilaga
Luleå kommuns revisorer, 2025-05-16	Änr 2024/1234 (Hid: 2025.1582) Slutdokument grundläggande granskning av kommunstyrelsens egen verksamhet och nämnder
KPMG AB, 2025-04-09	Änr 2024/1234 (Hid: 2025.1581) Granskningsrapport – Grundläggande granskning 2024
Kommunfullmäktige 2025-05-19 § 94	Änr 2025/618 (Hid: 2025.1665) Förlängning av reglemente för Gemensam kost- och servicenämnd med Piteå kommun
Kommunstyrelsens arbetsutskott 2025-06-02 § 101	Änr 2025/722 (Hid: 2025.1758) Finansiering av projekt Pilotstudie för flyttbidrag

Kommunstyrelsen 2025-06-02 § 159	Ärnr 2025/618 (Hid: 2025.1842) Luleå kommuns delårsrapport januari-april 2025
Kommunstyrelsen 2025-06-02 § 148	Ärnr 2025/756 (Hid: 2025.1843) Undantag för jourtjänstgörande personal gällande arbetstid/dygnsvila
Socialnämndens enskilda utskott 2025-06-04 § 333	Ärnr 2025/68 (Hid: 2025.1791) Information om rapportering av utredningar som överskridit lagstadgad utredningstid, 2/2025

Publikationsnamn	Anmälan Lärprocess 2026-2028
Namn	Anonym
Datum	2025-05-28 11:17:55

Anmälan till Lärprocess Framtidens socialtjänst 2026-2028

Finns beslut hos förvaltningsledning/nämnd eller kommunledning/kommunstyrelse i din kommun om deltagande i Lärprocess Framtidens socialtjänst 2026-2028?

☑ Ja

Ange kommun:

Luleå kommun

Lärprocessen riktar sig till ledningsfunktioner inom socialtjänsten.

För att vara med i lärprocessen behöver följande personer delta:

- **Chefer på högre ledningsnivå:** Förvaltningschef för socialtjänsten, och/eller avdelningschefer/verksamhetschefer.
- **Förtroendevald:** Till exempel ordförande/vice ordförande i social-/omsorgsnämnd. Gärna från både majoritet och opposition.
- **Nyckelperson:** Strateg/samordnare/verksamhetsnära chef som har ansvar att driva omställningen av socialtjänsten lokalt. Denna person blir primär kontaktperson för lärprocessen i er kommun.

SKR rekommenderar att även kommundirektör och kommunstyrelsens ordförande deltar vid uppstart och avslutande träff.

Under arbetets gång kan ni också involvera andra funktioner och roller. Men dessa behöver inte anmälas till lärprocessen.

Hur många personer vill du anmäla till lärprocessen?

3 personer

Ange namn och e-post på de personer som ni planerar ska delta från din kommun. Ni kan vara flera personer med samma roll.

Ange också roll enligt följande:

- Chef = Chef på högre ledningsnivå (Ej KD)
- Förtroendevald (Ej KSO)
- Nyckelperson = strateg/samordnare/verksamhetsnära chef
- KSO = Kommunstyrelsens ordförande
- KD = Kommundirektör

Ange deltagare:

	Namn	e-post	Roll				
			Chef	Förtroende-vald	Nyckel-person	KSO	KD
Deltagare 1	Gabriella Sjöström		◉	○	○	○	○
Deltagare 2	Bodil Wennerbrandt Sevastik		○	◉	○	○	○
Deltagare 3	Kate Oskarsson		○	○	◉	○	○

Ange din e-post för att få en bekräftelse på din anmälan.

Genom detta formulär samlar SKR in kontaktuppgifter för att kontakta deltagarna i syfte att planera och organisera. SKR kommer att dela uppgifterna till RSS i syfte att underlätta den regionala samordningen.

SKR är skyldigt att på begäran rätta eller radera uppgifter. Enligt dataskyddsförordningen har varje registrerad rätt att erhålla besked om personuppgifter som rör den sökande behandlas eller ej. Information om behandling av personuppgifter lämnas av SKR, som är personuppgiftsansvarig. Läs mer på dina rättigheter och hitta kontaktuppgifter på https://skr.se/dataskydd

Plats och tid: Microsoft Teams, tisdagen den 10 juni 2025
kl. 14:01-14:29

Beslutande

Camilla Friberg (S), ordförande
Anders Öberg (S), vice ordförande
Béatrice Öman (S) Boden
Kirsten Hallman Pettersson (S) Gällivare
Ann-Charlotte Bucht (M) Haparanda
Peter Lagerqvist Kuoljok (MP) Jokkmokk
Siv Gunillasson-Sevä (S) Kiruna
Bodil Wennerbrandt Sevastik (S) Luleå
Anita Sköld (M) Pajala, ersättare
Agnetha Eriksson (S) Piteå
Tommy Nilsson (SD) Älvsbyn
Cenneth Pettersson (S) Överkalix
Urve Kirt (C) Övertorneå

Övriga närvarande

Eva-Marie Fellermark, enhetschef
Niklas Ranneberg, verksamhetschef
Patrik Johansson, ekonomiansvarig Regionstöd
Helena Trældal, kanslichef
Emil Eriksson, regionsekreterare
Erika Sjöö (SJVP) Boden, ersättare
Stefan Ovrell (MP) Gällivare, ersättare
Sara Risberg (S) Älvsbyn, ersättare)

Justeringens plats och tid

Justeras digitalt, se signeringsbevis

Paragrafer §§ 12-19

Underskrifter

Sekreterare .....
Martin Forss

Ordförande .....
Camilla Friberg

Justerare .....
Ann-Charlotte Bucht

Ärendelista

§ 12
Sammanträdet öppnas 3

§ 13
Upprop/fastställande av närvarorätt 4

§ 14
Val av protokolljusterare 5

§ 15
Fastställande av slutlig föredragningslista 6

§ 16
Delegationsbeslut anmälda till hjälpmedelsnämnden 2025-06-10 7

§ 17
Uppföljning ekonomi 8

§ 18
Gemensamma hjälpmedelsnämndens internkontrollplan 2025 10

§ 19
Sammanträdet avslutas 12

§ 12

Sammanträdet öppnas

Hjälpmedelsnämndens ordförande förklarar sammanträdet öppnat kl. 14:01 den 10 juni 2025. Sammanträdet genomförs på Teams.

§ 13

Upprop/fastställande av närvarorätt

Upprop av deltagare genomförs, se protokollets framsida.

§ 14

Val av protokolljusterare

Hjälpmedelsnämnden beslutar utser ledamoten Ann-Charlotte Bucht (M), Haparanda att jämte ordförande justera protokollet. Justering sker digitalt

§ 15

Fastställande av slutlig föredragningslista

Hjälpmedelsnämnden beslutar att fastställa föredragningslistan.

§ 16

Delegationsbeslut anmälda till hjälpmedelsnämnden 2025-06-10

Dnr HN-00008-2024

Hjälpmedelsnämndens beslut

Hjälpmedelsnämnden beslutar att lägga informationen till handlingarna.

Ärendet

Inga delegationsbeslut anmälda till hjälpmedelsnämnden 2025-06-10.

§ 17

Uppföljning ekonomi

Dnr HN-00007-2024

Hjälpmedelsnämndens beslut

Hjälpmedelsnämnden beslutar att lägga information till handlingarna.

Sammanfattning

Uppföljningen visar att den nya prismodellen för hjälpmedel har gett ett positivt ekonomiskt utfall för kommunerna under första kvartalet 2025, med ett överskott på drygt 3 miljoner kronor. Samtidigt identifieras utmaningar som högt returflöde och ökade krav på rekonditionering, vilket påverkar behovet av lokaler och medarbetare.

Ärendet

Bakgrund

I uppföljningen av samverkansavtalet för 2024 framgår att antalet personer över 75 år i Norrbotten har ökat med 36 % sedan 2010, vilket ökar behovet av hjälpmedel. Även regionens investeringar i hjälpmedel har ökat markant, särskilt under 2023–2024, där kostnader för lager och personal ökade med 16,5 %.

Under 2024 stod kommunerna för 72,8 % av intäkterna från hjälpmedel, vilket motsvarade 47,8 miljoner kronor (mnkr). Totala kostnader för hjälpmedelsverksamheten var 47,1 mnkr, en ökning med 10,7 % från föregående år. Kommunernas nettobidrag till verksamheten var 813 000 kronor, men för hjälpmedelsprodukter visade resultatet ett underskott på 2,7 mnkr. Det totala resultatet mot kommunerna blev därmed ett underskott på 1,9 mnkr för 2024.

Slutligen konstateras att verksamheten påverkas av högt returflöde, begränsade lokalytor och längre leveranstider på grund av världsläget. Det finns fortsatt behov av alternativa lokaler och förstärkt bemanning för att hantera ökade krav på rekonditionering.

Ekonomisk redovisning 2025

Hjälpmedelsverksamheten har under första kvartalet 2025 följt upp den nya prismodellen. De totala kostnaderna för verksamheten uppgick till 11,2 mnkr, där grundabonnemanget stod för 2,1 mnkr (grundabonnemanget täcker bland annat administration, IT-system och regiongemensamma overheadkostnader). Kostnader för lager, personal, lokaler och tekniker uppgick till 7,4 mnkr, och transporter till 1,8 mnkr.

Kommunernas andel av dessa kostnader var 8,3 miljoner kronor, medan intäkterna från kommunerna uppgick till 11,3 miljoner, vilket gav ett nettoöverskott på 3,1 miljoner kronor. För hjälpmedelsprodukter (hyrda och sålda, exklusive påslag) var intäkter och kostnader i balans, vilket innebar ett nollresultat.

Ekonomiska konsekvenser

En preliminär återbetalning till kommunerna planeras baserat på överfakturering av påslag för hyra och köp, totalt 2,7 miljoner kronor. Den nya prismodellen utvärderas löpande, och justeringar av påslag kommer att göras innan faktureringen i juni. En ny utvärdering sker efter sommaren, och eventuell reglering av överskott sker vid årsskiftet.

Jämställdhetsperspektiv

Beslutet bedöms inte påverka jämställdheten mellan flickor och pojkar, kvinnor och män. Att följa upp hjälpmedelsverksamheten ur ett jämställdhetsperspektiv är avgörande för att säkerställa likvärdig tillgång till hjälpmedel oavsett kön, ålder eller livssituation. Kvinnor lever i genomsnitt längre än män och utgör en större andel av äldre befolkningen, vilket innebär att de ofta är överrepresenterade bland hjälpmedelsanvändare. Samtidigt visar forskning att kvinnors behov av stöd och hjälpmedel ibland riskerar att osynliggöras eller underskattas, särskilt när det gäller smärta, rörelsehinder eller psykisk ohälsa.

Genom att integrera könsuppdelad statistik och analysera hur resurser fördelas går att identifiera eventuella skillnader i behov, tillgång och användning och därmed arbeta för en mer jämställd hjälpmedelsförsörjning.

Barnrättsperspektiv

Beslutet påverkar barn i mindre grad. Uppföljningen av hjälpmedelsverksamheten visar att resurserna används effektivt och att modellen skapar ekonomiskt utrymme för förbättringar, vilket är positivt även ur ett barnrättsperspektiv. Även om barn inte är den största målgruppen för hjälpmedel i Norrbotten är det viktigt att deras behov synliggörs i statistik och planering.

Protokollsutdrag skickas till

Divisionschef Regionstöd

§ 18

Gemensamma hjälpmedelsnämndens internkontrollplan 2025

Dnr HN-00005-2025

Hjälpmedelsnämndens beslut

Hjälpmedelsnämnden beslutar att anta hjälpmedelsnämndens internkontrollplan för 2025.

Yttrande till beslutsförslaget

Hjälpmedelsnämnden ställer sig positiva till att anta hjälpmedelsnämndens internkontrollplan för 2025. Internkontrollplanen bidrar till säkerställande av en hållbar verksamhet som förebygger och hanterar risker i verksamheten.

Sammanfattning

Syftet med hjälpmedelsnämndens interna kontroll är att främja en fungerande ledning av nämndens verksamhet genom att förebygga och hantera risker, dra fördelar av möjligheter och starka sidor, kontinuerligt utveckla verksamheten samt utvärdera verksamhetens resultat.

Ärendet

Bakgrund

Hjälpmedelsnämnden ska se till att den interna kontrollen är tillräcklig samt att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt. Nämnden är skyldig att årligen rapportera till regionstyrelsen de fel och brister som framkommit i samband med uppföljning av nämndens internkontrollplan samt att rapportera om de åtgärder som vidtagits.

En plan för internkontrollmoment ska årligen redovisas till nämnden och minst en gång per år ska resultatet av de utförda internkontrollmomenten rapporteras till nämnden.

De verksamhetsansvariga cheferna på olika nivåer i organisationen ansvarar för internkontrollen inom sin verksamhet genom att ha goda rutiner för kontroll. Det innebär att systematiskt följa upp och utvärdera den egna verksamheten, kontrollera att lagar, förordningar, regler, riktlinjer, anvisningar och rutiner följs samt informera och utbilda övriga medarbetare om dess innebörd.

I arbetet med riskanalys ska hänsyn till efterlevnad av lagar, förordningar, regler, riktlinjer, anvisningar och rutiner, tillförlitlig finansiell rapportering och

information om verksamheten, verkställighet av beslut, etik, korruption och oegentligheter samt IT-system beaktas.

I riskanalysen ingår att identifiera risker och bedöma resultatet av verksamheternas utförda egenkontroller för att minimera riskerna. Baserat på riskanalysen identifieras vilka internkontrollmoment som ska utföras nästkommande år.

Hjälpmedelsnämndens internkontrollplan

De internkontrollmoment som kommer att granskas under 2025 är:

Kontrollmoment	Kontrollmetod
Ekonomi i förhållande till ny prismodell.	Uppföljning i enlighet med budget samt ekonomisk redovisning till Länssamverkan och beredningsgrupp.
Samverkansnivåer upprätthålls i enlighet med plan (beredningsgrupp, länssamverkan, utökad länsdelssamverkan, lokalt samverkansmöte).	Kontinuerlig dokumentation och publicering på vårdgivarwebben.
Samverkan med brukarorganisationer (Funktionsrätt Norrbotten).	Kontinuerlig dokumentation och publicering på vårdgivarwebben.
Jämställd förskrivning	Tydliga steg i förskrivningsprocessen. Kontinuerlig rapportering.

Ekonomiska konsekvenser

Granskningen av eventuella ekonomiska konsekvenser genomförs vid uppföljningen av de valda internkontrollmomenten.

Jämställdhetsperspektiv

Granskning av jämställdhetskonsekvenser genomförs vid uppföljningen av de valda internkontrollmomenten.

Barnrättsperspektiv

Granskning av konsekvenser för barn genomförs vid uppföljningen av de valda internkontrollmomenten.

Protokollsutdrag skickas till

Divisionschef Regionstöd

§ 19

Sammanträdet avslutas

Hjälpmedelsnämndens ordförande förklarar sammanträdet avslutat klockan 14:29.

§ 128 Reglemente för Gemensam Kost- och servicenämnd Piteå och Luleå kommun

Diarienr 25KS273

Beslut

Kommunfullmäktige förlänger giltighetstiden för Reglemente för Gemensam Kost- och servicenämnd Piteå – Luleå till och med 2029-06-30.

Ärendebeskrivning

Reglemente för Gemensam Kost- och servicenämnd Piteå – Luleå löpte ut 2024-06-30. Då det är viktigt att nämnden har ett gällande reglemente behöver ordförande ta ett delegationsbeslut om en kortare förlängning och tjänstepersoner får fram till 2026-06-30 gå igenom och kontrollera om några revideringar behöver göras. Kommunfullmäktige ska ta upp ärendet till beslut 2025-05-27 och då nämnden inte har nästa sammanträde förrän 2025-04-23 måste det tas ett brådskande ärende av ordförande.

Delegationsbeslut Gemensam Kost- och servicenämnd Piteå – Luleå 2025-03-21

Gemensam Kost- och servicenämnd Piteå – Luleå föreslår Kommunfullmäktige att reglemente för Gemensam Kost- och servicenämnd Piteå – Luleå förlängs i oförändrad form tom 2026-06-30.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Kommunfullmäktiges beslut.

Beslutsunderlag

- Reglemente för Gemensam kost- och servicenämnd för Piteå och Luleå kommuner

Paragrafen är justerad

Kost- och servicenämnden

Piteå kommun

LULEÅ KOMMUN

Reglemente Gemensam kost- och servicenämnd för Piteå och Luleå kommuner

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Senast reviderad	Beslutsinstans
Reglemente Gemensam kost- och servicenämnd för Piteå och Luleå kommuner	Reglemente	2025-05-27 §128	Kommunfullmäktige
Dokumentansvarig/processägare	**Version**	**Diarienummer**	**Giltig till**
Fastighets- och serviceförvaltningen Piteå kommun	3	25KS273	2029-06-30
Dokumentinformation	Reglemente för gemensam kost- och servicenämnd för Piteå och Luleå kommuner		
Dokumentet gäller för	Förtroendevalda och tjänstepersoner i Piteå och Luleå kommuner		

Gemensam kost- och servicenämnd i Piteå och Luleå kommuner inrättades den 15 mars 2018.

Piteå kommun är värdkommun och den gemensamma nämnden ingår i Piteå kommuns organisation.

Arkivansvaret omfattar ansvar för både när- och slutarkiv. Den gemensamma nämnden är ansvarig för alla handlingar och dokument som framställs. Slutarkivering av brukarnas uppgifter arkiveras i berörd samverkanskommun. Slutarkivering av nämndens handlingar ansvarar värdkommunen för. Utöver vad som följer av lag gäller detta reglemente och ett mellan kommunerna ingånget samverkansavtal för den gemensamma nämnden.

Mål

1 §
Nämnden ska i god samverkan och inom sitt ansvarsområde:

• Producera välsmakande, kvalitetssäkrade och näringsriktiga maträtter,

• Verka för att kompetens bibehålls och utvecklas,

• Verka för åtgärder som främjar kvaliteten, effektiviteten samt begränsa kostnadsökning inom nämndens verksamhetsområde.

Uppgifter

2 §
Nämnden ansvarar för produktion av kylda maträtter till ordinärt boende i bägge samverkanskommunerna och särskilt boende i Luleå kommun. Produktionen av kylda maträtter sker i Öjebyns produktionskök i Piteå kommun.

Nämnden ska samråda med berörda kommunala nämnder i de samverkande kommunerna samt med andra myndigheter och enskilda organisationer.

Nämnden ska följa utvecklingen inom sitt ansvarsområde.

Utöver vad som följer av lag ska nämnden tillse att verksamheten bedrivs enligt detta reglemente och samverkansavtal.

Delegering

3 §
Nämnden får själv eller genom ombud föra kommunens talan i alla mål och ärenden om inte någon annan ska göra det på grund av lag, författning eller beslut av kommunfullmäktige. Detta gäller även mål där någon har begärt laglighetsprövning.

Medborgarförslag som överlåtits till nämnden för beslut

4 §
Medborgarförslag som fullmäktige i respektive samverkanskommun överlåtit till nämnden för

beslut ska beredas av arbets- och ledningsgruppen och om möjligt handläggas av nämnden så att ärendet kan avgöras inom ett år från det att förslaget väcktes i fullmäktige.

Nämnden ska fortlöpande informera fullmäktige i respektive samverkanskommun om de beslut som fattats gällande medborgarförslag.

Nämnden ska även redovisa till fullmäktige i respektive samverkanskommun de ärenden som inte avgjorts inom ett år.

Beslutanderätten i ärenden som väckts genom medborgarförslag och som överlåtits till nämnden får inte delegeras.

Nämnden får med stöd av kommunallagen besluta att den eller de som väckt ett ärende genom medborgarförslag får närvara när nämnden behandlar ärendet och delta i överläggningarna, men inte i beslutet.

Ansvar- och rapporteringsskyldighet

5 §
Nämnden ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och styrande dokument som värdkommunens kommunfullmäktige har beslutat, de föreskrifter som kan finnas i lag eller förordning, bestämmelser i detta reglemente samt samverkansavtalet.

Nämnden ska två gånger per år till värdkommunens fullmäktige rapportera hur verksamheten utvecklas och nämndens ekonomiska ställning under budgetåret. Rapporten ska framläggas vid fullmäktiges sammanträde i samband med delårsrapport och årsredovisning. Därutöver ska nämnden för kommunfullmäktige föredra verksamhetens utveckling enligt kallelse.

Delårsrapport och årsredovisning ska tillställas Luleå kommuns fullmäktige efter den godkänts av Piteå kommuns fullmäktige.

Värdkommunens styr- och ledningssystem utgör grunden för nämndens internkontroll, nämnden ska årligen upprätta en plan för kontrollen.

Personuppgifter

6 §
Socialnämnden i respektive samverkanskommun är personuppgiftsansvarig för de register och andra behandlingar av personuppgifter som sker i nämndens verksamhet.

Personalansvar

7 §
För medarbetare inom den gemensamma nämndens verksamhetsansvar har Fastighets- och servicenämnden i Piteå kommun ansvar för personalfrågor inklusive arbetsmiljöfrågorna med undantag för de uppgifter som åligger kommunstyrelsen som anställningsmyndighet samt dess arbets- och personalutskott.

Arbetsformer

Sammansättning

8 §
Nämnden består av sex ledamöter och sex ersättare varav fullmäktige i de samverkande kommunerna utser tre ledamöter och tre ersättare vardera.
Ordförande och vice ordförande i nämnden utses av värdkommunen. Samverkanskommunerna är överens om att posterna som ordförande respektive vice ordförande bör rotera varje år mellan de deltagande kommunernas företrädare i nämnden och att posterna bör vara fördelade så att en kommun innehar ordförandeposten och den andra kommunen innehar vice ordförandeposten varje år.

Samverkanskommunerna kan träffa särskild överenskommelse om att annat ska gälla för visst år.

Nämnden har inget utskott.

Ersättarnas tjänstgöring

9 §
Om en ledamot är förhindrad att inställa sig till ett sammanträde eller att vidare delta i ett sammanträde ska en ersättare från den kommun som valt ledamoten tjänstgöra i ledamotens ställe.

En ledamot som inställer sig under ett pågående sammanträde har rätt att tjänstgöra även om en ersättare har trätt in i ledamotens ställe.

Om ersättarna inte valts proportionellt ska de tjänstgöra enligt den av respektive fullmäktige bestämda ordningen.

En ersättare som har börjat tjänstgöra har dock alltid företräde oberoende av turordningen. Om styrkebalansen mellan partierna därigenom påverkas får dock en ersättare som inställer sig under pågående sammanträde träda in i stället för en ersättare som kommer längre ner i ordningen.

Växeltjänstgöring

10 §
En ledamot eller en ersättare som har avbrutit sin tjänstgöring på grund av jäv i ett ärende får åter tjänstgöra, sedan ärendet har handlagts.

En ledamot som har avbrutit tjänstgöringen vid ett sammanträde på grund av annat hinder än jäv, får åter tjänstgöra om ersättarens inträde har påverkat styrkebalansen mellan partierna.

Inkallande av ersättare

11 §
En ledamot som är hindrad att delta i ett sammanträde eller i en del av ett sammanträde, ska snarast anmäla detta till nämndens sekreterare. Sekreteraren kallar in den ersättare som står i tur att tjänstgöra och som inte redan kallats in.

Övriga icke tjänstgörande ersättare
12 §
Övriga icke tjänstgörande ersättare har rätt att delta i nämndens överläggningar, dock inte rätt att få sin mening antecknad i protokollet.

Ersättare för ordföranden
13 §
Om varken ordföranden eller vice ordföranden kan delta i ett helt sammanträde eller i en del av ett sammanträde utser nämnden en annan ledamot att vara ordförande tillfälligt.

Den till åldern äldste ledamoten tjänstgör som ordförande, tills den tillfällige ordföranden har utsetts.

Om ordföranden till följd av sjukdom eller av annat skäl är hindrad att fullgöra uppdraget för en längre tid får nämnden utse en annan ledamot att vara ersättare för ordföranden. Ersättaren fullgör ordförandens samtliga uppgifter.

Sammanträden

Tidpunkt
14 §
Nämnden sammanträder på dag och tid som nämnden bestämmer. Nämnden får besluta om offentliga sammanträden.

Kallelse
15 §
Ordföranden ansvarar för att kallelse utfärdas till sammanträdena. Kallelsen ska vara skriftlig och innehålla uppgift om tid och plats för sammanträdet.

Kallelsen ska på ett lämpligt sätt skickas till varje ledamot och ersättare samt annan förtroendevald som får närvara vid sammanträdet senast fem dagar före sammanträdesdagen.

Kallelsen bör åtföljas av dagordning. Ordföranden bestämmer i vilken utsträckning handlingar som tillhör ett ärende på dagordningen ska bifogas kallelsen. I undantagsfall får kallelse ske på annat sätt.

När varken ordföranden eller vice ordförande kan kalla till sammanträde ska den till åldern äldste ledamoten göra detta. Om ordföranden på grund av sjukdom eller av annat skäl är hindrad att fullgöra uppdraget för en längre tid, får nämnden utse en annan ledamot att vara ersättare för ordföranden.

Ersättaren fullgör ordförandens samtliga uppgifter.

Justering av protokoll
16 §
Protokollet justeras av ordföranden och en ledamot.

Nämnden kan besluta att en paragraf i protokollet ska justeras omedelbart. Paragrafen bör redovisas skriftligt innan nämnden justerar den.

Nämndens protokoll ska tillkännages på samverkanskommunernas anslagstavlor. Nämndens sekretariat har ansvar för att kontrollera när nämndens protokoll har anslagits på de olika anslagstavlorna.

Reservation

17 §
Om en ledamot har reserverat sig mot ett beslut och ledamoten vill motivera reservationen, ska ledamoten göra det skriftligt. Motiveringen ska anmälas innan sammanträdet avslutas.

Delgivning

18 §
Behörig att motta delgivning å nämndens vägnar är, förutom ordförande och vice ordförande, kostchefen eller annan anställd som nämnden bestämmer.

Undertecknande av handlingar

19 §
Skrivelser, avtal och andra handlingar från nämnden ska på nämndens vägnar undertecknas av ordföranden. Vid förfall för ordföranden inträder vice ordföranden och vid förfall för denne den ledamot som nämnden utser.

Nämnden får även uppdra åt förtroendevald eller tjänsteman att enligt av nämnden lämnade direktiv underteckna handlingar på nämndens vägnar.

Beslut som fattas med stöd av delegation samt skrivelser, avtal och andra handlingar som upprättas med anledning därav undertecknas av den som fattar beslutet och, i förekommande fall, kontrasigneras av den som utses därtill.

Beredning av ärenden m.m.

20 §
De ärenden som ska avgöras av den gemensamma nämnden ska beredas av Ledningsgruppen.

Fastighets- och serviceförvaltningen i Piteå kommun ansvarar för verkställighet av nämndens beslut samt planerar och administrerar den verksamhet som nämnden ansvarar för.

Respektive kommunfullmäktiges beslut om taxa avseende den gemensamma nämndens prestationer ska inte beredas av den gemensamma nämnden utan av nämnd inom respektive samverkanskommuns egen organisation.

LULEÅ KOMMUN
Kommunrevisionen

SLUTDOKUMENT
2025-04-09

För kännedom:
Barn- och utbildningsnämnden
Socialnämnden
Kultur- och fritidsnämnden
Infrastruktur- och servicenämnden
Miljö- och byggnämnden
Överförmyndarnämnden
E-nämnden
Kommunfullmäktige
Partiernas gruppledare

För yttrande:
Kommunstyrelsen

Grundläggande granskning av kommunstyrelsens egen verksamhet och nämnder

KPMG har fått i uppdrag av oss förtroendevalda revisorer att genomföra en grundläggande granskning av kommunstyrelsens egen verksamhet och nämnderna, samt den gemensamma E-nämnden. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2024.

Syftet med den grundläggande granskningen har varit att bedöma om kommunstyrelsen för sin egen verksamhet, nämnderna samt den gemensamma E-nämnden på en övergripande nivå har skapat förutsättningar för tillräcklig styrning, uppföljning och intern kontroll av verksamheten.

Den sammanfattande bedömningen är att:

- **kommunstyrelsen för den egna verksamheten, arbetsmarknads- och gymnasienämndens, barn- och utbildningsnämnden, kultur- och fritidsnämndens, socialnämndens, överförmyndarnämndens och den gemensamma E-nämndens ledning, styrning, uppföljning och kontroll i huvudsak har varit tillräckligt tillfredsställande.**

- **Infrastruktur- och servicenämnden och miljö- och byggnadsnämndens ledning, styrning, uppföljning och kontroll har inte varit tillräckligt tillfredsställande.**

Det rekommenderas att kommunstyrelsen och nämnderna fortsatt säkerställer att verksamhet och ekonomi följer beslutad mål och budget.

Vi överlämnar härmed granskningsrapporten för kännedom och yttrande. Yttrande från kommunstyrelsen gällande sin roll att leda, styra och ha uppsikt över verksamheten önskas senast den 30 oktober 2025.

För Luleå kommuns revisorer/

Kurt Hauptmann/ordförande

Ordförande i revisionen godkände slutdokumentet digitalt på revisionssammanträdet 2025-04-09.

Grundläggande granskning 2024

Rapport

Luleå kommun

KPMG AB

2025-04-09

Antal sidor 34

© 2025 KPMG AB, a Swedish limited liability company and a member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative (“KPMG International”), a Swiss entity. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

Luleå kommun
Grundläggande granskning 2024

2025-04-09

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
2	Bakgrund	3
2.1	Syfte, revisionsfrågor och avgränsning	4
2.2	Revisionskriterier	4
2.3	Metod	4
3	Resultat av granskningen	5
3.1	Kommunstyrelsen	5
3.2	Arbetsmarknads- och gymnasienämnden	10
3.3	Barn- och utbildningsnämnden	13
3.4	Infrastruktur- och servicenämnden	16
3.5	Kultur- och fritidsnämnden	19
3.6	Miljö- och byggnadsnämnden	22
3.7	Socialnämnden	24
3.8	Överförmyndarnämnden	28
3.9	Gemensam E-nämnd	31

© 2025 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification KPMG Public

1 Sammanfattning

KPMG har fått i uppdrag av de förtroendevalda revisorerna att genomföra en grundläggande granskning av kommunstyrelsens egen verksamhet och nämnderna, samt den gemensamma E-nämnden. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2024.

Syftet med den grundläggande granskningen har varit att bedöma om kommunstyrelsen för sin egen verksamhet, nämnderna samt den gemensamma nämnden på en övergripande nivå har skapat förutsättningar för tillräcklig styrning, uppföljning och intern kontroll av verksamheten.

Vår sammanfattande bedömning är att:

- **kommunstyrelsen för den egna verksamheten, arbetsmarknads- och gymnasienämndens, barn- och utbildningsnämnden, kultur- och fritidsnämndens, socialnämndens, överförmyndarnämndens och den gemensamma E-nämndens ledning, styrning, uppföljning och kontroll i huvudsak har varit tillräckligt tillfredsställande.**

- **Infrastruktur- och servicenämnden och miljö- och byggnadsnämndens ledning, styrning, uppföljning och kontroll har inte varit tillräckligt tillfredsställande.**

Vi rekommenderar kommunstyrelsen och nämnderna att fortsatt säkerställa att verksamhet och ekonomi följer beslutad mål och budget.

© 2025 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

2 Bakgrund

Revisorerna är kommunfullmäktiges organ för kontroll och ansvarsprövning av styrelser och nämnder. Revisionens arbete ska även ses som ett stöd till nämnderna och styrelsen.

Kommunallagen (2017:725) 12 kap, 1 §, ger uttryck för att revisorerna årligen ska granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområde. Verksamhetsområdena ska granskas i den omfattning som följer av God revisionssed.

Revisorerna har till uppgift att pröva om:

- Verksamheten sköts på ett ändamålsenligt, och från ekonomisk synpunkt, tillfredställande sätt
- Räkenskaperna är rättvisande
- Den interna kontrollen är tillräcklig

Revisorernas årliga granskning består av tre delar; grundläggande granskning, fördjupad granskning samt granskning av delårs- och helårsbokslut.

Den grundläggande granskningen omfattar en översiktlig granskning av måluppfyllelse, styrning och intern kontroll. Granskningen baseras generellt sett på revisorernas riskanalys och omfattar samtliga nämnder och styrelser, och ger även underlag till uppdatering av riskanalysen under året. Enligt God revisionssed ska den grundläggande granskningen utgöra ett så pass omfattande underlag att den ger grund till bedömningar som revisorerna avlämnar i sin årliga revisionsberättelse.

Revisorerna genomför fördjupade granskningar som ett komplement till den grundläggande granskningen.

Enligt nämndsreglemente[1] är nämnderna ansvariga för att bland annat utarbeta mål inom sitt verksamhetsområde och samverka för förflyttning mot kommunfullmäktiges mål. Nämnderna ska även tillse att verksamheten sköts på ett ekonomiskt tillfredsställande och effektivt sätt. Nämnderna ska tillse att budgeten inte överskrids samt att den interna kontrollen är tillräcklig.

Det framgår av kommunfullmäktiges plan och budget 2024–2026[2] att kommunkoncernen ska arbeta med sex strategiska initiativ och nio övergripande mål för att uppnå ett hållbart samhälle. Av planen framgår även ett flertal uppdrag till nämnderna för planperioden.

[1] Kommunfullmäktige 2023-12-18, § 240
[2] Kommunfullmäktige 2023-06-20, § 147

© 2025 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

2.1 Syfte, revisionsfrågor och avgränsning

Granskningens översiktliga syfte var att bedöma om styrelse och nämnder har en tillräcklig struktur för styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten.

De bedömningar som avlämnas ska utgöra en grund för säkerställande att styrelse och nämnder lever upp till de mål och beslut som fullmäktige fastställt.

Granskningen avser besvara följande revisionsfrågor:

- Har styrelsen/nämnden fastställt mål i enlighet med kommunfullmäktiges mål?
- Följer styrelsen/nämnden upp verksamhetens måluppfyllelse?
- Bedriver styrelsen/nämnden verksamheten inom sina ekonomiska budgetramar?
- Följer styrelsen/nämnden upp verksamhetens interna kontroll under året?

Granskningen avser kommunstyrelsen, arbetsmarknads- och gymnasienämnden, barn- och utbildningsnämnden, E-nämnden, infrastruktur- och servicenämnden, gemensamma kost- och servicenämnden, kultur- och fritidsnämnden, miljö- och byggnadsnämnden, socialnämnden och överförmyndarnämnden.

2.2 Revisionskriterier

I granskningen har revisionskriterierna utgjorts av:

- Kommunallagen 6 kap § 6
- Kommunfullmäktiges givna beslut och uppdrag till styrelse/ nämnder
- Styrelse och nämnders reglementen
- Reglemente för intern kontroll
- Tillämpbara interna regelverk och policys.

2.3 Metod

Granskningen har genomförts genom dokumentstudier.

De bedömningar som avlämnas i granskningen har utgått ifrån följande bedömningsnivåer.

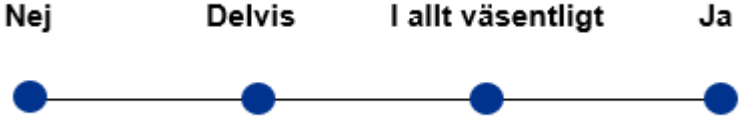

© 2025 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

3 Resultat av granskningen

3.1 Kommunstyrelsen

Nämndsreglementet gör gällande att kommunstyrelsen bland annat ska planera, leda och samordna utformningen av övergripande och strategiska mål, riktlinjer och ramar för styrningen av hela den kommunala koncernens verksamheten. Styrelsen ska även planera, leda, samordna och följa upp kommunens personalpolitik och strategiska HR-frågor. Det är även kommunstyrelsen som har det övergripande ansvaret för kommunens samhällsplanering. Utöver detta är styrelsen även krisledningsnämnd, arkivmyndighet samt ansvarig för kommunens räddningstjänst.

3.1.1 Verksamhetsstyrning och uppföljning

Kommunstyrelsen har fastställt verksamhetsplaner för både kommunstyrelseförvaltningen[3] och räddningstjänsten[4].

Kommunstyrelseförvaltningen

Kommunstyrelseförvaltningens verksamhetsplan gör gällande för förvaltningens mål för året:

- Utredningsuppdrag.
- Strategiska initiativen.
- Stärka demokratin och delaktigheten.
- Förbättra service till dem som bor och verkar i kommunen.
- Kommunövergripande kompetensförsörjning.
- Kommunstyrelseförvaltningens egen kompetensförsörjning.
- Öka takten i samhällsbyggnadsprocessen.

Kommunstyrelseförvaltningens delårsrapport per den 30 april[5] gör gällande att två av de strategiska initiativen bedöms bli uppnådda i hög grad innan årets slut medan övriga fyra enbart bedöms bli delvis uppfyllda. Det framför att målen om att öka takten i samhällsbyggnadsprocessen respektive service till dem som bor, verkar och vistas i Luleå kommer till stor del uppnås. Målet kopplat till att skapa delaktighet för invånare bedöms bli delvis uppfyllt. Det beskrivs att planeringen av arbetet har påbörjats samt att en del aktiviteter har påbörjats. De två målen avseende kompetensförsörjning bedöms bli uppfyllda till stor del. Det uppges även att tretton av förvaltningens femton utredningsuppdrag är påbörjade.

Enligt kommunstyrelseförvaltningens delårsuppföljning januari – augusti 2024[6] kommer målen avseende samhällsbyggnadsprocessen samt kompetensförsörjning inom den

[3] Kommunstyrelsen 2024-01-15, § 33
[4] Kommunstyrelsen 2024-01-15, § 24
[5] Kommunstyrelsen 2024-06-03, § 159
[6] Kommunstyrelsen 2024-10-07, § 251

© 2025 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

egna verksamheten att uppnås. Nämndmålen om kommunövergripande kompetensförsörjning, service till dem som bor, verkar och vistas i kommunen samt målet att utveckla planprocessen för att skapa delaktighet bedöms bli uppnått till stor del. Ett av de strategiska initiativen bedöms bli helt uppnått, fyra bedöms bli uppnådda till stor del, en bedöms bli delvis uppnått och en bedöms inte bli uppnådd. Det framförs även att två av utredningsuppdragen är genomförda medan elva är påbörjade. Det uppges att ett utredningsuppdrag är pausat i nuläget och att ett uppdragen ännu inte har påbörjats.

Det framgår av kommunstyrelseförvaltningens årsuppföljning för 2024 att fyra av fastställda målen är helt uppfyllda, eller i hög grad. ”Service till de som bor, verkar och vistas i Luleå kommun” bedöms vara delvis uppfyllt. Av de sex strategiska initiativen bedöms ett vara helt uppfyllt, tre som uppfyllda i hög grad, ett som delvis uppfyllt och ett som ej uppföljt. Det strategiska initiativ som bedöms vara ej uppfyllt är ”förbättrat företagsklimat”. Det beskrivs att kommunen sjönk med fem placeringar i Svenskt Näringslivs mätning av företagsklimatet. Kommunen kom på plats 275 av landets 290 kommuner. Av mätningen framgår att kommunens företagare efterfrågade bättre dialog mellan kommunen och företagen samt bättre förståelse för företagande hos kommunens beslutsfattare.

Till samtliga mål och strategiska initiativ framgår beskrivningar av det arbete som bedrivits under året för måluppfyllelse. Det framgår även uppföljningar och analyser av fastställda indikatorer för måluppföljning.

Det anges i kommunstyrelseförvaltningens årsuppföljning att tio av 14 tilldelade utredningsuppdrag är genomförda.

Räddningstjänsten

Utifrån de kommunövergripande målen har kommunstyrelsen fastställt följande mål för räddningstjänsten:

- Utveckla räddningstjänstens förmåga vid insatser
- Öka kunskapen hos befäl i syfte att minska skador på miljön vid genomförande av insatser
- Antalet bränder i bostäder ska minska
- Öka kunskapen om brand och säkerhet hos Luleås medborgare
- Öka kunskapen om brand och säkerhet hos barn och unga
- Öka kunskapen om brand och säkerhet hos utsatta grupper
- Utveckla servicen inom räddningstjänstens myndighetsutövning
- Räddningstjänsten ska vara en jämställd arbetsplats år 2030
- Räddningstjänsten ska vara en attraktiv arbetsgivare

© 2025 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

Det framgår av räddningstjänstens delårsrapport per den 30 april[7] att verksamhetens ett av verksamhetens nio mål för året bedöms vara uppfyllt vid tiden för uppföljningen. Arbetet med övriga mål anges vara påbörjade.

Enligt räddningstjänstens årsuppföljning 2024 har nämnden uppnått sex av nio mål för året. Två bedöms vara uppfyllda i hög grad och ett mål bedöms vara delvis uppfyllt. Målet som bedöms vara delvis uppfyllt är att räddningstjänsten ska vara en jämställd arbetsplats år 2030. Det beskrivs i årsuppföljningen att det genomförts aktiviteter för måluppfyllelse som till exempel deltagande på arbetsmarknadsmässor. Vid rekryteringar av brandmän har dock utfallet enbart bestått av män, eller få kvinnliga sökande.

3.1.2 Ekonomistyrning och uppföljning

Av kommunstyrelseförvaltningens och räddningstjänstens respektive verksamhetsplaner framgår bland annat de ekonomiska ramarna för drift och investering som fastställts av kommunfullmäktige.

Kommunstyrelseförvaltningen

Det framgår av delårsrapport per den 30 april att kommunstyrelseförvaltningen redovisar ett underskott på -2,7 mnkr för perioden. Det uppges att underskottet främst beror på lägre intäkter för detaljplaner och arrendeverksamhet samt ökade kostnader för fastighetsskatt, friskvårdsbidrag. Per helår prognosticerar förvaltningen en avvikelse på -5 mnkr.

Enligt kommunstyrelseförvaltningens delårsuppföljning januari – augusti 2024 redovisade kommunstyrelseförvaltningen ett underskott för perioden på -1,9 mnkr. Det uppges att förvaltningen prognosticerar ett underskott på -5 mnkr per helår. Det beskrivs att underskottet bland annat beror på ökade kostnader för friskvårdsbidrag, fastighetskatt samt verksamhetsövergången av Luleå Business Region AB till kommunen.

Det framgår av kommunstyrelseförvaltningens årsuppföljning att förvaltningen redovisar ett underskott på -3,1 mnkr per helår jämfört med budget. Det uppges att underskottet beror på ett ökat nyttjande av friskvårdsbidraget. Kommunövergripande budget för friskvårdsbidrag är placerad hos förvaltningen och uppgick för året till 6,2 mnkr. Utfall för året var 9,6 mnkr.

Räddningstjänsten

Enligt delårsrapport per den 30 april redovisar räddningstjänsten en negativ avvikelse mot budget -0,3 mkr.

Det framgår av årsuppföljningen 2024 att räddningstjänsten redovisar ett underskott mot budget på -0,2 mnkr per helår. Det uppges att den negativa avvikelsen i kostnader, exklusive kapitalkostnader, uppgår till -5,2 mnkr, varav den negativa avvikelsen för

[7] Kommunstyrelsen 2024-06-03, § 149

© 2025 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

personalkostnader uppgår till -0,9 mnkr. Under året har dock intäkterna uppgått till 3,8 mnkr över budget.

3.1.3 Intern kontroll

Kommunstyrelsen har fastställt internkontrollplaner för både kommunstyrelseförvaltningen[8] och räddningstjänsten[9].

Kommunstyrelseförvaltningen

Av beslutsprotokoll framgår att kommunstyrelseförvaltningens ledningsgrupp har identifierat ett flertal risker inför 2024, vilka har sammanställts i en bruttolista.

Kontrollmomenten i kommunstyrelseförvaltningens plan är:

- Kontrollera och säkerställa att risker för arbetslivs- eller välfärdskriminalitet i samband med inköp minimeras. Kontrollen ska genomföras genom stickprov, vilka inköpschef är ansvarig för.
- Kontrollera och säkerställa att rutiner för hanteringen av manuella utbetalningar är tillräcklig. Kontrollen ska genomföras genom stickprov, vilka redovisningschef är ansvarig för.
- Kontrollera och säkerställ att kommunens IT- och informationssäkerhetsarbete är systematiskt och att ledningen informeras. Det ska genomföras en kontroll av systematiken, vilken IT-chefen är ansvarig för.
- Kontrollera och säkerställ att tillräckliga kontroller och uppföljningar görs vid anställningar avseende intyg/betyg, belastningsregister, bisyssla, uppehålls-/arbetstillstånd, legitimation, körkort och säkerhetsprövningar. Kontrollen ska ske genom stickprov, vilka HR-chef och säkerhetsskyddschef är ansvarig för.

Av kommunstyrelseförvaltningens delårsuppföljning internkontrollplan januari - april 2024[10] framgår resultatet av genomförda kontroller som eventuella åtgärder. Det anges ett flertal åtgärder som påbörjats inom ramen för arbetet med internkontrollplanen, däribland att inköpskontoret och socialförvaltningens verksamhet har tillsammans påbörjat att se över processen för inköp av sociala tjänster för att bland annat förbättra hur inköpskontoret kan ge stöd för socialtjänstens kontroller.

Det framförs i delårsuppföljning internkontrollplan januari - augusti 2024[11] att kommunstyrelseförvaltningens arbete enligt internkontrollplanen följts tillfredsställande under perioden. Av beslutsprotokoll framgår bland annat resultatet av de tre kontroller med bäring på förebyggande av arbetslivs- och välfärdsbrottslighet som genomförts. Det beskrivs att åtgärder är vidtagna eller planerade med anledning av resultatet.

[8] Kommunstyrelsen 2024-01-15, § 34 / 2024-03-11, § 86
[9] Kommunstyrelsen 2024-01-15, § 25
[10] Kommunstyrelsen 2025-06-03, § 160
[11] Kommunstyrelsen 2024-10-07, § 250

© 2025 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

Enligt kommunstyrelseförvaltningens årsuppföljning 2024 har kontrollerna påvisat att kontrollsystemet fungerar tillfredsställande. Med anledning av att två kontrollmomenten blivit försenade ska de inkluderas i 2025 års internkontrollplan.

Räddningstjänsten

Räddningstjänstens kontrollplan består av det kommunövergripande riskområde som kommunstyrelsen har fastställt för 2024: välfärdbrottslighet. Räddningstjänsten ska kontrollera och säkerställa efterlevnad av rutiner som motverkar välfärdbrottslighet.

Det framgår av räddningstjänstens helårsuppföljning av internkontrollplanen att kontrollen påvisat att sotningsverksamhet, rengöring och brandskyddskontroll fungerar tillfredsställande.

3.1.4 Bedömning

Vår bedömning är att kommunstyrelsen fastställt mål i enlighet med kommunfullmäktiges mål.

Vår bedömning är att kommunstyrelsen följer upp verksamhetens måluppfyllelse.

Vår bedömning är att kommunstyrelsen i huvudsak bedrivit verksamheten inom sina ekonomiska budgetramar.

Vår bedömning är att kommunstyrelsen i allt väsentligt följer upp verksamhetens interna kontroll under året.

Vi konstaterar att kommunstyrelsen inte genomfört samtliga kontrollmoment vid tiden för helårsuppföljning.

© 2025 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

3.2 Arbetsmarknads- och gymnasienämnden

Nämndsreglementet gör gällande att arbetsmarknads- och gymnasienämnden är kommunens huvudman enligt skollagen (2010:800) för gymnasieskola, anpassad gymnasieskola och kommunal vuxenutbildning. Nämnden ska även fullgöra kommunens uppgifter som tillkommer hemkommunen enligt skollagen (2010:800), inklusive aktivitetsansvar för ungdomar. Det är även nämnden som utgör kommunens arbetsmarknadsorgan och ska således vidta och främja åtgärder för att förebygga och minska effekterna av arbetslöshet. Det framgår vidare att nämnden även är ansvarig för bosättning och etablering av nyanlända samt integrationsfrågor.

3.2.1 Verksamhetsstyrning och uppföljning

Arbetsmarknads- och gymnasienämnden har fastställt en verksamhetsplan för 2024[12], vilken gör gällande för nämndens verksamhetsmål. Av protokoll för beslut framgår att förslag till mål har utarbetats i dialog med barn- och utbildningsförvaltningens, respektive arbetsmarknadsförvaltningens ledningsfunktioner för respektive verksamhet.

Den del av nämndens verksamheter följs upp under året genom kvalitetsrapporter, däribland gymnasieskolan[13]. Rapporten uppges delvis utgå från de tio skolenheternas resultat. Kvalitetsrapport för gymnasieskolan under läsåret 2023/2024[14] gör vidare gällande för verksamhetens resultat utifrån nationellt beslutade delmål för gymnasieskola och anpassad gymnasieskola.

Även vuxenutbildningen följs upp genom en kvalitetsrapport[15]. Av rapporten framgår bland annat verksamhetens olika skolformer, utvärdering av dessa, genomförda utvecklingsinsatser, organisation, målgrupp och samverkan.

Nämndens arbete för måluppfyllelse följs upp genom delårsuppföljning 1[16]. Av uppföljningen framgår beskrivningar av aktiviteter som genomförts dittills under året.

Genom delårsuppföljning 2[17] har nämnden prognosticerat måluppfyllelse per helår. Nämnden bedömer att de kommer att uppnå samtliga mål under året. Det framgår även beskrivningar av viktiga händelser under året.

Enligt nämndens årsuppföljning 2024[18] har samtliga nämndmål uppnåtts under året. Det framgår att samtliga aktiviteter som planerats för måluppfyllelsearbetet har genomförts. Det anges även beskrivningar kring utförandet. Det framgår vidare att nämnden genomfört det utredningsuppdrag de blivit tilldelad.

[12] Arbetsmarknads- och gymnasienämnden 2023-12-12, § 54
[13] Arbetsmarknads- och gymnasienämnden 2024-01-23, § 8
[14] Arbetsmarknads- och gymnasienämnden 2024-10-22, § 106
[15] Arbetsmarknads- och gymnasienämnden 2024-03-19, § 36
[16] Arbetsmarknads- och gymnasienämnden 2024-05-21, § 60
[17] Arbetsmarknads- och gymnasienämnden 2024-09-17, § 86
[18] Arbetsmarknads- och gymnasienämnden 2025-02-18, § 15

© 2025 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

3.2.2 Ekonomistyrning och uppföljning

Nämnden har fastställt en budget för 2024[19]. Budgeten redogör för den ekonomiska fördelningen per verksamhetsområde. Budgeten uppgår till 465 mnkr för året. Förvaltningen har sedermera informerat nämnden om fördelning av internbudget[20].

Nämnden har följt upp ekonomi genom bland annat månadsrapporten januari-mars[21], månadsrapport januari-april 2024[22] och månadsrapport januari-oktober 2024[23]

Vid delårsuppföljning 1 prognosticerade nämnden en budget i balans per helår.

I maj har nämnden fattat beslut om att godkänna en omfördelning av internbudget[24]. Av beslutsprotokoll framgår att vuxenutbildning blev felaktigt tilldelade 1,3 mnkr extra. Detta återförs till nämndens gemensamma budget och kan således användas inom samtliga verksamhetsområden.

Av delårsuppföljning 2 framgår att nämnden prognosticerar ett överskott mot tilldelat kommunbidrag för året. Överskotten uppges huvudsakligen finnas inom rektorskollektivet i gymnasieskolan. I övrigt redovisas överskott inom tillväxt, integration och arbete genom vakanser och projektverksamhet.

Det framgår av nämndens årsuppföljning att nämnden redovisade ett positivt resultat mot budget på 17,7 mnkr per helår. Det beskrivs motsvara 3,7 procent av årets budget. Det uppges att samtliga verksamhetsområden redovisade en budget i balans. Av årsuppföljningen framgår att den huvudsakliga anledningen till överskottet var att arbetsmarknadssidan inte kunnat erbjuda beredskapsanställningar i den utsträckning som planerats.

3.2.3 Intern kontroll

Nämnden har beslutat att genomföra en riskanalys inför fastställande av internkontrollplan 2024[25]. Av protokoll för beslut framgår riskanalysen ska bidra till att identifiera vilken typ av risker som kan förekomma inom verksamheten. Under riskanalysen ska nämnden genomföra en värdering av sannolikhet att, och konsekvens om, identifierade risker inträffar. Det framgår vidare av protokoll att förvaltningen upprättat förslag till riskområden att forma kontrollmoment kring.

Nämndens internkontrollplan för 2024[26] innehåller följande riskområden:

- Efterlevnad av rutiner för avbrottsregistrering vid vuxenutbildningen.
- Säkerställa att personer som anvisats via massflyktingsdirektivet och som tilldelats lägenhet via kommunen är bosatt i densamma.

[19] Arbetsmarknads- och gymnasienämnden 2023-12-12, § 50
[20] Arbetsmarknads- och gymnasienämnden 2024-02-22, § 20
[21] Arbetsmarknads- och gymnasienämnden 2024-04-16, § 45
[22] Arbetsmarknads- och gymnasienämnden 2024-05-21, § 59
[23] Arbetsmarknads- och gymnasienämnden 2024-11-19, § 114
[24] Arbetsmarknads- och gymnasienämnden 2024-05-21, § 61
[25] Arbetsmarknads- och gymnasienämnden 2023-12-12, § 55
[26] Arbetsmarknads- och gymnasienämnden 2024-01-23, § 5

© 2025 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

- Efterlevnad av rutiner för att minimera möjligheter för fusk vid tentamen på distans mot andra utbildningsanordnare.
- Gallring och hantering av personuppgifter för elever samt före detta elever inom vuxenutbildningen.
- Efterlevnad av läroplanens skrivningar om hedersrelaterat våld.
- Planering av förebyggande säkerhetsarbete kopplat till skolattacker, plötsligt dödligt våld och våldsbejakande extremism.

Av protokoll för fastställande av planen framgår att detta område fick högst poäng i den genomförda riskanalysen.

I samband med delårsuppföljning 1 har nämnden även följt upp arbetet med internkontrollplanen. Av uppföljningen framgår att två av sex internkontrollmoment har avslutats med uppnått målvärde, två är pågående och två planeras att startas under hösten.

Av delårsuppföljning 2 framgår att fyra av sex internkontrollmoment har avslutats med uppnått målvärde, ett kontrollmoment är pågående och ett planeras att startas under hösten.

Det framgår av nämndens helårsuppföljning av internkontrollplanen[27] att samtliga kontrollmoment genomförts enligt plan och inte påvisat några avvikelser, med undantag för kontrollen avseende förebyggande säkerhetsarbete. Kontrollen skulle genomföras genom att se över rutinen samt att all personal ska genomgå utbildning om området. Det uppges i uppföljningen att kontrollmomentet blev försenat då det pågått rekrytering av ny säkerhetsansvarig för förvaltningen. Rutiner kommer att ses över och vid behov revideras när utbildningen är genomförd för all personal. Inga andra särskilda åtgärder bedöms nödvändiga att vidta.

3.2.4 Bedömning

Vår bedömning är att arbetsmarknad- och gymnasienämnden fastställt mål i enlighet med kommunfullmäktiges mål.

Vår bedömning är att arbetsmarknad- och gymnasienämnden följer upp verksamhetens måluppfyllelse.

Vår bedömning är att arbetsmarknad- och gymnasienämnden bedrivit verksamheten inom sina ekonomiska budgetramar.

Vår bedömning är att arbetsmarknad- och gymnasienämnden i allt väsentligt följer upp verksamhetens interna kontroll under året.

Vi konstaterar att nämnden inte genomfört samtliga kontrollmoment vid tiden för helårsuppföljning.

[27] Arbetsmarknads- och gymnasienämnden 2025-02-18, § 14

© 2025 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

3.3 Barn- och utbildningsnämnden

Nämndsreglementet gör gällande att barn- och utbildningsnämnden bland annat är kommunens huvudman enligt skollagen (2010:800) för förskola, förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola, fritidshem samt annan pedagogisk verksamhet. Det framgår vidare att nämnden även är ansvarig för kulturskolan. Nämnden ska även fullgöra de uppgifter som ankommer på hemkommunen enligt skollagen (2010:800) med undantag för det aktivitetsansvar för ungdomar.

3.3.1 Verksamhetsstyrning och uppföljning

Barn- och utbildningsnämnden har fastställt en verksamhetsplan för 2024[28]. Av beslutsprotokoll framgår att nämndens prioriterade mål för 2023–2025 ska fortsatt gälla för 2024 och 2025, med mindre korrigeringar:

1) Alla barn och elever får jämlik utbildning.
2) Alla barn och elever får jämställd utbildning.
3) Barn och elever i Luleå kommun äter klimatsmart skolmat.
4) Luleå kommun har behöriga lärare och förskollärare.

Till målen finns ett flertal indikatorer för måluppföljning.

Det framgår även att nämnden ska arbeta med tre utredningsuppdrag.

Nämnden har följt upp sitt arbete för måluppfyllelse i samband med delårsuppföljning 1[29]. Av uppföljningen framgår även en prognos för måluppfyllelse per helår.

Av delårsuppföljning 2[30] framgår en prognos för hur nämnden bedöms uppfylla målen. Det framgår även beskrivningar om aktiviteter som genomförts eller är planerade att genomföras för måluppfyllelse.

Barn- och utbildningsnämnden har följt upp delar av sin verksamhet genom kvalitetsrapporter. Kvalitetsrapport 2024 för förskolan ska redogöra för resultat, nuläge samt en samlad analys för hela verksamheten. Rapporten ska utgöra underlag för förskolans gemensamma prioriteringar inför kommande år.

Nämnden har även fastställt en kvalitetsrapport 2024 för grundskolan[31]. Kvalitetsrapporten ska omfatta verksamheterna förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola samt fritidshem. Vidare framgår redogörelser för verksamheternas förutsättningar, processer och resultat.

Det framgår av nämndens årsuppföljning 2024[32] att målen avseende klimatsmart skolmat respektive behöriga lärare är uppfyllda. Övriga två mål uppges vara uppfyllda i hög grad. Till respektive mål har nämnden följt upp indikatorerna för måluppfyllelse.

[28] Barn- och utbildningsnämnden 2024-01-24, § 4
[29] Barn- och utbildningsnämnden 2024-05-22, § 75
[30] Barn- och utbildningsnämnden 2024-09-18, § 102
[31] Barn- och utbildningsnämnden 2024-11-20, 139
[32] Barn- och utbildningsnämnden 2025-02-19, § 21

© 2025 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

Enligt årsuppföljningen är samtliga tre utredningsuppdrag pågående.

3.3.2 Ekonomistyrning och uppföljning

Barn- och utbildningsnämnden har fastställt en budget för 2024[33].

Nämnden har följt upp ekonomin genom bland annat månadsrapporten januari-mars[34], månadsrapport januari-april 2024[35] och månadsrapport januari-oktober 2024[36]

Vid delårsuppföljning 1 prognosticerade nämnden 4,3 mkr i överskott för år 2024, vilket är motsvarande 0,2 % av nämndens totala budget.

Vid delårsuppföljning 2 redovisade nämnden ett överskott på 29,3 mnkr. För helår prognosticerade nämnden ett överskott på 6,7 mnkr. Det ökade prognosticerade överskottet jämfört med prognosen vid delårsuppföljning 1 beskrivs främst vara inom förvaltningsstöd och förskola.

Det framgår av årsuppföljning 2024 att nämnden redovisade ett överskott mot budget på 10,4 mnkr per helår. Detta beskrivs motsvara 0,6 procent av nämndens totala årsbudget. Det uppges att samtliga verksamheter utom grundskolan har ett positivt årsbokslut. Grundskolan redovisade ett underskott på -4,9 mnkr. Det beskrivs att vissa enheter har svårt att anpassa bemanningen utifrån rådande lägre elevvolym. En del enheter har även valt en högre bemanning kopplat till resurskrävande elever, trots att skolan saknar finansiering.

3.3.3 Intern kontroll

Nämnden har beslutat att fastställa internkontrollplan för 2024[37]. Av beslutsprotokoll framgår att följande riskområden riskvärderades högst:

- Efterlevnad av rutin som motverkar välfärdsbrottslighet.
- Efterlevnad av rutin för anmälan om hög frånvaro till nämnd.

Internkontrollplanen gör gällande för kontrollmetod, tidplan och ansvarig för respektive kontrollmoment.

Av delårsuppföljning 1 framgår att kontrollmoment gällande avgifter och information till vårdnadshavare om kontroll för barn- och skolomsorg är genomförd. Uppdatering av riktlinje och rutiner samt utredning kring skolplikt/frånvaro har påbörjats.

Vid delårsuppföljning 2 var kontrollmoment gällande avgifter och information till vårdnadshavare om kontroll för barn- och skolomsorg klar. Uppdatering av riktlinje och rutiner samt utredning kring skolplikt/frånvaro var pågående och bedöms vara klar under hösten 2024.

[33] Barn- och utbildningsnämnden 2023-12-13, § 154
[34] Barn- och utbildningsnämnden 2024-04-17, § 56
[35] Barn- och utbildningsnämnden 2024-05-22, § 73
[36] Barn- och utbildningsnämnden 2024-11-20, § 136
[37] Barn- och utbildningsnämnden 2024-01-24, § 5

© 2025 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

Enligt nämndens helårsuppföljning av internkontrollplanen[38] har samtliga kontrollmoment genomförts enligt plan och inte påvisat några avvikelser. Inga särskilda åtgärder bedöms nödvändiga att vidta.

3.3.4 Bedömning

Vår bedömning är att barn- och utbildningsnämnden fastställt mål i enlighet med kommunfullmäktiges mål.

Vår bedömning är att barn- och utbildningsnämnden följer upp verksamhetens måluppfyllelse.

Vår bedömning är att barn- och utbildningsnämnden bedrivit verksamheten inom sina ekonomiska budgetramar.

Vår bedömning är att barn- och utbildningsnämnden följer upp verksamhetens interna kontroll under året.

[38] Barn- och utbildningsnämnden 2025-02-19, § 20

© 2025 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

3.4 Infrastruktur- och servicenämnden

Nämndsreglementet gör gällande att infrastruktur- och servicenämnden bland annat är ansvarig för god byggnadskultur samt god och estetisk tilltalande stads- och landskapsmiljö. Nämnden svarar även för kommunens huvudmannaskap av allmänna vatten och avloppstjänster enligt lagen om allmänna vattentjänster (2006:412) och för gaturenhållning och för renhållning i övrigt utomhus på allmänna platser som ankommer på kommunen enligt lagen med särskilda bestämmelser om gaturenhållning och skyltning (1998:814). Nämnden ska samordna och tillgodose kommunala verksamheters behov av ändamålsenliga lokaler, bostäder och utomhusmiljöer. Det ingår även i nämndens ansvarsområde att samordna och utveckla kommunens gemensamma service till medborgarna.

3.4.1 Verksamhetsstyrning och uppföljning

Infrastruktur- och servicenämnden har fastställt en verksamhetsplan för 2024[39]. Av beslutsprotokoll framgår att fastställandet av verksamhetsplanen har föregåtts av en halv utbildningsdag i mars, en halv utbildningsdag i september samt en planeringsdag i oktober tillsammans med delar av förvaltningens ledningsgrupp.

Av verksamhetsplan 2024 framgår effektmål med underliggande utmaningar/verksamhetsmål:

1) Vi ska förbereda inför kommande generationer.
2) Vi vill åstadkomma en attraktiv kommun som ständigt utvecklas.
3) Effektiv och tillgänglig service, såväl internt som externt i syfte att stärka förtroendet för, och nöjdheten med, kommunen.

Det beskrivs att dessa ska bidra till nämndens kommunala uppdraget som samhällsbyggare samt demokrati- och serviceaktör.

Nämnden har följt upp effektmålen inom ramen för delårsuppföljning per april[40]. Utifrån uppföljningen bedömer nämnden att det finns goda möjligheter att nå effektmålen med underliggande utmaningar och mätetal.

Av nämndens delårsuppföljning per augusti[41] framgår att nämnden bedömer att de kommer att uppnå samtliga mål i hög grad. Ett flertal av målen bedöms bli helt uppnådda under året.

Enligt årsuppföljning 2024[42] blev mål 1 och 3 uppfyllda i hög grad medan mål 2 blev helt uppfyllt. Det framgår även bedömningar av effektmålens underliggande mål. Det framgår vidare beskrivningar av det arbete som genomförts för måluppfyllelse inom ramen för de underliggande målen. Även indikatorernas resultat per helår framgår av uppföljningen.

[39] Infrastruktur- och servicenämnden 2024-01-25, § 8
[40] Infrastruktur- och servicenämnden 2024-05-30, § 63
[41] Infrastruktur- och servicenämnden 2024-11-28, § 138
[42] Protokoll saknas på kommunens webbplats

© 2025 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

3.4.2 Ekonomistyrning och uppföljning

Infrastruktur- och servicenämnden har fastställt en driftbudget 2024 samt investeringsplan för år 2024–2026[43]. Av beslutsprotokoll framgår att en del av nämndens ökade kostnader inte kommer att täckas av ökade driftram och extra generella tillskott. Det beskrivs att detta dels beror på att prisökningar från 2023 finns kvar, dels på att intäktsökningarna för många av nämndens resultatenheter inte täcker kostnadsökningar för material, löner, och interna personalomkostnadspålägg (arbetsgivaravgifter).

Av protokoll framgår att nämnden bland annat följt upp ekonomin per sista mars[44].

Vid delårsuppföljning per april 2024 redovisade nämnden ett underskott på -15,9 mnkr för perioden. Vid uppföljningen prognosticerade nämnden även en negativ avvikelse mot årsbudget med -35 mnkr. Till följd av uppföljningen fattade nämnden beslut om att uppdra förvaltningsdirektör om att återkomma med en ekonomisk genomlysningen av förvaltningen i september. Genomlysningen ska utgöra grund för fortsatt arbete med handlingsplan för en ekonomi i balans. Uppdraget har återrapporterats i december[45] och av protokoll framgår att nämnden beslutade att lägga informationen till handlingarna.

Genom delårsrapport per oktober[46] har nämnden följt upp det ekonomiska läget för perioden och prognos för helåret. Av uppföljningen framgår att den totala årsprognosen avviker negativt mot budget med -29 mkr per sista oktober. Det uppges att de kommunbidragsfinansierade verksamheterna redovisar ett prognostiserat negativt resultat med -14,0 mkr. Det beskrivs att prognosen bland annat beror på vinterväghållning och belysning.

Av årsuppföljningen framgår att nämnden redovisade en negativ avvikelse mot budget med -25,6 mkr per helår. Det uppges att den kommunbidragsfinansierade verksamheten hade ett underskott på -12,1 mkr medan resultatenheterna redovisade ett sammantaget underskott om -13,5 mkr mot budget.

3.4.3 Intern kontroll

Nämnden har beslutat att fastställa internkontrollplan för 2024[47]. Av beslutsprotokoll framgår att fastställandet av planen har föregåtts av en riskanalys och riskvärdering. I planen inkluderades följande risker med tillhörande kontrollmoment:

- Kontrollera och säkerställ en fungerande leverantörsfakturahantering.
- Fördjupad kontroll av leverantör och underleverantör.
- Säkerställ att investerings- och exploateringsprojekt genomförs i enlighet med projektmodellen för samhällsbyggnadsprocessen.

[43] Infrastruktur- och servicenämnden 2024-01-25, § 9
[44] Infrastruktur- och servicenämnden 2024-04-25, § 45
[45] Infrastruktur- och servicenämnden 2024-12-19, § 157
[46] Infrastruktur- och servicenämnden 2024-11-28, § 138
[47] Infrastruktur- och servicenämnden 2024-12-21, § 161

© 2025 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

- Projektbudget – måluppfyllelse/avvikelse i procent mot projektets budget.
- Fördjupad uppföljning av ekonomi inom sektion gata.
- Kontrollera och säkerställ efterlevnad av rutiner för direktupphandling.

Vid nämndens delårsuppföljning per april uppges att samtliga internkontrollmoment var påbörjade enligt plan. Resultatet av kontrollerna ska redovisas i sin helhet genom verksamhetsberättelsen för 2024.

I december[48] har nämnden särskilt följt upp kontrollmomentet fördjupad uppföljning av ekonomi inom sektion gata.

Det framgår av nämndens årsuppföljning 2024 att verksamhetens sammanvägda bedömning av den interna kontrollen är att den varit ändamålsenlig och har fungerat på ett tillfredsställande sätt. Samtliga kontrollmoment har genomförts enligt plan och har en god bedömning med undantag för kontroll och säkerställande av efterlevnad av rutiner för direktupphandling. Kontrollmomentet ska kvarstå i internkontrollplanen för 2025. Det ska även kontrollmomenten avseende leverantörsfakturahantering samt ekonomi inom sektion gata.

3.4.4 Bedömning

Vår bedömning är att infrastruktur- och servicenämnden fastställt mål i enlighet med kommunfullmäktiges mål.

Vår bedömning är att infrastruktur- och servicenämnden följer upp verksamhetens måluppfyllelse.

Vår bedömning är att infrastruktur- och servicenämnden inte bedrivit verksamheten inom sina ekonomiska budgetramar.

Vår bedömning är att infrastruktur- och servicenämnden följer upp verksamhetens interna kontroll under året.

[48] Infrastruktur- och servicenämnden 2024-12-19, § 167

© 2025 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

3.5 Kultur- och fritidsnämnden

Nämndsreglementet gör gällande att kultur- och fritidsnämnden ansvarar för att främja kultur- och fritidsverksamhet genom att förverkliga kommunens övergripande mål. Nämnden ska bland annat utveckla och förvalta de kommunala kulturhistoriska miljöerna samt hyra ut anläggningar, lokaler och mötesplatser för kultur-, fritids- och turistverksamhet. Nämnden ska även ansvara för driften av anläggningarna och lokalerna. Det åligger även nämnden att, efter överenskommelse med andra nämnder, svara för att administrera ansökningar och genomföra utbetalningar av bidrag till civilsamhället.

3.5.1 Verksamhetsstyrning och uppföljning

Kultur- och fritidsnämnden har fastställt en verksamhetsplan för perioden 2024–2026[49], vilken gör gällande att nämnden beslutat att prioritera fyra av fullmäktiges övergripande mål. Planen gör gällande att nämnden ska arbeta med följande mål under året:

1) Bidragen ska vara jämlika och transparenta.
2) Utöka kunskapen hos civilsamhället inom barnkonventionen och jämställdhet.
3) Ta fram framtidens uppdrag gällande Servicepunkt Råneå.
4) Ta fram en kompetensförsörjningsstrategi.
5) Luleå utvecklas som evenemangsstad.
6) Succesivt växla upp service och utbud för 100 000 invånare.
7) Ta fram en anläggningsstrategi i samverkan med Bodens kommun.
8) Kartläggning av mötesplatser/kulturmiljöer/kulturvärden med efterföljande strateg.

Nämnden ska även arbeta med tre riktade uppdrag:

- Öka skolbibliotekens tillgänglighet genom samarbete mellan barn- och utbildningsförvaltningen och kultur- och fritidsförvaltningen.
- Införa en kulturgaranti för alla barn i Luleå genom samarbete mellan barn- och utbildningsförvaltningen och kultur- och fritidsförvaltningen.
- Mer kultur och upplevelser för unga – efter ungas önskemål.

Genom delårsuppföljning per april 2024[50] har nämnden följt upp och analyserat måluppfyllelse av nämndens inriktningar och mål.

Vid delårsuppföljning per augusti 2024[51] uppges att några mål på god väg att uppnås under året medan några inte kommer att komma i gång. Bland annat uppges det att utbildning för civilsamhället kring Barnkonventionen inte kommer att hinna påbörjas under året.

[49] Kultur- och fritidsnämnden 2023-11-15, § 126
[50] Kultur- och fritidsnämnden 2024-05-21, § 77
[51] Kultur- och fritidsnämnden 2024-09-18, § 111

© 2025 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

Enligt nämndens verksamhetsberättelse 2024[52] har tre mål uppnåtts helt eller i hög grad. Tre av målen bedöms vara delvis uppfyllda och två bedöms ej uppfyllda. De mål som inte bedöms uppfyllda är:

- Utöka kunskapen hos civilsamhället inom barnkonventionen och jämställdhet: arbetet har inte påbörjats under året.
- Ta fram en kompetensförsörjningsstrategi: under 2024 har arbetet med en kommunövergripande kompetensförsörjningsplan pågått. När denna är fastställd ska nämnden påbörja sitt arbete.

Av verksamhetsberättelsen framgår även beskrivningar av det arbete nämnden bedrivit inom ramen för de tilldelade utredningsuppdragen.

3.5.2 Ekonomistyrning och uppföljning

Kultur- och fritidsnämnden har fastställt en budget för perioden 2024–2026[53], vilken uppgår till cirka 367 mnkr. Budgeten är nedbruten på avdelningsnivå.

Nämnden har följt upp ekonomin genom bland annat månadsrapporten mars 2024[54], delårsrapport per april 2024 samt månadsrapport oktober 2024[55]

Vid delårsrapport per augusti 2024 redovisade nämnden ett underskott på -0,4 mnkr. Det beskrivs att underskottet främst består av underskott kopplat till idrottsarrangemanget SM-vecken. Prognos för helåret är ett underskott på -1 mkr, vilket uppges i huvudsak vara sammankopplat med SM-veckan.

Enligt verksamhetsberättelse 2024 redovisade nämnden ett underskott mot budget på -4,3 mnkr per helår. Det beskrivs att den främst orsaken till var idrottsarrangemanget SM-veckan. Arrangemanget redovisade ett underskott på -2,3 mkr för 2024.

3.5.3 Intern kontroll

Kultur- och fritidsnämnden har fastställt en internkontrollplan för 2024[56], vilken består av följande riskområden med kontrollmoment:

- Välfärdsbrottslighet.
- Kontrollera och säkerställ efterlevnaden av nämndens delegationsordning.
- Kontrollera och säkerställ efterlevnad av regler för informationsförvaltning.

Nämnden har följt upp arbetet med kontrollmomenten i internkontrollplanen genom delårsrapport per april 2024.

Vid delårsuppföljning per augusti 2024 uppger nämnden att välfärdsbrottsligheten ska kontrolleras genom att bidrag kommer att ses över. Avseende kontroll av att delegationsbeslut rapporteras till nämnden har nämnden identifierat avvikelser. Med

[52] Protokoll saknas på kommunens webbplats
[53] Kultur- och fritidsnämnden 2024-01-26, § 6
[54] Kultur- och fritidsnämnden 2024-04-17, § 56
[55] Kultur- och fritidsnämnden 2024-11-20, § 145
[56] Kultur- och fritidsnämnden 2024-01-26, § 7

© 2025 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

anledning av detta har ett flertal informationsinsatser genomförts under året. Kontrollmomentet avseende informationsförvaltning har fokuserat på säkerställande av arkivering. Kontrollen har påvisat att det förekommit arkivmaterial som ej förvarats brandsäkert, vilket uppges vara åtgärdat.

Enligt nämndens verksamhetsberättelse 2024 har kontrollmomenten påvisat att rutiner fungerar tillfredsställande samtidigt som det finns brister avseende efterlevnad av delegationsordningen samt informationsförvaltningen. Bland annat har kontrollerna påvisat en del arkivhandlingar har förvarats utanför brandsäkert utrymme, vilket ska åtgärdats omedelbart. Andra utvecklingsområden som identifieras är att säkerställa att handlingar som inte förvaras i centralarkiv också förvaras korrekt. Det uppges att detta har åtgärdats genom att förvaltningen anställt en extra resurs.

Kontrollen avseende delegationsbeslut redovisas har påvisat att det finns beslut som inte har redovisats. Till följd av detta har beslutsdelegaterna fått genomgång av sina beslutanderätter. Kommunjurist har även genomfört en utbildning för delegaterna.

Vid tiden för verksamhetsberättelsen har inte kontrollen avseende välfärdsbrottslighet slutförts.

3.5.4 Bedömning

Vår bedömning är att kultur- och fritidsnämnden fastställt mål i enlighet med kommunfullmäktiges mål.

Vår bedömning är att kultur- och fritidsnämnden följer upp verksamhetens måluppfyllelse.

Vår bedömning är att kultur- och fritidsnämnden i huvudsak bedrivit verksamheten inom sina ekonomiska budgetramar.

Vår bedömning är att kultur- och fritidsnämnden i allt väsentligt följer upp verksamhetens interna kontroll under året.

Vi konstaterar att nämnden inte genomfört samtliga kontrollmoment vid tiden för helårsuppföljning.

© 2025 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

3.6 Miljö- och byggnadsnämnden

Nämndsreglementet gör gällande bland annat gällande att miljö- och byggnadsnämnden ansvarar för myndighetsutövning enligt plan och bygglagen (2010:900), med undantag för planläggning av mark och vatten. Nämnden är även ansvarig för myndighetsutövning gällande utbetalning av bostadsanpassningsbidrag enligt lag om bostadsanpassningsbidrag (2018:222).

3.6.1 Verksamhetsstyrning och uppföljning

Miljö- och byggnadsnämnden har beslutat att fastställa en verksamhetsplan för 2024[57]. Av beslutsprotokoll framgår det att planen består av två delar, varav den ena delen består av en behovsutredning samt plan för tillsynsarbetet medan den andra delen är mer avdelningsövergripande och omfattar tre övergripande effektmål:

1. Vi ska förbereda för kommande generationer.
2. Vi vill åstadkomma en attraktiv kommun som ständigt utvecklas.
3. Vi ska ge effektiv och tillgänglig service, såväl internt som externt i syfte att stärka förtroendet för, och nöjdheten med, kommunen.

Det uppges i protokoll att effektmålen bryts ner i utmaningar och utvecklingsinsatser.

Nämnden har även beslutat att fastställa en behovsutredning för 2024–2026[58] och en tillsynsplan för 2024[59].

Genom delårsuppföljning 1[60] har nämnden följt upp arbetet för uppfyllelse av effektmålen. Av uppföljningen framgår även en prognos för helår, av vilken framgår att nämnden bedömer att det finns goda möjligheter att i stort nå de uppsatta effektmålen med underliggande utmaningar och mätetal.

Även vid delårsuppföljning 2[61] var nämndens bedömning att det finns goda möjligheter att i stort nå de uppsatta effektmålen med underliggande utmaningar och mätetal.

Det framförs i nämndens årsuppföljning 2024[62] att nämnden uppnått effektmål 1 och 2. Effektmål 3 bedöms som ej uppfyllt. Till respektive effektmål har nämnden även bedömt uppfyllelsen av de underliggande utmaningarna. Till effektmål 3 bedöms utmaningen ”främjande och pedagogisk myndighetsutövning” som ej uppfyllt. Anledningen till detta är att nämnden inte uppnått målvärde för den indikator som var kopplad till utmaningen.

Av årsuppföljningen framgår beskrivningar av det arbete som nämnden bedrivit inom ramen för måluppfyllelse.

[57] Miljö- och byggnadsnämnden 2024-01-17, § 9
[58] Miljö- och byggnadsnämnden 2024-01-17, § 10
[59] Miljö- och byggnadsnämnden 2024-01-17, § 11
[60] Miljö- och byggnadsnämnden 2024-05-29, § 74
[61] Miljö- och byggnadsnämnden 2024-09-11, § 114
[62] Miljö- och byggnadsnämnden 2025-02-26, § 22

© 2025 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

3.6.2 Ekonomistyrning och uppföljning

Miljö- och byggnadsnämnden har följt upp ekonomin genom bland annat delårsuppföljning 1. Av uppföljningen framgår även en prognos för helår, av vilken framgår att nämnden redovisar en negativ avvikelse på -7,2 mnkr mot budget för perioden. Per helår prognosticerar nämnden ett underskott mot budget på -10 mnkr. Det beskrivs att underskottet främst beror på ökade kostnader för bostadsanpassning samt minskade intäkter till följd av omvärldsläge och konjunktur.

Vid delårsuppföljning 2 prognosticerade nämnden ett underskott på -11,5 mnkr per helår. Anledningen till underskottet beskrivs vara minskade intäkter på grund av räntor, inflation och konjunkturläget samt ökade kostnader kopplat till bostadsanpassning.

Det framgår av årsuppföljning 2024 att nämnden redovisar en negativ avvikelse mot budget på -17,7 mnkr per helår. Det uppges att avvikelsen främst beror på tre faktorer:

- Minskade intäkter (7,9 mnkr).
- Ökade kostnader för bostadsanpassning (8,1 mnkr).
- Ökade kostnader för trygghetsboende (1,3 mnkr).

3.6.3 Intern kontroll

Det framgår av miljö- och byggnadsnämndens protokoll[63] att nämndens ledamöter haft en planeringsdag under våren 2023 där de lämnat förslag till förändringar av internkontrollmoment för 2024. Förslagen ska behandlats av förvaltningen och utmynnat i en ny brutto- och nettolista för internkontroll för 2024.

Nämnden har fastställt internkontrollplan för 2024[64].

Kontrollmomenten i internkontrollplanen ska återrapporteras i samband med både del- och helårsuppföljningen.

Vid både delårsuppföljning 1 och delårsuppföljning 2 framgår att samtliga kontrollmoment är påbörjade enligt plan och ska redovisas i sin helhet i samband med verksamhetsberättelsen för 2024.

Det framförs i årsuppföljning 2024 att kontrollmomentens resultat är tillfredsställande. En avvikelse för bostadsanpassning har noterats. Kontrollen påvisade att tilldelade medel för vidtagande av åtgärder inte täcker behovet.

3.6.4 Bedömning

Vår bedömning är att miljö- och byggnadsnämnden fastställt mål i enlighet med kommunfullmäktiges mål.

Vår bedömning är att miljö- och byggnadsnämnden följer upp verksamhetens måluppfyllelse.

[63] Miljö- och byggnadsnämnden 2023-12-20, § 172
[64] Miljö- och byggnadsnämnden 2024-01-17, § 9

© 2025 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

Vår bedömning är att miljö- och byggnadsnämnden inte bedriit verksamheten inom sina ekonomiska budgetramar.

Vår bedömning är att miljö- och byggnadsnämnden följer upp verksamhetens interna kontroll under året.

3.7 Socialnämnden

Nämndsreglementet gör gällande bland annat gällande att socialnämnden ska fullgöra kommunens uppgifter enligt socialtjänstlagen (SoL), lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), hälso- och sjukvårdslagen (HSL), speciallagarna lag om vård av missbrukare (LVM) och lag om vård av unga (LVU) samt i övrigt vad som i lag sägs om socialnämnd.

3.7.1 Verksamhetsstyrning och uppföljning

Av protokoll[65] framgår att socialnämnden har genomfört en planeringsdag i oktober 2023 för att diskutera målsättningar inför fastställandet av verksamhetsplan. Nämndens inspel har sedan behandlats av förvaltningen som även formulerat förslag till målsättningar och mätetal.

Socialnämnden har beslutat att fastställa en verksamhetsplan för 2024[66], vilken gör gällande för vilka mål samt uppdrag nämnden ska arbeta med. Utifrån målen och mätetalen ska förvaltningen utforma och genomföra prioriterade målinriktade aktiviteter för måluppfyllelse.

Socialnämnden har även beslutat att anta kommunfullmäktiges utredningsuppdrag[67]. Det beskrivs i protokoll att uppdragsdirektiven är en tolkning av de uppdragen socialnämnden fått av kommunfullmäktige:

1. Se över bemanningen och anställa fler undersköterskor och stödassistenter.
2. Satsningar på specialistutbildningar för undersköterskor (palliativ vård, psykiatri och demens men även andra specialistutbildningar).
3. Satsningar på yrkeskompetens genom en validering av utbildningen och en betald utbildning på arbetstid för undersköterskor och stödassistenter.
4. Utvärdera avgiften för familjerådgivning under 2023 för att ta bort till 2024.

[65] Socialnämnden 2023-11-23, § 206
[66] Socialnämnden 2024-12-21, § 227
[67] Socialnämnden 2023-12-21, § 231

© 2025 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

Socialnämnden har följt upp verksamhetshändelsen samt ekonomin genom bland annat månadsrapporter för januari[68], februari[69], mars[70], april[71], maj[72], juli[73], augusti[74], september[75] och oktober[76].

Genom delårsuppföljning per april[77] har nämnden följt upp resultat och analys av arbetet för måluppfyllelse.

Av delårsrapport per augusti[78] framgår att nämnden bedömer samtliga mål, med undantag för två, som uppfyllda i hög grad uppfyllt. Det beskrivs om osäkert om målen kommer att uppnås. Målet att utveckla och säkerställa kompetensförsörjningen för att behålla och rekrytera fler medarbetare bedöms delvis uppfyllt, vilket innebär att det finns en stor risk för att det inte kommer att uppnås. Nämnden bedömer att målet om att säkerställa och utveckla boendekoncept samt utveckla nya arbetssätt för nämndens målgrupper inte kommer att uppnås. Det beskrivs att det fortfarande finns ett stort antal ej verkställda boendebeslut. Till samtliga mål finns det beskrivningar om genomfört samt planerade aktiviteter för måluppfyllelse. Även berörda mätetal följs upp.

Det framgår av delårsrapport per augusti att utredningsuppdraget att utvärdera avgiften för familjerådgivning är genomfört medan övriga är påbörjade. Nästkommande återrapportering av uppdragen uppges ske i samband med helårsuppföljningen för 2024.

Genom verksamhetsberättelse 2024[79] gör nämnden gällande för resultat och analys av aktiviteter som genomförts under året i syfte att uppnå uppsatta mål. Av verksamhetsberättelsen framgår att samtliga mål, med undantag för de två avvikelserna som identifierades i delårsrapport per augusti, är helt uppnådda eller bedöms till övervägande del vara uppnådda. Det uppges att trenden för de två avvikande målen är oförändrade sedan delårsuppföljningen.

Av verksamhetsberättelse 2024 framgår att de tre utredningsuppdrag som inte var genomförda vid delårsuppföljning ska presenteras för nämnden i januari 2025.

3.7.2 Ekonomistyrning och uppföljning

Socialnämnden har fastställt en internbudget för 2024[80]. Av beslutsprotokoll framgår att förvaltningen analyserat ekonomin i förhållande till verksamhetens behov. Det uppges att det finns en kostnadspost som inte fullt ut täcks inom nämndens budgetram. Denna skillnad ska blivit större jämfört med 2023 med anledning av ökade kostnader på grund

[68] Socialnämnden 2024-02-29, § 26
[69] Socialnämnden 2024-03-27, § 52
[70] Socialnämnden 2024-04-25, § 72
[71] Socialnämnden 2024-05-30, § 91
[72] Socialnämnden 2024-06-20, § 117
[73] Socialnämnden 2024-08-28, § 141
[74] Socialnämnden 2024-09-26, § 169
[75] Socialnämnden 2024-10-31, § 192
[76] Socialnämnden 2024-11-28, § 214
[77] Socialnämnden 2024-05-30, § 97
[78] Socialnämnden 2024-09-26, § 171
[79] Socialnämnden 2025-01-30, § 7
[80] Socialnämnden 2023-12-21, § 229

© 2025 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

av inflationen och kostnader för sommarförmån. I internbudgeten täcks verksamheternas ökade kostnader genom prestationsmedel och den extra tilläggsbudget från kommunfullmäktige.

Nämnden har följt upp ekonomin löpande under året genom månadsrapporter och delårsrapporter.

Av delårsrapport per augusti framgår att nämnden redovisade ett överskott mot budget för perioden på 9,3 mnkr. Det uppges att underskott i verksamheterna täcks av tillfälliga statsbidrag. För helåret prognosticerar nämnden en budget i balans. De verksamhetsområdena med störst prognosticerat underskott per helår är Myndighet (-10,5 mnkr), Ordinärt boende (-20 mnkr) samt Stöd och service (-13 mnkr).

Det framgår av årsuppföljning 2024 att nämnden redovisar ett överskott mot budget på 7,5 mnkr per helår. Det uppges att överskottet beror på prestationsmedlen som erhållits och på grund av eftersläpning kring uppstart av gruppbostäder. Det framförs även att 9,4 mnkr har betalats ut under året för viten avseende ej verkställda beslut. I bokslutet ska ytterligare 38 mnkr vara uppbokade för förväntade kommande kostnader.

3.7.3 Intern kontroll

Av protokoll[81] framgår att socialnämnden har genomfört en planeringsdag i oktober 2023 för att diskutera internkontroll inför fastställande av internkontrollplan. Nämndens inspel har sedan behandlats av förvaltningen som även formulerat förslag till kontrollmoment.

Socialnämnden har fastställt en internkontrollplan för 2024[82]

Kontrollmomenten ska följas upp tre gånger per år genom delårsrapporter och i verksamhetsberättelsen.

Vid delårsuppföljning per april var samtliga kontrollmoment påbörjade.

Av delårsuppföljning internkontroll per augusti[83] framgår att tre kontrollmoment har påvisat ej accepterade värden, vilket föranlett åtgärder:

- Kontroll att processen vid nyanställning efterlevs: det finns planer på insatser för att öka chefers kompetens inom rekrytering. De chefer som vid har brustit vid kontrollen ska fått anvisningar om hur en rekrytering ska ske på korrekt sätt.
- Kontroll att riskanalys kopplat till brukarkvalité och patientsäkerhet genomförs inför förändringar som berör flera verksamheter: under perioden har en rutin utarbetats, vilken avdelnings-/verksamhetschefer är ansvarig för att implementera.
- Att utredning och dokumentation sker i enlighet med lagar och föreskrifter: administrativt stöd har rekryterats för att utföra arbetsuppgifter där socionomkompetens inte är ett lagkrav. Det har även utarbetats en rutin för effektivare handläggning samt en ny introduktionsplan för nyanställda.

[81] Socialnämnden 2023-11-23, § 207
[82] Socialnämnden 2023-12-21, § 228
[83] Socialnämnden 2024-09-26, § 172

© 2025 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

Det framgår av helårsuppföljningen av internkontroll 2024[84] att ett flertal kontrollmoment fortfarande är pågående och ska fortsatt vara kontrollmoment under 2025:

- Kontroll att processen vid nyanställning efterlevs.
- Efterlevnad och systematisk uppföljning sker i enlighet med process för avvikelsehantering.
- Kontroll att riskanalys kopplat till brukarkvalité och patientsäkerhet genomförs inför förändringar som berör flera verksamheter.
- Att förhandsbedömning och dokumentationskrav kopplat till förhandsbedömning efterlevs och genomförs inom lagstadgad tid.
- Att utredning och dokumentation sker i enlighet med lagar och föreskrifter.

Övriga tre kontrollmoment bedöms genomförda och ska fortsatt hanteras inom ramen för respektive berörd verksamhets egenkontroll.

3.7.4 Bedömning

Vår bedömning är att socialnämnden fastställt mål i enlighet med kommunfullmäktiges mål.

Vår bedömning är att socialnämnden följer upp verksamhetens måluppfyllelse.

Vår bedömning är att socialnämnden bedriver verksamheten inom sina ekonomiska budgetramar.

Vår bedömning är att socialnämnden följer upp verksamhetens interna kontroll under året.

[84] Socialnämnden 2025-01-30, § 9

© 2025 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

3.8 Överförmyndarnämnden

Nämndsreglementet gör gällande bland annat gällande att överförmyndarnämnden ansvarar för att överförmyndarverksamheten i kommunen bedrivs i enlighet med reglerna i föräldrabalken, förmynderskapsförordningen, lag om god man för ensamkommande barn samt andra författningar som reglerar frågor knutna till överförmyndarens tillsynsverksamhet. Enligt reglementet har infrastruktur- och servicenämnden administrativt ansvar, arbetsgivar- och arbetsmiljöansvar för överförmyndarnämndens förvaltningsorganisation.

3.8.1 Verksamhetsstyrning och uppföljning

Det framgår av beslutsprotokoll[85] att nämndens verksamhetsplan 2024 har föregåtts av en planeringsdag då nämnden diskuterat verksamheten och mål. Det beskrivs att överförmyndarexpeditionen hade upprättat ett förslag till verksamhetsplan inför planeringsdagen, vilket fungerade som diskussionsunderlag.

Verksamhetsplan för 2024 gör gällande för tre verksamhetsmål med tillhörande mätetal:

- Effektivisera och förtydliga rekryteringsprocessen.
- Effektivisera ärendehandläggningen.
- Effektivisera hanteringen av årsräkningar.

Enligt verksamhetsplanen ska nämnden följa upp verksamheten och ekonomin månadsvis. Beslutade verksamhetsmål ska följas upp per tertial.

Av nämndens delårsrapport per sista april 2024[86] framgår att nämnden bedömer att samtliga verksamhetsmål kommer att uppnås under året. Det beskrivs att arbetet för måluppfyllelse avser effektivare processer med små medel, vilka inte bedöms uppta stora resurser för att implementera. Med anledning av hög arbetsbelastning och rekryteringar har vissa av utvecklingsinsatserna blivit framflyttade till hösten då enheten förväntas vara fullt bemannad.

Det framgår av nämndens delårsrapport per sista augusti 2024[87] att nämnden bedömer att samtliga mål kommer att uppnås under året. I uppföljningen framförs att nämnden har omfördelat medel i årets budget för att kunna rekrytera ytterligare en handläggare.

Enligt nämndens årsuppföljning 2024[88] har nämnden i hög grad uppnått sina mål kring rekryteringsprocessen och hantering av årsräkningar. Det uppges att målet avseende ärendehandläggningen bedöms som delvis uppnått. Det beskrivs att utvecklingsarbetet har varit fokuserat på en övergång från fysiska till digitala akter och ett mer renodlat digitalt arbetssätt med minskade utskrifter och mer digital kommunikation. Det anges i årsuppföljningen att det genomförts ett flertal förberedelser under året.

[85] Överförmyndarnämnden 2023-12-14, § 105
[86] Överförmyndarnämnden 2024-05-23, § 57
[87] Överförmyndarnämnden 2024-09-19, § 91
[88] Överförmyndarnämnden 2025-02-27, § 24

© 2025 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

3.8.2 Ekonomistyrning och uppföljning

Det framgår av överförmyndarnämndens verksamhetsplan för 2024 att budget för året är 11 104 tkr.

Av månadsrapport för januari[89] framgår att nämnden redovisar ett överskott på 288 tkr för perioden. Det framförs i uppföljningen att nämnden ser ett behov av resursförstärkning för att kunna möta den ökade ärendemängden med bibehållen hög kvalitet, rimliga handläggningstider och en god arbetsmiljö. Det framgår även att nämnden behöver fortsätta att digitalisera och effektivisera verksamheten. Vid uppföljningen prognosticerar nämnden att de kommer att kunna hålla sig inom budget vid helår.

Det framgår av månadsrapport för februari[90] att nämnden fortsatt prognosticerar budgetefterlevnad per helår. Dock framförs en reservation för de anpassningar nämnden måste bekosta i samband med flytt till nya lokaler.

Månadsrapport för mars[91] gör gällande att nämnden redovisar ett överskott mot budget på 145 tkr för perioden.

Enligt delårsrapport per sista april redovisade nämnden ett överskott på 100 tkr för perioden. Det framförs att nämndens största kostnader utgörs av lönekostnader, arvoden till ställföreträdare och kostnader för de system som nämnden använder till sin handläggning. Vid tiden för uppföljningen prognosticerade nämnden att de kommer kunna hålla sig inom budget för helår.

Det framförs i månadsrapport för maj[92] att nämnden redovisar ett överskott på 222 tkr för perioden. Av månadsrapport för juli[93] framgår att nämnden redovisar ett överskott på 107 tkr för perioden.

Enligt delårsrapport per sista augusti var det ekonomiska utfallet för perioden ett överskott på 300 tkr. Det framgår även att nämnden förväntas hålla sin budget för året.

Av månadsrapport för september[94] framgår att nämnden redovisar ett överskott på 359 tkr för perioden. Det framförs i både månadsrapport för oktober[95] och november[96] att nämnder prognosticerar att hålla sig inom budget per helår.

Det framförs i månadsrapport för december[97] att det preliminära utfallet per december månad är ett överskott på 266 tkr.

Det framgår av nämndens årsrapport att nämnden höll sig inom sin budgetram för 2024 och redovisade ett överskott mot budget på 0,3 mnkr. Det beskrivs att nämndens

[89] Överförmyndarnämnden 2024-02-22, § 15
[90] Överförmyndarnämnden 2024-03-21, § 29
[91] Överförmyndarnämnden 2024-04-18, § 43
[92] Överförmyndarnämnden 2024-06-18, § 73
[93] Överförmyndarnämnden 2024-08-20, § 82
[94] Överförmyndarnämnden 2024-10-24, § 102
[95] Överförmyndarnämnden 2024-11-21, § 114
[96] Överförmyndarnämnden 2024-12-17, § 125
[97] Överförmyndarnämnden 2025-01-30, § 10

© 2025 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

kostnader främst utgörs av lönekostnader, arvoden till ställföreträdare och kostnader för de system som nämnden använder till sin handläggning.

3.8.3 Intern kontroll

Det framgår av beslutsprotokoll[98] att nämnden genomfört en planeringsdag där internkontrollplan diskuterats. Det beskrivs att överförmyndarexpeditionen hade upprättat ett förslag till internkontrollplan inför planeringsdagen, vilket fungerade som diskussionsunderlag. Det uppges även att nämnden genomförde en riskbedömning utifrån förslaget till plan.

Internkontrollplan för 2024 består av tre kontrollmoment:

- Kontroll om ställföreträdare förekommer hos Kronofogden eller i belastningsregister.
- Huvudmannens tillgångar har överförmyndarspärr.
- Uppföljning av ärendebalans.

Det framförs i nämndens årsuppföljning att ärendebalanserna följs upp veckovis och rapporteras till nämnden månatligen. Det uppges även att nämnden får en ekonomisk uppföljning månatligen.

Enligt årsuppföljningen påvisade kontrollmomenten att kontrollsystemet fungerar tillfredsställande. Med anledning av detta har inte några åtgärder vidtagits.

Nämnden har även genomfört en särskild helårsuppföljning av internkontrollplan 2024[99]. Uppföljningen gör gällande att inga åtgärder bedöms nödvändiga att vidta utöver att fortsätta att omfördela ärenden vid behov samt beakta eventuella behov av ytterligare resursförstärkning om ärendemängden fortsätter att öka.

3.8.4 Bedömning

Vår bedömning är att överförmyndarnämnden fastställt mål i enlighet med kommunfullmäktiges mål.

Vår bedömning är att överförmyndarnämnden följer upp verksamhetens måluppfyllelse.

Vår bedömning är att överförmyndarnämnden bedrivit verksamheten inom sina ekonomiska budgetramar.

Vår bedömning är att överförmyndarnämnden följer upp verksamhetens interna kontroll under året.

[98] Överförmyndarnämnden 2023-12-14, § 106
[99] Överförmyndarnämnden 2025-02-27, § 25

© 2025 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

3.9 Gemensam E-nämnd

3.9.1 Styrande förutsättningar

Enligt nämndsreglemente[100] är nämnderna ansvariga för att bland annat utarbeta mål inom sitt verksamhetsområde och samverka för förflyttning mot kommunfullmäktiges mål. Nämnderna ska även tillse att verksamheten sköts på ett ekonomiskt tillfredsställande och effektivt sätt. Nämnderna ska tillse att budgeten inte överskrids samt att den interna kontrollen är tillräcklig.

Av reglemente för gemensam e-nämnd för Norrbottens kommuner framgår att Luleå kommun är värdkommun och att nämnden därmed ingår i kommuns organisation. Reglementet gör vidare gällande att den gemensamma nämnden ska fungera som en samverkansplattform för medlemskommunernas arbete inom digital förvaltning. Nämnden kan även tillhandahålla förvaltningsresurser i frågor rörande förvaltning av digitala lösningar som upphandlats gemensamt och förvaltning av upphandlade avtal rörande sådana lösningar.

Det framgår av kommunfullmäktiges plan och budget 2024–2026[101] att kommunkoncernen ska arbeta med sex strategiska initiativ och nio övergripande mål för att uppnå ett hållbart samhälle. Av planen framgår även ett flertal uppdrag till nämnderna för planperioden.

3.9.2 Verksamhetsstyrning och uppföljning

E-nämnden har fastställt en verksamhetsplan för 2024[102], vilken redogör för bland annat:

- Strategisk riktning och mål
- Internkontrollplan och riskanalys
- Projekt, förvaltning och löpande verksamhet
- Organisation
- Verksamhetsplanering och koordinering
- Arbetsformer
- Ekonomi

Nämnden har genom verksamhetsplan 2024 fastställt sex mål för året:

1) Nämnden har enskilt eller gemensamt med andra genomfört kompetenshöjande insatser under året inom nämndens områden som riktar sig till nämndens ledamöter.
2) Nämnden har årligen genomfört och/eller samordnat behovsanalyser, förstudier, projekt och upphandlingar.

[100] Kommunfullmäktige 2023-12-18, § 240
[101] Kommunfullmäktige 2023-06-20, § 147
[102] E-nämnden 2023-12-20, § 19

© 2025 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

3) Nämnden följer upp gemensamma alternativ och avtal som tecknas för de ingående kommunerna efter genomförd upphandling inom ramen för Norrbottens e-nämnd.
4) Nämnden har genomfört sammanträden under verksamhetsåret.
5) Beredningsgruppen har genomfört möten under verksamhetsåret.
6) Ingående kommuner visar ett starkt engagemang för nämnden.

Till målen finns indikatorer med målvärden för uppföljning av måluppfyllelse.

I februari[103], juni[104], oktober[105] och december[106] har nämnden följt upp aktiviteter som genomförts inom ramen för de mål som angivits i verksamhetsplan 2024.

Det framgår av delårsrapport 1[107] att nämnden prognosticerat att samtliga mål kommer att uppfyllas under året. Vid uppföljningen har nämnden även följt upp indikatorerna som kopplats till målen.

Vid delårsrapport 2[108] bedömer nämnden att samtliga mål kommer att uppnås under året. Nämnden har även följt upp indikatorerna som kopplats till målen.

Enligt nämndens verksamhetsberättelse för 2024[109] har nämnden uppnått samtliga mål för året samt målvärden för indikatorerna, med undantag för ”Vi eftersträvar en närvaro om 100% från nämndens ledamöter, målet är dock att kommunerna i snitt har deltagit vid 75% av mötena under året”. Det uppges att kommunernas genomsnittliga deltagande är 70 procent. Det beskrivs att en del kommuner har 100 procent närvaro medan andra inte deltagit på något möte.

3.9.3 Ekonomistyrning och uppföljning

Det framgår av verksamhetsplan 2024 att kostnaderna för nämndens samordnande uppgifter ska fördelas mellan medlemskommunerna i lika delar. Kostnaderna avser det kansli som sköter nämndens samordning och administrativa funktioner. Beloppet ska räknas upp årligen enligt prisindex för kommunal verksamhet (PKV) och uppgår 2024 till cirka 1,18 mnkr. Kostnader för nämndens förvaltande uppgifter ska ersättas av medlemskommunerna i enlighet med särskilda överenskommelser.

Av delårsrapport 1 framgår att nämnden redovisar ett underskott på 251 tkr per sista april 2024. Däremot prognosticerar nämnden ett överskott på 538 tkr per helår. Överskottet förklaras bland annat av en vakant tjänst.

Det framgår av delårsrapport 2 att nämnden prognosticerar ett överskott på 334 tkr för helår.

[103] E-nämnden 2024-02-22, § 2
[104] E-nämnden 2024-06-20, § 7
[105] E-nämnden 2024-10-03, § 9
[106] E-nämnden 2024-12-18, § 12
[107] E-nämnden 2024-06-20, § 5
[108] E-nämnden 2024-10-03, § 8
[109] E-nämnden 2025-03-19

© 2025 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

Nämnden har även följt upp ekonomin genom ekonomisk rapport, utfall per sista november[110].

Det framgår av nämndens verksamhetsberättelse 2024 att nämnden redovisar ett överskott på 336 tkr per helår. Det uppges att överskottet ska balanseras mot kommande år, enligt samverkansavtal. Detta ska hanteras inom ramen för Luleå kommuns verksamhet.

3.9.4 Intern kontroll

E-nämnden har fastställt obligatoriska kontrollmoment för arbetet med intern kontroll 2024[111]. Av beslutsprotokoll framgår att kontrollmomenten avser det kommunstyrelsen fastställt för samtliga nämnder och styrelser.

Av verksamhetsplan 2024 framgår nämndens internkontrollplan har utarbetats genom en riskanalys av risker kopplat till uppsatta mål. Arbetet har primärt bedrivits av arbetsgrupp för intern utveckling för att sedan gå vidare till beredningsgrupp och slutligen nämnden för analys och beslut. Planen består av totalt fyra risker:

- Projekt följer inte plan för tid, mål och budget.
- Befintliga leverantörsavtal efterlevs ej och följs inte upp.
- E-nämnden används för välfärdsbrottslighet (obligatoriskt kontrollmoment 2024).
- Ingående kommuner har inte/tillräckligt med, resurser att avsätta för att genomföra behovsanalyser, förstudier, projekt och upphandlingar.

Vidare framgår både ansvarig funktion och kontrollmetod av planen.

Det framgår av nämndens verksamhetsberättelse 2024 att verksamhetens sammanvägda bedömning är att kontrollsystemet fungerar tillfredsställande. Genom verksamhetsberättelsen har nämnden följt upp resultatet av genomförda kontroller enligt plan för intern kontroll.

3.9.5 Bedömning

Vår bedömning är att E-nämnden har fastställt mål i enlighet med kommunfullmäktiges mål.

Vår bedömning är att E-nämnden följer upp verksamhetens måluppfyllelse.

Vår bedömning är att E-nämnden bedrivit verksamhetens inom sina ekonomiska budgetramar.

Vår bedömning är att E-nämnden följer upp verksamhetens interna kontroll under året.

[110] E-nämnden 2024-12-18, § 13
[111] E-nämnden 2023-12-20, § 21

© 2025 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

Datum som ovan

KPMG AB

Certifierad kommunal yrkesrevisor *Verksamhetsrevisor*

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.

© 2025 KPMG AB. All rights reserved.

Document classification: KPMG Public

§ 94

Förlängning av reglemente för Gemensam kost- och servicenämnd med Piteå kommun

Ärendenr 2025/586-1.3.1.2

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar att reglemente för Gemensam kost- och servicenämnd Piteå – Luleå förlängs i oförändrad form till och med 2026-06-30.

Sammanfattning av ärendet

Reglemente för Gemensam kost- och servicenämnd Piteå – Luleå löpte ut 2024-06-30. Då det är viktigt att kost- och servicenämnden har ett gällande reglemente har ordförande fattat ett delegationsbeslut om en förlängning och tjänstepersoner får fram till 2026-06-30 gå igenom och kontrollera om några revideringar behöver göras.

Kommunfullmäktige i Piteå kommun tar upp ärendet till beslut 2025-05-27.

Kommunstyrelsen har 2025-05-05 § 123 föreslagit kommunfullmäktige beslutar att reglemente för Gemensam kost- och servicenämnd Piteå – Luleå förlängs i oförändrad form till och med 2026-06-30.

Sammanträdet

Ordföranden ställer kommunstyrelsens förslag under proposition och finner att kommunfullmäktige bifaller förslaget.

Beslutsunderlag

- Delegationsbeslut förlängning av reglemente för Gemensam kost- och servicenämnd med Piteå kommun, KLF Hid: 2025.3628
- Reglemente för Gemensam kost- och servicenämnd för Piteå och Luleå kommuner, KLF Hid: 2025.3629
- Delegationsbestämmelser för kost- och servicenämnden, KLF Hid: 2025.3630
- Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut 2025-05-05 § 82, KLF Hid: 2025.4837
- Kommunstyrelsens beslut 2025-05-05 § 123, KLF Hid: 2025.4942

Beslutet skickas till
Piteå kommun
Kost- och servicenämnden

§ 101

Finansiering av projekt Pilotstudie för flyttbidrag

Ärendenr 2025/783-1.2.3.5

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

1. Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar att finansiera projektet med 700 tkr (275 tkr år 2025 och 425 tkr år 2026),
2. medel anvisas från anslaget för strategiska utvecklingsinsatser,
3. som förutsättning gäller Luleå kommuns villkor för projektfinansiering.

Sammanfattning av ärendet

Bakgrunden till projektet är att socialförvaltningen står inför stora pensionsavgångar i många verksamheter, parallellt med samhällsomställningen där nya industrier etableras och befintliga arbetsgivare vill växa. Förvaltningen menar att det finns ett behov av att testa nya sätt att hitta medarbetare och vill därför prova att använda flyttbidrag riktat mot kommuner i södra Sverige som har överskott på arbetskraft. Ambitionen är att underlätta för till exempel undersköterskor från södra Sverige att ta beslutet att flytta till Luleå, då en flytt är kostsam så skulle ett flyttbidrag kunna vara ett incitament för att välja just Luleå. Flyttbidraget ska betalas ut till de som väljer socialförvaltningen som arbetsgivare och påbörjar en anställning vars anställningstid är minst 6 månader.

Projektets mål är att testa om flyttbidrag kan vara en del av ett arbetssätt att hitta nya medarbetare. Vidare ska projektet, givet framgångsrikt resultat, skapa lärande som kan implementeras även för andra yrkesgrupper.

Pilotstudien är ett samarbete mellan socialförvaltningen samt arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningen. Socialförvaltningen är projektägare och ansöker om totalt 700 tkr, varav 500 tkr avser flyttbidrag och 200 tkr avser kommunikationsinsatser. Med en budget om 700 tkr skulle ca 20 familjer eller 33 singelhushåll kunna omfattas av bidraget.

Kommunstyrelseförvaltningen menar att projektet ligger i linje med riktlinjerna för bidrag från anslaget för strategiska utvecklingsinsatser. Vidare menar kontoret att projektet skapar förutsättningar för tillväxt både på kort och lång sikt.

Vid mötet 2025-06-02 finns två projekt som föreslås finansieras från anslaget för strategiska utvecklingsinsatser, om bägge projekten finansieras återstår 440 tkr av anslaget (2025).

Kommunstyrelseförvaltningen har föreslagit kommunstyrelsens arbetsutskott besluta att finansiera projektet med 700 tkr (275 tkr år 2025 och 425 tkr år 2026), medel anvisas från anslaget för strategiska utvecklingsinsatser, och som förutsättning gäller Luleå kommuns villkor för projektfinansiering.

Sammanträdet
Kommunstyrelseförvaltningen föredrar ärendet.

Beslutsgång
Ordföranden ställer kommunstyrelseförvaltningens förslag under proposition och finner att arbetsutskottet bifaller förslaget.

Dialog
Dialog har förts med socialförvaltningen, arbetsmarknads- och utbildnings-förvaltningen, samt kommunstyrelseförvaltningen.

Beslutsunderlag
- Projektplan- Projektet en Pilotstudie för flyttbidrag, KLF Hid: 2025.4574
- Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut gällande finansiering av projekt Pilotstudie för flyttbidrag, KLF Hid: 2025.5806

Beslutet skickas till
Socialförvaltningen
Arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningen
Kommunstyrelseförvaltningen, ekonomikontoret

§ 159

Luleå kommuns delårsrapport januari-april 2025

Ärendenr 2025/883-1.2.1.2

Kommunstyrelsens beslut

1. Kommunstyrelsen beslutar att godkänna förenklad delårsrapport för januari-april 2025.
2. Kommunstyrelsen beslutar att månadsrapporten per juli utgår.
3. Kommunstyrelsen beslutar att KS/Kommunstyrelseförvaltningen, infrastruktur- och servicenämnden, kultur- och fritidsnämnden, miljö- och byggnadsnämnden får i uppdrag att till kommunstyrelsen i oktober återkomma med handlingsplan i syfte att nå en ekonomi i balans.

Sammanfattning av ärendet

Den förenklade delårsrapporten omfattar en uppföljning av nämnder och bolags arbete med kommunfullmäktiges prioriterade områden, utfall och prognos avseende ekonomi, personalstatistik samt befolknings- och sysselsättningsutveckling.

Årsprognos för kommunfullmäktigemål

För perioden januari till april sker huvudsakligen avstämningar i nämnder och bolag där mål som bidrar till kommunfullmäktiges prioriterade områden prognosticeras. Sammanställning i denna förenklade delårsrapport innehåller prognosbedömning som är sammanvägd utifrån dessa.

- Välfungerande vardag för alla, till stor del
- Mer Luleå för fler luleåbor, till stor del
- Trygg i Luleå, till stor del
- Klimatsmart och naturpositiv, till viss del
- Blomstrande näringsliv, till stor del

Resultaträkning januari-april med prognos för helår

Kommunen redovisar ett positivt periodresultat per april på 81 miljoner kronor, vilket är 66 miljoner kronor bättre än budgeterat resultat 48 miljoner kronor. Om semesterlöneskuldens resultatpåverkan exkluderas är resultatet 161 miljoner kronor.

Årets prognos visar ett överskott på 69 miljoner kronor, 21 miljoner bättre än budget. Då nettot av reavinster och förluster på 30 miljoner kronor exkluderas blir årets resultat endast 39 miljoner kronor vilket är 18 miljoner kronor sämre

än budget för året. Nämnderna visar ett underskott på 30 miljoner, medan finansförvaltningen har ett överskott på 24 miljoner. Skatteintäkter och statsbidrag ligger 9 miljoner över budget, och finansiella intäkter och kostnader avviker positivt med 17 miljoner.

Nämndernas driftsredovisning med prognos
Verksamhetens nettokostnader exklusive avskrivningar har minskat från -1 905 miljoner kronor föregående år till –1 817 miljoner kronor i år. Detta innebär en minskning av kostnaderna med 88 miljoner kronor. Samtidigt har utfallet för hela kommunen per april förbättrats från -6 miljoner kronor föregående år till 116 miljoner kronor i år, vilket innebär en ökning med +122 miljoner kronor.

Prognosen för verksamhetens nettokostnader inkl. avskrivningar är -6 miljoner kronor sämre jämfört med budget för året. Prognosen för nämnderna visar på ett underskott med -30 miljoner kronor för året jämfört med budget enligt årets andra prognos. Negativa avvikelser finns inom:

- Infrastruktur- och servicenämnden -14 mkr
- KS/Kollektivtrafiken -6 mkr
- KS/kommunstyrelseförvaltningen -4 mkr
- Miljö- och byggnadsnämnden -4 mkr
- Kultur- och fritidsnämnden -4 mkr

Finansförvaltningen redovisar en prognos på 24 miljoner kronor vilket är 21 miljoner kronor bättre jämfört med den prognos som gjordes till månadsrapport per mars. Förändringen beror till största del på nettot av reavinster och reaförluster på 30 miljoner kronor.

Investeringsredovisning med prognos
Under perioden januari till april har Luleå kommun investerat för 239 mkr. Helårsprognosen visar på 1 415 mkr vilket är 210 mkr lägre än budget. Avvikelsen mot budget återfinns huvudsakligen inom kommunstyrelseförvaltningen och infrastruktur- och servicenämnden.

Månadsrapport januari-juli
Kommunstyrelseförvaltningen bedömer att det inte finns behov av månadsrapport per juli månad. Nämnder med prognosticerat underskott får i uppdrag att till kommunstyrelsen i oktober återkomma med handlingsplan i syfte att nå en ekonomi i balans.

Kommunstyrelsens arbetsutskott har 2025-06-02 § 107 föreslagit kommunstyrelsen besluta att godkänna förenklad delårsrapport för januari-april 2025, kommunstyrelsen besluta att månadsrapporten per juli utgår, och kommun-

styrelsen besluta att KS/Kommunstyrelseförvaltningen, infrastruktur- och servicenämnden, kultur- och fritidsnämnden, miljö- och byggnadsnämnden får i uppdrag att till kommunstyrelsen i oktober återkomma med handlingsplan i syfte att nå en ekonomi i balans.

Sammanträdet
Ordföranden ställer arbetsutskottets förslag under proposition och finner att kommunstyrelsen bifaller förslaget.

Beskrivning av ärendet
Kommunens samlade verksamhet och ekonomi följs upp i månadsrapporter, delårsrapporter och årsredovisning. Alla nämnder och bolag har dessutom egna delårsuppföljningar och årliga verksamhetsberättelser där fördjupad information lämnas.

De två delårsrapporterna är framåtsyftande och fokuserar därför på bedömd ekonomisk prognos och måluppfyllelse vid årets slut. Delårsrapporterna i april och i augusti skiljer sig något åt i innehåll och utformning samt beslutsgång.

Beslutsunderlag
- Luleå kommuns delårsrapport januari-april 2025, KLF Hid: 2025.5815
- Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut gällande Luleå kommuns delårsrapport januari-april 2025, KLF Hid: 2025.5814
- Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut 2025-06-02 § 107, KLF Hid: 2025.5931

Beslutet skickas till
Alla nämnder, förvaltningar och kommunala bolag

§ 148

Undantag för jourtjänstgörande personal gällande arbetstid/dygnsvila

Ärendenr 2025/712-2.3.0.3

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen beslutar om avvikelse enligt bilaga J som möjliggör för medarbetare att tjänstgöra upp till 24 timmar, under perioden 2025-11-01—2026-10-31, för Radiomasten serviceboende.

Sammanfattning av ärendet

Bilaga J till centrala kollektivavtalet AB möjliggör avvikelse inom funktionshinderområdet.

Vid planering av ordinarie arbetstid och jourpass kan 20 timmar överstigas om det är nödvändigt för att säkerställa den enskildes rättigheter och friheter som följer av lag. Beslut om sådan avvikelse kan endast fattas då inga andra rimliga åtgärder står till buds. Den sammanlagda arbetstiden får då som högst uppgå till 24 timmar. Vid sådan förläggning ska den efterföljande vilan förläggas i direkt anslutning till arbetspassets slut, vara sammanhängande och som lägst motsvara den sammanlagda arbetstiden. Enligt bilaga J ska arbetsgivarens beslut om att förlägga längre pass än 20 timmar fattas på högsta nivå i organisationen (Kommunstyrelsen) och föregås av förhandling enligt MBL. Beslut kan fattas för max ett kalenderår i taget.

Radiomasten serviceboende har behov av att förlägga arbetspass som är 24 timmar varav 6 timmar jour mellan datumen 2025-11-01—2026-10-31. Fem medarbetare med benämning stödassistent omfattas, samt utöver ordinarie personal ett antal vikarier.

På den aktuella arbetsplatsen läggs mycket tid på social samvaro med brukare. I samtal med brukaren används metoden ESL för problemlösning och för att nå framgång är kontinuitet viktigt. ESL är en metod som syftar till att ge brukaren ökad kunskap om sig själv och sina symptom samt finna strategier att hantera dessa. Den medarbetare som kartlägger problemen och de alternativa lösningar bör finnas med brukaren när denna skall omsätta arbetet och utföra det som upplevts svårt att hantera. Mycket tid läggs på förberedelse och motivationsarbete inför brukarnas bokade tider hos exempelvis sjukvård eller andra aktiviteter. Att samma personal som på eftermiddag/kväll gör det

sista i förberedelserna tillsammans med brukaren finns närvarande dagen efter när mötet/vistelse ska ske och kan följa/motivera brukaren är ofta av yttersta vikt för att ge brukaren förutsättningar att lyckas komma till de bokade möten/tiderna samt fullfölja sina dagliga aktiviteter.

Med anledning av de nya arbetstidsreglerna har brukarna fått fler byten av personal vilket lett till att brukarna påverkats negativt då det inte går att upprätthålla kontinuitet på samma sätt som tidigare. Detta innebär en ökad oro hos brukare vilket kan leda till utåtagerande beteende, oro och ångest vilket påverkar och försämrar medarbetarnas arbetsmiljö.

Genom att förlägga 24 timmars arbetspass kan tiden nyttjas mest effektivt, kontinuitet kan uppnås för brukaren och verksamheten kan skapa god kvalitet och trygghet.

Riskbedömning har genomförts 3 april 2025 och förhandling 23 april.

Kommunstyrelsens arbetsutskott har 2025-05-05 § 84 föreslagit kommunstyrelsen besluta om avvikelse enligt bilaga J som möjliggör för medarbetare att tjänstgöra upp till 24 timmar, under perioden 2025-11-01—2026-10-31, för Radiomasten serviceboende.

Sammanträdet
Ordföranden ställer arbetsutskottets förslag under proposition och finner att kommunstyrelsen bifaller förslaget.

Dialog
Beskriv genomförd dialog, både intern och extern, i beredningen av förslaget samt med dem som kan beröras av ett genomförande. De ”berörda” kan vara olika grupper av invånare som t.ex. barn, kvinnor, män, boende i ett visst område, företagare, organisationer.

Beslutsunderlag
- Bilaga J till AB 24 - Särskilda bestämmelser för viss jourtjänstgörande personal, KLF Hid: 2025.4689
- Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut gällande undantag för jourtjänstgörande personal gällande arbetstid/dygnsvila, KLF Hid: 2025.4688
- Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut 2025-05-05 § 84, KLF Hid: 2025.4978

Beslutet skickas till

Kommunstyrelseförvaltningen, HR-kontoret
Socialförvaltningen, verksamhetschef

§ 333

Information om rapportering av utredningar som överskridit lagstadgad utredningstid, 2/2025

Ärendenr 2025/68-3.9.2.1

Socialnämndens enskilda utskotts beslut

Socialnämndens enskilda utskott beslutar att lägga informationen till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Som ett led i kvalitetssäkring rapporterar Barn- och ungaenheten kvartalsvis antalet utredningar som överskridit lagstadgad utredningstid om fyra månader samt anledning till detta, till enskilda utskottet.

Vid kontrolldatum 2025-05-13 fanns 56 utredningar som överskridit utredningstiden. Anledning till överskriden utredningstid härrör till en hög arbetsbelastning på enheten. Vid lägre bemanning har enheten stora utmaningar att klara av att sammanställa utredningar i tid med anledning av att alla socialsekreterare har en hög arbetsbelastning. Rekrytering av medarbetare fortgår. Åtgärder som vidtagits är anställning av administratörer samt inhyrda externa socionomkonsulter.

Samtliga utredningar som överskridit utredningstid arbetas aktivt med för att slutföra. I de flesta av ärendena är utredningsåtgärderna slutförda och utredningarna är under administration eller kommunicering. Några enstaka ärenden behöver kompletteras med ytterligare utredningsarbete.

Sammanträdet

Ordföranden föreslår att lägga informationen till handlingarna och finner att socialnämndens enskilda utskott bifaller förslaget.

Beslutsunderlag

- Rapportering av utredningar som överskridit lagstadgad utredningstid 2025-05-13

Beslutet skickas till

Enhetschefer barn- och ungaenheten
Socialnämnden, meddelandelista

Redovisning av delegationsbeslut juni 2025

Ärendenr 2025/619-1.1.1.7

Socialförvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden beslutar att godkänna redovisningen av anmälda delegationsbeslut.

Beskrivning av ärendet

Beslut fattade på delegation ska anmälas till socialnämnden på nästföljande sammanträde. Följande beslut redovisas enligt gällande delegationsordning:

Delegat	Beslutsdatum
Socialnämndens arbetsutskott	
Änr 2025/613 (Hid: 2025.1796) Tilldelning i upphandling bemanning socionomkonsulter	2025-06-04
Änr 2024/1360 (Hid: 2025.1801) Direktupphandling för sociala och särskilda tjänster - Socionomkonsult	2025-06-04
Verksamhetschef/avdelningschef	
Änr 2025/724 (Hid: 2025.1781) Utse likvärdig utredare – lex Sarah	2025-06-03
MAS/MAR/SAS	
Änr 2025/375 (Hid:2025.1562) Lex Sarah – Bedömning av allvarlighetsgrad	2025-05-15
Änr 2025/457 (Hid: 2025.1584) Lex Sarah – Bedömning av allvarlighetsgrad	2025-05-18
Änr 2025/546 (Hid: 2025.1585) Lex Sarah – Bedömning av allvarlighetsgrad	2025-05-18
Änr 2025/547 (Hid: 2025.1590) Lex Sarah – Bedömning av allvarlighetsgrad	2025-05-19
Änr 2025/384 (Hid: 2025.1591) Lex Sarah – Bedömning av allvarlighetsgrad	2025-05-19

Änr 2025/646 (Hid: 2025.1589) Lex Sarah – Bedömning av allvarlighetsgrad	2025-05-19
Änr 2025/644 (Hid: 2025.1592) Lex Sarah – Bedömning av allvarlighetsgrad	2025-05-19
Änr 2025/661 (Hid: 2025.1628) Lex Sarah – Bedömning av allvarlighetsgrad	2025-05-22
Änr 2025/663 (Hid: 2025.1756) Lex Sarah – Bedömning av allvarlighetsgrad	2025-06-02
Änr 2025/754 (Hid: 2025.1849) Lex Sarah – Bedömning av allvarlighetsgrad	2025-06-10

Särskilt förordnad inköpssamordnare

Änr 2025/656 (Hid: 2025.1766) Direktupphandling för sociala och särskilda tjänster	2025-06-03
Änr 2025/465 (Hid: 2025.1851) Direktupphandling för sociala och särskilda tjänster	2025-06-09
Änr 2025/466 (Hid: 2025.1853) Direktupphandling för sociala och särskilda tjänster	2025-06-09

Övriga beslut

Antal avslagsbeslut för personer över 85 år gällande särskilt boende Inget avslagsbeslut för maj 2025	Maj 2025

- Personalärenden/anställningar, maj 2025 (bilaga 2)
- Delegationsbeslut från Combine, maj 2025 (bilaga 3)
- Förhöjt arvode till familjehem, inget att rapportera
- Fullmakt, nr 17-23 2025 (bilaga 5)

Information - återkoppling av utredningar enligt lex Sarah

Ärendenr 2025/501-3.9.10.2

Socialförvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden beslutar att lägga informationen till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Socialt ansvarig samordnare delger socialnämnden information om utredningar som genomförts enligt lex Sarah avseende ärendenr 2024/796, 2024/1093, 2024/1371 och 2024/1399.

Lena Johansson
Socialt ansvarig samordnare